A. a. B. b. C. c. D. d. E. e. F. f.

G. g. H. h. I. i. K. k. L. l. M. m.

N. n. O. o. P. p. Q. q. R. r. S. s. ß

T. t. U. u. V. v. W. w. X. x. Y. y. Z. z.

A. z. B. z. C. y. D. e. E. w. F. v. G. t. H. s. J. v. K. e.

L. D. M. O. M.

A. a. B. b. C. c. D. d. E. e. F. f.

G. g. H. h. I. i. K. k. L. l. M. m.

N. n. O. o. P. p. Q. q. R. r. S. s.

T. t. U. u. V. v. W. w. X. x. Y. y. Z. z.

A. C. B. Z. G. V. D. C. E. W. F. V. G. L. H. S. I. V. K. C.
L. D. M. O. M.

Sacrarum Profanarumq;

PHRASIUM POETICARUM THESAURUS

RECENS PERPOLITUS & numerosior factus,

OPERA
M. IOANNIS BUCHLERI in
Wicradt Præfecti.

Auctus signatis locis à P. NICASIO BAXIO, cui iam demum solius Virgilij nomina Synonyma separatim à D. BUCHLERO addita sunt.

Adhæret insuper Reformata Poescos Institutio, Musarum candidatis cognitu perquam necessaria.

Editio decima prioribus emendatior.

LONDINI,
In officina *Ioannis Hauiland*, Sumptibus *Ioannis Partridge*, M. DC. XXVIII.

Ioannes Buchlerus

SPECTATÆ INTEGRITATIS VIRO BERNARDO GVALTERIO

S. P. D.

Go verò, Bernarde, partim vt tuæ satisfacerem petitioni, partim vt puerilium studiorũ commodis inseruirẽ, Thesaurũ nostrũ Poeticũ cum adiuncta institutione, sic ad incudem & limam iam octauum reuocaui, vt facilè à lectore vel parùm attento mihi ea in re nec studium, nec diligentiam defuisse, perspici possit. Mendas, quæ inter excudendũ irrepserant, sustuli. Non pauca addidi. Ceterùm in omnibus

præcipuã hanc operam dedi, ne querimoniam breuitas, neue nauſeam copia Poeticæ candidatis moueat. Quam meam operam tibi rurſus inſcriptam & dedicatam offero, vt hi duo libelli familiaritatis noſtræ pignus & monumentum ſempiternum exiſtant. Tu velim in hanc curam incumbas, vt elegantibus typis accuratè excuſos in eorundem manus propediem redire ſinas. Auctionem à P. Baxio factam, eodem quo inſerta eſt ordine inter excudendum, ſi è re tua videbitur, ſeruare poteris. Vale quam diutiſſimè, & Buchlerum, tui ſtudioſum, amare perge.

LIBEL-

LIBELLVS DE SIBI INDITO NOMINE AD POESEOS CANDIDATUM.

THesaurus dicor, pleno seu copia cornu,
Omnis quod ditem de loclupete penu.
Largus opum, cuiuis promptus dare dona petenti;
Hinc nisi sublato munere nullus abit.
Mille ferant, vnusuè, mihi par copia restat:
Sumendo nostræ non minuuntur opes.
Post sunt thesauri Crœsi, Crassique ferendi,
Nostro, cum Dominis nam periere suis.
Perpes at est noster, seros ditatque Nepotes,
Et claros ex his reddit honore viros.
Quisquis es accelera, cape quod tibi cumque placebit,
Vt diues nostris efficiare bonis.
At sine iudicio quiduis auferre caueto:
Optio cum detur, quæ magis apta cape.

Nec tua, nec me cuiusquam fastidia pungunt ;
Auferet hinc alius lætus inepta tibi.
Diuersis diuersa placent, sordentque vicissim :
Quod non est modo, cras vtile forsan erit.

M. Ioannes Buchlerus à
Gladbach, Præfectus
in Wicradt lusit.

AD

AD EVNDEM ΔΕΚΑΣΤΙΧΟΝ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΝ DIETRICHI OFFENBECII.

QVi cum fruge studes vatum nouisse labores,
Illorumque manu reddere & ore phrases:
Nec vis incertis procedere vt Icarus alis,
Labi nec simili cum Phaethonte modo:
Hunc Thesauron adi, resera, multumque reuolue:
Magna sub exiguo corpore gasa latet.
Qua si vtaris, vbi rerum te affligit egestas,
Exiguo magnas tempore pandet opes.
Vendicat vt summus sibi parua exordia splendor,
Fluminaque vt minimis magna replentur aquis:
Sic quoque cognitio vires acquirit eundo,
Atque hinc thesauros cogit & inde nouos.
Qui properat temerè temptis ad summa pusillis,
Assequier summo summa labore nequit.
Non est parua rudi primum spernenda phaselus,
Ingenti donec nare trireme sciat.
Hoc duce carpe viam, portu ne forsan aberres,
Copia diues inest, aptaque verba metro.
Quod desit longo tibi post capietur ab vsu,
Rimando, quibus hæc gaza coacta, locos.

DE

DE HVIVS, ET HVIC SVB FINEM adiuncta reformata Poeseos institutione coniuncta lectione carmen paræneticum.

Hi duo si libri multumque diuque legantur,
Efficient tandem Musis & Apolline dignum
Ex docili cupidoque suo lectore poetam.
Primus habet docta congestos arte loquendi
Scribendique modos, illis docet vtier alter:
Præceptis omnem exemplis poeseos artem,
Vt decet illustrans, fugienda, sequendaque quouis
Carminis in genere integrè simul omnia ponens.
Cum sit plenus vterque, breuis tamen: vt cito dicta
Percipiant animi dociles, teneantque fideles.
Fontibus ex puris tenet & purissima vterque
Labris ô philomuse, tuis sitientibus apta:
Si libes non antè tibi hinc haurire pigebit,
Hoc tua tempora quam fuerint perfusa liquore.

Petrus Meyuius Gladbecus
poni fecit.

THESAVRVS M. IOANNIS BVCHLER, à P. F. N. BAXIO AVCTVS, INQVE capita distributus, juxta seriem alphabeti.

A.

ABBAS, VOX SYRA, PATREM *significans.*

* Venerandus, venerabilis, vittatus, sacer, insulatus, Antistes mitra lituoque decorus, Archimandrita: velut ouium μάνδρας, id est, stabuli, seu caulæ pastor, Cœnobiarcha. Ordinibus permistus, vt rem tueatur publicam. Præfectus, Antistes Cœnobij.

ABDERE, *seu* ABSCONDERE.

* Occultare, retrudere, obtegere. Latebris committere. *Virg.* Abde domo, *subauditur* in. Quolibet abde loco. Tenebris mandare. Oculis ne subtrahe nostris tam gratam speciem. Principi sensuum aliquid eripere. Speluncis abdidit atris. *Vide Abscondere, Occulere.*

ABDOMEN, *seu* PINGVEDO.

* Abdomen crassum, pingue, nitidum, distentum, opimum. Venter multo abdomine tardus. Abdomen non saturabile. Abdomen suum curat. Fecit abdomen Deum: *in lucronem, seu belluonem.* Multo grauis est abdomine venter. Animus ceu carcere pingui conclusus marcet. Grande saginati nil nisi ventris onus.

ABEL.

* Iustus, innocuus. Telo fratris peremptus. Qui sanguine primus tinxit humum moriens. Quem primum afflauit inuidia Adamidûm. Abel primitialis ouium grege lato conuertit Domini sincera in munera vultum. Qui primus limbum subijt. Telo fraterno cæsus Abelus.

ABERRARE A VIA.

Innumeras errore vias implere. Ferri dubia ambage viarum. Decipi errore locorum. Ire vagus incertas vias. Nunc huc, nunc deuius illuc errare. Hinc inde errare. Incertis, dubijs passibus errare, agi, rapi, ferri. Per deuia ferri, rapi. Passibus ambiguis fortuna volubilis errat.

* Agi velut ratis orba clauo fluctibus in medijs. In triuijs perplexus hæret, pede & mente parum constante. Fertur vt neruo excussa sagitta, validus quam turbo coëgit declinare scopum. Planeta, erro, vagabundus, ambiguus. Auersari, refugere eminus hoste viso. Horret vt agna lupum vbi vidit pernice cursu ad se contendere. Vt lanienam corpore toto passurus reus, cui gelida formidine sanguis coit, & salsæ manant per tempora guttæ. Fati recordatio mentem animi expectorat.

ABERRANS.

* Sinuosis flexibus errans. Varijs tractibus errans. Varijs, dubijs erroribus actus. Varijs hinc inde erroribus actus. Dubijs passibus, gressibus errans. Qui vagus itque reditque vias. Quem deuius error ducit in ambiguum. Recto de tramite flectens. Tenens, sectans, sequens erroris iter.

ABIGERE.

Detrudere à statione, vel finibus hostem. Fugare aliquem oculis suis. Dare terga coëgit. In fugam agere hostes. Aliquem à se disiungere longe. Hostes bello fugare. Pellere regno. Disijcere, vel distrahere fuga. Clara dies stellas sole oriente fugat. Matura dies noctem fugarat.

ABLVERE MANVS.

* Fontana manus vnda lauare. Manus fluuiali spargere lympha. Stellante gutto, seu guttурnio depurgare manus. Concretas pariter fluuiali aspergine sordes abluere, *V. Lauare.*

ABOMINARI, vide Execrari.

ABRAHAM.

Oleæ auctor Abramus. Innumeræ gentis pater Abras. Semen Abrahami multis in gentibus olim Florebit. Thariades, id est, Thariæ filius. Thariades Sodomam per vernas liberat vrbem. * Pius. Numinis vnius obseruantissimus. Integer vitæ. Deo fidissimus Abram. Assertor vrbis Sodomæ. Cujus semen arenas æquoris, & nume-

ro superauit sidera cœli. Miraculum fidei. Abram parenti dictus Abraham Deo. Nati immolator vnici. Qui pignus vnicum senile dicauit victimæ. Plebs Abramæa quæ sata stirpe fuit.

ABSALON.

Maachides, à matre Maacha. Maachides infert arma infelicia patri, Et stulta populum comparat arte sibi. Furit Absalon amens, Quærit & inuito sceptra tenere Deo. Qui fratri ante, mouet nunc impius arma parenti. Quo saluo, saluum se putat esse minus. * Impius, sceleratus, nefarius. Qui non est veritus thalamum violare paternum. Tyrannus inglorius, qui regno patrem expulit, eique impia intulit arma. Vita regnoque Absalon exutus simul. Iessæi Regis natus. Cæsarie patula dependens Absalo quercu.

ABSCONDERE.

* Oculis subtrahere, vel subducere. Rapere ex luminis oris. *V. Occulere. Vel Abdere.*

ABSOLVERE.

Aliquem de crimine tollere. Abluto crimine remittere. Indignum crimine ducere. An commotæ crimine mentis Absolues hominem, & sceleris damnabis eundem? Absoluunt crimina Mystæ. Præses Romanus illegatos expedit. Paucis, at validis entheisque verbis orco subtrahit, reasque animas transmittit in astra.

ABSTEMIVS.

* Fugitans Bacchi. Osor temeti. Gaudet puris abstemius vndis. Merum abhorret, Fontanos potat latices: at pocula Bacchi Auersatur. Pellit aqua sitim aridam, quamuis meri copia fiat. In vnda sentit Iacchum, in Iaccho vndam, tanta ceperunt hominem fastidia vini.

ABSVRDA AGERE.

* Ordine conuerso facere omnia. Facere contra decorum. Orco cœlum confundere. (Delphinum siluis appingere, fluctibus aprum. Humano capiti ceruicem jungere equinam. Liquidas concludere vestibus vndas. In tribulis ficus, in sentibus vuas quærere. In flammam flammas, in mare fundere aquas: *V. Frustra.*

ABVNDANTIA.

* Copia, fertilitas, vbertas, diues affluentia rerum, fertilis vber agri. ἀνάριθμοι μήλων χιλιάδες, innumera ouium millia. (Pomis exuberat annus. Ager morientibus

rientibus æstuat herbis. Quot flores Sicula nascuntur in Hybla, Quotque ferat dicam terra Cilissa crocos. Quam multa fiat grandine canus Athos. Ipsę lacte domum referunt distenta capellæ Vbera. Assyrium vulgo nascetur amomum. Incultisque rubens pendebit sentibus vua. Et duræ quercus sudabunt roscida mella. Blandos fundent cunabula flores. Seraque reuertens Nocte domum, dapibus mensas onerabit inemptis. Mella fluant, illi ferat & rubus asper amomum. Quotque in flore nouo pomis se fertilis arbos Induerat, totidem autumno matura tenebat.

ACCELERARE OCYVS.

*Maturare, festinare, ocyus exequi, impete ferri. Ocyus & iaculis, & ventis fugere. Fulminis ruere velocius alis. Rumpere moras. Maturare fugam. Celerate fugam. Haud multa morari, *pro*, multum. Accelerare gradum. Nec mora, nec requies. Rapidis ferri passibus. Præcipitare moras omnes. Ferri properante pede. Concitare celerem gradum.

ACCIPITER.

β * Rapax, ferus, velox prædo. *Cui nomen à præda contigit* τανυσίπτερος ὄρνις, latiuolus ales, *quia late patentibus alis volat. a*) Volucris rapto quæ viuit, & omnes Terret aues. Nulli satis æquus, in omnes sæuit aues. Venans in aëre. Viuens semper in armis. Vrgens trepidas columbas. Consequens pennis sublimem in nube columbam, comprensamque tenens pedibus vncis. Columbam apprensam auferens, & vnco rostro euiscerans.

ACCVSARE.

Falsis ne perge querelis Incusare tuos. Crimine agere reum, incusare aliquem acri ore. Scelus retexere. Crimen alicui apparare. Crimine aliquem premere. Maculare nomen alicuius crimine. Lædere aliquem crimine. * Criminibus falsis insimulare virum. Intentare reo crimen. Impegisse mihi crimen diceris innocuo. Cur mihi dicta dies qui sum sine crimine? Grande horrendumque tribunal Cogis adire reum, nullo qui crimine vitam infecit.

ACHAB.

*Impius, scelestus. Dirus Achabus erat sanctos qui cæde Prophetas Sustulit. Tectus centone vili cernuus it

pœna

pœna sceleris exterritus Amriades, *erat enim Achab Amri filius.*

ACHILLES.

Æacides, *ab auo.* Pelides, *à patre.* Nerius heros, *à matre* satus Nereide. Iouis Ænigmæque nepos. Thessalus Æmonius, Pellæus, Phthius, *à patria.* Timor Phrygum, Trojç populator, Fatum Trojæ. Exitium Trojæ. Decus & tutela Pelasgi Nominis. Caput insuperabile bello. Iuuenis qui fortibus armis Acta patris vicit. Qui dedit Hectoria leto. Hector, & Alcides, & sanguinolentus Achilles. Thetidis proles. Thetidis filius, Chironis alumnus. ἀσπιστὴρ μάχης, Fulmen Pugnæ.

ACHITOPHEL, DAVIDIS ET Absalonis consiliarius.

Consilium magnis regni de rebus initur: Præ reliquis princeps Achitophelus erat: Gilonites: *à patria.* Cumque Gilonitem (quo non præstantior alter Consilio, aut vllo maior honore fuit) Audiret violasse fidem, partesque fouere Aduersas, subito concidit ipse metu. Ingressus patriæ natalia tecta Gilonis, Colla sibi innectit torto fallacia fune, Fœdum infelici de trabe pendet onus.

ACTAEON.

Autoneius heros, Cadmi nepos, Speculatus membra Dianæ. Præda suis canibus. Actæon canibus præda fit ipse suis.

ADAM.

β Primus in orbe reus, fons. Grandeuus, Protoplastus, primæuus. Tellure rubra formatus γενάρχης, Princeps gentis humanæ α] Terrigena. Primus pater. Primæuus parens. Primus in orbe parens hominum. Tellure rubra formatus. Primus Adam captus mendacis fraude colubri. Euolue Annales, luteus tibi primus & vnus Auctor cunctorum comperietur Adam.

ADIVNGERE.

Asciscere suis precibus. Asciscere generum vrbi. Adjungere animum. Quæ vis immanis nostris vos applicat oris? Terræ applicare.

ADMIRARI.

* Mens stupefacta fuit. Admiror, stupeoque. Attonitis hæsere animis. Stupet inscia turba. Attonitis inhians animis. Olli obstupuere silentes. Conuersique oculos inter se atque ora tenebant. Obtutu tacito stetit.

Aspectu obmutuit amens.

ADOLESCENTIA.

* Verna, florida, viuida, lubrica, in vitium flecti cerea, ætas mollis & apta capi, flosculus ætatis primæ, pars optima vitæ, ætas viridis, quæ nondum peruenit ad acumen. O nec adhuc juuenis, nec jam puer, vtilis ætas. O decus & æui gloria magna tui. Dum noua lanugo est. Me primæ lanuginis ætas Abstulit, atque anni. Barba resecta mihi bisve, semelve fuit, Et suberat flauæ jam noua barba comæ. Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus. Primæ lanuginis anni.

ADONIS.

Myrrhæ filius. Cynarâ creatus. Cytherius juuenis, heros. Auo genitore creatus. Per facinus soror cui sua facta parens.

ADORARE.

* Supplicibus votis sollicitare Deum. Animo cum corpore flexo Numen adorabat. Numen cœleste precari. Ceruicem curuare Deo, (Αὐχένα κάμπτειν.) Numina sancta precari. Solemnia vota reddere alicui. Supplex aris imponit honorem. Diuûm templis indicere honorem. Supplicibus venerari numina votis. Numina sancta poscere. Deum in vota vocare. Mœstis Dominum implorare querelis. Precibus Dominum votisque vocare. Tendere ad sidera manus supplices. Duplices ad sidera palmas tendere. Genu terram, manibus petere supera astra.

ADVENTARE.

* Propius succedere. Vicinum fieri (Foribusque propinquant. Terrasque cita ratis attigit aura. Tangere vel premere locum aliquem. Venire in portus. Portum tenere. Portum subire. Considere portu. Portus delati intramus amicos. Condere se alto portu. Tangit carina solum. Ad littora tendere cursu. Tellure potiri. Tellurem velis arripere. Clauum ad littora torquere. Carinæ littora tangunt,

ADVERSÆ RES.

* Sors inimica premit res nostras. In me conspirasse videntur cuncta elementa simul. Fortuna nouerca fit mihi. Aspero mea fata tenore procedunt. (Tempestas fera. Tempora nubila. Fata aspera. Obrui ingenti procella. Fortuna intonuit. Me profugum comites deseruere mei.

mei. Fatis aduerſis ferri. Caſu concuſſus acerbo. Caſu perculſus iniquo. Frangimur fatis, ferimurque procellâ. In aduerſum rapit Deus. Fatis vrgetur acerbis. Non agitur vento proſpero noſtra carina. In peius ruere, ac retro referri. Si mens non læua fuiſſet. Fata retrahunt. Fata obſtant. Fortuna inuidet. Fortuna fatigat. Fortuna inimica agitat, mergit. O ſola infandos Trojæ miſerata labores.

ADVLATOR.

* Blandus, melleus, pernicioſus, blandiloquus. Byſſina verba loquens in ore nata non in pectore. Hyblæo potiora melle verba propinans. Inſincerus amicus, qui ſe componit ad omnem majoris nutum, vitijſque impertit honeſta nomina virtutum, ἰόσος φιλίας, morbus amicitiæ adulatio, γαςρίδυλος, ventris mancipium eſt adulator.) Blanda loquens fallaciter ore. Dans blanda verba. Dulcibus vtens verbis. Fallere doctus verborum lenocinijs. Blandas linguas, & pectora praua gerens. Fallaci ore blanda loquens. Subdola verba fundens blanda lingua. Vanos vendens fumos.

ADVLTER.

* Mollis, turpis, ſpurcus, obſcenus, nocturnus, cincinnatus, calamiſtratus, nitidus. Crimen adulterij committens, auſus vetitos attentare hymenæos. Veneris qui furta nefandæ ſectatur, thalamoſque alienos inceſto polluit auſu. Concubitu indulgens vetito. Tori ſociam alieni inuadens. φώρ ἐιος συλήτωρ λέκτρων, Furtiuus prædo thalami. Turpiter illa virum cognouit adultera virgo. Auſus es hoſpitij temeratis aduena ſacris, Legitimam nuptæ ſollicitare fidem.

ADVLTERIVM.

Furta tori. Furtiua voluptas. Furtum Veneris. Turpe ſpolium pudoris. Iniuria thalami. Furtiui fœdera lecti.

ADVLTERIVM COMMITTERE.

Temerare fœdera lecti. Sociale rumpere fœdus. Lædere, deſerere fœdera ſocialia. Violare jura mariti. Iura jugalia non ſeruare. Fallere iura tori. Rumpere vincula tori. Diſtituere toros legitimos: Non ſeruare fœdera lecti, vel socij tori, Coniugale ſoluere fœdus.

ÆACVS.

AEACVS.

* Incorruptus, seuerus, juridicus, non exorabilis vlli. Vnus triumuirum infernorum, Διὸς βλάστημα. Germen Iouis) Asopiades. Qui reddit jura silentibus. In pœnas ingeniosus. Continuo ad pœnam justus vocat Æacus vmbram.

AEDIFICARE.

* Substruere. Moliri fundamina templi, domus, turris.) Ponere, jacere fundamina vrbis. Tecta locare, molirique aggere muros. Edificare, fabricare, statuere, figere, condere, exstruere mœnia. Mœnia prima locare. Ponere in montibus vrbem. Murorum attollere moles. Mœnia constituere alicui: Congregare oppidum saxis. Cingere muris oppida. Æternam condere sedem. Ducere muros vrbis, Gratissima condere tecta. Vrbem componere terra. Cœptæ assurgunt turres.

AEDIFICIVM.

Opus. Operis fastigia summi. Vasta mole domus condita. Nobilium regalia tecta virorum Artificis decorata manu, Congestum cespite culmen. Fabrica paruæ domus.

AEGROTARE.

Tristes incessunt corpora morbi. Exsangui squalent pallida corpora morbo. Tentari grauibus morbis. Exerceri, confici, affici pallenti morbo. Conflictari tenacibus morbis. Graui decumbere morbo. Trahere ossa collapsa morbo. Atroci pressum decumbere morbo. Ima laborant continuis cruciatibus ossa. Grauibus morbi cruciatibus vri. Languor tabificus habet corpora. Totum corpus ingenti languore iacet sine viribus ægrum. Dira lues morbi acerbi inuasit corpus. Artus depascitur arida febris. Tristi languebant corpora morbo.

AEGROTVS.

Inualidus. Artus inualidi. Inualidum corpus. Ægra, vel languida membra. Morbo languens, decumbens, squalens. Quem languor habet. Affectus, afflictus morbo. Morbo grauis. * Ægritudo me deartuauit, mihique hospitem me fecit. γείτων ᾅδη, Proximus orco.

AEGYPTVS.

* Diues, fertilis, hiulca. Nilo fœcunda regio. Nilotica tellus: oræ Niliacæ. Tractus Pharii. Ora mareotica.

Regio

Regio quam Nilus inundat, quam fugiunt imbres.) Ægyptica tellus. Carens imbribus. Genitalia arua Canopi. Arua Mareotica. Ægyptus cœli studiosa, Deorum prodigiosa parens. Pluuiæ inscia regna.

ÆNEAS.

* Tros Anchisiades. Anchisæ soboles. Dardanius, magnanimus, Laomedontius, Dardanides, Phrygius, pius.) Æneia virtus. Æneia pietas, Nulli pietate secundus. Vir magnus bello. Pietatis idoneus auctor. Anchisa generatus, Cythereius heros. Danaûm ductor. Teucrum dux inclytus. Rex Dardanius. Rex Phrygius. Trojus heros. Laomedontius heros. Laomedontiades. Dardanius Æneas. Trojus Æneas. Maximus Teucrorum ductor. Natus Dea. Romanæ stirpis origo. Mauortius heros. Lux Trojanæ clarissima gentis.

ÆOLIA.

Domus Hippotadæ regis. Hippotadæ regnum. Æolius carcer. Nimborum patria, loca fœta furentibus austris. Ventorum domus.

ÆOLVS.

* Ventipotens. Rex tempestatum. Ταμίας ἀνέμων, Promus, & condus ventorum.) Hippotades suis truculentior Euris. Rex tempestatum. Princeps ventorum. Frenans, tenens, cohibens, compescens carcere ventos. Qui cum velit, æquora placet. Ingenio populi conuenit ille sui. Qui vasto antro luctantes ventos tempestatesque sonoras Imperio premit, & vinclis, & carcere frenat. Qui mulcere potest fluctus, & tollere ventos. Qui incutit vim ventis. Qui tenet immania saxa, ventorumque domos.

ÆQVALES.

Pares annis. Parilis ætas. Et nunc æquali tecum pubesceret æuo. Fuit huic animis æqualis & annis. *Vide Parnassum.*

ÆQVALITER.

Nullo discrimine habere. Quatuor in partes diuisum mensibus æquis. Iusta pari premitur veluti cum pondere libra Prona, nec hac plus parte sedet, nec surget ab illa.

ÆQVINOXIVM.

Tempora nocturnis æqua diurna. Componens paribus numeris noctemque diemque. Æquato tum Libra die cum tempore noctis.

AER.

AER.

* Mollis, cedens, liquidus, tenuis, rarus, mobilis, agitabilis, circumfusus.

* Sola liquentia quæ volucres secant, magnum inane. elementum humidissimum. Πόρος οἰωνῶν, Semita volucrum.) Aeriæ plagæ, domus, oræ. Ætheriæ oræ, auræ. Aerij tractus, campi. Volucres auræ, reuolubilis, agitabilis aer. Liquidus æther. Iupiter.

AER LENIS.

Grata, mollis, placida, tepida, serena aura. Grata aëris temperies. Mollior aura spirans, volitans exiguo sono. Zephyri spirantes mollibus auris. Leniter susurrantes gelidis afflatibus auræ. Mitior aura temperans solum. Serenior aër blandum arridens. Aura sibilans tenui sono.

ÆSCVLAPIVS.

Phæbeius. Coronides. Phæbo, nymphaque Coronide natus. Proles Apollinis. Proles Apollinea. Natus Apolline. Epidaurius.

ÆSTAS.

* Feruida, torrida, puluerulenta, frugifera, spicea, Anni pars aurea, quum ager messes fert pinguis opimas. Æstas Phœbeis ignibus ardens, quæ vestit agros culmis cerealibus. Spicea serta gerit calidissima solibus æstas. Θαλυσίας ὥρη, Cereale tempus.) Robustior annus. Formosa messibus. Curua falce legens matura semina. Coronans se maturis spicis. Cum calet, & medio sol est altissimus orbe. Cum pecudes vmbras, & frigora captant. Cum fundit Canis æstifer arua. Cum medio tostas æstu terit area fruges. Cum sitiunt herbæ, & pecori iam gratior vmbra est. Tempora aspera siti, atque extorrida æstu. Cum terræ ardore dehiscunt. Vbi pulsam hiemem sol aureus egit Sub terras, cœlumque æstiua luce reclusit.

ÆSTATIS TEMPORE.

Vbi ardens æstas scindit Phœbeis ignibus agros. Cum culmis agros vestit cerealibus æstas. Vbi flauet dulcibus campus aristis. Quando seges passim maturis flauet aristis, & falciferas poscit adulta manus. Cum seges vel Ceres incurua falce resecta cadit. Cum æstas vrit atrox feruida brachia cancri. Cum densa Ceres campo multicolore

colore nitet. Cum torrida æstas rapidis solibus ardet, flauaque sunt maturis frugibus arua. Herculei cum sol terga leonis adit. Cum spicea messis campis inhorruit. Cernitur æstiuis campus cum plenus aristis. Cum Phœbus sicci terga leonis adit. Concaua littorei cum feruent brachia cancri. Tempore quo siccos Cancer adurit agros. Cum mensis adest quem pulchra Iouis sibi vendicat vxor, quo peragrant cancri sidera solis equi. Quando viget campis ridentibus æstas. Quando æstas coronat se frugiferis spicis. Quando blanda Ceres viget lætis agris. Vbi campus viget æstiuis hirsutus aristis.

AESTVS.

* Rapidus, anhelus, grauis, feruidus. Sole sub ardenti sæuit dum maximus æstus. Phæbus altissimus ignes spargit, æstuantque hiulca arua calore. Sirius ardentes radios jacit. (Flamma; Vapores, *pro* æstu. Sicci feruores. Soles rapidi. Medios cum sol accenderit æstus. Rapido fessis messoribus æstu. Æstus erat, magnusque labor geminauerat æstum. Solibus ætherijs, altoque recanduit æstu.

AETAS.

* Rapida, fugitiua, nulla reuocabilis arte, lubrica. Cedere nata simul vitai luminis auras Intramus. Ætas aurea, argentea, ærea, ferrea, chalybea. (Ætas moribus apta. Apti moribus anni. Ætas inter juuenemque senemque. Primæ lanuginis ætas. Omnia fert ætas. Vtendum est ætate, cito pede labitur ætas. Dum faciles anni iuuenum, dum mobilis ætas. Veniet lustris labentibus ætas. Vbi jam firmata virum te fecerit ætas. Deterior donec paulatim ac decolor ætas Successit. Cum matura adoleuerit ætas. *V. Adolescentia. Iuuentus. Pueritia. Senectus.*

AETERNITAS, AETERNVS.

Æternumque tenet per secula nomen: cui neque principium est vsquam neque finis. Lux æterna, carituraque fine. Imperium sine fine. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. In æternam clauduntur lumina noctem. Mortis adempta est conditio. * Fluit instar mobilis vndæ vita breuis, quam nescia finis excipit æternitas. Punctum vita breuis quam perpetuitas subit, spatio quæ non clauditur vllo. Hæc momentanea vita est, ac si immenso comparetur guttula Ponto.

ÆTHER.

* Sublimis, leuis, liquidus, igneus, aureus, rutilus. κόσμου στοιχεῖον ἄριστον, mundi elementum optimum. σοφὸς ἁρμονίας πατήρ, Sapiens compositionis pater. Igni namque componuntur optime hæc infera corpora ἀστροχίτων, stelliferam indutus tunicam.) Ætherius vertex. Ignea via cœli. Leuem fugiens secat æthera pennis. Ætheria, aquila puerum portante per auras. Vide *Aër.*

ÆTNA.

Trinacria. Sicanis. Typhois. Rupes Ætnæ. Ætnæus ignis. Sulphureis ardens fornacibus. In immensum geminatis ignibus ardens. Gigantis injecta faucibus, cratere ardenti terribilis. * Ἐγκελάδοιο σκέπας, Enceladi tegmen. ὑψίλοφος, alticollis.

AFFLICTVS.

Agitatus, iactatus, obrutus rapidis curarum fluctibus. Ingenti prostratus mole. Omnibus mersus malis. Agitatus multis terraque marique periclis. Terris iactatus & alto.

AGAMEMNON.

Tantalides; *ab auo* Atrides; *à patre.* Atrides maior; *propter fratrem.* Mycenæus ductor. Conjugis victima. Tyndarei gener. Plisthenius vir. Trojæ populator. Conclamant Danai, stimulatque Agamemno volentes.

AGANIPPE.

Signa Medusæi equi. Fontes Aganippidas, Hianthea Aganippe. Fons Aganippæa. Permessidis educat vnda. Par Aganippææ ludere docta lyræ. Dicite quę fontes Aganippidas Hippocrenes, Graia Medusæi signa tenetis equi.

AGER.

* Pinguis, latus, lætus, almus, diues, frugifer, ferax, fertilis, amœnus, luxuriosus, fæcundus.) Renouatus aratro. Oneratus messibus. Vestitus messibus. Humectat flauentia culta Galesus. Pinguia culta. Rus ferax. Et teneat culti iugera magna soli. Imus in extremo margine fundus habet. Eheu quam pingui macer est mihi taurus in aruo.

AGNVS.

Agnoscens matrem multis è millibus. Balans ad innumeras oues. Depulsus à lacte. Balatum exercens. Luxu-

dinis ignes. Ignis lumine qui semper proditor ipse suo. Non vllis medicabilis herbis. Flamma. Ardor. Ignis. Faces. Fax pectoris, Calor, Incendia. Æstus. Pectoris æstus. Vulnus. Venus. Cupido. Tela Cupidinis. Arcus Cupidinis. Vis. Vires amoris. Furor. Res est solliciti plena timoris amor. Credula res amor est. μανία, insania.

AMOR DEUS, POETICE.

Pharetratus puer. Filius Veneris. Toto qui volat orbe, incerta Cupidinis aura. Res immoderata Cupido. Puer ignifer, insuperabilis. Idalius. Dulce genus Cypriginæ. Telis & flammis instructus. Inflammans animos. Tacitis saucians præcordia telis. Succendens pectora flammis. Versans hominum mentes amore.

AMORE JNCENDERE.

Dare ignes. Incendia præbere. Amore torquere. Allicere, facere, dare amorem. Subdere calcar. Addere stimulos amoris. Animum inflammare amore. Dictis divinum inspirat amorem.

AMORE JNCENDI.

Trahere per ossa furorem. Animus toto percepit pectore flammam. Novo igne carpi. Ignes in pectore crescunt. Accepit solitam flammam. Cæco carpitur igni. Concipere, haurire ignes. Colligere, rapere ignes, flammam. Accipere ignes sub ossibus. Concipere pectore flammas. Assumere novas flammas. Incalescere igne. Succendi cupidine. Inardescere specie. Corripi imagine formæ.

AMPLECTI.

Cum dabit amplexus, atque oscula dulcia figet. Ter conatus ibi collo dare brachia circũ. Inq; patris blandis hæres cervice lacertis. Conjugis ille suæ amplexus colla lacertis. Deque viri collo dulce pependit onus. Ire in amplexus. Complexu se non subtrahere alicujus. Tua sunt collo brachia nexa meo. Captare colla lacertis, Amplecti lacertis. Collo infusus. Dare complexus, amplexus nati petere. Optatos dedit amplexus, placidosq; petivit. Amplexæque tenent postes, atque oscula figunt. Dare Brachia collo. Amplexu alicujus perfrui. Ambire amplexibus. Hærere amplexibus. Colla lacertis premere. Innectere, tenere, tangere, adducere colla lacertis. Imponere lacertos humeris. Hærere collo. Complexu cingere.

cingere. Fovere in ulnis. Implicare se collo alicuius. Ferre ad colla manus. V. *Parnassum.*

ANCHISES.

Senex Phryx. Sarcina nati. Cum quo commune parentis, Non dedignata est nomen habere Venus. Volucrum cui mater amorum, Gaudet in idæis concubuisse iugis.

S. ANDREAS.

Andrea germane Petri, sanctissima Ionæ Progenies, qui Baptistæ documenta viamque, Ante sequebaris, quam te cum fratre vacantem Retibus acciperet soboles divina. Nobilis Andream mittit Achaia suum.

ANDROMACHE.

Thebais. Duri militis uxor. Hectoris uxor.

ANGELVS.

Angelus ætherius, aliger, alipes. Genius cœlestis. Cœlestis nuntius aulæ. Missus ab ætheria sede minister. Ales juvenis delapsus ab alto Olympo. Siderea missus tibi nuncius arce. Aliger cœli vernantis alumnus. Lacero puer actus ab æthere præpes. Aulæ stellantis alumnus. * Nuntius ætherius, leviter suspensus in alas Restitit. Assumpta membra librant alites cœlestes. Qui animos nostros pernicitate mira antevolant. Tutores hominum ab ortu. Gens ætheris alti, velox ad Dei iussa. Naturæ sublimis apex. Æviterni oræ cœlestis indigenæ, rerum intima simul percipientes, non velut Adamidæ, qui res deducere rebus, Perspectisque solent effectus discere causam. Στρατιὴ πτερόεσσα, militia volatilis, alata, pennata. Κοσμαγοὶ mundi rotatores, movent enim corpora cœlestia.

ANGELICVS COETVS.

Cœli chorus aliger. Angelicæ, aligeræ, ætheriæ mentes. Ætheriæ acies. Militia ætheris alti. Agmina casta, sancta. flammans acies superum. Aligeri juvenes comites genti piorum. Volucres sine corpore mentes. Ætherij gens incola cœli. Volucres ministri missi siderea ab arce. Sine pondere turba. Alituum sacrorum agmina mille. Chorus angelicus qui laude pereni celebrat Deũ. Cætus aliger servans iustos inter discrimina mundi. Pura acies, assimilis flammæ per inane volanti. Mentes supernæ nullius rei nesciæ. Angelici chori, Ignea castra,

Cohors

Cohors spirituum plena casto numine. Cœlituum turmæ. Aligerum genus. Alituum cœlestium acies.

ANGLI.

Britanni æquorei, cærulei, occidui, Brutigenæ, Neptunicolæ. Albiones. Minima nocte contenti. Colentes regna præcincta Oceano.

ANGLIA.

Dives agri, Dives pecorum, ditissima nummûm. Ignara luporum. Qua sua semotus regna Britannus habet.

ANGVIS. V. Serpens.

ANIMA.

Anima immortalis, divina, vivax, motrix membrorum. Corporis rectrix. Nescia fati. Morte carens. Post fata, busta superstes. Quam funera non capiunt. Quæ manet non peritura immite morte. Mens divinitus orta, quæ nequit extingui corporis è vinclis quando soluta fugit. Aura regens artus. * Mens orta & cognata cœlo, flamen auræ, Numinis, Pars illa nostri ignea, perspicax, intelligens, quæ nil debet mortalibus parentibus. Ætheris soboles. Divinæ particula auræ: *loquendo Poëtice, ut in multis aliis quæ hoc libello continentur.* Θεότητος ἀποῤῥὲξ, stilla divinitatis, Κρείσσων μοίρη, pars melior. Σπέρμα Θεȣ̃, Dei semen.

ANIMÆ, MANES.

Tristes, taciti, silentes, mœsti manes. Inanis imago. Corpora functa sepulchris. Vmbræ.

ANIMVS, ANIMARE.

Vigor animi. Constantia animi. Telo præstantior omni. Mala ferrugine purus. Regens imperio motus in corde vagantes. Dirigens nervis flectentibus artus, ne errantes temere, & sine lege ruant. Dare animum, revocare animum, mœstumque timorem mittere. Vires animumque ministrare alicui. Animis audacibus aliquem implere. Idem omnes simul ardor habet. Incendere vires. Suscitare vim, virtutem accendere. Redit in præcordia virtus. Ipse pater Danais animos, viresque secundas Sufficit. Ingentes animos angusto corpore versant.

S. ANNA.

Anna diu sine prole fuit. Anna puerperio fortunatissima sancto.

ANNIVERSARIA.

Lux qua positis justa feruntur avis. Repetita mortis imago. Annua plangoris repetit simulamina. * *Virgil.* Annuus exactis completur mensibus orbis, ex quo relliquias divinique ossa parentis Condidimus terra, mœstasque sacravimus aras. Iamque dies, ni fallor, adest, quem semper acerbum, semper honoratum (sic dij voluistis) habebo. Annua vota exequi, & solennes ordine pompas. Sacra ferre quotannis. Anchisæ genitori instaurat honores. Annua die facere pro defunctis. Die in orbem redeunte parentat.

ANNVS.

Annua mora. Spatium longius anno. Annus volubilis, revolubilis, variabilis, quadrifidus. Iuvenilior annis. Maturior annis. Veniet lustris labentibus ętas. *In se sua per vestigia volvitur annus. Crescendo perit annus, & pereundo crescit. Mensura rerum, mensium bis sex pater, qui mille ambitibus eodem redire solet.

VNIVS ANNI PERIPHRASIS.

Annua nos illic tenuit mora. Signa Deus bis sex acto lustraverat anno. Cum sol duodena peregit Signa. Hic mihi labentis pars anni magna peracta est. Annuus exactis completur mensibus orbis.

ANNORVM DVORVM.

Vt patria careo, bis frugibus area trita est, Dissiliit nudo pressa bis uva pede. Hic tibi bisque æstas, bisque cucurrit hiems.

TRIVM ANNORVM.

Vt sumus in ponto ter frigore constitit Ister. Facta est Euxini dura ter unda maris. Tertius haud multo minus est cum dicitur annus.

QVATVOR ANNORVM.

Vt careo vobis Scythicas detrusus in oras. Quatuor autumnos Pleïas orta facit.

QVINQVE ANNORVM.

In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est, Iam tempus lustri transit in alterius.

SEX ANNORVM.

Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis Ante diem lachrymas ossa bibere meas. Hæc mihi in Euxino bis tertia ducitur æstas Littore, pellitos inter agenda Getas.

SEP-

SEPTEM ANNORVM.

Per mare, per terras septima iactat hiems. Septima jam vertitur æstas.

DECEM ANNORVM.

Bis quino femina mense parit. Iamque fere tracto duo per quinquennia bello. Vlysses iactatus dubio per duo lustra mari.

VNDECIM ANNORVM.

Alter ab undecimo tum me jam cœperat annus.

DVODECIM ANNORVM.

Addiderat annos ad duo lustra duos.

SEXDECIM ANNORVM.

Namque ter ad quinos unum Cephisius annos Addiderat. Bis adhuc octonis integer annis.

NOVENDECIM ANNORVM.

Quarta tribus lustris addita messis erat.

VIGINTI ANNORVM.

Iamque decem vitæ frater geminaverat annos. Occidit, & misero steterat vigesimus annus.

QVINQVAGINTA ANNORVM.

Tempus ad hoc lustris mihi jam bis quinque peractis. Iamque decem lustris omne sine labe peractis.

NONAGINTA ANNORVM.

Et jam complerat genitor sua fata, novemque Addiderat lustris altera lustra novem.

TRECENTORVM ANNORVM.

Annos ter centum. Nunc tertia vivitur ætas.

QVINGENTORVM ANNORVM.

Post ubi Roma potens opibus, jam secula quinque Vidit, & è domito sustulit orbe caput. *Vide Parnassum.*

S. ANTONIVS.

Satus in campis vbi quondam mœnia magnus Fecit Alexander, domini servantia nomen. Ignipotens. Ferens incendia dextra. Cujus vis ignem potis est extinguere sacrum.

ANTRVM.

Antrum obscurum, opacum, muscosum, lucis expers, lapidosis præcinctum rupibus. Specus latebrosus, horrendus. Virgis ac vimine densus. Latibula. Lustra invia, avia, devia, inhospita, monstris horrenda, immania vasto hiatu. Spelunca. Caverna. Cubilia ferarum. *Spelæa ferarum. Pendentia pumice tecta. Est specus ingens

Exesilatere in montis. Scopulis pendentibus antrum. Nympharum domus. Scillam cæcis cohibet spelunca latebris. Spelunca alta fuit vasto submota recessu. Solis inaccessa radiis. Spelunca altissima visu. Vmbrosa caverna, quæ Phœbi nescit radios, & in avia descendit Tartara.

ANTVERPIA.

* Vrbs Advatica quam reciproco flumine Scaldis alluit. Vrbium ocellus. Belgiaci regina soli exposita eois & occiduis gentibus. Princeps urbium inclytarum, quascunque Sol lustrat Belgicus. Domus leporum ac elegantiæ sedes, quæ habet invidendas ædium moles nubiumque rivales: qua in urbe mercuriale genus hominum, & ordo non plebeius eruditorum. Reflui inconstantia Scaldis quam constare facit. *Claudianus*: Portusque relinquit Scaldifluos, certis ubi legibus advena Nereus æstuat, & pronas puppes nunc amne secundo, nunc redeunte vehit, nudataque littora fluctu. Deserit Oceani lunaribus æmula damnis. Prosactia.

ANVS.

Anile caput. Iam vitæ satura, & proxima leto, Rugosa facta senilibus annis. Vetula edentula. Cui durior annis est cutis.

APER.

Sus vulnificus, setiger, frendens. Fera Mœnalia. Media sævus in ira. Obliquo dente timendus. *Fulmineus aper, cujus sanguine & igne micant oculi, & horrida riget cervix, ac setæ hastilibus similes insurgunt. Torvos cuspide fixit apros. Adacto in ilia ferro sævit aper atq; per ipsum venabulum obnisus in altum tendit in auctorem cædis: pallet ilicet palpitatque metu cruentus latro, & à victo tantum non vincitur hoste.

APERIRE, APERIRI.

Cardine tacito vertere fores. Hiatu patulo janua verso cardine aperta sonat. Panditur foribus domus. Laxare, aperire, adaperire fores. Rimisq; fatiscunt. Panduntur portæ. Diuidimus muros, & mœnia pandimus urbis. Apparet domus intus, & atria longa patescunt. Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat. Reserat stridentia limina consul. Tristesque recludere portas. Pandite

dite defessis hospita tecta vitis.

APIS.

Sedula, operosa, Hyblæa, Cecropia, Attica, Dædala, florilega. Insigne laborum exemplar. Volitans per amœna vireta variis odoriferi. Saltus silvasque peragrans. Tenens redolentia regna aërii mellis. * Apes examina grata frequentant. Iuuentus Hyblæa fauis emissa, per florida prata incerto cursu rapitur. Cerea castra mouent subito, variisque insidunt floribus, strepit omnis murmure campus. Apes per flores & thyma summa volant. Respublica florilega, mellifer exercitus per inane vagans. Castæ volucres, quæ dulcis Hymetti arva habitant, quæ de purpureis rosis violisque amaracoque suave legunt nectar. Hortorum redolentium mellifici coloni. Rorilegæ puellæ. Ταυρoπάτορες, Taurifiliæ, *quia ex eo corrupto nascuntur.*

APHRICA, *vel potius* AFRICA.

* Fertilis, monstri parens, ardens, siticulosa. Terra Lybissa. Iubæ tellus, leonum arida nutrix. Afra tellus monstrorum genitrix. Lybiæ vertuntur ad oras.

APOLLO.

Proles Latonæ. Stirps Latonæ, Latonia proles. Latonigena. Latoius. Phœbus. Pœan. Delphicus. Delius. Cynthius. Smintheus. Actiacus. Clarius. Pythius. Palatinus. Leucadius. Lycius. Fatiloquus. Fatidicus. Veridicus, Divinus. Oracula reddens. Pulsans, impellens plectra Lyræ. Carminis auctor. Musarum, Aonidum, Castalidum dux, vatum Deus, Lauriger. Parnasseus. Stans pro Troja. Pius arcitenens. Grynæus Apollo. Thymbræus Apollo. Crinitus Apollo: Deus intonsus, longa veste. Augur Apollo. Soractis Apollo. Cui Delphica tellus, Et Claros, & Tenedos, Pataræaque regia servit. Delphos, Delonque tenens. Fata canens. Qui citharam nervis, qui nervis temperat arcum. Per quam concordant carmina nervis. Movens Aoniam lyram. Ad citharam non segnis & arcum. * Πιερίδων μεδέων. Musarum rex, vel Imperator.

APOLLONIA.

* Alexandrina. Nilotica Virgo, quæ felicius Apollineo grege solet insanos oris fugare dolores. Phariæ telluris alumna, sacra, pudica, alexicaca. Diva, quæ mortalium

 talium

talium precibus sollicitata fugat odontalgiam, acuta dentium tormina doloresque infandos. Virgo virilis, quæ licet tardante senecta, morteque proposita, & lacero crudeliter ore excussione dentium, ludificata carnifices, flammas ruit in medias atque divinis ignibus usta superavit ignes [illegible]midos. Virgo inclyta, quæ sacri corporis exuviis Augustiniana delubra condecorat, qua levi flumine Zenna labitur, quaque Scaldis refluus inundat. Quæ capit antiquo veniens ab Apolline nomen.

APOSTOLI.

Bis sena virûm vis. Duodena turba. Bis senos sibimet Christus delegerat omni Ex numero. Bis senos inter proceres lectissimus ibat. Numero ex omni delegit amicos) Bis senos, quis cum curas durumque laborem partiri, & casus posset deducere in omnes. Quibus ars erat insidias piscosa, secundum Flumina squammigerûm generi hamo tendere adunco, Atque innare salum, fœcundaq; p scibus arva.* Iuris Apostolici Proceres. Apostolicus senatus propiore Numine factus. Bis seni Heroes laborum Christi testes, stemmate vix ulli, summi sed viribus, quorum iussu stellantis regia cœli clauditur illico, illicoque patet. κόσμου πύλοι, Mundi columnæ. Antistites Sacrorum.

* *Appellere*, Quære, *Navem appellere.*

APPROPINQVARE.

Cominus ire. Concursu accedere magno. Aduentare ad urbem. Foribus propinquare. Succedere urbi. Gressum ad mœnia tendere. Cyclopum allabimur oris. Ad littora tendere. Foribus sese intulit altis. Fit propior, terrasque cita ratis attigit aura.

AQVA.

Terræ circumfluus humor. Simplicis humor aquæ. Contrarius ignibus humor. Liquor. Liquores. Lympha. Decursus aquarum. Cumulus aquarum. Aqua cursibus obliquis fluens. Ceruleæ guttæ. Aqua riparum margine clausa. Murmur aquæ. Vena perennis aquæ. Vnda fluctus. * Pocula Acheloïa. Aëre quod minus est elementum, ast undique terram concludit gremio.

AQVA LVSTRALIS.

Aspergo lustralis lymphæ. Atque salutari permulcere unguine frontem.

AQVA SVFFOCARI.

Fata nouissima claudere in æquore. Rapidis involvi, & submergier undis. Tumidis obrui, & miserè extinguier undis. Inter tumidos fluctus sua claudere fata. Mergi sub æquoreis undis. In rapidis submergier undis.

AQVILA.

Ales Iovis. Armiger Iovis. Magni præpes adunca Iovis. Divum gratissima regi. Avis quæ fulmina curvis Ferre solet pedibus. Avis quæ sua fulmina portat terræ. * Præpes avis, & sublime volans, quæ probat ad Solem pullos, quæ fulmine nescit contingi. Pædibus prædator aduncis. πτηνοκράτωρ, volucrum regina.

ARABES.

Palmiferi. Thurilegi. Panchæi. Panchæa rura. Gens odorifera Eoi. Multi pastor odoris Arabs.

ARACHNE.

Pater cui Colophronius Idmon. Idmonia. Idmonis. Mæonis. Mæonia virgo. Lydia. Orta domo parva. Habitans Hypæpis.

ARANEA.

Invisa Minervæ. Texens, Suspendens laxos & tenues casses in foribus. Deducens gracili pede filum, cum leve opus nectit sub deserta trabe. Nectens operosa retia de trabe. Aranea pendula. * Arida, sublimis textorum ingeniosa magistra, de ventre remittens stamen. Quæ laquearibus altis retia suspendit, & per inane volantes illaqueat muscas, ac circumagens, lento subtegmine implicat alas.

ARTOPHYLAX.

Vrsæ custos. Formam terga sequentis habet. Bootes. Arcturus.

ARARE.

Sulcare, subigere, fodere, rumpere, sauciare, versare, premere, scindere, proscindere terram, arva, vomere, aratro, ferro. Campum fractis invertere glebis. Exercere, vertere, evertere, colere solum, humum, terram, agros, vomere. Dente adunco recludere terram. Versare solum. Validis terram proscindere jumentis. Frangere humum rastris. Convertere semina sulcis. Glebam convellere vomere, Incumbere aratro. Constringere ferro tellurem. Sollicitare humum. Terram domare aratro. Novare, re-

novare terram. Aratro sulcum patefacere. Eruere, movere, dimovere terram aratro.

ARATRUM.

Curvi pondus aratri. Vertens glebas. Renovans terram. Aratrum uncum, aduncum, depressum, impressum.

ARATRO ADIUNGERE.

Collum premere aratro. Ducere, vocare, trahere sub juga. Imponere jugum. Supponere oneri. *V. Iugum.*

ARBOR.

Pondus arboreum. Robur, stipes, silva, trabs. Foliis nudata cacumina. Arbor niveis uberrima pomis. In immensum viribus aucta suis. Solido stant robore trunci. Nubila celsa petens crescendo. Grata colono. Prodiga blandis foetibus. Ferens præstantia munera dulcis foetus. Decora lætis fructibus. Onerata largis frugibus. Luxurians ripa prætereuntis aquæ. Inumbrans fluvium frondosis comis. Infixis altè radicibus hærens. Excelsos tendens ad æthera ramos. Tollens cacumina in auras. Latè tendens, extendens, spargens, jactans suos ramos seu brachia. Gelido contermina fonti.

ARCADIA.

A magno Arcade nomen habens. Tellus proxima sideribus. Mænalis ora. Tellus Erymanthidos ursæ.

ARCANUM PRODERE.

Arcanos alicui credere sensus. * Mentis penitos aperire recessus. Imi penetralia cordis amico prodere. Admittere aliquem in pectoris adyta, spectandumque semet dare.

ARCTOS, id est, URSA.

* Arctos alta parte glacialis poli sublime classes sidus Argolicas agit. Septemtrio. Polus Arcticus. Helice. Arctos gelida. Parrhasis pruinosa, glacialis. V. *Ursa major, & ursa minor.*

ARCUS.

Arma Dianæ. Ferrum aduncum. Cornu flexile. Intentus nervo. Flexibilis. Sagittifer. Vulnificus. Non semper feriens quodcumque minatur. Adducto curvans se in cornua nervo, & subito remisso nervo flectens se in faciem priorem. * Arcum contendere novit adductis utrimque cornibus. Ævi mortifera tela prioris, quæ sclopus & pulvis fulmineus cessare coëgit. *Ovid.* Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum. Flectere arcum,

curvare, intendere.

ARCVS COELESTIS.

Ab imbre percussus solibus arcus. Qui infecit ingenti, longo curvamine cœlum. Arcus pictus, varii coloris. Discolor Iris. Thaumãtias. Varia decorata colore. Nuncia Iunonis, varios induta colores. Nimborum genitrix. Thaumantia proles devolans per nubila picto arcu. Accrescens è mille coloribus. Roscida croceis pennis. * Roseo Thaumãtias ore. Iris decus cœli. Arcus pluvius, qui ingenti curvamine tenditur. Iris curvata picto nuntiat nimbos sinu. Nubes radiis tetigit fulgentibus atras Phœbus, & adverso lumen resplenduit imbri.

ARDERE.

* Considere in ignes. Flammis crepitantibus vri. Ignibus ardet neptunia Troja. Ignes ad tecta feruntur. Sævit effusis Vulcanus habenis. Ignis robora comprendit, frondesque elapsus in altas, ingentem cœlo sonitum dedit, & totum involvit flammis nemus. Picea caligine fertur in cœlum flamma. Furit æstus ad auras, glomeratque vehemens incendia ventus. Æstuat inclusus fornacibus ignis. Incidit in segetem flamma furentibus Austris. Flammæ atque incendia vires indomitas nequeunt ponere. Lentus carinas est vapor. Admotas rapiunt fœtentia sulphura flammas. Vrere.

ARGENTVM.

Levis argenti lamina. Argenti vascula puri. Argenti pondus & auri. Cœlatum argentum.

ARGONAVTA.

Turba Graia, Corpora Graia. Iuvenes Pelasgi. Minyæ, Æmonii nautæ. Iasonii heroes. Semidei reges, Θεῖος ἄωτος ἡρώων, Divinus flos Heroum.

ARGVERE, vide Reprehendere.

ARGVS.

Custos Iunonius. Custos virginis. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat. Aristorides. Custos virginis Argus, habens stellatum caput. μυριωπὸς βούτας. Millcoculus pastor.

ARIDVS.

* Siccus, exsiccus, torridus, humoris egenus, vel expers Ager exustus æstuat morientibus herbis. Terra ardore dehiscit. Arent herbæ, & victum seges ægra ne-

gat, dissiliunt atque hiulca sola sunt solis ardore. Sicco terram spuit ore viator aridus. Omni sicciora cornu, aut si quid magis aridum est. Invidit cœlum terræ pluviam. Bibula fœdantur arena omnia. Non Libyca tellus siccior est, ubi cumulis densantur arenæ, involvuntque viatorem Syrtes. Terra fissa agit rimas, & succis aret ademptis. Sitis usserat herbas.

ARIES.

* Corniger, petulcus, bellator. Bellator cornúq; ferox defertur in hostem. Aries villosus, & hirtis cornibus. Aries villo spectabilis aureo. Dux aries saturas ipse reduxit oues.) Dux gregis. Cornu per tempora dura recurvo. Dux lanigeri pecoris. Impositamque sibi qui non bene pertulit Hellen, Tempora nocturnis æqua diurna facit.

ARISTOTELES.

* Vertex, ac princeps Philosophornm. Dux Stagirita *prima brevi, secunda longa, tertia communi.* Quo minor est quisquis maximus est hominum. πρόμος sive πρόμαχος σοφίας, antesignanus sapientiæ.

ARMA.

Ferrum, telum. Vires armorum. Arma fulgentia, radiantia, crepitantia, hostilia, letalia, truculenta, Mavortia, victricia, minacia. Horrentia Martis arma. Flagrans clypeo, & cœlestibus armis.

ARMA CAPERE.

Arma crepitantia concutere. Martem acuere. Martem fatigare. Ruere ad ferrum, ad arma. Paribus assidere in armis. Certate cominus armis. Ferri in arma. Paribus ornare armis. Arma properare viro. Se colligere in arma.

ARMA DEPONERE.

Positis secedere ab armis. Prælia relinquere, ponere arma. Humeris deponere scuta. Stant terra defixæ hastæ. Defigunt tellure hastas, & scuta reponunt. Claudere belli portas. Dextras tendere inermes.

ARMARE, ARMARI.

Arma capessere. Armis se circundare. Armis se instruere. Disponere enses & scuta. Palmas innectere armis. Armare in prælia. Circundat loricam humeris. simul aptat habenas. Lateri subligat ensem. Clypeóque sinistram aptat. Arma circundat humeris, & inutile fer-

rum

rum cingitur. Resides movere in arma viros. In arma ciros viros suscitare. In prælia cogere. Cingi fulgentibus armis. Accingi ferro.

ARMATVS.

Septus armis, accinctus armis, instructus ferro. Arma tenens. Cinctus fulgentibus armis. Armis circundatus. Thoraca indutus, ahenis horrebat squamis, surasque incluserat auro, tempora nudus adhuc, laterique accinxerat ensem.

ARMIS PRÆSTANS.

Bello magnus & armis. Egregius, potens, insignis armis. Promptus ad arma. Bellis acer. Bello præclarus. Acerrimus armis. Fortia bello pectora. Genus insuperabile bello. Studjis asperrima belli. Optimus armis Æneas. Inclytus, idoneus armis. Marte ferox & vinci nescius armis. V. *Miles*.

ARS.

Artis opus. Ministerium artis. Elementa ætatis.

ARTES LIBERALES.

* Ingenuæ, præclaræ, doctisonæ, sollertes. In quibus gloria sparsa Dei. Vnde vita capit cultus, & omne decus. Artes novem sororum. Artes Musarum & Apollinis. Quibus regitur curia, templa, domus. Nervi vitæ fontesque bonorum. Vitę profluit unde decus: Quæ dare quod possint nobile nomen habent. Eloquii Sophiæque dona, in quæ vis ævi nil potest. Pieriis artibus inclytus. Artes quæ poliunt animos hominum, distinguuntque rudi popello. Ingenium excultum geminæ Palladis artibus. Artes humaniores si nimium colas, humanitatem exues.

ARTIVM LIBERALIVM DEÆ.

Vide Dea.

ARTES CONTEMNVNTVR.

Cum cithara passim spretus Apollo jacet. Fastiditæ jacent sine laude Camœnæ. Nemo favet studiis. Musa jam vilior alga est. Docta Thalia jacet. Hęc sęcula sunt ingrata & dura Camœnis. Hederæ nunc sine honore jacent.

ARVNDO. V. Canna.

ARX.

Penates regis. Regalia tecta. Quam circundat inexpugnabile vallum, quod Martia tela frangere non possunt.

sunt. Magnificis ædibus splendida,& ampla loco. Præcincta undique fossis, & turribus altis.

ASCENDERE.

Summi fastigia tecti ascensu superare. Evadere ad summi fastigia culminis. Conscendere. Ascendere. Niti gradibus. Summa sequi fastigia rerum. * Cursu petit ardua montis. Corpora saltu subiiciunt in equos. Exuperare jugum. Attollere sese in auras. Montis in ardua niti. Emergere ad astra. Evadere ad superos. Scandere in domos superas. Ascensu vincere montem.

ASIA.

Finibus immensis. Viris dives, dives abundat equis. Qua nulla beatior ora. *Pars orbis aurea.

ASINVS.

Tardus. Miserandæ sortis asellus. Assiduo verbere domitus. Tarde gradiens. Lento procedens passu. Inter qui stertit eundum. Carens omni mentis ope. Edens ingratos rauco ore sonos. Sileni vector: Qui pando non fortiter hæret asello. υἱὸς τῆς βραδύτητος, Filius tarditatis.

ASPICERE, vide Respicere.

ASSARE.

* Pinguia in veribus exta torrere. Subiicere veribus prunas,& torrere viscera. Inserto conversoque frequens ferro torrere exanguia viscera. Turdos versare ad ignem. Subjectis ignibus assare.

ASSIMILARE, vide Similem esse.

ASSVESCERE.

* Assuetum fieri. A teneris assuescere musis. Parvo assueta juventus. Humeros ad vulnera durare. Durata multo sole geluque cutis. Nate Iliacis exercite fatis. Vsus magister optimus, quodcunque durum emolliet. Natura assuescere duris est potis.

ASTRA, vide Stella.

ASTROLOGVS.

Qui cæli meatus describit radio, & surgentia sidera dicit. Describit radio totum qui gentibus orbem. Sidera cuncta notare tacito labantia cœlo. Certis discere signis æstusque pluviasque. Qui cursum astrorum observat. Cœli menses & sidera servare. Canere errantem lunam,solisque labores.

ASTVTVS, vide Decipere.

ATHENÆ.

Arx Tritonidis. Arx Minervæ. Palladis arces. Palladiæ arces. Dictę à Pallade terræ. Vrbs Mopsopia. Cecropia vrbs. Muri Cecropii. Erechteæ arces. Erechtea domus. Actææ arces. Pandioniæ. Terra Attica. Actæa arva. Thesea urbs. Quam Thesidæ posuêre.* μήτηρ μύθων, mater eloquentiæ.

ATHENIENSES.

Cecropidæ. Mopsopii. Erechtidæ. Actæi. Thesidæ.

ATLAS.

Cœlifer. Humeros oneratus Olympo. Iapetionides. Ætherium qui fert cervicibus axem. Cervicem cœlo suppositurus Atlas. Qui solis anhelis Æquora subdit equis, & fessos accipit axes. *Vide Parnassum.*

ATTENDERE, ATTENTVS.

Animos adhibere, advertere. Animis advertere. Attentam advertere mentem. Accipere docili mente. Animum arrigere. Arrectis auribus astare. Figere animo. Accommodate aures. Aures offerre dictis. Præbere vocibus aurem. Adhibere sermonibus aurem. Accipere aure. Notare aure. Infigere sensibus animi. Voces percipere mente. Sensibus imis reponere. Pendere narrantis ab ore. Suspensis animis verba alicujus bibere.

ATTOLLERE.

Caput efferre. Vix attollens Palinurus lumina fatur. Ora modis tollens pallida miris. Extollere cœlo.

AVARITIA.

Auri cupido. Sitis vel amor habendi. Auri sacra fames. Amor sceleratus habendi. Amor summus habendi. Opum furiosa cupido. Habendi sæva libido. Auri imperiosa fames. Turpis amor nummi. Furor exitialis habendi. Nummi fœda cupido. Amor immoderatus habendi. * μητρόπολις τῆς κακίας, metropolis vitiorum.

AVARVS.

Auricœcus amore. Congesto pauper in auro. Inter opes mendicus opum. Lucra ingentia captans. Inhians opibus. Nummos magni numinis instar habens. Pallens amore accumulandi auri. Quem vesana cupido auri stimulat. Plura petens cum possideat plurima. * Defosso incubat auro. Partis timet uti. Crescentem sequitur cura pecuniam. Immodicè fœdo crimine avaritię laborat.

Est Scylla, est charybdis, est orcus insatiabilis. Auri nescit amor satiem. Auro incubat ceu vigil Hesperidum Draco. Avarus nihil habet, nil potest habere. Inter opes inops. μεθύων φιλοκέρδει λύσσῃ. Ebrius lucripeta rabie.

AVCVPARI.

* Illaqueare aves. Insidias avibus moliri. Pedicas & retia ponere alituum gregi. Laqueis captare feras, & fallere visco. Amite levi rara tendere retia. Stricto figere avem calamo. Implicare visco alas. Ætheris pennatos inquilinos libertate multare. Volucres viscata fallere virga. V. *Auceps.*

AVDACIA.

Audacia præceps, ruens cœco impete. Temeritas cæca. Temerarius ausus. Aggrediens ardua.

AVDAX.

Audax omnia perpeti. Minime anxius tremensque. Audacissimus omni de numero. Expers terroris Achilles. Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus. Quem leti metus non urget. Mortis terrore carens. Impiger ad letum. Prodigus vitæ. Cujus corda languentem dedidicêre metum. * Confidentissimus omni de numero. Interritus. Animæ capaces mortis. Impiger ad lethum, & fortis virtute coacta. Vitæ sic prodigus, ac si uno corpore cæso terna haberet.

AVDACEM REDDERE.

Animum ministrare, animum addere. Dare animum. Ardorem mentibus accendere. Iubere animum sumere. V. *Animare.*

AVDIRE.

Voces auribus captare. Memori cordi recondere dicta. Fida mente notare dicta. Haurire, accipere auribus. Percipere, recipere, audire, exaudire aure, vel auribus. Bibere dicta avida, cupida aure. Ire per aures. Si vestras forte per aures Nomen iit. Animis haurire. Captare per aures. Accipe cum vera dicta relata fide. Condere aure. Intendere aures. Dimittere in aures.

S. AVGVSTINVS.

* Patritiades, *à Patritio, cuius erat filius.* Patritio generatus. Præcipuus Monicæ natus. Aurelius, *secunda longa.* Vis Aurelia. Stupor eruditorum. Sol Ecclesiæ. Novus Africanus, qui monstra hæreseon scriptis jugulavit, &

ore,

ore, qui fulmine mentis antevolat reliquis mortalibus, qui linguæ Ambrosiæ flumine tractus fuit. Decus immortale Tagastæ. Antistes Hipponensis. Doctorũ princeps: quem si vel solum tellus Afra dedisset, sublimibus insereret caput astris. Religiosæ gentis pater. Cujus scripta enthea, acuta, pia, divinis animata flammis. Antistes incomparabilis, qui tantopere Deum arsit, ut sapienter quasi desipuerit (amare enim & sapere vix conceditur) sic Deum affatus aliquando. Si Deus ipse forem, tuque Augustinus, amore Tu fierem, posses ut fieri ipse Deus Augustine pater, quo nil divinius orbi, Post homines natos terra Libyssa tulit.

AVIS.

Volucris. Ales. Omne genus avium. Assuetum silvis innocuumque genus. Proles volucrum. Quæ librat in aëre pennas. Solatia ruris. Variam plumæ versicoloris avem. Cantu nascentem lucemque diemque salutans. Dulce canens tenui gutture carmen. Iterans dulces sonos. Concentum suavem resonis è frondibus edens. Volans stridentibus alis. Mulcens tristia pectora modulamine cantus. Credens se aperto cœlo remigio alarum. Genus altivolantum. Turba sonans agminis aligeri. ποτανοὶ ἀγέλαι. greges volatiles.

AVIBVS INSIDIARI.

Aues viscata fallere virga. Insidias auibus moliri. Pedicas avibus ponere. Aues fallere visco.

AVCEPS.

Volucres viscata fallens virga. Tendens fallaces laqueos. Pelliciens, trahens in laqueos volucres. Fallens volucres laqueis, & visco. Deludens volucrem imagine fictæ vocis.

AVRIGA, AVRIGARE.

Rector equorum. Cœloque invectus aperto, Flectit equos, curruque volans dat lora secundo. Currus gubernat, ora nunc pressis trahit constricta frenis, terga nunc toto frequens verbere coercet. Manibusque undantes flectit habenas. Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus Iungere equos, rapidisque rotis insistere victor. † Iungere equos. Iungere iuvencos, & cogere, gradũ conserere. Currus agitare volantes. Cogere equos ad stridentia plaustra, utque frena iugo concordia ferant. Curru dare lora volanti. Ora nunc pressis trahere

constricta frenis, terga nunc toto frequens verbere coercere.

AVRIS.

Auris surda, acuta, patula, sensilis. Fideliter commissa retinens. Ad quam vox penetrat.

AVRORA.

Eos. Auroræ lumina. Pallantias. Prævia lucis. Pallantidos ortus. Tithoni conjux. Conjux Tithonia. Nurus Laomedontis. Extremum noctis quæ Dea finit iter. Memnonis in roseis lutea mater equis. Roseo spectabilis ore. Croceis invecta rotis. Quæ diem croceis portat equis. Fugans vaga sidera cœlo. Linquens torum Oceani. Croceo velamine fulgens. Musis semper amica. Invitans sacras Camœnas. Prima vocans tardos ad juga panda boves. Monitrix operum. Diei infantia. ἔργων ἡγήτειρα, Dux operum.

AVRVM.

Metallum generosum. Magni ponderis aurum. Congestum pondus auri. Lumina fulva. Massa, semen, vena, vis auri. Spectatum in ignibus. Quod censetur ignibus appositis. Quod subactum terque quaterque probum reddit caminus. Quod ab igne probatum septima testa coquit auri fabri foco.* Telluris viscera fulva. Sunt auri pondera facti, infectique mihi. Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Aurum nequitiæ parens, Rex atque imperator mortalium: auro siquidem omnia parent.

AVRATVS.

Circumdatus auro. Nitidissimus auro. Multo spectabilis auro. Armatus auro. Effingere in auro. Oras ambite auro. Auro plurimo fulgere. Auratasq; trabes, veterum decora ampla parentum. Auratis circumdata colla catenis.

AVSCVLTARE. V. Audire. Attentus.

AVTVMNVS.

Autumnus frugifer, pomifer, vinifer. Calcatis sordidus uvis. Temperie medius. Tenero dans palmite fructum. Gravidus versicoloribus pomis. Extremas mittens in horrea fruges. Detrahens, auferens turgentes vitibus

tibus uvas. Cingens, ornans tempora Bacchi racemis. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Pampineas Autumnus porrigit uvas.

AVTVMNI TEMPORE.

Cum dat hiems mistum vicina teporem. Cum fœcundi lacus de vitibus implentur. Cum vitibus autumnus turgentes detrahit uvas. Cum pomifer autumnus tenero dat palmite fructum. Cum labra musto spumantia fervent. Cum autumnali redolet vindemia fœtu. Cum autumnus grauidas musto dat pomifer uvas. Cum vitæ coronatas autumnus degravat ulmos. Cum jam turgescunt maturæ vitibus uvæ. Cum munera autumni præbet amœnus ager. Cum purpureo subrubet uva mero. Cum candida celeri sub pede musta fluunt. Ebria calcatis spumant cum prœla racemis. Cum vinosa madet plenis vindemia labris. Cum piger autumnus sectis succedit aristis. Quando silva comas amittit, & terra suum decus. Cum riget ancipiti tristatum frigore cœlum.

AVXILIARI.

Auxiliatricem porrigere, dare manum. Auxilium, opem ferre, adferre. Succurrere, subvenire dextra non remorante. Asserere auxilio. Sublevare porrecta, exhibita manu. Tueri constanti fide amicum. Tendere dexteram jacenti. Ire subsidio. Venire in subsidium. Auxilio levare virum. Auxilio subire. Fer cœlo auxilium, & fessis da surgere rebus. Audacibus annue cæptis.

AVXILIVM.

Auxilium cœleste. Ope salutifera. Auxilio vocat, & duros conclamat agrestes.

B

BAAL.

LEto multare Baalis alumnos. Baali dedita turba. Nomen celebrare Baalis. Immunda templa Baalis.

BACCHVS.

Semeleia proles. Progenies Iovis. Insutus patrio femori. Bis genitus. Iterum satus. Ortus in igne. Raptus

ab igne. Ignigena. Bimater. De pellice natus. Pampineis ornatus tempora vittis. Puer Semeles. Vitisator. Racemiferis frontem circundatus uvis. Corymbifer. Racemifer. Corniger. Bicorniger. Insignis cornu. Bromius. Lyæus. Nysæus. Thyoneus. Lenæus. Iacchus. Nyctelius. Evan. Eleleus. Euhyus. Ogygius. Genialis consitor uvæ. Liber. * Εὐφροσύνης κῆρυξ, lætitiæ præco.

BACCHANALIA.

Sacra Bacchi. Festa Bacchi. Orgia. Thyrsigeri convivia patris. Ebria convivia Bacchi. Ebria festa bicornis Bacchi.

BAPTISMA.

Vnda salutiferi fluminis. Sanctum lavacrum. Fons aquæ sacræ. Sacra baptismatis unda. Sacer fons. Vnda sacri fontis. Et cuncti accipiant undamque, auramque salubrem. Omnesque jubet de fonte renasci.

BAPTIZARE.

Sacro baptismate lavare. Fonte sacro corpus tingere. Abluere sacra baptismatis unda. Mergere sacro flumine. * Perfundere flumine sacro. Ter liquido infantem perfudit flumine Mysta. Fluvio mersare salubri. Diluere exiguo latice Adami de traduce sordes. Capiti infantis divinos infundere rores. Rore puro spargere corpus mentemque piare. Sacri fluminis unda abluit artus, emundatque animam. Exiguos pueri artus dio perfundere rore. Pueri mystes sacer abluit artus. Crimina sontis Adæ baptismatis abluit unda. Christicolis baptisma est sacrum ordine primum.

BARBA.

Cæsaries barbæ. Dubia lanugo. Flavæ nova barba comæ. Barba hirsuta, hispida, impexa, promissa, tegens genas, maxillas. Ornans genas. Increscens. Viros decens. * Vernant dubia lanugine malæ. Nulla adhuc teneri sparguntur lanugine vultus. In pectus barba sordida cadebat. Adolescens prima tegitur lanugine malas. Vidi genis increscere barbam. Mollem malis demittere barbam. Mulcere propensam ad pectora barbam. Adolescens placidè umbratus genas. In roseas venit umbra genas.

BARBAM RESECARE.

Resecare, rescindere, recidere barbam. Barba resecta jacet.

BEL-

BELLEROPHON.

Chimæræ domitor. Exitio facies cui sua pœne fuit. Qui ab equo præceps in campis Aleiis decidit. Isthmiaco juveni præda Chimæra fuit.

BELLICOSVS.

* Belli fulmen. Assimilis Marti. Qualis ipse Marspiter impetu tremendo ruit in hostem Sternit adversas acies qualis cum montibus altis Voluitur amnis humi. Adversos cuneos rotat impete fulmineo. Vrbs studiis asperrima belli. Idoneus horrida miscere prælia. Aptus glomerare manum bello.

BENE VERTAT. V. Deus fortunet.

BELLVM.

Rigidi certamina Martis. Martis opus. Munera Martis. Belli tempora, tumultus, labor. Mars dubius. Mars civilis. Bellum exitiale, furiale, lachrymabile, hostile, sanguineum, armisonum. Militiæ labor. Trepidantia bello corda vulgi. Belli rabies. Belli terreri minis. Teneant rigidæ condita bella feras. * Ferrea jura manus, ὅπλων χείμων armorum tempestas.

BELLVM CIERE.

Concitare, suscitare viros in arma. Lacessere bella. Cogere ad arma. Ire, venire, ruere in arma. Arma ciere, movere. Otia rumpere, residesque movere in arma viros: Incendere animos insano Martis amore. Facta ad Mavortia inflammare. Iam pridem resides populos, dissuetaque bello Agmina in arma vocat subito, ferrumque retractat. Aliquem in prælia poscere. In ferrum pro libertate ruere. Vltro invitare mœnibus hostem. Finitimas in bella ferre rumoribus urbes. Serere semina belli. Immiscere manus manibus, pugnamq; lacessere. Bella manus poscunt. Reserare stridentia limina belli. Tristes belli recludere portas. Impulit ipsa manu portas, & cardine verso Belli ferratos rupit Saturnia postes. In litem studio certaminis ire. Sævit amor ferri, & scelerata insania belli, μάχεσθαι πυρὸς δέμας αἰθομένοιο, pugnare instar ignis ardentis.

BELLVM GERERE.

* Sæva bella gerere. Decernere ferro. Bella agitare. Exercere arma. Conserere manus. Concurrere ferro. Committere pugnam. Contendere bello. Cæco Marte pugna-

pugnare. Conferre manum. Credere se Marti. Bello vexare & armis. Illi inter sese duri certamina Martis contulerant. Manu tentare pericula belli. Acies inferre pedestres. Horrida castra sequi, κρίνεσθαι Ἄρηϊ, cernere marte seu bello.

A BELLO CESSARE.

Condere, recondere, seponere, reponere arma. Desistere bello. Finem imponere bello. Recedere, secedere ab armis. Aspera tum positis mitescent sæcula bellis. Motus animorum, & certamina tanta quiescunt. Casus evadere belli. Extremum bello imponere manum. Bello digredi.

BENEFICIVM CONFERRE.

* Sui memores alios facere merendo. Animum firmare munere. Aliquem donare munere. Muneribus cumulare. Si bene quid de te merui. Apud memores veteris stat gratia facti. Si me juverit officiis, animo nunquam excidet. Hoc tibi confectum carmine munus pro multis officiis donisque tuis rependitur. Hic alium fecit suum munere. In me extant benefacta tua. Fallacis muneris hamo inescasti libertatem meam.

BENIGNVS.

Excipere aliquem animoque & mente benigna. Lætos oculos per singula volvere. Oculis aspicere æquis. Mitis, & acri asperitate carens. Facilis vultuque serenus. Majestas adeo comis ubique tua est. Cæsare nil ingens mitius orbis habet. * Longè ante alios mitissimus omnes. Non est eo alter amabilior. Te nemo blandior alter. Lenem te miseris genuit natura. Comis, & urbanus. Vrbanitate urbanior. Gratiarum filius. Cor Charitum. Omnibus venustior facetiis.

S. BERNARDVS.

Belga fuit. Sex decies fundasse decem Cistertia tecta
Dicitur. Qui mundo ætherios afflat Bernardus odores,
Quam vere à nardi nomine nomen habet.

BESTIA.

Bruta, cornigera, montivaga. Quadrupedum omne genus. Errantia per incultos campos. Silvas habitantia densas. Prona & spectantia terram. Indomitæ horribilesque feræ. Errantes vallibus imis. Canum latratibus actæ. Peragrantes devia lustra. Grex mutorum.

BETHLEHEM.

Mœnia Bethles. Antiquæ Iessæia mœnia Bethles. Exiguo tuguri sub culmine Bethles. Bethlemiæ turres. Iessææ in mœnibus urbis. * Vrbs parvula Iessidæ. Davidis natale solum. Vrbs est Iudææ Bethlem David a canorum quæ genuit. Vrbecula Bethlem, clara Christi natali, Romulea cluet urbe major. Tenua Bethles tecta.

BIBÆRE.

Restinguere sitim. Haurire pocula. Siccare, vel exsiccare pocula. Sumere haustus pleno gutture. Rigare pectora sicca mero. Ori pocula admovere. Haustibus exiguis bibere. Pateras, vel flumina libare. * Terra bibit humores arefacta Phœbo ardente. Currentem angustis potare canalibus undam. Pauperum pocula sunt fontes liquidi. Impiger hausit spumantem pateram. Libantur pocula Bacchi. Rhenanum potare Lyæum. Arente fauce trahere pocula. Amnem libat quadrupes. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. Ducere pocula sub umbra. Se reclinatum sub arbore beare interiore nota Falerni. Vino levant curasque sitimque. Non auro myrrhaque bibunt agricolæ, sed gurgite puro: at tutius ipsis regibus. Sollicito bibant auro superbi. Quam juvat nuda manu captasse fontem.

BIBERE LARGIVS.

Toto urgere die pocula plena mero. Vrgere alios scyphis. Vacuare vasa referta mero. Evacuare spumantia pocula. Totos evacuare cados. Indulgere vino. Impleri veteris Bacchi. Patera plena se proluere. τέγγειν πνεύμονας οἴνῳ, irrigare pulmones vino.

BLANDIRI.

Blanda loqui. Dicere blanditias. Adhibere blanditias. Agere blanditiis. Ore mellito fallere. V. *Adulari.*

BLANDITIÆ.

Voces blandæ. Verba, seu dicta blanda. Verba dulcia, verba mitissima. Blandimenta. Blandiloquentia. Lenocinia. Irritamenta. Illecebræ molles.

S. BLASIVS.

Cappadocum pastor sanctissime Blasi. Reddens nuenti cicurem, hoc est, porcum. Mant.

BOMBARDA.

Bombarda strepens, strepitans, dans, edens sonos tristes. Fulminans terrifico bombo. Æmula fulminis: faciem

ciens rapidos globos sulfureo igne. Machina bellica resonant ex mœnibus altis. Ejaculans fulmineos globos. Vomens letales glandes. Referens, imitans horribilem, horrificum sonum concussi Olympi. V. *Sphæra plumbea.*

BONITAS. BONVS.

Vir bonus, linguaque & pectore verus. Vera simplicitate bonus. Haud ulli virtute secundus. Sine crimine vivens. Iustitiæ cultor, rigidi servator honesti. Vitæ labe carens. Insignis pietate vir. Rex erat Æneas nobis, quo justior alter, Nec pietate fuit, nec bello major & armis. Integer vitæ, scelerisque purus. Iustissimus unus. Servantissimus æqui. Non illo melior quisquam, nec amantior æqui Vir fuit. V. *Iustus.*

BOS.

Cultor agri. Boves ruricolæ. Boves coloni. Nati tolerare labores. Quid meruere boves animal sine fraude, dolisque innocuum, simplex, natum tolerare labores? * Iuvencus torosus, aptus juga ferre. Fortia armenta boum. Fortes ad aratra iuvenci. Optima torvæ forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, & crurum tenus à mento palearia pendent.

BRASSICA.

Humanos quæ surgit in usus. Officiens, nocens oculis, luminibus. Resolvens, laxans ventris onus. Olus agreste, vile. Rusticorum theriaca. Crambe. Crambe bis posita mors.

BREVIS.

Concisus, præcisus, succinctus, curtus. Brevibus, paucis agere, docere. Paucis expedire. Pauca è multis expedire dictis. Brevis esse laboro, Obscurus fio. Quidquid præcipies esto brevis, ut cito dicta Percipiant animi dociles, teneantque fideles.

BRVGÆ, VEL BRVGE.

* Amœna, rotunda, aquosa, oceano vicina, magna virum genitrix, Morinûm regina, urbs toga sagoq; potens, celiberrima mercibus. Hesperiæ portus gentis.

BVBO.

Avis devia, rauca, mœsta. Ore funereo graves sonos edens. Ignavus bubo. Noctis avis Palladis ales. Ales noctivaga. Dirum, triste canens carmen. Tristia damna canens. Seros exercet noctua cantus. Noctua nocte gemens.

Luxurians lætis agris. Subsiliens mollique in gramine ludens. Balatus matris per juga longa sequens. Fœtus ouium. Lasciui soboles gregis.

AGNVS DEI.

Agnus sanctus, sacer, innocens, innoxius, qui signauit iter ad astra suo cruore. Cuius sanguis deleuit crimina nostra in alto jugo collis oliuiferi. Hostia, victima data sceleri hominum piando. Qui volens cecidit hostia supero parenti, Mactandus ad aram sacram crucis.

AGRICOLA.

Villicus. Colonus. Ruricola. Agrestis. Moderator aratri. Cultor agelli. Arua colens. Curuus, tristis, durus arator. Dura lacertosi fodiebant arua coloni. Cum duro parca colona viro. *Rustica pubes. Pauper ruris colonus. Rusticorum mascula militum proles, Sabellis docta ligonibus versare glebas. *Horat*. Grauem duro terram qui findit aratro. Vilis, at vtilis colonus.

AIAX.

Telamonius. Telamone satus, creatus. Telamoniades. Clypei dominus septemplicis Ajax. Salaminius Ajax.

ALAVDA.

Gaudens operis ruris adesse comes. Rediens nuncia laboriferi veris. Quæ satura vagos gyros ducit in aëre, & grates agit munifico Deo. Solans amico cantu curas, & studia in agro agentium. Galeata caput. Blandisona.

ALBVS.

Candidior niue. Qui candore niues anteirent, candidior cygno. Argento, lilio, ligustro candidior. Superatque niues & lilia candor. Par nitor intactis niuibus.

ALCEDO.

Cui notissima est sors pelagi. Excludens in æquore pullos. Incubans hiberno tempore pendentibus æquore nidis. Memores Ceycis amati. Dulce querentes.

ALEXANDER.

Dux Æmathius. Vnus Pellæo juueni non sufficit orbis. *Æstuat infelix angusto limite mundi Æmathius dux. Dux Macedo totius mundi tremor. Proles generosa Philippi, cuius spes ac vota fuere orbe toto majora. Frenator orbis. Ad nutus qui fortunam habuisse videtur. Δρακοντίδης, draconigena. Draconides. Euersor superbæ Babylonis.

ALLOQVI.

Compellare ore, voce. Affari dictis. Accedere dictis. Adire sonis. Aggredi aliquem dictis. Ad quem sic roseo thaumantias ore locuta est. Ad quem tum Iuno supplex his vocibus vsa est. * Hac affatus voce parentem. Compellare virum, & mœstas expromere voces. His vatem aggredior dictis ac talia quæro. Ita turbidus infit. Fidam sic fatur ad aurem. Ad Superos talia dicta dedit. *Catullus.*

ALTARE.

* Ara, fumida, pinguis, fessa, vaporata, thurea. Incensa altaria circum. Diuûm fumantibus aris. Inde coronatas vbi thure piaueris aras. Lucent altaria flammis. Quum faceres altaria pinguia thure. Thure vaporatis lucent altaribus ignes. Non ad aram velut ad haram mysta venito.

ALTVS.

* Sublimis, excelsus, celsus, elatus, procerus, editus, arduus, aërius, eminens. Aërias intrant fastigia nubes. Nubibus æquus. Sublime minansque in æthera tectum. Nubibus insertans altis caput. Turris Antuerpiana consurgit in æthera. Turris Antuerpiana vasto suspectu contendit olympo. Pyramis aduatica longissima visu, cuius vix corda decorem percipiunt. Propinqua moles nubibus arduis. Scaldigenum Pharos aëria.) Summo sedet altus Olympo. Sublime ad sidera. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis. Actus ad sidera. Vertice ad auras Ætherias tendit.) Geminique minantur in cælum scopuli. Regia solis erat sublimibus alta columnis.

ALVEARE.

Aluearium. Alueus. Cerea castra. Apes consortia tecta Vrbis habent, magnisque agitant sub legibus æuum. Ipsæ ad prętoria densæ miscentur. Seso in cunabula cerea recondunt: Aulas, & cerea regna refigunt. Aluearia vimine texta. Apum respublica mira exleges terrigenas suffundit.

AMARE.

Ardere cupidine alicuius. Capi amore alicujus. Fouere amorem, amor tui regnat in meo pectore. Tacitum nutrire sub pectore vulnus. Mea pectora mordet amor. Cœco carpitur igni. Æterno deuinctus amore.

Ani-

Animus toto percepit pectore flammam. Tenere medio in pectore vulnus, percipere totis ossibus ignes. Ferus amor flagrat in molli pectore. Flammis tacitis, ardentibus vri. Torquere, flagrare, vri, exardescere, inardescere amore. Amori indulgere. Sentire ignes. Amori gerere morem. Blanda Venus stimulat præcordia, Sollicito amore implicitum esse. Succumbere fallaci amori. Rapido igne coqui. Gerere saucia corda telis Cupidinis. Veneris sub ossibus hærent ignes. * γλυκύπικρον ἐδέξατο δεσμὸν ἐρώτων. Dulci amaram admisit legem amorum.

AMARE DEVM.

*Dei amore flagrare. Diuino incensum pectus amore. In Deum ruere totis animi affectibus. In te mens abiit Christe. Langueo amore tui. Acrius ætheriis flammis mens vritur. Deficere ipse mihi atque omnis in Deum transfundier opto. Suprema ô meta bonorum, animique centrum, quin feror in te ocyus? Sim quiduis, sim vbi vis, vt prope te sim. Te sine vel cœlum misero reputabitur orcus: Tecum vel cœlo gratior orcus erit.

AMATOR.

Sibi somnia fingens. Concipiens aspectu dolorem. Sentiens gratam sub pectore flammam. Quem furor exercet noctesque diesque. Cui sunt gaudia rara, cura dolorque frequens. Cuius ossibus tacitus ignis gliscit. Quem molliter vrit amor. Dulcibus, mellitis, placidis, blãdiloquis verbis mulcere doctus. Miles modo factus amori. Amator est sibi cadauer alteri viuit. Sibi abest præsens. Plus fellis, quam melli habet.

AMASONES.

Securigeræ puellæ: *à securi cuius fuerunt inuentrices, quaque in bellis vtebantur*. Thraiciæ, *à Thracia*.

AMBIGERE. V. Dubitare.

AMBVLARE. V. Ire, Iter facere.

AMICA.

Quæ didicit fallere incautos amantes. Admotis repetens basia lasciuia labellis. Ludens arbitrio suo. Quæ mouet ardores. Leuior foliis, auraque incertior. Docta mouere blandiloquis verbis. Blandis, flexanimis, suauibus verbis animos mulcens.

AMI-

AMICITIA.

Vsus amicitiæ. Vnus amicitiæ tenor. Fœdus amicitiæ non vis, carissime, nostræ : Nec si forte velis dissimulare potes. Donec enim licuit, nec te mihi carior alter. Mcu't amicitiæ tum te constantia longæ : Ante tuos ortus quæ mihi cœpta fuit. Qui duo corporibus, mentibus vnus erant. Hic tenor hæc viridi concordia cœpta iuuenta: Venit ad albentes illabefacta comas. Pœne mihi puero cognite pœne puer : Perque tot annorum seriem quot habemus vterque, Non mihi quam fratri frater amare minus.

AMICVS.

* Alter ego. Te non superat mihi carior alter. Omnibus è meis amicis, vel millibus trecentis es antistes. Vita dulcior atque anima. O meis mihi carior medullis. Ipse Menœtiades non sic dilectus Achilli, Aut Niso Euryalus. Quod Pyladi Orestes,id mihi tu.Pars animæ meæ, Damon,& Pythias.) Pars animi. Pars desiderij. Fidissima pectora. Iunctus amicitia. Hærens pectoribus. Longo cognitus vsu. Manens in aduersis. Thesea fide pectora juncta gerens. Longo deuinctus amore. Tu duris remanebas rebus amicus. Trepidæ duxque comesque fugæ. Æternum conuersans amorem Quem virtutis nomine junxit amor. Cujus fida pectora Iunxit amor. Tu comes antiquus, tu primis junctus ab annis. Et comes & veri non dissimulator amoris. O pœnitus toto corde recepte mihi. Magnaque pars animi mecum vixistis amici. Dulcia conuictus membra fuere mei. Iura sodalitij qui mihi junctus erat.

AMNIS.

Nimbis hiemalibus auctus. Vastis spatiosus in vndis. Pecori damnosus & agris. Vberibus fœcundus aquis. Diuersis lapsi de partibus amnes.

AMOR LEGITIMVS.

Legitimo fœdere junctus amor. Iungens duo corda. Flagrans in pectore. Fauor mutuus, pius, amicus, sincerus. His amor vnus erat. Par fuit his ætas & amor. Sinceri amoris ardor.

AMOR LASCIVVS.

Illecebris vrgens pectora stulta suis. Leuibus tangens præcordia flammis. Tristia corda fatigans. Vrens igne medullas. Pectora bina pari nodo arctans, Cæci Cupidinis

C

CACVS.

Horrendum Tyberino in gurgite monstrum. Aventinæ timor atque infamia sylvæ. Pater monstri Mulciber hujus erat. Ipse suo mactatus in antro. Proditus inclusæ Cacus ab ore bovis.

CADAVER.

Funus, *pro cadavere*. Mutum & sine sanguine corpus. Corpus inane animæ. Exanime corpus. Vita defunctum corpus. Lumine cassum. Membra frigida, lurida. Artus inanes. Pascens cœlivagas volucres. Laniatum dentibus omnigenûm ferarum. Animæ sallilum. Plaut. Animæ ergastulum. Insensa membra. Cadaver naribus abominandum, putris esca vermium. Pars hominis altera destinata vermibus.

CADERE. Vide Decidere.

S. CÆCILIA.

Corpus erat tenerum, sed mens adamantina, membra mollia, sed constans & inexpugnabile pectus. Clara atavis, opibusque potens, pulcerrima virgo.

CÆCVS.

Iucundo lumine cassus. Luminis expers. Lumine captus. Nil lumine cernens. Vsura lucis egens. Luminibus caris viduatus. Habens oculos luminis inanes. Cujus oculi lucis egent. * Orbus luminibus. Patiar fossis lumen abire genis, *id est*, patiar me excæcari. Inanes luminis orbiculi. Orbus erat visu. Viduatus principe sensu, ac colorum judice. Monstrum cui lumen ademptum. Cavis extraxit sedibus orbes, exoculatus.

CÆDERE.

Verberibus terga notare. Fatigare humeros pulsataque tergora fuste. Verbera insonare. Quatere fuste terga. Verbera dira sonant. Instare verbere torto, Ora fœdare unguibus, & pectora pugnis. Terga secta sunt flagellis, & variegata, ut tapetia belluata, & peristromata campanica. Nunc dextra ingeminat ictus, nunc sinistra. Densis ictibus Heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta. Tundere mollissima pectora palmis. Crudeli lacerare verbera terga. Intorto verbere terga secare. Duris onerare pectora plagis. Nusquam in toto corpore corpus erat undique plagis dissecto. *V. Pugnare.*

CÆLVM.

Astra. Olympus. Æther. Axis ætherius. Regia cœli. Arx cœli. Regia magna Dei. Siderea mundi arx. Domus superæ. Tecta Dei. Tecta Tonantis. Ingentia mœnia cœli. Magni palatia cœli. Regna cœli, vel cœlituum. Cœlestis aula. Cœleste solum. Sedes, ędes, superę, sidereæ. Regio cœli. Fores cœli. Cœlestes oræ, vel plagæ. Ætherius vertex. Et quod tegit omnia cœlum. Cœli convexa domus. Ætherii cœli domus inclyta. Fastigia astrigeri cœli. Culmina Cœli. Pulchra theatra poli. Climata cœli. Sinuosa volumina cœli. Templa poli sideribus picti. Superorum lumina. Locus vbi gaudia perpetuo flore vigent. Regna beata poli. Æternæ regna salutis. Divorum mansio. Elysius hortus, campus amœnus. Locus ubi piis erunt gaudia, qualia non percepta cuiquam, oculo nec aure. Vbi requies & æterna voluptas. Vbi gaudia, risus, amor. Promissa arva piorum. ἀστερόεις δόμος, siderea domus.

CÆLOS ASCENDERE.

Conscendere, scandere ad ætherias sedes. Flammigerum conscendere Olympum, Ascendere super ardua sidera cœli. Poli arcem per inane petere, Adire superna regna poli. Ire in regna beata. *V. Vita æterna.*

COELI CVRSVM INQVIRERE.

Scrutari lucida tecta poli. Perlustrare animo astra. Ætherias tentare domos, & percurrere mente polum. Admovere oculis longe distantia sidera. Supponere ingenio suo æthera.

CÆLVM SERENVM.

Aura serena. Placidi indulgentia cœli. Iucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Dies innubis.

CÆSAR.

Induperator, superbus, stipatus milite multo. Tenens summas imperii habenas. Tenens, habens populos multos sub ditione sua. Ausonius Rex. * Romani columen imperii. Cæsareas aquilas sequi. Hesperii valida arma ducis, quem Turca diras Romani memor nominis non potest non metuisse. Cæsaris arma superbi. Virtutis horror Scythicæ, qui Threicias sarissas arcet orbe Christiano.

CAIN.

Fraterni funeris auctor. Acer ad arma cruenta puer. Notus feritate Cainus.

CALCEVS.

Vincla pedum. Pellis. Aluta. Cingit aluta pedem. Nympha nuda vestigia. Nuda pedem. Non soleas fecit sutor. Taurea nudatis circumdat tegmina plantis.

CALIDVS VALDE.

Dum calet, & medio sol est altissimus orbe. Tantos non sustinet æstus. Insensos avertere æstus. Æstus gravis. * Radiis solaribus ustus. Hyperione tostus. Phœbea lampade adustus. Flamma incensus titaniâ. Calorificæ torrida signa canis me gravant. Ætnei vapores.

CALIX.

* Carchesia Bacchi. Patera gemmis auroque gravis. Crateres auro solidi, spumantia cymbia lacte. Capaciores affer huc puer scyphos. Pocula fagina, cælatum divini opus Alcimedontis. Nati in usum lętitiæ scyphi. *V. Poculum.*

CALOR.

Rabidi potentia solis. Cum ager exustus morientibus æstuat herbis. Sole sub ardenti. Cum terræ ardore dehiscunt. *V. Æstas.*

CALVMNIARI.

Dicere, facere convicia alicui. Mordere dictis, dente. Fundere convicia. Dicere crimina, verba proterva. Ingerere maledicta alicui. Incessere, vexare dictis. Lædere linguæ petulantia. Iactare crimina, convicia. Proscindere carmine aliquem. Dira precari. Canere dira capiti. Iacere crimina ficta. Dicere verba aspera, impia. Solvere in Deos ora.

CANCER.

Octipes. Concava littorei brachia cancri. Cancer curvans brachia concava. Octipedis cancri terga sinistra time. Concava litorei fervebant brachia cancri.

CANERE.

Dulces cantare modos. Concentibus aëra, æthera mulcere. Edere ore modos. Carmen sonare, resonare. Modulari voces avena. Dicere carmina. Reddere verba carmine. Dare cantus. Presso gutture voces ingeminare. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Canoros dare per colla modos. Inflare calamos. Cithara

ra personare. Numeros intendere nervis. * Ferit aurea sidera cantus. Gutture blandisono fundere dulce melos. Sirena canendo vincere. Non doctius Orpheus, aut canat Amphion. Cantu rapere animos. Me mihi sustulerunt carmina blanda lyræ. Argutè ferire citharæ fides. Condimentum inferre septem artium liberalium. λιγυρῶς κλάζειν ξυθὸν μέλος, Minurizare.

CANIS.

Turba canum. Aspera turba canum. Turba Diania. Tutela Dianæ. Comites sedula turba canes. Vigiles provida turba canes. Turba canum circumsona. Canes quibus est audacia præceps. Ora proterva canum. Ora canum hostilia. Venandi sagax virtus, viresq; sequendi. Naribus acres. Velocis Spartæ catuli grandesque molossi. Fulvus Lacon amica vis pastoribus. Latratores Molossi. Resonant canum latratibus auræ, & aures. Odora canum vis. Ichnobates, Melampus, Pamphagus, Dorceus, &c. *canum nomina* 3. *Metamorphoseôn.*

CANITIES.

* Cani, cani capilli, nives capitis. Tempora tristibus obsita canis. Turpes in vertice cani. Velant cava tempora cani. Cani capilli haud afferunt prudentiam. Flores senectæ. Plurima mento canities inculta jacet. Canities veneranda.

CANNA, ARVNDO.

Quam stridentes agitant crebris flatibus Euri. Mota, quassa, concussa, agitata, vibrata ventorum flabris. Quæ ventis agitata tremit. Prætexens virides ripas. Calamus agrestis, tenuis, palustris, Crescens paludibus. Quam alta palus habet.

CANTVS.

Carmina vocum. Dulce melos. Carmen vocale Mulcendas aptus ad aures. Concentus vocis. Moduli dulces, blandiduli, dulcisoni, tremuli, harmonici, flexanimi, melliflui. Canor dulcis.

CAPELLA.

Hædorum mater. Inter greges conspicienda. Capellæ hirtæ. Barbigera. Cornigera.

CAPER.

Virque paterque gregis. Vir gregis ipse caper. Capri terga bicornis. Caper trux. * Πόσις αἰγῶν, maritus caprarum.

CA-

CAPILLVS.

* Cęsaries. Coma. Crinis. Capillitium. Pili. Flavo crine decorus. Odorati capilli in humerum utrumque fluentes. Molles flagellant colla comæ. Myrrha cæsaries madens. Collo sparsi sine lege capilli. Non arabo noster rore capillus olet. Lenit albescens animos capillus. Capilli in cirrhos aptè torti. Pulcrior auro cæsaries. ἄνθεα κόρσης, Flores capitis.) Crines flavicomi, auricomi, decentes, graciles & lanuginis instar. Dociles, & centum flexibus apti. Coma nitida, prolixa, culta, pendula, flagrans, spirans odorem.

CAPILLI DEMISSI.

Persusa humeros capillis. Cæsariem effusæ nitidam per candida colla. Spectat inornatos collo pendere capillos. Dare comam, diffundere ventis. Ire crinibus passis. Mœstas soluta comas. Crines fluentes.

CAPILLOS PECTERE.

Comere, exornare caput. Disponere, colere, formare capillos. Componere comas. Comere crines. Deducere crines pectine. Colligere crines incertos. Ponere comas arte. Ponere crines in ordine, in statione. Restituere turbatas comas.

CAPRICORNVS.

Capricornus aquosus, imbrifer, tropicus, cauda cornuque minax. Sidus capricorni. Corniger hircus. Cornua capri. Salsi gurgitis hircus. Æquoris hircus. Corniger alti æquoris.

CAPTIVVS.

Corpora capta. Vincula gerens cervice. Sub juga missus. Captus ab hoste. Vincla pati. Gemere plagas superbi victoris. * Indutus laqueo, in plagas lapsus. Cui livent colla catenis. In casses præcipitatus, tentus laqueis, vel compedibus, vel boiis. Carcere pressus. Vinctus colla catenis. Arctissima custodia claudi, in qua non juvat multo stipare milite circum, & custodes habere corporis.

CAPVT.

* Vertex apex, calvæ summa. Arx hominis, luminibus decora, instructa sensibus. Secuit simul utraque tempora ferro.) Capitis discrimina puri. Cæsarie densum. Caput intonsum, canum.

CAPVT AMPVTARE.

Auferre caput ense. Iugulum mucrone resolvere. Avellere caput humeris. Obtruncare, detruncare caput. Avellere, revellere caput. Abrumpere, resecare cervicem. Incidere gulam. Caput cervicibus abscindere. Colla secare gladio. Caput à cervice revellere. Pœnas cum sanguine poscere. Ferire cervicem ancipiti ferro.

CARCER.

Sollicitus, mœstus, squalidus, tenebrosus, abstrusus, horrendus. Tristi squalore, fœtore repletus. Altæ fauces rigidi carceris.

CARCERE MVLTARE, & RI.

Vinclis & carcere frenare, cohibere. Clausus tenebris & carcere cæco. Solidis includere tectis. In vincla conjicere. Addere captivis vincula. Innectere, impedire vinculis. Domare, coërcere vinculis. Vincire, religare, compescere catenis. Onerare colla catenis. Vincula dura pati, subire, ferre. Vincire compedibus. Subjicere colla catenis. Tenere, adstringere, circumdare catenis colla. *V. Captivus.*

CARDINALIS.

* Purpurei decus illustre Senatûs. Ordinis cardinei lumen. Romani Proceres petasato vertice, rubeaque toga conspicui, Atlantes Ecclesiæ.

CARERE.

* Egere, in opem esse. Cui aliquid desit. Qui re aliqua viduatur, privatur, orbatur. Hoste carens regio, bellique immunis. Agri pastoribus orbi. Æris egens nullo est in pretio. Alterius qui spectat opem, quem turpis egestas sprevit. Lite caret, quisquis uxorem non habet.

CARMEN.

Verba clausa modis. Verba condita numeris. Verba coacta in pedes. Modi impares. Numeri dispares. Numerus grauis, Mæonius; pro Heroico. Modi teneri, vel impares. Elegi leves, undeni pedes: pro Eligiaco. Sophocleus cothurnus; pro Tragico. Lyra; pro Lyrico. Lyra culta, Aonia. Pecten; pro eodem. Carmen arundineũ; pro fistula. Carmen Euboicum; pro vaticinio. Verba metricis modis juncta, ligata. Heroo pede structum, gracili, vel tenui vena vinctum. Ab ipsis dictatũ Musis, Ex Hellicone natum. Pectora mœsta levans suavibus numeris. Securæ mentis opus. Metrica verba. Carmina

arata

arata disparibus modis. Carmina vacuæ mentis opus. * Metrum, epos, oratio metrica, ligata, vincta, mentis opus motæ, quam vis enthusiasmi concitat. Sanus furor. Carmen pauci faciunt, pauciores intelligunt. Pind. Μεμιγμένον μέλι λευκῷ σὺν γάλακτι. Mixtum mel cum lacte candido.

CARNIFEX.

* Tortor cruentus. Qui torquet membra reorum, & verum prodere cogit. Lictor horrendus, in pœnas ingeniosus. Ferro tremendus administer judicis. Qui membra fidiculis torquet. Vel solo horrendus nomine carnifex, fas atque rectum rebus humanis interesse suppliciis cogit.) Truculentus, horrendus, crucians, discrucians corpora. Quem metuit sceleratorum mala turba nepotum. Plectens sæva facta scelesta manu. Cujus ad aspectum facies funesta latronis pellet. Dans multos gladio nigras Acherontis ad umbras.

CASA.

* Tugurium. Vilis casula. Congestum cespite culmen. Aggestum stramine tectum humile, obscurumque aspectu, luto paleaque maceriâ structâ. Parietes lento vimine texti. Magalia, vel mapalia sordida, rusticana. E ramis frondea facta casa. Stramine tecta casa, fores humiles, tectumque pusillum. Domus sterili junco cannaque intexta palustri. Lares agrestes. De cannis straminibusque domus, quam fastus & ambitio subire non solent, regum tutior basilicis.

CARTHAGO.

Vrbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago. Agenoris urbs. Tyrias olim quæ verteret arces. Ad urbem Sidoniam puer ire parat.

CASEVS.

Lactis massa coacti, Pressi copia lactis. Meta ultima cœnæ. Lac mihi semper adest niveum, pars inde bibenda Servatur, partem liquefacta coagula durant.

CASSES. V. Retia.

CASTOR & POLLVX.

Fratres gemelli. Leda nati. Fratres Helenæ, Amiclæi. Tyndaridæ fratres: hic eques, ille pugil. Facundæ sidera Ledæ. Gemini cœlestia sidera fratres. Ledæi fratres. Lædæi concordia sidera fratres.

CASTRA.

Hostilia,horrida,hostica,Martia,sæva. In tuto locata loco. Multo referta milite. Tentoria erecta,posita. Fixa mediis campis. * Longa cohortes explicuit legio. Miles se campo arduus infert. Campo micat agmen aperto. Castra latè loca milite complent. Castra premunt muros.

CASTRA LOCARE.

Ponere castra loco. Metiri, figere castra. Considere castris. Extruere castra. Credere castra campo.

CASTRA SEQVI.

Arma, vel castra sequi. Acies,agmina sequi.Horrentia Martis arma sequi. Militiam tolerare sub aliquo Magistro.

CASTVS.

Laude pudicitiæ celebris. Castum servare cubile. Se purum conservare. Animo & corpore castus. Non tactus blando libidine. Quem vana libido Non agit. Turpia lascivi fugiens consortia cœtus. Non succumbens libidini. Nulla Veneris præmia nosse. Rudis ad Veneris furtum. Me natura pudicum fecerat, & casto pectore durus eram. * Apes nec concubitu indulgent, nec corpora segnes In Venerem solvunt. Thalami expertem vitam degere. Servans illibatam pudicitiam. Nec oculo quidem de corporibus speciosis quidquam delibans. Cœlesti assimilis genio quem nulla libido titillat. Altera Penelope, atque Hippolytus alter.

CASTA PVELLA.

Virgineo nunquam corpore passa virum. Casta animo & corpore casta suo. Rudis conjugii. Venerem jocosque calcans. Sine vulnere famæ vivens. Rustica sim sane dum non oblita pudoris, Dumque tenor vitæ sit sine labe meæ.

CATENAS INIICERE.

Circumdare vincula plantis. Vincire æneis, ferreis nodis. Vincire,ligare ferreis vinculis. Teneri, coërceri, domari, vinciri, onerari catenis. Capi catenis.

S. CATHARINA.

Eximium Catharina decus. Regia progenies. Costo sata rege. Nata unica Costi. Rhetoras orantes pro relligione deorum, Quæ vicit. Floruit ingenio, forma, facundia, in annis Pubertatis adhuc, majorq; evasit in horas.

CAV-

CAUSA, MATERIA & FINIS.

* Rerum origo, rerum semina prima. Prima mali labes. Cujus ergo fit aliquid, *id est*, finis. Quæ causa subegit hoc patrare nefas. Causa caputque mali. Quod movet ut facias.) Sufficiens, honesta, probanda, certa, vera, pia, indubitata, latens, non apparens, non satis liquido cognita. Ex difficili cognita. Tristis, miserrima, dolenda. Silenda, pudenda, invidiosa. Causas innectere, Causas nequidquam nectit inanes.

CAUSIDICUS, & CAUSAS AGERE.

* Causam clientis agere. Agere patronum. Raucos caussidicos exercet. Patronus caussidicusque rei. Qui linguam causis acuunt, qui civica jura respondere parant. Rixosi natus ad arma fori. Actitare causas. Qui regit ore forum. Rabula, *pro* inepto, & rixoso causidico, qui vendit, vel locat improbus iras. Causas agit Cicerone disertius ipso. Causidicus optimus componere leges.

CELEBRARE.

Celebrare dictis. Celebrare per orbem. Cantare nomen alicujus in orbe. Virtutem extendere factis. Celebrare multo sermone. Ire per laudes alicujus. Egregiam laudem referre. Ad cœlos evehere. Aliquem insigni laude ferre. Tollere in astra. Insurgere in laudem alicujus. Indulgere laudibus alicujus. Dare munera laudum. Dicere præconia laudum. Carminibus vives tempus in omne meis, Carminibus semper celebrabere nostris.

CELEBRIS.

Magnum & memorabile nomen. Hinc usque ad sidera notus. Fama super æthera notus. Clarum nomen gerens merito honore. Tituli magnus honore sui. Clarum nomen adeptus. Perpetuo honore vigens. Insigni clarum nomen honore ferens. Hesperiis notus & Eois, cujus nomen, honosque decusque manebunt. Nobilis, & fama multis memoratus in oris. Quo non præclarior alter. Cujus fama, facta mori nescia. Cujus fama celeberrima totum pervolat orbem. Quem fama facti effert. Celebri cantatus fama per orbem. Vide *Vir excellens.*

CELERARE. V. Accelerare.

CENTUM.

Decem decies. Sæculum, annorum centuria. Bis lustra decem. * Vigesima Olympias.

CERBERUS.

Canis trifaux, triceps, trilinguis, triformis. Canis vipereus. Canis tergeminus, Medusæus. Cerberus ore stridet. Canis anguinea redimitus terga caterva, Cui tres sunt linguæ, tergeminumque caput. Qui tribus infernum custodit faucibus antrum. Ianitor orci. Infernæ janitor, portitor aulæ.

CERES.

Frugum mater, genitrix. Diva potens frugum. Cincta tempora spicis. Præbens plena spicea serta manu. Quæ prima instituit mortales vertere terram ferro. Spicis tenues redimita capillos. Quæ prima coëgit colla jugis supponere tauros. Quæ prima solum unco movit aratro. Fertilibus quæ vestit frugibus arva.

CEREVISIA. V. Zythus.

CERVUS.

Velox, vivax. Pavidus formidine. Corniger. Celsus in cornua. Cervi currum subiere jugales. Cervus erat forma præstanti, & cornibus ingens.

CESSARE.

Intermittere. Absistere. Claudere rivos. Hoc sat erit. Quo musa tendis? Desine pervicax. Sed tu desine plura puer. Suos requierunt flumina cursus. Pendent opera interrupta. Brachia remittere: Equûm fumantia solvere colla. Cœpta quies operum est. Finem imponere labori. Sistere opus. Intermittere laborem. Cessat opus. Desine laboris.

CHAOS.

Massa. Congeries. Rudis indigestaque moles. Confusa sine ordine moles. Globus, & sine imagine moles. Pondus iners. Cæcus acervus. Chaos antiquum, ingens.

CHARITES. V. Gratiæ.

CHARON.

Portitor inferorum. Stygiæ navita turpis aquæ. Hominum qui trajicit umbras. Cui plurima mento Canicies inculta jacet.

CHARYBDIS.

Irrequieta. Navibus inimica. Navibus saturata. Panchæa, Zanclæa. Vomens epotas aquas. Metuenda. * Implacata.

CHI-

CHIRON.

Biformis. Semivir. Semifer. Flavi corpore mistus equi. Phillyrides. Phillyrius heros. Armatus arcu. Æacidæ præceptor. Qui cithara perfecit Achillem. Bis septem stellis cinctus corpora.

CHRISTIANI.

Christicolæ, Christiadæ. Christiadum populus. Christi cultores. Soli jurata Ecclesia Christo. Fortunata piorum agmina, *vide*, Deum timens. * Gens sacra Christo. Fortunata piorum agmina, quæ duce & auspice Christo vincunt Tartareos hostes. Electa cohors, quæ Christi militat armis. Gens, quæ reliquis collata gentibus orbis, constat in antithesi, dum sequitur, quæ fugienda putant cæteri : fugitque quæ reliqui studio magno asfectuque sequuntur. Nos genus electum Christi.

CHRISTVS.

* Virginis intactæ natus. Æterno proles æquæva parenti. Verum de numine numen. Omnigenum meta ultima rerum. O flumen amoris ! O fons æternæque spei pelagusque salutis. Dei indubitata propago. Omnipotens Verbum, finisque & originis expers. Virgineus partus, magnoque æquæva parenti progenies, obstructi quæ portas reseravit olympi. Æterni patris unica proles. Sospitator humanæ gentis. *V. Deus Filius.*

CHRYSOSTOMVS.

Nomen ab aurato traxit Chrysostomus ore. Aurea magnus habet verè Chrysostomus ora. Os sacrum ex auro scilicet ille gerit.

CIBVS.

Epulæ, dapes, esca. Ora juvans. Minimum sumunt ora coacta cibum. Cibus utilis ægro. Parant epulas potandaque vina ministrant.

CICATRIX.

Vetus, malesana. Veteris vestigia pugnæ. * Signa pugnæ.

CICERO.

Romani maximus auctor Tullius eloquii. Eloquii pater. Disertissimus Romuli Nepotum. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Vnica sollicitis quondam tutela salusque. Ille senatus Vindex, ille fori, legum ritusque, togæque patronus.

CIRCVMCIDERE. V. Præputium.

CIR-

CIRCVMDARE.

Cœtu cingere locum aliquem. Obſcuro aëre ſeptus. Cinctus amictu. Terram amplectitur orbis. Circuit omnem Italiam. Concludere ſulco. Limbus obibat Aureus. * Claudere circum. Indagine cingere ſaltus. Vndique circumfundi. Circumdant æquora terram. Vndique colles incluſere cavi. Vndique denſa urbem cingere corona. Silva coronat aquas cingens latus omne. Oceanus totum amplectitur orbem. Inane cingit orbem.

CITO.

* Haud mora, continuo, Mox. Confeſtim, illico. Repente, extemplo. Protinus. Nec tempora diſtulit ira. Vox ſubito audita eſt. Fulmine temporius. Haud ſegniter ille moratus.

CIVIS.

Conſors urbis. Conſors patriæ. Pars populi.

CLAMARE.

Intempeſtivos edere ore ſonos. Onerare clamoribus aëra, æthera. Incendere cœlum clamoribus. Voces tollere ad aſtra. Clamorem ad ſidera tollere. Implere auras clamore. Ingenti ſe clamore ferebat. Dare, tollere clamorem. It clamor cœlo. Sublatus ad æthera clamor. Fertur ad aſtra ſonus. Clamor ſaxa ferit. Ferit ardua ſidera clamor. Implere clamore vias. Exoritur vario certamine clamor. Magno clamore fremebant. Clamore incumbere magno. Reſonat clamoribus æther.

CLAVDERE.

* Compagibus actis tenere. Claudere ſeptis. Ædibus includere. Horrentibus umbris occulere. Corpora furtim includunt cæco lateri. Aditum fracti præſtruxerat obice montis. Obdere fores. Obice firmo claudere portas. Soli deſiderio relicta res eſt, impervia, inacceſſa.

COCLES.

Lumine captus altero. Luſcus. Deſioculus, Monophthalmus.

COENA.

Multis cibis, lautis epulis opulenta. Magnæ convivia cœnæ. Dubiæ convivia cœnæ. *V. Convivium.*

COENA DOMINICA.

Bis ſex cum ſociis epulatus nocte ſuprema, Inſolitaſque dapes, inſuetaque pocula menſis intulit. Hoc eſt

est corpus, ait, meus hic de vulnere sanguis Fundendus. Vita piis erit, atque eadem mors sontibus esca, Supremæ inter solemnia cœnæ, Ante aram lustrati animis libamina sacra Accipimus.

COETUS.

Turba frequens, numerosa, tumultuosa, multa crepans. Turba virûm densissima. Corona.

COGITARE.

Animo versare. In pectore versare. Secum corde volutare. Animo secum peragere. Multa suo cum corde putare: Multa movere animo. Exigere, agitare animo. Repetere, Reputare. Revolvere secum. Exigere, requirere, trutinare secum. Animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc, In partesque rapit varias, perque omnia versat. Animum nunc huc, nunc illuc volvere. Animo nunc huc, nunc fluctuat illuc. Aliquid secum referre. Volvere sub pectore. Diversæ vocant animum in contraria curæ. * Per noctem plurima volvere animo. Tacitus secum ipse volutat. Animus mihi fulminis instar præceps agitur, perque omnia versatur; mox petit Eoum, mox qua sol vergit in undas. Ὠκυτέρην ἑλίζειν φρένα. Velocem circum agere mentem

COGNOSCERE V. Intelligere.

Colligere flores. V. Legere.

COLLUM.

Spumantia solvere colla. Colla reflectere. Dejicere sibila colla. Cæsariem effusæ per candida colla. Qua cervix humeros continuata regit. Superare capite, & altis cervicibus. Fulva cervice Leæna. Spatium colli.

COLONIA.

Agrippina vagi Regina Colonia Rheni. Nobilis & priscis tota referta Deis. Conveniens urbi nomen Agrippina dedit. Quæ tres ostentat clypeo coronas.

COLUMBA.

Dilecta Veneri. Expers fellis. Chaonia volucris. Ales Chaonis. Oscula dans cupido mari. Accipitrem metuens trepidantibus alis. Cithareia ales. Idalia volucris. Hanc sedem primo citthereia condidit ales.

COMEDERE. V. Edere.

COMETES.

Stella comans, Flammiferum trahens spatioso limite crinem. Horrens crine sanguineo. Stella micans, fulgens,

gens, radians igne diro. Conſcius ingentis mali. Arguens è cœlo funera, bella, necem, plurima mala, triſtes clades. Nuntians ſummi numinis iram.

COMITARI.

Lateri alicujus adhærere. Cingere. Magna ſtipare caterva. Sectari. Comitari greſſu. Comes ire. Comitem ſe addere. Sit comes, & longe ſervet veſtigia conjunx. Pone ſubire. Sequi aliquem non paſſibus æquis. Obſervata alicujus veſtigia ſequi.

COMPARARE.

Aſſimilare grandia parvis. Parvis componere magna. Grandibus uti exemplis in parvis. Noctis avem conferre cum Iovis armigero. Componere canibus catulos, & matribus hædos. * Quis hunc Deo compararier auſit? Æquare jacentia ſummis. Superis hominum conferre labores ſi licet, Aptari magnis inferiora queant.

COMPARANDI FORMVLÆ.

* Qualis apes, vel apis. Quale manus addunt ebori decus. Lupi ceu raptores. Veluti qui ſentibus anguem preſſit, Haud ſecus Androgeos. Rupto ceu quondam turbine venti confligunt. Ac veluti ingentem formicæ farris acervum cum populant *&c* Haud ſecus *&c*. Vtq; leves ſtipulæ *&c*. Non aliter quam qui *&c*. Haud ſecus ac moles. Vt cum latebroſo in pumice paſtor. Non ſecus atque olim tonitru. *In his* Olim *&* Quondam *ornatus cauſa adjiciuntur*.

COMPONERE CARMEN, *&*
carmine laudare.

* Erigere, corrigere carmen. Premere, ſtylum vertere, jugulare, reponere, farcire, expungere. Iuvare carmen, explere carmen hians, ſupinum, languidum, fluens. Numen ſupremum canere. Deum carmine dicere. Deum magno ore ſonare. Verſu Deum proſequi. Deum dicere. Syracoſio ludere verſu, *id eſt*, carmine bucolico. Majores majora ſonent, nos parva canemus. Operoſa parvus carmina fingo. Chartis tradere victuris legenda virûm clarorum acta. Te alii concinant majori plectro. Aliquem gracili laudare camœna. Pindaricis contendere plectris, *id eſt*, carmen grandiſonum facere. Vix mea tuas decurrunt carmina laudes. *V. Laudare. V. Canere.*

COMPREHENDERE.

Complecti animo, mente. Mente aſſequi. Complectos

ctor omnia verbis. Concipere. Percipere.

CONARI.

Captivus patrios tentat adire focos. Tentat prævertere amore. Affectare aliquid. Viribus eniti. Omnia conando docilis sollertia vincit. Magno molimine tentat. Stupuêre patres conamina tanta. * Instare atque omnes impendere curas. Obnitendo haud cedere. Acrius incumbere. Majore nixu aggredi. Toto corpore niti. Contentoque animo simul, ac corpore niti. Huc omnes vertite vires. Incontenta mens nihil præclarum efficit, *id est*, non contenta instar nervi.

CONCIONARI.

Commemorare jussa verenda summi Dei. Docere oracula sancta legis. Cœlestia jussa docere. Fidei pia verba sonare. Monstrare iter ad sidera cœli. Proponere mysteria sacri verbi. Illustrare dogmata Christi. Sacra salutiferi Christi dogmata spargere per orbem, munere facundæ linguæ.) Quantus ab ore lepos, quam dulcis plena Suadæ copia flexaminæ, qualis ab ore sonus; dum nunc horrendo fulmine verbi reddit attonitos, nunc dejectos blandis erigit alloquiis. Hiberno rapitur torrentius imbre. Quod flumen divitis ingenii. Ora divinis calefacta flammis accendunt turbam.

CONCIONATOR.

Tractans mysteria sacra. Faciens negotia rerum divinarum. Præco verbi Dei. *V. Parochus*.

CONCITARE AD LAUDEM.

Laudum spe pellicere aliquem. Stimulare, incitare ad laudem. Acuere stimulis aliquem. Agere aliquem in altum. Concitare, impellere stimulis. Accendere, incendere, inflammare.

CONCORDIA.

Placidi numen opusque Dei Lauro nexa comas. Connectens, ligans pectora, corda. Saucians, consocians, jungens, uniens, concilians mentes. Tenens & regens cœli, & soli machinam. *V. Pax*.

CONCULCARE.

* Pedo premere, terere, subigere. Pede ferire sola. Vngula quem proculcat equi. Sparsas pedibus proterit escas. Sub pede colla superbus victor premit. Cæsos calcare duces. Pedibus superbi pressabat colla tyranni.

CON-

CONDEMNARE.

Agere reum criminis. Damnare crimine. Peragere reum. Addicere morti. Facta alicujus decreto senatus damnare. Demittere neci infando judicio.

CONFABVLARI.

* Fallere blandis sermonibus horas. Dare jucundis tempora pauca jocis. Animum remittere dulcibus lepidisque colloquiis. Ad se per multa vagando joca redire, quum nimis intentus animus, ac distractus curis fuit. Se sibi reddere blandis colloquiis.

CONFIDERE.

Suis fidere regnis. Desinat claris quisquam confidere rebus. O formose puer nimium ne crede colori. Fidens animi, atque in utrumque paratus. Ingenium vultu statque caditque tuo. Niti Thesea fide. Humanis nulla est fiducia rebus. Nulla est fiducia capto. Cernis quæ Rutilos habeat fiducia rerum.

CONFLIGERE.

* Concurrere. Auderq; vires concurrere virgo. Consertos audere in prælia vidi. Confligunt venti pariter. Frontibus adversis concurrere. Congrediturque ferox. Pede pes junctus erat. Pro cursu rapido conjectis eminus hastis invadere Martem. Concurrere cominus hosti. Vi geritur res. Mutuis semet vulneribus conficiunt. Alternis sæviunt plagis.

CONGRATVLARI.

* Bene vel faustum precari. Gratulor auspiciis felicibus vſo. Gratantum resonabat vocibus æthra. Gaudere cujuspiam gaudium.

CONGREGARE.

Cogere viros. Cogere pecus. Glomerare manum virorum. * Contrahimusque viros. Socios in cœtum advocare. Læto complerant littora cursu visuri Æneadæ. Vndique conveniunt Teucri mistique Sicani. Complere agmine ripas. Vndique collecti coëunt. Olli convenere, fluuntque, ad regia plenis tecta viis. Compellere greges in unum. Magnum mistæ glomerantur in orbem. Densum misceri. Concursu accedere magno.

CONIICERE. V. Iaculari.

CONIVNGERE.

Calamos cera conjungere plures, Coire in unum. Inter se coiisse viros,

CONIUGIUM.

Torus. Debita jura tori. Tædæ jugales. Tædæ pudicæ. Thalami fœdus. Conjugale fœdus. Sociale fœdus. Fœdera lecti. Sacra jugalia, marita socialia. Iura jugalia, conjugalia, socialia. Iura sacerrima lecti. Hymenæus promissus. Lecti socialia jura. Socii consortia lecti. Connubiale jugum. Casti jura marita tori. Faces maritæ.

CONIUGII FIDEM SERVARE.

Connubia servare. Matrimonii fidem non fallere. Servare fœdera lecti.

CONIUGIUM VIOLARE.

Iuncti rumpere vincla tori. Iugale solvere fœdus. Lædere fœdera socialia. Violare jura mariti. Fidem temerare maritam. Fallere jura tori. Thalamos violare. Cubile temerare. Sacra mariti polluere. Tendere retia lecto. Conjugii gratia sumpta perit. Conjugii vincula nulla pati. Deserere fœdera lecti.

CONIUGIUM PROMITTERE.

Promittere torum, connubia. Dare jura tori. Facere conjugii spem. Dare spem tori. Iungere toro. Thalami fœdera jungere. Connubio jungere. Dignari tæda. Invitare ad tædas. Parare socialia jura. Dare nuptui.

CONIGUIUM INIRE.

Connubium, thalamum inire. Coire jure tædæ. Coire toro sacro. Iugali tæda accipere. Recipere thalamo. Recipere in tori partem.

CONIUGIUM ODISSE.

Connubia fugere. Tædas exosa jugales. Negligere conjugis usum. Accessus viriles refugere. Refugere contactus viriles. Concubitus fugere.

CONQUERI. V. Queri.

CONSANGUINEUS.

Consanguinitate propinquus. Sanguine conjunctus. Turba consanguinea. Consors generis, Genitus de sanguine. A sanguine primus, tertius. Gradu sanguinis propior. Et consanguineo toties data dextera Turno. * Cognato sanguine victus. A stirpe fuit geminis conjunctus Atridis. Sunt affinia vincula nobis. Sanguine cognato juvenis tibi. Proximitas est inter nos.

CONSENTIRE.

* Congruere, esse unanimem. Idem omnes simul ardor

dor habet. Mens omnibus una ſequendi. Vno omnes ſimul ore fremebant. Aſſenſere omnes. Non adverſari. Annuere. Dicta alicujus voce probare. Deus ore ſereno annuerat. Conſonat aſſensu populi regia.

CONSERVARE.

Luce ſedet cuſtos, aut ſummi culmine tecti, Turribus aut altis. Dii patrii ſervate domum, ſervate nepotem. Portum ſtatione tenere. Me penes hujus rei tutela manet. Aditum cuſtode coronat. Patriæ curam gerere. Latè fines cuſtode tueri. Sunt quibus ad portas cecidit cuſtodia ſorte. Tutos ſervare aggere muros. Servare vices ſtatione relicta. Fiduſque ad limina cuſtos. Veſtibulum in ſomnis ſervat noctesque dieſque.

CONSIDERARE.

Supponere ingenio quod ante oculos eſt. Perpendere, ponderare, trutinare. Animo volvere, verſare, agitare, revolvere. Animo tractare, examinare. *V. Cogitare.*

CONSILIVM.

Forte piumque. Sapiens, mite, multæ calliditatis fidele, ſalubre. Succurrere ſalubri conſilio. Conſilium magnum cogere inter alta mœnia. Conſilium vocat divûm pater, atque hominum rex. *V. Conſulere.*

CONSOLARI.

Dare, præſtare, præbere, ferre ſolatia. Adhibere ſolatia. Dicere ſolantia verba. Reddere ſolatia menti. Verbis conſolantibus levare. Relevare triſtem dulci ſermone dolorem. Solando lenire dolorem, & dictis avertere curas. Demulcere mentem ægram ſolatiis. Solari jacentem. Curas demere dictis. Lenire dictis animum. Permulcere pectora dictis.

CONSTANTIA.

Conſtans & firmus animus. Conſtantia firma, immota, immobilis, ſtabilis. Moveri neſcia. Cui vultu comes eſt gravitas immota ſereno. Sors tantum conſtans in levitate ſua eſt. * Mens neſcia flecti, Iuſtus & tenax propoſiti. Qui metus omnes ſubjecit pedibus. Quem non ſententia vertit. Qui perſtat fixuſque manet. Eſt animo fixum immotumque. Qui nullo flectitur. Immotum potis eſt tenere vultum, terga fortunæ dare neſcit, & ullis frangitur haud minis.

CON-

CONSVETVDO.

Longa assuetudo. Venit in hos animos aliquid de more vetusto. Mactant lectas de more bibentes. Has ex more dapes imposuit. Virginibus Tyriis mos est gestare pharetram. Ritus ut à prisco traditus exstat avo. * Suetus erat.

CONSVL.

Cujus consilio Resp. crescit. Summum in urbe decus. Quem penes urbanarum sunt fastigia rerum. Quem prima tenet communis cura salutis. Laudata cives ratione gubernans. Quo non gratior, quo non prudentior alter. Dignum Consule nomen habens. Vrbis sortitus habenas. Gerens impositum urbis onus. Regens, moderans pupulosam legibus urbem.

CONSVLERE.

Succurrere salubri consilio. Opem ferre consilio. Consilium dare. Nec responsa potest consultus reddere vates. Consilium summis Regni de rebus habebant. Hunc cape consiliis socium. * Consiliis est habitus non futilis autor. Vatum legumque peritos consulere. Suspensi Euryalum scitatum oracula Phœbi mittimus. Dei oracula supplex consulit. In dubiis responsa petere. Consulere in medium, & rebus succurrere fessis.

CONTEMNERE.

Hoc tibi pro vili, sub pedibusque jacet. Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu. Despicis ergo tuum (si fas est credere) vatem. Nec munera parva respueris. Invenies alium, si te hic fastidit Alexis. Munera non sperno. Discite justitiam moniti, & non temnere Divos. Superba pati fastidia.* Sordent tibi munera nostra. Sardoniis videor tibi amarior herbis. Horridior rusco, projecta vilior alga. Subjicere pedibus. Fastidire. Spernere ac putare parvi. Tristes alicujus iras atque superba pati fastidia.

CONTENDERE. V. Pugnare.

CONTENTVS PAVCIS.

* Contentus qui sorte sua, vel Philippeas opes æquat animis. Assuetus parvo, contentus modico. Me focus exiguus, & tecta haud candida juvant, & fons vivus & herba rudis. Auream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidenda sobrius aula. Vivitur parvo bene. Contentus tenui salino.

CON-

CONTRARIVS.

Infestus alicui. Si mens non leva fuisset. Adversa meate esse alicui. Fatis iniquis. Contraria flammis. Ex adverso pugnare. Constat ex antithesi natura rerum. Sunt discordia semina rerum. Infera sic superis, sic discimus humida siccis, Alba nigris, æstum frigore, nocte diem.

CONTVRBARE AQVAS.

* Lacrymis turbavit aquas, obscuraque moto reddita forma lacu est. Mare volvit turbidus Auster, miscetque æstum. Sordet aquis egestus ab imo alveus. Crassus cœno & pulvere torrens.

CONVITIARI.

Fundere convitia in aliquem. Facere convitia alicui. Addere conuitia dictis. Addere maledicta culpæ. Dicere mala alicui. Lædere lingua. Iacere crimina ficta. Dira precari. *V. Calumniari.*

CONVICIATOR.

Momus, procax, acer, Zoilus, invidus, turpis. Cane pejor & angue. Blattis tineisque nocentior. Dente Theonino rodens. Allatrans præconia famæ alterius. Vomens ore rapido venenum. Famæ violator alius.

CONVITIVM.

Linguæ tela. Convitia culpæ. Opprobrium. Aspera verba. Verba superba. Voces molestæ. Lingua suffusa veneno. Calumnia, invida, subdola. Semper in innocuos mores violenta. Ardescens odio pulchræ virtutis. Labe notare solens dignos laude viros. Qua pestis non ulla nocentior exstat. Sævissima pestis. Rodere sueta bonum nomen. Obtrectatio.

CONVIVIVM.

* Læti convivia curant. Convivia curas resolvunt. Dapibus mensas onerabat inemptis. Epulis accumbere Divûm. Accingere se dapibus. Domus interior regali splendida luxu instruitur. Strato super discumbitur ostro. Dapibus mensas onerant, & pocula ponunt. Toris gaudent discumbere pictis. Fit strepitus tectis, vocemque per ampla volutant atria. Extruere toros, & dapibus epulari opimis. Gens epulata toris Lenæum libat honorem. Magnifico instructa paratu convivia inire. Rustica marito ex agro reduci dapes inemptas apparat. Rustici inter se læti convivia curant. Hilarare

con-

convivia. Convivium Persico apparatu, *hoc est*, splendidum. Instituere dapes. Viscera tosta ferunt taurorum, onerantq; canistris dona laboratæ Cereris, Bacchumq; ministrant. Mensæ grata secundæ dona. τεάπεζα ἐυπνὲς, mensa suaviter halans.

COOPERTVS.

Tectus, velatus. Velat amictu ora. Vultum velamine celat nube cava amictus. Tegmen habet capiti. Purpureo velare comas adopertus amictu. Purpurea velatus veste sedebat. Sidoniam picto chlamydem circundata limbo.

COPIA. V. Abundantia.

COQVERE, & COQVVS.

Torrere ignibus, carbonibus. Suppositum cineri panem sociis parat. Pars in frusta secant, verubusque trementia figunt. Atque ita semineces, partim ferventibus artus Mollit aquis, partem subjecto torruit igne. Cui sua sordentem pixerunt arma colorem, Frixuræ, cucumæ, spurca patella, lebes.

COR.

Pectus. Præcordia. Inexpugnabile, levibus violabile telis. Fons vitæ. Fons coloris vitalis. Fons vitalis in medio pectore positus. Vires animo præstans. Media regione locatum. * Arx animi.

COR SPIRITV SANCTO ILLVSTRARE.

Afflare pectora ætheria aura. Lustrare mentes lumine divini flatus. Collustrare corda sacrato lumine. Contingere pectora cœlesti flamma. Accendere pectora cœlesti flamma. Abstergere mentibus nefandas tenebras, & illustrare pectora dio lumine. Implere, movere mentes, seu corda sacro numine.

CORNIX.

Invisa Minervæ. Garrula cornix. Novem sæcula passa. Seculis vix moritura novem.

CORNV.

Arma quæ bos gerit. In cornua celsus. Cornu natum fronti. Cornu aduncum, in sua terga recurvum.

CORONA.

Honor frontis. Iuncea vincla rosæ. Verno de flore corona. Plectilis, nexilis, odora, odorata. Splendens, fulgens auro radiante. Caput exornans, decorans. Tempora cingens Sertum. Corolla. Stemma.

CORO-

CORONAM TEXERE.

Nectere, connectere tenero pollice sertum. Texere mollia serta facili manu. Fingere, parare coronam. Flores intexere sertis. Iungere varios flores in serta. Floribus è variis contexere sertum.

CORONARE.

Caput cingere, vestire corona. Imponere coronam. Serta dare capiti. Imponere serta comæ. Innectere sertis tempora. Cingere flore caput. Præcingere flore capillos. Redimire, devincire tempora serto. Frondenti tempora lauro implicat. Festa fronde revinctus. Velare tempora myrto. Populea velatur fronde juventus. Molli fluentem crinem fronde premit. Viridi advelat tempora lauro. Mollibus intexere caput sertis.

CORPVS.

Corporis artus. Pondus corporis. Corpus venerabile, ingenuum, patiens laborum. * Mortale lutum. *Vide Cadaver.*

CORRIGERE.

Lima mordacius uti. Pungere errata doctis lituris. Reddere, tradere incudi. Vocare ad judicium limæ. Defuit & scriptis ultima lima meis. Manus ultima cœpto defuit. * Emendare jocos una litura potest. Carmen debet multa dies & litura coërcere, atque decies castigare ad unguem perfecte. Oportet versus male tornatos incudi reddere. Sub judicium singula verba vocare.

CORRIGERE SE.

Vivendi mores perversos linquere, exuere. Melioris vitæ modum agere. Convertere vitam in melius. Delicti agnoscere culpam. Transactæ vitæ crimina, delicta, peccata dolens.

CRAS.

Vbi crastina aurora referet lucem solitam. Crastino sole oriente. Crastina die veniente. Luce crastina reddente vicissim rebus colores. Cũ crastina dies lustrabit lampade terras. Cum sol crastinus orietur. Cras ubi sol radiis adduxerit horã primam. Vbi crastinus Phosphorus rursus ibit ab Eois aquis. Vbi Titan crastinus ortus extulerit lucem. Lux cum primum terris se crastina reddet. Cum primum crastina cœlo lux aderit demissa.

CREA-

CREARE.

* Ex nihilo facere. *Virg.* Canebat uti magnum per inane coacta Semina, terrarumque animæque marisq; fuissent. Quâ ratione tener mundi concreverit orbis. *Ovid.* hominem divino semine fecit ille opifex rerum mundi melioris origo. Inde retinet cognati semina cœli. Nil semine eget apud Deum. Non tantæ operum moles sine Numine creari potuere. Ipse dixit & creata, jussit ipse & facta sunt, terra, cœlum, fossa ponti, trina rerum machina.

CREDERE.

Habere fidem alicui. Dare rei fidem. Addere fidem dictis. Pollicitam dictis Iupiter adde fidem. Illa fidem dictis addere sola potest. Tarda venit dictis difficilisq; fides. * Si qua fides vatibus esse potest. Omnia credit dicenti. Sermones esse fideles non reor, *id est,* non credo. Dictis addere fidem. Credite dicenti, mira, sed acta loquor. An vatibus omnis eripienda fides? Fides rebus est addenda probatis. Fides circa id quod non vides. Experto si quicquam credis amico.

CREPVSCVLVM.

Prima nox. Dubiæ crepuscula lucis. Vltima pars lucis, primæque noctis. Tempus quod tu nec tenebras, nec possis dicere lucem: Sed cum luce tamen dubiæ confinea noctis. Inhospita tecta Tyranni Ingredior, traherent cum sera crepuscula noctem. Inde domum redeunt sub prima crepuscula mœsti.

CREMARE. V. Vrere.

CRESCERE.

Sese attollere in auras. Caput inter nubila condere. Quantum vertice ad auras, tantum radice in tartara tendit. Prodit in summum seminis herba solum. Ingens exit ad cœlum ramus. Ad sidera raptim vi propria niti. Assurgere in auras. Emittere ad sidera ramos. Vno nitens tollitur de cespite silva. De semine surgere. Silva pullulat à radice. Stirpibus exire ab imis. Quæ seminibus jactis se sustulit arbos. Exiit ad cœlum ramis felicibus arbor. *Quædam arbores sponte sua veniunt: quædam posito surgunt de semine. Crescit occulto velut arbor ævo fama Marcelli. Herba se tollit in luminis auras. Se lætus ad auras palmes agit.

CRI-

CRIMINA.

Labes. culpa. Admissum. Delictum. Vitium. Crimen facti. Criminibus novis aliquem terrere. Domus scelus omne retexit. Et mihi jam multi crudele canebant Artificis scelus. Scelus exitiale his mersit malis. * Infandum crimen nefasque grave.

CROESVS.

Dives. Lydus. Opulentia Crœsi. Qui vitam captus ab hoste tulit. Divitis audita est cui non opulentia Crœsi?

CROCODILVS.

Niliacus. Nilicola, horrendus, immanis, horridus, monstrosus, lethifer, exitiosus. Fictas, falsas, mentitas, non veras lacrymas fundens. Ore cruento. Corpore vasto. Parat ore cruento Perdere te lacrymas dum Crocodilus agit.

CROCVS.

Ruber. Natus prope Cydnum. Rubri fila croci. Fila croci punicei.

CRVCIFIGERE.

Affigere, suffigere membra infami cruci. Sublimi trabe figere corpora. Sublimem tollere in celsam crucem. Distendere erecto ligno affixum, & perdere paulatim lenta morte. * Infami ligno suspendere corpus. Horrenda gravius an quicquam cruce? Decussatæ arbori reos suffigere. Crudele servorum supplicium. In cruce figere. In cruce fixus erat. Cujus in excelsa stat cruce nostra salus. Supplicium quod manus pedesque nequitiæ instrumenta ligat, cœloque videndos educit miseros. Membra pependerunt curvato exanguia ramo.

CRVCIFIGI.

Suspendi in *vel* ab arbore. Ferre pœnam infanda crucis morte. Distendi trabe dira. Morte subire supplicium trabis infandæ. Luere crudele supplicium trunco infando. Super trabe erecta, ac robore iniquo linquere mortales auras. Infando supplicio, & morte duros finire labores. Arboris affigi plantas & brachia trunco.

CRVDELIS

Efferus, ferus, truculentus, immanis. Omni barbarie horridior. Nerone crudelior. Cum hoc Nero collatus mitis & clemens esse videtur. Quæ te lea, quæ te lupa, quæ te peperit tigris, immitis, implacate, omni durior

durior ferro! An te æstuantis ponti vis effera, & sævus horror exspuit? Κακῆς ἀνάθρεμμα λεαίνης: Improbæ alumnus leænæ. Σιδηρόφρων, ferreo animo præditus.) Multa cæde cruentus, Cupidus cruoris. Gens sævæ avidissima cædis. Sanguine gaudens. Tua sunt duro præcordia ferro vincta. In tenero stat tibi corde silex. Gaudent perfusi sanguine fratrum. Nec visu facilis, nec dictu affabilis ulli. Fas omne abrumpens. Durum à stirpe genus. Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla. Auctores saxa fretumque tui. Asperior quovis æquore. Sævior est tristi Busiride, sævior illo, Qui falsum lento torruit igne bovem, Quique bovem Siculo fertur donasse tyranno. Te lapis & montes, innataque rupibus altis Robora, te sævæ progenuêre feræ. Natus es è scopulis, nutritus lacte ferino, Et dicam silices pectus habere tuum.

CRVX.

Trabs funesta, infamis, probosa, cruenta, funerea, lignum, stipes, trabs crucis. Celsa, dira, alta arbor crucis. Transversum lignum. Fatale robur. Salus hominum infanda trabe nexa pependit. Infami nunc liber ab orno Desiliat, si numen habet, vincla omnia rumpat. V. *Crucifigere.*

CVDERE FERRVM.

* Ferrum exercere. Ingentem clypeum informare. Excudere æra spirantia. Ardentibus coquere fornacibus æra. Gladios excudere. Ferrum in igne mollire variasque dein inducere Formas. Duris crepitant incudibus æra. Cyclopes properant fulmina lentis massis. Taurinis alii follibus auras accipiunt redduntque: alii tingunt lacu æra stridentia. Inter sese fabri tollunt brachia in numerum vi magna, & versant ferrum tenaci forcipe. Ferrum retusum diffingere, *id est*, reformare. Ferrum adhuc candens à fornace sibilat in unda gelida. Ignipotens faber opera ad fabrilia surgit.

CVLINA.

Fumida, fumifera, nigra. Parans epulas. Calens crebris ignibus. Ipsa dabit lautas uncta culina dapes. Alget adhuc nudo clausa culina foco.

CVLPA.

Gravis, silenda, morte minor, non carens pudore.

Nefas morte piandum. Culpam morte piare. Vacare culpa. Esse in culpa. Hoc nomine prætexit culpam. * Conscia mens mota solet exhorrescere fronde. Mens labe coinquinata. Haud culpæ obnoxius ulli. Supplicio culpa reciditur. Triste piare nefas. V. *Crimen.*

CVNICVLVS.

Fœcundus, tener, hirtis pedibus. Omni mense pariens. Gaudens habitare effossis in antris. Antra colens latebrosa.

CVPERE.

Capi cupidine alicujus rei. Fame vel siti opum teneri. Quod si tantus amor menti, si tanta cupido est. Vnde hæc, ô Palinure, tibi tam dira cupido est? Quod si tantus amor casus cognoscere nostros. Turpi cupidine captus. Ferri nimia cupidine. Cupere, atque ambire refugi. Non est mortale quod optas. Creverunt & opes, & opum furiosa cupido: Et cum possideant plurima, plura petunt.

CVPIDO.

Inexplebilis, insatiabilis, furiosa, vesana, avara, lucri studiosa, malesana. Desiderium ingens, vehemens, ardens. Ardor habendi. Sitis ardens. Tantus amor laudum. Opes amor urget habendi.

CVPIDO VENEREA.

Libidinosa, noxia, virtuti inimica. Pertentans pectora. Impatiens moræ. Ardens, Cæca, res immoderata Cupido.

CVPIDO DEVS FICTVS.

Volatilis, aliger, volucer, lascivus, ambitiosus, blandus, præpes. Vasto profugus orbe. Puer improbus. Natus patris summi qui tela Typhoea temnit. Idalius puer. V. *Amor.*

CVPIO.

* Ingenti cupidine flagro. Me dulcis raptat amor. Sum avidus conjungere dextram. Ardeo nosse. Ardet animus. Ardenti mens impete fertur. Exarsere ignes animo. Miro est incensum pectus amore. Me gravis ardor habet. Sitis ardescit habendi. Est mihi mens incensa. Mens agitat hoc facere.

CVRA.

Durum curæ genus. Cura insomnis, molesta, vigil, vigilans, anxia, irrequieta. Sollicitans animum. Coquens animum.

animum. Turbans mentem. Stimulans præcordia. Vexans, crucians, saucians pectora. Corda fatigans. Vetans lumina dulcem carpere somnum. Latitans in sollicito pectore. Pulsans mordaci verbere mentem. Abrumpens somnos salubres. Quæ fugit, multo diluiturque mero. Asper curarum morsus. Stimuli curarum.

CVRIS ANGI.

Tabescere curis. Volvere, volutare pectore curas. Curarum stimulis exerceri. Curis mordacibus angi. Macerare pectora curis. Male saucia habere pectora curis. Confici animum curis. Arrodit pectora cura. Cura alta mente reposta manet. Varia curarum mole gravari. Tristes agitat mens anxia curas. Anxia sunt nimis pectora curis. Ingentes curas pectore versans. Curarum ingenti mole gravatus. Pectora habens variis obnoxia curis. Cura turbidus acri. Versare graves mœsto sub pectore curas. Curarum mens fluctuat undis. Premere curam sub pectore. Hæc me cura remordet. Curarum me pondera multa fatigant. Femineæ ardenter curæque, iræque coquebant. Hinc me sollicitum torquent super omnia curæ. Hinc requies animo non datur ulla meo. Cura tenuat, vitiat, conficit corpus. At pater Æneas casu concussus acerbo. Nunc huc ingentes, nunc illuc pectore curas, mutabat. In curas animus deducitur omnes.

CVRIS SE EXVERE.

Ponere, deponere, dimittere, abjicere, resolvere, depellere, fallere curas. Levare, seponere curas. Exuere, propellere animo curas. Solvere animum curis. Sepositis mentem componere curis. Fessam curis abducere mentem. Tristes secludere curas. Procul ejicere carnifices curas pectore. Exsolvere animum curis. Tristes animo deponere curas. Finem imponere curis. Omnis ab hac cura mens relevata mea est. Dictis avertere curas. Maneat nostros ea cura nepotes.

CVRRERE.

Tendere cursu. Rapido contendere cursu. Cursus conficere. Inire cursus. Celeri pede pulsare humum. Cursu ferri, rapi, tolli. Rapidis cursibus petere locum. Trajicere membra gradu celeri. Cursu rapido ire. Rapidis ferri passibus. Cursu pedum prævertere auras. Fugit ocyor aura. Volucrem cursu prævertitur Hebrum. Sic fa-

tur virgo, & pernicibus ignea plantis Transit equum cursu. * Vix sola contingit pedibus. Volat vi fervidus axis. Vix summa vestigia ponit arena. Fertur alite cursu. Campos transmittere cursu. τρέχει σύνδρομος ἀνέμοις, currit par auris.

CVRRERE RETRO.

Cursu tendere retrò. Revocare cursus. Cursus circumflectere. Converso cursu relegere vestigia. Retro ferri, referri, abire. Se retrò dare. Flectere retro iter.

CVRSVS.

Quadrijugus. Opus prætereuntis rotæ. Prætervolans axe levi. Plaustrum grave, stridens, stridulum. Bigæ, quadrigæ. * Hunc portat niveis currus eburnus equis. Axis, pro curru. Spoliis onerati Cæsaris axes. Admissâ rotâ ferri, & atterere metam. Admissâ, *id est*, incitatâ. Aureus axis erat, temo aureus, aurea summæ Curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo. Ducunt Sarmatici barbara plaustra boves.

CVRVARI.

* Magnâ vi flexa domare. Curvi formam accipit ulmus aratri. Ramos curvabit olentes. Curvamine magno flectitur. Adductis cornibus utrimque arcum curvare.

CVSTOS.

Quem penes est cura servandi. Lumina custodis succumbere nescia somno. Vigil, fidus. * Fines lato custode tueri. Obsidere fores, & agmine denso servare. Summo culmine tecti excubare. Constet ante fores fidissima custos. Lecti custodes portarum. Vigil servet custodia muros. Vigiles succedunt servantque vices. Fidus constat ad limina custos. Vestibulum servare noctesque diesque. Omnis legio excubat, & vices exercet quod cuique tuendum est. Portam statione tenere. Fugam custodia claudit. Tutela rerum Deus.

CYBELE.

Cybeleia mater. Idæa parens. Cœlestis mater. Magna parens. Genitrix fecunda Deorum. Turrigeram frontem Cybele redimita coronis. Turrigera caput onerata corona. Berecynthia.

CYCNVS.

Olor innocuus, albus. Avis fluminea. Mæonias celebrantes carmine ripas. Caystrius ales. Albus ales. Canorus

norus ales. Flumina cygnus amans. Deflens suam necem. Modulans dulcia carmina. Qui jam moriens canit carmina exequi alia. Cantator cygnus funeris ipse sui. Cantans, resonans moribundo gutture dulce melos.

D.

DÆMON.

MAlignus, ater, fallax, horrendus. Dolos nobis nocte dieque struens. Dei & hominum infestissimus hostis. Circumiens & quærens rapido quem devoret ore. Cui artes mille nocendi. Struens mille pericula variis modis. Hostis teterrimus instans infestis armis. Humani nominis hostis. Sceleris inventor. Stygis incola. Phlegetontius hostis. Inferni tyrannus. Tartara nigra colens. Stygiis qui præsidet undis. * Tartareus princeps. Genius cœlo turbatus ad orcum, pernicies nostri generis. Adversarius irrequietus. Veterator stygius, πλάνος, planus, *id est*, decipiens. Πτανὸς ὄφις, alatus serpens.

DAMNATVS.

Stygio damnatus averno. Addictus flammæ. Stygiis data præda cavernis, caminis. Traditus æternis pœnis. Præda cremanda rogis Sygiis. Præda voranda, dilaceranda, discerpenda focis, rogis stygiis. Stygium damnatus ad orcum. Quem manet inferno pœna luenda loco. Qui fiet stygiis grata rapina focis. Quem peragit æternæ mortis culpa reum. Æternùm tristes damnatus ad ignes. Qui infelix æterno uritur igne. A regno Christi spretus & exul agens. * Victima nil miserantis orci.

DAMNVM.

Grande, triste, reparabile, mistum cum pudore turpi. Tristia damna pati. Esse fraudi. Ferre fraudem. Pernicies. Dispendium. * Creare damnum alicui. Officere. Ingenti affligere damno. Tempestas perniciem meditatur agris. Sata læta boumque labores perdunt damnosa bella. Tulit exitium femina Trojæ. *V. Nocere.*

DANIEL PROPHETA.

In foveam Daniel proiectus ad ora leonum. Fati conscius arcani Daniel. Hebræum decus Daniel.

DANVBIVS.

Profundus, rapidus, ferox. Terga vasti Danubii. Ister vagans, turbidus, Scythicus, septifidus. Flaventes volvens arenas. Qui petit Euxinas aquas. Ripa semper metuen-

metuendus utraque. Longo sinuatus orbe. Danubii, Istri aquæ. Flumina Danubii.

DARE.

Munera donare. Accumulare donis. Ornare dotibus amplis. Præmia digna ferre. Dona ferre pelago. Quæ tibi pro tali reddam, persolvam carmine dona? * Doctis augere. Munifica se insinuare manu. Ingentibus undique donis stipabant. Ingenti munere donas. Afficere donis immensis. Quamvis nullo munuscula cultu, haud contemne tamen: affectum res data dantis habet. Animum hunc largior omnem, quo non præstantius ullum munus. V. *Munus.*

DARE VENIAM.

Concedere alicui veniam. Remittere, condonare noxam, culpam. Misereri non digna ferentis. Aversam exuere mentem. Prohibere minas, casus. Flecti precibus. Nec veniam læso nomine casus habet. * Sine hanc animam, & miserere precantis. Sit mea lenito Cæsare pœna levis. Si me meus abstulit error, da veniam. Nisi peccassem, quid tu concedere posses? Materiam veniæ sors tibi nostra dedit.

DAVID.

Isaides, Iessides, *id est*, Isai *vel* Iesse filius. Isaides vasta dejecit mole gigantem. Qui verbere fundæ Præcipitem immani prostravit mole cyclopem. Lyræ, fundæque peritus. Obedi nepos. Psaltes sanctissimus. Iessæus vates. A patre qui sanctum ducit Iesse genus. Iessiades cantor, rex, atque Propheta.

DEA ELOQVENTIÆ, SVADA *vel suadela. Dea ficta.*

Pitho flexanima, blandiloqua, mellita. Præstans dulcedine linguæ. Docta movere, demulcere animos. Cui est dulcis copia fandi. Cujus lingua dulcior est Hybleis rosis. Compta coloratis formis.

DEÆ FICTÆ LIBERALIVM *artium.*

Musæ. Pierides. Chorus Pierius Camœnæ. Aonides. Aoniæ. Pegasides. Thespiades. Heliconiades. Helicona colentes. Heliconis alumnæ. Castaliæ. Mæoniæ. Sicelides. Palæstinæ. Ascrææ. Castalides. Libethrides. Novem comites. Novem sorores. Quæ fontes tenent Aganippidos.

pidos. Quæ tenent signa equi Medusæi. Doctique cohors Heliconia Phœbi. Carminis auctores. Novena turba Aonidum sororum suggerens carmina vatibus. Habitans, colens juga celsa montis Parnassi. Cinctæ parnasside lauro. Habitantes in vertice montis Aonii. Laude Deum celebrantes, & pia facta canentes. Ter trinæ sorores. Ter tres alumnæ Phœbi. Sorores diæ juga sacra colentes Parnassi. Mulcentes, moventes, oblectantes animos dulcibus sonis. Flectentes modulamine cantus. Doctæ animos blandisono, dulcisono flectere cantu. *Nomina novem Musarum sunt*, Calliope: Clio: Erato: Thalia: Melpomene: Terpsichore: Euterpe: Polymnia, vel Polyhymnia.

DEÆ TARTARI FICTÆ.

Furiæ. Erinnyes. Eumenides. Diræ. *Quarum numerantur tres.* Alecto: Tisiphone: & Megæra. Pœnarum triplices Deæ. Vipereæ sorores. Anguicomæ. Colubriferæ. Noctigenæ. Crinitæ anguibus, Erebi, Ditisque ministræ. Noctis alumnæ. Torto vittatis angue capillis. Atros plectentes crinibus angues. Quæ sedent obscuras carceris ante fores. Turba impia. Implexa feros pro crinibus angues.

DEÆ VITÆ.

Parcæ, *quarum tres.* Fert Clotho ipsa colum, Lachesis net, at Atropos occat. Lanificæ, immotæ, fatales. Clothoque duæque sorores. Ferrea decreta sororum. Fila sororum. Quæ dispensant mortalia fata sorores. Stamina impresso fatalia pollice nentes. Pollice quæ certo pensa severa trahunt. Stamina quæ ducunt, quæque futura nent. Rumpentes, abrumpentes stamina vitæ. Pendentia fila trahentes. Obseruantes quam statuere diem. Fatorum numina parcæ.

DEBILITARE.

* Enervare vires. Invalidum reddere. Viribus defecta membra. Circæis herbis acriùs effeminare.) Tarda senectus debilitat vires, animi mutatque vigorem. Debile fit corpus, languescunt omnia membra. Et Venus imminuit vires. Infregit sua fortia facta metus. Frigent effœtæ in corpore vires. Cui sunt fractæ vires. Torpent infractæ ad prælia vires. Effeminare, enervare.

DECALOGVS. V. Dei lex.

DECERPERE.

Decerpere ab arbore poma. Carpent tua poma nepotes. Qui legitis flores, & humi nascentia fraga. Delia selectis detrahet arboribus.

DECIDERE.

* Ad terram fluere devexo pondere. Domus lapsa repente ruinam cum sonitu trahit. Toto præceps se corpore ad undas misit avi similis. Celsæ graviore casu decidunt turres. Decidere in præceps, ferri in abruptum magno impete. Turris subito pondere succubuit. Ad terram pondere vasto graviter concidere. Ad terram cecidit duplicato poplite. In latus à dextro armo paulatim defluit moribundus. Volui ex monte præcipiti.) Graviter ad terram pondere vasto concidit. Pronusque magister voluitur in caput. Collapsa ruunt membra. Pedes vestis defluxit ad imos. Sæpe etiam stellas vento impendente videbis Præcipites cœlo labi.

DECIPERE ET DECIPI.

Verba dare alicui. Fallere. Versare pectore dolos. Aliquem falsis ludere imaginibus. Agere in fraudes. Fallere, prodere dolo. Fraude petere. Fraudem innectere, Capere dolo. Vincere dolo. Te sententia fallit. Ventis & verba & vela dedisti. Dolos meditari, fabricare. Capi dolo. Deceptus fraude. Ficto pectore fari. Dolis instructus & arte Pelasga. Simulata mente loqui. * Odi Sinones. Dædalus ad fraudes. ἀλώπηξ, vulpes: ψευδῶν ἄναξ, rex mendaciorum.

DECOLLARE.

* Revellere caput à cervice, truncare capite. Iacet avulsum humeris caput. Vno dejectum cominus ictu cum galea longe jacuit caput. Decutere ense caput. Ense caput messuit. Ferro secare pendentia colla. Caput auferre truncumq; relinquere corpus. Abstulit ense caput. Feriendum tendere collum. Gladio rescindere caput. Trunco cervix abscissa recessit. Baptistæ diro sacrum ense caput recidit. Cervice cæsa collum amputat, truncus in pronum ruit, querulum cucurrit incerto murmure caput.

DEDICARE OPVS ALICVI.

* Mœcenati inscribere carmen. Commendare. Assertorem quærere. Fieri munus alicujus. Vindicem sibi parare contra dentes Theoninos. Fugere in sinum patro-

patroni. Tutorem quærere musis, pupillis. Sub nomine cujuspiam famoso prodire in luminis oras. Herois titulos prima libri regione locare.

DEFATIGARI.

* Viribus exhauriri. Fessus bellique viæque. Labor in solitus me lassavit. Enervia di r) membra labore subsidunt. Fessa labat mihi pondere cervix. Plurimus est in lasso corpore languor. Corpora multo confecta labore. Humeri ingenti pondere fessi deficiunt. Sole ardente viaque sunt vires affectæ. Æstu, & pulvere denso membra labant, salsæque fluunt per tempora guttæ, ac subeunt animo gelidæ umbræ frontesque irrigui. Lassus maris, ac periculorum.

DEFENDERE.

Stare pro aliquo. Pro Troja stabat Apollo. Populum antiqua sub religione tueri. Si pergama dextra Defendi possent, etiam hac defensa fuissent. * Acriter obniti, ac se defendere telis. Insigne mœstis præsidium reis. Tutela præsens Italiæ dominæque Romæ. Sospites ope gentem. Densa militum vallare corona. Pro patria extrema quæque pati & nullos horrere labores. Obnisu totius corporis defendere. V. *Custodire.*

DEFORMIS.

* Thersites verus. Quo non est turpior alter, macie confecta suprema ignoti nova forma viri miserandaq; cultu procedit: dira illuvies promissaque barba. Monstrum horrendum, informe. Notat ingratus lurida membra color. Teterrima longè corpora, quæ lumina coram aspicere exhorrent. Aspectu fœda ridendaque facies. Deformis, & teter ante omnia vultus. Pendentes turpiter malæ, & frons arata rugis, tergaque collo tumido surgentia. Cultu & aspectu horridus. Squalidus immissis per ora comis, impexa pendit barba, stiriæq; fœdæ à simis propendent naribus. Est antidotum amoris.

DEGENERARE.

* Desciscere ab avita nobilitate. In peius ruere, ac retro sublapsum referri. Degeneres animos timor arguit, *id est*, ostendit. Nominis haud memor patrii. Nothum spuriumque genus germen.

DELECTARI ALIQVA RE.

* Voluptate trahi. Arrident ante omnia. Ista juvant. Non est mihi res jucundior ulla. Musæ noster amor,

grata & sincera voluptas. Rura mihi riguique placent in vallibus amnes. Hæc mentem retinent demulcentque. Me dulcis per Helicona raptat amor, juvat ire jugis. Hæc est mihi sola voluptas. *V. Amare, Cupere.*

DELIBERARE, & DELIBERAtum habere.

Consilium summis regni de rebus habebant. Fert animus mutatas dicere formas. Est animus hoc facere. Consilia in aliquid referre. Animo sententia surgit. Sic constat. Sedet hoc animo. Hæc mihi mens est. Mens eadem perstat mihi. Hoc animo fixum, immotumque sedet. Neque me sententia vertit. *V. Consulere.*

DELPHINVS.

Curvus, pandus, lascivus. Ludens tranquillo mari. Consuetus surgere in auras. Natans ventosas per undas. Harmonia gaudens. Musicam amans. Vadens per æquora cauda, æstumque secans. Ludens inter arantes rates.

DENEGARE.

Detrectare aliquid. Quis talia demens abnuat. Abneget excisa vitam producere Troja. Iussusque Deo parere recusat. Nunquam patiere repulsam. *Mordicus obsistere. Nec prece, nec pretio flecti. Tanquam marpesia cautes, immotusque perstat scopulus. Animus ei quovis ferro, & adamante durior inflecti recusat.

DERIDERE. V. Irridere.

DESCENDERE.

*Descendere in ima. De cœlo labi. Demissum labi per funem. Labi summa super culmina tecti. Horrifico lapsu de montibus adsunt Harpyiæ. Ferri quo sponte suapte feruntur corpora gravia. Magis atque magis accedere soli centro. Ad manes imos descendere. Summo delapsus Olympo. Supera descendit ab ora. Leves cœli demitti per auras. Celeri ad terram turbine ferri. Fertur velut acta deorsum martialis pila tormenti.

DESERTVM.

*Eremus. Solitudo. Secessus avius. Inter deserta ferarum. Procul ab urbis fastu & astu. Deserta vivere terra. Deserta tellure quiesse dicitur. *Virg.* Solis exegi montibus ævum. Secretis vivere silvis. Quâ nulla humano est via trita pede. Deserta & taciturna loca petere. Relictis mœnibus amœnas silvas amare. Rure vacuo

cuo potiri, & aperto æthere. Vbi aves querulæ fremunt, ramique ventis lene percussi tremunt. Avia loca & inhospita tesqua.

DESIDERARE.

Suspirare aliquem. Longo socios sermone requirunt. Nimios optabat honores. Ambire opes, honores. Tum vero ardemus scitari. * Avere vehementer. Ardente cupidine ferri. Magnus amor mentem, magna cupido trahit. Miro est incensum pectus amore. Te abeunte, mi desiderium mei relictum est.

DESPERARE.

* Spem omnem abjicere. Spes nulla superest, vel restat. Incisa spes est, occidi funditus. Ad restim ventum est Nullam sperare salutem. Haud spes opis ulla dabatur. Penitus diffidere rebus. Non habet fortuna regressum. Salutis spes abiit. Ad laqueum tendere. Spes mea fracta jacet. Anchora jam periit sacra. Evasio nulla relinquitur.

DESTINARE.

* Proprium dicare. Addicere. Devovere, devotus. Non me tibi quis devinctior alter. Me destinat aræ. Æternos tibi laurus destinat honores.

DESTRUERE.

Labefactare opus. Dum mœnia frater destruat. Emoti procumbunt cardine postes. Labat ariete crebro janua. Tyrias olim quæ verteret arces. Has evertit opes, totamque à sedibus urbem eruit. Suis & ipsa Roma viribus ruit. Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi, Minacis aut Etrusca Porsenæ manus. Trojanam exscindere gentem. * Perdere, vertere, evertere.

DETRAHERE.

* Lancinare nomen. Virus in aliquem effundere. Proscindere dictis absentem. Inurere notam. Invadere famam absentis ore venenato. Bonum præstantius omni gaza diripere. Denigrare absentem, & lædere non sentientem.

DEVIUS.

* Ignarus loci. Avia cursu sequi. Notâ regione viarum excedere. Erravitne viâ? Decipi errore locorum. Errore viæ & tempestatibus actus. Quæ me via fallit euntem. Fallitque timor regione viarum. Perplexum iter omne revolvere. Vestigia retro observata legit.

DEVS.

Immortalis, benignus, omnipotens, cunctipotens, cœlipotens, astripotens, omnisator. Perspiciens intima cordis. Æternus fons vitæ, & omnis origo boni. Immenso robore pollens. E cujus pendet nostra favore salus. Acuto lumine renes, & corda cœca notans. Scrutator cordium. Magni regnator Olympi. Cœli sceptra tenens Deus. Qui regit ætherij radiantia sidera cœli. Cuncta suo qui numine torquet. Qui temperat orbem. Qui res hominum æternis regit imperiis, & fulmine terret. Torquet qui sidera mundi. Deus unus in ordine trino. Scelerum vindex, dans præmia rectis. Sceptra tenens radiantis Olympi. Qui motus animi, sensusque latentes perspicit, & taciti pectoris ima videt. Cœli terræque creator. Non enarrabile numen. Magnus consilio, & magnus præstantibus actis. Quem tergeminum & unum veneramur. Æterno numine cuncta movens. Quo nihil est majus, quo nil sublimius uno. Venerabile, exorabile numen. Cujus ab obtutu tellus commota tremescit. Rerum spes, via, vita, salus. Omnia pascens. Qui cœlum & terras numine complet. Deus maris & terræ, tempestatumque potens. Qui totum nutu tremefacit Olympum. Hominum, rerumque repertor. Fine carens, & primordia nesciens. Qui mare & terras variisque mundum temperat horis. Numen venerandum, cœleste, auxiliare, sanctum, sacrum, immortale. Vivax ille Deus nullo non tempore summus.

DEVS PATER.

Hoc pater ipse velit summi regnator Olympi. O pater, ô hominum, divûmque æterna potestas. Tum pater omnipotens, rerum cui summa potestas. Ille opifex rerum, mundi melioris origo. Divûm pater, atque hominum rex. Summus genitor. Qui solus habet nomen summi patris. Qui mare, qui terras, qui cœlum numine cõplet. Cuncta movens, mota amplectens, amplexa gubernans. Principium sine principio. Et sibi principium, & sibi terminus ipse. Cui non heri aut cras, non quod fuit, aut erit olim. Sator atque opifex rerum, & naturæ ipsius origo. O qui perpetua mundum ratione gubernas. Terrarum, cœlique sator, qui tempus ab ævo Ire iubes, stabilisque manens das cuncta moveri: Principium, rector, dux, semita, terminus idem.

DEVS

DEVS FILIVS.

Æterni patris imago. Natus superi parentis. Superi patris unica imago. Soboles æterni Dei. Stirps vera Dei. Stirps edita virginis alvo. Dei indubitata propago. Progenies vera Dei. Fons, origo, salutis, vitæ, justitiæ, lucis, ægris mortalibus. Æternum, immortale Verbum, Mirabile Verbum, quod cœlo dilapsum induit moribundos artus. Æterni sapientia patris. Factus homo Deus, & nostris qui habitavit in oris. Qui nostra piacula demit. Ante omnia sæcula natus. Qui victima cæsa fuit pro crimine mundi. Qui tergo imposuit crimina nostra suo. Qui passus est se perimi funere acerbo propter nos. Qui crimina nostra piavit affixus trabi. Matre homo, patre Deus. Sol justitiæ. Spes miseris. Hominibus solamen rebus in arctis. Qui fecit iter remeabile ad placandum patrem. Cujus in horribili stat cruce nostra salus. Æternam ad vitam quo sine nulla via est. O Deus æterni soboles æterna parentis. Christe Dei verbum non enarrabile patris, Quem meritò mundi machina tota stupet. Vnica spes mundi, cœlestis janua vitæ, Q & ad ætherias quæ via ducis opes. Errantis propter commissa piacula mundi, Qui passus duram es, maxime Christe, necem.

DEVS SPIRITVS.

Spirabile numen. Sacrum flamen. Amborum mutuus ardor. Divini fomes amoris. Sacer spiritus divinæ auræ. Vivida flamma. Sacer halitus. Ætherius flatus. Succendens, accendens corda nostra dio igne. Aureus imber qui cœlo veniens sitientia corda nostra rigat. Mentes nostras pulsa caligine lustrans. Sancta numinis aura. Solator noster, ubi tristis mæror corda premit. Qui cum patre & nato est simplex unus & idem. Personam, junctus cum tribus unus, habet. Cujus afflatu rerum primordia sunt condita. Afflans occultos nostris sensibus ignes. Qui vires animis, & robora sufficit ægris. Tertius in ordine trino. Spiritus ille sacer cœlo demissus ab alto. Qui visus flammantis imagine linguæ. De patrio sacra pectore flamma. Spiritus almus, qui è fæcibus hujus mundi semper sibi colligit agmen, Collectumque regit, longosque propagat in annos.

DEVS FORTVNET.

Deus bene cœpta secundet, Adsit pede Diva secundo,

do. Dominus tua cœpta secundet. Aspiret primo fortuna labori. Aspirent votis prospera fata tuis. Fortuna laboribus adsit. Mollior aura inceptis veniat. Deus adsit suo numine, proposito faveat, & det vela secunda.

DEVM LAVDARE.

Vsque sonare Deo meritarum encomia laudum. Dicere, canere, referre, dare Deo cantica, munera laudum. Ore sonante referre Dei laudes. Dicere Deo grata præconia memori versu. Ferre festivo plausu nomen ad astra Dei. Canere Deum læto carmine. Dicere lætum pæana Deo. Divinas laudes canere toto pectore. Dare Deo laudis honorem. Celebrare laudibus æternis nomina magna Dei. Tollere geminis honoribus Tonantem.

DEVM PRECARE.

Supplex poscere numina sancta. Tendere suppliciter junctas ad sidera palmas. Mœstis Dominum implorare querelis. Sollicitare Deum voce sua. Lacrymis lenire Tonantem. Multo cum gemitu fundere verba precantia. Supplicibus votis venerari numina. Numen precibus reverenter adorare. Vota precesque ad sidera volvere. Deum in vota vocare. Onerare æthera votis. Tollere ad astra manus. Precibus votisque vocare numina Divûm.

DEI CVLTVS, RELIGIO.

Religio gratissima cœlo. Soli officiosa Deo. Monstrans iter ex sordibus huius vitæ ad sidera cœli. Cultori dona rependens. Accepta polo, & venerabilis orbi.

DEI LEX, DECEM PRÆCEPTA.

Dei lex sancta, sacrosancta, Immota manens. Debita repetens vultu minaci. Terrens trepida corda pavore. Summi cœlestia jussa Tonantis. Præscripta veranda Dei. Cœlestia, veneranda, observanda, dia, sancta statuta legis divinæ.

DEI TIMORE CARENS.

Improba sacrilegæ contagia turbæ. Impia, improba turba, Scelesta caterva. Maligna cohors. Nil superos curans. Divûm contemptor. Grex impius Colluvies perversa malorum. Perversi fæx improba cœtus. Quorum corda profana tenet impietas. Legis violans jura tremenda sacræ. Despiciens veneranda Dei sceptra. Quem abstulit impius error. Cui pectora cæca impietas

tas trahit. Cui non ſunt cordi ſacra jura Tonantis. Non ſervans leges ſacra ſtatuta Dei. Degener exiſtens polluta crimine vitæ. * Iuris oſor ac æqui.

DEUM TIMENS.

Colens ſacra ſtatuta Dei. Veræ pietatis amans. Iuſtitiæ cultor. Iuſſa Dei ſequens. Pia corda gerens. Superi regis ſacra oracula ſervans. Cui ſolus Chriſtus firmiſſima rupes. A duce quem Chriſto nomen habere juvat. Pendens à ſolo ſpeque fideque Deo. A Chriſto duce ſymbola ſumpta gerens. Fidei quem pia cura tenet. Deum pura ſimplicitate colens. Celebrans facta ſtupenda Dei. Negligens aſſuetos improba facta ſequi. Cui lex Domini eſt infinita voluptas.

DEOS ALIENOS HABERE.

Colere frigida ſaxa, ſimulacra Deorum. Venerari numina inania votis. Numina ficta colere. Colere ſimulacra, falſa numina, ſigna Diis condita. Servire ludicris Diis. Colere pro Deo veſana ludibria.

DEITAS, DIVINITAS.

Venerabile numen. Omnipotens, cœleſte, æternum, immortale numen. Auguſta majeſtas.

DEI VERBUM.

Iuſſa verenda Dei. Divini ſententia juris. Cœlica dogmata ſacri verbi. Sacra pagina ſalvifici verbi. Sacra jura Tonantis. Summi oracula regis. Dogmata cœleſtia, ſacra, ſacroſancta, verenda, veneranda, nullum peritura per ævum.

DEO FAVENTE.

Propitio Deo. Marte favente. Cælitibus æquis. Deo ſecundo. Superis faventibus.

DEO IRATO.

Deo offenſo, adverſante, adverſo, vetante. Non comitante Deo.

DIANA.

Pharetrata, Iaculatrix, armigera, gemellipara. Latois. Latonia. Latonigena. Stirps Latonis. Soror Phœbi. Delia. Trivia. Cynthia. Titania. Dictynna. Scythica. Thoantea. Oreſtea. Dea ſilvarum. Feri animoſæ virginis arcus. Qua nihil eſt violentius. Cum ſua quæ nolit numina læſa videt. Lucina. Montium cuſtos, nemorumque virgo. Diva triformis. Phœbe.

DICARE. V. Vovere.

DIDO.

Elissa. Sidonis. Sichæi vxor. Misera, miserabilis, sanguinolenta. Fraude coacta mori. Cui causam mortis & ensem Præbuit Æneas. Phœnissa. Phrygia. Tyria. Sidonia. Æneæ cognita nunquam.

DIES.

Lucifer. Tempus diurnum. Lux alma. Nitor diurnus. Blandi soles. Lucifero præveniente dies. Innubis. Inductis nubibus atra. Obscura condita nube. Hæc lux toto jam longior anno est. Involvêre diem nimbi. Quartus ab extremo mense bis ille dies. Sex luces de mense supersunt. Tot restant de mense dies, quot nomina Parcis. Lux tertia post decimam. Luce bis undecima.

DIEI ORIENTIS DESCRIPTIO.

Cum se Titan ostendit, & omnia secum. Ortus erat summo tantummodo margine Titan. Iubar aureus extulerat sol. Totum jam sol emoverat orbem. Protulerit cum totum crastinus orbem Cynthius. Protulerit terris totum cum Cynthius orbem. Sole fere radiis feriente cacumina primis. Candidior liquidis cum sol caput extulit undis. Iamque jugis summæ surgebat Lucifer Idæ, Ducebatque diem. Revoluta ruebat Matura jam luce dies, noctemque fugarat. Postera Phœbea lustrabat lampade terras, Humentemque Aurora polo dimoverat umbram. Et jam prima novo spargebat lumine terras Tithoni croceum linquens aurora cubile. Iam clarum manè fenestras intrat, & angustas extendit lumine rimas. Vbi primos crastinus ortus Extulerit Titan, radiisque retexerit orbem. Te veniente die, te decedente canebat.

DIEI VNIVS.

Ad finem lucis ab ortu. Lucifer amborum natalibus affuit idem.

DIERVM TRIVM.

Tres adeo incertos cæca caligine soles, Erramus. Tres ubi Luciferos veniens præmiserit Eos. Ter juga Phœbus equis in Ibero flumine mersis Dempserat, & quarta radiantia nocte micabant Sidera. Ter jungat Titan, terque resolvat equos.

QVATVOR DIERVM.

Inde quater pastor saturos ubi clauserit hœdos,

Canue-

Canuerint herbæ rore recente quater.

QVINQVE DIERVM.

Quintus ab æquoreis nitidum iubar extulit undis.
Lucifer, & primi tempora veris erant.

SEX DIERVM.

Sextus ubi è terra clivosum scandet Olympum
Phœbus, & alatis æthera carpet equis.
Sex ubi sustulerit, totidem quoque deseret ortus,
Purpureo rapidum qui vehit axe diem.

SEPTEM DIERVM.

Septima lux venit non exhibitura sequentem.

DECEM DIERVM.

Proxima post nonam cum sese aurora moveret:
Per bis quinque dies, & junctas ordine noctes.

DIES CANICVLARIS.

Vbi spiritus fervidus urit agros. Tempora, sive dies canis Icarij. Cum canis æstifer arva scindit hiulca siti. Æstivi tempora sicca canis. Venit enim tempus quo torridus æstuat aër. Incipit & sicco fervere terra cane. Calidi cum sideris æstu Deponit flauas annua terra comas. V. *Stella canis.*

DIES DOMINICVS.

Septima lux qua divini sparguntur semina verbi. Sacra dies tenens Domini sanctum de nomine nomen. Septima lux docens exempla quietis, quam cœlesti omnes sperare jubemur in aula.

DJES EXTREMJ JVDJCJJ.

Cum suprema dies perituro illuxerit orbi, Cum omnia noctescent tenebris caliginis atræ. Cum cœlum signa dabit, & rupto cardine absiliet axis uterque loco, stellæque ferentur præcipites æthere. Cum ultima tremendi iudicii venerit hora. Cum jussa supremi judicis mortales omnes rupta tellure resurgent. Cum omnia præcipiti lapsu concussa peribunt, & in nihilum recidet quod fuit ante nihil. Cum clangentes tubæ resonabunt nubibus altis. Cum summa dies componet tempora mundi. Atque ingens mundi dissoluetur opus. Summa dies, & ineluctabile fatum. Lux ultima, qua rapidis flagrabunt omnia flammis.

DJES FASTVS.

Dies iudicij, sive judicialis. Per quem lege licebat agi.

DIES NEFASTVS.

Ille nefastus erit per quem tria verba silentur.

DIES NATALIS CHRISTI.

Annua festa salutiferi Christi. Festa dies cunctis celebranda diebus. Festum quo nostras subiit Dei vera propago vices, & infans vagiit in sinu castæ parentis. Tempora festa lucis, qua Deus assumpto corpore natus homo est. Annua lux redeunte festo referens cunabula dulcia salutiferi Christi. Festa dies, qua Christus sub paupere forma natus homo est castę genitricis ab alvo.

DIES & NOCTES.

Noctibus atque die. Noctesque diesque. Sive die laxatur humus, seu frigida lucent Sidera. Sive latet Phœbus, seu terris altior exstat, Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis. Sive dies seu nox venerit, illa mea est. Quā vellem longas tecum requiescere noctes, Et tecum longos pervigilare dies. Nulla venit sine te nox mihi, nulla dies. Illum non nudis veniens Aurora capillis Cessantem vidit, non Hesperus. Seu lux, sive atræ tempora noctis eunt. Sive soporiferis terræ nox incubat umbris: Seu nitido Phœbus lumine lustrat humum. Sive diem ducit sol, seu vaga Cynthia noctem. Seu sol luce umbram, seu nox lucem inficit umbra.

DIES TERTIVS.

Lucidum ubi repetit sol tertius ortum. Cum tertia lux gelidam cœlo dimoverit umbram. Tertius illuxit mundo cum lumine Phœbus. Vbi lux tertia cœlo refulget. Cum sol aureus orbi reddiderit ter luce nitente diem. Tertio ubi Titan emerserit ortu. Cum lux tertia effulserit. Vbi tertius Lucifer consurgens ab Eois undis protulerit diem cum Phœbo redeunte. Vbi lux tertia properat Eois ab oris. Cum sol tertio ortu extulerit jubar.

DIFFICILE.

* Ardua res. Ex facili haud possim. Haud mollia jussa. Magnus erit ista facessere labor. Magnæ molis erat. Hoc opus, hic labor est. Non facilis nobis aditus. Sunt operosa quidem, sed non operosa volenti. Non hæc viribus istis onera conveniunt. Sors tua mortalis, non est mortale quod optas.

DIGITVS.

Artus. Articulus. Digitus tener, teres. Digiti medio cum

cum pollice juncti. Dulce melos digitis Leonora nivalibus urges.

DILIGENS.

Impiger. Sedulus. Studiosus. Gnavus. Industrius. Sollers. Vigilans. Assiduus. Multæ sedulitatis homo.

DILIGENTIA.

Sedulitas provida, officiosa. Non sinens esse pigrum. Studium indefessum, vigil, infractum, industria sollers, sedula superans, vincens omnia. Aspirans, tendens ad ardua. Excitans ingenuam mentem. Omnia quæque conando vincens. Sollertia docilis. * Impiger extremos currit mercator ad Indos. Nulla dies abeat quin linea ducta supersit. V. *Discere*.

DILVCVLVM.

Vltima pars noctis, primaque lucis. Extremum noctis iter. Quod teneat lucis, teneat confinia noctis. Nox ubi transierit, cœlumque rubescere primo Cœperit, & tactæ rore querentur aves. Tempus erat, vitrea quo primum terra pruina Spargitur, & tectæ fronde queruntur aves. V. *Crepusculum*. V. *Aurora*.

DILVVIVM.

Deucalioneæ undæ. Deucalionis aquæ. Infuso stagnantes æquore campi.

* Cum densi ab æthere nimbi tenuere omnia, & undique pontus terris incubuit, & placuit numini genus mortale sub undis Perdere, sternuntur segetes & deplorata colonis arva jacent. Quum Deus pluviæ totas immisit habenas Orbe toto. Quum omnia pontus erant, deerant quoque littora ponto. Quum tota superfluente sub æquore tellus delituit rapuitque scelerosos Adamidas vis ingens aquarum. *Ovid. V. Metamorph.*

Quum superjecto pavidæ natarunt æquore damæ. χύσις ὄμβρου: Effusio imbris. V. *Pluvia*.

S. DIONYSIVS AREOPAGITA.

Cecropides Dionysius. Rarissima gentis gloria Cecropiæ. Gallorum sublime decus. E magnis superum primatibus unus.

DISCEDERE.

* Abire. Se subducere. Excedere. Regnis excessit avitis. Decedere. Decedere campis maturant. Proficisci. Trojâ fuit urbe profecta. Linquere pollutum hospitium: Provehimur portu, pelagoque volamus. Sicco subductæ

littore

littore puppes. Ardet abire fuga dulcesque relinquere terras. Tacitus decedere terra. Festinare fugam.

DISCERE.

Colere, discere artes. Pectus, animum colere per artes. Vacare artibus. Exercere, tractare artes. Esse in studiis. Invigilare Aoniis Camœnis. Teneri studio Pieridum. Studiis dare tempora. Colere Musas. Militare in castris Musarum. Dare otia sacris Aoniis. Sub quo litterulas discere missus erat. Sub aliquo tolerare Magistro. V. *Litteris operam dare.*

DISCORDIA.

Discordia exitiosa, perniciosa, effera, præceps, amens, demens. Sitibunda cruoris. Parens, nutrix belli. Parans exitium. Dissensio. Dissidium. Afferens sævas cædes. * Animis discordibus ardere. Coire, armari in mutua vulnera, &c. Discordia fratres asperat. Coorta est seditio, animisque sævit vulgus ignobile. Populus in sua viscera convertit dextras. Quis furor, ô cives, quæ tanta licentia ferri? Terrigenæ pereunt per mutua vulnera fratres.

DISPERSVS.

Dispersi jactantur æquore vasto. Dispersa immittit silvis incendia pastor. Dispersi montibus altis. Dispersus in auras.

DISPLICERE.

Non habet ingratos fabula nostra modos. Haud placere. Minimè libere vel collibere. * Non facere ad salivam. Non facit ad tenerum palatum tam crudus cibus. Nauseam movere. Ingratum esse. Est insuave quantum non satis explicare possim. Occidis me rogando. Refert saporem Ponticum.

DISTARE.

* Abesse. Esse remotum. Dividi. Refugere. Refugitque à limine templum. Separari. Nec vos mare separat ingens. Semoveri. Semotus Eoo cardine Parnassus. Nec longius abfuit inde. Recedere. Quantum à terris atque æquore signa recedunt. Quantum distat ortus, & occasus. Quantum intercapedinis inter adversa latera cœli empyrii.

DIVERTERE.

Adire larem. Per patris hospitium, & mensas quas hospes adisti. Nostris succede penatibus hospes. Indulgere

dulgere hospitio. Hospitibus janua nostra patet. Hospitio excipere. Hospitium dare.

DIV VIVAS.

* Te rex cœlipotens incolumem servet, te publica faustitas diu terris reservet, atque serò domum repetas Olympi. Superes ætate Nestorem trisæclem. Vivas Pylii tempora longa senis.

DIV DVRARE.

* Constare diu. Incolumen remanere diu. Troja multos dominata per annos. Multos servata per annos. Per tot ducta viros antiquæ ab origine gentis. Pylio duravit prolixius ævo. In hoc ævi vis nulla valet. Stabit prolixius omni tempore. Donec suprema dies illuxerit.

DIVES.

Dives opum. Divitiis & honoribus auctus. Tenens, habens, possidens, numerans, jactans opes, jugera mille. Quem multæ comitantur opes. Cui multos nummos domi possidet arca. Habens rutili æris congestos acervos: Abundans rebus opimis. Cui dives est copia rerum. Divitiis, & multo splendidus auro. Cui copia dives opum divino munere parta est. Dives congesto pondere auri. Dives positis in fœnore nummis. Cui ipsa copia fundit benignas opes de divite cornu. Dives agri. Dives equûm. Divitiis notanda domus. Tercentum vertit aratris agrum. Cui magna manent rura. Opibus potens. * Est Crassus alter. Tantum possidet quantum non alluit unda Rhenus. Beatis Arabum gazis opulentior est. Pecore, & multa dives tellure. Philippæas possidet gazas. Est illi domus Phrygiis innixa columnis aurataeque trabes, marmoreumque solum: Non tantum milvus oberret æstiva die, quantum hic possidet agrorum.

DIVIDERE.

Insula discretas perrumpit aquas. Si qua possent rectam aciem perrumpere. Litem natura diremit. Operumque laborem partibus æquabat justis. Partiri. Secernere. Abscindere. Secare. Distinguere.

DIVINVS.

Divina stirps. Cœlesti stirpe creatus. Satus sanguine Divûm. Cui haud sunt vultus mortales. Qui genus ducit Olympo. Quibus igneus est vigor, & cœlestis origo.

Clara

Clara Dei soboles, magnum Iovis incrementum. Satus gente Deûm. Deûm gens. Diis genitus. Deûm certissima proles.

DIVINITAS.

Cœleste numen. Numen venerabile, sanctum, æternum. Omnipotens. Deitas sancta. Æterna, augusta majestas.

DIVITIÆ.

Opes magnificæ, opimæ. Irritamenta malorum. Reddentes animos plerumque feroces. Opulentia. Congeries vasta fulvi metalli. Magnarum copia dives opum. Pondus divitis auri. Acervi magnarum opum. Thesaurus conditus plena arca, & multo congestus acervo. Dat census honores.

DIVITIAS COMPARARE.

Multas componere, congerere, condere opes. Divitias cumulare caducas. Per fasque nefasque componere opes. Colligere divitias, quas malefida cohors nocte dieque petit.

DOCERE.

Artibus erudire, instruere, imbuere. Erudire in arte, Profiteri Musas, & artes. Imbuere castam juventutem liquidis aquis Pierii fontis. Propinare Aoniam aquam teneris alumnis è Phœbi fonte.

* Ad studium atque usum formare agrestem. Dum faciles animi juvenum, viam insiste domandi. Docere qua ratione res possit confiteri. Documenta dare. Iste Deus qui sit da Tityre nobis. Da, doce, feros cultus hominum recentum voce formare. Puerum mollibus annis in patrias artes erudire. Mentes teneras formare studiis. Aliquem instruere voce, & sonanti cithara. εἰς μουσῶν λειμῶνα ἄγειν, in Musarum prata ducere.

DOCTUS.

Multa insignis arte. Qui coluit, didicit artes. Aonias qui bene novit artes. Qui pectus, animum coluit per artes. Qui Aoniis Camœnis invigilavit. Qui sectatus, vel secutus est Musarum castra. Quem musæ studiis excoluêre suis. Quem musæ docuerunt artes vernanti sub ævo. Quem novem Nymphæ potarunt nectare dulci. Doctorum non ultima fama virorum. Celebratus artibus novem sororum. Cui artes suas docta

Minerva dedit. Efferens doctum caput per ingenuas artes. Claros inter habens nomina clara viros. Qui didicit Musarum & Apollinis artes.

DOCTVS GRÆCE, & LATINE.

* Doctus utriusque linguæ sermones. Novit Latios lepôres & transmarinos sales. Non eum Quiris venustas, non Pelasga latet elegantia. Habet ingenium excultum utriusque Palladis artibus. Græcis Latinisque literis eruditus. Palladis omnigenis disciplinis imbutum pectus.

DOLERE.

Incumbere dolori. Graves haurire dolores. Alto indulgere dolori. Agitare tristia multa animo. Sollicito pressum esse dolore. Nimio coquere corda dolore. Anxietas miserum conturbat plurima pectus. Ossibus exarsit dolor ingens. Mens ægra exanimat se miseram sollicitis doloribus. Anxius animus mœret, & macerat se sollicito pectore. Dolor ossibus ardet. Tacitis doloribus uri.

* Est curis ingentibus æger. Premere altum corde dolorem. Gravi sunt saucia corda dolore. Mens est furiis agitata dolorum. Habeo mentis inconsolabile vulnus. Fugavi de mente omnes delicias atque gaudia. δῆγμα λύπης ἴχειν, habere morsum doloris.

DOLOR.

Longi tormenta doloris. Dolor immensus, querulus, assiduus, vigilans, tangens pectus. Iuno longum miserata dolorem. Premit alto corde dolorem. Et via vix tandem voci laxata dolore est. V. *Tristitia.*

DOLVS. V. Decipere.

DOMARE.

Sua sub juga mittere. Debellare superbos. Populos feroces contundere. Sub juga trahere. Subjicere. Subdere vi. * Armis compescere. Frenare bello. In servitutem redigere. Legum compescere frenis. Vi sub sua jura coëgit. Furentes Centauros letho domuit. Gentes triumphatæ, de quibus triumphus est habitus. Populos feroces contundere, moresque viris & leges ponere. Servitio premere, ac victis dominari. Frangere bello. Agmina ferrata diruere vasto impetu.

DOMINARI.

Imperii frena tenere. Vrbes frenare superbas. Regere

gere imperio. Moderari imperii frena. Regna tenere. Habere imperium. Potiri rerum. Potiri sceptro. Sedere solio. Regere populos in pace placida. Exercere imperium sceptris. * Per populos dare iura. Populum latè regem, &c. Imperio premere. Maria & terras omnes ditione tenere. Romani rerum Domini. Premere, ac victis dominari. V. *Imperare.* V. *Regere.*

S. DOMINICUS.

Pater, qui nomina traxit A Domino, genus Hesperiis qui duxit ab oris, Aspirabat adhuc puer ad cœlestia toto Regna animo.

DOMUS.

Tecta, Fastigia summa. Tecti culmen. Tectum superbum, excelsum, de canna straminibusque penates. Ædes. Sedes. Domus sublimibus alta columnis. Domus continuata foro. Nullius nobilitate minor. Lares. Limen. Insignis clara conspicuusque domo. Penetrale. Aræ focique. * Septa domorum.

DOMUS REGIA.

Nobilium regalia tecta virorum. Domus superba, alta. Ardua tecta magnificæ domus. Domus exstructa manu clarorum artificum. Domus fabricata. Dædalea arte tecta superba. Foribus domus alta superbis. Tectum augustum & ingens. Moles superba ædium. Magnifica domus, vasta mole condita.

DOMUS RUSTICA.

Tugurium. Mapalia. Magalia. Casa humilis, exilis, parva, sordida, immunda, agrestis, straminea. Horrens fimo & stramine. Cujus culmen congestum est cespite, pervia vento. Horrens musco, & canna palustri. Humilis vilia tecta casæ. V. *Casa.*

DOMUS SENATORIA.

Curia litigiosa, rigida, legifera. Splendens divite cultu. Augusti laude celebrata senatus.

DONUM, V. Munus.

DORMIRE.

Dare corpora somno. Placidi carpere munera somni. Dulci declinare lumina somno. Carpere somnos. Captare somnos. Perflare pectore somnos. Agere, ducere quietem. Laxare membra placida quiete. Captare soporem. Carpere noctequietem. Succumbere somno. Sopore solui. Premi gravitate soporis. Adoperta lumina

na somno. Somnus in artus labitur. Quies subrepit. Somnus habet, tenet, capit, excipit. Somno frui. Requiescere lecto. Somno laxare curas, & corda oblita laborum. Artus reficere somno. Sopor occupat artus. Premit lumina quies. Somno esse sepultum. Oculis dulcem indulgere soporem. In dulcem solvuntur lumina somnum. Placidæ demittere membra quieti. Fessis oculis mulcentem admittere somnum. Somnus nutantia lumina condit. Corpora fessa soporem placidum carpunt. Dare placidam per membra quietem. Inire somnos. Accipere noctem oculis. Somno iacere. Somnus complectitur artus. Pectore noctem arripere. Lumina cum placido victa sopore jacent.

DOS.

Dotis opes. Dotalis regia. Dotale regnum. Munera quibus genitor connubia donat. Dote patris filia dives. Rex tibi conjugium, & quæsitas sanguine dotes Abnegat.

DRACO. V. Serpens annosus.

DVBITARE.

Ambigere. Sæpe mihi dubiam traxit sententia mentem. Mentem ferre in contraria. Spemque metumque inter dubius. Alternant spesque timorque fidem. Et libet & timeo, nec adhuc exacta voluntas Est satis, in dubio pectora nostra labant. Et modo desperat, modò vult tentare, pudetque. Et cupit, & quod agat non invenit. Scinditur incertum studia in contraria vulgus. Nec sum animi dubius. Fluctuo. Incertus quo fata ferant.

DVELLVM. V. Confligere.

DVBIVM.

Non est dubitabile verum. Spes in dubio est. In ambiguo est. Mens stetit in dubio. Exitus in dubio est. Vulgi variant labentia corda. Dubium mentis nec habet. Suspensum aliquem tenere.

DVRARE DIV.

* Multos durare per annos. Perennare. Constare diu. Multos servata per annos. Per tot ducta viros antiquæ ab origine gentis. Pylio duravit longius ævo. Mathusalæ superat sæcula. Annosa res est, in quam nil caries, nil vetustas potest. Nihil in te mordaci dente vetustas poterit.

DVRVS.

Genitus in scopulis, ferreus. Et tua sunt silicis circum præcordia venæ. Et rigidum ferri semina pectus habet. Quis aut Eurysthea durum, aut illaudati nescit Busiridis aras ? Tua sunt duro præcordia ferro vincta. In immiti stat tibi corde silex. Durum a stirpe genus. Silices circum præcordia gestans. Superans asperitate feras. Quem duri scopuli genuere. Plus feritatis habens quam sævi lupi. Quem Caucasus genuit duribus cautibus, Hircanæque tigres admorunt ubera. In truci pectore durum marmor habens. Ille habet & silices, & durum in pectore ferrum, Qui tenero lachrymas lætus in ore videt.

E.

EBRIETAS.

ARcana revelans. Operta recludens. Spes quæ jubet esse ratas. In prælia quæ trudit inermem. Corporis enervans robur. Lætis diuturna parans convivia mensis. Vnde manus tremulæ, pallor, & nunquam tuta animi requies. Illecebris exitiosa, insidiosa suis. Exhauriens vires ingenii, animique vigorem. Vnde aquosus hydrops, & tristis anhelitus oris. Vnde paupertatis onus grave.

EBRIVS.

* Præ nimio vino jam ratione carens. Vvidus omnino. Demersit in pocula mentem. μυθης οἶστρος, ebrietatis œstrum. Præsens & absens multo vacillantia mero Verba blatit.) Multo perfusus Iaccho. Ebria turba. Sumpto madefactus membra Lyæo. Somno, vinoque solutus, sepultus. Malè sobrius. Bibax imprudens vertitur arte meri. Illius oculi animique natant vino. Valido titubantia vino Membra movent. Dubii stantque labantque pedes. Et fervet multo linguaque mensque mero. Multo tempora quassa mero. Et linguam nimio non tenuisse mero. Ebria cum multo traherem vestigia Baccho. Ille mero somnoque gravis titubare videtur. Ebrius ecce senex pando Silenus asello Vix sedet, & pressas continet arte jubas.

ECCLESIA.

Sancta, sacrosancta, pia, vera. Inter spinas ut rosa verna vigens. Sustinens crebras procellas. Fida ministra

am-

amplexu Christi hærens. A rabidis pressa tyrannis. Infandis mundi crebro jactata procellis. Quam protervis calcibus hæretici impetunt. Sponsa Christi Catholica mater. * Quæ sparsa per omnes gentes. Fluctuat & nunquam mergitur ista ratis.

ECHO.

Garrula, vocalis, resonabilis, sonora. Gaudens antris, collibus. Sonans repercussis vocibus. Alternæ vocis imago. Quæ nec reticere loquenti, Nec prius ipsa loqui didicit. Quæ in fine loquendi ingeminat voces, auditaque verba reportat. Vox adversis collibus icta & rediens. Resona vox. Pulsari colles clamore resultant. * Offensa ad saxa resultat imago vocis. Respondent omnia silvæ. Cantantibus assonat Echo. Hic dea quæ residet non est dictura salutem, Ni tu qui transis dixeris ante, *FAVE*. Semigarrula, semimuta nympha quæ sequi valet at nequit præire, ῥήματος οὐρά, cauda verbi.

ECLIPSIS SOLIS, vel LVNÆ.

* Phœbe terrarum subita expalluit umbra. Titan condidit ardentes atra caligine currus, involvitque orbem tenebris gentesque coëgit desperare diem. Sol obtexit rutilum caput tristi ferrugine. Flammeus nitor solis obscuratur. Sol defectus lumine jungit pallentes equos. Luna patitur raptæ labores lucis. Sol condidit vultus. Sol mœstus curvatur in arcum luce debili, ac maligna, Sol officium negat mundo, & ipse promus condus lucis, jam lucis egere videtur. Sparsi sunt lunares caligine currus.

EDERE.

Membra fovere cibo. Victu revocare vires. Curare corpora. Premere dente dapes, cibos. Explere se dapibus. Eximere famem epulis. Avido convellere dente dapes. Ore capere alimenta. Carpere cerealia munera. Sedare jejunia cibis. Dapes avidam demergere in alvum. Ore cibus contingere. Levare famem. Venit in ora cibus. Dare palato cibos. Accipere epulas. Dapibus epulari opimis. Dapibus fungi, pasci. Appositis cibis non abstinere ora. Sumere cibos.

EDERE IN LVCEM.

* Edere populo librum. Vulgare. Iuris publici facere. Permittere carmina famæ. Emittis Sosibiane nihil. E-

dere carmina. Effugere avidum rogum missis in luminis oras entheis librorum monumentis.

EGERE.

* Carere. Inopem esse. Nil indiga nostri. Penuria summa undique circumstat. Defensoribus istis tempus eget. Non mihi ter centum tondent dumeta juvenci. Rerum his indiget usus.

ELEEMOSYNA.

* Exiguæ quis stipis æra neget Christo? Si quis egens poscet, vel se simulabit egentem. Ex animo miserans largire. Operire nudos, & famelicos pascere. In pauperem munificas, seu prolixas tendere manus. Vilique numismate cœlum mercari potes. Vt lymphæ flammam, sic in egenos dona effusa queunt mentis tollere sordes. *V. Munus.*

ELEGI.

Leves. Faciles. Flebile carmen. Alterna carmina. *Alterno clauda elegia pede.

ELEMENTA.

* Genitalia semina rerum. Principium atque ortus animantum. Ex illis duo sunt onerosa, suoque pondere feruntur in imum: Et totidem gravitate carent, nulloque premente alta petunt. Resoluta tellus in liquidas rarescit aquas: tenuatur in auras. Quatuor discordia semina rerum. Frigida decertant calidis, humentia siccis. Concors discordia elementorum.

ELEPHAS.

* Libycæ vastissima bellua terræ. Aptissima bellua bellis, quæ dorso immania gestat pondera, martemque Gradivum turribus impositis animat. Elephas turritus: Bellua turrito dorso. Vis elephantorum turrito concita dorso. Turritas moles, ac propugnacula dorso gestans.

ELEVARE.

Membra de duro tollere humo. Gelida membra levare humo. Stratis corripere corpus. Solio se tollere ab alto. V. *Surgere.*

ELJAS.

Thesbites. Numine plenus Elias. Ausus letho multare Baalis alumnos. Quem vivum cœli regio excipit. Flammifero transvectus ad æthera curru Elias, qui vivit adhuc ubi nascitur Eurus.

ELIGERE.

* Legere. Delectum facere. Pecoris delectus equini. Delecta virum sortiri corpora. Equos numero pater eligit omni. Optima quæque seligit ex omni numero.

ELOQVENS.

Facundæ celebris munere linguæ. Sermone potens, præstans cultæ munere linguæ. Qualibet ore trahens pectora. Flexanimi ore loquens. Cujus ab ore fluit dulcis sonus eloquii. Arguto faciens verba diserta sono. Decus eloquii. Cui dulce fluit suavi nectar ab ore. Eloquio populos supereminet omnes. * Est medulla Suadæ. Tullius redivivus. Demosthenem vicit. Illi Pitho illevit labra, atq; apes Hymettiæ. Arpino eloquio & sale scatet. Suadela in labris ejus regnat. πειθοῦς ἄωτος, flos Suadæ. Est Romula Siren.

ELOQVENTEM ESSE.

Facere verba diserta. Eloquio pollere, valere, præstare. Celebrem esse munere facundæ linguæ. Vi vocis pollere, & doctæ flumine linguæ. Verba sonare, ferrea quæ motu flectere corda queunt. Facundo maximus ore. Vario flore verba pingere posse. *V. loqui blandè.*

ELOQVENTIA.

Facundia dulcis, Nestorea, opima, præstans. Mulcens, movens animos. Mel Nestoreum. Oris facundia culti. Larga copia fandi. Liquido verba fluentia cursu. Facundia melle dulcior. Hyblæo fluitans gratia ab ore. Docta, sciens movere incautos animos. Eloquium facundum, politum, flexanime. Eloquii copia magna. Mellifluæ gratia linguæ. Verba diserta. Decor eloquii. Facundæ suavissima gratia linguæ. Prompta copia linguæ. Nitor eloquii. Demosthenis arma.

EMBRIO.

Rudis, tenuis. Clausus in utero materno. Rudis materno viscere massa. Rude pondus gravidæ matris. Inclusus infans alvo matris. Ventris onus, pondus. Nova matris adhuc sub pectore forma. Matri sarcina grata suæ. Vteri dulce tumentis onus.

EMOLVMENTVM.

Vtilitas. Lucrum. Quæstus. Commoditas. Habent parvæ commoda magna moræ, *Hoc est*, in lucro.

ENOCH.

Iarides, *filius Jared.* Iaridesque pius, Lamechidesque

pius. Enochus. Raptus ad ætherias Enoch cum corpore sedes, Præcessit vitæ nos melioris iter.

ENNIUS.

Calabris in montibus ortus. Ore gravis, maximus ingenio. Arte rudis. Qui Lybicas arces, Romanaque prælia dixit. Meruit contiguus poni Scipio magne tibi.

ENSIS.

Mucro strictus. Ferrum nudum. Ensis nudus, districtus, vulnificus, belliger, sanguineus. Transadigens costas, & pectora rumpens. Gladius acutæ cuspidis. Abrumpens vitam. * Strictis mucronibus hostes irruunt. Stat ferri acies mucrone corusco. Stat, *id est*, horrorem videntibus incutit. Stellatus jaspide fulva ensis erat. Falcato vulnerat ense.

ENSE CINGI.

Ense latus cingere. Præcingitur ense viator. Ensem lateri accommodare, aptare. Subligare ensem lateri.

ENSEM EDUCERE.

Stringere, exercere, nudare ensem. Vagina liberare, eripere ensem. Exuere, recludere ensem. Vagina educere ferrum. Vagina fulgentem diripit ensem. Distinguere ensem. Eductumque tenet vagina interritus ensem.

ENSE TRANSFIGERE.

Ensem cominus in adverso condere pectore. Ensem tumido in pulmone recondit. Gladio latus haurire apertum. Adversum cuspide figit. Crudum per pectus exigit ensem. Metere quæque proxima ense. Capulo tenus abdidit ensem. Pectora trajectus ense non exspectato.

EPISCOPUS.

Sedet ipse sacerdos. Infula cui nitidos advelat candida crines. Imbuat ut sacris animas, & muniat armis. * Antistes. Rector cleri. Præsul venerandus. Princeps sacerdotum. Rex sacrorum. Pontifex. Quem pontificalis infula vestit. Pastor gregis Christiani. Gloria decusque Pontificum. *V. Abbas.*

EPISTOLA.

Littera scripta manu. Orba numeris. Nuntia luctus. Humida facta lacrymis. Nuncia sermonis. Sermonis fida ministra. Sermonis vice fungens. Optatam ferens salu-

salutem. Calamo descripta veloce. Scheda, schedula blandis perarata verbis. Missa salutatum longis quæ venit ab oris. * γλώσσης ἀμοιβαῖα, vicaria linguæ.

EPITAPHIVM.

Signatum carmine saxum. Signata sepulcro nomina. In marmore nomen. Lapis inscriptis stat super ossa notis. Tumulo superaddere carmen. Defuncti insculpere nomen. Tumulus nomina scripta tenet.

EPITHALAMIVM.

Hymenæus. Hymen cantatus. Carmen sociale. Nuptiale carmen.

EPVLARI.

Turpi dare frena gulæ. Ingluviem dapibus vinoque replere. Omnia multo labore parta vorare. Bacchanalia vivere. Multivori ventris numina luxuriosa colere. Pocula plena mero vacuans noctesque diesque. Mutua inter se convivia celebrare. Multo hilarans convivia Baccho. Certatim instaurare epulas.* Quicquid ponitur hinc & inde verris, mammas suminis imbricemque porci. Regales epulæ mensis, & Bacchus in auro ponitur. Eximere famem epulis. Vesci nectare & ambrosia. Venas distendere Baccho. Gulæ morigerari.

EQVES.

Agitator equorum. Qui cursus traducit equestres. Regens terga equi. Torquens frenis ora fugacis equi. Regens indomitum equum calcibus ferratis. Luctantia colla ferocis equi retorquens. Sublimi portatus equo. Vectus tergo velocis equi. Duris equi ora capistis frenans. Alite, spumante vectus equo. Rapidis invectus equis. Qui fertur equo. Qui audet se committere equo Equos qui flectit habenis. Equo fidens. Equo insignis.

EQVITARE.

Terga equi premere. Vehi, invehi, ferri equo, vel dorso equi. Provehi equo. Quadrupede vehi. Insidere equo. Quassare campos alite equo. Vehi tergore equi. Equo ibat in armis. Spumantem agitare equum. Equis furere. Spumantis equi fodere calcaribus armos.

EQVVS.

Cornipes. Alipes. Ignipes. Quadrupes. Sonipes. Quadrijuges. Iugales. Cursus equi. Ope equina. Pecus equinum.

quinum. Equi spumantia terga. Colla luctantia equi. Campo se arduus inferens. Spirans naribus ignes. Contra sua frena ferox. Dans mollibus ora capistris. Mandens spumantia frena. Obluctans frenis. Frena recusans. Elata cervice superbus. Late loca complens hinnitu acuto. Stimulis agitatus & ira concitus. Insultans armis, flammasque vomens naribus. Qui fulvum mandit sub naribus aurum. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

EREMVS. V. desertum.

ERIGERE.

* Tollere se in auras. Elevare. Tollere semet humo. Caput altius efferre. Caput inter nubila condere. Cœloque attollere molem certant. Sustollere ad sidera palmas. Educere cœlo turrim. Tollemus in astra nepotes. Vtraque cœlo brachia porrigere. Imo tollere de gradu mortale corpus. Ab humo attollit amicum. Attollit in ægrum se femur. Tollit sese quadrupes & ferit auras pedibus arrectis. De terra sublimem levare. In sublime semet ferre.

ERRARE.

Error malus me abstulit. Succumbere culpæ. Decepit me irremeabilis, inextricabils error. Hinc inde vagari. V. *Aberrare*.

ERRO.

Incerta sede vagans. Toto orbe vagari. Per medias urbes agitur, saltusque peragrat.

ERVBESCERE. V. Pudere.

ESAIAS PROPHETA.

Amosides. Cui pater Amos. Dividit Amosidem in partes lamina ferræ. Natus Amos Iudæ clara de stirpe nepotum. Afflatus sancto vates præcordia motu. Vates, quem vates edidit Amos. * Archipropheta. Editus Hebræis regibus Amosides.

ESSE.

Me capit ultima tellus. Aspicit & vultus Gallica terra meos. Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthenope. Hic domus, hæc patria est. Adhuc tua messis in herba est. * Stagna colit, ripisque habitat. Accolere Nilum. Gurgitis ima tenet. Vrbem tenere. Vrbs antiqua fuit, Tyrij tenuere coloni. Vrbem colere. Aliqua consistere terra. Incertus sum ubi sistere detur. Vrbes

habitare

habitare magnas. Habere. Habitare vallibus imis.

EVA.

Conjux & leges, & fœdera solvens. Heu quantum nocuit toti tunc unica mundo insidiis Satanæ femina facta nocens. Prima parens. Eva parens, nimium blandis, heu, credula dictis. Quæ virum sua secum in fata loquendo traxit. * Prima rea. Prima mali labes.

EVADERE.

* Casus evaserat omnes. Vinclis exciderat. Lybicis ereptus ab undis. Iliacis erepta ruinis. Eripui me letho, & vincula rupi. Telis elapsus Achivûm. Omnemq; videbar evasisse viam. Mediosque juvat fugam tenuisse per hostes. Effuge littus iniquum. Laqueo expedire caput. Pestem evadere belli. Non bene de laxis cassibus exit aper. Fugâ salutem quærere. Avis viscatis effugit alis.

EVAGINARE. V. Ensem educere.

EVANDER.

Advena. Arcas. Exul ab Arcadia. Nonacrius heros. Pallantius heros. Latios Evander in agros Venerat. Evandrus. Genus alto à Pallante profectum.

EVANESCERE.

Evanescere tenues in auras. Fugere leves in auras. Vanescere, ire, abire in auras. In nihilum redire, referri. Tenues recessit in auras. Tenues fugit ceu fumus in auras. Mortales visus medio sermone reliquit. Et procul in tenuem ex oculis evanuit auram. Nocti se immiscuit atræ. Exire, excedere, dilabi in auras. Tenues se sustulit ales in auras. Spissis noctis se condidit umbris. Procul nebulis obscura recessit. Effugit imago. Par levibus ventis, volucrique simillima somno. Tenues recessit consumpta in ventos. Cernere ne quis eos, neu quis contingere posset. Infert se nebula septus. Per medios miscetque viros, neque cernitur ulli.

EUCHARISTIA.

Hoc est corpus, ait, meus hic de vulnere sanguis Fundendus, commissa hominum qui diluat omnia. Vita piis erit, atque eadem mors sontibus esca. Uno eodemque salus fluet atque è fonte venenum. Sic ait, atque suis manibus sese ipse ferebat. Ipse onus, ipse oneris pariter moderator & auctor. Ipsum se nobis epulandum præbet: Nam quæ panis erat, quæ vini essentia quon-

quondam, Fecit ut in Christi corpus sacrumque cruorem, Transierit subito, salvis utriusque figuris. Ave suprema, singularis, unica nostræ salutis hostia. Ave beata Christi & innocens caro, Perpessa plagas & crucem. O mensa summi regis. O convivium absconditæ dulcedinis.

EVELLERE.

* Eruere. Domos avium cum stirpibus imis eruere. Disjicere moles, & avellere saxis. Viridem silvam ab humo convellere. Vellere arborem solo ruptis radicibus. Virgas lentas convellere. Magno nixu hastilia aggredi, & genibus adversæ arenæ obluctari. Tempestivam silvis evertere pinum. Segetem ab radicibus imis eruere. Indomitus turbo contorsit flamine pinum. In pueris vitiorum evellere fibras.

EVITARE. V. Evadere.

EVERTERE.

Æquare solo urbis muros. Vi frangere opes. Cœpit quassata domus subsidere. Eruere urbem, & æquare solo. Præcipitem dare. Vrbem à culmine sternere. Fundamenta quatit, totamque à sedibus urbem Eruit. Ferro rescindere gentem. Vrbis mœnia destruere. Vertere ab imo mœnia. Res vertere fundo. Ferro violare omnia. Vrbem ruere, diruere, subruere, dejicere, evertere, perdere, concutere. Et lapsa ruinam cum sonitu trahit. Traxit jugis avulsa ruinam.

EVMENIDES.

Sacro crinitæ angue sorores. Genitæ de nocte sorores. Vipereæ sorores. Pœnarum triplices deæ torto vittatis angue capillis. Carceris obscuras quas ferunt ante sedere fores. *V. Deæ tartari.*

EVNVCHVM FACERE.

Membra secare viri. Cædere membra virilia. Auferre inguinis onus. Subsecare partes viriles. Exscindere se.

EVROPA.

Sidonis. Tyria. Agenore nata. Cadmi soror. Iunonis pellex. Illusa imagine tauri. Vecta bove falso. Simulato vecta juvenco. Virginea tenuit cornua falsa manu. Pars cujus terræ tertia nomen habet.

EXAVDIRE.

Preces tangunt, movent, valent, pondus habent. Flecti, vinci precibus alicujus. Annuere precibus. Preces

res habere ratas. Excipere, accipere preces molliter. Annuere optatis. Pro te mea verba valent. *V. Preces audire.*

EXCELLERE JNTER OMNES.

* Omnes supereminere. Esse pulcerrimum ante omnes alios. Inter omnes celeberrimus unus. Caput efferre inter omnes. Cedere nemini. Nil majus generatur ipso. Nec viget quicquam simile, aut secundum. Micat inter omnes quasi noctiluca, ceu Delia inter minores ignes. Inter Latias gloria prima nurus. Toto vertice supra est. Celsus medio conspectus in agmine Cæsar. Nihil in terris ad finem solis ab ortu clarius excepto Cæsare mundus habet. Tantum præit alios, quantum Pægasus anteit cęteros equos. Est meta laudis. Phœnix, atque unicus inter omnes.

EXCITARE, & EXCITARI à *Mortuis.*

Animos revocare orco. Socios à morte reduxi. Reddere vitam. Adimere letho. Animam reddere ademptam. Lazarus è tumulo Christo inclamante resurgit. Et duræ mortis lex resoluta perit. Rursus corporeos animæ mittuntur in artus. Ad lumina surgere vitę. Revocari à morte, ab umbris infernis. Vitam recipere. Redit lux alma. Iterum vitales carpere auras. * Christus redivivus in auras prodiit. Lazarum Christus jubet vigere reddito spiramine. Christus restituet defuncta cadavera vitę. Dispersa vigor per membra volutus æstuat, & venis redivivus sanguis inundat. Iterum terræ convexa tuetur ad auras superas excitus.

EXCITARE, & EXCITARI SOMNO.

Somnos abrumpere. Corripere è somno corpus. Abigere quietem noctis. Expellere curriculo somnum. Resolvere membra somno. Excludere somnos. Excludere pectore somnos. Somnus reliquit me. Somnus abit. Somno excussus. Somno excuti. Viros nox, somnusque reliquit.

EXCORIARE, & EXCORIARI.

Tergora diripiunt costis, & viscera nudant. Clamanti cutis est summos direpta per artus. Iugulant pecudes, & viscera vivis eripiunt. Nudaque direpta pateant tua viscera pelle. * Totus erat vulnus, cruor undique manabat, detectique patebant nervi, trepidæque sine ulla

ulla pelle micabant venæ.

EXCVSARE.

Hoc non te tutum facit. A culpa eximere. Crimen removere. Culpa liberare. Si qua meis fuerint, ut erunt, vitiosa libellis, Excusata suo tempore, lector, habe.

EXCVSANDI MODVS.

* In mare fundit aquas, & ligna silvis infert qui tibi carmina mittit. Dat apibus Hyblæis, *id est*, optimis, corsica mella, *id est*, pessima, qui mittit tibi versiculos. Est tamen exiguæ quædam gratia musæ. Nostra Thalia verecundo te accedit pede. Musa nostra metuit judicium tuum. Excusa nostras apinas tricasque. Majores majora sonent, nos talia loquimur, qualia sinit Thalia loqui.

EXECRARI.

Effundere verba in aliquem. Verba execrantia in nomen alicujus emittere. Diris devovere. Dii tibi dent nullosque lares inopemque senectam. Et longas hyemes, perpetuamque sitim.

EXEQVIÆ.

* Pompa funeris. Supremi honores. Ducit supremos nænia nulla choros. Funeris exequiæ. Funus lamentabile, lachrymabile, miserabile, flebile, lugubre, triste, mœstum. Funeris atra dies.

EXEQVIAS FVNERIS PROSEQVI.

Solvere, peragere justa alicui. Exequias rite facere. Decorare supremis muneribus. Dare munera feralia. Reddere tumuli honores. Ducere tristia funera. Funera ducere per urbem. Ducere tristes exequias frequente cœtu. Extinctum supremo efferre honore. Multo planctu & lacrymis obortis comitari funus. Largiri extremum funeris honorem. Tumulo munera ferre suprema.

EXERCERE.

Colere, excolere, tractare aliquid. Aliqua versarier in re. Cæstibus & jaculis dare brachia experienda. * Noctesque diesque in re aliqua conterere. Est totus in illo. Hoc secum cogitat unum. Hoc agitat solum: Huc animi nervos omnes cogit. Fixus in hoc animo.

EXERCITATIO.

Exercitium. Vsus assiduus, sedulus, indefessus. Omnia vincens. Superans dura, ardua, difficilia.

EXER-

EXERCITVS.

Acies. Agmen. Caterva. Manus. Turmæ fortes. Clipeata cohors. Armata turba. Armifera, armigera, bellatrix, horrenda caterva. Armatum agmen, fulgens, coruſcans ære caterva. Numeroſa, fremebunda, furibunda cohors.

EXERCITVM CONSCRIBERE.

Cogere ad arma viros. Glomerare manum virorum. In arma viros ſuſcitare. In arma vocare. Concitare in arma viros.

EXHORTARI.

Nunc prece, nunc dictis virtutem accendere. Animos vireſque ſecundas ſufficere. In antiquam virtutem, animoſque viriles excitare. Incendere, inflammare animum alicujus. Aliquem voce movere. Variis inſtigare vocibus ſocios. Animos tollere dictis. Dare animos. Vires adjicere. Iuno vires, animumque miniſtrat.

EXILIO MVLTARE ET MVLTARI.

Adimere patriam. Demere humum natalem. Patria expellere. Pellere, ejicere, prohibere vrbe. Patria iubere abeſſe. Pellere ab oris patriis. Patriæ fines, & dulcia linquere arva. Alio quærere patriam ſub ſole jacentem. Patria excedere.

EXIRE.

Foris ſe efferre. Tecta relinquere. Erumpere portis. Excedere adytis. Se extra tecta ferre. Efferre greſſum. Limina relinquere. Decedere loco. Patria decedere terra. Se tectis effundere. Se fundere portis. Tecto & tectum exire, egredi. Exire limine tecti. Prodire è domo. Prodire tectis.

EXONERARE.

Animum odiis exonerare ſuum. Ego te hoc faſce levabo. * Demere ſarcinam. Excipere onus alterius. Atlantis præbere vicem.

EXPANDERE.

* Latè ſeſe extendere. Latè ramos, & brachia tendens. Alas pandere ad æſtivum ſolem. Dederantque comas diffundere ventis Crinibus Iliades paſſis. Sparſus odoratis humerum capillis. Sparſis per terga capillis. Pandiculans oſcitator inertia membra laxat ad auras.

EXPE-

EXPERIRI.

Nil intentatum, inexpertum, inausum relinquere. Quid tentare nocebit? Copia vini tentat gressus. Tentamenta pangere. Tentare Tethin ratibus. Periclitari omnia. Spectamus in ignibus aurum. Per varios usus artem experientia fecit. * Tentare vafras artes. Omnem movere lapidem. Audere se committere Ponto ignoto. Animum alicujus tentare precando. Videre quid experientia possit. Cuncta prius tentanda priusquam Mavortem suscites. Vires suas experiri. Metiri sua pondera.

EXPLICARE.

Rem omnem pandere ordine. Obductum verbis vulgare dolorem. Arcana movere, retexere, retegere, revelare, prodere. Fas mihi Grajorum sacrata resolvere jura. Expediam dictis & te tua fata docebo. Fert animus caussas tantarum expromere rerum.

EXTINGUERE.

* Restinguere ignem fontibus. De crinibus ignem excutere. Subducto stipite flammam exanimare. Absumptis viribus ignem extinguere. Nutritur vento, ventoque extinguitur ignis. Flammam necare. Lenis alit flammas, grandior aura necat. Vulcanum unda superare. Lympha injecta domare ignes.

EXPULSUS, EXUL.

Hinc inde errans. Patriis sedibus excussus, & per terras urbesque vagans. Errans per varios casus, per dira pericula vitæ. Sedibus incertis errans. Aliena limina lustrans. Pulsus, fugatusque urbe sua. Cui perpetuo propria tellure carendum est. Cui urbs suo non adeunda pede. Finibus extorris, actus, pulsus, expulsus, ejectus. Lustrans vagis erroribus orbem. Huc illuc sine sede domoque vagans. Non capiens ulla in regione locum.

EXUERE.

Ponere vestem. Ponere velamina de corpore. Ejicere, eripere amictum. Rejicere vestem ex humeris. Exuvias ponere. Membrorum artus nudare. Paret amor dictis caræ genitricis, & alas Exuit.

EZECHIAS.

Achasides: filius Achasi. Rex colubrum qui fregit ahenum. Achasides patris vestigia fœda relinquens: Fla-

Flagravit Domini totus amore Dei. Abide natus agit grates, Dominumque celebrat; *à matre sic dictus.* Ezechias dirum genuit feritate Manassen.

F

FABA.

Duræ culmen inane fabæ. Ventosam betis, si sapis, addo fabam.

FABER.

Artis fabræ celeberrimus. Persia aromatibus, validis Germania fabris. Aurifaber. Probans vim auri. Fulvum spectans in ignibus aurum. Ignibus appositis censens aurum. Versans fornace & ignibus aurum. Explorans subjectis ignibus aurum. Purgans aurum atque argentum à scoriis & fæcibus.

FABVLA.

In vanum fabula ficta jocum. Non indigna referri. Fabula plena joci. * Commenta Poëtarum. Garrire fabellas aniles. Mendacia vatum verborum pigmentis adornata. Fabularum Architectus Ovidius. Fabella bella. Veritatis umbra. Somnia deliri cerebri. Fallacia quanquam commenta oblectant, & quæ nusquam sunt, in animis tamen voluptatem cient.

FACERE.

Solus & artifices qui facit usus erit. Hoc age. Actum agere. Exequi, peragere, conficere, efficere opus. Gerere, administrare munus.

FACILE.

Pœna non est grandis. Facile ut somno aggrediare jacentem. Omnis ad accessus Heliconis semita trita est Non est ad astra mollis è terris via. * Proclive factu. Volens, facilisque sequetur. Res non difficilis mihi videtur. Non est operosa res volenti. Quam facile vulpes pyrum comest, tam facile &c.

FALLERE, & FALLI.

Vana spe lusit amantem. Callida stultas decipit esca feras. Animum delusit Apollo. Nisæ deceptus amore. Et cœli toties deceptus fraude sereni. Primus amor deceptam morte fefellit. *V. Decipere.*

FAMA, *id est,* RVMOR.

Volucris præconia famæ. Murmura incertæ famæ. Mala murmura vulgi. Nuntia, prænuntia rerum. Major

post cineres. Malum quo non vel ocius ullum. Tam ficti pravique tenax quam nuntia veri. Quam nulla facta diu latent. Magnarum nuntia rerum. Quæ tamen incautos fallere sæpe solet. Parva metu primo, post sese attollit in altum, Ingrediensque solo, & caput inter nubila condit. Volans præpete penna. Mobilibus veniens pennis per inania cœli. Rumor hinc inde volans. Dispergens falsa. * Ea fama vagatur. Fama volat. Incredibilis rerum fama occupat aures. Rumor volat pernicibus alis. πτερόεν κακόν, malum alarum.

FAMA pro LAUDE, item FAMOSUS.

* Fama perennis, nescia lethi, quam nulla vetustas obruet. Toto notus in orbe Fama porrecta ab ortu solis ad Hesperium cubile. Te fama jugalibus aëriis sublime tollit, atque subducit hominum fæci. Quacunque Phœbus fama se tendit tua.

FAMES, FAMERE.

Ardor edendi. Cupido ventris. Alti vorago ventris. Vacui incola ventris. Hominum truculenta tyrannis. Rabies edendi. Rabies improba ventris. Amor edendi. * Pallida gerit ora fame. Pessimâ torqueor esuritione. Me improba ventris exagitat rabies. Fatigat me ex longo collecta rabies edendi. Furo stimulante fame. Fames me premit obsidione gravi. Rabidi jejunia ventris me cruciant immane quantum. Torpent membra fame.

FAMEM DEPELLERE.

Comprimere, restringere famem epulis. Lavare, pellere, depellere famem. Pascere, solvere, placare, sedare jejunia. Eximere famem. Concussaque famem in silvis solabere quercu. Amor compressus edendi.

FAMULA.

Studiosa, fida, officiosa, obsequiosa ministra. Observans mandata dominæ. Ad nutum parata. Serva agilis, sedula.

FAMULUS.

Servus. Minister. Administer. Flexo poplite cernuus. Facilis ad jussa expedienda, munia obeunda. Observans lumine mobili omnes domini gestus. Omnia promptè gerens ad nutus heriles. Cujus intenta lumina herum tuentur.

FASTIDIRE.

* Adversari, abhorrere, refugere. Tædia sentire. Amor tuus versus est in tædia nostri. Movere fastidium. Positæque movent fastidia mensæ. Veniunt mihi tædia vitæ. Est mihi grave nimis, & nimis molestum. Res illa stomachum ciet mihi. V. *Abhorrere*.

FATUM Ethnicos.

Ferrea decreta sororum. Fatalis lex. Tenor fati. Consilium Deûm. Fatum immobile, inexorabile, ineluctabile, inevitabile. Occulti miranda potentia fati. Æternus ordo fati. Quod Dei iussu fixum fundatumque tenetur. Dans metas cuique suas.

FATA VOLVERUNT Ethnicōs.

Sic fata tulerunt. Sic fata ferebant. Sic omnia fatis in peius ruere. Fata manent immota. Fata obstant. Fata movent. Sic erat in fatis. Fatis adactus. Præceps agit omnia fatum. Certum est, & inevitabile fatum. Potens nil contra immobile fatum.

FAVERE.

Bene velle, cupere. Aliquem fulcire favore. Adesse cœptis. Annuere votis. Dexter ades tuo numine. Linguis animisque favere. Dare se alicui placidum. Respicere aliquem vultu placato. Mite caput, placataque cornua verte huc, Et des ingenio vela secunda meo. Aspiret primo fortuna labori. Ferte viam venti facilem, & spirate secundi. Adsis pede Diva secundo. Consulite & rebus succurrite duris. Non ignara mali miseris succurrere disco. Da facilem cursum, atque audacibus annue cœptis. Quisquis es, o faveas, nostrisque laboribus adsis. Votum secundet qui potest, nostrum, Deus. Regia crede mihi, res est succurrere lapsis.

FAUNI.

Bicornes. Dii ruris. Numina rustica. Numina ruris, sylvarum.

FAX.

Vires bitumineæ. Pingues lampades. Flammiferæ pinus. Fax de stipite facta. Accenso igne micantes faces. Teda pinea. Fax multifida. Fax sine luce. Fax mortis. Fax thalami. Lacrymoso stridula fumo.

FE-

FEBRIS.

Immodicus corporis ardor. Toto in corpore pugnans. Pascens, depascens artus. Rapido furens membris omnibus æstu. Torrens ora anhela continua siti. Arida, anhela, pestifera, tremula, ardens. Febrilis horror.

FEBRI LABORARE.

Ardere febribus. Æstuare febrili dolore. Anhelis febribus uri. Febribus infestis jacere perustum. Sæva laborare febri, quæ membra torret ut ardenti foco. Febris vellit, convellit, macerat præcordia. Torrentur febribus artus. Febris arida depascitur artus.

FELICITAS. V. Prosperitas.

FELIX.

* Fortunatus. Beatus. Faustus. Prosper. Timotheus. Fortuna dulci ebrius. Persarum vigui rege beatior. Rebus secundis fruens. Cujus vela inflat aura secunda. Sedet fortunæ in gremio. Non me felicior ipse Hesperiæ dominator oræ. Ad nutum ei fortuna volat.) Terque quaterque beatus. Felix ô nimium felix. Quem promissa manet cœlestis portio regni. Perpetuæ manent quem præmia vitæ. Felices ter & amplius. O quid solutis est beatius curis?

FERRE.

* Æneas parenti longævo cervicem subjecit. Humeros Anchisiades fesso ætate supposuit patri. Medius collo sedit Anchises nati. Tollere, portare, ferre in altos montes. Ipse subibo humeris, nec me labor iste gravabit. Succedere oneri. Alto cœlum vertice fulcit. Toto corpore nixus, & contractis undique nervis sustinet immensum pondus. Axem humero torquet. Æneas subiit humeris parentem. Ferre jugum cervice subacta. Contento levius portantur corpora dorso.

FERRUM.

Pondus ferri. Lamina. Ferrum candens, igne rubens, solidum, rigidum, durum, obductum rubigine. Quod Noricus excoquit ignis. * πικρὸς λυτὴρ νεικέων, Acerbus arbiter, seu solutor litium. *V. Ferrum cudere.*

FERTILIS.

* Ditissima terra. Est ver assiduum. Est tellus bifera. Est hic æstas alienis mensibus. Est magna parens frugum. Terra opima frumentis. Pinguissima tellus, ac fecun-

fecunda nimis. Luxuriat ſolum. Terrarum regina ſolo ditiſſima) Terra liberius omnia nullo poſcente ferens. Terra frugibus felix. Terra ubere læto. Terra potens ubere glebæ. Ferens meſſes opimas. Proferens Cerealia munera, dona Cereris. Lætis flavens ariſtis. Reddens ſemina data multo cum fœnore. Reddens centupla lucra. Arva colonis reſpondentia multiplici fœnore. Opulenta bonis. Ridentia ſatis ſurgentibus. *Vide frugifer.*

FERVERE.

* Furit intus aquæ vis. Exultant latices æſtu ſaliuntque bullæ minutæ. Magno ſonore ferventis aheni ebullit unda. Altè ſpumis exuberat unda. Non ſe capit unda, volat ater vapor ad auras. Spumeus undarum cumulus ſe tollit aheno. Fervet & exultat aqua.

FESTINARE. V. Accelerare.

FESTVM.

Dies feſtus. Feſta celeberrima. Lux ſacra. Lux feſta. Sacrum ſolemne. Solemnia annua.

FESTVM CELEBRARE.

Agere, agitare, peragere, ſervare feſtum, feſtum tempus, feſtum annuum, Celebrare feſtum. Sacrare feſtum. Inſtituere, indicere feſtum. Nos delubra Deum, miſeri quibus ultimus eſſet Ille dies, feſta velamus fronde per vrbem, * Feſtivam celebrare diem. Solemnes ducere pompas ad delubra. Eſt dies anno redeunte feſtus. Adeſt lux feſta. Feſtis lucibus & profeſtis. Solemnem honorem ferre alicui Sanctorum. Luce ſacra operari Deo. Ceſſant depoſito jugo agri fertilis incolæ. Salve feſta dies meliorque revertere ſemper. Εορτὴ πλειςόμβροτος, populoſum feſtum.

FIBVLÆ.

Vincla relaxare tunicæ.

FICVS.

Baccis cœrula ficus. Duris denſiſſima pomis. Lactens, digna legi.

FIDERE. V. Confidere.

FIDES.

* Fiducia. Accipe, daque fidem. Tibi maxima rerum verborumque fides. Spes ô fidiſſima Teucrûm. Intemerata fides. Fides vincta teſte Numine. Animum præſenti

ſenti pignore firmans. Hoſtibus eſt ſervanda fides. σφραγὶς νόυ, ſignaculum mentis.) Theſea, Penelopea, inculpata, laudabilis, ſpectata, incorrupta, ingenua, ævo rariſſima noſtro. Corvo rarior albo. Rara avis in terris, nigroque ſimillima cygno. Quæ aut nulla, aut monſtro rarior eſſe ſolet. Aſtra ſueta ſubire fides. Fidei incrementa novæ. Chriſtum fido ſupponere cordi. Prævia fax fidei.

FIDES, ſeu CHORDA.

Harmonica, ſonora, reſona, vocalis, canora, tinnula, dulcis. Movens, alliciens animos. Mulcens, permulcens pectora. Levans pectora duris ſollicitudinibus. Fallens, tollens curas. Suave, dulce ſonans. Mulcens, reficiens, recreans pectora mœſta ſono dulci. Quæ dulces reddit pollice tacta ſonos.

FIDIBVS CANERE.

Pulſare nervos. Tangere chordas. Percutere carmina nervis. Tentare, impellere, ſollicitare chordas pollice.

FIGVLVS.

Componens ollas de facili luto. Contorquens rotam pedibus in celerem orbem. Fingens vaſa. Incruſtans ollas vitro. Laborioſus, ſedulus, induſtrius.

FILIA.

Nata. Proles nupta. Filia orba parentibus. Acerba parenti. Dives dote. Gnata.

FILIVS.

Proles. Regius puer. Firma adjumenta parentis. Natus. Gnatus. Spes parentis. Dulce levamen ſenectutis parentum. Pignus dulce ſocii tori. Carum pignus conjugii. Spes operoſa patri ſuo. Curarum & ſenii dulce levamen. Ore parentem referens. Propago.

FINDERE.

Cuneis fiſſile robur ſcindere. Cuneis findere. Rimam facere. Quadrifidam quercum cuneis ſcindere. * Altè finditur in ſolidum cuneis via. Sublatum altè conſurgit in enſem, & mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit. Partibus æquis huc caput atque illuc humero ex utroque pependit. Findere in bina ſecando.

FINIS.

Vltima, *pro fine*. Eventus. Effectus boni. Cauſſa perorata eſt. Operis faſtigia ſummi. Venit ſumma dies.

Ter-

Terminus. Meta ipsa extrema, seraque coronide longus Est liber. Exitus acta probat. Nec prius imposuit rebus finemque modumque.

FINIRE.

Facere finem cantandi. Dare finem laboribus. Facere modum. Ponere, imponere finem. Finem imponere curis. Imposuit finem pugnæ, fessumque Dareta Eripuit. Exiit emeritis cursibus amnis. Littera defesso pollice sistit opus. Donec longa dies perfecto temporis orbe Venerit. Finis adest. Dirimere sanguine bellum. Immensum spatiis confecimus æquor. Vesper decedere campis Admonuit. * Ad umbilicum ducere. Coronidem imponere. Finem dedit ore loquendi. Quis scelerum modus est? Hic stabit civilibus exitus armis. Statuere modum rei alicui. Perficere est animus, finemque imponere. Addere summa. Pierides cœptis addite summa meis. Imponere cœptis ultimam manum. Vide *Perficere*.

FIRMVS.

Sunt rata pacta. Firma cavavit robora. Turno vita manet rata. Fixus. Durabilis. Stabilis. Constans. Illum non populi fasces, non purpura regum Flexit, & infidos agitans discordia fratres. Constans. Stabilis. Inconcussus.

FISTVLA.

Calamus. Canna. Arundo. Cicuta. Avena. Buxus. Dulce canens. Dans blandos modos. Tibia fingens teneros modos. Modulans lætos cantus. Effundens dulces sonos. Dispar septenis fistula cannis. Dispares calami compagine ceræ iuncti. Fistula cui semper decrescit arundinis ordo.

FISTVLA CANERE.

Dat tibia sonos. Ludere quæ vellem calamo permisit agresti. Quem mea carminibus meruisset fistula caprum. Stridenti stipula disperdere carmen. Calamos inflare leves. Non pati calamos inertes. Fistula dicere amores. * Structis cantare avenis. Silvestrem tenui musam meditari avena. Calamo terere labellum. Inflati complevit locum murmure buxi. Dicere carmina fistula.

FLAGELLARE.

Crudeli verbere lacerare terga. Insonare flagello.

Lento

Lento cruciare flagello. Torto instare flagello. Intorto verbere terga secare, Verberibus castigare. Ingeminare ictus. Continuo sontes ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans. Sequitur Bellona flagello. *Vide Cædere.*

FLAGITIVM.

Delictum. Vitium. Culpa. Admissum. Labes. Factum triste, turpe, nefandum. Nil ruboris, nil pudoris habens. Non leve crimen. Immane nefas. Dirum in pectore versare nefas. Me mea fata, & scelus exitiale his mersêre malis. Pro tali scelere, pro talibus ausis dii persolvant grates. Ingenio scelus non abest tuo. A culpa mea facinus abest. *V. Crimina.*

FLECTERE ALIQVEM. V. Placare.

FLORA.

Chloris. Vxor Zephyri, venti occidentalis, quæ floribus præesse fingitur. Zephyritis. Ludis celebrata jocosis. Vultu pulcerrima. Spatians cultis in arvis. Exultans, sedens, residens viridi in gramine. Legens, carpens flores vernos. Floribus arva coronans. Eliciens lilia mista odoratis rosis.

FLORERE.

Formatis aperitur floribus arbor. Nunc omnis parturit arbor. Arbor trudit gemmas, & frondes explicat omnes. Purpureis collucent floribus agri. Inducere se in florem. Humus fundit varios flores. Herba pubescit, & variis floribus halat. * Viret assiduo flore resectus ager. Spirant arva croceis vestita floribus. Fragrat herba odoriferis comis.

FLORES.

* Pratorum insignis honos. Grata oblectamina visus. Horti deliciæ mille colorum. Telluris sidera variegata purpurea, candida, ardentia, ferruginea, crocea, cærulea, &c. Pignora olentia Floræ, Γῆς βόστρυχος. Terræ cæsaries.)

Flos concolor. Flores odori, verni, purpurei, mille colorum. Flos spargens, diffundens latè dulcem odorem. Oblectans animum miris, variis, mille modis. Ridens, vernans humili in gramine. Mulcens auras suavi odore. Halans per prata nitentia. Nitescens discolore gramine. Odorato germine ridens. Viridanti in gramine gemmans. Arridens apibus per gramina roscida.

cida. Variis florum data nexa coronis. Variis florentia limina sertis. Ornusque incanduit albo flore pyri. Hædique petulci floribus insultant. Fucoque & floribus ora explere.

FLORES VARII, & HERBÆ.

* Lilia, rosæ, violæ, narcissi, hyacinthi, calthæ. Lilionarcissi. Croci. Cinnama. Nardus. Casia. Balsama. Thyma. Amaracus. Ligustra. Vaccinia. Colocasia. Acanthus.

FLVCTVS.

Procellosus, tumidus, marinus, agitatus, rapidus, vastus, raucus, sonans, fremens, undans, immodicus, surdus. Se sinuoso vertice volvens. Resonantia littora pulsans. Spumosa littora feriens, concutiens. Immenso murmure resonans. Fluctus glomerati, atque agmine facto intentant sæva pericula nautis. * Fluctus albescere ponto incipiunt. Fluctus ex alto tollitur, inque sinus curvatur unda. Ima exæstuat unda vorticibus. Montes volvuntur aquarum. Gibbosa dorsa Ponti. Tollitur Oceanus, & sidera verberat unda.

FLVERE, *quod ad* FLVVIOS *spectat.*

* Labi, manare, ferri agmine aquarum placido. Sinuosis flexibus Scaldis errat. Torquet flaventes Ister arenas. Volvitur per saxa Mosa. Purior argento fluit unda. Tenuis fugit per gramina rivus. Vbi corniger humectat culta pinguia Scaldis. Septem ostiis in mare decurrit. Volvitur in pelagus septena per ostia. Septem portis fertur in æquor. Expatiata ruunt per apertos flumina campos. Gelidusque fluvius per imas quærit iter valles. Curva nec assuetos egerunt flumina cursus.

FLUVIORUM ALIQVOT NOMINA.

* Scaldis. Mosa. Mosella. Tybris, vel Tyberis, vel Tiberinus, Ister. Padus. Sequana. Nilus. Arar. Tamesis. Euphrates. Ganges. Tagus. Hermus. Rhenus. Rhodanus. Dilia. Zenna. Simois. Xanthus. Anio. Garumna. Tanais. Pactolus. Lyris. Rubicon. Nar. Albis.

FLVVIVS.

Fluvialis unda. Aqua currens. Flumen concitum, rapidum, sævum, obliquum, perpetuum. Fluminis ora. Fluminis ortus. Liquor facilis, niger. Humor Pactoli.

Amnis

Amnis cæruleus. Per virides herbas sinuoso tramite currens. Rivus lymphis arida prata fovens. Molles irritans murmure somnos. Crepitanti murmure cadens. Murmure rauco strepitans. Per prata virentia fluens. Rivus lene fluentis aquæ jucundo murmure labens. Exiguo sonitu per levia saxa fluens, fugiens. Irrorans mollia gramina. Murmure tranquillos sonos inducens. Fluentum. Amnis. Aggeribus ruptis spumans amnis. Amnis sedatus se condidit alveo. Propter aquæ fluvium viridi procumbit in ulva. Fluminaque antiquos subter labentia muros. Cava flumina crescunt cum sonitu. Flumen medio caput extulit alveo.

FODERE.

* Effossa terra supinare glebas. Scrobibus concidere montes. Labefacta movet robustus jugera fossor. Primus humum fodito. Effodere latebras. Tellurem ligone recludere. Excavare terram. Tellure cavata. Oculis capti fodere cubilia talpæ. Abire ferro in viscera terræ. Lacertosi coloni fodiunt arva dura. Cædere montium medullas. Penitus sarculo cavare terras. Cæcos facere hiatus. Adyta terræ ferro eruere.

FOEDVS.

Perpetuum, stabile, legitimum, amicum, conjuratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Conventio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis.

FOEDVS FACERE.

Fœdus inire, componere, ferire. Dare dextram. Dextræ conjungere dextram. Iungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdera dictis. In amicitiam coire. Animum præsenti pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Coëunt, in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactosque Hymenæos exercere: Æterno fœdere pacem injungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes.

FOEDVS VIOLARE. V. Violare fœdus.

FOENERATOR. V. Vsurarius.

FOENERARI. V. Vsuram exercere.

FOENVS. V. Vsura.

FOETVS.

Pondus ventris, Tumor. Maturum onus. Crescens onus

nus visceribus. Vteri pignora. Nati cara pignora. Expletum matris onus. Cœlesti pondere venter tumidus.

FONS.

Ora fontana. Fontis aquæ. Aqua irrigua. Cave venæ. Fons tenui pellucidus unda. Nitidus argenteus undis. Patulos succinctus hiatus. Fluens per florida gramina. Agens virides undas. Arentes relevans jucundo frigore fauces. Derivans perpetuas aquas. Devolvens vivas aquas per saxa humentia viridi musco. Undans humor aquæ. Fontis dulcissima lympha. Saxa lavans viridi circumlita musco. Molles invitans placido murmure somnos. Levans arentem sitim susurrantí aqua. Fugiens sonoro murmure, & rivum irriguum per prata humentia volvens. * Vena perennis aquæ. Fugiente dulcis murmurat rivo sonus. Fontanus fugiens per gramina rivus molliter inclinata. Fons splendidior vitro, quem flagrantis atrox hora caniculæ nescit tangere. Roscida mobilibus lambens gramina rivis. Venula terræ.

FORES.

Valvæ bifores. Surdæ, rigidæ, rimosæ, clausæ, apertæ. Ianua surda petenti. Laxa ferenti. Saucia nocturnis potorum rixis. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Stridorem moto cardine reddens.

FORMA.

Decor. Dotes formæ. Damna formæ. Facies. Figura læsa. Forma bonum fragile est. Indigna perire. Forma venusta, superba, splendida, eximia, egregia, decens. Breve donum exigui temporis. Spatio quæ carpitur ipsa suo. Res fugax. Quæ quanquam accedit ad annos fit minor. Vt rosa verna periens. Blandimenta formæ præstantia, excellentia, gratia formæ. * Est forma qualis innubis dies, χροιᾶς ἄνθος, flos coloris.

FORMA D. VIRGINIS.

* Præstanti corpore virgo. Inter virgineos choros longe pulcerrima. Cujus ex oculorum acie probitas castitasque promicabat. Maria pulcerrima forma, qualis cum puniceis rosis cana miscentur lilia. Matre pulcra filia pulcrior. Nitor ejus Pario marmore purior. Quis decor est formæ simul ac virginitatis intemeratæ? non ita nocturnis Cynthia relucet astrorum choris.

Christi Genitrix quovis sidere pulcrior. Torqueat huc oculos, si quem male Cypridos ardor incendit.

FORMICA.

Agmen graniferum. Parcum genus, patiensque laborum. Quæsiti tenax. Formicæ frugilegæ. Inopi metuens senectæ. Vehens cibum granifero ore. Nigrum agmen prædam per herbam convectans calle angusto. Hyemis memor. * Tectis efferens penetralibus ova. Ingentem populans farris acervum. Bestiolæ quæ hyemis memores tectis angustis grana reponunt. It nigrum campis agmen, prædamque per herbas Convectant calle angusto, pars grandia trudunt obnixæ frumenta humeris, pars agmina cogunt. O γῆς στρατὸς, terræ exercitus.

FORMIDARE.

Trepidat pavida formidine pectus. Mens ægra trepido metu palpitat. Corda tremunt dubio metu. Præcordia occupat, concutit horror. Anxia corda tremiscunt nimia formidine. Corda stupent anxio metu. Horrere, turbari metu. Tremere animo. Pallere metu. Timor ingens quatit, concutit ossa. Timor abstulit vires corporis. Gelidus per ima cucurrit Ossa tremor. Tremefacta novus per pectora cunctis Insinuat pavor. Præcipites metus attrahit. Mortalia corda per gentes humilis sternit pavor. Frigidus obstat circum præcordia sanguis. Corda pavor pulsat. Tota tremor pertentat corpora. Perculsus formidine mentem. Metu terras cœlumque fatigare. Sævus circumstitit horror. Formidine cecidêre animi. Diriguit visu in medio, calor ossa reliquit. Labitur, ac longo vix tandem tempore fatur. Raris turbatus vocibus hisco. Arrectæque horrore comæ, & vox faucibus hæsit. Exultantia haurit corda pavor. Attonitis hærere animis. Ingenti trepidare metu. Olli somnum ingens rupit pavor, ossaque & artus perfudit toto proruptus corpore sudor. Quod si tantus habet mentes & pectora terror.

FORMIDINEM OBJICERE.

Omnes metus subjicere pedibus. Formidinem exuere, deponere. Recipere, revocare, recuperare animum seposito metu. Ore tremente ponere metum. Mœstum timorem mittere. Solvere metus. Solvere corde metum.

FORMOSA.

Eximiæ, egregiæ formæ virgo. Cui est niveæ præstantia formæ. Venusta fronte superbiens. Quæ læto splendore micat. Cui rosis æmula labra rubent. Cujus ora radiant ingenuo suffusa rubore. Cujus sanguineus rubor induit ora. Fax splendida inter virgineos choros. Non horrenda rugis. Habens genas purpureas, lactisque aspergine tinctas, Cujus roseas commendat gratia mira genas. Variis donis refulgens sideris instar. Forma pulcerrima virgo. Quæ candore nives anteiret. Præstanti corpore Nympha. Qua nulla decentior.

FORMOSVS.

Ante omnes forma pulcer. Egregia forma splendens. Insignis facie juvenis. Ipse alios inter pulcerrimus unus. Formosi pecoris custos formosior ipse. Quo pulcrior alter Non fuit Æacidum. Insignis forma, viridiq; juventa. Os humerosque Deo similis. Præstanti facie & forma.

FORTIS.

Invictis viribus esse. Viribus insignis. Valido esse robore. Præditus viribus. *V. Robustus.*

FORTITVDO.

Robur firmum, solidum, invictum, validum, prævalidum, rigidum, inexpugnabile, Herculeum. Vires alacres, valentes, vegetæ, nervosæ.

FORTVNA DEA FICTA.

Sors quam tribuit fortuna. Casus subitus. Dea immitis, cæca, dubia, insidiosa, levis, incerta, volubilis. Constans in levitate. In nullo loco tenax. Solito defecta favore. Vultus, lumina, frons, facies, species Fortunæ. Regna Fortunæ. Fortuna ambigua, lubrica, anceps, infida, malefida, instabilis, erratica, mobilis. Alternans vices. Res humanas sursum deorsumque rotans. Passibus ambiguis errans. Permutans ima summis. Hominum spes faciens vanas. Fugacior undis. Ex humilique loco magna ad fastigia rerum attollens, & rursum deturbans. Modo læta manens, vultus modo sumens acerbos. Euripi instar reciproca. Quæ durior esse solet bonis, æquior malis. Mobilitas fortunæ lubrica. Nesciens figere rotam. Sors dubiis passibus errans. Fortunæ instabilis aura. Rebus in humanis nullo

lo discrimine ludens. Omnia non certa dans rapiensq; manu. Omnia mutans variis casibus, nec sinens aliquid felix esse diu.

FORTVNA ADVERSA.

Iniqua, sæva, dura, incommoda, inimica, tristis. Sors aspera, ferrea. Vis violenta sævæ fortunæ. Fera fortunæ violentia. Procella sortis turbidæ. Ictus, impetus rabidæ fortunæ. Malum triste, sævum, fatale. Sors per tumidas agitata procellas. Adversi incommoda fati. Tela adversæ fortunæ. Sors onerosa premens humanum genus.

FORTVNA ADVERSA VTI.

Variis casibus urgeri, & duris undique fatis exerceri. Fatis tristibus angi. Adversa fortuna premi. Vrgeri fatis iniquis. Casu acerbo affligi. Pati mille incommoda iniqui fati. Insana sors intonat. Miserum tristis fortuna tenaciter urget. Agi fortuna per adversas procellas. Sors premit atra malis. Sæva malorum procella obruit caput. Fortuna adversa, minus secunda vti. * Esse ludibrio fortunæ. Fortunæ scopus.

FORTVNA BONA.

Fortuna ridens, arridens vultu blando. Sors splendida, amica, placida. Aura secunda, prospera. Fata secunda. Flatus fortunæ secundus.

FORTVNA BONA VTI.

Faustis successibus uti. Navigare felici aura. Ducere placido candida vela salo. Secundis ventis, secundo flatu uti, alite dextro, auspicio læto frui. * Sedere fortunæ in gremio.

FORTVNATE, *seu* FELICITER.

Alite dextro. Vento secundo. Secundis successibus. Secundo flatu. Omine læto, fausto. Auspicio felici. Prospero, læto cursu.

FOVEA.

Caverna, profunda, cæca, caua, vasta, umbrosa, tecta, abrupta, atra. Scrobs furva, exesa. Spelunca. Specula. Exhalans tristem Mephitim.

FRANGERE. V. Rumpere.

FRAVS. V. Decipere.

FRENARE.

Spumantia addere frena feris. Torquere frenis ora fugacis equi. Ferocis equi luctantia colla retorquere.

Actus

Actus habenis equus curvatis fertur spatiis. Adductum circum caput egit habenas. Glacies frenat cursum aquarum. Justitia frenare gentes superbas. Vinclis, & carcere frenare. Tempore paret equos lentis animosus habenis, Et placido duros accipit ore lupos. Domare, compescere, coërcere, cohibere freno. * Novit premere & laxas dare habenas. Temperare ora frenis. Celsos sonipedes subigere jugo. Frenare juventam, urbem, populos optimis legibus.

FRENVM.

Frena sonantia, spumantia, domantia, cohibentia equos. Habena valida, lenta, laxa. Lorum flexile, nodosum.

FRIGERE.

* Frigore corripi. Frigore contrahi, affligi, lædi. Solvuntur frigore membra. Boreæ penetrabile frigus adurit. Secat glacies aspera plantas. Frigus perambulat artus. Frigus acutum sævo spirante Borea cutem findit. Stringuntur acri frigore membra. Frigore pallet instar buxi corpus undique contrahens. Pallent amisso sanguine venæ. Rigidum permanat frigus ad ossa. Artus aculeata frigora pungunt. Infantis Christi membra aura pungebat. Puelluli tenerrimum corpusculum frigus adussit.

FRIGIDVS.

Frigidior glacie. Glacialem arctum experiri. Frigore lapsa cadunt folia. Concrescunt currenti in flumine crustæ. Vndique jam tergo ferratos sustinet orbes. Puppibus illa prius patulis, nunc hospita plaustris. Cæduntur que securibus humida vina. Boreæ penetrabile frigus adurit. Pluvio contristat frigore cœlum. Cùm tristis hiems etiam nunc frigore saxa Rumperet, & glacie cursus frenaret aquarum. Gelidus concrevit frigore sanguis.

FRIGVS.

Asperitas frigoris. Minæ frigoris. Rigor alpinus. Glaciale, durum, hiemale, Scythicum, non habitabile. Acre gelu. *V. Hiems.*

FRONS FRONDIS, FRONDESCERE.

* Comæ, silvæ honos. Arborum cæsaries. Stringe comas, & brachia tonde. Nunc frondent silvæ. Nunc omnis parturit arbos. Mobilibus veris inhorruit adventus

ventus foliis. Silva spargit agrestes frondes. Silva comata. Arbor agit comas. *Papinius*: Nunc arbor crinitur foliis. Luxuriat arbos in patulas comas. Formatis aperitur frondibus arbos. Viridi tegmine amiciuntur arbusta. Redeunt arboribus frondes, quas Hiems abstulerat. *V. Florere.*

FRVCTVS.

Vberes, amœni, dulces, copiosi. Fruges cereales, læta, gravidæ. Curva jam falce petendæ, secandæ. Labori non respondentes. Præmia telluris. *V. Malum.*

FRVGES.

Primitiæ frugum. Alimenta frugum. Munus frugum. Farris acervi. Frugum acervi.

FRVGIFER.

Multam Cererem proferens. Largis proventibus auctus. Fundens benignam frugum copiam. Respondens votis avari agricolæ. Vber læto proventu. *V. Fertilis.*

FRVMENTVM.

Cerealia munera. Cereris dona. Ceres humanis usibus apta. Ceres flava, spicifera, frugifera, munifica, fecunda, falcifera, flavens, culta, triticea. Alimenta terrarum. Mitia dona frugum.

FRVSTRA.

Incassum. Nequidquam. Inaniter. Irata Delia venari. In sterilem agrum mittere semina. Nil profecturis litora bobus aras. In vacuas auras questus effundere frustra. In rapidos jacere irrita verba notos. Addere aquam fluviis, & silvis ligna. Noctuas Athenas mittere. Inducere aquam fonti. Labor studio vanescit inani. Haurire aquam cribro. Fundere aquam in dolium pertusum. Docere rectà procedere cancrum. Folia arboribus, sidera cœlo addere. Semina tradere arenæ. Sursum agere Sisyphi revolubile saxum. Curvo proscindere litus aratro. *V. Absurda agere.*

FVCARE.

Fucare colorem. Fuco oras explere. Lana fucatur colore. Formosam faciem nigro medicamine cælas. Linere ora. Circumlinere fuco. Comere, excolere colla, genas. Fucata genas. * Hyali saturo fucata colore. Compositis linere ora venenis. Hirsutas genas fuco excolere. Naturale decus arte ficta juvare. Non sinere in pro-

propriis membra nitere bonis.

FVCVS.

Medicina figuræ. Nitor externus. Candor quæsitus. Fucus cœruleus. Cultus mercatus. * Color quæsitus. Medicamina vultus. Pigmenta faciei. Venena composita formæ. Bis mendax vultus.

FVGERE.

Fuga, seu pedibus salutem quærere. Moliri, parare, capere fugam. Dare terga fugæ. Terga dare. Vertere, convertere terga. Præbere terga fugæ. Arripere, corripere, festinare, agitare, celerare, maturare fugam. Fugam subsidio subire. Mille fugit, refugitque vias. Terga fugæ mandare. Tenere fugam. Pedibus timor addidit alas. Dare terga in fugam. Corripere viam fuga. Aspectu se clam subtrahere. Tacitus decedere. Fuga silvas, saltusque peragrare. Eripere se leto. Turpia femineæ terga dedêre fugæ.

FVLCIRE & FVLCIRI.

In te omnis domus inclinata recumbit. Nullo fulcimine nixus. Inhærere humeris alicujus. Attollere humeris. De humeris suspendere. Sustinere onus. Humeris subire. Capiti committere pondus. Cum foret Æneæ cervix subiecta parenti.

FVLGETRVM, QVAM CORVSCAtionem vocant.

Fulgur clarum, micans, rutilum, igniferum, jaculabile, ardens, flagrans, nictans, secans, tranans, penetrans aëra. Terrifico mugitu ardens. Rumpens obscuras nubes, & terque quaterque tremulum jubat ingeminans. Crebrum dehiscentis poli jubar. Ignis hiante cœlo veniens. Ignis per inane micans. Rapidi cadentes abruptis nubibus ignes.

FVLGVRARE.

Deus rutilas per nubila flammas spargit. Crebris micat ignibus æther. Flammis cœlum vel æthera miscere. Ignes ab æthere fulgent. Vibratus ab æthere fulgor, Cum sonitu venit. Rapidum jaculari è nubibus ignem. Cœli in nubibus ignes Terrificant animos. Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther. Non alias cœlo ceciderunt plura sereno Fulgura, nec diri toties arsere Cometæ. Fulmina torquet Astripotens. Fulmine terrere. Pater omnipotens cœlo ter clarus ab

alto Intonuit, radiisque ardentem lucis, & auro, Ipse manu quatiens ostendit ab æthere nubem. Cœlum coruscat trisulcis ignibus. Æther micat latè flagrantibus fulguribus. Ignea vis fulminis coruscat. Rumpunt aërias fulgura crebra plagas. Fulgura cadunt cœlo. Ignea decussis erumpit nubibus æthra. Aërios secans campos lux flammea transit. Micant ruptis è nubibus ignes.

FVLMEN.

Fulminis ictus. Medio in aëre sæviens. Cadens, ruens per inania. Horrorem incutiens irato numine terris. Concutiens celsas à vertice turres. Feriens summos montes. Acuti fulminis ignes. Sævi fulminis alæ. Trisulcum telum infesti Iovis. Concussis elisi nubibus ignes. Excussis elisus nubibus ignis. Missis abruptus ignibus æther. Tumultus ætherii. Iovis arma. Ignes fulminei, trisulci. Ignis Iovis. Validus fulminis ignis. Ignes Phaëtontei. Tela manibus fabricata Cyclopum. Ignea arma. Fulminis ira. Fulmina missa polo. Imperio fulmina missa Iovis. Non imitabile fulmen Iovis, Αἰθέρος ὀρχηστής, Ætheris saltator.

FVLMINE LÆDI.

Sentire fulminis ictum. Tangi, feriri de cœlo. Iovis ignibus percuti. Fulminis igne peti.

FVMARE.

Edere, dare, emittere fumum. Et jam summa procul villarum culmina fumant. Fumantia saxa Ætnæ. Cœlum subtexere fumo. Faucibus ingentem fumum evomit, involvitque domum caligine cæca. Erigit atro Nigrantem fumo rogus alta ad sidera nubem. Fumant sudoribus artus.

FVMOSVS.

Fumea tedis lumina. Piceum fert fumida teda lumen. Fumi fera nox. Fumificus ignis.

FVMVS.

Picea caligo. Nigra volumina fumi. Fumus lacrymosus, sublimis, niger, sordidus, volucer, inanis, levis. Per multa foramina evolans. Ad æthera tendens. Inimicus ocellis. Evanescens vacuas in auras. Remanens exusto stipite. Fumi volucris vapor. Ater ad sidera fumus Erigitur. Tecta subeunt nigro deformia fumo. Assidua postes fuligine nigri. Misto undans pulvere fumus. Atram prorumpit ad æthera nubem. Turbine

fuman-

fumantem piceo. Respiciunt atram in nimbo volitare favillam.

FVNDA.

Exutæ contorto verbere glandes. Glans plumbea funda missa. Pondera fundæ plumbea. Stridens funda. Stupea contorquens balearis verbera fundæ. Et fundam tereti circum caput egit habena. Torta Balearis læ-vus habena. Stridentia funda Saxa pluunt, volucres imi-tantur fulgura glandes. Cum balearica plumbum Fun-da jacit.

FVNDARE, FVNDAMENTVM.

Fundare arces. Vrbem fundare colonis. Fundamenta locare. Fundamina prima ponere. * Substruere. Struere basin.

FVR, FVRARI.

Nocturnus, tacitus, pervigil, trepidus, rapax, trifur-cifer, vagus. Nocte vagans. Insidians opibus aliorum. Captans aliena. Rapiens nummos fracta arca. Malefida cohors nocte silente alienas opes surripiens. * Raptas ad littora vertere prædas. Manticulari. Auertere tauros è stabulis. Aliquid condere furto. Ignem ætherea do-mo subducere. Fur notæ nimium rapacitatis. Rapere armenta stabulis reclusis. Vivere rapto. Tristi spolian-tur templa ruina.

FVRERE.

Insania mentem occupat, habet. Agi, agitari furore. Rapi, Circumagi furore insano. Oestro ferri. Labo-rare errore mentis. Furere ingentibus iris. Indomitos gerere in corde furores. Concipere furiata mente fu-rores.

FVRIÆ.

* Diræ. Erinnyes. Eumenides. Infernæ catervæ. Vltrices scelerum Deæ, Tisiphone, Alecto, Megæra, So-rores nocte genitæ. Famulæ Ditis. Diræ sorores. Dira Furiarum cohors. Sorores anguicrines. Mens furiis a-gitata fuit crudelis Orestis, exercita Diris, stimulata furore. In rabiem mens acta fuit. Atra bile fuit per-citus.

FVRORE CORREPTVS.

Non sanæ mentis. Vesanus. Cui mens dimota loco vel sede sua est. Indomitos in corde furores gerens, habens. Vago furore actus. Turbatus corda phrenesi.

Scelerum furiis agitatus Orestes.

FUTURUM.

Cauta speculator mente futuri. Casus scire futuros. Aperire futura. Eventum pugnæ capere. Eventus secundare. Cæcos eventus volutare animo secum. Nescia mens hominum fati, sortisque futuræ. Quo res cunque cadent &c.

G

GALEA.

CAssis ferrea, horribilis, Martia, fulgens, radians, corusca, trux, minans, victrix, cristis decorata rubris. Ære rigens. Ignem flammasq; vomens. Cristata pennis. Tegmina capitum. Tegminis officium. Vincula galeæ. Et grauibus rastris galeas pulsabat inanes. Miratur terribilem cristis galeam. Imam inter galeam, summi thoracis & oras Abstulit ense caput. Induere galeam habilem cristisq; decoram. Scuta virûm, galeasq; & fortia corpora volvit.

GALLIA.

* Dives, armipotens, ferox, ingeniosa. Aurea cæsaries ollis, atq; aurea vestis. Virgatis lucent sagulis, tum lactea colla auro innectuntur. Profugique á gente vetusta Gallorum Celtæ. Truces flavo vertice Galli. Quos Rhodanus cingit. Rhodani potores ἀπὸ τοῦ γάλακτος, à candore lactis. Formosa Gallis corpora.

GALLINA.

Glociens, glocitans. Tegens alarum tegmine pullos. Pullorum custos fidissima. Sedulò observans pullos quo tempore milvus Instruit insidias. Fovens sobolem expansis pennis. Fœtus suos vocans singultu & plaudentibus alis. Cristati femina galli. Fœta conjunx cristati mariti.

GALLUS.

Prænuntius ales diei. Cristatus ales. Vigil ales. Qui cantibus oris Evocat auroram. Qui trepidum vigili provocat ore diem. Lucis prænuncius ales. Excubitor. Metuendus terror leonibus. Totam gentem fœcundo semine complens. Somnos abrumpens, impediens. Volucris Titania. Nuntia lucis avis. Cristata volucris. Ales diei nuntius. Voce crebra nuntians diem adesse. Excubitorq; diem cantu prædixerat ales.

GANYMEDES.

Cujus amore arsit rex superûm. Raptus Iovi. Phryx. Phrygius. Iliades. Idæus. Iliacus. Paridis genitus de sanguine. Qui pocula miscet, Invitaque Iovi nectar Iunone ministrat.

GAVDERE.

Capere gaudia læta mente. Capere, concipere nova gaudia posito luctu. Perfundi, suffundi lætitia. Exhilarari tristia corda, pectora. Lætos diffundere vultus. Pertentant gaudia mentem. Intima viscera cordis gaudent. Pectora exultant lætitia. Lætitia fremere, & animos ad sidera tollere. Gestire tacito sub pectore. Demere supercilio nubem. Induere faciles gaudenti pectore vultus. Dulcia sepositis agitare gaudia curis. Mentem tacitam penetrant gaudia mille. Lætitiæ dulces sentire sub pectore motus. Volvere, nectere gaudia.

GAVDIO EXVLTARE.

Dare manibus plausus. Pectora exsultant dulci motu. Plaudere lætitiæ gestu. Edere non fictos ex hilari pectore plausus. Edere festivo nova gaudia plausu, & jubila gratifica voce sonare. Præcordia dulci gaudio perfusa gestiunt. Lætitiæ dare signa, & tollere plausus. Pectore exsultante ciere plausum. In plausum abire. Læto testari gaudia plausu. Gaudio triumphare.

GAVDIO PERFVNDERE.

Mulcere animum mira dulcedine. Complere, Implere lætitia pectora. Imbuere, perfundere lætitia mentem. Inflectere blanda dulcedine sensus. Mulcere animum: Confusæ reddere gaudia menti. Iucundo afficere præcordia sensu. Dulcia turbatæ infundere gaudia menti. Parere, gignere lætitiam in corde. Ciere alacres in pectore motus. Implere affectas tacita dulcedine mentes.

GAVDIVM.

Speratum, securum, præreptum, verum, falsum, novum. Lætitia. Voluptas. Animus gaudens. Lætitia tumefactus. Gaudia grata. * Animi dulcedo. εὐφροσύνης χείμαῤῥος, Lætitiæ torrens.

GELV.

Rigidum, astrictum, candens. Maris astricto coit unda gelu. Glacie riget horrida barba. Rura gelu claudit hiems.

hiems. Iacet terra alto gelu. Horrida cano pruina gelu. *V. Glacies. V. Hiems.*

GEMELLI.

Duplex partus. Fœtus duo. Fœtus gemellus. Pignora bina. Proles gemina. Proles gemella.

GEMELLOS PARERE.

Dare duos partus. Dare prolem gemellam. Edere geminos. Eniti gemellos, partus gemellos, prolem gemellam. Duobus fœtibus augeri.

GEMERE.

Ingentem gemitum dare ab imo pectore. Edere gemitum alto de corde. Ducere suspiria. Trahere gemitus tristi pectore. Suspirare ab imis pectoribus. Rumpere pectora questu. Triste gemere. Assiduo renovare suspiria. Premere duros sub pectore gemitus. Mittere, emittere è pectore gemitus. Tristi gemitu implere loca. Tollere ingentem gemitum ad sidera tunsis pectoribus. Rumpere alta suspiria de pectore tristi. Iactare pectore gemitus. Versare, haurire, referre, repetere, movere suspiria. Mœstas expromere voces. Fletu ingemuit nostro.

GEMITUS.

Fictus, extortus, flebilis, mœstus, querulus, lacrymabilis. Intima viscera quassans, concutiens. Suspiria gemebunda, macerantia corda. Signa doloris taciti. Gemitus pectora concutiens. Luctantia verba reprimens.

GEMMA.

Lucida, pellucida, pura, vivida, dives. Lapilli rari, peregrini. Gemmarum quidquid felicibus undis Nascitur, Eoi qua maris unda rubet. Quæ legitur rubris gemma sub æquoribus. Flavo lumine Chrysolithus. Aurato fulgebat gemma monili. Miro candoris honore Lucet in aure lapis, rubris advectus ab undis.

GEMMIS ORNATUS.

* Monile baccatum collo suspenderat. Patera gemmis auroque gravis. Ensis stellatus Iaspide fulva. Matrona onusta baccis. Lucet Sardonicata manus Flammas imitante pyropo cinctus erat. Auribus magnos committere elenchos, *id est*, margaritas majores. Eois lapillis semet ornare. Collo baccata monilia pendent. Manus puro cincta Beryllo. Flavo lumine Chrysolithus.

thus. Non gemmæ, sed mores feminam exornant. Non sic Erythreo littore gemma quæsita, ut probitas mulierem comit. Minus Indici lapilli, minus aureumque spinther decent, quam ingenuus pudor.

GENERARE.

Edere partum in blandi luminis oras. Eniti utero partum. Ferre partum in lucem. Reddere ventris onus. Dare fœtus, partus. Ponere uteri pondus. Molliter fovere suos partus. *Vide Parturire.*

GENV.

Genuum junctura. Genuum orbis. Flexum, succiduum, durum, rigidum. Qua crus esse incipit, & qua Mollia nodosus facit internodia poples.

GENVA FLECTERE.

Genua ponere, submittere. Flectere poplites. Genibus pronis supplex. Inflexo genu cadere. Niti genu. Posito genu procumbere. Genu tangere terram. Procumbit pronus submisso genu. Genua amplexans, genibus volutans hærebat. Pronum se solo sternere. Projicere submisso poplite corpus. Fulvis genua inclinarat arenis. * Procumbere genibus. *Ovid.* Positisque in margine ripæ procubuit genibus. Non moror ante tuos procubuisse pedes. Supplex volvitur ante pedes. Terram genibus summissis petere. Victorem posito suspicias genu.

GENVS.

Domus. Stirps. Origo. Principium ortus. Sanguinis ordo. Progenies regia. Genus serie fultum. Clarus origine gentis. Clarus loco. Primordia gentis, generis. Ortu materno generosus. Sanguine materno illustris. Princeps, auctor generis, sanguinis, propaginis. Gradus generis. Semina cœlestia, magna. Generis fabula falsa.

GENERE CLARO NATVS.

Claro sanguine cretus. Præclara stirpe creatus. Natus origine clara. Genus alto à sanguine Divûm ducere. Magna de stirpe nepotum esse. *V. Nobilis.*

GERYON.

Ter geminus. Prodigium triplex. Qui in tribus unus erat. Pastoris Iberi forma triplex. Armenti Iberi dives.

GIGANTES.

Sævi, ardui, vasti, Phlegræi, feri, furentes, indomiti, centi-

centimani, Theomachi. Ætnei fratres cœlo capita alta ferentes. Conjurati cœlum rescindere fratres. Genus antiquum, pubes Titania terræ. Cœlo irata juventus. Immania monstra gigantes. Tentarunt humeris monti superaddere montem, Pervius ut fieret congestis molibus æther. Affectasse ferunt regnum cœleste gigantes, Vasta se mole moventes. * Telluris juvenes unde periculum fulgens metuit Saturni domus. Impia cohors gigantum. Titanes, Typhœus, Mimas, Porphyrion, Rhetus, Enceladus, Aloidæ.

GIGNERE. V. Parturire.

GLACIES.

Glacies ventis astricta. Nives induratæ. Fragilis, saucia sole. Aqua frigore nexa in glaciem. Quæ concreta novo sub sole liquescit. Vnda compacta, coacta, adstricta gelu. Filia lymphæ. Flumina indurata frigore cœli. Aqua consistens glacie. Vnda ferratos tergo sustinet orbes. Humor gelidus. * Vinctas nimio frigore aquas currere. Cito ferri per glacialia, levia, leuigata marmora lapsu. *V. Gelu.*

GLADIVS. V. Ensis.

GLOMERARE.

* Glomerari in orbem. Magnum mixtæ glomerantur in orbem. Immensis orbibus angues glomerantur. Sinuare terga volumine. Volubilibus nexibus orbes squamosos torquere, & immenso saltu sinuari in arcum. Cingi spiris facientibus orbem. Iris circinat arcus suos per nubila. In orbem volvi. Se convertere in orbem. Flecti per ingentes gyros. Terga sinuantur per orbes.

GOMORRHA.

Sic arsit in iram, Ardet ut Asphaltis mersa Gomorrha lacu. Est facta immundus fœda Gomorrha cinis. Quinque Gomorrhæas non respexere ruinas.

GORGON.

Anguicoma. Gorgoneum caput. Anguiferum caput. Gorgoneæ vires. Gorgonis ora. Vipereum monstrum. Colubriferum monstrum. Torva colubriferi numina monstri. Phorcynidos ora Medusæ. Crinita colubris.

GRACVLVS.

Pluviæ graculus auctor aquæ.

GRÆ-

GRÆCIA.

Facundum, sed male forte genus. Graiæ domus. Litus Inachium. Tellus Achiva. Agri Argolici. Dorica castra. Classis Pelasga. Vrbes Pelasgæ. * Argiva ora. Mycenæ. Grajugenûm domus. Fines Attici. Vrbes Argivæ. Bœota tellus.

GRÆCI.

Graii. Pelasgi. Achivi. Argolici. Inachii. Danai. Dores. Athenæi. Grajugenæ. Stirps Achillea. Argolica gens. Argivæ robora pubis. * Oræ Argivæ incolæ. Relliquiæ Danaûm atque immitis Achilli. Argolicæ gentes. Grajugenûm populi. Ἕλληνες δῖοι, divini Græci.

GRAMEN.

Pabulum molle. Mixtæ floribus herbæ. Coma viridis. Gramen vernans, agreste, apricum, florens. Messoris falce resectum. Curvo Saturni dente recumbens. E viridi cespite sectum. Quod jacet agricolæ curva falce resectum. Quod manè virens, & sole cadente resectum expirat & aret medio agro.

GRANDIS.

Ingens. Vasta se mole ferens. Ingenti mole viros supereminens omnes. Magno corpore. Immensus. Immanis. Moles immanis equi. *V. Altus.*

GRANDO.

Lucidior glacie. Saliens, brumalis, crepitans, sonora, nivosa, horrida, saxea, dira. Duris invisa colonis. Quatiens silvas. Vastans, prosternens segetes. Rugitum ingenti resonans aëre. Grandinis ira, vis, impetus. Tectis crepitans salit horrida grando. Nigrans commista grandine nimbus. Verberat imber humum, quam multa grandine nimbi In vada præcipitant. Multa grandine nimbi Culminibus crepitant.

GRATIA.

Blanda, decens, dulcis, suavis. Lepos jucundus, comis, facilis, flexanimis, mellifluus, Atticus, Cecropius.

GRATIÆ, seu CHARITES.

Aglaia. Thalia. Euphrosyne. Charites blandæ, lætæ, suaves, venustæ, gratæ. Dulce melos fingentes. Tres sorores bonitate pares. Deæ concordes. Mens quibus est eadem, semper & una fides. * Gratiæ decentes. Læta genas, læta os roseum, vaga lumina læta Gratia. Sorores Acidaliæ.

GRA-

GRATIAS AGERE.

Grates solvere, persolvere, exsolvere, agere, ferre, dicere, sonare, resonare, canere, recinere, concinere. De memori pectore promere grates. Meritas depromere pectore grates. Non opis est nostræ grates persolvere dignas. * Meritas grates agere. Quas dicere grates, quasvè referre parem? Haud præceptoribus unquam grates exsolvere dignas possumus. Non est ut grates mentis cultoribus, seu parentibus animorum pares referamus. Quis compensare labores tot valeat? Sit voluisse satis tot respondere laboribus.

GRATIAM REFERRE.

Pensare, compensare, reddere. Par referre pari. Respondere meritis. Gratiam rependere. Reddere vicem meritis. Officiis pretium rependere. Grates persolvere dignas. Præmia reddere debita. Bene apud memorem veteris stat gratia facti. * Reddere gratiam. *V. Remunerare merita.*

GRATVLARI. V. Congratulari.

GRAVIDA.

Prægnans. Fœta. Gravis. Alvus pondere turget. Maturi pondera partus jam urgent. Tumidus est grato pondere venter. Ferre gravem maturo pondere ventrem, grauidus est pondere venter. Ferre utero. Vterum, ventrem ferre. Vteri semina ferre. Portare onus uteri. Vrbs gravida bellis. Italia gravida imperiis.

GRAVIS.

Homo severi supercilii. Marte gravis. Gravis Entellum dictis castigat Acestes. Plenus gravitate serena. Vultus triste supercilium, durique severa Catonis Frons. Iratus nimium, nimiumque severus. Elucet gravitas fastu jucunda remoto. * Frons severa majestate nitens. Nec mœstus, nec fluidus est habitus oris. Catone severior ipso. Læta viro gravitas. Non amo nubem frontis. Est gravior Curio, & Fabricio.

GRVS.

Threicia. Quæ Pigmæo sanguine gaudet avis. Aves Palamedis. Thracum volucres. Strimoniæ, aëriæ, querulæ. Cum sonitu tranantes æthera.

GVBERNARE.

Imperii frena tenere sui. Regere alicujus habenas. Imperio sceptrisque regere. Ejus nutu eunt res. Et pro-

premere & laxas dare habenas. Terra est sub illius imperio. Placida populos in pace regebat. Pacatumq; reget patriis virtutibus orbem. Mare & terras omni ditione tenebat. Sceptra tenere. Pacis, belliq; imponere morem. Totum sub leges mittere orbem. *V. Regere, Imperare.*

GUBERNARE NAVEM.

* Torquere levi motu ingens pondus navis per sola Neptunia. *V. Nauta.*

GULOSUS.

Cui in solo vivendi cura palato est. Dedita turba gulæ. Dans frena gulæ. Lurco omnia vorans, multo parta labore. Dilapidans patrias helluo turpis oves. Numina multivori ventris luxuriosa colens. Dapibus vinoque replens ingluviem. Noxius exemplo, & sibi noxius ipsi. * Luxurie gaudens. Quæsitorum terra pelagoque ciborum ambitiosa fame laborans. Lautæ sectans fercula mensæ. Vivit Bacchanalia. Nimis indulget dapibus. Harpyis est voracior. Pestis omnium est esculentorum. Γαστρὸς χάος, ventris Chaos.

GURGES.

Curvos sinuatus in arcus. Spumosi gurgitis æstus: Sinuati gurgitis orbes. Vortex violentus, rapidus, tortus, contortus. Ingens Acheronte vorago, Pestiferas aperit fauces.

GUTTA.

Cavans lapidem, decidua, procidua, manans, fluitans, irrigua, humida, exigua. Perque meos artus frigida gutta fluit.

GUTTUR.

Vocis iter, raucum, indocile, tenue, moderatum. Mors graditur vasto pandens cava guttura rictu.

H.

HABENA.

IUs & moderamen equorum. Habenis equos flectere. Immittere habenas. Detorquere celeriter habenas equi. Remittere frena equo. Manibus molitur habenas. Lora tenere. Laxas dare habenas. Palmes agit laxis per purum immissus habenis. Audire habenas. Manibus effundere habenas. *V. Frenum, Frenare.*

HABENAS MANU TENERE.

Agitare habenas manu. Corripere lora manu. Habenas

benas contingere manu. Premere frena manu. Habenas accipere. Ducere frena manu.

HABENAS RELAXARE.

Dare frena, lora, habenas. Immittere, permittere, concedere habenas. Mittere, movere frena. Solvere lora. Concutere lora. Excutere habenas.

HABENAS CONTRAHERE.

Supprimere habenas, frena, lora. Retinere, retentare frena. Tendere lora. Tendere habenas retro. Attrahere lora.

HABENAS DETRECTARE.

Repugnare habenis, frenis. Frena recusare. Lora relinquere. Equus tenax contra frena. Equus rigidæ cervicis.

HABERE. V. Conservare.

HABITARE. V. Esse.

HÆRESIS.

Sacrataque solvere jura, Et numen violare nova sub religione. Quandoquidem ille novos ritus, nova sacra per urbes instituit, priscasque audet rescindere leges. Leges abolere parentum. Novos inducere ritus. Novos fingere simulato nomine ritus. *Phantasmata Calviniana. Sustulit errores dire Luthere tuos. Pertinax error contra sinceram Religionem. Virus hæreticum. Hæresis recti specie quietem publicam turbans, plus malorum, quam tyrannorum rabies furentûm vexit in orbem. Nefandi dogmatis autorem sequi. Acherontis futura pabula. Hæresin eierare, recantare vetitum dogma.

HALITVS, VAPOR.

Vapor, ater, tepidus, fumans, humidus, tenuis, ignifer. Tenues evanescens in auras. Volans ad auras.

HALITVS, ANHELITVS.

Flatus. Spiritus. Halitus gravis. Anhelitus æger, aridus. Vastos quatit æger anhelitus artus. Anima.

HARPOCRATES.

Qui premit vocem, digitoque silentia suadet. Ægyptius.

HARPYIÆ.

Virgineæ volucres. Avidæ volucres. Quæ Phineiã mensis guttura fraudabant. Stymphalides. Stymphalia monstra. Arcadiæ, Tartareæ volucres, Harum nomina sunt, Ællo, *id est*, alienum tollens. Ocypite, *id est*, citius

tius auferens. Cæleno, nigrorem significat.

HECTOR.

Magnus, sævus, impiger, inclytus, fortis, sanguinolentus. Tractus ab equo. Raptus ab Æmoniis flebilis Hector equis. Trojæ defensor. Danaum metus. Vir Andromaches. Vnus innumeri instar militis. Qui Danaas laceravit opes. Qui quæ fuerat tutatus mœnia sæpe Corpore lustravit non diuturna suo. * Ἀρήιον αἷμα, sanguis martius.

HECUBA.

Filia Dymantis vel Cyssei. Priameia conjux. Vxor Priami. Regia conjunx. Hectoris clara parens. Asiæ florentis imago. Fecunda Cisseis.

HEDERA.

Bacchica serta. Gratissima Phœbo. Nexilis, flexilis, flexibilis, errans, serpens.

HELENA.

Adultera, fugitiva, obscæna, turpis, superba. Generosa, pulcerrima, facie insignis. Tyndaris. Ledæa. Lacæna. Graia. Terapnea. Tenaria. Oebalis nympha. Oebalia pellex. Et Iovis & Ledæ filia. Iove digna viro, nî Iove nata foret. Cui dat Leda Iovem cygno decepta parentem. Geminorum gloria fratrum, Præda Paridis. Par cui nusquam inter formosas altera nomen habet.

HELIOTROPIUM.

Flos qui vertitur ad solem. Parte ruber violæque simillimus.

HELISÆUS PROPHETA.

Et comes, & magni tandem successor Eliæ. Saphatides, Filius Saphati. Cernit Saphatides divino numine tecta omnia, & hæc regi visa repente refert.

HERBA.

Florens, virens, viridis, prima, nova, obruta sulcis, roboris expers, variis coloribus, versicolor, odora, odorata, sterilis, salubris, hortensis, gemmans, viridans, agrestis, roscida. Quam metit incurva rustica falce manus. Distincta innumeris floribus. Germinans pingui solo. Quæ manè viget, Sero vespere humi jacet arefactis comis. Quam educat humor. Quæ languet, marcet, marcescit medio sub æstu.

HER-

HERBARVM ALIQVOT NOMINA.

* Apium, cythisus, serpillum, casia, verbena, malva, lactuca, edera, dictamnus, rosmaris, laurus. Portulaca.

HERCVLES.

Heros magnanimus, laborifer, fortis, rerum maximus. Herculeum nomen. Herculei artus. Herculea tela Lernæis atra venenis. Herculis labores. Iovis inclyta proles. Alcides. Amphitryoniades. Alcmena matre creatus. Hebes vir, conjunx Tirynthius. Aonius. Oeteus. Claviger, pharetra gravis, spolioque leonis. Qui Acheloia cornua fregit. Cujus collo cœlum sarcina parva fuit. Tlepolemi genitor. Tergo qui sustulit orbem. Quem numquam Iuno seriesque immensa laborum Fregit. Quem non mille feræ, quem non Sthenelejus hostis, Non potuit Iuno vincere. Postquam Laurentia victor Geryone exstincto Tirynthius attigit arva. Vis Herculea.

HERES.

* Relinquere aliquem heredem ex asse. Vltimis ceris nihil præter centunculum relictum est mihi. Successor, & heres. Aliquem scribere heredem. Dicere aliquem heredem. Quartæ partis heres.

HERODES.

Putribus Herodes lendibus esca fuit. Cui lendes tabo lurida membra terunt. Vulpes Idumea. Rex impius, ferus, crudelis. Contemptor Divûm.

HEROS.

Magnanimus, insignis, invictus, illustris, inclytus, semideus, fortissimus, robustissimus, nobilis. Potens armis. Validis viribus invictus. Virtutum nomine clarus. Purpura clari nitente. Septi tristibus armis. Proceres. Delectos populi ad proceres. * Divûm genus. Illustres, & ingentes Heroum animæ. Sata sanguine Divûm progenies. Semen, vel sanguis Deorum. Flos virorum. Nobilium procerum pars optima.

HESPERVS. V. Stella vespertina.

HIEMS.

Hibernæ minæ. Tempus hiemale. Canos hirsuta capillos. Alba capillos. Grandine pugnans. Frigore lædens. Tremulo horrida passu. Bruma glacialis, borealis, immitis, adoperta gelu. Grandine mista. Rauco, sævo aquilone mugiens. Auferens virentia folia silvæ.

Rigidis Aquilonibus horrens. Glacialibus aspera ventis. Frigora brumæ. Frigora hiberna. Tristis hiems, Aquilonis inhorruit alis. Atra subegit hiems, vestris succedere terris. Frigidus silvis Aquilo decussit honorem. *V. Frigus. Gelu.*

HIEMIS TEMPORE.

Cùm horrida sævit hiems, & sævo rapidas fulminat ore minas. Vritur ab assiduo cum frigore pontus. Cum unda maris coit astricto gelu. Cum latet astricto terra perusta gelu. Cum cœli frigore flumina durescunt, & brumali sub nive terra latet. Cum glacie concrescit pontus. Cùm rura gelu contristat hiems. Quando nequit rigidas scindere remus aquas. Cum sævit glacialis hiems canis hirsuta capillis. Cum Boreas gelidam spargit ab axe nivem. Cum sole remoto Boreas urit, & albentem frigore siccat humum. Cum frigidus hiberno flatus ab axe volat. Per caprum cùm sol urget anhelus equos. Cum saxa rumpit frigore tristis hiems. Stringit aquas tenues cum glacialis hiems. Cùm horrida bruma riget. Cum informis hiems rapidis Aquilonibus horret. Cum canent Borealibus arva pruinis. Cum tenet ardentes scorpius acer equos. Cum crebra riget summis dependens stiria tectis: Et fluvii pigro diriguere gelu. Cum structi mediis fornacibus ignes, Temperat & tepidus clausa hypocausta calor.

HIERVSALEM.

Solymorum ascendimus urbem. Solymûm ibat ad urbem. Ille iter antiquas Solymorum instaurat ad arces. Solymorum se intulit urbi. Vrbs sacra Ierusalem dicitur atque Salem. Talia Davidicam post facta reliquerat urbem. Mœnia Solyma.

HIPPOCRENE.

Fons caballinus. Lympha Heliconidos Hippocrenes. Fons Medusæus. Fons Aganippidos Hippocrenes. Latices sacri. Factæ pedis ictibus undæ.

HIPPOMANES.

Nocens virus amantis equi. Quod ab equi teneri fronte revulsum est.

HIRCVS.

Dux pecoris. Hircus libidinosus, lascivus, fœtidus, olidus, fœdus, corniger, barbiger, setiger, hirsutus. Cornibus intortis se offerens acer in hostem. Feriens, petens,

petens, invadens nucis cornibus hostem. Vir gregis petulci. Dux, Ductor opulenti gregis. Per tempora dura recurvo cornu, &c.

HIRVNDO.

Vaga, arguta, garrula, loquax. Prænuntia veris. Quæ frigus odit. Amissum pergemit ales Ityum In tectis nidificans. Pendula domum fingens, qua sobolem suam educat in venientem annum. Nidum verè rubente domo suspendens, & fugiens ubi hiems Aquilonibus asperat undas. Bistonis. Daulias ales. Pandione nata.

HISPANIA, & HISPANI.

Fertilis. Pugnax. Bellax. Populosa. Audax. Dives equis. Facilis frugum. Pretiosa metallis. Principibus fœcunda piis. Proluens exacta fessos luce jugales. In cujus fluctu respirant sidera. * Bætigenæ. Miles Iber Mavorte ferox. Gentes Celtiberæ.

HOMERVS.

Mæonides. Mæonides vates. Mæonidæ pectus. Senex Mæonius. Achæus vates. Quo est memoratus Achilles. Cui noxia luminibus spicula condit apis. A quo seu fonte perenni Vatum Pieriis ora rigantur aquis. Belli Trojani scriptor. Rex Poëtarum. Senex Mæonius.

HOMO.

Imago humana. Mortale vulgus. Mortalia pectora. Caput humanum. Terrigenæ. Durum genus. Natum in curas genus. Animal capax mentis. Mortalis. Mortale genus. Humanum genus. Dominans in cætera. Mortali semine cretus. Variis fortunæ vicibus expositus. Similis languenti graminis herbæ. Quam videt una dies nascier, una mori. Humano semine natus. Generatus ab humano semine. Tendens ad cœlum per multa pericula rerum. Divinæ sacra mentis imago. Haud fallax divini auctoris imago. Exhibens totum parvo in corpore mundum. Cui Deus os sublime dedit, cœlumque tueri Iussit, & erectos ad sidera tollere vultus, * φυτὸν οὐράνιον, planta cœlestis. Ἄγγελος ἄλλος, Angelus alter. Iapeti nepotes. Adamida. Epitome mundi. Animal diæ mentis capax. Animatum lutum.

HOMINES OMNES.

Omnes homines, quos habet spatiosi machina mundi. Omnes mortali de stirpe creati. Omne genus hominum

num terrigenûm. Quotquot vitali, ætheria vescuntur aura. Quos maximus orbis habet. Vastam quisque habet, colit, tenet incola terram. Gentes sub utroque axe jacentes. Quicunque colunt climata terræ. Quantum est hominum.

HOMUNCIO.

Nanus. Pumilio. Pumilo. Pumilus. Homunculus. Bella gerentes, certantes cum gruibus. Currens parvis bellator in armis. Pygmæus ridiculus.

HONESTAS.

Placido reverentia vultu.

HONESTUM.

Fas, æquum, decorum, rectum.

HONOR.

Virtutis meritum. Nomen. Opinio, fama. Gloria ardua, nobilis, celebris, conspicua. Vi stimulans cupidas mentes. Virtuti calcaria præbens. Immensum gloria calcar habet. Fovens, nutriens artes. Palma nobilis terrarum dominos evehit ad cœlum. Decora alta parentum. * σκιᾶς ὄνειρος, umbra somnii.

HONORE PROSEQUI.

Miro honore colere. Tollere, extollere honoribus. Dare decus. Honesti gloriam reddere. Reddere honorem. Meritos indicere honores. Lætum celebrare honorem. Meritos alicui inferre honores. Persolvere honorem. Tergeminis tollere honoribus.

HONORIS CUPIDITAS.

Ambitio vana, inanis, vesana. Erigens altam cervicem. Arrogans sibi magnos honores. Vano splendida fastu. Quærendi nominis ardor. Ambitionis amor. Ambitiosus amor laudis.

HONORIS CUPIDUS.

Laudem perculsus amore. Agresti captus honore. Famam captans, & nominis auras. Vario laudis jactatus amore. Æternæ quærens præconia famæ. Cujus pectora trahit immensus laudis amor. Cujus animus speratæ laudis amore ignescit. Quem premit laudis anhela sitis. Quem raptat amor famæ. Quem agitat famæ laudumque cupido. Quem amor & laudis gloria sollicitat.

HORA.

Fugiens, præceps, velox, brevis. Fugiens freno non remo-

remorante. Celeri pede, fuga, cursu abiens, transiens. Anhelo concita cursu.

HORÆ VNIVS DESCRIPTIO.

Nec plena longior hora Facta mora est.

PLVRIVM HORARVM.

Quæ nunquam lingua mihi sunt properante per horas Lecta satis multas, pauca fuisse queror.

HORATIVS.

Et tenuit nostras numerosus Horatius aures, Cum ferit Ausonia carmina culta Lyra. Calabri tentavit carmina Flacci. Lyrici Teïa Musa senis. Naso tener, suavis. Flaccus, lasciva Properti Cynthia. * Qui ad melos Pindaricum flexit lyricos modos. Qui Ausoniæ primus lyram intulit.

HORROR, & HORRESCERE.

Horror gelidus. Tremor. Fremitus horrisonus. Vox horrenda per auras excidit. Sævus circumstetit horror. Frigidus horror membra quatit. Horrescere, inhorrescere. Scelus unda refugit. Horresco referens. Atraque late Horrescit strictis seges ensibus. Tremere omnia visa repente, Liminaque laurusque Dei. *V. Tremere.*

HORTVS.

Cultus, riguus, fertilis, fecundus, floridus, frondens, virens, apricus. Odoratis cultissimus herbis. Consitus, decoratus, refertus nitidis floribus. Fundens innumeras opes. Eliciens sinu dulcia germina. Florens ad irriguas aquas. Fructiferis consitus arboribus. Tribuens gaudium multiforme colenti. Exspirans suaves auras.* Horti s Pomonæ cultior. Hortus quem aura genitabilis fovet, & qui liquidæ fonte rigatur aquæ. Invitat me hortus halans croceis floribus. Nitidis gemmans floribus hortus. Hortus Alcinoi rure præstantior. Domus florum redolentium. Hortus pingit terras gemmeis honoribus, oblectat hortus, advocat, pascit, tenet. Animoque mœsto demit angores graves, & dat colenti multiforme gaudium.

HOSPES.

Lætus, comis, hilaris, dulcis, gratus, facetus, avidus. Nostris succede penatibus hospes. Quis novus hic nostris successit sedibus hospes? Cur me moribundum deseris hospes.

HOSPITARI.

Divertere, diverti. Indulgere hospitio. Adire domum, ...m. Vti hospitio, vel domo alicujus. Succedere te... Considere. Requiescere cum aliquo. Subire tecto, ...um, ad tecta. Socia domo, urbe frui. * Ausonios ...mio excipere. Iungi hospitio. Succedere alicujus pe...ibus. Adire hospitium, & mensas alicujus. *Vide Di...tere.*

HOSPITIO EXCIPERE.

Hospitium præbere. Dare hospitium. Hospitibus ...ua nostra patet. Hospitem admittere. Recipere te... Novæ pateant Carthaginis arces hospitio Teu... Accipere hospitio. Non habet fores opposi...

HOSTIA.

Opima, pinguis, placabilis, mystica, expians. Fu...sis cremanda focis. Numina placans, molliens. Vi...ma sacra. Mactata Deo. Addita sacris flammis.

HOSTIS.

Validus, trux, sævus, metuendus, timendus, relu...ns, crudelis, infestus, cruentus, violentus, sangui...us. Hostile agmen. Viri oppositi, discordes. Cæde ...cens. Violentus in armis. Misereri, flecti nescius. ...tus superbis viribus. Ferus est nobis nimium cru...lis & hostis.

HOSTEM PROVOCARE.

In certamina poscere. In prælia poscere. Certamine ...ovocare hostem.

HVMVS.

Squalida, bruta, nuda, invisa, agrestis. Luxuriat Phry...io sanguine pinguis humus. Patria natalis. Vomere ...essa. Picta flore. Frugibus apta ferendis. Ossa tegens. ...ace fruens. *V. Terra.*

HVMARE.

Condere, tegere, deponere, componere, tumulare, ...ntumulare. Tumulo, monumento, sepulcro con...re. Tegere, contegere humo. Supponere terræ, humo. ...are tumulo. Imponere sepulcro. Contegere ossa. So... credere. Condere ossa in viscera terræ. Mandare ...rpora terræ. Tegere condita ossa humo. Corpora ...rræ infodere. Contegit ossa solum. Ossa premuntur ...umo. Condere humi. Dare membra sepulcro. Deco-

rare sepulcro. Corpora onerare aggere terræ. Terra ac-
cipit cineres. Ossa tegit tumulus.

HYADES.

Taurinæ cornua frontis Septem radiantia stellis, Na-
vita quas Hyades Graius ab imbre vocat. Neptes Te-
thyos, & Oceani senis. Nimbosæ, pluviæ, cientes plu-
vias. Matutinis occasibus udæ. Terra marique turbi-
dum sidus. Pluviale sidus Hyantis.

HYDROPICUS.

Sitiens, insaturatus. Sitiens gelidam undam. Cu-
Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.

HYDROPS.

Turgidus, inflatus, tumidus. Aquosus albo corpo-
languor.

HYMENÆUS.

Lætus, formosus. Conjugii sponsor & obses. Qu-
corpora jungit. Vinctus tempora sertis. Deceptus toll-
faces maritas. Irresolubilibus jungens duo corpo-
vinclis. Cui conjugia curæ. Sponsis plena manu sua do-
na ferens. Non deserens unquam castos animos. Cuju-
custodia tuetur socium lectum.

HYPOCRITA.

Fallax, mendax, speciosus. Obstipa cervice, obliqu-
to capite incedens. Figens lumina terræ. Simulans fi-
cto pia pectora vultu. Decipiens fucato ore.

I

IAMBUS.

PEs quo debent acria bella geri. Liber, celer, pugnax

IACERE.

Recumbere. Accumbere toris. Stratum esse. Offen-
so procumbere pede. Recumbere in antro. Fusus revo-
lutus arena. Fusus humi, totoque ingens extenditur an-
tro. Passim vino somnoque per herbam Corpora fusa ja-
cent. In gramine ponere corpus. Strato discumbere.
Stratus gremio telluris. Procumbere humi.

IACERE.

Mittere, emittere, propellere, projicere, jacere, conji-
cere tela manu. Corpora fundere humi. Pronum sterne-
solo. Purpureos jacere flores. Corripit hastam, & jacit.
Iacere salutem in aliquem. Anchora de prora jacitur.
Iactare tela.

IACV-

JACVLARI.

Iaculum emittere in auras. Iaculum torquere in ho-
es. Iacere, spargere, torquere tela. Ferre tela in ali-
uem. Sagittam impellere nervo. Iacere nervo striden-
sagittas. Contorquere telum in auras. Dirigere spi-
la curvo cornu. Librare volatile telum. Torquere
issile ferrum. Exercere brachia telo. Dirigere tela in
iquem. Summa telum vibrabat ab arce. Intorto fi-
re telo. Fundunt undique tela. * Flammas ad cul-
ina jactare. Nec saxa, nec ullum telorum interea ces-
genus. Ingentem hastam validis viribus torque-
. Craterem sustulit, & adversa misit in ora. Telum
ale coruscare. Corpore toto eminus intorquere.
βρος οιςῶν, imber jaculorum.

JANITOR.

Ad limina custos.

JANVA. V. Porta.

JANVARIVS. V. Mensis. JANVS.

Biceps, claviger, biformis, anceps. Patulcius. Clausius.
nnum reserans. Anni tacitè labentis origo. Ancipiti
irandus imagine. Solus de superis, qui sua terga vi-
t. Idque quod à tergo est, idque quod ante videt. E-
ensus longi orbis iter.

IDOLVM. V. Deos alienos.

JASON.

Æsonides. Æsonius. Æsone natus. Claro sub Iaso-
. Thessalonicus dux. Æmonius. Gener Creontis. Di-
s vellere auratæ ovis.

JEJVNIVM, JEJVNARE.

Triste, crucians, discrucians corpus. Vexans stoma-
um. Attenuans, domans corpus, corporis artus. Quo
mantur intemperata viscera. * Inopi corpus affligere
victu. Inedia viscera exhaurire. Alimenta negare
embris. Expertum esse undæ & cibi. Inopem cibi
sistere, abstinere victu.

JESVS.

* Qui humanum Deo conciliat genus. Qui & Rex
& homo, & Deus. Vnica progenies æterni Patris.
lam novus, innocens, immaculatus. Altithroni geni-
ris gloria Christus. Melioris conditor ævi. Proles ve-
Dei. σοφία κοσμοτεχνῖτις, Sapientia mundi opifex.
Christus.

IGNIS.

Vires ignis. Calores. Æstus. Incendia. Flammæ. Mulciber. Vulcanus. Ardor rutilus, coruscus, flammeus, edax, rutilans, rapidus, calidus, fumiger. Vulcanius, fumosus, micans. Contrarius undis. Discordes ignis & unda. Vrens, comburens, absumens obvia quæque. Æstuans calidis fornacibus. Magno fragore furens. Doloso cineri suppositus. Corripiens stipulas amplexu rapaci.

IGNEM ELICERE.

Excudere ignem abstrusum venis silicis. Scintillam silicis excutere, & rapere flammam in fomite. Quærere semina flammæ abstrusa in venis silicis. Elicere venis silicum ignes. Eruere ignem è silice.

IGNEM STRVERE.

Excitare ignem. Suscitare ignes. Ardenti subdere ligna foco. Flammigeris addere ligna focis. Imponere ligna foco. Ignem subdere stipulis. Foliis & cortice sicco nutrire ignem, & crebra anima ad flammam perducere. Flamma suggeritur costis undantis aheni. Impositum cinerem, & sopitos suscitat ignes. Flamma furentibus Austris incenditur. Cingere flamma focum. Flammas ministrare.

IGNOBILIS.

Terræ filius. Obscuro genitus loco. Obscuris natalibus ortus. Vix nomine notus. De multis aliquis. Humili de stirpe creatus. Ignobile vulgus Nullo illustris stemmate. De fæce vulgi. Fæx infima fæcis. Obscuræ mundi maculæ animæque minutæ.

IGNORARE.

Non me latuere doli. Sed non ego nescius hujus. Mens est ignara futuri. Quis Trojæ nesciat urbem? Quæ flumina lugubris ignara belli? Multa hominem fugiunt. Scire nefas homini quid crastinus afferet ortus. Gens cæca futuri. Obscura nobis sunt instantia.

IGNOSCERE.

Dare veniam culpæ. Ignoscere culpæ. Remittere noxam. Dare veniam. Cum venia legere. *V. Parcere.*

ILLECEBRÆ.

Blanditiæ. Blandimenta. Lenocinia. Irritamenta. Stimulus. Illecebræ dulces, suaves, blandæ, dolosæ, fallaces, jucundæ, femineæ.

ILL

ILLICITVM.

Fas prohibet illud. Attrectare nefas. Non faciendum fas versum.

ILIVM VRBS, ILION ARX.

Pergama. Ilion ingens. Mœnia Iliaca. Solum Iliacum. Portus Iliacus. Opes Iliacæ. Sigeia tellus. Ilios alta. Mœnia Phœbi. Hectoris urbs. Neptuni urbs. Mœnia structa canore lyræ Phœbeæ.

ILLVCESCERE, & ILLVMINARE.

Iam clarum manè fenestras intrat, & angustas extendit lumine rimas. Non alios prima crescentis origine mundi Illuxisse dies. Clarescit dies. Postera lux radiis totum patefecerat orbem. Aurora interea miseris mortalibus ægram Extulerat lucem, referens opera atque labores. Piceum fert humida tæda lumen. Lumen thalamos circundat. Dispergere lucem. Larque serenat Igne domum. Noctem flammis funalia vincunt.

IMAGO.

* Icon. Simulacrum. Effigies. Figura. Cari genitoris imago. Effigies sacræ Divûm. Picta docet templis multa tabella. Cum paupere cultu stabat in exigua ligneus æde Deus.

IMPATIENS.

Indocilis pauperiem pati. * Ferre recusans. Nescius pati. Ille mollis animo cuncta sibi adversantia longè ejicit. *V. Patienter, & præpone negationem versibus quos ibi leges.*

IMMERGERE.

* Neptuno immergere. Dare se jactu æquor in altum. Submergere Ponto. Prora avertit, & undis dat latus. Excutitur gubernator navi, & pronus volvitur in caput. Fluctus navem torquet agens circum, & rapidus vorat æquore vortex. Spargere in fluctus, & rapido immergere Ponto. Genus mortale sub undis perdidit omnipotens. Alveus trahit eum in præceps prono amne. Mare est miseris nautis exitio. Fluctibus immori eheu quam miserum! In medii submersi voragine cœni. Torrenti flumine mersus. Obrutus adulter aquis.

IMMOBILIS.

* Immotum manere. Non cedere ab ordine. Mens immota manet. Vt moles rigida mediis constat in undis,

dis, quæ ventorum furias, cœlique minas inconcussa perfert. Hæret arduus Hippomedon ceu fluctibus obvia rupes. Nescius inflecti.

IMMORTALIS.

* In quem nil juris habet parca, mors, Libitina. Est ei inconsumpta juventa. Nulla dies te eximet memori ævo. Est tibi mortis adempta conditio. Tibi stamina nulla sororum fatidicarum sufficiunt. Altior es fato. Ibis semper in ora virûm. Perennabis. Destinatus æternitati ac famæ.

IMPEDIRE.

Prohibere gressus alicujus. Obstare, obesse eunti. Fata obstant. Principiis obsta. Bonis communibus obsto. Impedit ira animum. Dii talem terris avertite pestem. * Omni studio arcere. Prohibere infandos ignes à navibus. Primaque vetant consistere terra. Deterrere nefas, sævamque inhibere bipennem. Claudere iter, facereque moras.

IMPERARE.

Populos sub leges trahere. Imperio premere. Imperium gerere. Dare mandata. Moderari imperii frena. Cœlum sperare jubebas. Arma capessant Edico. Tum sic Mercurium alloquitur, ac talia mandat.

IMPERIUM.

Imperii habenæ. Imperii frena. Moderamina rerum. Fundamenta rerum. Res. Potentia. Secures, *pro Imperio.* Iura imperii. Finis imperii. Capere moderamina rerum.

IMPERIVM EXTENDERE.

Imperium promovere, extendere, protendere. Adjicere, addere imperio. Subjicere, subdere regna. Augere regna. Proferre imperium. Proferre imperii fines. Vltra Garamantas & Indos proferet imperium.

IMPIVS. V. Dei timore carens.

IMPOSSIBILE, *seu* ADYNATON.

Quod fieri nulla ratione potest. Materia vires exsuperante meas. Ante leves pascentur in æthere cervi, & freta destituent nudos in littore pisces. Prius cœlum in tartara solves. Iovi fulmen, Herculi clavam, Homero versum subtrahere, *hæc tria olim credita sunt factu impossibilia, teste Macrobio.* * Terra feret stellas, cœlum findetur aratro, Vnda dabit flammas, & dabit ignis

ignis aquas. *V. Nunquam.*

JMPROBVS.

Scelere ante alios immanior omnes. Contemptor Amulius æqui. Parcus Deorum cultor, & infrequens. Nefandus, incestificus, execrabilis. Gens nefanda, scelerata, perversa, pessima. Fecundum in fraudes hominum genus. * Furia. Importunum prodigium. Labes ac flamma reipub. Anima sceleris totius atque impietatis. *V. Dei timore carens.*

IMPVDENS.

Cujus fugit ab ore pudor. Cujus nullus in ore pudor.

* Qui frontem perfricuit. Qui posuit pudorem. Depuduit. Exulat ore pudor. Impudentior est catello. Inverecundus. Pantolabus scurra. Cupidinum satelles. Κυνὸς ὄμματ' ἔχων, habens canis oculos.

IMPVNITAS.

* Hoc impunè feram. Inultus hoc sinam. Haud vindicabo. Non puniam. Nulla tuo sceleri à me pœna statuetur, tua te scelerum puniat conscientia, & furiis exagitere tuis.

INCANTATIO, & INCANTARE.

Carmen quo frigidus anguis rumpitur, inq; suos fontes versa recurrit aqua. Quo læsa Ceres sterilem vanescit in herbam. Carmen magicum, Thessalicum, Colchicum. Circæum, Præstigiæ magicæ. Potentia, vis magicæ linguæ. * Spargere somnos cantu. Cantatâ falce metere pabula. Carmen magico ore demurmurare Infernas catervas magico stridore ciere. Herbis cyræis potens.

INCANTATRIX.

Strix. Venefica, impia, impura, turpis, verbosa, improba, dira. Murmurans carmina magico ore. Magico saga ministerio.

INCEDERE. *V. Ire.*

INCIPERE.

* Ordiri. Auspicari. Duce, & auspice Christo. Inchoare. Te sine nil altum mens inchoat. Ardentes accingor dicere pugnas. Prima ab origine repetere. Dicere ingredior. Incipere effari. Prima exordia sumo. Rerum primordia pandere.

INCITARE.

Stimulis haud mollibus incitat iras. Reficere in prælia

lia pulsos. In prælia sæva suscitat. Ipse pater Danais animos viresque secundas Sufficit, ipse Deos in Dardana suscitat arma. Et pater Æneas & avunculus excitat Hector. Incendere animum dictis. Stimulosque furenti Adjiciunt. Iuno vires animumque ministrat. Solitis hortatibus instigare. Animos addere. Iuvenem facta ad Mavortia flammat. Attollere animos hortando. Acuere stimulis. Iustas belli flammatur in iras. Virtutem irritant animi.

INCLVDERE.

Stabulis supponere pecus. Includere undique densa corona. Inclusi utero Danai. Intus clausis cunctantur in ædibus omnes. Concludere sulco. Corpora furtim includunt cæco lateri. * Compagibus arctis tenere. Vndique sepire. Omnem munire custode locum. Concludere sulco. Sæpe illos aspera Ponti interclusit hiems. Inclusam Danaen turris ahenea robustæque fores, & vigilum canum tristes excubiæ munierant satis nocturnis ab adulteris. Aditum fracti præstruxerat obice montis. Facere vivi-mortuum. Tollere vitam alteram, quæ est libertas.

INCOLVMEN ESSE.

* Integrum esse. Esse salvum. Integritate frui. Sospitem esse. Ea visa salus morientibus una. Valere. Vtriusque partis sanitate frui.

INCONSTANS.

* Anceps, vel dubius animi. Quæ te sententia vertit? Mobilitate vigere. Est levior foliis. Fortuna est constans in levitate. Minus habet ponderis, quam summum aristæ. Est illi mens mutabilis. Varium, & mutabile semper femina. Non est stabilis suique juris. Est illi permobile pectus. Mobilior fluctu. Incertior aura. Non ita Carpathiæ variant Aquilonibus undæ.

INCREDIBILE.

* Ratam non habitura fidem. Rei fiducia cessit. Ejusmodi esse, ut fide careat, ut possit adjungi nulla fides. Speciem veritatis habere nullam. Imaginem veri ostendere nullam. * Est majus fide. Credere quis possit? Res fide major. Non est ut credam. Excessique fidem meritorum summa tuorum. Tulimus credibili majora.

IN-

INDOCTVS.

Qui non militavit in castris Aonidum. Qui non est Musarum dulcia castra secutus. Qui non coluit pectus, vel animum per artes. Qui non bibit de fonte Aonio. Qui non hausit dulce nectar Pegasei fontis. * Analphabetus. Ne à limine musas salutavit. Rudis Pegasidûm: Ignarus, & expers musarum. Ne quidem ex infimis subselliis litteratorum. Homo invenustus atque inelegans. ἀγράμματος, illiteratus.

INDOMITVS.

Equus cervicis rigidæ. Raptis concurrunt undique telis Indomiti agricolæ. Quis indomitas tantus dolor excitat iras? Pube indomita carpere sata. Effrenis. Ferus.

INDVERE, INDVMENTVM.

* Miseris velamina nautis. Amictus, tegumen, tegumentum. Arte laboratæ vestes, ostroque superbæ. Palla signis, & auro rigens. Purpureo comas adopertus amictu. Vestes picturatæ. Læna ardet murice. *V. Vestis. V. Vestes induere.*

INEBRIARE, & INEBRIARI.

* Scythis, cyathis alios urgere repletis. Reges dicuntur magnis urgere culullis: Et tentare mero, quos perspexisse laborant. Vino graves compescere dolores. Vino sepeliri. Impleri veteris Bacchi. Ferre lætitiam Dei. *V. Ebrietas.*

INFAMIA NOTATVS.

Districtus nota aliqua. Tactus infamia. Infamia læsus. * Famosus. Orbis probrum. Ignominiosus, probrosus. Turpis. Hecatæa larva. Naturæ abortus. *V. Impudens.*

INFANS.

Puer vix bene natus. Nuper genitus. Infantia pectora. Lactentia viscera. Tener in cunis, & sine voce puer. Infans lactens tenullus, vagiens, dans vagitus, fari nescius, nesciens. Materni lactis egens. Adhuc ubera sugens. Lac ore bibens tenero. Vix vacuas emissus in luminis auras. Qui vix verba potest dimidiata loqui. Pendens, & ludens ubera circum. Munera non metiens precio, non pondere dona. Paulatim blandula verba matri faciens. Infirmo poplite nutans. Pendulus adhuc parentis ad ubera. Querulis locum implens vagitibus omnem.

omnem. Cultus nesciens. Humida strata in cunis fœdans. * Faciens exordia vitæ.

INFELIX. V. Adversæ res, & Miser.

INFERNVS.

Erebus. Orcus. Carcer stygius. Tenebrosa sedes. Sedes infernæ. Tartarea domus, vallis. Loca plena timoris. Loca mortis. Caliginis umbræ. Avernæ valles. Mundus opacus. Luce carentia regna. Nigri regia cæca Dei. Nigri tetra regna Dei. Lacus ille silentibus aptus. Styx, Acheron imus. Vnda Phlegetontis. Inferno Plutoni subdita regna. Ianua nigra. Lurida porta. Aula fusca. Stygiæ tenebræ. Infernæ tristia vela ratis. Stagna lethæa. Aqua stygiæ. Tartarei sinus. Lethæi fluminis unda. Ostia Ditis. Tenebrosa palus. Fauces averni. Tartara nigra. Tartareus Phlegeton. Erebi amnes. Stygium barathrum. Porta Cerberi, Canis Stygii. Flumina, tenebræ, unda Acherontis. Tartarus igneus, ater, tremendus, teter. Avernus lethæus, vorax, cæcus. Infernus opacus, tenebrosus, Plutonius. Stygii tecta tyranni. Stygii antra Draconis. Ædes Eumenidum. Sulfureæ stagna paludis. Plutonia regna. Vbi erit ploratus in ævum. Vbi erit fletus, nimiúmque graves sine fine dolores. Est ubi perpetui tortura doloris. Ignis ubi ardebit nullo delebilis ævo. Vermis ubi scelerum semper præcordia rodit. Via tartarei quæ fert Acherontis ad undas. Spelunca alta, vastoque immanis hiatu. Turbidus ubi cœno vastaque voragine gurges Æstuat, atque omnem Cocyto eructat arenam. Cæcis domus alta cavernis. Illetabile regnum.

INFERNI DEÆ. V. Deæ Tartari.

INFERNI REGINA. V. Regina Inferni.

INFIGERE, & INFIGI.

* Excipere ferrum per ilia. Scopulo infigi acuto. Lethali cuspide figi. Hæret lateri lethalis arundo. Figere postibus adversis. Figere arma thalamo. Scopuli tua viscera figant. Figaris in acuto silice. Figere aliquem præacuta sude. Viscera ferro figere. Iaculo figi. Præfigere capita in hastis. Crebra confixus cuspide perstat. *V. Iaculari.*

INFINITVS.

Quorum nnmerum comprendere non est. Quæ si comprendere coner, Icariæ numerum dicere coner a-

quæ. Vere prius flores, æstu numerabis aristas, Poma per Autumnum, frigoribusque nives. Sæpe ego digestos volui numerare colores, Non potui, numero copia major erat. Crede mihi, si sum veris tibi cognitus oris, Nec numerus nostris casibus esse potest. Non magis illius numerari gaudia noctis Hellespontiaci quam maris alga potest.

INFLAMMARE. V. Concitare.

INFIRMUS.

Malè fortis. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis Icarus, Icariis nomina fecit aquis. * Æger, imbecillis, vetus, debilis, languidus. Sanguis habet, & effœto marcent in corpore vires. Roboris expers.

INFORTUNATUS.

Dura, adversa, crudeli, iniqua fortuna utens. Quem Iovis ira premit. Cui infandum casum fortuna minatur. Cujus capiti omnes infausta canunt. Quem fata impia tangunt. Natus es infelix, ita Dii voluêre, nec ulla Commoda nascenti stella levisque fuit. Non Venus affulsit, non ulla Iupiter hora. Pronuba Tisiphone thalamis ululabat in illis, Et cecinit mœstum devia carmen avis. Imponit capiti plurima dira meo. Qui omen habet. Tædæ funestæ. Adverso Marte ruere. Furiis agitatus iniquis.

INFORTUNIUM.

A parte læva mœsta volavit avis. Nullæ dulce queruntur aves. Auspicium infaustum, moresque sinistri. Sæpe sinistra cava prædixit ab ilice cornix. Sæpe malum hoc nobis, si mens non læva fuisset, De cœlo tactas memini prædicere quercus.

INFUNDERE.

* Fundere vina calathis. Puer ad cyathum statutus vina miscet. Explere cibaria oblivioso mero. Fundere unguenta de conchis capacibus. Vina fundere pateris, Bacchum fluentem excipere auro. Fronti immergit vina sacerdos. Implere mero pateram. Puer, age, mihi calices ingere pleniores. Madeant generoso pocula Baccho. Nobis pronâ funde Falerna manu.

INGENIUM.

Vires ingenii. Vigor ingenii velocis. Ingenium sollers, præstans, acutum, docile, nobile, divinum, egregium, capax, uberius. Ingenium iners, invalidum, torpens,

pens, pingue, rubigine læsum. Memori dignissimum versu. Docta arte politum. Aptum jocis & omnibus horis. Acies ingenii egregia. Pretiosius auro.

INGENIO EXCELLENTI ESSE.

Ingenii mira dexteritate valens. Ingenio magnus. Maximus ingenio. Præditus ingenio. In quo est ingenii summa facultas. Haud equidem credo, quia sit divinius illis ingenium, aut rerum præstantia major. * Mentis acumine præstat reliquis, quantum non Cynthia præit reliqua sidera notho lumine.

INGRATVS.

* Ingratus, & immemor beneficii, vel muneris accepti. Quæ præmia das pietatis? in vanas abiêre vices pietatatis honores? Danaidum dolium. Apud quem non stat gratia facti.

INIMICVS.

* Hostis, adversarius, antagonista. Hostilis tibi facies occurrat. Odi cane pejus, & angue. Inimicus atrox. Lycambeis hostem latratibus invadere. *Vide Hostis.*

INIQVVS, & INJVSTVS.

Contemptor æqui. Injusto sub fasce viam carpit. Est Injusta noverca mihi domi. Contemptrix superûm, sævæque avidissima cædis. Tunicam mihi malo lupinam, Quam vel me tota populus deprædicet urbe. Iura negat sibi nata, nihil non arrogat armis. Cui jus est in armis. Cui vis cogitur, jurisque locum cui vendicat ensis. * Scelere ante alios immanior omnes. Impius in superos. Bipedum nequissimus. Propago ferrea. Nefandus, incestificus, execrabilis. Fecundum in fraudes hominum genus. Cui non parentis ullus, aut æqui est amor, avidus cruoris, armorum, doli. Dirus, scelestus. Certat in omne facinus, & pensi nihil ducit. Qui nullum nefas putat. Vitio vitiosior ipso.

INIVRIA AFFICERE.

* In aliquem fundere convitia stolidæ linguæ. Petere atro dente. Vertere in aliquem minas. Aliquem allatrare. Verbis odio aspera movere. Infandis tractare modis. Exagitare per summum nefas. Vexare. *Hor.* quid immerentes hospites vexas canis?

INNOCENS.

* Non ego peccavi, Patior pœnam sine crimine. Viximus

ximus innocui. Immeritus lui. Vita fidesque mihi est inculpata. Plectimur immerito. Insons ac minimè reus. Sum criminis insons, nihil mihi conscio, nulla pallesco culpa. Sum sine fraude doloque. Innoxius egi. Conscia mens recti est.

INQVINARE.

Pias scelerare manus. Reddere spurcum, fœdum. Aspergere labem. Conspurcare, fœdare, polluere, contemerare, contaminare.

INSANIA.

Vesania furibunda, præceps, miseranda, fervens, rabiosa. Trepido vultu. Mentis inops. Exsul mentis. Furor cæcus, ardens, noxius, dirus, effrenis, rabidus, vesanus, perniciosus, insanabilis. Perdere cuncta parans. Arma ministrans. Incitans, ciens iras. Sceleratis effetus ausis. Exacuens enses, & duplicans iras. Quæ fertur passu incerto. Vexans, discrucians hominum mentes. Rabies indomita, horrenda, trux, malesuada, infanda, malesana, effera, concita, germana furoris. Rumpens in omne nefas. Nigro armata veneno. Oestrum rabidum, dirum.

INSANIRE.

Ardere, flagrare acerba rabie. Circumagi vago furore. Cœco insaniæ furore. Agi furore gravi. Impelli furiis. Rabie concitum, percitum esse. Corda tument rabie. Rabies, furor, iraque mentem præcipitant. Animus stimulatur furente rabie. Mens furiis agitatur. Sævis agitari furiis. Pectus anhelum & rabie fera corda. Furore insano correptus. Ignes concipere amentiæ. Cæco raptus amore fugit. Furiata mente ferebar. Furiis incensum ferri. Sævit inops animi, totamque incensa per urbem Bacchatur. Arma amens capio, nec sat rationis in armis.

INSERERE, INSITIO.

* Oculos imponere. Aliena ex arbore germen includere, udoque docere inolescere libro. Findere cuneis viam in solidum, deinde feraces immittere plantas. Miratur arbos non sua poma. Caudicibus sectis truditur è sicco radix oleagina ligno. Fert arbor insita mala. Prunis vidi lapidosa rubescere corna. Inutiles ramos falce amputare, & feliciores inserere.

INSI-

INSIDIÆ.

Retia. Ars. Fraus. Nodi. Insidiæ clandestinæ, bilingues, iniquæ, hostiles, nefandæ. * Lupus explorat insidiis circum ovilia, & ipse nocturnus obambulat gregibus. Meditari, struere, tendere, componere alicui insidias. Aliquem insidiis, & arte circumdare. Circumscribere misellum, ac fraudi expositum caput.

INSIGNIS VIR. V. Vir excellens.

INSOMNIA.

Somni mendaces. Visa noctis. Simulacra noctis. Simulacra inania somni. Imago somni, noctis. Turbida Imaginibus surgunt insomnia diris.

INSPICERE. V. Respicere.

INSVLA.

Fluctibus ambita, circumflua, circumdata, septa, cincta. Dividua quam premit amnis aqua. Discretas insula rumpit aquas. Scissus in geminas partes circumfluus amnis. Stabilis medio sedet insula ponto. Insula dives opum. Insula portum efficit objectu laterum. Graio stant nomine dictæ Insulæ Ionio in magno. Æææ insula Circes.

INSVPER.

Adde quod. Hoc accedit ad illud. Addere insuper, Pudor est ulteriora sequi. Præterea.

INTEGRVM.

Omnibus suis numeris perfectum, constans, absolutum.

INTELLIGERE.

Percipere, notare mente. Memori pectore verba notare. Pectore, mente tenere. Infigere animi sensibus. Accipere docili mente. Paucis animos adhibere, docebo. Cur mea dicta negas duras dimittere in aures. Quæ dicam animis advertite vestris. Accipe nunc Danaum insidias, & crimine ab uno disce omnes.

INTERROGARE.

Voce sua voces alicujus elicere. Quærere. Percunctari. Vrgere. Instare.

INTINGERE.

In mero mollire Cererem. Macerare. Immergere.

INTRARE.

Succedere tectis. Inferre pedes in limina. Limen adire. Irrumpere aditus. Tecta, vel ad tecta subire. Penates,

nates, seu penetralia inire. Ingredi tecta. In domus limina irrumpere. * Succendere penatibus. Penetrare aulas, & limina regum. Illa subit mediæque minans illabitur urbi. Nemorum secreta subire. Foribus se inferre. Transfer pedem omine cum bono. Ferre gressus intra tentoria. Reclusis inferre portis.

INVADERE.

* Invadere hostes. Irruere, & densis circumfundi armis. Aggredi ferro. Excipere incautos. Injicere se medium in agmen. Invadere trepidantia castra. Fertur medios moriturus in hostes. Ruunt in terga feroces. Insidiis tacitoque invadere ferro.

INVICTUS.

* Nullis superabilis armis. Invictus à vulnere. Contemptor ferri. Nullis ille potest esse saucius vulneribus, nulloque occumbere ferro. Caput insuperabile bello. Nulla vi domabilis. Invictis viribus heros, quem nulla fatigant prælia. Nescia vinci pectora. Invictus Roma marte Britannus.

INEXPUGNABILIS V. Bellicosus.

INVIDERE.

Confici livore maligno. Marcescere aliorum rebus opimis. Livoris rabie vexari, agitari, impelli. Livor edax, occupat, carpit, habet pectora, præcordia. Saucia cordia tument invidia. Stimulis agitatur iniquis. Livor edax est quasi labes addita claris virtutibus. Lædere nescit heroum sobolem invidia. Invidiæ scopus est, sed eo felicior ipso, namque viles & minutas animas haud afflat invidia.

INVIDIA.

Invidiæ stimuli. Minacis invidiæ cumulus. Virulenta rabies invidiæ. Morsus livoris edaces. Livida, pallida tabes invidiæ. Vis invidiæ omnia rodens. Dolens alieno commodo. Livor iners vitium. Invidia Siculi non invenere tyranni Majus tormentum. Extenuans, macerans, conficiens ossa, medullas, corporis artus. * τέκνον ἐχίδνης, filia viperæ.

INVIDUS.

Marcescens aliorum rebus opimis. Invidiæ stimulis agitatus. Impulsus livore magno. Viscera, ilia rumpens invidia. Cui pectus felle madente fluit. Cui pallor horribiles genas colorat, & macies infelix ossa

tenu-

renudat. Cui livor edit pectora atro dente. Aliorum egregia facta arrodens. Odiis exsaturatus.

JOANNES BAPTISTA.

Zacharides. Zachariæ filius. Abiades. Matre satus sterili. Regis cælituum prænuncius. Iuvenis velatus corpora setis. Egregius vates, cui gratia dulce Nomen habere dedit. Sterili data pignora matri. Sacra de stirpe creatus Christi tuba prima. Tuba viva Dei. Regis præcursor Olympi. Vox ego nequidquam sterili clamantis in ora. Vates, qui gressum in sorte docendi, Ante Dei natum ceu nova stella tulit. Sanctorum subole sera parentum. Solis perpetui prodrome Lucifer. Pastus Baptista locustis, Silvarumque favis, & amictus veste cameli.

JOANNES EVANGELISTA.

Vates qui mira notabat Visa Dei jussu. Exigua Betsaide cretus. More volans aquilæ, verbo petit astra Ioannes.

JOCVS, JOCARI.

* Sales, facetiæ, lusus, lepôres. Sale Attico conspergere. Multo madet sale. Egregiè festivus homo. Dicteria dicere in omnes. Bellè jocari. Dispungere seria ludo. Vti nonnihil libertate decembri.

JONAS PROPHETA.

Ionas cui teneræ nomen fecêre columbæ. Liberat è ceto fidentem oratio Ionam. Qui pelagi projectus in undas Tres latuit soles monstri fluitantis in alvo. Bellua quem tenuit ventris sub carcere vates.

JOSEPHVS ARIMATHÆVS.

Arimathidos urbis alumnus. Consors Arimathidos urbis. Ioseph veniens Arimathide ab ora.

JOSEPHVS, SPONSVS MARIÆ.

Mathiades. Senior cui credita virgo. Tutorque Iosephus Virginis & pueri, Longævus senior. Nutans ætate Iosephus. Veniens Davidis origine Ioseph.

IRA.

Malum deforme. Ira subita, violenta infracta, indomita, ferox, sæva, trux, cæca, effera, implacabilis, præceps. Ira furor brevis est, Præcipitans mentem Rapiens sensus tota cum ratione. In præceps omnia vertens & agens. Animos cæca caligine turbans, versans. Adjuvans quaslibet infirmas manus. Ingentes, terribiles

minas parturiens. Coquens præcordia. Concitans rapidas faces. * ζέσις αἵματος, fervor sanguinis.

IRAM DEPONERE.

Ponere iram. Tollere iram. Premere iram. Cohibere, inhibere ferventes æstus. Reprimere, supprimere iram. Animum ab ira revocare. Turbidos componere fluctus pectoris. Placare animos, & temperare iras. Iras remittere. Tumida ex ira tum corda residunt.

AD IRAM INCITARE.

Stimulis arrigere iras. Addere iras. Animum incendere dictis. Acuere furorem. Movere iras. Arrectæ stimulis haud mollibus iræ. Variis acuunt rumoribus iras. Magnisque acuunt stridoribus iras. Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras? Incenditque animum dictis, atque aggerat iras.

IRASCI.

Ardescere in iras. Volvere, volutare, fovere irarum sub pectore fluctus. Omnes irarum effundere habenas. Candescere, excandescere æstu iræ. Exercere, satiare iram. Iras secum animo coquere. Ardere, flagrare, æstuare, exæstuare, incandescere, fervere ira. Sibi induere iras, colligere. Mens exæstuat ira. Increscunt animis discordibus iræ. Surgere in iras. Laxas iræ permittere habenas. Exardere in iras. Animus turgescit tristibus iris.

IRATVS.

Concitus, percitus, commotus ira. Irarum fluctuans æstu. Irarum percitus Oestro. Audaces effusus in iras. Irarum volvens sub pectore fluctus. Flagranti percitus ira. Fervens tumida ab ira. Sæva bile tumens. Concitus æstu impotente furoris. Stimulis haud mollibus actus furoris. Fervidus ira. Nec dum etiam caussæ irarum, sævique dolores Exciderant animo. Vario irarum fluctuat æstu. Sævit animis ignobile vulgus.

IRE.

Tendere aliquò. Ferre gressus, gradus, pedem, passus. Ferri gradu corporis. Proripere se aliquò. Vestigia firmare, torquere, figere, signare. Carpere viam, & susceptum perficere iter. Agere se. Quo teneris iter? Parare viam. Ponere pedes. Contendere aliquò. Metiri iter. Dirigere gressum. Ire pedes. Saxa Pachini radimus. Tentare viam. Ignotas tentare vias. Coge gradum, conferre

ferre juvencos. Ferri regione viarum. Gressus glomerare superbos. Premere vestigia. Celerare cursus. Rapidis ferri passibus. Emetiri longi orbis iter. Ferre gradu corpus. Vtque pedum primis infans vestigia plantis Institerat.

IRE GRADV SVSPENSO.

Vestigia furtim ferre suspenso taciturna gradu. Ferre suspensos gradus. Suspensos ponere gradus. Ire passu, gradu non faciente strepitum. Suspendere gradum. Furtivo passu vestigia sequi. Clam ire pavido gradu.

JRIS. V. Arcus cœlestis.

IRRIDERE.

Illudere aliquem. Certant illudere capto. Excipere cachinno. Tollere cachinnum. Naso suspendere. Naso suspendis adunco. Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus. Rursusne procos irrisa priores experiar? *Egregie nasutus homo. Ipsum posset hic deridere Latinum. In aliquem virus habere, evomere. Aliquem improbis gannitibus lacessere.

JRRVERE.

Medios moriturus in hostes Irruit. Mediis se immiscuit armis. Densos fertur moriturus in hostes. Irruere densis & circumfundier armis. In media arma ruere.

ISTER.

Danubius profundus, rapidus, ferox, binominis, septemplex, barbarus, gelidus, frigidus, capax. Terga vasti Danubii. Ister Scithicus, septemfidus, turbidus, vagus, fluctivagus, undans. Torquens, volvens flaventes arenas. Æquoreis Ister aditur aquis. Qui petit Euxinas aquas. Ripa semper metuendus utraque. Longo sinuatus orbe. Flumina Danubii. Rapidæ Danubii. Istri aquæ.

ITALIA.

Hesperia, Ausonia. Latium. Ausonis ora. Ausoniæ humus. Ausoniæ terræ. Domus Latiæ. Regna Itala. Fines, agri Itali. Tellus Romana. Itala tellus. Latii agri. Solum Romanorum. Terra antiqua potens armis, atque ubere glebæ. Saturnia tellus. Magna parens frugum. Plus satis in laudes terra superba suas. Felicia, splendida regna potentis Italiæ.

ITER.

Viç propositum. Longum, breve, cœptum, incœptum, innocuum, tutum. Vtile, non inutile. Occultum, secretum, præceps, festinatum. Strata viarum. Tritum spatium. Angusta viarum.

ITER FACERE.

Mediæ tenere urbis iter. Carpere iter, vias pede veloci. Capere iter. Ingredi iter. Metiri iter. Emetiri iter. * Cito tramite decurrere. Angustum formica terens iter. Corripere viam. Tramite recto carpere collem. *V. Ire.*

JUBERE.

* Mandare, imperare, præcepta dare, edicere. *V. Imperare.*

JUCUNDITAS.

Gratia dulcis, suavis, elegans, blanda, decens, pulcra. Lepos suavis, comis, facilis, flexanimis, mellifluus, Cecropius, Atticus. Canere ad veteres verba jocosa modos.

JUCUNDUS.

Dulcis, suavis, amicus, amœnus. Blandus, plausibilis, venustus, lepidus, amabilis. Multi fabula plena joci. Iucundum lumen cœli. Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem.

JUDÆA.

Terra Iudaica. Iudæa tellus. Palæstina. Dives opum, fertilis frugibus. Ora terræ Iudææ. Terra melle & lacte fluens.

JUDÆUS.

Circumcisus, superstitiosus, rebellis. Isacida. Satus Isaco patre. Stirps, progenies, proles, genus Isaci. Gens Isacidûm. Gens Idumea. Gens Ismaëlis. Gens nata semine Isacidæ patris. Genus Israëlis avitum. Posteritas Iessigena. Gens Iacobæa. Gens edita semine Iudæ. Gens olim dilecta, nunc inimica Deo. Quam Deus dura eduxit eremo siccis plantis per mare purpureum. Sabbatharius. Culta Palæstino septima festa viro. Cultaque Iudæo septima sacra viro. Recutitus. Verporum dispersa propago. Apellæ viles. Gens Hebræorum. Gens circumcisa.

JUDAS.

Iscarius pesti infandæ devotus Iudas. Lectorum procerum

cerum labes, & pestis Iudas. Falsi simulator amoris. Christum qui prodidit ater Iudas. Furiis agitatus Iudas. Doli fabricator Iudas. Διάβολος νέος, novus diabolus.

JVDEX.

Selectus, legitimus, gravis, secretus, æquus, iniquus, corruptus, incorruptus, justus, injustus, gravis, severus. Vultu atque ense severus. Cui sunt dubii credita jura fori. Solliciti terrens pectora mœsta rei. Tam sævo judice sontes. * Iudicium muneribus subruere.

JVDICARE.

Decernere. Dijudicare. Ferre sententiam. Facere judicium. Res est arbitrio non dirimenda meo. Pagina judicium tuum subit.

JVDICIVM EXTREMVM. Vide Dies extremi iudicij.

JVDITH HOLOFERNIS PEREMTRIX.

Animi matrona virilis Iuditha, Meraris, *id est*, Merari filia. Meraris ex imo corde precata Deum. Falcato detruncat acinace collum.

JVGVLARE.

* Iugulum petere. Resolvere jugulum mucrone. Mergere jugulo ferrum. Vulnerat ense qua collo est confine caput. Impia manu senile guttur parentis fregit. Iugulum ense fodere. Alto jugulo mucronem tingere. Vocis iter secare, & tenuem vitam include è sanguine. Iugulo demittere ferrum. In collum stringere cultros. Condere sicam jugulo. Condere pugione jugulum. Penitus premens jugulo manum commisit, inque vulnere ensem abscondit.

JVGVM.

Curvum, incurvum, durum, debile, adamantinum, spinosum, injustum. Vocare ad, vel sub juga. Imponere jugum. Supponere tauros oneri. Premere aratro collum. Aratro adjungere. Agere sub juga. Colla jugis supponere. Venire, trahere, ducere, ire sub juga. Præbere colla premenda jugo. Dare colla premenda jugo. Subire aratra. Subdere oneri colla. Submittere colla jugo. Subtrahere colla jugo. Detrectare jugum. Rumpere vincla jugo.

JVNCTVRÆ.

Iuncturas tabulata dabant.

JUNGERE.

Se lateri alicujus glomerare. * Se socium vel comitem præbere. Iunge latus lateri. Addere se socium. Stipare latus. Iuxtà incedere.

JUNO.

Regina, Iovisque & soror & conjux. Magni matrona Tonantis. Saturni sors prima. Saturnia. Sospita. Pronuba. Iovis conjunxque sororque. Nupta sororque Iovis. Sui germana mariti. Germana Tonantis. Magni consors Iovis. Cui vincla jugalia curæ. Toris quæ præsidet alma maritis. Laborantes utero miserata puellas: Alumna Tethyos. Sacris præfecta maritis.

JUPITER, FALSUS DEUS.

Iustus, omnipotens, cœlestis, summus, arduus, magnus, ingens, invictus, tonans, vindex, ultor. Saturnius. Hammon. Stator. Elicius Tarpeius. Capitolinus. Latius. Hercæus. Panompheus. Cæneus. Qui præbet numina vatum ingeniis. Divûm sator, rector, rex. Divûm hominumque pater. Vasti rector Olympi. Populi rectorque parensque. Qui fera terribilis jaculatur fulmina dextra. Sideream mundi qui temperat arcem. Rapidis qui tonat altus equis. Cujus veniunt fulmina torta manu. Qui freta, qui terras, & sua regna quatit. Posita est cui regia cœlo. Qui mundi temperat arte domum. Omnipotens rex ætheris alti. Divûm pater, atque hominum rex. Hominum sator atque Deorum. Hominum divûmque æterna potestas. Qui res hominumque Deumque Æternis regit imperiis. Regnator qui cœlum & terras numine complet. Hominum rerumque repertor.

JURARE ETHNICO MORE.

Superos vel numen Deorum testari. Per superos, & si qua fides tellure sub ima est. Me obstringo verbis in sacra dura meis. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Per mare, per terras, per cœli numina juro. Iuro per jubar hoc solis radiis insigne coruscis. Iurare Stygias undas. Terram, mare, sidera juro. Adjuro Stygii caput implacabile fontis. Per caput hoc juro. Testor utrumque caput. Per superos, atque hoc cœli spirabile lumen.

JURECONSULTUS.

Vir consultissimus æqui, juris, consiliisque potens, & providus auctor rebus agendis. Sciens legum, fœdera

ra & pacta tenens. Interpres doctissimus duplicis juris. Cui bene sunt gemini perspecta volumina juris. Cujus manus volvit assidua sedulitate spatiosa volumina juris. Imbutus gemino fonte juris florentis. * Iuris, & æquarum legum scientissimus. Qui ore veridico regit forum. Antistes juris, & legum. Cui Themis suum reclusit pectus & quem Astræa suo fovit sinu. Iuris alumnus. Medulla juris, ὃν Θέμις μεγάλοισι μαζῷ, quem Themis nutrivit ubere. *V. Causidicus.*

JURGARI.

* Iurgia nectere, dicere. Dicere per jurgia. Ad jurgia solvere linguam. Ire in litem. Meditari jurgia linguæ. Rixæ verba ministrare.

JURGIA.

Querela. Discordia. Lites. Contentiones. Querelæ damnosæ. Litigiosa jurgia. Irrita jurgia jactare. Veluti magna in populo cum sæpe coorta est Seditio; sævitque animis ignobile vulgus. Iurgium insanum, simulatum vino. Iurgia turbida. Amaræ prælia linguæ,*Clamosas lites movere. Gravem intendere litem. Litem habere cum aliquo. Fervere litigio. Rabiosas tollere voces.

JUSTUS.

Sine labe. Sine crimine. Quo non justior alter. Iustissimus unus. Servantissimus æqui. Recti custos. Imitator honesti. Iustitiæ tenax. *V. Bonitas.*

JUVENCA.

Cornigera, nivea, sterilis. Quæ dederat nullo colla premenda jugo. Operam connubiique rudis.

JUVENCUS.

Rudis operum. Tener, indomitus. Malè inæquales veniunt ad aratra juvenci. Detrectans aratrum. Detrectans juga prima. Exultans teneris in herbis. Insultans campo. *V. Equus.*

JUVENIS.

Puer levioribus annis. Medio jam flore vigens. Vernans jucundo flore teneræ juventæ. Florens, virens, vigens mollibus, juvenilibus, florentibus, vernantibus annis. Flavens prima lanugine malas. Ætatis flore virens. Ævi flos perpetuus. Iuvenile corpus. Integer ævi, annis. Iuvenum gratissimus. Plenus studiorum. Nobilis & clarus origine. Iuvenum caterva, series, sedula turba.

turba. Romana pubes. Gaudens equis canibusque, & aprici gramine campi, Cereus in vitium flecti, monitoribus asper, Vtilium tardus provisor, Prodigus æris.

IVVENTA.

Ætatis ver. Primi flores. Spatium juventæ. Fortior ætas. Primæ lanuginis ætas. Prima juventus. Viridis, generosa, velox, grata, docilis, prodiga, primæva, pubescens, petulans, ingeniosa, lasciva, incauta, prava, male circumspecta. Vitiis luxuriosa suis. Ad vagas libidines proclivis. Mollis & apta capi. Tempora verna juventutis. Florescens ætas. Ver breve blandæ juventæ. Præcalido sanguine fervens. Laude gerendarum rerum inflammata. Flos virentis ævi. Ventosa levitate tumens.

A IVVENTVTE.

A teneris, juvenilibus, florentibus annis. Primis ab annis. Primo, viridi ab ævo. A flore juventæ. * A cunis usque ad canos.

IN IVVENTVTE.

Prima florente juventa. Mollibus, juvenilibus annis. Pubescente juventa. Vitæ melioris in ævo, Dum primi temporis anni florent. Dum vernat ætas, & novus est flos indolis. Primæ sub flore juventæ. Sub viridante adhuc ævo. Prima lanugine signante genas. Dum prima novis adolescit frondibus ætas.

L

LABES.

INsolita, indigna. Eximere labem. Maculas læsis de vestibus auferre. O nefanda & perniciosa labes civitatis Candidus impura labe carebat amor. Gratior est pulcro veniens è corpore nævus.

LABOR.

Opus laboris. Onus laboris. Tædia longa laborum. Prima pars exhausta laboris. Series immensa laborum, Labor irritus, incertus, actus sine fine, continuus, æternus, difficilis, immodicus, immensus, improbus. Omnia vincens. Nunquam cessans. Patiens tædia multa. Res claras, egregias tentans, perficiens. Augens altrices opes. Facta memoranda, cantanda, celebranda perficiens. Redit agricolis labor actus in orbem. Extremo sub fine laborum vela trahere. Omnibus una quies operum,

perum, labor omnibus unus.

LABORARE.

Præcipuum jam inde à teneris impende laborem. Perficere, sustinere, subire laborem. Exercere laborem. Formicæ æstate laborem experiuntur. Indulgere labori. Non linquere laborem. Pati labores. Sumere labores. Superare labores. Ferre laborem. Vrgere se laboribus. Dum vires, annique sinunt, tolerare labores. Exercere vires. *V. Operari.*

LABYRINTHVS.

Tectum curvum, recurvum, fallax. Tecta cæca. Tecta cæcæ non redeunda domûs. Tecta monstri. Innumeræ errore viæ. Per dubias saxea tecta vias. Multiplex domus limine, variarum ambage viarum. Ne labyrinthæis è flexibus egredientem, Tecti frustraretur inobservabilis error.

LAC.

Lacteus humor. Vberis nectar. Munera nivei lactis. Niveum nectar. Dentibus & gingivis inimicum. Bene nutriens. Dulce, recens, candidum, niveum, coactum, concretum vimine querno, caprinum, vaccinum, ovillum. Lac mihi non æstate novum, non frigore desit.

LACRYMÆ.

Inania munera morti. Signa animi mœsti. Tepidus ros. Tepidus imber. Lacrymarum rivus. Effusæ gravidis uberibusque genis. Vberibus oculis lacrymarum flumina missa. Lacrymæ introrsus obortæ. Ora rigantes. In ora cadentes. Ora genasque rigantes, humectantes. Rivi more fluentes. Vocis pondera habentes. In ora, more nivis sole madentis eunt.

LACRYMARE, & LACRYMARI.

Fundere, profundere, effundere, dare, spargere lacrymas, largos fletus. Ducere fletum. Indulgere lacrymis. Lacrymis perfundi. Rigare, irrigare, temerare, contemerare, contaminare, polluere fletibus ora. Implere sinum lacrymis obortis. Lacrymarum flumina mittere. Humectare, spargere imbre genas. Lacrymis lumina, ora madent. Ex oculis humida gutta cadit. Humectare guttis grandibus ora. Lacrymis oculos explere. Labitur ex oculis tum quoque gutta meis. Fluunt lacrymæ more perennis aquæ. Decidit in tepidos lucida gutta sinus. Lacrymis immaduêre genæ. Lacrymis nul-

lus

us modus est. Lacrymas volvere per ora. Largos ciere fletus. Lacrymis ora perfundere. Moveri fletibus. Oculos lacrymis suffundere. Demittere lacrymas. Lacrymas per ora volutare. Lacrymis humet arena meis. Per sinus lacrymæ fluminis instar eunt. Lacrymis oculi funguntur obortis. Lacrymæ per amantia lumina manant. Nec lacrymas oculi tenuere cadentes. Suffundere lumina rore. Miscere lacrymis dicta. Lacrymis oculi rorantur obortis.

LACRYMANDI CAVSAM PRÆBERE.

Elicere, movere, excutere, exprimere, extorquere, commovere lacrymas. Cogere in lacrymas. Tempus in immensum lacrymas tibi movimus istas, Quæ semper caussa sufficiente cadent.

LACRYMAS SISTERE.

Lacrymas inhibere, cohibere, comprimere, supprimere, suspendere, tenere, retinere, continere, temperare. Temperare lacrymis, & à lacrymis. Sedare fletus. Siccare lumina.

LACTARE.

Dare ubera. Vberibus satiare famem. Lactis alimenta dare. Præbere ubera. Quem sine matris honore Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ. Armentalis equæ mammis & lacte ferino Nutribat, teneris immulgens ubera labris. Vbera admovere, sugere. Alere lacte, lactis ope. Imbuere guttura lacte. Dare mammam, mammillas.

LACTERE, SVGERE.

Lac bibere. Lambere matrem. Siccare, exsiccare ubera labris. Trahere, ducere ubera plena. Ebibere lac maternum. Vberaque ebiberant avidi lactantia nati. Distentas siccant pecudes, & lacte negato, Sordidus exhausto sorbetur ab ubere sanguis. Pronus lac bibit agnus ovis. Bina die siccant ovis ubera. Vberibus satiare famem.

LÆTVS.

Suffusus, perfusus gaudio. Fronte serena. Capiens gaudia læta mente. Lætitiæ sentiens dulces sub pectore motus. Animos ad sidera tollens lætus. Vultum serenans pulso mærore. Lætas voces ad sidera jactare. Exultans animis. Solvere se longo luctu. Index lætitiæ fertur ad astra sonus.

LÆTARI, LÆTITIA PERFUNDERE

V. Gaudere.

LAMBERE.

Lingere lingua alumnos. Angues sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Piscesque impasti vulnera lambent. Lingere, attingere lingua aliquid.

LANA, & LANIFICIUM.

* Vellera niveæ lanæ. Barbas, & incana menta hirci tondere. Lanicium pro lana. *Virg.* Si tibi lanicium curæ. Vdis aries in gurgite villis. Non cedere alicui laude artis lanificæ. Rudem lanam glomerare in primos orbes. Mollire manu lanas. Lucida, byssina, tenuia vellera Serum. Lanam mollire trahendo. Vellera per tenues ferri producere rimas. Rudes tenuare lanas. Lanam purgatis sordibus præbere calathisco virgato. Laborem deproperat digitis versatilibus sedula virgo, juxta quam radii sunt, & viminei calathisci.

LANCEA.

Acumen. Ferrum. Telum Iaculum. Fraxinus ferrata. Belli prænuntia. Acies hastæ. Hasta æratæ, acutæ cuspidis. Hasta terribilis, bellica, acuta, prætenta ferro. Peliaca, Pelias, Calydonia. Lancea atrox, improba, crudelis. Transadigens costas. Quæ in intima viscera conditur. Quæ transfigit corpus. Hastile.

LANCEAM VIBRARE.

Certam quatit improbus hastam. Validis ingentem viribus hastam. In latus, inque fere curvam compagibus alvum Contorsit. Tergo sceleratam intorserat hastam. Intorquet summis connixus viribus hastam. Hasta volans noctis diverberat umbras. Validam dirigere hastam. Magnis mittere viribus hastam. Infestam tendere hastam. Stridentem eminus hastam Concipit. Infesta subit obvius hasta. Validam vi corripere hastam. Ferv... dus advolat hasta. Bina manu crispans præfixo hastilia ferro. Sanguinolenta gravi vibrans hastilia ferro.

LANIARE.

* Crudos laniare dentibus artus. Discerpere crudelem in modum. Discerptum late juvenem sparsere per agros. Quid miserum Ænea laceras? Candidos humeros turpare unguibus. Vultur tardus rostro trahit ilia. Avidi canes scindunt ilia perfida. Diripere artus insanis unguibus. Laniare unguibus ora. Fœdare pectora pugnis

ugnis. Pedibus uncis eviscerat ales Tityum. Animæ tinacula dilaniat. Mille locis spargi lacerum. Secare ngue rigente madidas genas. Rumpere ungue capilos. Ire unguibus in genas. *V. Cadere.*

LAPIS.

Lapidum compago. Ossa magnæ parentis. Lapis dus, rigidus, gravis. Qui molli cavatur aqua. Musco cirmlitus. Saxum asperum, solidum, adamantinum.

LAPILLUS, seu GEMMA.

Nobilis, insignis, multicolor. Nitescens, revirescens o in æquore. Nitido fulgore coruscans. Nata sub bis plagis. *V. Gemma.*

LAPIDIBUS OBRUERE.

Obruere sæva saxorum grandine aliquem. Rigido idum ictu impetere, & interimere. Hinc atque inde nat cava tempora saxeus imber circum, & frontem cribunt fera marmora. Saxea mole obruere. Affligelapidum imbre. Grandinis in morem porrectis unque saxis pulsare. Saxorum Stephanus grandine pulobit.

LARES.

Lares patrii. Qui compita servant, & vigilant nostra per in urbe Lares. Agri custodes. Dii domestici. llus larium timor infernorum.

LATRARE.

Latratus edere ore. Complere, replere, implere laibus æthera. Dare latratus. Latratu tecta replere. onat, insonat latratibus æther. Agros turbare latra- Sævit canum latratus in auras. Latratibus instare. itor antro Æternùm latrans exangues terreat ums. *V. Canis.*

LAVARE.

Flumine vivo se abluere. Puro se in fonte lavare. te labra proluere. Artus liquido rore perfundere. gere corpus aqua. Mergere corpus aqua. Prolui phis. Corpus fluviali spargere lympha. Fontana uere unda. Tergum dimittere in undas. Sumere am. Liquore perfundere. Mergere, immergere coraquæ. Conspergere corpus. Corpora tingere supers aquis posito velamine. Candida permulcens lidis vestigia lymphis. Multaque aspergine rorant. que suscepta mane laventur aqua. Summa pedum,

taloque tenus vestigia tingit.

LAVDARE.

Cœlo laudibus æquare. Vltra placitum laudare. In laudes alicujus insurgere. Ire per laudes alicujus. Insigni laude aliquem ferre. Tollere in astra. V. Celebrare.

LAVDARI SAT NEQVIS.

* Nulla cura fandi, nullus labos te celebrare promerito cantu queat. Non si ipse pater Mæonius resurgat, aut æmulus illius Maro explicet ingenii vires, atque aurea scribat carmina, & mille veniat musis comitatus, Non te dicere sum potis tuumq; nomen perpetuis inscribere fastis. Non ego sat memorem virtutis tuæ præconia. Non potes laude ferri ex merito. Quis te extollat in astra nomenque tuum famæ jugalibus evehat? Non est cothurnus aliquis par tuæ famæ. Altius te velim deducere, sed deficiunt vires. Quis te ex æquo dicere possit? Ipse tuarum laudum si præco fias, dignè laudabere. Non nisi ore tuo laudari aptè potes.

LAVDARE DEVM. V. Deum laudare.

S. LAVRENTIVS.

Oris Missus ab Hispanis, Romana incendia vicit, Subjectis prunis Laurentem ferrea cratis Torruit, & fidei lucet in igne decus.

LAVRVS.

Arbor Phœbi. Arbor Parnassis. Parnassia. Innuba. Perpetuos gerens frondis honores. Apollinea, Phœbea. Triumphalis, Palatina. Grata Phœbo, Apollini. Spectatissima in monte Parnasso. Semper virens. Quæ non carpitur fronde caduca. Servans æternum decus fronde virente. Amica doctis Vatibus. * Ποιὰ Παρνασσία, herba Parnassia.

LAVS.

Præconia laudis. Laudis summa. Laudis cupido. Laudis certamen. Laudis fiducia. Inclyta præconia famæ. Magnum ad virtutem gloria calcar habet. Stimulant generosa pectora. Nescia perpetuæ mortis. Mansura per ævum. Nullo unquam delebilis ævo. Laus celebris, insignis, magnifica, egregia, eximia, ardua, invidiosa. Egregiam laudem referre. Blandis gaudere magistri laudibus. Non laudis amor, non gloria cessit.

LAVDEM EXPETERE.

Captare famam. Ad laudem rapido contendere cu-

su. Nomina clara sui tituli affectare. Venari studio laudem, & dubios exposcere honores. Eximio laudum succensus amore. Laudum perculsus amore. Laudum immensa cupido.

LAZARVS, VEL, VT ALIIS PLAcet, Eleazarus.

Christi sectator, & hospes. Antiqua vir nobilitate. Et blandus digiti rore Eleazar alit. Gremio senis abdita sancti Recubabit, ut est Eleazar, Quem floribus undique septum, Dives procul aspicit ardens.

LECTVS.

Quassus ab imposito corpore. Lectus sponda pedibusque salignis. Cubile viduum. Strati captata cubilia lecti. Placidi mollia, dulcia strata tori. Thalamus. Cubile. Torus. Grabatus.

LECTVM PETERE.

Procumbere toro. Petere somnum. Ad strata redire. Conscendere cubilia strati lecti. Dare corpora somno. Collapsaque membra Marmoreo referunt thalamo, stratisque reponunt. Membra locare toro.

LECTO SVRGERE.

Surgere mollibus è stratis. Mollia placidi linquere strata tori. Corripere è stratis corpora, membra, artus. Membra levare sensim vili demissa grabato. Mane levare caput. Consurgere è stratis. E tepido tollere membra cubili.

LEDA.

Fecunda, pulcra. Mater Helenæ. Nigra conspicienda coma. Quam fluminea lusit adulter ave. Quam plumis abditus albis Callidus in falsa lusit adulter ave. Quæ falsa in gremio credula fovit avem. Cycno decepta. Falsa sub imagine lusa.

LEGERE.

Versare avida manu scripta. Nocturna versare manu, versare diurna. Excutere oculis. Excutiens oculis otia nostra tuis. Oculis animoque legere. Percurrere oculis. Lustrare, pervestigare legendo. Perlegere oculis. Littera est oculos illa morata tuos. Detinuêre oculos carmina nostra tuos. Perlege quodcunque est: quid epistola lecta nocebit? Veterum volvens monumenta laborum. μουσῶν ἄνθεα δρέπειν, carpere musarum flores.

LEGERE FLORES, & POMA.

* Metere, colligere carpere purpureos flores. Flos demissus pollice virgineo. Legere violas, & carpere rosas. Pratorum gemmas, ac lilia pollice rumpere. Vaccinia nigra leguntur. Defringere ab arbore ramos. Vncis manibus maturos decerpere fructus. Frumenta manu carpere sata. Fœtus arboris carpere. Implere calathos, & sinum gemmeis flosculis. Curva decerpere ab arbore pomum. Tenui ungue primam rosam deligere. Detrahere rubentia mala laborantibus arboribus. Immitia vellere poma manu. Papavereas comas ungue subsecare. Metere pollice florem.

LEGES.

Lex severa, maligna, iniusta. Lex à sanguine ducta. Lex aspera, rigida. Formula legis. Vincula legis. Moderamen legis. Sacratæ sanctio legis. Vicinæ ruptis inter se legibus urbes. Magnis agitant sub legibus ævum.

LEGEM STATVERE.

Leges dicere, dare, imponere, indicere. Sub leges vocare. Legibus urbem fundare. Per populos dare jura. Pacis dicere leges. * Componere legibus orbem.

LEGEM VIOLARE.

Perrumpere, perfringere legem. Sacrata resolvere jura. Legum contemnere edicta. A lege recedere. Excedere, negligere legem. * Edicta rumpere.

LEGISLATOR.

Legum justissimus auctor. Lator legum, & legis.

LEO.

Pecus magnæ parentis. Genus acre leonum. Leo terribilis, villosus, rabidus, validus, violentus, generosus, indomitus, torvus, trux, fulvus, hirsutus, magnanimus, edens rugitum. Cui domino omnis bellua sese subjicit. Prædam corripiens ore cruento frementi. Cui rabiem suasit acerba fames. Immane hians, comasque arrigens. Haud ulli dans terga feræ. Concutiens horrendas jubas ore fremente. Quem dare terga neque ira, nec virtus patitur. Iræque leonum, Vincla recusantum. * Imperator belluarum. θηρῶν βασιλεύς Rex ferarum.

LEPIDVS. V. Iucundus.

LETHE.

Lethæus liquor. Lethæa aqua, pocula Lethes. Sopo-
rifera

rifera, secura. Non ego, si biberem securæ pocula Lethes. Excidere hæc credam pectore posse meo. Hebetans pectora.

LEVIS.

Ponderis, gravitatis expers. Sarcina parva. Levis somnus, fama, hasta, imago, ala, stipula, cervus. Leviores terræ. Levior cura. Levior pluma gratia est. Calamos inflare leves.

LEVIS ANIMO. V. Inconstans.

LIBER, seu CODEX.

* Politus, tersus, ære bullatus, nitens auro, pumicatus, umbilicatus. Diæ mentis opus, quod operosa prælia millies & amplius multiplicarunt, ævoque voraci subduxerunt. ὄργανα μουσῶν, instrumenta Musarum.

LIBERALIS.

* Ad præmia velox. Cujus arca munificas largitur opes. *Clau.* Auratos imbres alicui indulgere. Innumeras hominum catervas ditare solitus. Nimbos donorum pluit. Vndant populis penates, scatent muneribus dextræ. Aurea dona vomens manus illa superabat fluvios Iberos. Extra fortunam est quidquid donatur amicis. Quas dederis solas semper habebis opes. *V. Beneficium conferre.*

LIBERI.

Onus, sarcina uteri. Sanguis. Corpora. Viscera. Pignora. Pars uteri. Pignora uteri. Pignus commune. Nati communes. Partus, Fœtus. Proles. Populus natorum. *V. Filius.*

LIBERTAS.

Maxima, plena pudoris. Libertas sera respexit inermem. In ferrum pro libertate ruere. Sumere vitæ liberius iter. Dulcis amœnæ libertatis amor. Campo potius aperto. Libertas nulli vendatur ob aurum. * Copia vel jus vivendi ut velis.

LIBIDO.

Veneris lascivia, nequitia, deliciæ. Confusa voluptas. Nocturna licentia. Libido vetita, fœtida, furiosa, inextincta. Brevis & non vera voluptas. Cupido. Ardor. Prurigo. Quæ vastavit mœnia Romæ. Qua Græcia versa jacet. Corpora commaculans, animasque in tartara trudens. Quam ebrietas peperit fœdissima mater.

LIBIDINIBVS INDVLGERE.

Veneris castra nefanda sequi. Veneris fœdissima crimina patrare. Pectore polluto maculare castos mores. Colere, sectari impuros amores Veneris. Concitum, percitum esse furenti libidine. Agi vana libidine. Libidine rapi, trahi.

LIBIDINOSVS.

Castra sequens impuræ Veneris. Blanda libidine tactus, raptus. Concitus, percitus furenti libidine. Inflatus venas, mentem sæva libidine. Succumbens probrosæ libidini. Quem vana libido agit.

LIBRA.

Pendula æquo discrimine. Pendula cælestes libra movebat aquas. Iudicis æterni memores, libræque bilancis. Æqua, iusta, anceps, panda, repanda. Trutina. Statera. Lanx. Bilanx.

LIBRI.

Liber cultus, excultus, argutus, incultus, honore carens, securus famæ, plenus nominis, dans auctori nomen. Opus magni mirabile mundi. Volumina culta erudita, limata, laborata, elaborata, pulvereo tecta situ. Prognata Minerva dextra. Conspicientia longa tempora genii sui. Quæ per manus seræ posteritatis eunt. * Politi, tersi, ære bullati. Auro nitentes. Pumicati, Umbilicati libri.

LICTOR. V. Carnifex.

LIGARE.

Adhibere vincla. Gravibus coercere vinculis. Vinclaque sopitas addit in arcta manus. Manus post terga revincire. Fune brachia alicujus lassare, onerare. Vinculis & carcere frenare. Manicis iacentem occupare. Ferro & compagibus arctis claudere. Stupea vincula collo intendunt. Circumdare vincula collo. Pedes habent vincula. Vincula impediunt pedes. Ecce manus iuvenem interea post terga revinctum Corripiunt, spirisque ligant ingentibus. Contendere tenacia vincla. V. *Vinculum*.

LILIVM.

Album, candidum, canens, lacteum, fragrans, ridens, miro fragrans odore, splendens candidulo vultu. Pulcre surgens in auras aerii luminis. Vernans aprico campo. Candidius Scythonia nive. Cujus candor habet nimis

simulacra nitoris. Fulvis hærentia virgis.

LIMEN.

Altum, durum, rigidum, offensum, primum. In primo limine. Ad oram urbis. Ferrea belligeri compescat limina campi. Reserat stridentia limina consul.

LIMITARE.

Livida me spatio natura coërcuit arcto. Signare, aut partiri limite campum. Terminare imperium Oceano. Gallica certus Limes ab Ausoniis disterminat arva colonis. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. Saxum antiquum, ingens campo qui fortè jacebat Limes agro positus, litem ut discerneret arvis. Limitem agere ferro. Hic terminus hæret. Angusto termino excipere.

LIMES.

Longus, spatiosus, rectus, certus, attritus, fixus in agris. Qui regit certis finibus arva lapis.

LINGVA.

Loquela. Sonus. Radix ultima linguæ. Petulantia linguæ. Assiduo lingua sepulta mero. Lingua patria, ta, testificata Deum, modesta, humana, favens, subdola, violenta, hostilis, aspera, vana, falsa, bisulca, vibrata, avida, garrula, retenta metu, suppressa palato, docta, dacera, munere functa salutandi. Sonans eloquium mentis. * Oris sonantis organum. Plectrum palati, & iudicium. Interpres animi, enunciatrix sensuum, cordis ministra, præco operti pectoris, vocem ex intimo pulmone adductam formans. Vocalis oris Cymbalum. τιμιώτατον βέλος, promptissimum telum.

LIPSIVS.

Virorum ille maximus, optimusque; Musæ, Et Suadæ, & Sophiæ decus vetustæ. Ille moribus inclytus vetustis. Bifidi gloria prima jugi. Ipse, Musa, Minerva, Suada, Apollo. * Princeps litteratorum. Stupor eruditorum. Phœnix sui sæculi. Flos ingeniorum. Medulla, atque cor Suadæ. Sedes Gratiarum. Romanæ ac genuinæ religionis observantissimus. Iscani gloria ruris. Mens verè cœlestis, & ignea. *V. Vir excellens.*

LIQVEFACERE, & LIQVEFIERI.

Chalybs fornace liquescit. Liquitur ut glacies incerto saucia sole. Nix jacet, & jactam nec sol, pluviæque resolvunt. Fundere argentum flammis. Quin labefactatus

ctatus rigor auri solvitur æstu. Quas nunquam solvere Titan evaluit, fluxêre nives. Nives mollit Aquaticus Auster. Sol dissolvit glaciem, & nives radiis tabescere cogit.

LIS. Vide Iurgia.

LITTERÆ.

Tabellæ. Cera. Charta. Libellus. Notæ. Verba. Opus. Scriptum. Tabellæ properatæ, arcanæ, blandæ, tristes. Difficiles funebria ligna tabellæ. Cera vacua, plena, notata manu, referta notis, conscia mentis. Charta ligata. Libellus tacitus. Notæ blandæ, acceptæ. Verba doctis invidiosa notis. Verbis missa salus. Scripta rata, errantia lituris cæcis. Littera perarata missa, lecta, læsa lacrymis, humida facta fletu, ministra sermonis, ducta digitis, ducta oculis invitis ferens salutem, pressa articulo labente, notata manu Græca, furtivæ conscia mentis. Cum charta dextra locuta est. Littera incerto tractu. Signa dextræ. Arcana notis feruntur.

LITTERIS MANDARE.

Mandare libello. Chartis verba notare piis. Reddere verba notis. Committere litteris, vel ceræ. Signare arcana libello.

LITTERIS OPERAM DARE.

Colere Musas fervidiore cura. Sudare vigili studio in artibus ingenuis. Frequentare assidue Musarum sacra. Nunquam frena remittere studiis. Invigilare choris Pieriis. Sudare per artes Palladias. Colere sacra doctarum sororum non segni pectore. Addere nocturna tempora studiis diurnis, & satisfacere Musis sedulitate. Ingenuis artibus vacare. Intendere animum studiis. Annos consecrare Musis. Musarum se includere ludo. Castis Musarum choris vacare. Me in suum furtim Musa trahebat opus. Studiis teneri. Studiis vitam agere. Studia tentare. Redire cum litteris in gratiam. Reverti ad musas, ad numeros. Retentare studia. Pectus, animum colere per artes. Exercere, tractare artes. Dare tempora studiis. Militare in castris Musarum.

LITTERAS SCRIBERE.

Exarare notas. Notare chartam digitis. Facere litteram. Deducere notas, litteras. Perarare litteram. Dare tabellis verba ferenda.

LIT-

LITTUS.

Portubus orbum, opertum alga, curvum, sinuosum, spumosum, resonans, undisonum, naufragum. Ripa obliqua, arenosa, viridissima gramine. Fremens, crepans undis. Quam plurima herba pubescens coronat. * Ora extrema. Littore in extremo. Gremium telluris ad undam. Margo virens fluvii. Continentis ora summa, quam petulans unda ferit Neptuni.

LIVOR.

* Livor iners vitium. Livor est addita labes claris virtutibus. Non læditur Heroum soboles invidia. V. *Invidia.*

LONGUS.

Hoc longa referre mora est. Non longo distant cursu. Nec longis inter se passibus absunt.

LOQUAX.

Multiloquus. Nugax. Garrulus. Liberioris linguæ. Non tenens linguam. Varias meditans voces.

LOQUI.

Solvere, resolvere ora. Uti verbis. Fari, Dicere, Verba habere, facere, ferre, proferre, dare, reddere, edere, promere, peragere, fundere, effundere, jacere, loqui, jactare, jicere, concipere, spargere, depromere. Loqui dictis. Proferre ore tremente sonos. Dare ore loquelas. Implere sermonibus aures. Rumpere silentia voce. Effundere pectore voces. Imo pectore rumpere voces. Edere alicui ore priore sonos. Addidit hæc dictis altera verba suis. Dimovit talibus ora sonis. Cum dare non possum munera, verba dedi. Talia non tacito verba dolore dedit. Vultum dimissa profatur Dido, Ait. Infit.

LOQUI BLANDE.

Mira gratia manat ab ore loquentis. Fundere dulces ab ore sonos. Pectora mulcere loquendo. Ducere corda artifice sono. Eloquii grato verba movere sono. Dulce nectar fluit ab ore suavi. Fari dictis amicis. Suada in ore sedens blandis aspirat honorem labiis. Lingua facunda madet hyblæo liquore.

LOQUI INSOLENTER.

Memorare ore magniloquo. Magna, violenta loqui. Loqui superba. Dicere magnificum. Fortia verba cadunt. Ampullari. Ampullatur in arte. Projicit ampullas & sesquipedalia verba.

LOQVI FRVSTRA.

Dare inania verba. Frustra os solvere in verba. Verba irrita feruntur vacuas per auras. Incassum fundere voces. Frustra voces jactare vacuas ad auras. Inanes fundere sonos. Perdere frustra verba non proficientia. Venti verba ferunt. Dicta evanescunt ætherias per auras. Frustra eloqui verba levibus auris.

LOQVI LATINE.

Latio reddere verba sono. Ausonum lingua loqui. Ausonio, Latio ore loqui. Vti sermone Latino.

LOQVI PER SIGNA.

Loqui signis, nutu, digitis, notis, supercilio. Signa dare supercilio. Verba dissimulare notis. Componere notas. Sollicitare notis. Referre notas. Excipere notas. Addere verba notis. Ducere notas. Nutus conferre loquaces.

LOQVI SVBMISSE.

Vocibus hiscere raris. Exiguo murmure verba loqui. Exiguo dicere verba sono. Summo vix hiscens pectore fatur. Dicere parvo murmure.

LOTH.

Et Lothus immunis pluviali evasit ab igni. Haranides, id est, Harani filius. Haranides dictis insanos mulcet amicis.

S. LVCAS.

Conjugis ignarus. Quem vates fecere juvencum. Ipse comes Paulo semper fuit. Ipse fuit magnæ Matri custodia. Hic medicus pictorque fuit.

LVCERNA.

Candela ardens, cerea, cerata lucens, flagrans. Quæ suo absumitur igne, nitidam faciem præbet dum pluribus una. Quæ lucens aliis usu depascitur ipso. Quæ sensim à suis flaminis peresa deficit. Quæ serviens, vel serviendo aliis consumitur.

S. LVCIA.

Perpessa graves virguncula pœnas. Diva Syracusias inter sanctissima Nymphas. Diva Syracusiæ celeberrima gloria gentis.

LVCIFER.

Vigil, albus, clarus, nitidus, roseus, rutilans, serenus, almus. Sacer Veneri. Nuntius, socius, prævius auroræ. Prævia stella auroræ. Portans, promens Eoo ab axe diem.

diem. Solis prænuncius. Qui vocat auroram. Cœlo nitidissimus alto, Albo clarus equo. Qui cœli statione novissimus exit.

LVCINA DEA FICTA.

Diva potens uteri. Principium quæ Dea lucis habet. Gravidis facilis Lucina puellis. Quæ voto parturientis adest. Laborantes utero miserata puellas.

LVCRETIA.

Pudica, infelix. Animi matrona virilis. Castaque miretur Lucretia nobile factum.

LVCTARI.

* Corpora dura exercere palæstra. Inter se adversis cornibus hœdi luctantur. Exercere palæstras oleo labente. Contendere lucta. In fulva luctari arena. Conferre pectora luctantia pectoribus arcto nexu. Adductis nervis humi prosternere membra pressa nititur, inflantur sanguine venæ, creber anhelitus quatit artus.

LVCTVS.

Æger, acerbus, conficiens, macerans animos, corda. Rodens præcordia. Mordens animos. Crucians pectora. V. *Dolor*. V. *Tristitia*.

LVDERE, *pro* CANERE.

Pellere, pulsare fides. Responsuram sollicitare lyram. Retinere aliquem lyricis modis. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Nunc niveis digitis, nunc pulset pectine chordas. Arguto quidquid murmure dulce loqui.

LVDI.

Certamina. Spectacula. Ludi celebres theatrales, solemnes.

LVDIMAGISTER.

*Moderator vagæ juventæ. Clamosus magister. Blandi doctores. Qui tradunt pueris elementa prima. Pædagogus qui agit impube vulgus. Ludimagister parcens simplici turbæ. V. *Docere*.

LVDOS FACERE.

Dare spectaculum. Ludis celebrare, concelebrare diem. Edere, exhibere, instituere, celebrare ludos. Variis celebrare solemnia ludis.

LVDVS.

Gratus, lepidus, dulcis, lætus, placidus, iocosus, virgineus,

gineus. Lusus blandus, suavis, inanis, præbens semina nequitiæ.

LUDO VACARE.

Lusu perdere tempus. Posthabere seria ludo. Ducere diem ludo. Non incidere ludum. Non prohibere animos inani ludo. Æquare nocti ludum. Contendunt ludo, & fulva jactantur arena. Lusibus exercere membra. Advertere ingenium lusibus.

LUGERE & MOERERE.

Luctibus, plangoribus indulgere. Luctibus intentum esse. Gerere luctifico corda plena dolore. Ingenti turbari corda dolore. Vultus condere luctu. Luctu squalere. Dare in luctus animum. Luctibus tabescere. Deficere ingenti luctu. Incumbere dolori. Luctu omnia sunt plena. Totum se in luctum solvit acerbum. Resonant latè plangoribus ædes. Complere ululatibus auras. Diverso miscentur mœnia luctu. Motoque immugit regia luctu. Implentur querulis ululatibus auræ. Crudelis ubique luctus, ubiq; pavor, & plurima mortis imago. Lamentis gemituque, & femineo ululatu Tecta fremunt, resonat magnis clamoribus æther. Laniare animum doloribus. Cædere, tundere pectora palmis. Scissis exululare comis. Lacerare genas, ora. Fœdare vultum. Sauciare genas unguibus, ora. Pectora nunc fœdans pugnis, nunc unguibus ora. Rumpere, laniare, lacerare, scindere, abscindere, diripere vestes. Solvere, rapere capillos, comam.

LUNA.

Cynthia. phœbe. Dictynna. Delia. Hecate. Proserpina. Trivia. Diana. Soror aurea, pulcerrima Phœbi. Nitidi soror æmula Phœbi. Tithonia conjunx. Tithoni fulgida conjunx. Dea regens, moderans nocturnos equos. Tacitæ noctis moderatrix. Soporiferos radios niveis bigis vehens. Latonæ filia. Latonia. Luna aurea, candida, purpurea, nitens, nivea, argentea, sanguinea, noctiluca, globosa, rosea, instabilis noctivaga, cornigera. Latois dividua. Perpetuò varians sua cornua. Perlustrans quotannis duodena signa. Nativa luce carens. Orbis lunæ. Facies, imago, vultus lunæ. Lumina lunæ. Motus lunæ. Lunares currus. Lunæ radii. Ignes noctis. Orbita lunæ. Menstrua luna morituris sedula luminibus. Luna pleno orbe. Dimidiæ cornua lunæ. Cornua lunaria.

Rutilantis lunæ lampas. Lucens lunæ globus. Iubar lunæ. Splendentia, radiantia, fulgentia, rutilantia, micantia, flammantia, nitentia, pallida cornua lunæ. Lucis habens usuram à lampade phœbi. Per amica silentia lunæ. Multo manifesti lumine, qua se plena per insertas fundebat luna fenestras. Et lunam in nimbo nox intempesta tenebat. Nox erat, & cœlo splendebat luna sereno. Nocturnæ forma Dianæ. Si crescit, minor est, major, si contrahit orbem. Iam novies erat orta soror pulcerrima phœbi, Denaq; Luciferos luna premebat equos. Tres aberant noctes, ut cornua tota coirent, Efficerentq; orbem. Iuro ante reversurum quam luna bis impleat orbem. Luna quater latuit, toto quater orbe recrevit. Luna quater junctis implerat cornibus orbem. Sexta resurgebant lunaria cornua lunæ. Septima jam plenæ deducitur orbita lunæ. Orbe resurgebant orientis cornua nono, Perque novem erravit redeuntis cornua lunæ. Annus erat, decimum cum luna reciperat orbem. Luna novum decies implerat cornibus orbem. ὀφθαλμὸς νυκτὸς, oculus noctis, ἄστρων βασίλεια, regina astrorum.

LVNÆ ECLIPSIS.

Obscuris luna laborat equis. Cynthia abdita latet velato vultu. Lunæ lumen obruitur. Cynthia obruitur tenebris artæ caliginis. Luna mœsta dolet tecto vultu, Densis tegit ora tenebris. Luna tecta parte sui nitidum contristat Olympum. Involvit terræ captam nox humida lunam. V. *Eclypsis.*

LVPVS.

Bellua vasta. Raptor. Vastator. Ferus ore cruento. Solitus ire in pavidum pecus. Circumiens oves. Canus fulvus, montanus, tacitus, rapax, avidus, infestus, insatiabilis, immanis, fremens, cupidus cruoris. Prædator. Triste stabulis. Insidiator. Insidians ovili. Gregibus nocturnis obambulans. Dulcedine cruoris insectans oves. Pecoris lupus expugnator opimi. Rapax stimulante fame, cupidusque cruoris. In custoditum captat ovile lupus.

LVX, LVCERE.

* Lumen. Iubar. Radius. Splendor. Æthra. Micat inter omnes Iulium sidus. Lucet velut inter ignes luna minores. Est pellucidior vitro. Splendet Pario marmore purius. Luce pyropum superat. Purius argento radiat

diat quod ab arte politum. Radios puros jaculatur. Non sic Hyperionis orbis nubibus abductis splendet. Lucem sub limina jactare. Nulla gemmatum sic lucet. Opposita speculi referitur imagine Phœbus. Edere flammam ingentem. Dispergere rutilam lucem. Coruscare. Tenebras serena luce secare. Tranquillo pellucent sidera ponto. Fulgurare. Simili coma fulgurat astro. Non trium tantum Phœborum sit jubar.

LYCAON.

Tyrannus. Arcas. Inhospita tecta tyranni. Sanguine gaudens. Irridens pia vota. Rex malus est, ut Busiris sævusque Lycaon.

LYRA.

Testudo. Chelys. Cithara. Barbitos. Plectra, Fila, lyræ. Canor lyræ. Cantus lyræ. Lyra percussa, mœsta, muta dolore, curva, dulcis, dulcisona, vocalis, sonora, Threicia, Claria, Phœbea, Pindarica, Aonia, Ausonia, Æmonia, Æolia, Apollinea, Orphæa, Amphionia, Aganippæa. Movens, trahens ferrea, saxea corda. Mulcendis auribus apta. Alliciens, mulcens corda. Fugans, pellens curas. * Μήτηρ ὕμνων, mater hymnorum.

LYRA CANERE.

Fila lyræ docta sollicitare manu. Argutæ tangere fila, plectra lyræ, Pulsare, movere, percutere lyram. Sumpta pauca referre lyra. Icta suos reddit pollice chorda sonos. Sonante mistum tibiis carmen lyra.

LYRICVM CARMEN.

Numeri, soni, modi lyrici. Blandissima carmina. Carmina dispositis nervis juncta. Numeri flebiles. Barbitos faciens ad lacrymas.

M.

MACER.

MAcies obduxerat artus. Horrida vultum deformat macies. Macie confecta suprema. Ignoti nova forma viri miserandaque cultu, Macies adducit cutem. Macies pallentes occupat artus. Pallor in ore, sedet macies in corpore toto. Vix habeo tenuem, quæ tegat ossa, cutem. Iejuna lacertos exedit macies. Macie peresus. Macie tenuata armenta. Macie turpatus. Turpi macie deformatus. Deficiens vix trahit ossa cutis,

MACIES.

Horrida, jejuna, gracilis, turpis, ægra, squalida, sterilis, deformans vultum. Ossa renudans. Sævis comes addita morbis. Consumens artus. Attenuans artus duro languore solutos. Mollibus exsiccans ossa medullis.

MADEFACERE.

Caput fontana spargere aqua. Perluere rore manus. Dulcibus idcirco fluviis pecus omne magistri Perfundunt, udisque aries in gurgite villis Mersatur. Certatim largos humeris infundere rores. Candida permulcens liquidis vestigia lymphis. Celeres nec tingeret æquore plantas. V. *Lavare*. V. *Abluere*.

MÆCENAS.

Eques Hetrusco de sanguine regum. Nec sic Thuscus eques vates amplexus amœnos.

MAGI *seu* TRES REGES.

Eoi venere magi. Aurum, Thus, Myrrham, Regique, Deoque, hominique Dona ferunt. Aurea nascenti fuderunt munera Regi: Thura dedere Deo: Myrrham tribuere sepulcro.

MAGIA.

Magicum os. Magicæ potentia linguæ. Magica arma. Magicæ artes. Fraudes Magicæ, vel Magæ. Carmen Magicum, auxiliare. Certamina Musæ magicæ, Ministerium magicum. Auxilia magica. Artes Æææ, Carpathiique senis. Secretæ artes. Hecateidos herbæ, succi Hecateia carmina. Gramen Lethæi succi. Herbæ cantatæ. Vox Thessala. Carmina Cytæa. Medeæ gramina cocta manu. Carmen infame, Herbæ pollentes.

MAGISTER. V. Ludimagister.

MAGISTRATVS.

Celebris, insignis, præclarus, populos lege gubernans. Cui incumbit populi cura paterna sui. Puniens malos. Defendens bonos. Cui imperii commissa potestas. Sustinens vicem summi Dei.

MAGNIFICARE.

Aliquem non fastiditis annumerare viris. Extollere, evehere, efferre laudibus. Super astra ferre laudibus. Cantare, celebrare, prædicare per orbem. V. *Celebrare*.

MAGNUS. V. Altus.

MAGVS. V. Incantare.

MALVS. V. Iniquus.

MALVM.

Mala Trojanis non leviora malis. Malorum summa, series, novitas, moles, levamen. Malum perpetuum, humanum, non leve, potentius arte, fatale, funestum. Invigilare malis. Malis onerari. Et mala vicini pecoris contagia lædent. Veterum malorum supplicia expendunt.

MALVM seu POMVM.

Rotundum, fragrans, redolens, mire, agreste, dulce, pendulum, maturescens, cereale, musteum, ramis pendens, motis ramis cedens. In patulis canistris redolens. Premens, gravans pondere ramos suos. Quod novus educat annus. Effigies mali. Autumni pondus. Fœtus arborei. Dempti ab arbore fœtus. Pomum putre, maturum, durum, acerbum, putridum. Mensis non interdicta secundis.

MANE.

Aurora exsurgente. Sole exoriente, emergente ex Oceano. Primo Eoo. Veniente die. Manè novo. Aurora rubente. Cum primum albescere lucem cernimus. Cum surgit dies primo Eoo. Vbi lux rediens fugat tenebras. Cœlo cum primo Lucifer alto evocat auroram natalibus undis. Aurora referente lucem. Surgente die. Cum Lucifer exit aquis Eois. Vbi aurora fulgens croceo velamine linquit oceanum. Cum tremulum incipit albescere cœlum, & brevibus nox humida transfugit alis. Modo facta crepuscula terris. Mox ubi se nitido sol aureus extulit ortu. Ortus erat summo tantummodo margine Phœbus.

MANE & VESPERI.

Veniente & fugiente die. Manè novo, & vespere. Seu propria tellus absconditur umbra, seu Phœbus humum rosea luce revisit. Seu se tenebris nox induit, seu dies refundit lucem auream. Seu lux radios micantes, seu nox tenebras fundat opacas. Seu sol Eoa luce terras purpuret, Seu nox tenebris obruat.

MANIFESTARE.

* Prodere, aperire, certis docere signis. Indicium facere. Pandere. Causas, & signa docere. Tum vero manifesta fides, Danaumque patescunt Insidiæ. Sacrata resolvere jura. Arcanum consilium retegere jocoso Lyeo. Pandere res caligine mersas. Ordine singula pandere. Reve-

Revelare. Fert animus expromere rerum causas. Effare, & pande quodcunque est mali.

MANVS.

Digiti, artus, pro manu. Dextera, dextra, læva, sinistra. Pondere lassa catenæ. Post terga retortæ. Manus lanifica, artifex, falcifera, sceptrifera, infecta cæde. Congruens & variis artibus apta. Palma tenella, mollicula, avara. Vncæ manus & pallida semper ora fame. Fœdare ora pugnis. Dexteram labenti tendit inertem. ὄργανον ὀργάνων, instrumentum instrumentorum. Corporis scutum. Soror dextræ, *id est*, læva manus.

MANVM DARE.

Iungere manus. Dextram committere, conjungere dextræ. Complecti, prehendere dextram. Congressi jungunt dextras. Tendere manum. Dare dextram.

S. MARCVS.

Marce comes Petri quondam, Levitica proles. Cui faciunt vates os effigiemque leonis. Iarides, à patre Iairo. Regale loquens dignumque leone.

MARE.

Æquor. Pontus. Fretum. Sal. Salum. Altum. Profundum. Oceanus. Nereus. Amphitrite. Pelagus. Vndæ. Aquæ salsæ. Gurges. Neptuni unda. Cæruleæ aquæ. Neptunia arva. Campus aquarum. Campus liberioris aquæ. Æquoris unda. Aquæ æquoreæ. Æquora medias cingentia terras. Mare vastum, magnum, latum, immensum, indomitum. Stridens refluentibus undis. Tumidis fluctibus agitatum. Æstuans rabida procella. Gurges cæruleus, vastus. Immensa licentia Ponti. Ponti tristis imago. Pontus gelidus, ustus frigore, duratus frigore, glacie concrescens, tumens, tumefactus, asper, sævus. Vehi per vada cærula Tractusque maris. * αὐλὴ Ὠκεανοῦ, aula Oceani. Reciprocum mare.

MARE COMMOVERE.

Movere, commovere freta. Concitare aquas maris. Freta miscere, exasperare, jactare. Agitare fluctibus æquor. Turbare mare. Resonantia, indignantia freta excitare.

MARE QVIETVM.

Tranquillum, compositum, tacitum mare. Freta stantia. Pax maris. Æquora non concita vento. Mare non albens spumis. Æquora tuta silent. Placidum ventis

ſtat mare. Stratum ſilet æquor. Sæva quierunt æquora. Pelagi cecidit fragor. Mare ſerenum, placidum. Subſidunt undæ, tumidumque ſub axe tonanti Sternitur æquor aquæ: Fugiunt vaſto æthere nimbi.

MARE RVBRVM.

Vnda maris Erythræi. Purpureum mare. Flumina rubra liquidi maris. Purpurei vada ponti. Ruber gurges. Freta rubri æquoris. Littora rubra arenoſi maris.

MARE TVRBATVM.

Mare turbidum, impetuoſum, agitatum, indignans, ſonans, fluctibus horrens, inſanum, commotum, excitum, triſte, ſtridens, furens, minax, horriſonum, altiſonum, ſollicitum refluentibus undis. Æquora vento concita. Turgida unda veſani maris. Æquora quaſſa valido tridente Neptuni. Infeſta pelagi rabies. Magno miſcetur murmure pontus. Freta ponti incipiunt agitata tumeſcere. Venti volvunt mare, magnaque ſurgunt æquora. Exultant vada, atque æſtu miſcentur arenæ. Miſcent ſe maria, & nigræ attolluntur arenæ. Vento turbantur arenæ, & veniunt ad littora fluctus. Ponto ſonat unda refuſo. Indignatur magnis ſtridoribus æquor. Clauſo fit gurgite murmur. Incubuêre mari, totumque à ſedibus imis, Vna Euruſque Notuſque ruunt, creberque procellis Africus, & vaſtos volvunt ad littora fluctus. Aſſiliunt imi fluctus à gurgite ponti. Mox remeat gurges, tractoque relabitur æſtu. Fertque refertque fretum. Fervent ſpirantibus æquora ventis.

MARIA. V. Mater Chriſti.

MARIA MAGDALENA.

Ipſa fuit magnæ comes, atque ancilla parenti, Et Chriſti pars magna domus. Magdali dictam de nomine Magdalenam. Magdalena ferens ſeſe in deſerta ſub altis Delituit cryptis.

MARINVS DEVS, NEPTVNVS.

Æquoreus Deus. Rex pelagi. Rector maris. Iovis frater qui regnat in æquore. Iovis frater tumidis qui regnat in undis: Rector pelagi tricuſpide telo. Cui æquora ſorte tradita. Neptunus vaſti cui parent æquora ponti. Et quidquid magni continet unda maris. Neptunus moror aquarum. Ambitamque ſuo circumdat in æquore terram. Deus qui concitat æquore terras. Qui terras

terras gurgite quassat. Qui quatit immanes fluctu telluris arenas. Qui imo ciet æquora ponto. Qui vastas aperit Syrtes, & temperat æquor. Saturnius domitor maris. Cui æquora curæ. Concita qui ventis æquora mulcet. Æquoreas qui cuspide temperat undas. Liquidus Deus. Deus Tænarius. Neptunus tridentifer. Nereus cæruleus, grandævus. Qui numen habet maris. Cui imperium est pelagi. Ceruli numen ponti.

MARITARE, seu MATRIMONIO jungere.

* Connubio, vel conjugio jungere stabili, & propriam dicare. Iugare. Vinculo sociare jugali. Iungere toros. Face solemni conjungere. Connubio sociare natam. Filiam jungere viro. Iuveni castam donare puellam. Tædas celebrare jugales. Nuptam marito dedere. Tradere viro. *V. Conjugium.*

MARS.

Mavors bellicosus, rigidus, impavidus, ferox, ferus, armiger, armipotens, ultor, bellator, bellipotens, terribilis, sanguineus, armisonans, magnanimus, furibundus, fremebundus, furiosus, belliger, pater armorum, quatiens arma, torquens hastam, sæviens invictis in armis, Galea rutilus, cristisque comatus. Bella ciens. Concitans tubas, & tympana. Bellis & sanguine gaudens. Dulces animas miseris mortalibus auferens. Gaudens letiferas habere manus. Qui nequit rabiem satiare nefandam. Dominans intra muros & extra. A quo hoste nullus locus tutus remanet. Non thalamis, non sanctis aris abstinens. Secum mala multa trahens. Bella nefanda ciens. Belliger armorum pater. Arbiter armorum. Genitor. Gradivus. Gradivus magnus. Genitor Quirini. Sanguinis auctor Romulei. Insano Veneris turbatus amore. Geticis qui præsidet arvis. Quem juvat clamor bellicus. Amor duri martis in armis. Tela intermedia, atque adversos detinet hostes. Dubius Mars regnat in armis. Adverso Marte Latinos decisse videt. Marte secundo, æquo geruntur prælia. Sævit toto Mars impius orbe. Fera Martis sidera. Martis rapacis stella. Qui sub Iove sedem habet. Infelix cœli sidus. Mavortius ignis. Feri rubicunda incendia Martis.

MARTHA.

Expers thalami, Innuba. Officiis gaudens sedula Martha piis. Bethanica virgo. Quæ immensi dicta est hospita sancta Dei.

S. MARTINVS.

Sabariensis erat civis Martinus; at intra Italiam Ticini alitus. Martinus inops chlamydem divisit egeno. Ense quo præcinctus erat chlamydem divisit. Martini facta beati.

MARTYR.

Sanguine confirmans dogmata vera suo. Qui patitur pulcram Christi pro nomine mortem. Sanctam affert martyrii cui mors extrema coronam. Pro Domini verbo tristia fata ferens. Ponens vitam pro Dei verbo. Occumbens leto pro sancto nomine Dei. Fundens læta morte innocuum cruorem pro nomine Christi. Profundens Christi propter pia dogmata vitam. Qui sanguine fuso pulcra trophæa fert. Projiciens animam sanguine fuso veræ religionis amore. Merens sanguine fuso per tristia funera æternam palmam. Qui Christum impavidi quondam cecidere professi.

MATER.

Parens. Genitrix. Nati favore digna. Natæ studiosa. Sæva in natum. Pia, bona, casta, pudica, cara, dulcis, felix, fœcunda, conspicienda, digna viro, nato. Dulce caput. Sobolis oblivisci nescia. Gestans sua cara pignora sinu. Gerens in sinu puerum dulce onus. Alens infantem grata ope tepidi lactis. Conformans primo cum lacte murmura prima linguæ puelli sui. Alumna.

MATER CHRISTI.

Maria virgo intacta, integra, veneranda, pia, venerabilis, diva, dia, sancta, casta, Divi parens, Dei parens, immaculata, intemerata, augusta. Mater summi formosa Tonantis. Sancta parens. Alma redemptoris mater. Maris inscia mater, Summum enixa Deum. Ignara penitus thalami, tactusque virilis. Quæ felici utero peperit salutem mortalibus ægris. Nunquam congressus perpessa viriles, concepit gravis ætheria divinitus aura. Quæ cælicolûm regem sub luminis edidit auras. Quæ sola virgineum servavit feta pudorem. Quam pater omnipotens cœlesti afflavit ab arce, implevitque uterum dilapsum numen ab astris. Quæ superum puro conce-

pit

pit ab æthere Regem. Nympha decus cœli. * Virgo vi-
rilis nescia seminis. Νύμφη ἢ νυμφευθεῖσα, nupta non
nupta.

MATERIA.

Iocosa, ingeniosa, apta numeris. Conveniens modis. Felix in carmina. Non mihi materiam Roma negat. Materia vires exuperante meas. Iacet omnis ad undam materies. Propositum. Argumentum.

MATHVSALEM.

Mathusales ævi maturus. Mathusalem, longæve senex, cui degere soli Concessum est vitæ secula pœne decem.

MATRIMONIVM. V. Conjugium.

MATRONA.

Animi matrona virilis. Pudica, docta, rara, temeraria, studiosa sinistri.

MATTHÆVS.

Ipse teloniaco dederat qui tempora lucro. Matthæus collector opum.

MATTHIAS.

Matthia donate Deo, sic namque Latino Diceris eloquio, lingua Theodorus Achiva.

MATVTINVS. V. Mane.

MAXILLA, MALA.

Genæ molles, teneræ, decoræ, venustæ, purpureæ, pubescentes, roseæ, lacteolæ, coloratæ, blandæ, blandiduæ, certantes rosis, purpureæ & lactis aspergine tinctæ. Quibus blanda est gratia. Quas mira gratia commendat. Madidæ fletibus. Sectæ ungue.

MEDEA.

Fallax, impia, scelerata, despecta, Æëtias. Æëtis. Colchis. Phasis, Phasias. Aëtæ filia. Vxor Iasonis. Quam puppe avexit Iason. Colchorum regina. Barbara, venefica. Barbara pellex. Filia misero acerba parenti. Pulsa domo Æsonia. Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros corpus. Nece natorum sanguinolenta. Virum ulta per natos. Ææa puella. Iram quæ matris natorum cæde piavit.

MEDERI. V. Morbo mederi.

MEDIA NOX.

Mediæ tempora noctis erant. Noctis erat medium. Prima quies medio jam noctis abactæ. Curriculo expulerat

lerat somnum. Nox ubi jam media est, somnosq; silentia præbent, Et canis, & variæ conticuistis aves. Cum lassa quiete cuncta jacent media. Iam mediam nigra carpebat nocte quietem. Iamq; ferè mediam cœli nox humida metam Contigerat. Torquet medios nox humida cursus. Orbem medium nox acta subit. Cum nox medium spatium conficiet horis. Nox intempesta.

MEDICINA.

Ars Phæbea, Apollinea, Machaonia. Succi Machaonii. Opes Pæoniæ. Ars Pæonia. Ars medica, ars medendi. Artes medentum. Validum Apollineæ medicamen prolis.

MEDICINAM ADHIBERE.

Ægro medicas adhibere, applicare manus. Medica reficere corpora læsa manu. In melius restituere vires collapsas arte Pæonia. Levare malum Apollinea arte.

MEDICVS.

Medens. Ferens opem ægro. Medicæ manus. Artifex morbi. Medicus, fidus, doctus, expertus. Peritus in arte medendi. Sciens depellere morbos. Tenens mederi morbis. Vires in pristina tollens. Medicam opem ferens languentibus ægris. Restituens lapsas in pristina vires. Medicaminibus depellens morbos. Dans docta pocula mista manu. Ægro pellens è corpore morbos. Corpore ab ægroto properantia fata repellens. Excultus Pæonias per artes. * Est flos, est princeps medici chori. Medicorum nati. Galeni propago.

MEDIOCRITAS, V. Modus.

MEDVSA.

Forma, ora Medusæ. Os Medusæum. Vultus Medusæ. Squalentia ora Medusæ. Medusæi monstri torva guttura. Gorgonis. Phorcynis. Nexa comas angue. Nexis angue comis. Volucris mater equi. Cephenum multos quæ dedit una neci.

MEL.

Flauum, aureum, dulce, purum, aerium, redolens, cereum, pingue, nectareum, Himettium, Hyblæum, Gnosium, Atticum, Calydneum. Nobile nectar apis. Redolens thymo. Positum in ceris. Thymi redolentia flore. Cerea dona, Aerij mellis celestia dona.

MEL CONFICERE.

Cogere spumantia mella pressis favis. Stipare liquentia mella. Mella tenacia fingere. Stipare favos dulci nectare. Fingere pressum opus subtili nectare. Nectare stillante favos stipare. * Mellificare. Aërii mellis cœlestia dona parare. Dulci distendere nectare cellas. Apis dulci melle complet favos. Mella iā ceris Attica ponis apis. *V. Apis.*

MELCHISEDECH.

Melchisedech, rex idem hominumque, Deique Sacerdos, Munera portabat, Cererem, Laticemq; Lyæum. a stirpe, quis majoribus Ignotus, uni cognitus tantum Deo.

MEMINISSE. V. Recordari.

MENELAVS.

Atrides minor. Nuptæ repetitor ademptæ. Cui pia litiæ caussa puella fuit.

MENDICARE.

Exiguæ petere æra stipis. Æra ore tremente stipis exi- rogare. Mendicare vilia scruta inopis cibi. * Cogere stiatim stipem.

MENS.

Cognata cœlo. Vivida, sollers, ignea. Sancta proles eris. *V. Animus.*

MENSA.

Orbis mensæ. Mensa dapum vario pondere titubans. tis mensa parata cibis. Lautos suppeditans prodiga sa cibos. Quam gravant cerealia munera. Quam orat dulce falernum. Epulis onerata, gravata.

MENSAM PARARE.

Instruere mensam dapibus, cibo, epulis, dulcique no. Onerare, gravare mensam epulis. Mensis imere cibos. Extructæ dapibus mensæ, nec egenæ to- frugis.

MENDACIVM.

anus sermo. Vana verba. Vox vana, ficta. Linguæ dacia fictæ. Linguæ gratia ficta. Mendacium turpe, olum, impudens, fallens. Fabulæ vaniloquæ, anitiles, ineptæ, fictitiæ, commenticiæ. Stropha. Imura. Sycophantiæ oris.

MENSIS.

Menstruum tempus. Ergo ubi Iane biceps longum re-

 seraveris

ſeraveris annum. Pulſus & à ſacro mente decemb
erit. Alter agebatur poſt ſacra jugalia menſis. Luna d
bit menſes peragunt quod menſtrua curſum. Menſtru
curſus. * Cornua cum lunæ pleno ſemel orbe coiſſe
Luna ſemel orbe recrevit. *V. Luna.*

IANVARIVS.

Prima dies anni noſtri. Menſis Iani. Dux menſiu
Servans nomen vetuſti Iani. Amans victum tepidu
gratumque liquorem, quo puro ſanguine corpus al
Quo vena ſecta nocet, ſed balnea, labores proſunt.

FEBRVARIVS.

Menſis cui fecerunt februa nomen. Febris habe
nomen, & lenta febre timendus. Menſis feralis, glaci
lis, horridus. Proximus Iano. Qui ſequitur Ianum. R
liquis menſibus impar. Februus eſt brevis, at ſocioru
peſſimus idem.

MARTIVS.

Martis menſis. Signatus nomine Martis. Menſis Ma
tis de nomine dictus. Quo ſectio venæ ſæpe nocet.

APRILIS.

Menſis ab aperto tempore dictus. Aprilem Ve
ſacrum fecere Quirites. Menſis quartus. Veneris m
ſis, Cythereius menſis. Et vatem, & menſem ſcis V
nus eſſe tuos. A Venere hic magna deſcendit orig
menſis.

MAIVS.

Viridi gramine lætus. Depingens vario flore ſol
Majus vernans, blandus. Cum tellus gramina pro
& herbas. Cum tepet apricus Zephyris ſpirantibus
& candida formoſi tempora veris eunt.

IVNIVS.

Menſis Iunonius. A Iunonis nomine nomen habe
Quem pulcra Iovis conjunx ſibi vendicat. Iuven
de nomine dictus. Quo ſolis equi peragrant ſi
cancri.

IVLIVS.

Quintilis menſis. Quem patres dixere Quinti
Movens ortus æſtivos. Quo Iulius cœpit haurire a
vitales. Percoquens uvam flaventem.

AVGVSTVS.

Sextilis. Cæſare ab Auguſto ducens ſua nomina.
Sol rapidis urit equis Nemæi terga leonis.

SEPTEMBER.

Quo feto de palmite poma nitent. Optatum referens
pido lenimen in æstu. Quo presso vescendum lacte
præ. Redolens vinum, & aromata curans.

OCTOBER.

Mensis quo pede sub nudo dulcia musta fluunt. Quo
ias surgit cardine Eoo, & orta secum trahit autum-
n.

NOVEMBER.

Mensis quo tristis hiems incipit sævire. Portans bru-
m.

DECEMBER.

Gelido stridore ingruens. Spargens nivem multam.
nsis Neptunius.

MENSVRA.

Modus. Modulus. Iusta præterit ira modum.

MENTIRI.

Vanas pro veris fundere voces. Mendacia verba lo-
. Gutture vaniloquo jactare mendacia. Exercere
dacia lingua leni, vana. Addere mendacia culpæ.
dacia fingere. Ψευδῶν συγκολλητὴς, mendaciorum
glutinator. Ementiri. Falsum dicere.

MERCATOR.

mpiger, avarus, avidus, vagus. Lucri cupidus. Lu-
inhians. Extremos currens ad Indos. Per mare pau-
em fugiens, per saxa, per ignes. Sua commoda quæ-
, spectans. Congerens divitias avido quæstu. Se
go lucri caussa committens. Ter & quater anno
sens æquor Atlanticum. Longis quærens compen-
erris. Chinarum petens nobile regnum, & Perua-
ac Calecutios tractus.

MERCES.

agna, mutanda. Merces officii. Plenior officio. La-
minor. Animum præsenti pignore firmans.
nium magnum, largum, meritum, debitum, suffi-
.

MERCES.

ternæ. Quas dives Panchaia mittit. * Eoe gazæ.
s novi munera.

MERCVRIVS.

es, alipes, pacifer, caducifer, nuncius, Deus Arca-
Cyllenius, Atlantides, Nepos Atlantis. Iove na-

tus. Maja creatus. Pleiade natus. Quem lucida par
pleias est enixa. Quem peperit magno lucida Maja Io
vi. Atlantide Maja natus. Quem montibus olim Edi
dit Arcadiis Pleïas una Iovi. Atlantis magni Pleio
nesque nepos. Qui jussa per auras Verba patris porta
Pacis & armorum, superis, imisque Deorum Arbite
Actus velocibus alis. Alato qui pede carpit iter. Æthe
rium volucri qui pede carpit iter. In cujus digitis e
aurea virga. Venerandus virga potente. Inventor curv
fidis. Furibus aptus. Cyllenia proles. Interpres Divûm
Deûm latrator Anubis. Animas qui evocat orco, &
alias sub tartara mittit. Qui pedibus talaria nectit. P
ribus nitens Cyllenius alis. Penniger Arcas. Deus al
ger. Atlantius Hermes. Ales Mænalius. Cyllenides. T
lariger. Majugena, *γλώσσης ἡγεμών, Dux linguæ.

MERERI.

Meritæ dare præmia palmæ. Morte minor culpa m
est. Meriti tanti non immemor unquam. Omnes ut
cum meritis pro talibus annos Exigat. Cui præmia d
bentur ingentia. *V. Præmium.*

MERETRIX.

Puella vulgaris. Turba meretricia. Certo cuivis m
cabilis ære. Turpi fornice latens, latitans. Opes cor
re quærens. Cujus oratio est dulcior Hyblæo me
Gressibus incertis errans à recto tramite vitæ. Qu
bet incautos flectere docta viros. In scelus, & quod
turpe opus ruens. Fucatis quæ fallere docta dolis.
tia corde gerens. Illecebris quæ fallit amantes. * Lu
Dulcis animæ pestis.

MERGERE. V. Immergere.

MERIDIES.

Medias sole tenente vias. Aut plus, aut medium
le tenente diem. Æstus erat, mediamque diei exeg
horam. Iamque ferè medius Titan venientis & a
Noctis erat, spatioque pari distabat utrimque. D
calet & medio sol est altissimus orbe. Iamque dies
dius tenues contraxerat umbras, Inque pari spatio
per & ortus erant. Et sol ex æquo meta distabat u
que. Sol medium cœli conscenderat aureus orbem.
seis aurora quadrigis, Iam medium ætherio cursu
jecerat axem. Medios sole secante dies. Cum me

l ſplendet Olympo. Sol furit, eſtque medio æſtu in-
niſſimus.

MESSIS.

Humus reſecanda falce. Area dives. Meſſis gravida,
rga, uber, opima, copioſa, frugifera, fertilis, pinguis.
aturis dives ariſtis. Veſtitus meſſibus ager. Congeſtas
ea cepit opes. Maturis albeſcit meſſis ariſtis. Triticea
n ſic in meſſem, robuſtaque farra Exercere humum.
icea jam campis cum meſſis inhorruit. Nudatas ac-
perat area meſſes. Ruperunt horrea meſſes.

METAMORPHOSIS.

Formæ mutatæ in nova corpora. Figuræ verſæ, va-
atæ. Species novæ. Corpora transformata. Corpora
utata. Faciem mutatus & ora. Hanc faciem genitrix
iſerata refecit. Forma vertitur oris. Omnia transfor-
at ſeſe in miracula rerum. In ſpecies tranſlata novas.
t lupus, & veteris ſervat veſtigia formæ. Omnia mor-
li mutantur lege creata. *V. Transfigurare.*

METERE.

Succidere meſſes. Farra reſecare falce. Decerpere
eſſes, Maturis falcem ſupponere ariſtis. Farra ſecare
lce. Legere falce ſemina matura. Seges falce reſecta
dit. At rubicunda Ceres medio ſucciditur æſtu. Sole
ardenti flaventia demetit arva. Dum flavas bis ton-
t meſſor ariſtas. * Denſas proſternit meſſor ariſtas.
lce matura decubuit Ceres.

METVERE.

Habere, concipere metum. Metus turbat pectora.
epidare metu. Metu quati, ſolicitari, tardari. Corda
etu tremunt. Corda ſtupent metu. Metu calor oſſa
liquit. Sollicitum timor anxius urget. Concutit oſſa
etus. * ὀρθαὶ τρίχες ἔςαν, Arrectæ comæ ſteterunt.
. *Formidare.*

METVS.

Pavidus, gelidus, exſanguis, trepidus, ſollicitus, pal-
ns, pallidus, terrificus, dubius. Addens pedibus alas.
mnia præcipitans. Attonito adimens uſum rationis.
mor mœſtus, ſuſpenſus, anxius, attonitus. Corda huc
uc agens. Corda premens. Horror acerbus, tremulus,
ribilis. Quatiens, concutiens membra. Præcordia,
ctora quaſſans. Occupans artus, oſſa. Metus carni-
x quietis.

METVM DEPONERE.

Ponere metum. Metum ſubjicere pedibus. Excute metum. Pellere, exuere metum. Parcere metu.

METVM INIICERE.

Inferre, incutere metum. Præbere, facere metum. Metu percellere. Turbare omnia metu. Implere urbem terrore, timore, metu. Acuere timore.

METV LIBERARE.

Solvere metu. Mederi timori. Tollere, adimere, eximere, demere metum.

MILES.

Fortis caſtrorum turba. Vir pugnax. Vtilis armis. Miles numero præſtantior omni. Arma gerens diverſo in orbe. Animoſus in armis. Miles ſine pectore, pavidus, trepidus, indomitus, intrepidus, impiger, cruentus, crudelis, ſævus, dirus, ſtrenuus, generoſus, ſaucius ictu, prædæ avidus, cupidus; ſanguinem ſitiens, furibundus in armis. Illicitas ſectans opes. Martis ſigna cruenta ſequens. Acer in armis. Ore truci vultuque. Miles ab Hetruſcis ſaucius aggeribus. * Miles dedicat horæ puncto vitam, & metuit non velle mori. Totos in ora furor venit, inque vultu Meduſa cernitur. Horrente galea, vel caſſide vultum contexit. Surgit apex capiti terribilis. δεύτερος Ἄρης, alter Mars.

MILITARE. V. Bellum gerere.

MINÆ.

Minantia verba. Ora minantia. Minæ rigidæ, ingentes, ſævæ. Verborum terror. Fulmina verborum.

MINARI.

Inſtare minis. Edidit impavidos ore minante ſonos. Tollere minas. Deſinit eſſe minax. Præſenſque minatur Exitium. * Intentatque malum verbis. Extrema minari. Suppliciis terrere futuris. Intentare mortem. Pueros voce minaci terrere. Exciſurum urbem minitatur hoſtis. Sævas Numen increpat minas. Ore torvo comminari. Sævus prodit, ac minas ardentibus oculis gerens. Multa, ac metuenda minatur. Spirat ab ore minas, & pœnæ nuntia verba. Fulmine minarum percitus animus, pœnam ante pœnam accipit, duplicique miser cruciatur malo.

MIRACVLVM.

Prodigium. Concitans in ſtuporem. Dictu mirabile.

Res metas naturæ transgrediens. Numinis indicia. Argumenta Dei. Alphabetum imperitorum.

MINERVA.

Culta, casta, innupta, armipotens, ingeniosa, Dædala, facunda, oleæ inventrix, doctiloqua, armifera, armigera, bellica, bellatrix. Sæviens tristi flagello. Arma manu sanguinolenta rotans. Pallas. Tritonis. Tritonia. Bistonia. Iovis filia. Nata Iovis. Iove nata. Nata sine matre. Formaque armisque decora. Carminis inventrix. Bello metuenda virago. Positam in pectore forti Ægida concutiens. Armipotens belli præses, Tritonia Virgo.

MISCERE.

Maria omnia cœlo miscuit. Quoniam suaves miscebis odores. Miscuerunt herbas, & non innoxia verba. Rituo tubæ permistus sonitus. Tunsum gallæ admiscere saporem. Me lyricis vatibus inseris. * Principibus permistus Achivis. Lætitia ingens misto tumultu. Mistumque merum fluvialibus undis.

MISER.

Terque quaterque miser. Quem vicibus duris sors inimica premit. Duris in casibus hærens. Qui fatis agitatur, urgetur acerbis. Triste ævum in tristi squalore trahens. Quem duri exercent casus. Non ignara mali miseris succurrere disco. Miseros meliora sequentur. Multis ærumnis, ac tempestatibus actus. Centrum miseriæ atque unicus fati scopus. *V. Afflictus. V. Infortunatus. V. Adversæ res.*

MISERERI.

Oro miserere laborum. Miserescimus ultro: Nil nostri miserere. Respicere, & solari jacentem. Iuno juvenem animo miserata repressit. Phœbe graves Trojæ semper miserata labores. Et cœlo tandem miseratus ab alto est. Doluit miserans inopem. Miserere animi non digna ferentis. Lapsorum te miseret. Dolere dolorem alterius. Et sua est misereri voluptas.

MISERICORS.

Æquus, mitis, facilis, propitius, lenis, clemens, benevolus, benignus. Dexter ades tuo numine. Dare se alicui placidum. Respiciens placato vultu.

MODUS.

Mediocritas aurea, pulcra, nobilis, memoranda. Me-

diocritatis regula. Medium tenuisse decorum est. Dimidium plus toto. Temperans omnia consiliis suis. Rectam servans in omnibus mensuram. * Modus est pulcerrima virtus. Auream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidenda sobrius aula. μέτρον ἄριστον, modus optimus.

MODVM SERVARE.

Modum tenere, retinere, adhibere. Ponere, imponere, facere, statuere modum. Moderari frenum. Non permittere libera frena. Non sequi nimium mœstæ vestigia curæ. Comprimere suspiria. Non concedere dolori suo quamvis justo. Premere constanti mente dolorem.

MOENIA.

* Alta, sublimia, fortia. Cingere mœnibus urbem. Minæ murorum ingentes. Cingere muris oppida. Mœnia lata triplici circumdata muro. Murorum ingentes moles. Fortissima mœnia cives unanimes.

MOLERE.

Cereris fruges aspera saxa terunt. Frangere fruges saxo. Perdomitam saxo Cererem. Terere, atterere, conterere farra. * Versat asella molas. Terere Cererem silicum ictu.

MONEDVLA.

Nigra pedes. Pennis velata nigris. Avis quæ diligit aurum.

MOLIRI.

Majora viribus audere. Nec super ipse tua moliris laude laborem. V. Conari.

MOLITOR.

Frangens farra: Vix unquam furti suspitione caret.

MONACHVS. V. Solitarius.

MONS.

Iugum montanum. Montana cacumina. Iuga montis iniqui. Anceps montis acumen. Montis vertex. Longus clivus. Collis apricus. Ardua summa montis. Mons altus, arduus, celsus, tacturus sidera, inaccessus, ætherius, nemorosus, abruptus, nebulosus. Culmina montis. Mons qui surgit in aëra. Qui tollitur ad astra. Tollens ad astra caput. Qui superas se tollit in auras. Caput inter nubila condens. Tangens, cõtingens, petens, feriens astra, sidera. Horridus, rigidus nivibus. * Acclivis, solu

solum, collesque supini. Nimbosa cacumina montis. Supercilium clivosi montis. Collis, vel jugum frondoso vertice, Mons ætherio vertice contingens nubes.

MONSTRVM.

* Portentum. Prodigium. Dictu mirabile monstrum. Immane monstrum, informe, ingens. Subitum atque oculis mirabile monstrum. Naturæ peccatum.

MONTIVM NYMPHÆ.

Oreades teneræ, faciles, lascivæ, innocuæ, placidæ, exultantes, salientes per summos montes. Lascivientes in montis cacumine, vertice, culmine. Dominantes in altis montibus. Duris in montibus ortæ. Numina montana.

MORA.

Tempora cessata. Mora annua. Moræ breve tempus. Minimum moræ. Mora pœnæ grata. Mora tarda, segnis, longa, parva, brevis, exigua.

MORARI.

Moliri moram. Trahere moras. Quæ tam sera moratur Segnities? Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror austros. Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Segnesque metu sententia tardat. Gradum continere, sistere. Cursum sustinere. In limine portæ substitit. Comprimere gradum. Caussas innectere morandi. Cunctari, opperiri. * Cunctare, & vestigia premere.

MORBVS.

Immedicabile malum. Semina morbi. Morbus tristis, gravis, letalis, letifer, violentus, perniciosus, periculosus, medicabilis. Atterens languentia corpora. Infirmo decerpens corpore vires. Populans anhelos artus. Fabricator leti. Tentans latus, ac renes. Sævities nefanda tetri morbi. V. *Ægrotare.*

MORBO MEDERI.

Medicam opem ferre languentibus. Relevare corpora morbis. Medicamine pellere morbos. E corpore ægro pellere morbos. Levare morbis. * Auxilium præsens adferre morbis. Morbis medicantur anhelis. Spargere salubres ambrosiæ succos, & odoriferam panaceam. Artibus medicis graves expellere morbos. *V. Medicinam adhibere.*

MORDERE.

Dare, inferre, exercere morsus. In corpore mergere rostrum. Laniare, lacerare, figere rostro. Premere dentes in aliquid. Divellere, consumere, cruentare morsu. Occupare morsu. Miseros morsu depascitur artus. Frena ferox spumantia mandit. Canum morsu de montibus altis. Actus aper. * Apes læsæ venenum morsibus inspirant, & spicula cæca relinquunt affixa in venis. Infixis laniare dentibus artus. Imprimere memorem dente notam. Lacerare morsibus niveos artus. Laniant avido viscera dente lupi. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

MORES.

Cœlesti pectore digni. Heroibus æqui. Sine crimine. Labe carentes, Mores boni, pudici, rari, mendosi, mali, feri.

MORI.

Oppetere, obire, subire mortem. Deponere, exuere, effundere, edere animam. Animam moriens exhalare. Exspirare. Ponere vitam. Discedere, excedere terris. Morti succumbere acerbæ. Linquere mundum. Vitam exhalare caducam. Adire manes. Ad Stygias undas penetrare. Pariter vitam cum sanguine fundere. Deponere odiosæ tædia vitæ. Fata subire. Claudere suum diem. Extremo sua fata die claudere. Ire sub jugum flebile mortis. Degustare letheæ pocula mortis. Occumbere morti, mortem, morte. Ex vita discedere. Claudere fata novissima. Subire funus acerbum. Placida morte quiescere. Pulchram petere per vulnera mortem. Usuram lucis crudeli vulnere reddere. Deserere lumen vitale acerbo funere. Linquere lucis auras. Duros letho finire labores. Claudere lumina placida morte. Primo intercidere ævo. Tenero succumbere in ævo. Relinquere lucem. Fatis perfungi. Fundere vocem extremam. Anima fugit fragiles corporis artus. Tradere, dare, dimittere, projicere animam. Dispergere vitam in auras. Spiritus tenues evanescit in auras. Olli dura quies oculos, & ferreus urget Somnus, in æternam clauduntur lumina noctem. Labuntur frigida letho lumina. Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras. Spiritus artus deserit. Lætos stabili claudere fine dies.

MORS.

MORS.

Rogus. Excidium. Interitus. Fatum. Lethum triste. Lethalis hiems. Hora noviſſima. Dies ultima, ſumma. Suprema funera. Nox æterna, perennis. Avidi triſtia jura Dei. Ius rigidum, inevitabile mortis. Hora ſuprema. Funeris hora. Via lethi. Nox longa. Tenebræ extremæ. Exitus. Mors inopina, matura, immatura, properata, lugenda. Parcere neſcia. Falce armata. Rapiens omnia propera manu. Audacibus æque ac timidis injiciens atras manus. Pulſans æquo pede pauperum tabernas regumque turres. Vltima linea rerum. Omnibus æqua. Minans triſtia funera. Fata trahentia mortem. Spicula mortis. * Libitina. Parca.

MORS DESTINATA OMNIBVS.

Omnia ſub leges mors vocat atra ſuas. Vltima cuivis expectanda dies. Fata manent omnes. Mors ſua ſceptra tenet toti communia mundo. Mors eadem ſimili conditione manet. Rigidum jus eſt & inevitabile mortis. Stant rata non ulli ſila tenenda manu. Semel omnibus eſt calcanda via lethi. Quiſque cogitur mortis adire viam. Omnes una manet ſors irreparabilis horæ. Cum venit extremus lege trahente dies. Certus ſtat vitæ terminus omni.

MORS ÆTERNA.

Æternæ triſtia funera mortis. Carcer horridus æternæ mortis. Mors perennis. Fata horrenda. Æternæ facies triſtiſſima mortis. Dira vincula æternæ mortis..

IN MORTIS AGONE.

Letho in medio. Extrema mortis in hora. Medio in diſcrimine mortis. Supremo tempore vitæ, Ipſo in limine mortis. Ipſo vitæ ſub fine labantis. Dum mors unguibus imminet atris. Cum mors atra caput circumvolat umbra cava. Ante oculos cum ſtat mortis triſtiſſima imago. Cum plurima mortis imago. Solvuntur cum frigore membra.

IN AGONE ESSE.

Media in morte teneri. Medio jactari in vertice lethi. Auras haurire ſupremas, & quaſi jam lethi portas luctarier ante. In medio verſari turbine lethi. Verſare lumina laſſa ſuprema morte. Trahere animam ſuprema morte. Frigidus, & longis ſingultibus ilia pulſat. Paulatim anima deficiente mori. Lethæa ſubeunt oblivia men-

mentem. In labiis summis spiritus errat. Spiritus ultimus errat ora super.

POST MORTEM.

Vltima deceptæ post stamina vitæ. Post ultima, supremaque funera. In cineres cum corpora versa jacent. Post obitus, Post ultima fata. Quando brevis miseri lux occidit ævi. Cum spiritus frigida membra reliquit, Cum peracta fata sunt.

MORTE REPENTINA PERIRE.

Morte propera, præcipiti, repentina, præpropera, inopina occumbere.

MORTVVS.

Defunctus. Extinctus. Defuncta corpora vita. Fato defunctus. Lumine cassus. Funere exstinctus. Solutus corporis carcere. Demissus nece. Morte peremptus. Funere mersus acerbo. Corpus exanimum. Vacuas delapsus in auras. Perfunctus fato. Spoliatum lumine corpus. Exanimis. Corpora luce carentia. Membra jacentia leto. Lethæa cadavera. Avulsumque humeris caput, & sine nomine corpus.

MOSES.

Amramides, *id est*, Amræ filius. Mirificum virga, ostentisque Deorum Amramiden. Corniger vates. Dogmata cornigero quæ sunt contermina Mosi. Legifer heros. Auxiliis fretus cœlestibus heros. Qui purpureum per mare fecit iter. Isacides pastor. Clarum virtute Moysen Fortunat.

MOVERE.

Vertitur atque cavas alveus haurit aquas. Ventis agitantibus æquora. Iuno freta contorquet. Pelagus torrentibus ingruit undis. Vada penitus permota strident. Casu concussus amici. Ciere. Agitare. Vertere.

MVGIRE.

Resonant mugitibus agri. Dare mugitum rauco sono. Raucos mugitus edere. Implere loca mugitibus. Boatu horrendo, horrifico, multo, querulo loca replere. Montes sonant boatu. Reboant mugitibus agri. * Bos mugitibus impulit auras. Mugitus ciere horrendos.

MVLGERE.

* Mulgere ubera vaccæ lactea. Implere mulctralia lacte. Exhaurire ubera. Nivea pressis manant flumina mammis. Arguris pressant ubera palmis. Distenta sic-

car

care ubera. Succus pecori, & lac subducitur agnis. Bos venit ad mulctram. Teneris immulgere ubera labris. Candens, lacteus humor uberibus manat distentis.

MVLIER.

* Femina. Nurus. Varium & mutabile semper. Nequior, ac debilior sexus. ὑπερήφανον πρᾶγμα, Fastuosa res. Τερπνὸν κακόν, delectabile malum.

MVLTITVDO, seu TVRBA.

* Vnda vulgi. Manus ingens. Innumeræ copiæ. Magna caterva. Agmina densa virûm. Turba frequens. Comites innumeri. Confertus numerus. Collecta pubes undique. Densa cohors. Exercitus ingens. Cœtus. Corona.

MVLTI, MVLTÆ, MVLTA.

* Citius numerabis aristas. Ante leves volucres censebis in aëre. Quot natant pisces certus eris. Harum est series rerum innumera, vel innumerablilis. Non tot lucent sidera cœlo. Feriunt undæ pauciores Carpathia littora. Nec habet tot littus arenas. Vere prius flores numero comprendere fas sit. Quot stellæ inter occultum conspicuumque polum. Quot frutices silvæ, quot Tybris arenas habet. Quot gramina vere profert humus. Quot habent Præstana rosaria flores. Quam multas Hybla tuetur apes.

MVNDVS.

Triplicis confinia mundi. Magni præcordia mundi. Theatrum, fabrica, machina mundi. Magni loca pervia mundi. Vasti climata mundi. Opus mundi. Orbis immensus, vastus, triformis, triplex, capax, spatiosus, patulus, patens, globosus. Cardo mundi. * Patentis mundi globus. Circumfuso pendens in aëre tellus librata ponderibus suis. Magni opus admirabile mundi. Ipsum universum. Quacunque abluitur solum longo Tethyos ambitu. Vtraque Phœbi domus. Tostis ab Indis usque ad extremos Scythas.

A MVNDI EXORDIO.

A prima nascentis origine mundi. Primi ab origine mundi. Post nati exordia mundi. Ab orbis usque exordio. Ab usque primis sæculis. * Ab orbis usque infantia. A mundi rudimentis.

MVNDVS.

Datum. Donum. Ingentia data, dona. Munus grande,

de, magnum, amplum, dives, memorabile, preciosum, non leve, parvum, exiguum, inane, leve, cœleste, placans hominesque Deosque. Quo placatur Iupiter ipse. Irarum accensas flammas extinguens. * Addit equos, additque duces. Dona imperat ad naves ferri, stipatque carinis ingens argentum. Muneribus cumulare. Onerare aliquem donis. Fragili donare cicuta. Quæ tali reddam pro carmine dona? Accipias munera parva rogo. Promisso munere donare. Muneribus cumulare magnis. *V. Liberalis. V. Beneficium conferre.*

MVRVS.

Coctilis, humilis, brevis, turritus, pulsatus ab hoste, validus, ahenus, altus, inexpugnabilis. Turribus & fossis suis cinctus. Mœnia ardua, edita, celsa, spatiosa. Finitimis invidiosa locis. Plena viris. Nuda viris. Concussa, diruta Marte. Turribus altis firmata. Quæ consurgunt quadrato saxo. Fluminibus, latis fossis cincta. Tuta situ. *V. Mœnia.*

MVS.

Ridiculus, parvus, exiguus, avidus, improbulus, rodens. Sub terris domus ponens, atque horria faciens. Cujus janua semper aperta. Occultum faciens sibi iter. Horrea scrutans & evacuans. Catum metuens.

MVS MAIOR.

Glis somnolentus, somniculosus, somno deditus, pinguescens. Amans somni. Qui somno nutritur. Hiberno solitus pinguescere somno.

MVSÆ. V. Deæ liberalium artium.

MVSÆ CONTEMNVNTVR. V. Artes contemnuntur.

MVSICA.

Dulcis, suavis, blanda. Molliens animos cantu. Mulcens pectora modulamine cantus. Fugans tristi de pectore curas. Curarum dulce levamen. Mirificis animos docta, apta movere modis. Divinum donum celebrans, laudans, & benefacta Dei. Decus sacratis templis. Harmonica dulcis modulatio cantus. Dulcisoni modulamina cantus. *V. Canere. V. Cantus.*

MVTARE IN ALIAM FORMAM.

In vultus se transformat aniles. Tot se vertit in ora. Quos hominum ex facie Dea sæva potentibus herbis Induerat Circe in vultus ac terga ferarum. *V. Metamorphosis.*

MV-

MUTUUM.

* Rogare aliquem nummos sine pignore. Rogare aliquem sestertia mutua decem. Dare alicui mutua ter quinquaginta. Tarpeio Deus hic commodet ora patri. Utendum dare. Mutua da centum.

MUTUS.

Non habens quo queat ore loqui. Ora quidem, sed muta gerens. Cui os vocis inane. Nec aure, nec ore, Accipiens reddensvè sonos. Obmutuit illa dolore. Illa nihil: neque enim vocem, viresque loquendi, Aut aliquid toto pectore mentis habet. * Elinguis. Harpocrates. Magè mutus quàm piscis.

N.

NARRARE.

* MEmorare. Referre. Complecti versibus cuncta meis opto. Numero comprendere non est. Dicere. Vulgare. Ardentes accingor dicere pugnas. Exequi versu prosequi. Expediam altiùs, à primo origine cuncta repetens. Quis tanta relatu æquare possit ? Centum nequeam perstringere linguis. Caussas memorare. Sociis exacta referre. Fando nequeam explicare clades Belgii. Res ordine pandam. Deseret ante dies, & in alto Phœbus anhelos Æquore tinget equos, quam consequar omnia dictis. Expediam dictis, & te tua fata docebo. *V. Loqui.*

NASCI.

Venire, nasci sub auras. Visere luminis oras. Prodire sub luminis auras. Venire lucis ad auras. Exire, emitti, oriri in auras. Lumina lucis inire. Educi in dias luminis auras. Haurire lumen vitale. Ætherias prodire lucis in auras. Ingredi primas oras mundi. Ferre dulcia munera vitæ. Haurire vagitibus vitales auras. Ducere ortus. Prodire utero. Surgere ad lumina vitæ. Ducere principium à sanguine alicujus. Generis primordia ducere ab aliquo. Genus ducere ab aliquo. Trahere genus ab aliquo. De nostra deducit origine nomen. Progeniem deducere alicujus sanguine.

NATARE.

Iactare brachia aquis. Corpore findere aquas. Pulsare undas lacertis. Ferri per undas. Nare gurgite summo. Fluitare. Innatare. Tacitis remigare sub undis. Fluvios

vios innare rapaces. Iactabat liquido brachia lenta mari. Pellere undam pectore. Ducere manus in aquis. Pellere undam manu. Pendere aquis. Ferire aquas. Labi per æquora. Findere aquas pectore. Mari brachia tendere. Dimovere aquas brachiis. Natare freta.

NATATOR.

Iuvenis natans. Aptus placida dare verbera ponto. Iuvenis tumidarum victor aquarum. Iuvenem superare Palæmona nando. Magnus spretis undis. Natans nudus, cautus, lentus, lassus, temerarius.

NATATV TRAIICERE.

Rapidum flumen transmittere nando. Tranare alta fluenta. Amnem volucri superare natatu. Ire per undas.

NATIVITAS CHRISTI. V. Dies natalis.

NATVRA.

Vis naturæ. Rerum natura novatrix. Natura solers, ingeniosa, dædalea, potens, difficilis, callida, sagax. Benignissima rerum. Parens creatrix rerum. Profundens splendida dona sinu. Quæ flectitur arte. Quæ usque recurrit. Custode potentior omni. * παμμήτωρ, omnium parens.

NATVRAM HVMANAM INDVERE.

Corpus & ossa induere. Induere corpus. Sumere moribundi corporis artus. Sumere humanæ debile carnis opus. Assumere humani corporis artus. Humanam sibi jungere mirando fœdere massam. Induere terrenos artus. Applicare sibi mortalia membra, naturamque hominum. Membra subire caduca mortali carne. Artubus humanis se vestire. Humanis ex ossibus, atque humano è viscere sumpto viscere tegi.

NAVFRAGIVM FACERE.

Lacera, fracta, quassata navi jactari per æquoris undas. Bibere æquoris undas. In immenso jactantur corpora ponto. Disjectæ toto æquore classes. Arma virum, tabulæque & Trojæ gaza per undas natant. Aguntur ventis tabulæ, feriuntur & undis. * Navis inflicta vadis dorso pendet iniquo, fluctuque fatigata undique solvitur, atque viros mediis exponit in undis. Lacera ratis vix tenuit membra. Sonuerunt fracta pondera veliferi mali. Fracta est compage carinæ. Navita vasto jactatur in æquore lacerata classe. Navis viduata remigibus,

bus, orba gubernaclis, antennis saucia fractis, scissis velorum debilis alis ludibrium pelagi vento jactatur & unda. *V. Tempestas.*

NAVIGARE.

Secare fluctus, æquora. Tentare Tethyn. Sulcare maria alta carina. Freta secare. Navigare æquor, aquas. Tendere iter velis. Ire vento, velis rate per undas. Felici nave per æquor labi. Scindere freta puppi. Freta findere classe. Æquore ferri. Facere iter puppe. Navem committere vento. Dare vela. Velificare. Vela facere. Petere puppe. Pelago vehi. Metiri classibus æquor. Verrere æquora, mare. Zephyro dant carbasa nautæ. Arare æquor. Pelago volare. Pelago se credere. Dare classibus Austros. Permetiri classibus æquor. Classe tenere iter. Tentare vias maris. Per æquor gradi. Ventis intendere vela secundis. Hiberno moliri sidere classem. Vela dabant, & spumas salis ære ruebant. Mediis Aquilonibus ire per altum. Flectere viam velis. Inter scopulos sonantes radere iter. Infindere sulcos mari. Volvi undis. Æquora currere. Certatim socii feriunt mare, & æquora verrunt. Præbere carbasa ventis. Dare nubiferis lintea plena Notis. Conscendere navibus æquor. Incumbere pelago. Freta classe pererrare.

NAVIGARE RETRORSVM.

Iter relegere. Relabi verso vento. Vertere vela. Flectere navem, iter.

NAVIS.

Pinus. Pinea texta. Pinea tecta. Orbata præside pinus. Trabes. Trabes curvatæ. Ratis. Turbæ vix satis unda ratis. Laceræ naufraga membra ratis. Carina pavida, incurva, velifera. Quassa membra carinæ, Puppis adunca, curva, concava. Rapida concita puppis aqua. Prora recurva. Cymba obruta ventis. A ventis acta Phaselus. Classis volucris. Navigium. Cortex. Mœnia navis. Navis rostrata errans, errabunda, concava. Tumidis exposita procellis. Quam ventus rotat impete vasto. Acta, pulsa notis. Rabidis percussa, concussa procellis. Sulcans vada salsa. Quæ horrisonas natat acta per undas. Æquoreas jactata per undas. Subiens profundum pelagus. Quæ fluctus patitur, fertque assilientia longe Æquora, nec sævis victa madescit aquis. Pleno concita velo. Tollitur in cœlum, summoque in gurgite

pen-

pendet. Et præceps fertur tartara ad ima modò. Quæ deficit auxilio docti spoliata magistri. Atque procellosis ingemit acta Notis. * Ingenti mole triremes, ceu turres celsæ pelago.

NAVEM APPELLERE.

Appellere ripæ, oris. Ad litora tendere cursu. Portum petere. Adnatare oris. Tellure potiri. Tellurem velis arripere. Terræ subducere puppim. Tangere, contingere littora. Subire portum. Allabi terris. Intrare portus. Vertere puppim ad littora. Accipi portu, statione. Clavum ad litora torquere. Carinæ littora tangunt. Arvis inferre rates.

NAVEM SOLVERE.

Dare vela, & laxare rudentes. Retinacula solvere navis. Solvere vincula navis. Solvere conscensis navibus oram. Rursus inire fretum. Deducere litore naves. Solvere margine naves.

NAVTA.

Præses navis. Rector navis. Navem qui temperat. Navita fluctivagus, levisomnus, vigil, sollicitus. Ventis pelagi jactatus & undis. Æquora vincens. Torquens spumas, & æquora cærula verrens. Iactatus spumantibus æquoris undis. Cymbam propellens remo. Moderans vela per æquoris undas. Ventis hinc inde discordibus actus. Qui clavum regit, velisque ministrat. *Palinurus. Tiphys.

NEBVLA.

Halitus, globus opacæ, nigræ nebulæ. Nebula atra, volucris, tenuis, opaca, densa. Per inane volans. Nigro se volvens Olympo. *V. Nubes. V. Nubilus.*

NECESSITAS.

Insuperabilis, violenta, dura, urgens. Necessitas magistra. * Durum telum. Adstricta nullis legibus necessitas. Quam superare, vincere nemo potest.

NEGARE.

* Abnuere. Abnegare. Abnegat excisâ vitam producere Troja. Quis talia demens abnuat? Iussis parere recusat.

NEPTVNVS. V. Marinus Deus.

NERE.

Versare pollice fusum. Carpere, trahere pensa. Ducere, mollire lanas. Ducere fila sequentia. Trahere mur-

murmure fila levi. Percurrere stamina. Data pensa trahere. Nere stamina. Plenas exonerare colos. Tolerare colo vitam. Digitis torquere stamina. Et minuunt plenas stamina nostra colos. Uti Palladis arte. Imponere manum pensis. Fusis mollia pensa devolvere.

NESTOR.

Antiquus, senex, Neleius. Pylius. Eloquio fidus. Senex facundus. Qui vixit tres hominum ætates. Ævi sui prudentia. Nestorei anni. Sæcula Nestorea. * τριγέρων πύλιος, Trisæclis Pylius.

S. NICOLAVS.

Nicoleos Pataræus adest. O Pataræ fave, populi victoria, cujus est Græcè nomen.

S. NICOLAVS TOLENTINVS.

Augustiniadûm decus perenne. Verus Averruncus morborum per farra sacrata. Nive purior anima. Mortalis adhuc dignatus fuisti Angelico cantu.

NIDVS.

Tecta avium. Luteum opus. Nidus pendulus, textilis, cavatus, vernus, alta arbore structus. Hirundo luteum celsa sub trabe fingit opus. Avis in ramo tecta laremque parat. Dirarum nidis domus opportuna volucrum.

NIDIFICARE.

Locare nidos. Fingere domum. Nidos regna sua facere. Suspendere tignis nidum. Nidos ponere. Cubilia fingere. In arbore reponere nidum. * Antiquasque domos avium. Columba facit domum, & dulces latebroso in pumice nidos. Avis in propria facit arbore nidum. Avis in ramo tecta laremque parat. Sub trabibus cunas parvaque tecta facit. Hospitia, lares, cellas ædificant volucres.

NIGER.

* Ater. Pice nigrior. Nocte nigrior. Color est contrarius albo. Coma moro nigrior caduco. Nigrantes terga juvencos. Qui color albus erat, nunc est contrarius albo.

NILVS.

Celer, dives, papyrifer, papiri amnis, septemplex, septemfluus. Fluens septena per ostia. Septem discretus in ostia. In septem digestus cornua. Septemflua flumina Nili. Per septem portas emissus in æquor. Qui per

per septem portus in maris exit aquas. Vada maxima Nili. Septeno gurgite Nilus.

NITI.

Omnes promere vires. Totis adniti viribus. Omnia conari, tentare, periclitari. Toto pectore insistere rei. *V. Conari.*

NIX.

Nivei flocci. Niveus liquor, vapor. Mole rotata. Iactata sub Arcto. Zephyris & solibus icta. Sole soluta. Quæ solvitur Austro. Æmula lanæ. Nix algida, tenera, pura, non calcata, brumalis, caduca, gelida, deflua, candida, Sithonia, Parrhasia. Posita sub nive terra latet. * Annus tonantis hibernus, Iovis imbres nivesq; comparat. Toto nix cecidit repente cœlo. Candida nix cœlo fluit. Omnium est rerum facies una. Spargit bruma nives. Canet humus nive decidua. Cadentibus hœdis albent rura nive.

NIX SOLVITVR.

Et pereunt victæ sole tepente nives. Liquitur ut glacies incerto saucia sole. Zephyris & solibus ictæ, Solvuntur teneræ vere tepente nives. Nix jacet & jactam nec sol pluviæque resolvunt. *V. Liquescere.*

NOBILIS.

Origine clarus. Nobilitate potens. Nobilis & fama multis memoratus in oris. Præclara stirpe creatus. Heroo semine natus. Heroæ spectabilis indole mentis. Ducit ab antiquis nobile nomen avis. Genus à prisca nobilitate trahens. Generoso sanguine cretus. Genus altum illustri à stemmate ducens. Claris natalibus ortus. Cretus de sanguine nobili. Non obscura de gente satus. *V. Genere*, &c.

NOBILITAS.

Eximium decus nobilitatis. Heroum genus antiquo de sanguine. Nobile genus antiqua de stirpe. Stemma generosum, inclytum, illustre, insigne, avitum, nobile. Secli decus admirabile nostri. Quæ superat Scythicas nobilitate nurus. Regia progenies, cui nobilitatis origo, Nomen in Eumolphi pervenit usque Cotys. Si genus excutias, equites ab origine prima, Vsque per innumeros inveniemur avos. Clara, nec ullius nobilitate minor.

NOCERE.

Damno esse. Officiant lætis ne frugibus herbæ. Nocte nocent potæ, sine noxa luce bibuntur. Nunquam imprudentibus imber Obfuit. * Esse gravem. Esse sinistrum. *V. Damnum.*

NOCTVA.

Palladis ales. Noctis avis.

NOE.

Lamechides, *id est*, filius Lamechi. Lamechidesque Noas, præco pius. Vitisator Noa. Inventor vini. Arborea Noa conservator in arca. Transtulit incolumem lignea capsa Noam. Erudiit natos in pietate Noas.

NOMEN.

Memorabile nomen. Æternum tenet per secula nomen. Casurum nullo tempore. Fulgens inter gentes. Quod terras omnes implet. Augustum, grande, sublime, memorabile, grandius ingenio, antiquius urbe. Nunc magnum manet Ardea nomen. Si vestras fortè per aures, Trojæ nomen iit. *V. Nobilis.*

NOMINARE.

Nomen dare, facere, ponere, imponere. Figere nomen. Titulum dare. Signare nomine. Nuncupare. Nomina parare, tribuere, addere. Dicere nomina genitoris. * Est locus, Hesperium Graii cognomine dicunt. Cui nunc cognomen Iulo. Strophades Graio stant nomine dictæ. Sabus dixit Sabinos de cognomine patrio.

NOVERCA.

Injusta. Terribilis, severa, sæva, infida, scelerata, dira, cauta, læta vitæ labe alterius. Nescia flecti, parcere. Miscens lurida aconita. Inficiens pocula.

NOX.

Noctis imago. Tempora noctis. Silentia noctis. Nocturnæ umbræ. Noctis umbræ. Cum Phœbus latet. Nox humida, rore madens, tacita, silens, arcana, cæca, opaca, atra, nigra, densa, pervigilata mero. Placidam redimita papavere frontem. Candidior die medio. Soporifera, somnifica, quieta, occidua, concubia, stellata. Obtenta densantur nocte tenebræ. Terra tenebris tecta. Somnia nigra trahens. Nox atra cava circumvolans umbra. Ponto nox incubat atra. Majoresque cadunt altis de montibus umbræ. Involvens umbra magna terramque polumq;. Nox humida cœlum abstulit. Rebus nox abstulit

lit atra colorem. Impiaque æternam timuerunt secula noctem. Μήτηρ ὀνείρων, mater somniorum.

NOX MEDIA. V. Media nox.

NOCTE.

Nox erat, & terris animalia somnus habebat. Iamq; quiescebant voces hominumque canumque. Humida cum pulso nox erat atra die. Cum sol tellure sub alta est. Iamque ubi suadebit placidos nox humida somnos. Et caput extulerat densissima sidereum nox. Vrbe silent tota vitreoque madentia rore Tempora noctis eunt. Tempus erat, quo cuncta silent, interque Triones Flexerat obliquo plaustrum temone Bootes. Iam color unus inest rebus, tenebrisque teguntur Omnia, jam vigiles conticuere canes. Frigida cum tacitæ tempora noctis eunt. Dum noctis moderatrix Cynthia lucet. Et nox atra polum bigis subvecta tenebat. Nox erat, & placidum carpebant fessa soporem Corpora. Medio volvuntur sidera lapsu, Lunaque nocturnos alta regebat equos. Pater Heliadum radios ubi tinxerit undis.

NOCTE MEDIA. V. Media nocte.

NOCTE AC DIE. V. Die ac nocte.

NOCTESCIT.

Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur alis. Oceano properant se tingere soles. Domum tardis recedant plaustra juvencis. Sol crescentes decedens duplicat umbras. Invito processit vesper Olympo. Nox venit & somnia nigra trahit. Obscuram inducunt nocturna crepuscula noctem. Diem clauso componit vesper Olympo. E pastu vesper vitulos ad tecta reducit. Iam propè luce peracta, Sol ruit interea, & montes umbrantur opaci.

NOVUS.

* Recens. Haud visa prius. Non visa prioribus annis. Non ullis res cognita temporibus. Res arte novata.

NOXIVS.

Infestus alicui. Perniciosus. Cui crimina noxia cordi. Infesta ferre tela. Infesta per undas ausa sequi.

NVBES.

Cœlestis, ætheria, bibula, densa, picea, atra, nigra, spissa, opaca, obscura, fluida, gravida, resoluta, umbrosa, multicolor, cærulea. Solis radiis inardescens. Per solis radios permeans umbra. Eripiunt nubes cœlumque

que diemque oculis. Cadunt submotis nubibus imbres. Et ingens visus ab aurora cœlum transcurrere nimbus. Ad terram abrupto sidere nimbus it. * Nubila. Amictu nebulæ sol tegitur. Inducta piceis nubibus umbra. Omne latet cœlum. Prætextum est picea ferrugine cœlum. Latet obscura condita nube dies. Fluidis est adopertus nubibus æther. Latet obsitus aër. Atræ sidera subducunt nubes.

NUBILIS.

Aptus, apta conjugio, nuptiis. Viri potens. Apta viro. Plenis jam nubilis annis. Tempestiva, matura viro.

NUBILUS.

Sol fugit, & removent subeuntia nubila cœlum. Obscura nubila cœlo. Cingunt æthera nimbi. Cœlum nigrescit ab Austris. Globus caligine volvitur atra. Nigerrimus Auster nascitur. Nigrans commissa grandine nimbus. Inducta caligo. Nubila humida, sequentia, pendentia, subeuntia, fusca, micantia flamma.

NUDUS.

Corpora nudus. Nuda corpora posita veste. Posito velamine nudus. Nudo sub ætheris axe Ingens ara fuit. Tempora nudus adhuc. Nuda genu. Nudos media plus parte lacertos. Mollia de tenero velamina corpore ponit.

NUGÆ.

* Quisquiliæ. Apinæ. Ludicra. Crepundia. Ineptiæ.

NUMA.

Quo non metuentius ullum Numinis ingenium terra Sabina dedit.

NUMERARE.

Numero comprendere. Numero notare aliquid. Navita tum stellis numeros, & nomina fecit. Numeros imprimere rei. Felix qui patitur quæ numerare potest.

NUNTIUS.

Verus, fidus, fidelis, celer, velox. Carpens iter rapido pede. Qui varias itque reditque vias. Propero crure iter currens. Efficiens commissa fideli opera. Fidus minister sermonum. Fidissima nuntia vocis. * Verus mihi nuntius ibis. Reportat nuncius advenisse viros. Nuntio multa dabat mandata patri referenda. Perfertur mihi nuntius hostem fervere cæde nova. Certior auctor

ctor advolat Æneæ, tenui discrimine lethi esse suos. Felix ad aures nuntius venit meas. Implerat nuntius aures, omnia misceri.

NVNQVAM.

Toto non amplius ævo. Vnda prius flammas, & dabit ignis aquas. Antè lupos hœdi rapient, vitulique leones. Delphini pisces fugient, aquilæque columbas. Flamma per incensas citius sedetur aristas, Fluminaque ad fontis sint reditura caput. Desinet esse prius contrarius ignibus humor, Junctaque cum luna lumina solis erunt. Ver antè autumno, brumæ miscebitur æstas, Atque eadem regio vesper & ortus erit.

NVNQVAM, *Ex secundo libro elegiarum Iacobi Pontani.*

Ille dies nostro est finem positurus amori,
  Quo vitam rapient ultima fata meam.
Immo nec ulla dies amborum solvet amorem,
  Perpetuum inter nos, Candide, fœdus erit.
Antè meum patiar caput hoc abscindere collo,
  Totus & à membris distrahar antè meis.
Antè meum nomen deses mi oblivio tollet,
  Antè ego, sunt cujus omnia, mortis ero.
Legibus eversis rerum natura peribit,
  Candide, quàm noster dissoluetur amor.
Terra polus fiet, patientur sidera sulcos,
  Amplius & nullas Doris habebit aquas.
Frigebunt ignes, præbebit lympha calorem,
  Æstibus in mediis nix operibit humum.
Opprimet agna lupum, terrebit dama leonem,
  Cervarum fient præda cruenta canes.
In noctem formosa dies vertetur opacam,
  Lucidiora die tempora noctis erunt.
Albentes corvos, nigros cernemus olores.
  Piscis aquam, silvas non habitabit aper.
Mollitie vincent flaventes marmora ceras.
  Aëra tum poterunt pervolitare boves.
Latronem milvum gallinæ occidet alumnus.
  Arcadici haud fugiet tum canis ora lupus.
Mors nihil interimet, fatum res nulla subibit.
  Natura officio deerit & ipsa suo.

Æthere

Æthere sublimi carpent sua pabula cervi.
Astrorum faculas alma creabit humus.
Iliacosque bibent latices Oenotria rura.
Eridani fluctus combibet alta Pharos.
Gryphas equis, aquilas poteris junxisse columbis,
Candoremque dabis promptius Æthiopi.
Deerunt arboribus frondes, & frondibus arbor,
Montium & æqua solo culmina conspicies.
Muscosi fontes condent se in viscera matris.
Flumina retro ibunt in caput acta suum.
Dulcia amarescent, ferrum non molliet ignis,
Albus erit carbo, nix erit atra prius.
Accipiet socias Argivas Troja biremes.
Littorea in summis creverit alga jugis.
Delphinus sylvas, fluctus aper incolet altos,
Vitabunt acres & simul antra feræ.
Candide, tunc nostra accipiet concordia finem,
Quando nihil finem quibit habere suum.
Thyphias quando segetes numerare licebit,
Quando quos generat Sicanis Hybla thymos.
Quamque ingens series per olympi cærula tranet,
Quotque natent pisces fluctibus æquoreis.
Velivolis ratibus citius freta lata carebunt,
Gramine nec viridi vasta tegetur humus.
Ita per æstatem fugient arbusta cicadæ.
Garrula odorato vere silebit avis.
Desinet esse prius flammæ contrarius humor,
Ipsaque mors vitæ fiet amica prius.
Oceanus geminas citius perfuderit Arctos,
Flumina cumque rogis fœdera percutient.
Afferet obscuras & fax Hyperionis umbras,
Afferet ambrosiam pallida luna diem.
Lux tenebræ fient, cœlo succedet Avernus,
Succedent rapidis sidera clara fretis.
Triticeas messes glacialis bruma videbit,
Puppibus & fessis Scylla erit hospitium.
Quaque venit Zephyrus, venient simul Auster, & Eurus,
Altera curretur semita solis equis.
Candide mi pereant possunt quæcunque perire,
Noster in æterna sæcula duret amor.
Fieri quæ posse negant, mi Candide, fiant,

Noster inoffensis legibus ibit amor.

NVPTA.

Iuncta puella viro. Quæ fruitur marito. Consor thalami. Conveniens marito. Nupta pudica, dilecta, proba, callida. *V. Vxor.*

NVPTIÆ.

Ius, pacta, tedæ. Fax solemnis. Lux jugalis. Hora jugalis. Conjugii tempus. Thalami fœdus. Dies cari optata parentibus. Sacræ tedæ. Festæ tedæ. Festa thalami. Festa connubialia, conjugalia. Socialia sacra. Lætitia jugalis. Gaudia hymeneia. Tedæ piæ, ὅρος πόθων terminus Cupidinum. ἄλκαρ ὀλέθρου, auxilium contr interitum. *V. Maritare.*

NVPTIARVM DEVS.

Hymen formosus, lætus, mollis, connubialis. Cinctus, decoratus, redimitus tempora sertis. Mutuis f cians præcordia flammis. Gerens vertice serta. Præ dens toris maritis. *V. Hymenæus.*

NVPTIAS CELEBRARE.

Celebrare optatos honores felicis thalami. Celebrare festa parata thalamo suo. Peragere sacra mari Hymeneia gaudia celebrare. Thalami celebrare gaudia.

NVTRIRE.

Mammis & lacte ferino nutrire. Ore ferunt dulc nidis immitibus escam. Dulcem ferre cibum. Imp humano viscere pavit equos. Lacte quis infantes ne creuisse lupino, Et picum expositis sæpe tulisse cibo Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Partheno * Thymo pascuntur apes, & rore cicadæ. Pascere. bare. Nutrimenta dare. Victum dare. Humano vis pavit equos. Educare. Lactis alimenta dare. Huma qui dape pavit equos.

NVX.

Patula, fructifera. Iuncta viæ. Luxurians in pa comas. Pariens opes, fœtus dulces. Quæ à populo p tereunte saxis petitur.

NYMPHÆ.

Sorores liquidæ, marinæ, niveæ, Deæ cothurn Thyberiades, Coryciæ, Cretides. Mysiades. Natæ aq re. Nymphæ. Hesperides. Dryades. Dryades pu Hamadryades, Nereides. Quæ nemora, aut qui vos

us tenuere puellæ? Deæ pelagi. Naiades. Nymphæ de-
us fluviorum animo gratissima nostro.

O.

OBEDIRE.

Perficere mandata cura fideli. Iussa capessere, facere.
Fungi, perfungi mandatis. Iussis obtemperare, pare-
Exequi præcepta. Audire dicta alicujus. Imperio mag-
patris parere parabat. * Alterius præcepta sequi.
ræcepta facessere. Avido parent arva colono. Divûm
cunt quâ jussa, sequamur. Iussa sequor Rex magne
a. Obsequi jussis. Imperium pati, & minori quamvis
omino parêre. Haud mora præceptis, quamvis me
lcare gelatam velis nivem, aut Vesevum scandere, vel
tnæas ore bibere favillas.

OBIURGARE.

* Increpare dictis. Arguere. Accusare moras. Mur-
ure sævo verberibusque tonare. Corripere, & castigare
genti clamore. Mordere dictis.

CULPARE, V. Reprehendere.

OBLIGATUS.

Perpetuusque animæ debitor hujus ero. Devinctus,
ligatus, astrictus. Devotus.

OBLIVIA.

Cæcæ oblivia mentis. Oblivio pigra, deses, lethæa,
luvio infernali, cujus aqua oblivionem inducere fertur.
curos latices, & longa oblivia potant.

OBLIVIOSUS.

Immemor. Cui firma non est memoria. Cui labilis,
becillis est memoria. Qui securæ pocula Lethes bi-
. Qui de aqua bibit lethæa, de amne Lethæo. * λήθης
δίον, campus oblivionis, *in hominem valde oblivio-
n.*

OBLIVISCI.

Non subeunt animo meritorum oblivia nostro. Lon-
oblivia potare. Fama fit obscurior annis. Sævi dolo-
exciderant animo. Ignari antè malorum. Abolescit
tia facti. Nominis antè mei venient oblivia nobis.
non Lethææ, conjunx, oblivia ripæ Immemorem
re tui. Quonam nostri tibi cura recessit? Ex animo
ere. Quo tibi nostri pulsus amor? Diffudit inertia

molllis oblivionem sensibus. Tua dicta vagis credi ventis excidêre meo animo. Perierunt omnia credit menti ingratæ. Cuncta in æquoreos abierunt irrit ventos.

OBMVRMVRARE.

Tacito murmure dicere. Serere murmura vana. Mu sare murmura. Voce submissa obloqui.

OBSCVRITAS.

Tenebræ obductæ, obortæ. Caligo spissa, opaca. N ctis faciem fecere volucres. Sub nitido die. Sunt ocul tenebræ per totum lumen obortæ. Claudi tenebris, carcere cœco. Caligantes nigra formidine luci. Imme sas trahit nubes.

OBSCVRVS.

Caligine densus opaca. Atra caligine septus. Tri caligine tectus. Densis, magnis, cæcis immersus te bris. *V. Tenebrosus.*

OBSERARE.

Obstringere limen. Opponere seram. Postibus dere seram. Obdere fores. Claudere fores. Præclud portas. Ianua fulta sera. Occludere

OBSERVARE.

* In vicem speculari aquas. Explorare. Notare. Si ra cuncta notat tacito labentia cœlo. Circumspic Scrutari. Indagare.

OBSIDERE.

Cingere mœnia hostilibus armis. Cingere urb fortibus armis. Obsidere armato milite urbem. Pre re & circumsonare murum armis. Cingere omne l urbis cruentato milite. Obsidione gravi territare bem. Fera prælia urbi positis castris movere. Cing obsidere mœnia urbis. Circumdare, cingere, prem obsidione. Obsidione claudere muros. Obsidione joque tenere. Densa includere corona.

OBSTVPEFACTVS.

Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno. Ob pui, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. A nitus visis, & voce deorum. Animo exterritus. O puere omnes. Obstupuêre animi. Attonitis hæser mis. Attonitis inhiare animis. Conversique oculo rer se atque ora tenebant.

OBVIARE.

* Occurrere. Obvium ferri. Media sese tulit obvia sylva. Offerre se videndum. Occursare. Obvius ardensese obtulit. Obvia processit.

OCCARE TERRAM.

* Seminibus positis deducere, vel inducere terram. Glebam versis frangere bidentibus. Tellurem unco dente recludere. Rastris terram radere. Rastris glebas frangere inertes. Terram rastris insectari, versare, renovare. Obruere semina Cerealia versata terra. Genitabilem astrorum clementiam admittere in emollitum solum.

OCCASIO.

Tempora apta, idonea. Commoditas. Dare causam peccandi. Fronte capillata, pôst est occasio calva. Accipe quam primum: brevis est occasio lucri.

OCCIDENS.

Occiduus sol. Occiduæ aquæ. Occiduum litus, Hesperiæ partes. Axis Hesperius. Hesperius orbis regis Atlantis. Tartessia littora. Occiduus dies. Sol præceps occiduas subit aquas. Extremi sinus orbis. Hesperiæ undæ. Occiduæ plagæ. Occiduum profundum.

* Iuxta solem cadentem. Vltimus Æthiopum locus. Occidentis sinus ultimus. Decolor extremo quâ cingitur India Gange. Quà tellus prospectat Phœbi juga cadentis. Qua lucem premit Tethys. Quæque ad occasus littora feros. Quodcunque dies devexior ambit. Portica Phœbi.

OCCIDERE.

Dare morti, leto. Dedere neci. Mittere, demittere ad umbras. Extinguere leto. Atro funere tollere. Perdere funere, morte. Sternere ferro. Adimere, eripere, auferre vitam. Morte necare aliquem. Demittere corpora leto. Obtruncare aliquem. Mucrone resolvere jugulum. Telis cadit ipse suis. Ipsa sua concidit usa manu. Satiavit scelerato sanguine ferrum. Humano sanguine tingere humum. Tingere ferrum sanguine alicujus. Eripit interdum medicina salutem. Absumere aliquem ferro. Sternere cæde, vulnere, conjecto jaculo. Spoliare lumine corpus. Pœnas cum sanguine poscere. Abrumpere vitam. Strages edere ferro. Leto donare. Mactare corpora morti. Properare alicui cædem. Fundere cæde

humi corpora. Funere fundere. Vitam alicui finire. Tingere cæde manum. Funere mergere acerbo. Vocem animamque rapit trajecto gutture.

OCCVLERE.

Corpora furtim includunt cœco lateri. Quod terra abdiderat, non repperit aurum. Exul limosa Marius caput abdidit ulva. Cœlum subtexere fumo. Vipera delituit, cœlumque exterrita fugit. Hoc inclusi ligno occultantur Achivi : Aut aliquis latet error. Nota conduntur in alvo. Et levibus vitiis sedula celat anus.

* Celare. Tegere. Abscondere. Condere. Occulere secretum. Commissum tegere.

OCCVPATVS.

* Quem exercent undique curæ, negotia. Quem mille premunt curæ. Cui instant negotia. Non vacat à curis. *Quære*, Otiari, *& præpone negationem*.

OCCVLTVS.

Abditus, tectus, contectus, obtectus, involutus. Rara per occultos ducebat semita calles. Curvis defensa tenebris. Effossis latebris sub terra fodere larem. Et caci latebris turba circumvolat.

OCEANVS.

Pater senex, magnus. Mare refluum. Latam Nereus cæruleus ambit humum. Qui terram liquidis, quà patet, ambit aquis. στέφων χθόνα, terram coronans.

OCVLI.

Acies oculorum. Lumina. Luminis orbes. Luminis arctior orbis. Lumina flammea, torva, crudelia, immota, inexpleta, vigilantia, lassa, fessa, humida, fixa humo, defixa in gremio, plena pudoris, lacrymosa vinci placido victa sopore, succumbere nescia somno, natantia morte. Lumen ademptum, cæcum. Lux adempta. Oculi clari, splendidi, fulgore micantes, sideribus similes, quibus ignea cedunt sidera, arguti, vagi, udi, humentes, vigiles, volubiles, lucidul, flammei, blandiduli. Ardentes sideris instar. Flendo turgiduli. Vigiles sub fronte ministri. Agentes excubias ad limina. Oculi suffecti sanguine & igni.

OCVLOS AD COELVM LEVARE.

Tollere, attollere, extollere oculos, lumina, Ad sidera tollere vultus. Sustollere ad æthera vultus. Ad superos tollere ora. Tollere humo lumina. Oculos ad de

[Sid]era efferre. Erigere lumina.

OCULOS DEIICERE.

Oculos defigere humi. Lumina fixa tenere solo. In humum deflectere ocellos. Demittere, submittere oculos. In humum vultum dejicere. Figere lumina terræ.

OCULOS IN ALIQUEM Conjicere.

Figere oculos in aliquo. Defigere oculos in aliquem. Hærere, inhærere oculis, vultibus. Figere lumina vultu. Tueri, spectare, videre, cernere lumine. Tenere lumina fixa in aliquo. Conjicere oculos in aliquem. Iactare in vultum lumina. Ad aliquem vertere luminis orbes. Advertere vultus. Respicere vultu ad aliquem. Respicere luminibus. Oculos per singula volvere. Pascere lumina.

OCULOS ALICUI ERUERE.

Oculos expellere genis. Adimire, eripere lumen, lucem. Alterius haurire lumen. Damnare nocte lumen, [id] est, cæcitate punire.

OCULOS HUC ILLUC VERTERE.

Cuncta oculis lustrare. Demittere aciem oculorum [in] omnes partes. Omnia perlegere oculis. Partes oculos versabat in omnes. Ferre oculos per cuncta. Oculos nunc huc, nunc illuc volvere, convertere.

ODIUM.

Implacabile, atrox, inexorabile, nefandum, asperum, crudele, pertinax, inexpiabile, intestinum, cruentum, capitale, exitiale, sævum, novercale.

ODIO PROSEQUI.

Odiis crudelibus in aliquem insurgere. Odia exercere in aliquem. Certare odiis. Nefandis odiis exedere aliquem. Furialiter odisse aliquid. Odiis versare domos. Iactari odiis. Quibus aut odium crudele Tyranni, aut metus acer erat. * Odisse. Nullus amor, neque fœdera sunto. Illa velut crimen tædas exosa jugales. Est ista perosus. Est odium inexorabile, & iniqua nullus finis in ira. Odisse aliquem odio Vatiniano. Invisus es mihi. Cane pejus & angue me odit. Non ita Di Stygium finguntur paludem odio prosequi. Quantum amor intendi potest, tantum est odium ejus in [...]ne.

ODOR, ODOREM SPIRARE.

Iucundus, gratus, fragrans, suavis, Nectareus, Ambrosius, mulcens cerebrum. Quos tenerè terra divite mittit Arabs. Arabum de gramine odores. Divinum vertice spirat odorem. Et si non alium latè jactaret odorem. Ambrosiæ diffundere odorem. Volvitur ater odor tectis. Suaves miscere odores. Nares contingere odore. Odor cœni gravis. Graviter spirantis copia thymbræ. Thure calent aræ, sertisque recentibus halant. Quæcunque suo de corpore odorem, Expirant acrem. Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Posthume, semper: Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

OEDIPUS.

Quem sua filia rexit. Expertus scelus est cujus uterque parens.

OLEA.

Cærula, baccifera, bicolor. Palladis arbor. Pacifera Palladia. Palladia arbor. Æternùm virens. Florens teneris comis. Succrescens uberibus racemis. *V. Oliva.*

OLERE. V. Odor.

OLEUM.

Liquidum, pingue, leve. Nutrimentum flammæ. Liquor, succus olei. Humor, succus pinguis olivi. Succus fragrantis olivæ. Minervæ inventum. Palladius liquor. Palladius latex. Latex flavæ Minervæ. Pinguis Pallas. Liquor sanantis olivi. Munera, dona olivæ. χυλὸς ἐλαίας partus olivæ.

OLFACERE.

* Naribus, vel nare haurire odorem. Ambrosiæ liquidos percipere odores. Excipere auram rosæ dulcem, suavem, fragrantem. Odoratas Arabum segetes accipere olfactu. Cum Catullo nasus fieri velim, vt suavissime halantes flosculos hosce plenius olfaciam.

OLIM.

* Quondam. Antea. Temporibus priscis. Pridem.

OLIVA.

Fœtus olivæ. Semper florens, pinguis, gravida, nitida, canens, albens, mitis. Sinceræ bacca Minervæ. Baccaque cum ramis semper frondentis Olivæ. Prolem tardè crescentis olivæ.

OLLA.

OLLA.

Fictilis, fertilis, fervens. Facta manu figuli. Quam currente rota figuli manus paravit. Quam figulus finxit arte celeris rotæ.

OMEN.

Certum, verum, faustum, felix, lætum, candidum. Quatuor hic primum omen, equos in gramine vidi, Tondentes campum latè candore nivali. Omen malum, sinistrum, triste, dirum, infaustum, funestum.

OMINE PROSPERO.

Bonis avibus, fato prosperiore. Secundis, vel felicibus auspiciis.

OMNES. V. Homines omnes.

OMNIA.

Omnia quæ tellus subtus & intus habet. Axe sub ætherio quæcunque videt Phœbus, Sol, Titan. Quæ natura suo continet ampla sinu. Quidquid terrarum numeroso conspicis orbe. Quæ mare, quæ tellus, quæ polus ipse tenet. Quidquid habet tellus, quidquid Olympus habet. Quæ maximus orbis habet. Quæ mundus & astra tenent. Omnia quæ summa Phœbus ab arce videt. Quidquid desuper aspicit æther.

ONERARE.

Annus proventu onerat sulcos. Manus ambas jaculis onerare acutis. Textilibus onerare donis. Furentem onerare malis. Cumulant oneratis lancibus aras. Onerare æthera votis. Aspice curvatos pomorum pondere ramos, Vt sua, quod peperit, vix ferat arbor onus. Nonnunquam gravis ære domum mihi dextra redibat. Ingenti pondere deprimere.

ONVS.

Molestum, vastum, grave, pergrave, grande, majus viribus. Leve, dulce, pium, venerabile. Moles immensa, ingens, onerosa, operosa. Pondus iniquum, durum, urgens. Onus balistæ pulsans mœnia.

OPEM FERRE.

Rebus succurere læsis. *V. Auxiliari.*

OPERARE.

Exhaurire laborem. Impendere curam. Insano indulgere labori. Experire laborem. Labores pati, perpeti, tolerare, sustinere, exigere, perficere, exhaurire, perferre, impendere. Labor omnibus impendendus. Nec res

hunc teneræ possunt perferre laborem. *V. Laborare.*

OPES.

Magnificæ, superbæ, fluxæ, opimæ, invidiosæ, immensæ, largæ, magnificæ: Exiguæ, modicæ, parvæ. Arte quæsitæ, malè quæsitæ, inventæ sanguine. Irritamenta malorum. Animi irritamen avari. Quas terrarum sustinet orbis. Laomedontis opes. Pactôli quas parit humor opes. *V. Divitiæ.*

OPIBUS INHIARE.

Immori lucris, & amore senescere habendi. Aurum sitire. Fervere avaritia, miseraque cupidine. Retia nummis tendere ubique. Avidissimum esse opum. Esurientissimum esse lucri.

OPINIO.

Nate Dea, quæ nunc animo sententia surgit? Omnibus idem animus. Iudicio nostro tibi cedit Amyntas. Scinditur incertum studia in contraria vulgus. * Nos abiisse rati. Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum.

OPUS.

Cœptum inceptum, solitum, propositum, crescens, remissum, grande, grave, nobile, conspicuum, properatum, æternum, mortale. Artis opus raræ. Opus parum cauti pectoris. Ad solitum rusticus ibat opus. Tolerans militiam, & grave Martis opus. Est virtutis opus famam extendere factis.

ORACULUM.

Iussa Deûm. Responsa Deûm. Cœlestia monita. Monita certa. Fatorum arcana. Sortes obscuræ. Fatalia verba carminis. Oracula sacras reddentia sortes. Sors fato aliquem designat iniquo. Augustæ magna oracula mentis. Veris animum implet Apollo. Ex adytis horrendas canere ambages.

ORARE. V. Deum precari.

ORANDI MODUS.

* Precibus si flecteris ullis, aspice nos. Adsis ô placidusque juves, & sidera cœlo dextra feras. Da Latio considere Teucros. Alma precor miserere, potes namque omnia. Adsis ô tandem, & propius tua Numina firmes. Tu præsens nostro succurre labori. Felicibus annue cœptis. O faveas, nostrisque laboribus adsis. Nunc succurre mihi, nam te posse mederi, Picta docet templis

templis multa tabella tuis. Tuis humiles advolvimur aris. Fer cœlo auxilium, & fessis da surgere rebus. Prô numinis vis summa ! prô cœlestium Rector.

ORARE. V. Deum precari.

ORATIO. V. Preces.

Numerosa, blandiloquens, comta, culta, ornata, blanda, dulcis, flexanimis. Afferens certa solatia tristibus animis. Sermo gravis, amœnus, lepidus, politus, dulciloquus, blandiloquus, festivus, plenus leporis. Character, index, nota animi. Fallens laborem, iter. Discutiens, pellens mœstitiam.

ORATOR.

Disertus, cultus, facundus, audax. Vtilis trepidis viris. Animo linguaque disertus. Magnus eloquio. Pollens flumine linguæ. Fluminis instar fundens verba. Doctus movere, mulcere animos. Quem Cicero sacer Elysiis miretur in umbris. Nestora quem lingua vincere posse putes. Cui velit eloquio facundus cedere Vlysses. Animos sermone regens, & fera pectora mulcens. Oratos toto clarus in orbe fuit. *Quare, Eloquens.*

ORESTES.

Tristis, sceleratus, insanus. Mentis egens. Exactus furiis. Agamemnonius. Agamemnone natus. Argolicus. Patris malus ultor. Trisameni pater. Ausus in arcanas poscere tela Deas. Serpentis morsu virus habente cadit.

ORGIA.

Festa corymbiferi Bacchi. Quæ tradidit Orpheus. Deliciosa fluant præsentibus Orgia divis.

ORIENS.

Eos. Aurora. Eoæ partes, Eous orbis. Ortus Eous, roseus, rutilus, nitidus, purpureus, lucifluus, fulgidus, fulgens, Phœbeus. Orientis oræ. Eoæ oræ. Eoi qua maris unda patet. Tellus Eoa. Ætherii spectans orientia lumina solis. * Nabathæa regna. Radiis sola subdita matutinis. Eoi populi, & littora rubra. Vnde venit Titan. Eoi tractus Quà refert Titan diem. Ostia Phœbi. Nobilior pars illa poli qua prodit ephœbus.

AB ORIENTE AD OCCASVM.

A sole Eoo ad vesperum. A solis ortu ad vesperum. Ab ortu auroræ ad Hesperium usque cubile. Ab usque

Eoo

Eoo cardine ad ultimam metam occidentis. A solis ortus cardine ad usque occidentis terræ limitem. Primo à carcere solis Eoi, ad purpureos usque occasus. Ab Eois plagis solis ad occasum. A manè, ad spatium quo micat Hesperus. Vesper & Eoæ novêre Lycorida terræ. Cæsaris ira mihi nocuit, quem, solis ab ortu, Solis ad occasus utraque terra timet. Natam, solis ab occasu, solis quærebat ad ortum. A vespere solis ad ortus. Terrarum quascunque vident occasus & ortus. Litora voce replet sub utroque jacentia Phœbo. Quo nihil in terris ad finem solis ab ortu Clarius, excepto Cæsare, mundus habet.

ORNARE SE GEMMIS. V. Gemma.

ORPHANUS.

Orbus, orbatus parente suo, præsidioque paterno. Patre carens.

ORPHEUS.

Apollinis filius. Vates Apollineus, Rodopeius, Ismarius, Thracius, Threicius. Trahens silvas. Amissa conjuge mœstus. Direptus virginibus. Ore vocali.

OSCULARI.

Dare, jungere, figere oscula. Sumere, ferre oscula. Offerre, admovere, porrigere, applicare oscula. Lactantia carpere oscula. Os ori jungere. Ore premere. Ponere oscula in labiis. Libare, infigere oscula. Reddere basia dulcibus labellis. Ora ad ora admovere. Multa capis oscula, multa dabis. Oscula per longas jungere posse moras.

OSCULUM.

Dulce, suave, blandum, aptum, gratum, amicum, deliciosum, quale dat fratri germana, quale amica fert viro. Datum, fixum roseis labellis. Quale dat Chaonis ales sociæ colliso ore. Penetrans animos. Basium. Suavium. Suaviolum.

OSTRUM.

Sidonium, Tyrium. Ostrini colores. Quæ sub Tyria concha superbit aqua. Erithræo legitur quæ litore concha. E rubro lucida concha mari.

OTIARI.

Ducere segnia otia. Otia vitæ desidiosa sequi. Segni fatiscere otio. Perfrui otio. Solvi in otia. Agere, peragere, carpere, terere, habere otia. Ducere vitam per

otia

otia. Fallere tempus otio. Degere otia placidæ vitæ. Trahere ævum inter blanda otia. * A labore me reclinat otium. Vacare. Immunes operum famuli. Reparare vires, & fessa membra levare. In otia tuta recedere. Me dulcis saturet quies. Leni perfruar otio. Feriari. Ducere, peragere ferias. Animus novalis.

OTIUM.

Molle, ignavum, segne, discinctum, securum, labore languidum, sordidum, desidiosum, pigrum, quietum. Infecundum pulcræ juventæ. Non pariens decus. Corrumpens corpus. Accersens Cupidinis flammas. Vitiis alimenta ministrans. Otia vitæ desidiosa. Pigra desidis otia vitæ.

OVIDIUS.

Lusor amorum. Poëta nequitiæ. Artem qui tractavit amandi. Ingenio læsus ab ipse suo. Pelignus Poëta. Peligni ruris alumnus. Pelignæ gloria gentis. Frigida pro flammis jussus adire loca.

OVIS.

Lanigeri greges. Bidentes. Lanigeræ pecudes. Lanigerum pecus. Placidum pecus. Pecus pavidum, infirmum. Dans balatus. Ovis balans, velligera, lanigera, mansueta. Quærens multis balatibus agnum. Campos balatibus implens. * Albi greges mollibus villis.

OVIUM PASTOR.

Vigil, Vagus, fidus, curiosus. Opilio. Upilio. Oves in pascua ducens. Sollicitus pro grege suo. Excubias suo pro grege semper agens. Qui tenerum tenui meditatur arundine carmen. Gaudens pascere oves in læto gramine. Vigilans ovium circum agmina custos. In sua restituens pascua ovem. Observans gregem. Colligens errantes oves in viam. Pecoris Magister. Incumbens, innixus baculo. *V. Pascere.*

P.

PACISCI. V. Fœdus facere.

PACTUM. V. Fœdus.

PENULTIMUS.

A Fine secundus.

PALEA.

Levis, inanis, exilis, volans. Iactata ad Zephyrum. Turbine, vento rapta in aëra. Quam quælibet aura rapit. Turbine venti jactata.

PALLERE, PALLOR.

Color oris erat, qui frondibus olim Esse solet seris, quas nova læsit hyems. Oraque buxo Pallidiora gerens exhorruit. Membraque sunt cera pallidiora nova. Horruit infelix, totoque expalluit ore. Diriguêre oculi, calidusque è corpore sanguis Inducto pallore fugit. Cui protinus intima frigus Ossa receperunt, buxoque simillimus ora Pallor obit, lachrymisque genæ madue. re profusis. * Pallente forma tabidus. Palluit,& subito sine sanguine frigida sedit. Pallor occupat ora. Pallent amisso sanguine venæ.

PALVS VDIS.

* Limosa pigrum circuit fontem palus. Vbi stagnat humor frigore æterno rigens. Limosoque palus obducat pascua junco. Pigra palus. Liquentia stagna. Silva coronat aquas. Palus residet segnibus undis. Resides atque inertes aquæ.

PAN.

Semicaper, velox, protervus. Deus armenti, pecoris. Rigidus custos ruris. Discurrere gaudet in montibus altis. Pinu caput præcinctus acuta. Qui pinu tempora nexa gerit. Pinu præcincti cornua Panes. Montana numina Panes. Capripedes Panes. Pan primus calamos cera conjungere plures instituit, Pan curat oves, oviumque magistros. Pan Deus Arcadiæ, Lycæus. Tegæus.

PANIS.

Ceres. Munus,donum Cereris. Cerealia munera Dona laboratæ Cereris. Humanis usibus apta Ceres. Molitam manu Cererem torret in igne focus. Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. Cererem cerealiaque arma expediunt.

PAPA.

Pontificum maximus. Pontificum jubar. Gentis humanæ venerandus pastor. Maxime Pontificum, triplicem qui fronte coronam, Et duo sacrata qui geris arma manu. Summe sacerdos. Qui jura, & leges divumque hominumque gubernas. Ense potens gemino, cujus vestigia adorat Cæsar, & aurato vestiti murice Reges. Magnus Christi summusque sacerdos. Qui sedet in celsa Petri, sacraque Cathedra, Atque vices Christi per terras obtinet. Pontificum princeps, qui Vaticana gubernat

bernat Templa. ποιμὴν κόσμου, pastor orbis.

PARADISUS.

Sacer, cœlestis, florens; frondens, speciosus, amœnus, odorifer. Hortus Eous. Hortus amœnus. Nova tempe, quæ primus homo possedit. Quatuor ex uno manant ubi flumina fonte. Devenere locos lætos, & amœna vireta Fortunatorum nemorum, sedesque beatas. Regna invia vivis. Largior hic campos æther & lumine vestit purpureo, solemque suum sua sidera norunt. Devenere locos ubi mollis amaracus illos, Floribus & dulci aspirans complectitur umbra. Sceleris loca conscia primi. Exinde per amplum Mittimur Elysium, & pauci læta arva tenemus: Donec longa dies perfecto temporis ævo, Concretam exemit labem, purumque reliquit Ætherium sensum, atque aurai simplicis ignem. * Cinctus Bois latet hortus oris, qui semper verè pubescit variisque floribus halat. Prima sedes, regio, statio mortalium, Omnium elegantiarum epitome. Orbis medulla, ubi flore perenni gramineus blanditur ager, nemorumque voluptas irriguis nutritur aquis. Est locus Eoos Phœbi nascentis ad ortus Arduus, attollens vicina cacumina cœlo.

PARALYTICUS.

* Quem corporis officium destituit. Cujus membra resoluta jacent officiis deserta suis. Enerve corpus, vivum cadaver. Cui vita manet sine corporis usu. Humore nervos dissolutus frigido.

PARCERE.

* Uti indulgentia. Ignoscere. Dare veniam. Iras remittere. Da veniam culpæ, vel in culpis. Indulgere alicui veniam.

PARCÆ. V. Deæ vitæ.

PARENTES.

Commune parentis nomen. Mite parentis ingenium. Sanguinis auctores. Cum genetrice pater. Uterque parens. * Auctores vitæ post Deum.

PARCUS.

* Frugalis. Qui didicit rebus frugaliter uti. Qui non pervenit unquam ad fundum. Frugi. Insigne decus parsimoniæ. Sordes vitat avaritiæ, sed non tamen opes prodigus effundit.

PARERE. V. Gignere.

PAR-

PARNASSUS & CÆTERA MUSArum loca.

Biceps, arduus. Vertex Parnassi. Mons qui verticibus petit arduus astra duobus. Habens sacra palatia, penetralia Phœbi. Vbi fons manat Bellerophontis equi. Iuga, culmina, arx Parnassi. Parnassi rupes. Parnassus bicornis, bifidus, Aonius, sacer, Pierius.

* Bivertex. Aoniæ specus. Aganippe. Collis Heliconius. Helicon. Cirrha. Pirene. Pindus. Ad undas virentis Permessidos. Castalis. Aquæ Castaliæ. Pierii fontes. Bellerophontei quâ fluit humor equi. Fontes Aganippidos, Hippocrenes. Vbi novensilis chorus habitare fingitur.

PAROCHVS, PAROECUS.

Tradens summi oracula Regis. Sacra dogmata tractans. Proponens sacri mysteria verbi. Commemorans summi jussa verenda Dei. Monstrans cærulei quæ semita ducat ad atria cœli. Cœlestia jussa docens. Facundo eloquio cœlestia dogmata fundens. Quod sit iter monstrans ad sidera cœli. Expediens sacræ mysteria legis. Sonans summi sancta statuta Monarchæ.

PAR PARI REDDERE.

Nulla cui reddi gratia digna potest. Præmia reddere debita. Grates persolvere dignas. Gratiam referre, rependere.

PARTVM MEDICAMENTIS ABIgere vel necare.

Excutere onus visceribus. Temerare partus in alvo gravida. Partus necare in ventre tumido. Effodere viscera telis, *hoc est*, herbis.

PARTURIRE.

Dare, edere, producere partus. Ferre partus. Solvere molliter partus suos. Generare aliquem. In lucem dare. Educere fœtus. Partus sub luminis edere auras. Reddere onus uteri. Ponens ventris onus. Reddere semina concepta. Augere aliquem sobole. Geminam partu dare prolem. Fœtura gregem supplere. Eniti fœtus. * Pulcra faciat te prole parentem. Qui tanti talem genuere parentes? Progenuit natum. Sus fera jam gravior maturi pignora ventris, Emisit fœtum, vulnere facta parens.

PASCERE.

Errare. Paſcuntur virides armenta per herbas. Carpere gramina. Detondere gramina morſu. Quadrupes graminis herbam attigit. Repetunt celeres paſcua nota greges. Equi tondent campum. Longum per valles cervorum paſcitur agmen. Hædorumque gregem, viridi compellere hibiſco.

PASCERE GREGEM.

* Paſcere niveos greges herboſo flumine. Sufficere gregi pabula. Frondentia capris arbuta præbere, & fluvios præbere recentes. Victumque feres, & virgea lætus pabula. Paſtor agit per devia rura capellas. Paſcere armenta bucera. Paſtas potum ducere fluminibus. Servavit pecudes vallibus Aſcra tuis. Paſtos agere greges. Velim baculo paſcere nixus oves. Armenta gregeſque horridus obſervat paſtor.

PASCHA.

Sacrum, ſacratum, ſublime, celebre. Annua feſta Paſchatis. Feſta dies Paſchæ Solymæ gratiſſima genti, cum primo vere propinquans. Feſta dies toti celebrabilis orbi, qua Deus à devicta, ab edomita morte reſurgens cœlos reſeravit. Feſta dies toto venerabilis ævo. Qua Deus infernum vicit & aſtra tenet. Sacra dies, qua devicta jam morte redemptor Chriſtus ab inferno carcere duxit avos.

PASCVA.

Læta, herboſa, pinguia, viridantia, fœcunda, herbida.
* Pabula gregis. Armentorum dapes.

PASTOR.

Miniſter armenti, pecoris. Pecoris magiſter. Dux gregis. Formoſi pecoris cuſtos. Lanigeras qui claudit oves, atque ubera preſſat. *V. Ovium paſtor.*

PATEFACERE.

Mentem aperire. Aliquid reſignare, reſolvere, non celare. Tectum aliquid ferre ſub auras. In lucem proferre, prodere. Vulgare aliquid. Efferre, educere ſub auras. Detegere arcana. Referre palam.

PATER.

Curans, fovens natos. Sua viſcera natos ſummo ſemper amore fovens. Moribus informans natos freniſque coërcens. Durus, violentus, truculentus. Mitiſſimus, optimus, ſummè venerandus. Sanguinis, generis

neris auctor. Genitor.

PATERE. V. Aperire.

PATIBULUM.

Execrabile, triste, probrosum, horrendum, horribile. Trabs funesta, infamis. Crux aspera iniquis modis. Ferale robur. Arbor dira, celsa crucis. * Infelix arbor. Infame lignum.

PATI PATIENTER.

Pati æqua mente. Ferre æquo animo. Forti mente, corde ferre. Composita, placida mente ferre. Ferre casus patienter acerbos. Corde paterno ferre. Toleranter, placidè, moderatè ferre, perferre, pati, perpeti, tolerare, subire, sufferre, sustinere. * Rebus angustis fortem atque animosum apparere. Devorare molestiam. Graves perferre dolores. O passi graviora, dabit Deus his quoque finem. Gaudet patientia duris. Ventos perpessus, & imbres. Durum patientia corpus Instruit, ut nulli cupiat cessisse labori.

PATIENTIA.

Tranquilla, invicta, infracta. Vincens malum. Superans durum. Tolerans adversa. Sustinens convicia. Nobile vincendi genus est patientia.

PATRIA.

Domus Patria. Terra sua. Patrii penates, lares, ortus. Patrii montes, agri, muri. Patriæ fines, ora, sedes, arces. Patria tecta, regna. Patrium penetrale. Patria terra. Paterna terra. Natale solum. Natalia rura. Patrii mœnia grata soli. Terra parens. Paterna limina, Patrii foci. Patria jucunda, grata, suavis, optata. Sedibus in patriis. Mœnibus in patriis. Fumum de patriis opto videre focis. Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva. Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla videndi.

PATRIMONIUM.

Opes patriæ. Divitiæ, & fructus patrum. Patrimonium unctum. Aut quid hic potest, Nisi uncta devorare patrimonia.

PATROCLUS.

Actorides. Menætiades. Qui falsis occidit sub armis. Sub imagine tutus Achillis.

PATRONUS, ADVOCATUS.

Causidicus. Tuens caussam. Actor avarus, versutus, perfidus. Protegens reos facundo ore. Ære merens par-

vo

vo pro trepidis reis. Linguam habens venalem. Civica pro trepidis arma tulisse reis. Raucus latrator.

S. PAVLVS.

Qui docuit gentes, qui regna per omnia Christum Transtulit, atque fidem muris circumdedit altis. Qui Stephanum letho dedit. Dum Saulus esset adhuc juvenis. O tuba plena Deo, non noti plena furoris, O & inexhausti vas sine labe boni. Seductor quondam, qui modò doctor erat. Ex hoste Christi factus est Amicus, & vas gratiæ.

PAVO.

Pictus, superbus, regius, oculeus, Inachius. Pandens caudam. Caudam à tergo rotans. Explicans suas pennas. Ales, avis, volucris Iunonia, Iunonis, Quæ cauda sidera portat.

PAVPER.

Rerum omnium egenus. Rebus egenus. Inops rerum quas flagitat usus. Quem rerum sors indiga versat. Quem duris in rebus urget egestas. Angusti cultor agelli. Orta domo parva. Pauper in arma pater primis huc misit ab annis. Pauper & ipse fuit linoque solebat, & hamis Decipere, & calamo salientes ducere pisces. Ars illi sua census erat. Nudus opum. Cùm sis tam pauper, quam nec miserabilis Irus.

PAVPEREM ESSE.

Vrgeri egestate. Miserabile transigit ævum. Paupertate premi. Angustam pauperiem pati. Pauperiem & duros perferre labores. Quorum virtutibus obstat Res angusta domi. Cui paternum splendet in mensa tenui salinum. Cui parva rura, non ebur, neque aureum renidet in domo lacunar. Sum paupere cultu securus. Est mihi curta supellex. Nudus opum. Esse inopem. Pauper bonorum.

PAVPERTAS.

Dura, gravis, tristis, pannosa, infelix, obsita pannis. Res angusta domi. Parva domi res. Nec iniqua mente ferenda. Duris urgens in rebus egestas. Pallentesque habitant morbi, tristisque senectus, Et metus, & malesuada fames, & turpis egestas. Pauperies.

PAX.

Candida, alma, serena, concors, mitis, placida, libera, fraterna, tuta, tranquilla, amica, aurea. Pacis opes, artes.

artes. Liti contraria virtus. Optima, præstantissima rerum. Altrix optima rerum. Qua vigent artes. Pax comtos redimita capillos Frondibus Actiacis. Pax Cererem nutrit, Pacis alumna Ceres. Pax ades, & toto mitis in orbe mane. Oremus pacem, & dextras tendamus inermes. Nulla dies pacem hanc nec fœdera rumpet. Diræ ferro & compagibus arctis Claudentur belli portæ. Cum libuit pacem placidis emittere tectis, Libera per tutas ambulat illa vias. Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.

PACEM INIRE.

* Componere pacem. Fœdera jungere. Claudere Ianum. Obserare belli portas. Discordes populos concordi pace ligare. Placidum componere fœdus. Iungere pacem æterno fœdere. In amicitiam coire. Componere fœdere bellum. Compescere ferrea limina Iani. Pax æterno complectitur omnia nexu. Orbis coagulum, Catena mundi. Sopire fera munera militiæ.

PECCARE.

Peccata patrare. Scelerata piacula committere. Ruere in scelus & grande nefas. Impingere. Peccato se polluere. Admittere crimen, delictum. Violare numina. Lædere numen. In Deum grande scelus committere. Fas omne abrumpere. Alicui succumbere culpæ. In quenquam tantum scelus cadere potuit? Ruere per vetitum nefas. Impia mente agi in facinus. Furiis mente effera, nihil inausum, nihil intentatum relinquere. Audere immane nefas. Audere scelus. Tu scelus ausa fuisti. Divos scelerare, temerare, violare penates. Per omne fas nefasque ruere.

PECCATOR.

Turpis, perversus, obstinatus. Culpam delicti agnoscens. Plorans suæ pondera culpæ. Dolens peccasse. Agnoscens & horrescens crimina vitæ. Dolens transactæ crimina vitæ. Peccati labe notatus. Immensa vitiorum mole gravatus.

PECCATUM.

Turpe, infandum, nefandum, sceleratum, mortiferum, pravum, turpe. Vitium deforme, fœdum, detestandum. Crimen. Scelus. Piaculum. Nefas turpe. Fœdæ contagio labis. Fœdæ contagia culpæ, noxæ. Sceleratæ crimina vitæ. Mortifera contagia immundi pectoris.

PECCATVM ORIGINALE.

Tractæ vitiosa ab origine sordes. Sordida quam trahimus primæva ab origine labes. Innati contagia morbi. Contracta prima ab origine culpa. Fomitis antiqui vitium, cui fecit origo nomina.

PECTERE.

* Deducere pectine crines. Colla comantia pectere. Pectendos præbere capillos. Pectere comam. Colere arte capillos. Comere crinem. Componere comam. Impexis onerata comis. Detonso crines depectere buxo.

PECVNIA.

Regina Pecunia. Faciens pervia, quæ sunt invia. Regens immensum mundum. Qua vincitur omne quod toto sub axe est. Æs congestum, collectum. Prima peregrinos obscœna pecunia mores intulit. *Hesiod.* Pecunia est anima miseris mortalibus. αἷμα καὶ ψυχὴ βροτῶν, sanguis & anima mortalium.

PECVS.

Turpe pecus mutilum. Pecus ratione carens. Stolidum, placidum, lanigerum. Ruris opes, Errantes vallibus imis. Canum latratibus actæ. Bruta per incultos errantia campos. Silvas habitantia densas. Pronam spectantia terram. Feræ. Belluæ indomitæ, terribiles, feroces, truces. Peragrantes devia lustra.

PEDES NVDARE.

A pedibus trahere velamen. Nudare pedes velamine. Vincla duo pedibus demunt. Plantas educere alutæ.

PEDIBVS ALICVIVS ADVOLVTVS.

V. Supplicare.

PEGASVS.

Pennis fugax. Equus Gorgoneus. Medusæus. Bellerophontis equus. Nitidus stellis quinque decemque. Equus aërius, aliger, Bellerophonteus, alatus. Æthereas quatiens summis modo cruribus auras. Equus non integer artus. Vnde sacri laticis Aganippidos undæ. πτερόεις ἵππος, * equus alatus.

PELLIS.

Exuviæ. Vellera leonis exuta costis. Spolium pecudis. Pellis villosa, hirsuta, horrens setis. Fulvi setis hirsuta leonis vellera. Maculosum tegmen lyncis. Fulvosque lupi de pelle galeros Tegmen habet capiti. Lupæ fulvo

fulvo nutricis tegmine lætus, Romulus excipiet gentem. Velamina capri setigeri.

PENATES.

Dii patrii. Dii veteris Trojæ. Ignibus erepti. Ignibus elapsi. Æneæ comites. Quem secum patrios aiunt portare penates.

PENDERE. V. Suspendere.

PENELOPE.

Pia, candida, Icaris. Penelope conjunx semper Vlyssis ero. Multis femina digna procis. Multis una perita procis. Icariotis. Vivere quæ potuit bis denos salva per annos.

PERCVTERE. V. Cædere.

PERDERE OLEVM & OPERAM.

Mandare semina arenæ. Littora arare. * ἀνέμοισι ἐρίζειν, pugnare cum ventis. *V. Frustra.*

PERDIX.

Dedala, fallax, garrula. Plena dolo. Garrula ramosa prospexit ab ilice perdix. Perdix cacabans.

PEREGRINARI.

* Externas trans pontum quærere terras. Boreæ extremo damnata sub axe arva quærere, peregrinas visere terras. Insanientem Bosphorum tentare, & arentes arenas littoris Assyrii. Visere lætum æquino sanguine Concavum, & pharetratos Gelonos. Visam barbaras Syrtes ubi Maura semper æstuat unda. Facere iter per inhospitalem Caucasum. Multum telluris obire. Penetrare in extremos Indos, ubi resonans Eoa littus tunditur unda. Mens prætrepidans avet vagari. Per ignotas urbes errare. Incultos adire Lestrygonas. Bibit ignotas urbis nobilis hospes aquas. Erret, & extremos alter scrutetur Iberos. Hospite Sole, domo, ritu, mortalibus uti.

PERFICERE.

Imponere finem. Ad finem perducere. Venire ad ultima. Finem quærere, habere. Finis adest. Prima mei pars est exacta laboris. Extremo jam sub fine laborum, finem dedit ore loquendi. Ventum ad supremum est. Claudere rivos. Vela contrahere. Equum spumantia solvere colla. *V. Finire.*

PERFIDVS.

Malefidus. Doli meditator. Vir pectore ficto. Dolis instructus & arte Pelasga. Qui dirum nefas in pectore versat. Non veritus fallere dextras. Perfidiosus. Fidem non præstans. * Locat hic homo fidem pluris licenti, *id est, ei qui majus offert pretium.*

PERGAMA.

Mœnia Iliaca. Regna Priami. Mœnia Phœbi. Mœnia Phœbeæ structa canore lyræ. Bello superata Bilustri. Rapto sera Pergama, capta tamen. Pergama Neptunia, Teucria, Troica, Phœbea, Dardana, ardua, alta.

PERICVLVM.

Grave, dubium, horrendum, funestum, exitiale, sævum. Discrimen dirum, durum, anceps, varii casus, & discrimina plurima rerum.

PERICVLVM ADIRE.

Offerre se periculis. Caput objectare periclis. Se in aperta pericula projicere. Offerre se ad pericula. Petere aliquid per pericula. Animos in aperta pericula mittere. Maris & terræ pericula exhaurire. Insidiis hominum pelagique laboro. * In magna laborare charybdi. Magnis jactari periclis. Fata sua in præceps mittere. Fortunam suam per summa pericula exercere. Impositi radiant cervicibus enses. *V. Adversæ res.*

PERILLVS.

Æs Perillæum imitans juvencos veros. Infelix auctor. Qui bovem Siculo fertur donasse Tyranno. Tauri fabricator aheni.

PERIRE.

Intercidere. Interire, disperire. Pessum ire. Cadere ruina sæva. Extinctum longis excidit omne malis. Cuncta ut Lethæis mersa feruntur aquis. Non perit, ut possit, sæpe perire jecur.

PERIVRVS.

Perjuri arte Sinonis. Credita res. Structa meis manibus perjuræ Mœnia Trojæ. Falsæ perjuria linguæ. Addit perfidiæ falsis perjuria verbis. Falsa jurans. Pejerans. Iusjurandum violans.

PERMITTERE.

Indulgere. Sinere. Fas & jura sinunt. Me si fata meis paterentur ducere vitam Auspiciis. Non tua est licentia ejus rei. Cui tanta Deo permissa potestas? * Si qua fa-

ta

ta sinunt. Nec plura querentem passa Venus. Non dare. Cur dextræ jungere dextram non datur? Dare copiam. Coram data copia fandi. Nulla datur potestas dextram affectare.

PERPETVVS. V. Æternus.

PERSEQVI seu PERSEVERARE.

Quo pede cœpisti, sic bene semper eas. I bone quo virtus tua te vocat. I pede fausto. Macte nova virtute puer, sic itur ad astra. Non bene qui cœpit, sed qui bene perstitit, & qui Pertigit ad metam donatur honore coronæ.

PERSTARE.

Talia perstabat memorans, fixusque manebat. In cœptis & in dictis iisdem hæret. Perstat eadem mens. Illum non populi fasces, non purpura regum Flexit. Nec enim dat terga, nec ullis Frangitur ille minis.

PERTINAX.

Obtusa pectora gestans. Ludum insolentem ludere pertinax.

PERTVRBARE.

Confusam mentem eripere.

PERTVRBATIO.

Fluctus animi.

PERVENIRE.

Quæ diu petiit, tangit arva. Tangere quæsitos penates. Advenit sospes ad urbem. Attingere locum aliquem.

PESTIS.

Sæva, dira, noxia, infesta, letifera, mortifera, letalis, tristis, fera, maligna, contagiosa. Dira lues viduans oppida, & arva colonis. Per omnia viscera serpens. Noctis tempore grassans. Singula falce metens sanguinea. Di talem terris avertite pestem. Tabida membris, Corrupto cœli tractu, miserandaque venit Arboribusque satisque lues, & letifer annus. Nec sævior ulla pestis, & ira Deûm Stygiis sese extulit undis. Quam simul ac tali perlensit peste teneri Cara Iovis conjunx. Toto descendit corpore pestis.

PETERE.

* Poscere. Ardemus scitari, & quærere caussas. Flagitare. Quæ sint ea numina Divûm flagitat. Rogare. Edissere vera roganti. Caussas penitus tentare latentes. Notum efflagitat ensem. Nihil supra Deos lacesso. Studio

so animo venari. Percunctari.

S. PETRVS.

Claviger ætherius. Qui meruit solus clave ligare polos. Petrus Bethsaidos acer alumnus. Apostolico in agmine primus.

PHAETHON.

Magnanimus, infelix, Sole satus. Clymeneia proles. Temerè optatos qui malè rexit equos. Currus auriga paterni. Audaci questus de Phaëthonte pater.

PHALARIS.

Ferus, durus, cruoris amans. Qui falsum lento torruit igne bovem. Solitus clausos urere in igne viros.

PHILIPPVS REX.

* Dominator, atque gubernator oræ Hesperiæ. Heseri Monarcha. Catholicæ gentis præsidium. Austriades, æ. Bellicosæ dominator Iberiæ. Protector, defensor, tutamen, asylum fidei veræ, pietatis canæ, religionis avitæ. Hæretici, Turcæque tremor, metuendus & hostis. Quem prælia nulla fatigant. Caput insuperabile bello. *Invictus. V. Ab Oriente ad Occasum.*

PHILOMELA.

Volucris Pandionia. Pandione nata. Cecropis ales. Daulias avis. Pellex invita sororis. Cui lingua resecta cecidit ante pedes. Avis Attica. Luscinia canora, vocalis, flebilis. Promens, depromens varia discrimina vocum. Deflens impia furta mariti. Dulcia cantillans vere novo. Omnes inter aves dulcissima musa canendi. Ingenio ante alias mirabilis ales. Fingens carmina mille. Mobilibus & variis flexibus referens discrimina vocum. Suave edens arguto modulamine carmen. Dulce canens de viridi ramo. Artifici varias de[promens] gutture voces. * Quam dulciter luscinilla, philomela gutturilio cantillat. * φίλτατον ὄρνεον, amabilissima.

PHILOSOPHVS.

Sapientiæ studiosus. Mente Deos adiit, & quæ natura negabat Viribus humanis, oculis ea pectoris hausit. [...] medium discenda dabat primordia mundi. Et rerum causas, & quid natura, docebat, Quid Deus, unde [...]s, quæ fulminis esset origo, Quid quateret terras, [...] sidera lege mearent. Aërias tentare domos, animoque rotundum percurrere polum. Qui rerum novit

 vias.

vias. Socraticis, & Aristotelicis chartis inerrans. Felices animæ quibus in domos superas scandere cura fuit. Turba Cleanthea: *id est*, Philosophi. Λήρων ἱερεὺς, magister nugarum. Διδάσκαλος ἀρετῆς, virtutis magister, *si ethicè loquamur.*

PHOENIX.

Vnica semper avis. Quæ reparat, seque ipsa reseminat ales. Nec fruge nec herbis, Sed thuris lacrymis, & succo vivit amomi. Avis longæva. Gangetica avis.

PICTOR.

Celebris, egregius, insignis. Arte excellens, & longo usu peritus. Pingens artifici manu non imitanda. Apellæa arte pingens. Cui neque par Zeuxis, nec magnus Apelles. Excellens miro pingendi honore.

PICTVRA.

Picta docet templis multa tabella tuis. In domo artificis fulgent corpora picta. Fert picturatas sub tegmine vestes. Pictus acu chlamydem, & ferrugine clara Ibera. Paribus lita corpora guttis. Maculis auro squalentibus ardens. Animum pictura pascere inani.

PIGER.

Vitam ignavam ducens. Ignava vitam conditione trahens. Turpi desidia torpens. Cujus habet, cujus occupat torpor pectora. Segniter, oscitanter, desidiose, lentè, pigrè sua peragens.

PIGRITIA.

Desidia ignava, mollis, fastidiosa. Nullo quæ studio quod facit urget opus. In gremio palmas quæ condit, abscondit utrasque. Dedecens ingenuas mentes. Non patiens egregias laudes. Ignavia mater somni. Genitrix ignavia somni. Parca laboris. Segnities exosa laborem. Otia tractans, agens, amans. Dilatrix operum. Fugiens labores. Impexa capillos. Os immunda. Illota manus. Languor somnifer, soporifer. Torpor occupans artus. Mora segnitiei. *V. Otium, & Otiari.*

PINGERE.

Depingere. Pictura exprimere. Effigiem fulvo complecti in auro. Casus effingere in auro. Quæ manus obscenas depinxit prima tabellas. Si Venerem Cous nunquam pinxisset Apelles. Sanguineis frontem moris, & tempora pingit. * Figuris variare tecta. Exprimere

quid in tabella. In tabella tam similem videbis Issam: ut sit tam similis sibi nec ipsa. Issam denique pone cum tabella: aut utramque putabis esse vivam: aut utramque putabis esse pictam.

PINVS.

Annosa, alta, acuta, procera, virens, florida, cornigera, ardua, nautica. Litora amans. Litoribus gaudens. Grata Deûm matri. Antennis apta ferendis. Succincta comas, hirsutaque vertice. Vertice nutans. Semper virens. Perpetuo flore virens. Radice in tartare tendens. Nimbis innumeros durata per annos.

PIRATA.

Qui medio puppes venatur in æquore. Faciens prædam omne per æquor. Qui malè quærit opes. Prædando vetitas qui sibi quærit opes. Agili peragit fera cœrula remo.

PISCARI.

Fallere pisces calamo, linoque madente. Tenui capare arundine pisces. Plagas tendere piscibus. Vasto trahere è gurgite captos pisces. Squamigero generi adunco hamo tendere insidias. Per ripas secundum flumina deceptos in retia trudere pisces. Retibus æquoream jactis educere prædam. * Fluctivagos greges per nuosa retia trahere. Piscem acumine vulnifico trahere. Pelago trahere humida lina. Lina madentia ducere. Calamo pisces prædari. Iaculo pisces capere.

PISCATOR.

Hamiger, sollers, æquoreus. Moderator arundinis. Qui lina madentia ducit. Qui tegit parvis æra recurva bis. Victum quærens prædantibus hamis. Cibis cens fallacibus hamos, uncos. Pisces in gurgite captans. Hamos & retia jactans. Nodosa lina projiciens. Linoque solebat, & hamis Decipere, & calamo salientes ducere pisces. Novit quæ multo pisce natentur aquæ.

PISCIS.

Tortilis, saliens, æquoreus, pinniger, squamiger, mutus, vagus, undivagus, fluvialis, percurrens flumina, natans sub undis. Squamigerum genus. Squamea turba. Agmina muta natantum. Grex mutus cui vita agitanda sub undis. Qui semel est læsus fallaci piscis abhamo, Omnibus unca cibis æra subesse putat. Ludens fecundas inter aquas. Quem sua credulitas tristi suspen-

dit ab hamo. φῦλα ποσειδῶνος, gentes Neptuni.

PIVS.

Cui sunt cœlestia curæ. Deum religiosus in unum. Cujus aperta nihil pectora fraudis habent. Colens haud ficta pietate Deum. Pia corda gerens. Studium pietatis habens. Pietatis amans. Quem non de tramite recto Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ. *V. Bonus.*

PLACARE.

Mulcere, mitigare rapidas iras. Mulcere vocibus iras. Placidis dictis iram flagrantem placare. Motam lenire iram. Revocare animum ab ira. Dictis mœrentia pectora mulcet. Ponere ferocia corda. Flectere iram, Iramque minasque Supplicibus superare votis. Plurima mulcendis auribus apta referre. Lites componere, dirimere.

PLACARE MARE, & PLACATUM mare.

* Mulcere fluctus. Cunctus pelagi cecidit fragor. Motos componere fluctus. Tumida æquora placare. Temperare æquor. Placare ventos. Stat mare placidum. Maris ira recessit. Venti posuere, omnisque resedit fluctus. Quære *Mare quietum.*

PLAGA.

Infixum sub pectore vulnus. Nec te clamor, plagæque sonantes, Nec matutinis agitet formido sub horis Insani plaga maligna joci. Valida, letifera, letalis, violenta, gravis, vehemens. *V. Vulnus.*

PLANCTVS DESCRIPTIO.

Tunc demum pectora planxi, Contigit inque meas unguibus ire genas. Tum verò è pectore vestem Diripuit, planxitque suos furibunda lacertos. Protinus adductis sonuerunt pectora palmis, Vtque erat è somno turbida, rapta coma est. Oraque sunt digitis livida facta meis. Tuta nec à digitis ora fuere meis. Seque ferit, scinditque sinus. Indignas sauciat ore genas. Postquam se dolor imminuit, nec pectora plangi, Nec potuit scissis exululare comis. Montes ululatibus implent. Et feriunt mœsta pectora nuda manu. Immemores decoris liventia pectora tundunt.

PLANETÆ.

Errantia sidera. Erratica signa. Stellæ vagæ, errantes huc illuc tendentes. Nesciæ stare, quiescere. Planetæ vo-

volitant per bis sena rutilantia poli signa. Qui ferun-tur motu adverso solis radiis. Qui semper referuntur adverso tramite mundi.

PLANGERE.

Plangere, *est eiulatu, & gestu aliquo corporis dolorem animi significare.* Dare plangorem. Plangere pectora, ora. Plangere pectora palmis. Ferire pectora palmis, manu utraque. Tundere, cædere pectora palmis, manu. Solvere, disjicere, rumpere, rapere capillos. Rumpere capillos à fronte. Scindere crinem pollice. Scissis exululare comis. Lacerare pectus, genas, comas. Notare ora manibus, unguibus. Verberare ora manu. Laniare crines, capillos passos. Petere, appetere, notare, sauciare, secare ungue genas, ora. Fœdare vultum. Tendere manus in ora. Manibus insequi ora. Ora digitis livida, aspera facere. Laniare, scindere, abscindere, rumpere sinus, vestem, tunicas a pectore. Diripere vestes à pectore. *V. Lugere.*

PLANTARE.

Radicem infigere terræ. Plantas figere humi, humo. Terræ defigere arborem. Exponere sulcis semina. Committere sulco. Stirpes, plantas obruere terra. Humo tegere, ac foveis abscondere. Summum cacumen mandare terræ. Insere nunc Melibœe pyros, pone ordine vites. * Conserere montem Baccho, atque olea vestire collem. In plano ponere vites. Serere, atque impendere curam. Semina jacere. Sementem facere. Ponere. *Horat.* Ille & nefasto te posuit die. Spargere per agros dona Cereris. Spargere semen humi. Credenda Ceres arvis est feracibus. *V. Inserere.*

PLATO.

* Aristonides. Divinus. Cecropius. Naturæ miraculum. Apex Philosophiæ. *στόμα πειθοῦς*, os Suadæ.

PLEBS.

Plebeius chorus. Vaga turba. Turba stolida incultæ plebis. Plebeia stirps. Plebs humilis, clamosa, confusa. Fæx urbis. *V. Vulgus.*

PLEIADES. V. Stellæ septem.

PLICARE.

Plicis involvere. Plicas nectere. Complicare. Corrugare. Se in sua membra plicare. Dare corpora tortus.

PLVERE.

Iupiter ex altis detorquet nubibus imbres. Cadunt resolutis nubibus imbres. Nubibus auster fundit aquas. Iupiter utilibus rigat imbribus agros. Imber decidit largis aquis. Largæ præcipitantur aquæ. Præcipites nimbi cadunt toto æthere. Ruit æthere toto Turbidus imber aquæ, densisque nigerrimus Austris. Largum cœlo demittere imbrem. Immensum cœlo venit agmen aquarum. Actus cœlo magnis Aquilonibus imber. Auster pluvio contristat frigore cœlum. Multa terra madescit aqua. Subita frondes decutiuntur aqua. Densi funduntur ab æthere nimbi. Nulla dies adeo est Australibus humida nimbis. Non intermissis ut fluat imber aquis. Quamvis assiduo noctem fœdaverat imbre.

PLVRES.

Non feci solus. Cuncta cohors. Magna comitante caterva. Iliadum turba & Phrygiis comitata ministris. Vulgi stante corona. Et sese medium injecit moriturus in agmen.

PLVTO.

Sævus, Stygius, immitis, infernus, Saturnius, tartareus, umbrosus, crudelis, avernalis, immanis, adamantinus, sulfureus, avidus. Iovis frater. Cereris gener. Stygii dominator averni. Rex Erebi. Rex ferreus orci. Rex umbrarum. Tenebrosa nocte tyrannus. Qui regit ima. Cui triplicis cessit fortuna novissima regni. Noctes atque dies patet atri janua ditis. Ditis magni sub mœnia tendit. Ζεὺς Καταχθόνιος, Iupiter infernus.

PLVVIA.

Aqua, pluvia cœlestis. Humectans agros. Rigans prata, Aëris in media quæ gignitur aula. Humor datus plenis nubibus. Imber pluvius, turbidus, largus, gravis, aquosus, præceps, sonorus. Ruens æthere toto. Ruens impete vasto. Aëris è nubibus cadens. Nimbus obscurus, ætherius, subitus, horrisonus, glacialis. Commixtus grandine. Ruens æth erio ab axe. Rivi pluvialis aquæ. Vnde pluviales. παῖς νεφέλης, filia nubis.

POCVLVM.

Aureum, auratum, cœlatum, capax, gemmatum, fecundum, coruscum. Crater argento perfectus, atque asper signis. Carchesia mixta. Argentum, pro poculo

Fict

Fictile de facili luto. Terra; pro poculo. Pocula spumantia, fumantia, rorantia. *V. Calix.*

POCVLIS INDVLGERE.

Pocula plena tractare manu. Siccare, exhaurire, vacuare spumantia pocula. Ducere convivia immodico Baccho. Exsorbere pocula Zythi. *V. Potare.*

POENA.

Supplicium grave, cruentum, atrox, durum, triste. Genus miserabile pœnæ. Novum genus pœnæ. Pœna levis, minor merito, dolenda, par delicto, sera sed ampla ultrix, vindex.

POENA AFFICERE.

Exigere pœnas. Coercere pœna. Exercere pœnas in aliquem. Pœnas poscere, reposcere, sumere. Pœnas statuere, imponere. In pœnas trahere. Pœnas inimico à fratre recepi.

POENAS DARE.

Pœnas solvere, persolvere, pendere, subire, inire, pati. Facta luere. Scelerum pœnas expendere. Vrgeri pœnis. Exerceri pœnis. Te triste manet supplicium. Calido mihi sanguine pœnas persolves.

POENAM MINVERE.

Mollire, demere pœnam. Levare partem pœnæ. Partem à pœna levare. Eximere pœnæ. Contrahere pœnas.

POENITET.

* Ceperunt me tædia laudis. Pertæsum est thalami. Tædet cœli convexa tueri. Mæreo tam vanè præteriisse dies. Me pudet, atque piget frustra cœpisse.

POETA.

Doctus, ingeniosus, sacer, integer, operosus, lætus, tener, grandius sonans, excultus studiis, grandisonus, divinus, nobilis, celebris, facundus, eximius. Cujus pectora casta Deus movet. Cui dedit Aoniam Calliopeia lyram. Dignus Aonio choro. Felici carmine clarus. Cui à Phœbo nexa corona datur lauro. Præcinctus, redimitus tempora lauro. Vates lauriger. Apollineus. Heliconius. Numeris verba coërcens. Divino numine afflatus. Numine agitatus. Dignus Apolline. Quem doctus non aversatur Apollo. Cui dexter Apollo, cum carmina condit adest, & cujus ingenio turba novena favet. Cui sunt faciles in carmina Musæ. Aonios vates celeberrimus inter. Cui doctus Apollo Pocula Castaliis plena mini-

ministrat aquis. Sacro percitus œstro. Quem cithara dignatus Apollo est. Gloria Pieridum. Musarum purus Phœbique sacerdos. Apollinea clarus in arte. Qui fonte labra proluit cabellino. Qui in bicipiti somniavit Parnasso. Quem Parnassi deserta per ardua dulcis Raptat amor. Aonio deducens vertice Musas. Cui carmina semper, Et citharæ cordi, numerosque intendere.

POLLICERI. Q Promittere.

POLLVX.

Tyndarides. Amyclæus. Lædæus. Præstans cestibus. Quo pius affectu Castora frater amat. Tyndaridæ fratres hic eques, ille pugil. Oebalides. Oebalius. Therapnæus. Tyndareus. Dioscorus, *id est*, Iovis filius.

POMA. V. Malum.

POPVLVS. V. Multitudo, Plebs.

PORCVS.

Sus sordidus, setiger, lutulentus, lutosus. Sus gravida, lactens, avida, bimestris. Gaudens cœno, immundaque palude. Alens gregem densis uberibus. Immunda lue gaudens. Semper amica sordibus, & consueta vivere cœno.

PORTA.

Claustra portarum. Clausæ munimina portæ. Ianua dura. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Reddens stridorem moto cardine. Fores validæ, obseratæ, querulæ, duplices, geminæ, surdæ, rigidæ, rimosæ.

PORTAM APERIRE.

Pandere portas. Stridenti cardine panduntur portæ. Portas præbere patentes. Portam converso cardine torquet. Reserare, recludere portas. Adaperire, relaxare portam.

PORTAM CLAVDERE.

Claudere, præcludere portas. *V. Obserare.*

PORTVS.

Tutus, placidus, securus, optatus, quietus, tranquillus, maritimus. Statio fidissima nautis. Puppibus apta. Ostia maris. Sinus & statio malefida carinis. * Ora. Littus. Siccum navale.

PORTVS INTRARE.

Portum subire. Invadere portus. Tangere portum. Portu se condere. Deferri in portus. *V. Navem appellere.*

PO

POSSESSIONES.

Tenere culti jugera magna soli. Dives agris. Ditissimus agri. Sis pecore, & multa dives tellure licebit. Quinque greges illi balantum, quina redibant Armenta, & terram centum vertebat aratris. Dives agri Dorilas, quo non possederat alter Latius. *Quære Dives.*

POSTHAC.

* Dein. Deinde. Postmodo. Tempus veniet, aderit. Dies aderit. Quandoque. Tempus erit, quum, &c.

POSTQVAM.

* Quam simul agnorunt. Simul, vel simulac. Vbi. Nox ubi consumpta est. Vt: Vtque domus partem tenuere. Quum. At cum pulsa fames. Quo primum contigit auras tempore.

POTARE.

Vasa referta mero evacuare. Siccare, exsiccare mero spumantia pocula. Totos vacuare cados. Vrgere toto pocula plena die. Alios urgere scyphis vino repletis. *Quære Bibere.*

POTENS.

Validus, valens, magnificus. Totum qui viribus occupat orbem. Regio potens armis, ac ubere glebæ. Avis atavisque potens. Sic Romana potens Itala virtute propago.

POTENTIA.

Magna, vasta, longa, insuperabilis. Nate meæ vires, mea magna potentia solus. Non ea vis animo. Grates persolvere dignas, Non opis est nostræ. Tanta erat & virtus, & cum virtute potestas. Potestas. Robur.

POTENTIA PRÆDITVM ESSE.

* Posse. Cui data potestas. Qui potis est facere. Qui valet ima summis mutare. Vastis cum viribus audax. Valet hic ingentes promere vires. Prædurus viribus. Cui vigor in membris. Cui prompte ad fortia vires. Ingens latis humeris, & mole juventæ. Vividus, & magnis nisu qui vinceret artus.

PRÆCEPTOR.

Tenens, gerens, habens virgea sceptra regenda scholæ. Habens tradita sceptra scholæ. Cui tradita, data, commissa sunt virgea sceptra scholę. Formans imbellem juventam studiis. Tradens vitæ præcepta regendæ. Imbuens juventam liquidis aquis Pierij fontis. Docens

Aoniam pubem. Erudiens magno sudore juventam. Instituens teneram vera pietate juventam. Propinans discipulis puras aquas de fonte Thespiadum. Promens discipulis dona divite penu. Gerens curam vitæ & salutis discipuli, & perpoliens agreste pectus.

PRÆCIPITEM DARE.

Mittere, jacere è summo. Præcipitare. Mittere, agere præcipitem. Volvere in præcipites fossas urgente ruina. Præcipitem liquidas projecit in undas. Ferri, volvi in præceps. Propellere ex alto corpus. Toto præceps se corpore ad undas misit. Effundere se in æquor. In mare præcipitem puppi deturbat ab alta. Non fugis hinc præceps, dum præcipitare potestas? Quære *Decidere*.

PRÆCLARUS. V. Celebris.

PRÆDA.

Rapina, violenta, infanda, sæva, inaudita, invidiosa, apta avido. Exuviæ cruentæ, hostiles. Præda inanis, exigua, sordida, barbara, sanguine carens, cruenta, novella. Spolia, hostilia, hostica, bellica, opima, regalia, adempta. Incidit in casses præda petita meos. Raptas ad litora vertere prædas.

PRÆDARI.

In bona alicujus venire. Prædam agere, ferreque. Deprædari. Præda potiri. Vi re aliqua potiri. Vivere rapto. Compilare. Prædam facere. At vos exiguo pecori furesque lupique Parcite, de magno est præda petenda grege. * Omnia latè vastare. Populare. Lybicos populare penates. Vastare. Vastare Cyprum. Ad multas lupa tendit oves, prædetur ut unam.

PRÆDATOR.

Prædo insidiosus, sceleratus, infestus, funestus, grassans. Insidians viatoribus. Infestans viatores. Avida instructus rapina.

PRÆDICARE. V. Docere. V. Parochus.

PRÆDICERE.

De cœlo tactas memini prædicere quercus. Sæpe sinistra cava prædixit ab ilice cornix. Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix. Venturam melius præsagit navita noctem. Sic magna sacerdos, Est mihi divino vaticinata sono. Obscœni canes, importunæque volucres, Signa dabant. Fatis ora resolvere. Futura expedire. Et mihi jam multi crudele canebant Artificis scelus

Tum etiam fatis aperit Caſſandra futuris, Ora Dei juſſu. Accipe quod læta tibi pandunt luce ſorores. Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus. Sola novum dictuq; nefas Harpyia Celeno Prodigium canit, & triſtes denuntiat iras. Quod Phœbo pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo prædixit. *V. Propheta.*

PRÆGNANS. V. Gravida.

PRÆLIUM. V. Pugnare.

PRÆMIUM.

Largum, magnum, meritum, debitum, ſufficiens, promiſſum, petitum, ingenio dignum. Præmia digna referre. Præmia reddere debita. Accumulare præmiis. Geminum pugnæ proponit honorem. * Sunt hic etiam ſua præmia laudi. Doctarum hederæ præmia frontium. Meritæ expectare præmia palmæ. Invitare pretiis animos, & præmia ponere. Accipere præmia digna. Munera vos condigna manent. Præmia ſolvere merita.

PRÆPARARE.

* Accingere ſe. Aptare ſe. Semet parare. Accingunt omnes operi.

PRÆPOSTERE.

In caput alta ſuum labentur ab æquore retro Flumina, converſis Solque recurret equis. Terra feret ſtellas, cœlum findetur aratro. Vnda dabit flammas, & dabit ignis aquas. Omnia naturæ præpoſtera legibus ibunt, Parſque ſuum mundi nulla tenebit iter. Et prius hinc nobis nimium conterminus Iſter, In caput Euxino de mare vertet iter. Fluminaque in fontes curſu reditura ſupino. Antè retrò Simois fluet. Ad fontem Xanthi verſa recurret aqua. Fluminaque ad fontis ſunt reditura caput. Fluminaque ad caput incipient revocare liquores. Multa prius vaſto labentur flumina ponto: Amnis & inverſas duxerit antè vices.

PRÆPUTIUM PRÆCIDERE.

Cultro ſaxeo membra tenella ſecare. Præputia pueri acro præcide e ſaxo. Tum puero generis ſignum de more vetuſto imprimitur.

PRATUM.

Florens, vernans, herbidum, viride, odorum, irriguum, floridum, herboſum, udum, humidum. Pictum ridentibus herbis. Vere novo ridens. Quod ſitiens bibit ætheris imbrem. Loca viridantibus herbida pratis,

tis. Area nitidissima. Area humida de guttis lenè sonantis aquæ. * Prata movent animos diversicoloribus herbis. Prata recentia rivis. Florea rura. Vbi Zephyris melioribus halant perpetui flores. Prata smaragdineo colore.

PRECARI.

Verba precantia dare, dicere, fundere. Preces admovere, adhibere. Sollicitare precibus. Ore precari. Voce rogare. Fatigare votis. Corde gemente, supplicibus votis precari, petere. Supplicibus exposcere votis. Tendere manus supplices. Ad pia propensum vota vocare Deum. Supplex humilisque precatur. Ad tua confugio, & supplex tua numina posco. Per superos, & conscia numina veri orare. Ferre ritè preces. *V. Deum precari.*

PRECES.

Verba precantia. Verba rogantia. Vox rogans. Preces justæ, blandæ, piæ, sollicitæ, timidæ, pudicæ, castæ, supplices, benignæ, serviles, flexanimes, mollientes, flectentes animos. Oratio penetrans stellantis superi regis in aulam.

PRECES AVDIRE.

Accipere preces. Excipere, admittere gemitum. Percipere aure preces. Moveri, flecti precibus. Annuere, assentiri oranti. Votis favere rogantis. Suscipere vota linguæ. Percipere preces attenta, aperta, facili, placida aure. Aures precibus præbere benignas. Non sinere vanas supplicis esse preces. Vota exaudire rogantum. Dare se placidum quærenti. Audire vota quæ pia lingua facit. Accipere vultu pia vota sereno. Inclinare, porrigere pronas clamoribus aures. Audire verba anxia fletus. Applicare facilem aurem supplicantibus. Admovere aurem benignam supplici. Dare se facilem votis.

PRECES NON EXAVDIRE.

Spernere, negligere, repellere preces. Aversa aure negligere preces. Contemnere preces supplicium. Negare implorantibus aurem. Occludere aurem questibus. Abnuere aurem supplici. Vultu tetrico despicere questus. Aversari, despicere vota rogantis. Surda velut aure repellere gemitus. Rapidis dare vota irrita ventis.

PRINCEPS.

Inclytus, bellicus, belliger, illustris, mitis, justus. Ad præ-

præmia velox, Piger ad pœnas. Viribus utens. Marte ferox. Vinci nescius armis. Rerum cui summa potestas. Populos sub ditione tenens. A summo ordine nomen habens. Iustitiam vigili pietate regens. Insontes tegens, & pœnis errata coërcens. Rerum sceptra gubernans. Sua quem virtus multis heroibus æquat. Metuenda tenens sceptra jubente Deo. Cui imperium servare pios, & plectere sontes. Cui populi incumbit cura paterna sui. Largo pectora docta favore juvans. Victricibus inclytus armis. Cui data majestas cogendi mobile vulgus. Serviat ut vera religione Deo. Fovens & protegens ingenuas artes. *Quære Heros.*

PRINCIPES ELECTORES SACRI
Romani Imperii.

Clara viris septem fulget Germania, summi
Quos penes arbitrium Cæsaris omne manet.
Præsul Agrippinas sacri Archi per Itala regna
Cancellarius est totius imperii.
Per Germana Moguntinensis Episcopus arva
Præstat idem: per idem Gallica Trevir agit.
Poma Palatinus dapifer Comes aurea gestat.
Dux gladios equitum Saxo magister habet.
Marchio fert sceptrum Camerarius. Ipse Boëmus
Rex pincerna manu pocula digna tenet.

PRINCIPIUM.

Exordium. Primordium. Initium. Cœptum. Inceptum. Limen. Exortus. In prima fronte libelli. In limine vitæ. Tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Æneas classem.

PROCUS.

Turba luxuriosa proci. Turba temeraria. Copia procorum. Multorum frustra votis optata procorum. Multorumque fuit spes invidiosa procorum. Mille procos habuit bis septem nubilis annis.

PRODERE. Quære Iudas.

PRODESSE.

Iuvare. Conducere. Favere. Altera frumentis favet. Pecori opportuna loca, & commoda Baccho. Est operæpretium.

PROHIBERE. V. Impedire, Resistere.

PROIICERE. V. Iacere.

PROLES.

PROMETHEVS.

Satus Iapeto. Cui Pyrrha sui filia fratris erat. Aërias volucres sanguine fixus alit. Qui carpitur viscera in duris saxis. * Ιαπετιονίδης, Iapetionides. πυρὸς δότης, ignis largitor.

PROMISSVM.

Res promissa, pollicita. Receptum. Linguæ fœdera. Pignora polliciti. Verba polliciti. Promissi fides. Promissi gratia.

PROMISSVM SERVARE.

Pollicitis addere fidem. Promissum facere, reddere. Stare promissis. Dare pollicita pignora. Promissis manere. Præstare, servare fidem. Persolvere promissa præmia. Tibi maxima rerum verborumque fides.

PROMITTERE.

Offerre, deferre, obligare, obstringere fidem. Facere promissum. Dare dextras fidemque. Dare promissum. Si tamen hoc ulli de se promittere fas est. Spondet reduces inducere terris. Polliceri.

PROMVLGARE.

Retegere. Detegere. Aperire Patefacere. In publicum efferre. Prodere. Vulgare. Palam facere. Palam referre. Efferre sub auras. Demere silentia.

PROPE.

* Iuxta. Propter. Propter humum volitat. Secundum plena flumina. Falsi Simoentis ad undam. Haud procul hinc.

PROPERARE.

Tollere, rumpere, pellere moram. Mora abest. Rapidis ferri passibus. Nulla mora est operi. Haud mora. Nec mora. Præcipitare viam. Vrgere iter. Ferri cursu. Festinare viam. Festinate viri, nam quæ tam sera moratur Segnities?

PROPERTIVS.

Blandus. Præcepta Properti. Cujus opus Cinthia sola fuit. Romanus Callimachus. Proxima supposito contingens Vmbria campo Quem genuit. Romanique aderit pagina Callimachi.

PROPHETA.

Fatidicus, veridicus, vaticinans. Edens oracula veridicis vocibus. Repletus pectora afflatu sancto. Divino numine tactus, motus, actus, agitatus. Qui oracula

ſancta canit. Divino percitus œſtro. Quem voces veterum, & ſancti cecinere prophetæ. * Vates ſacri. Interpres Numinis. Venturi præſcia turba. Sagax ventura videre fatidicus vates. Doctus futuri. *V. Prædicere.*

PROSERPINA.

Erebi regina. Nata Cereris. Perſephone. Inferni pollens regina Tyranni. *V. Regina Inferni.*

PROSPERE.

Omine læto. Secundo flatu. Lætis, ſecundis ſucceſſibus. Vento ſecundo. Dextro alite. Deo ſecundo, favente. Diis auſpicibus. *V. Felix.*

PROSPERITAS.

Tibi tempora veris erunt. Dum juvat & vultu ridet fortuna ſereno. Donec eris felix multos numerabis amicos, Tempora ſi fuerint nubila ſolus eris. Dum mea puppis erat valida fundata carina, Qui mecum velles currere, ſolus eras: Sed quia contraxit vultum fortuna, recedis, Auxilio poſtquam ſcis opus eſſe tuo. Dum flaret velis aura ſecunda meis. Eſt velis aura ſecunda meis. Navis mea fertur amico vento. *V. Rebus ſecundis.*

PRVINA.

Matutina, cana, vitrea, gelida, concreta, nocturna, hiberna, canens, nivea, rigida, roſcida. Exceptæ lunæ de nocte pruinæ.

PVBLICARE. V. Promulgare.

PVDERE.

* Erubeſcere. Erubuit Phaëthon. Subitus invita notavit ora rubor. Æſtuat ingens imo in corde pudor. Non attollere contra ſuſtinuit oculos. Qui color infectis adverſi ſolis ab ictu Nubibus eſſe ſolet, vel purpureæ auroræ, is fuit in vultu. Flava verecundus tinxerat ora rubor. Pudor vultus gravat. Erubuit, gremioque pudor dejecit ocellos. Erubuere genæ, totoque recanduit ore. Pudor ora ſubit. Pudore ſenſi me totis erubuiſſe genis. Lumina fixa tenet plena pudoris humo.

PVDOR.

Purpureus, roſeus, tener, caſtus, virgineus, verecundus, ingenuus, honeſtus, turpis. Character, nota, index ingenuæ mentis. Dejiciens oculos. Humi flectens lumina. Ora inficiens, colorans. Qui ſe manifeſtat, Prodit in ore. Solvere jura pudoris. Ponere pudorem. Violare pudorem. Extinctus pudor.

PVELLA.

Formosa, tenera, bella, culta, ornata, candida, nivea, operosa cultibus, facie præsignis, facie insignis, forma præstante, laudatissima forma. Vna digna duas forma vincere. Oculos dejecta modestos. Raras dotata per artes. Sibi quam non vendicat alter. Turpis, lasciva, petulans, procax, audax, superba, pæta, deformis. Nimium vaga turba puellæ. Dulce puella malum. Perpetuum nata puella malum.

PVELLA CASTA. V. Casta puella.

PVER.

Formosus, facie spectabilis, tener, lascivus Incautis nimium temerarius annis. Impuræ matris prolapsus ab alvo. Turba minuta. Multa callidus arte. Pænè puer, dubiaque tegens lanugine malas. Puer impubes, & adhuc non utilis armis. Inque sinu puerum, qui nondum impleverat annum, Dulce ferebat onus. νεοτρεφὲς ἔρνος, tenerum germen. *V. Iuvenis.*

XII. ANNORVM.

Filius hujus erat primo lascivus in ævo.
Addideratque annos ad duo lustra duos.

XIII. ANNORVM.

Tertius interea decimo successerat annus.

XV. ANNORVM.

Iam tria lustra puer furto conceptus agebat.
Is tria cum fecit primum quinquennia, montes
Deseruit patrios. *V. Annus.*

XVI. ANNORVM.

Pulcer, & octonis iterum natalibus actis.
Signarat teneras dubia lanugine malas.

PVERITIA.

Ætas infirma. Ætas mollis & apta regi. Anni molles, teneri, puериles, primi. Primum ævum. Mobilis ætas. Casibus impingens compluribus ætas.

PVERPERA.

Laborans utero. Gemellipara. Prolem enixa gemellam.

PVGNA.

Anceps, tristis, ferox, aspera sæva, acris, cruenta, sanguinea, acerba, terribilis, crudelis, trux, atrox. Certamen infandum, immane, martium. Fremebundi certamina Martis. Flebile Martis opus. Prælia Mavortia, cruenta.

cruenta, αἵματος πέλαγος, sanguinis pelagus.

PVGNARE.

Dimicare pugna. Decertare. Certamina subire. Concurrere ferro, telis. Conferre dextram. Miscere prælia. Concurrere campo. Arma armis nectere. Gerere Martis opus. Decernere ferro, armis. In certamina venire. Crudo pugnam committere cæstu. Prima manu tentare pericula belli. Succedere pugnæ. Celeri certare sagitta. *V. Bellum gerere.*

PVGNARE PRO PATRIA.

Protegere patriam fortibus armis. Ruere in arma pro libertate patriæ. Ruere in arma pro patriis focis. Patriam Marte tueri, tutari. Facere prælia pro patria.

PVLCER. Quære Forma.

PVLVERVLENTVS.

Pulvere turpis. Caniciem immundo profusam pulvere turpant. Fœdare in pulvere crines. Glebasque jacentes, Pulverulenta coquit maturis solibus æstas. Pulverulenta fuga dare terga per agros.

PVLVIS.

Inanis, levis, siccus, exiguus, cæcus, æstivus, tenuis. Turbidus atra caligine. Quem venti magno turbine corripiunt. Quem dissipat aura. Quem turbinis ira rapit & disjicit. Quem aura levis torquet. * Fulvus arenosa surgens tellure sub auras. Erigitur globus, atque operit caligine densa Cornipedumque vias, aurigarumque labores. Vide ut atra nubes pulvere abscondat diem. Fumo similes campus erigit in cœlum nebulas.

PVNIRE.

Sumere supplicium vindici dexrra. Vltrice manu frangere, & supplicio premere. Punire crimina inducta rota. Laniare rotis. Elidere crura. Confringere crura. *V. Pœna afficere.*

PVNITIO. V. Pœna.

PVNIRI. V. Pœnas dare.

PVRGARE.

Vitæ crimina demere. Eluere, abluere omne nefas. Diluere vitiorum sordes. Auferre criminis onus. Criminis admissi contagia mundare. Abstersis sordibus scelus omne abluere. Tollere, expiare peccatum.

PVRPVRA, PVRPVREÆ VESTES.

Fulgens, rubra, rutilans, regalis, preciosa, nobilis, sangui-

ſanguinolenta, ardens, rubens. Color purpureus, Tyrius, Oſtricinus. Tyrii colores. Tyrius ſuccus. Oſtrini colores. Purpura pœna. Oſtrum purpureum, puniceum, coruſcum, rutilum, Sidonium, Getulum. Tyrium quæ purpura ſenſit ahenum. Tyrio murice palla ſaturata, ſatura, tincta. Saturatæ murice veſtes. Vellera medicata Tyrio aheno. Tincta Sidonio murice lana. Aduſto murice candens. Tyrio diſtincta muriee veſtis. Tyrio ardebat murice lana. Sidonio inſignis amictu. Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo.

PVTARE. V. Opinio.

PVTRIDVS.

* Corruptus. Vitiatus. Illuvie pereſus. Loca ſente, ſitu, longa carie confecta.

PYGMÆVS.

Parvus, brevis, ridiculus, parvulus. Certans, bella gerens cum gruibus. Pygmæus parvis currens bellator in armis. Raptuſque per aëra curvis unguibus, à ſæva fertur grue.

PYTHAGORAS.

Samius ſenex. Qui poſſe renaſci Nos putat. Divinus, prudens, celebris. Panthoides.

Q.

QVADRAGINTA.

DEna quater. *V. Annus.*

QVÆRERE.

*. Inveſtigare. Rimari. Requirere. Explorare. Luſtrare. Cauſas penitus tentare latentes. Veſtigare viros. Altè veſtiga oculis. Omni terra, omni quærere profundo. Scrutari. Quæritare. Indagare.

QVATERE.

* Concutere. Movere. Quaſſare. Nutu tremefecit Olympum. Quatere, vibrare, coruſcare haſtam. Tecta quatiebant cuſpide thyrſos. Arma rotare lacertis.

QVIA.

Quoniam. Propterea quod. In promptu cauſa eſt. Nempe.

QVERCVS.

Patula, glandifera, umbroſa, dura, rigida, aëria, ſublimis, annoſa, valida. Chaonis arbor. Iovis arbor. Sacra Iovi,

Jovi. Gratissima porcis. In fixis altè radicibus hærens. Annoso robore quercus. Curvata glandibus.

QUERI.

Fundere questus. Dare querelas. Effundere querelas. Edere, promere, proferre querelas. Loca complere, replere querelis. Turbato pectore rumpere questus. Volvere tristes querelas. Iactare tristia verba flexilibus querelis. Implere cœlum questibus. Peragere querelas. * Multa querens ignominiam, plagasque superbi victoris. Stabat multa querens. Philomela mœsta flet noctem, ramoque sedens miserabile carmen integrat, & mœstis latè loca questubus implet. Gemere alicujus crudelia fata. Longas in fletum ducere voces. (Me miserum!) ingeminat.

QUIES.

Mollis, optata, jucunda, secura, placida, languida, grata, tranquilla, amica. Pacis amans. Reparans, recreans defessi corporis artus. Recolligens vires fractas. Reficiens membra quæ fracta labore jacent. Quæ reparat artus. Quæ membra fessa, defessa, fatigata, defatigata, lassa, languida novat. Requies blanda, dulcis, petita, secura. *V. Somnus.*

QUIESCERE.

Placidæ indulgere quieti. Carpere optatam quietem. Placida quiete fessa membra levare. Capere dulcem quietem. Frui quiete. Plena ubi securæ terra quietis erit. Littera jam lasso pollice sistit opus.

QUINDECIM.

Tria lustra agere. Arcas adest, ter quinque ferens natalibus annos. Is tria cum fecit primum quinquennia; montes Deseruit patrios.

R.

RABIES.

PRæceps, vesana, indomita, sæva, furiosa, malesuada, malesana, effera, concita, acerba. Nigro armata furore. Effera vis animi. *V. Insania.*

RABIE AGITARI.

Ardere, flagrare, acerba rabie. Furiosa rabie concitum, percitum esse. Animus stimulatur furente rabie. Corda tument rabie. Rabies, furor, iraque mentem præcipitant. Impelli, agi, circumagi, agitari rabie. Pectus anhe-

anhelum; & rabie fera corda tumescunt. Dira subit rabies. *V. Insanire.*

RADIX.

Radices agere. Radice ad Tartara tendere. Arbor longis radicibus hæret. Radices altiùs arbor agit.

RAMVS.

Spatiantia brachia. Arboreæ frondes. Ramus fragilis, patulus, frondens, novellus, pensilis, umbrans, viridis. Arbore pendens. Curvatus pomorum pondere. Incerto pondere nutans. Autumni pondere pandus. Alumnus alienus, *pro ramo insito.*

RAPA.

Frigore gaudens. Præbens commoda multivoris alimenta colonis. Quæ inflat alitque.

RASTRVM.

Rastellum. Pecten rarus. Instrumentum dentatum. Rastrum curvum, dentatum, validum, rigidum, grave. Curvis purgatur vinea rastris. Iniquum pondus rastri. Vertere terram pectine. Rastris glebas frangere inertes. Non rastros patietur humus, non vinea falcem.

RATIO.

Indagans, sapiens, cæca. Latens densa caligine mersa. Excelsa dominans in corporis arce. Judicium faciens è rerum cognitione. Sensa animi rapiens hausta à radiis luminis. Vsus rationis.

REBVS ADVERSIS.

In miseris rebus. Rebus deploratis. Rebus in angustis. In misera sorte. In rebus egenis, asperis. Cum sors adversa fatigat. Horrificas sorte tonante minas. Fractis undiq; rebus. Cum sors irato fulminat ore minas. Rebus in arctis. Sorte furente, indignante, irascente.

REBVS SECVNDIS.

Cum vultu ridet fortuna sereno. Dum aura secunda flat, afflat. Cum fortuna juvat. Dum sors favet, arridet, ridet. Dum vultu blando, blandidulo, sors aspicit. Dum navis fertur, it vento secundo. Dum mea per placidas cymba cucurrit aquas.

RECEDERE.

* Retro pedem cum voce reprimere. Trepiduśque repentè refugit. Lucoque abscede verendo. Cedere. Limina linquere. Gressus removere.

RECO-

RECOGNOSCERE.

Reddere incudi. Tradere incudi. Vocare ad judicium limæ. Limam adhibere. Elimare. Lima mordacius uti. Pungere errata doctis lituris.

RECORDARI.

Tenere pectore, mente. Memori pectore dicta notare. Voces alicujus mente sua concipere. Inhærere pectoribus. Animo adesse. Animo alicujus sedere. Ante oculos semper habere. Totis animi sensibus infixum habere. Habere signatum memori pectore. Fida mente tenere recepta. Semper gerere corde revincto. Signatum hoc memori pectore nomen habet. Hæret pectori. Et vocem memori condidit aure tuam. Manet alta mente repostum. Animo fixum immotumque sedet. Æternum servat sub pectore vulnus. Nulla dies unquam memori vos eximet ævo. Non excidit animo. * ἐν φρεσὶ γράφειν, scribere in mente.

RECTUM.

Æquum, bonum. Fas. Auro venalia jura. Fas omne abrumpere. Sacrata resolvere jura. Decipimur specie recti. Mens sibi conscia recti.

RECUSARE. V. Negare.

REDIMERE, REDEMPTOR.

* In medio turbine lethi versantem eripere. Pretio redimere. Generis lapsi sarcire ruinas. A morte reducere. Reparare genus humanum. Eripere letho. Subducere morti. Christus nos ex hoste recepit, nos morte redemit. Pretiosi sanguinis Lytro asseruit. Quære *Reparare*.

REDIRE.

Quærere reditus. Conversis recurrere equis. Si patrios unquam remeassem victor ad Argos. Referre pedem ad aliquem locum. *Remeare. Repetere. Ipse urbem repeto. Reverti. Quâ gressum extuleram repeto. Me refero inde domum, arcemque reviso. Esse reducem. Conversa domum dare lintea. Pedem reflectere. Lassi repetunt præsepia tauri. Retrorsum vela dare atque iterare cursus relictos. Quis te redonavit Quiritem Dis patriis Italoque cœlo. Revocare gradum. *Vide Regredi*.

REDUNDARE.

Tumet amnis aquis. Affluere, superfluere, abundare.

re. Pomis exuberat annus. Vitio fœcunda nimis, Ager morientibus æstuat herbis.

REFORMARE.

* Vaganti frena licentiæ injicere. Amovere culpas, Veteres artes revocare. Leges resumunt priscam canitiem. Talem sensere Solonem res Pandioniæ, *id est*, reformatorem habuerunt Solonem Athenæ.

REFRIGERARE & RI.

* In reducta valle æstum vitare. Fluvii gravem solantur æstum. Ripa viridante æstum levare. Gelida reficere aquâ. Ortus canis æstivi vitare sub gelida umbra. Æstum grata mitigabat umbra. Aurulâ lenire æstum. Æstum relevare. Flumine gelido frangere soles. Aura gelido fovet afflatu. Aperto pectore ventos accipere. Arborea ab umbra frigus ducere. Patula arbore defendere soles. Rabiem canis aquula nemorosi fontis lenire.

REGERE.

Vti habenis. Iuga flectit habenis. Tenere, moderari frena. Vrbes frenare superbas. Regere opes. *V. Imperare.*

REGINA INFERNI.

Proserpina. Hecate. Trivia. Phlegetontis. Persephone. Trinacria. Phlegetontea regina. Plutonia conjux. Nigri Iovis invida conjux. Trinacria Iuno. Persephone acerba Sparsa caput Phlegetontide lympha. Inferni pollens matrona tyranni. Filia Cereris.

REGNARE. V. Imperare.

REGNVM.

Magnum, ingens, longum, potens, proavitum, antiquum, vix satis aptum regi. Sceptrum potens. Rerum moderamen. Fiunt regni jura minora tui. Centum urbes habitant magnas uberrima regna. Patrio insontem pellere regno. Post aliquot mea regna videns mirabor aristas.

REGREDI.

Gradum referre. Pedem referre retrò. Gradum abducere retrò. Dare lintea retrò. Iter revolvere. Torquere vestigia. Pelagus remetiri. Discedere verso gradu.

RELIGIO.

Prisca, antiqua, avita, cana, pura. Gratissima cœlo. Populum sub antiqua religione tueri, *V. Dei cultus.*

RELI

RELVCERE.

Mavors adamante coruſcat. Radiare. Rutilare. Fulgurare. Micare. Nitere. Niteſcere. Tenebraſque ſerena Luce ſecat. Diſpergere lucem. Latè fulgurat umbo. Collucent pocula menſis. Nova lux oculis effulſit. Cærula nubes ſolis inardeſcit radiis, longeque refulget. Nocturna renidet Luna. Terque ipſa ſola, mirabile dictu, emicuit. Fulgere in armis. *V. Illuceſcere.*

REMIGARE.

Ducere remos. Verrere, ſulcare freta remis. Scindere aquas. Fluminis aquas torquere remis. Impellere navem remis. Movere frena remo. Movere remo carinam, Remo pellere navem. Incumbere validis remis. Æquora verrere. Remis ſollicitare freta. Intendere brachia remis. Agili peragit freta cærula remo. Findere remigio aquas. Vti remis. Remos impellere, movere. Inſurgere remis. Pulſare undas remo. Remo carpere iter. Dividere remis. Spumeſcunt æquora remo. Navis it remige, remis. Referre ad littora remos.

REMVNERARI MERITA.

Reddere vicem meritis. Officiis pretium rependere. Referre honorem officii. Referre, reddere, rependere gratiam. Præmia digna referre. Reddere pretium laborum. Grates perſolvere dignas. *V. Gratiam referre.*

REMVS.

Agilis, validus, citus, tardus, lentus, levis, pendens, demiſſus. Verrens æquora. Secans undas. Agiles faciens navibus alas. Lignum ſulcans æquor. Νηὸς πτερὸν, navis ala.

REPARARE.

O utinam poſſem populos reparare paternis Artibus. Et de femineo reparata eſt femina jactu. Dic Themi, qua generis damnum reparabile noſtri Arte ſit? Scelus expiare. Piare triſte nefas. Culpam hanc miſerorum morte piabunt.

REPETERE.

Repetere verba. Iterare voces. Reportare verba. Repetens iterumque monebo. Nequidquam ingeminans iterumque iterumque vocavi. Non canimus ſurdis, reſpondent omnia ſilvæ. Hæc in fine loquendi Ingeminat voces, auditaque verba reportat. Interea toto clamanti littore Theſeu, Reddebant nomen concava [illegible] tuum.

RE-

REPREHENDERE.

Dictis castigare. Carpere causidicus fertur mea carmina. Alienam carpere vitam. Corripere, culpare, objurgare. Censuram dare.

RESECARE FALCE.

* Resecare. Amputare. Abscindere. Aciem falcis tentare. Florentes secare herbas. Comam mollis Acanthi tondere. Pubentes herbas falce metere. Arida prata tondere. Falcem maturis supponere aristis. *V. Metere.*

RESISTERE.

Inexpugnabilis obstat. Medio lapis obstitit arvo. Sistere contra. Verum etiam instanti læsa repugnat ovis. * Obsistere. Reluctari. Posse sustentare. Sustentare aciem. Sustinet incursus. Densis obsistere turmis. Cruentis telis inexpugnabilis obstat. Briareus immensus stetit contra ætherem armatum.

RESONARE.

Tinnitus æra repulsa dabant. Latè resonant plangoribus ædes, Avibus resonant virgulta canoris. Saxa sonant, vocisque offensa resultat imago. Et vox assensu nemorum ingeminata remugit. Cum gemitu reboant silvæ. Insonat omne nemus. Cœlum tonat omne tumultu. Euridicen toto referebant flumine ripæ. *Vide Echo.*

RESPICERE.

Tollere ad sidera vultus. Conjicere oculos in aliquem. Oculis & pectore toto inhærere. Ad cœlum lumina tendere. Passim oculos per cuncta ferre. Lumina defigere. Lumina ferre. Cernere. Speculari. Spectare. Huc illuc volvere oculos. Partes oculos versabat in omnes. Omnia perlegere oculis. Torvè vel torvum tueri. Illa solo fixos oculos aversa tenebat. Geminos aliquò flectere acies. Lumina fixa tenere. Cuncta oculis lustrare. Vertere ad aliquem luminis orbes. Obtutu hæret defixus in uno. Os oculosque loquentis Iamdudum & totum lustrabat lampade corpus. Oculos ferre omnia circum. Nequeunt expleri corda tuendo. Iuvenis tum jussa superba Miratus, stupet in Turno corpusque per ingens Lumina volvit, obitque truci procul omnia visu. Γοργὸν βλέπειν, καὶ ταυρηδὸν, Gorgoneo, & taurino aspectu intueri.

RESPONDERE.

Responsum reddere paucis. Responsa dare. Alternis reddere verba notis. Addere verba dictis. Ore referre vicissim. Dicta referre. Reddere ore. Reddere verba, sonos. Mutua dicta referre. Verbis tangere verba. Ora resolvere. Iactare responsa. Veneris contra sic filius orsus. Vix ea fatus erat, gemitu cum talia reddit. Responsa referre. *Subjicere. Pauca furenti subjicio. Sic contra est ingressa Venus, *id est*, respondit. Quærenti, talibus ille, *scilicet* respondit. Resequi dictis. Nisus ad hæc, *nempe*, respondit.

RESTARE.

*Superesse. Superare. Esse super.

RESVRGERE. V. Excitare.

RETARDARE.

Moliri moram. Moras afferre. Iungere, addere moram. Moræ caussas afferre. Rumpere, retardare iter. Continere cursum. Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror Austros. *V. Mora, Morari.*

RETIA.

Rara, subdola, sinuosa, subtilia, tensa feris, fallentia, maculis distincta. Ducentia retia pisces. Casses dolosi, laxi, laxati, arcti. Plaga nexilis, nodosa, fallax. Laxata foramina retis. In laqueos auceps decideratque suos. Summaque transibat positarum lina plagarum. *V. Casses.*

RETIA TENDERE.

Retia nectere, ponere, struere, jacere fila, plagas tendere. *Suspendere casses. Cava retia contento fune trahere. *V. Venari.*

RETRO.

*Ponè. A tergo. Post terga. Post vestigia. In caput ita suum labentur ab æquore retro flumina.

REX.

Magnanimus, purpureus, potens, magnificus, invictus, armipotens, belliger. Tenens, gerens regia sceptra manu. Imperiosa, veneranda sceptra gerens. Quem penes est legum veneranda potestas. Quem Deus in celsa sede locavit, opibus magnis & honoribus auxit. Cui tradita divinæ custodia legis. Cujus non falsum gloria nomen habet. Rector. Præses rerum. Regnator populorum. Qui solio sedet alto. V. *Princeps.* V. *Heros.*

RIDERE.

Tollere risum. Laxare labella risu. Gestire risu lætissimo. Concuti risu. Ora in risum solvere. Ludere protervo risu. Concuti cachinno. Romani tollent equites peditesque cachinnum. Perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos.

RIGARE.

Spargere semen aqua. Roratas mittere aquas. Largo fletu simul ora rigabant. Vultum lacrymis atque ora rigabat. Sparso latè rigat arva cruore. Tempus erat vitrea quo primum terra pruina Spargitur. Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas. Et amicos rigat imbres Irriguumque bibant violaria fontem. Nutrire humore Rivos ducere lenis aquæ.

RIPA.

Obliqua, fluvialis, opaca, curva, declivis, sonans Ripa lenè sonantis aquæ. Blando flore coronata. Amicta gramine. Litus raucum, spumans, refluum, reso-num, undisonum. Margo devexus. Educens salices Fremunt ripæ resonantibus undis. Magno agmine complere ripas. V *Litus.*

RISVS.

Dulcis, blandus, tremulus, lætus, hilaris, procax, facilis, lepidus, effusus, urbanus, obscœnus, nimius. Casta fides, risus hilares, moresque pudici.

RISVM MOVERE.

Elicere, excutere risum. Quatere risu populum. Dare risus. Concitare, movere, facere risum.

RIVVS.

Torrens, rapidus, præceps, strepens, cadens, spumans, turbulentus, verticosus Quem pluvia dedit. Qui rupto aggere de montibus fertur. Ab alta rupe cadens. Stridens per alta cacumina montis. Nimbis hybernalibus auctus. Vberibus fœcundus aquis. Diversi lapsi de partibus amnes. Tenuis fugiens per gramina rivus. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. V *Fons.*

RIXÆ.

Turpes, molestæ, iniquæ, amaræ, tetricæ, rabiosæ, clamosæ. Dissiduum. Discordia. Lis. Iurgia litigiosa Iurgia insana. Rixa proterva, improba, levis. Ama-

prælia linguæ. Crescens ab exiguis causis. Minimis verbis interdum maxima crescens. Lites gignere. Ciere discordiam. Quære *Iurgia.*

RIXARI.

Dicere, nectere, miscere jurgia. Meditari jurgia linguæ. Linguam ad jurgia solvere. Per jurgia dicere. Iurgio contendere. Altercari. Iurgari. Ministrare verba rixæ. Acuere in jurgia linguam. Querelis assurgit & irrita jurgia dictat. Illis incedit magno discordia motu. Et certamen erat. Discrepare. Concertare. Quære *Iurgari.*

ROBVR.

Durum, validum, prævalidum, firmum, solidum, invictum, inexpugnabile, Herculeum. Vires valentes, præstantes, vegetæ, nervosæ.. Innata rupibus altis Robora Quære *Vires.*

ROBVSTVS.

Viribus esse invictis. Præditus viribus. Viribus insignis. Pectore firmo. Valido esse robore. Herculea, valida gens. Viribus superbus. Corpus durum patiensque laborum. Timor ille Phrygum, decus & tutela Pelasgi Nominis Æacides, caput insuperabile bello. Sed quàm Marte ferox, & vinci nescius armis, Tam nunquam facta pace cruoris amans. Animi plenissima magni pectora. Acer erat, belloque ferox, ad vimque paratus, Fervidus ingenio tum verò, & cladibus asper.

ROBVSTVM REDDERE.

Vires animumque suggerere. Robur suppeditare. Fortem, robustum reddere. Firmare. Confirmare. Vires addere, dare.

ROMA.

Inclyta, bellatrix. Vrbs alta Quirini. Saturnia. Dardania. Ausonia. Quirinalis. Septemgemina. Rerum domina. Caput orbis. Quæ summum gessit in orbe locum. Triplex, equitatu, plebe, senatu. Pulcerrima rerum. Vrbs Romulea. Vrbs Martia. Quo nullum Latio clarius exstat opus. Triumphati caput orbis. Prospiciens de septem montibus orbem. Vrbs quæ toti præsidet orbi. Vrbs septem alta jugis. Domina qui natus in urbe est. Romulidarum arcis servator candidus anser. Quæ de septem totum circumspicit orbem montibus. πάμπολις, civitatum omnium princeps.

ROMANI.

Æneadæ. Phrygii nepotes. Quirites. Turba Quirini. Viri Ausonii. Latio de sanguine nati. Gens Ausonia. Romana. Turba togata. Romanos rerum dominos, gentemq; togatam. Romulidæ. Populus Quirini. Nobilium turba Quiritium. Crede mihi, nimium Martia turba sapit.

ROMVLVS.

Magnus, fortis, invictus trabeatus, trabea decorus, Lituo pulcer trabeaque. Iliades. Marte satus. Proles Martia. Martigena. Rex Romanus. Romanæ conditor urbis. Nutritus lacte lupæ. Sabina feri contudit arma Tati. Educti plures silvestri ex ubere reges. * Clarus Iliæ puer.

ROS.

Cœlestis, vitreus, stillans, recens. Aquæ roratæ, rorales. Sparsaque cœlesti rore madebit humus. Ros in tenera pecori gratissimus herba. Pascuntur rore cicadæ. Canuerint herbæ rore recente quater. *V. Rigare.*

ROSA.

Verna, rorata, odorata, tenera, albens, amœna, candida, auricoma, fragilis. Veneri sacra. Quæ suavem spirat odorem. Oblectans mille modis. Ad radios floret quæ splendida solis, & moriens flectit sole cadente caput. Quæ manè viget, marcida nocte cadit. Cui color est nulli imitabilis arti. Medio quæ solis adusta calore Ponit deciduo pendula flore comas. Quæ manè levibus viget alta pruinis, Arida vix primo vespere facta cadit. * ὀφθαλμίδιον ἀνθῶν, florum ocellus.

ROTA.

Curva, obliqua, celeris, fervens, rapida, disjecta. Orbis rotæ. Orbes celeres. Summæ curvatura rotæ. Perpetuum quæ circumvertitur axem. Atque rotis summas levibus perlabitur undas. Obliquæ signa iterata rotæ.

REVERTI. V. Redire.

RVBIGO

* Salsa rubigine lædi Scabra rubigine exedi. Mala culmos edit rubigo. Squalida rubigo infertur aratris desertis. Enses sunt scabri morsu nigræ rubiginis. Ferrum depositum roditur scabra rubigine. Gladii horrent situ.

RVBE

RUBERE, RUBOR.

Roseus, purpureus, puniceus, coruscus, castus, sanguineus, flammans, igneus. Inficiens, tingens ora. Ora notans. Pingens vultum. Mistus candore. Sedens in ore. Inficitur teneras ore rubente genas. Pueri rubor ora notavit. Niveos infecit purpura vultus. * Virgineum ore pudorem suffundere. Pectora traxerunt tenuem percussa ruborem. Sidonio mollis aheno Repetita bibit lana rubores. Contrahere ruborem. V. *Pudor.*

RUGA.

Senilis, anilis, deformis, informis, fœda, aspera, severa. Arans vultum, sulcans cutem. Fœdans, turpans, notans, crispans frontem.

RUMOR.

Volucris, volitans, garrulus, incertus, mobilis, vagus, terrificus, trepidus, ventosus. Hinc inde volans, ruens. Velox agitatis pervolat alis. V. *Fama.*

RUMOR SPARGITUR.

Mendax præcipiti rumor volat ocyus Euro. Nuntia fama ruit, multasque allabitur oras. Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura. Fama volat. It fama. Fama vagatur. Magnas it fama per urbes. Volitat fama per urbem. Hic incredibilis rerum fama occupat aures. Deditur hic subito Romana per oppida rumor. Rumor, ut est velox agitatis pervolat alis. Phrygiæque per oppida facti Rumor it, & magnum sermonibus occupat orbem. Jamque ferebatur vicina per oppida fama.

RUMPERE.

Ille inter primos correpta dura bipenni Limina perrumpit, postesque à cardine vellit Æratos. Daphnidis arcum Fregisti & calamos. Rumpere sacrifica molitur colla securi. Tempora perfringit fulvo protecta capillo. Portasque refringit. Ille humeris postes concussit opacos. * Corpora prensa manu frangebat ad saxum. Instat vi patria Pyrrhus, nec claustra, nec ipsi custodes sufferre valent. Fit via vi, rumpunt aditus. Nodoso robore costas fregit. Refringere portas. Vi perfringere portas. Ferro quatere morantia claustra. Torta balista saxo gravi fregit portas.

RUPES.

Aërea, abrupta, acuta, saxea, Alpina, Caucasea, alta, ardua. Moles prærupta. Mediis quæ pendet in undis.

Immota, firma, ſtans vaſtis in undis. In medio fluctu. Obvia ventorum furiis, expoſtaque ponto. Scopuli quos rauca ſubedit unda. Petra perferens vim venti cunctam, atque minas cœlique mariſque. V. *Scopulus.*

RUS.

Ferens meſſes opimas. Florens gravibus ariſtis. Flavens dulcibus ariſtis. Promens largas opes. Læto proventu beans agricolam. Spicis flaveſcens. Campus frugifer, florifer, herbidus, planus, ſterilis, amœnus. Veſtitus gramine multo. Decoratus ceſpite molli. Læto gramine vernans. Depromens variis germina picta notis. Picti viridaria campi. Rura beata, dulcia fœcundi ſoli. V. *Ager.*

RUTA.

Salubris, ſalutaris, virens, viridis. Superans meritis gramina cuncta ſuis. Acuens lumina. Pellens venena. Iucunda oculis. Stirpibus atq; herbis Boreas cum demit honorem, virens nulla languida facta manu. Inhibens dira miſta venena manu. Cujus odor roborat caput & cerebrum. Vigens multiplici virtute medelæ. Attactu leni graves diſpergens odores.

S.

SABBATUM.

Illa dies veteri poſcit quæ lege quietem.

SACERDOS.

Divinus, ſacer, conſpicuus, canus. Tractans myſteria ſacra. Namque ubi verbipotens, ſacroque ſalutifer ore Sontem animam fando inſtaurat. Damnata Sacerdos Tartareæ ferat antra domus. Sacra dogmata tractans.

SACRIFICARE.

Sacra facere, parare, peragere, celebrare. Deum celebrare donis. Dona imponere aris. Cumulare altaria donis. Tingere victimis aras. Sacris flammis holocauſta cremare. Sacrificis flammis exta cremare. Sanguine taurorum facere ſacra Tonanti. Illius aram ſæpè tener noſtris ab ovilibus imbuet agnus. Taurum ingentem mactabat ad aras. Aris mactabat honores. Dona ferunt, onerantque aras, mactantque juvencos. Exta cremanda focis imponere. Multa tibi ante aras noſtra cadet hoſtia dextra. Sternere altaria donis. Supplex aris imponere

ponere honorem. Libare Deo exta, victimam. Pateris libamus & auro. Sacris adolere altaria tædis. Dare thura. Lustramurque Iovi votis, incendimus aras. Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras. Dare thuris honorem. Deos fumantibus aris placare. Deo cereale sacerdos Imponit libum.

SACRIFICANDI RITVS, Ex Virgilio sexto Æneidos.

Quatuor heic primum nigrantes terga juvencos
Constituit, frontique immergit vina sacerdos,
Et summas carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit sacris libamina prima,
Voce vocans Hecaten, cœloque, Ereboque potentem.
Supponunt alii cultros, tepidumque cruorem
Suscipiunt pateris. Ipse atri velleris agnam,
Æneas matri Eumenidum, magnæque sorori
Ense ferit, sterilemque tibi Proserpina vaccam.
Tum Stygio regi nocturnas inchoat aras,
Et solida imponit taurorum viscera flammis,
Pingue superque oleum fundens ardentibus extis.

SACRIFICIVM.

Dona, munera, honor, officium sacri sacrificii. Pacales flammæ. Dies sacrificii. Ritus sacrificii. Sacra, cœlestia, pia, augusta. Nefanda, fera, dira crudelia, temeraria, mentita, commenta, nova, moris novi. Dona cœlestia. Libamen. Far pium. Sanguis sacer. Honor solemnis. Honor priscus. Thurea dona. Supplicia dona. Hostia. Victima. Altaria fumantia. Cæsi ad aras juvenci. Dona imposita aris. Fusus taurorum sanguis. Terque novas circum felix eat hostia fruges, Omnis quam chorus & socii comitentur ovantes.

SACRVM, seu MISSAM CELEBRARE.

Sacra altaris mysteria tractare. Dei pia dona in ara offerre. Vitalia liba, & calices fidelibus in sacrificio exhibere. De more sacerdos Sacra facit, niveam pro vertice tendit Hostiam, & auratum calicem. Sacerdos signando calicem signa beata dedit.

SAGA. V. Incantatrix.

SAGITTA.

Pennifera, pennata, rabida, cruenta, tincta, madens felle;

felle, serpentis felle lita, concita nervo, volans, celeris, hostilis. Tangens, lædens præcordia, corda. Quæ fertur per nubila. Volans, fugiens stridore horrendo. Quæ missa venit forti manu. Volucres aërias nervo stridente diverberans. Cava tempora trajiciens. Arundo. Volucre ferrum. Telum letale, letiferum, vulnificum, penetrabile, acutum, exitiale, stridens, volitans. Exiens ab arcu. Tangens justam metam. Volans per tenerum aëra. Spiculum. Iaculum. Tortilibus vibrata phalarica nervis. Quære *Iaculari.*

SALIX.

Amara, lenta, flexilis, viridis, viridans. Irrigui fontis amica. Rigens, & trunco turpis inerte iacens. Lentæ salicis virgæ. Frondes salignæ.

SALOMON.

Davidides, sapiens. Mentis opumque potens Salomon.

SALTARE, TRIPVDIARE.

Ducere choreas, choros. Exercere choros. Indulgere choreis, Celeri pede pulsare humum. Instruere choros. Ducere choros ad numerum. Agere choros. Dare motus compositos. Pedibus plaudere choros. Membra movere ad modos. Movere pedem ad numerum. Manum implicare choris.

SALTARE.

Saltu ferri. Se saltu credere. Saltu super ardua venit. Dedit saltum properans insistere ripæ. Neque oves, hœdive petulci Floribus insultent. Transire locum saltu. Saltu superare locum. Saltu transmittere locum. Mollibus in pratis unctos salière per utres. Tum demum præceps saltu sese omnibus armis In fluvium dedit.

SALVARE & BEATVM FACERE.

Cœlesti sede locare. Sistere superûm statione. Recipere celestibus oris, Transferre in regna cœlituum.

SALVARE & LIBERVM REDDERE.

Eripere, vindicare, absolvere, liberare, asserere, eximere, exsolvere, extricare, expedire. Amissam classem, sociosque à morte reduxi. Certè ego te in medio versantem turbine leti Eripui, Medioque ex hoste recepi. O pater, ô patriæ cura salusque meæ.

SALVARI.

Transferri in sancta regna cœlitum. Cœlesti sede recipi. Sisti cœlestibus oris. Superum statione locari. Æternæ vitæ heredem fieri. In perennem gloriam transferri. Æternæ nancisci gaudia vitæ.

SALVIA.

Suavis. Dulcis odore, & virtute gravis. Quæ pluribus hominum morbis prodest.

SALVTARE.

Manè salutatum venio, tu diceris isse Ante salutatum. Sæpe salutatus nunquam prior ipse salutas. Cui non manè feras irrequietus ave. Cui primum solito vulgi de more salutem, Absentes pro se memori rogat ore salutent. Afferre, dicere salutem. Larga donare salute. * Læto clamore salutare. Salutare aliquem suo nomine. Dicere ave. Scribere patri salutem.

SAMSON.

Manoades; *id est*, Manoë filius, Manoa patre stemma trahens. Crine potens Samson. Zargites, *à pat. la.* Zargites, rapta Thymnatide, concitus ira. Vulpe Philisteos igneque perdit agros. Samsonis concubina Dælila, Thymnatis, *à patria dicitur*.

SANARE.

Relevare corpora morbis. Lapsas in pristina restituere vires. Servare corpora hominum. Medicaminibus tristes depellere morbos. Levare ope Apollinea, Pæoniis artibus. Pellere ægro è corpore morbos. Ferre opem medicam. Iuvare ope medica. Medicam opem ferre languentibus ægris. Dat medicina salutem. Medicari cuspidis ictum. Dum medicas adhibere manus ad vulnera pastor Abnegat. Scire potestates herbarum, usumque medendi Maluit. V. *Medicina, Medicus*.

SANCTVS.

Morum & vitæ labe carens. Integer vitæ scelerisque purus. De Christo pendens totus, eumque sequens. Cui rupes firmissima Christus. Celebrans facta stupenda Dei. Vitans assuetos impia facta sequi. Domini cui lex est infinita voluptas. A Domino tradita jussa sequens.

SANCTI, SVPERI.

Cœlites, Cœlicolæ. Superi. Divi morte carentes. Omnes cœlicolas, omnes supera alta tenentes. Dii ma-

ris & terræ, quique his meliora tenetis, Inter diversos cum Iove regna polos. Vltima semper Expectanda dies homini est, dicique beatus Ante obitum nemo supremaque funera debet. * Animi cœlestes. *Horat.* Quieti ordines Deorum. Cœlestes Cives, Indigetesque cœli, Ætheris Quirites. Poli Quirites.

SANGVIS.

Calidus, fervidus, ruber, purpureus, venifluus, decolor, tener, crassus, tepidus, largus, letifer, concretus, puniceus, ater. Cruoris, sanguinis imber fusus, effusus, profusus. Cruor rutilus, roseus, crassus. Sanguineæ guttæ. Atro tepefacta cruore terra. Inundant sanguine fossæ. Cæde tepebat humus. Arva cæde madescunt. Sanguine terra tepet. Largo terra sparsa cruore madet. Membra fluentia tabo. Sparso rorabant sanguine vepres.

SANGVINE GAVDENS.

Cupidus cruoris. Gens avidissima cædis. Multa cæde cruentus. Sævus. Crudelis. Sanguinem sitiens.

SANGVINOLENTVS.

Sanguine sparsus, conspersus. Maculatus, fœdatus sanguine. Stetit imbre cruento informis facies. Infando pollutus sanguine. Squalentem barbam, & concretos sanguine crines. Præceps sanguineo delabitur igne cometes.

SAPIENTIA.

Provida, divina, egregia, victrix fortunæ. Divinum munus. Cautè prævisa pericula vitans. Omnia consulta mente gerenda regens. Cui comes est gloria, & immensæ opes. Nullum numen abest si sit prudentia. Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit. * Est huic ingenium cœleste, ac divinum, & rerum prudentia summa. Est ei animus rerum prudens. Ante annos animumque gerit, curamque virilem. Consiliis habitus est, & rebus gerendis non futilis auctor. Est ingens vis animi qui fulminis in morem celer rapitur omniaque pervadit. Canicies animi, quamvis ætas viridis. Igneus motus animi. μυσῶν σῖμα, os musarum. *De homine sapiente dicitur.*

SAPHO.

Poëtria, ingeniosa, facunda. Puella Lesbis. Aoniæ Lesbis amica liræ. Vates Lesbia, Pelasgis. Cui inge-

nium molle Thalia dedit. Cui Pegasides blandissima carmina dictant. Lesbia Pieriis Sappho soror addita Musis.

SATA.

Teneris lactantia succis. Dulce satis humor.

SATIARE & SATIARI.

Exsatiare. Saturare. Exsaturare. Eximere famem epulis. Postquam exempta fames, & amor compressus edendi. Iamque cibo, vinoque graves, somnoque jacebant. Nec cythiso saturantur apes. * Expleri dapibus, & vino sepeliri. Esse saturum. Refectus ad satiem. Vvidus egregiè. Placata est fames epulis. V. *Epulari.*

SATISFACERE.

Fructus respondet labori. Favor respondet meritis. Non lactare inani spe. Voto respondere.

SATVRNVS.

Deus falcifer. Deus Leucadius. Deus senior. Deus falcitenens. Curvata falce minans. Qui genus indomitum, & dispersum montibus altis Composuit, legesque dedit. Saturnius pater. Aureaque ut perhibent, Saturno rege, fuerunt Sæcula.

SATYRI.

Leves, celeres, pede rapido. Ruris Dii. Turba proterva. Saltibus apta juventus. In Venerem Satyrorum prona juventus. Saltantes, lascivi, capripedes, cornipedes, biformes, petulantes, monticolæ, semimares. Esse procul Satyri, petulantia numina, turpes.

SAVL PRIMVS HEBRÆORVM REX.

Saulo Davides sceptri successit honore. Saulus vexatur furiis. Cissides; Cissi filius. Iussus Idumæam Cissides tollere gentem. Sauliades; Ionathas, Saulis filius

SCABIES.

Grex totus in agris unius scabie cadit, & porrigine porci. Scabra mortifera, atra, mala. Læderet aut tenetas pustula rupta manus. Turpis oves scabies tentat. Perniciosa lues. Illuvies. Scabie laborare. Vrgeri scabie.

SCANDERE.

Ascendere, conscendere. Evadere ad summi fastigia culminis. Summi fastigia tecti ascensu superare. Ingredi in altum. Postesque sub ipsos Nituntur gradibus. Mox sese attollit in auras. Tollimur in cœlum. Cōscendit

dit furibunda rogos. Superas evadere ad auras. Inque domos superas scandere cura fuit.

SCELVS.

Infandum, nefandum, exitiale, immane, nefarium, impium, cruentum, inexpiabile, crudele, pudendum, detestabile. Factum triste, turpe. Facinus malum. Ministerium sceleris. Culpa in Deos. Piaculum. Crimen. Turpe nefas. Quære *Crimina*.

SCENICI LVDI.

Iocosi, placidi, lepidi. Gravitate carentes. Spectacula publica. Mimi obscœna jocantes. Imitantes turpia Mimi.

SCHOLA.

*Gymnasium, domus, & officina musarum, πιερίδος δόμος, domus Pieria.

SCHOLASTICVS.

Ducens vitam in studiis, & divinis Musis pectora nata gerens. Excolens artibus ingenium. Militans in claris castris Pieridum sacris addictus. Qui sese Phœbo addixit, propriumque dicavit, sacravit. Cui cordi est caput ingenuas efferre per artes. Altum Helicona petens. Felix Aonii fontis alumnus. Aonidum cultor. Qui scholas, ludum literarium, palæstram scholasticam discendi gratia frequentat.

SCIENTIA, SCIRE.

Varia, laboriosa. Vetans nomina clara mori. Decus nobilitatis. Dans vitam mortalibus. Custodiens sæcula longa famæ. Ad frugiferam scientiam pervenire. Haud ignara futuri. Ego te intus & in cute novi. Casus mihi cognitus urbis. Nec latuêre doli fratrem. V. *Intelligere*.

SCINDERE.

Secare, dividere, findere. Cuneis scindebant fissile lignum. Vites incidere falce novellas. Sonat icta securibus ilex. Puerida membra recidit. Aeriam ferro proscindere quercum. Mergere ferrum in robora. In multas partes discindere ferro. Ferro compescere. Rescindere summum Vlceris os. Validam in vites moliri bipennem. In frusta secare. Arborem violare securi. Vulnera facere in arbore. Falx lucum ramis spoliavit. Fraxineæque trabes, cuneis & fissile robur Scinditur. Ferro sonat alta bipenni Fraxinus. Antiquasque domos avium cum stirpibus imis Eruit. Quære *Findere*.

SCOPULUS.

Altus, immanis, immobilis, æquoreus. Quem vaga pulsat aqua. Scopulus raucis adesus aquis. Insanis cautes obnoxia ventis. V. *Rupes*.

SCORPIUS.

Horrens, horridus, letifer, mortifer, dirus, formidolosus, venenosus. Vnca cauda venenifer. Caudæ ictu pungens. Circuitu curvans sua brachia longo.

SCRIBÆ, & PHARISÆI.

Patrum primi, templique ministri. Primores inter gentis non ultimus ipse. Sæva sacerdotum manus. Primores adsunt procerum. Hinc Pharisæorum cum turba coisset in unum. Dicite doctores populi, legisque magistri. Pharisæi, Scribæque dolosi. Cœca Pharisææ factio gentis.

SCRIBERE.

Mandare literis, scriptis. Committere chartæ. Reddere verba, notis. Chartis verba notare piis. Mandare verba libello. Notare chartam digitis. Deducere litteram. Dextera cum charta loquitur. Signare tabellis arcana. Exarare notas. Tradere chartæ verba latentia. Iam satis invalidos calamo lassavimus artus, Et manus officium longius ægra negat.

SCYLLA. V. Charybdis.

SCYPHUS. V. Calix.

SECARE. V. Scindere.

S. SEBASTIANUS.

Inclytus armorum ductor de nomine Graio, Quod siquis velit in nostram traducere linguam, Dicet adorari dignum.

SECURITAS.

Stant ea locis tuta suis. Palladio numine tutus. Carminibus metus omnis abest. *Quære, Tutus.*

SEDERE.

Considere. Solio altè subnixa resedit. Sedibus hæret in iisdem. Vivoque sedilia saxo. Considere saxo. Sedere sedilibus. In molli consedimus herba. Subsellia prima tenere. Sedebat in solio Phœbus claris lucente smaragdis. Patriâ sede sedere. Premere sedilia facta de vivo saxo. In solio medius consedit acerno. Ante focos scamnis considere longis.

SEDI.

SEDITIO.

Turbida, recens, furens, intestina, perniciosa, clamosa, rebellis. Tumultus discors, horrisonus, terrisonus, Motus. Discordia. Factio, publica ira. Coorta est Seditio, sævitque animis ignobile vulgus. Quære *Discordia.*

SEGES.

Fertilis, læta, uber, tenera, crescens, triticea. Divitiis luxuriosa suis. Pinguior æquo. Cereris dona. Cereris munus. Alimenta mitia. Cereales herbæ. Humus resecanda falce. Spes anni. Ruris opes. Frugiferæ messes. Seges scabræ rubiginis expers. Spicea messis. Curva jam falce petenda. Primis segetes moriuntur in annis.

SEMINARE. V. Plantare.

SEMPER.

Donec erit totius machina mundi. Dum mensis & annus eunt. Convexa polus dum sidera pascet. Fulgebunt dum sidera cœlo. Dum vacuo pendebit in aere tellus. Oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem. Dum matutinos prædicet Lucifer ortus. Dum mustis uva tumebit. Dum cadet incurva falce resecta Ceres. Quem referent musæ, vivet dum robora tellus, Dum cœlum stellas, dum vehet amnis aquas. Dum sol diale jubar promet terris, & fluvii tributa mari pendent. V. *Æternus.*

SENATOR.

Gravis, prudens, sapiens, præclarus. Inter pars optima cives. Ingenio magnus. Iudicio gravis. Iudicii dexteritate conspicuus.

SENATVS.

Prudens, lectus, sanctus, sacer, augustus. Sacer ordo senatus. Custodem legis quem Deus ille jubet. Turba senatus. Turba patrum. Patres verendi. * πόλεως σωτήριον, civitatis salus.

SENECTVS.

Alba, cana, occidua, ægra, tarda, curva, tremens, tremula, canens, rugosa, veneranda, Nestorea, Pylia. Cana nive tempora spargens. Sera & sapientior ætas. Passu non faciens strepitum. Longa senectus. Debilitans animi vires, mutansque vigorem. Consiliis melior, sed viribus ægra. Veniens tacito pede. Tremens artus tereti que innixa bacillo. Canis rugosa capillis. Tardans membra. Iam propior leto, fessusque senilibus annis. Raris

jam

jam sparsus tempora canis. Sed jam ferocior ætas Terga dedit, tremuloque gradu venit ægra senectus. Iam mea cygnæas imitantur tempora plumas, Inficit & nigras alba senecta comas.

SENEX.

Annosus, diuturnus, longævus, antiquus, infirmus, tremulus, effætus, tardus, anhelus, incurvus. Pessus tardusque senilibus annis. Cui frontem ruga senilis arat. Inutilis annis. Longis consumtus ab annis. Cana nive tempora sparsus. Habens albentia tempora canis. Tempora imitantur cygnæas plumas. Sustinens titubantes artus baculo, seu ferula. Ævo jam gravior. Nix humeros infusa tenet. Confectus ætate. Cui rugis vetus frontem senectus exarat. Positus in occasu, hyeme, catastrophe vitæ. Cum baculo peraque senex, cui cana putrisque stat coma, & in pectus sordida barba cadit. Annis gravis, atque animi maturus. Maximus ævo, obsitus annis. Quære *Vetus*.

SENTENTIA.

Dubia, certa, fida, candida, injusta, tristis, cadens more ruinæ. Prudens animi sententia. Excusso felix sententia torno. Et quorum melior sententia menti. Et quæ sit sententia posco. Nate Dea, quæ nunc animo sententia surgit? Nostram nunc accipe mentem. Hæc animo sententia constat. Mens immota manet. V. *Sentire*.

SENTENTIAM MUTARE.

Mentem retorquere, inflectere, exuere, mutare. Sententiam vertere retro. Propositi contrahere vela sui. Mutata loco sententia cedit. Solus hic inflexit sensus, animumque labantem Impulit. Quæ te genitor sententia vertit? Consilia in melius referre. Hæc alternanti potior sententia visa est. Animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc.

SENTIRE.

Sic stat. Fert animus. Hæc mihi mens est. Sedet hæc sententia menti. Hæc animo fixum, immotumque sedet. Mens eadem perstat mihi. Nec mihi mens dubia est. Certa est mihi sententia. Certa sedet sententia.

SENTIRE IDEM.

Mens omnibus una est. Omnibus idem animus. Omnibus hæc animo sententia constat. Omnibus hæc sententia menti. Omnes amor unus habet.

SEPELIRE & SEPELIRI.

*Humo tegere, ac foveis abscondere. Exanime corpus reddere sepulcro. *Virg.* Animam sepulcro condimus. Supponere terræ. Contumulare humo. Tumulo nobiliore jacet. Tellus gremio complectitur ossa. Reliquias condere terra. Humare. Sociis date tempus humandis. Inhumata corpora terræ mandare. Corpora terræ infodiunt. Condere aliquem humi. Mandare humo. Condere sepulcro. Ponere terra. Artus tegere marmore. Absenti ferre inferias, & decorare sepulcro. Corpus humo texit. Tumulo supponere. *Terræ terram reddere. Quære *Humare.*

SEPES.

Alta, spinosa, longa, texta, humilis. Lento de vimine texta. Agri munimen. Septum. Sepimentum.

SEPTENTRIO.

Axis gelidus. Septentriones. Gelidi triones. Proxima sideribus tellus Erymanthidos ursæ Me tenet Quæque Lycaonio terra sub axe jacet. * Vbi horrifer regnat Boreas. Sub gelido Parrhasiæ virginis axe. Ad ortus gelidi aquilonis. Sub cardine mundi, qui semper exstat altior liquidis aquis. Sub axe Boreo, *penult. longa.* Cumque suo Borea Mænalis ursa videt. Pars mundi deterior, ubi perpetuo terra stat usta gelu.

SEPVLCRVM.

Ædes marmorea. Sepulcretum. Monumentum. Tumulus. Bustum mœstum, mutum, triste. Mausoleum. Marmor tumuli. Humus ingesta, congesta. Vrna arcta.

SEQVI.

Sequi, legere vestigia. Terga sequi. Pressa pedum signa sequi. Pone subire. A tergo sequi. Subsequitur, pressoque legit vestigia gressu. Insequeris fugio, fugis insequor. Sequitur vestigia furtim. Insequitur, trepidique pedem pede fervidus urget. * Servare vestigia. Consequi. Insequi, Instare, & ardere. V. *Venari.*

SERENITAS.

Aura serena. Candidus, serenus, dies. Placidi indulgentia cœli. Iucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Clarior dies. Sine nubibus aër. Liber nubibus æther. Nunquam turbidus aër. Innubilus aër. Ecce serenato clarum jubar emicat axe Purgatusque nitet discussis nubibus æther. Transeat hic sine

nube

nube dies, stent aëre venti, Ponat & in sicco molliter unda minas. * Innubis dies.

SERERE. V. Plantare.

SERMONES.

Credibiles, varii, amœni, lepidi, politi, perpoliti, compti. Togatæ munera militiæ. Nec voces ullas tractabilis audit. Obductum verbis vulgare dolorem. Fundere ore loquelas. Incipit affari, mediaque in voce resistit. V. *Oratio, & Loqui.*

SEROTINUM TEMPUS.

Proximus Hesperias Titan abiturus in undas. Devexo propior fit vesper Olympo. Fusco Hesperus ibat equo. Iamque suos vultus sol condidit. Sub prima crepuscula. Sera rubens accendit lumina vesper. Condere jam vultus sole parante suos. Pronus erat Titan, inclinatoque petebat, Hesperium temone fretum. Cum jam prope luce peracta, Demere purpureis sol juga vellet equis. Iam labor exiguus Phœbo restabat, equique pulsabant pedibus spatium declivis Olympi.

SERPENS.

Pestifer, letifer, sinuosus, noxius, nocuus, maculosus, venenosus, lubricus, squameus, squalens. Sinuosa volumina torquens. Sinuans immensa volumine terga. Se in sua membra plicans. Sibila lambens linguis vibrantibus ora. Horrenda sibila tollens. Colligens se tractu in spiram. Ore micans linguis trisulcis. Coluber latens, latitans in umbra. Latens sub graminis herba. Seps tabificus, virulentus, Non viscera solum, sed simul ossa vorans. Caterva anguinea. Anguis frigidus, lubricus, sibilans. Immensis orbibus angues, Picti squalentia terga lacerti. Asper acerba ruens immani corpore serpens. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

SERPENS ANNOSUS, DRACO.

Immanis, pervigil, vastus, cristatus, squamifer, cæruleus, insopitus, terribilis, oblongus, tortus. Ingentia, terrentia sibila tollens. Squamis crepitantibus horrens. Qui torto pectore verrit humum. Custos arboris aureæ. Cristis capita alta ferens. Ponens pellem annosæ senectæ. Exertans triplicem per sibila linguam. Rotans se spiris, agitansque in verbera caudas. Sinuosis orbibus errans. Contorquens squamosos orbes volubilibus nexibus. Distortos nexus sinuans longo corpore.

pore. Cui duo oculi sub geminis fulgoribus ardent. Spirarum sinus torquens. Inflexos sinuans corpus in orbes. Contortus in orbes. Pervigil ecce draco, squamis crepitantibus horrens Sibilat,& torto pectore verrit humum. Qui crista linguisque tribus præsignis, & uncis Dentibus horrendus. Sibila dans, saniemque vomens, linguisque coruscans.

SERTVM. V. Corona.

SERVARE. V. Habere.

SERVIRE.

*Servire & pati jugum. Mancipium esse. V *Famulus*.

SEVERVS. V. Gravis.

SIBILARE.

Movere fero linguam stridore bisulcam. Plurima sibila dare. Stridula vibratis fundebant sibila linguis. Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Tollere horrenda sibila.

SIBYLLA.

Vivax, avernalis, vates. Cumæa anus. Cumæa virgo. Phœbi sacerdos. Amphrysia vates. Cumæa Sibylla Horrendas canit ambages. Carminis Euboici fatalia carmina. Abdita quæ senis fata canit pedibus. *Antrum Sibyllæ his versibus descripsit Virgil. 6. Æneidos.*

Excisum Euboicæ latus ingens rupis in antrum;
Quo lati ducunt aditus centum, ostia centum.
Vnde ruunt totidem voces, responsa Sibyllæ.

SICCITAS.

Percaluit cœlumque udæque paludes. Æthereo recens exarsit sidere tellus. Solibus ætheriis, altoque recanduit æstu. Pabula canescunt cum frondibus uritur arbor. Terræ ardore dehiscunt. Findit canis æstifer arva. Medium sol igneus orbem Hauserat, arebant herbæ, cava flumina siccis Faucibus ad limum radii tepefacta coquebant. Terraque cœlestes arida sorbet aquas. V. *Calor. Meridies.*

SICCVS.

Siccis fervoribus ustus. Sicca diu fuerat tellus, sitis usserat herbas. Et sicco terram spuit ore viator Aridus. Aret ager. Vitio moriens sitit aëris herba. Dicitur Ægyptus caruisse juvantibus arva Imbribus, atque annis sicca fuisse novem. *Herbæ radiis æstivis deficiunt, & languidula demittunt papavera colla.

SICI-

SICILIA.

Sicania. Trinacris. Trinacria. Terra Sicula. Terra Ennæa. Grata domus Cereri. Sedes Erycis. Arva Cyclopum. Arva Typhoidos Ætnæ. Quæ tribus scopulis vastum procurrit in æquor.

SICULÆ.

Musæ, puellæ Sicelides. Matres Nesiades.

SIDUS. V. Stella.

SIGNA, SIGNIFICARE.

Manifesta, exstantia, secunda, prospera, felicia, grata, ara, certa, incerta, tegenda per nutum. Tecta supercilio. Notæ apertæ, non satis occultæ fictæ. Indicium. Argumentum. Monumentum. Digitis nutuque loqui. Præsentemque viris intentant omnia mortem. Edere notam. Canere, Et minari clades futuras. Cometes crine minaci nuntiat ratibus ventos. Militiam indicit terris.

SILENTIUM.

Taciturnum, mutum, altum, longum, Pythagoricum. Eximia est virtus præstare silentia dictis. Reticentia. Taciturnitas. *κλεὶς γλώσσης*, clavis linguæ.

SILERE.

Ore premant voces. Digito compescere labellum. Vocem premere. Pressoque obmutuit ore. Tenere silentia. Præstare silentia. Tum facta silentia tectis. Tum facta silentia linguis. Conticuere omnes, intentique ora tenebant. Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit. Silent, arrectisque auribus adstant.

SILENUS.

Ebrius, piger, lenis. Titubans annisque meroque. Qui semper juvenilior annis. Qui pando non fortiter hæret asello. Qui senex ferula titubantes ebrius artus sustinet. Silenum pueri somno videre jacentem, Inflatum hesterno venas, ut semper, Iaccho.

SILVA.

Antiqua, vetusta, ardua, alta, umbrosa, densa, opaca, secreta, nemorosa, frondens, frondea, aëria. Frequens alitibus. Nudata cacumina silvæ. Per multos annos intacta. Pandens sua brachia circum, lignaque dans avibus materiamque focis. Diffundens ramis tenues umbras. Nemus frondiferum, amœnum, obscurum, apricum, invium, tacitum. Frondibus decoratum. Venatibus

bus aptum. Horrens fulmineis aptis. Lucus frondosus, nigra formidine caligans. Saltusque profundi. Silva fuit latè dumis atque ilice nigra Horrida, quam densi complerant undique sentes.

SIMIA.

Deforme animal. Rugis anilibus. Villo flavente, Rauco stridore. Dissimilis homini similisque. Simia persimilis turpissima bestia nobis. Humani existit simulator simius oris.

SIMILEM ESSE.

Gerere corpus & vocem alicujus. Assimilari voci alicujus. Ore aliquem referre. Alicujus os habitumque gerere. Omnia Mercurio similis vocemque coloremque, Et crines flavos, & membra decora juventæ. Cujus erat facies in qua materque paterque Cognosci possent. *Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat. Effigiem alicujus referre. Credi posset Latonia. Animis æqualis, & annis. V. *Pingere.*

SIMPLICITAS.

Nuda, rudis. Digna favore. Ævo rarissima nostro. Artibus & vera sinplicitate bonus. Prudens simplicitas.

SIMULACRUM.

Saxeum, nudum, vanum, impium, profanum. Falsorum simulacra Deorum. Condita de marmore duro, de robore querno. Quæ ex quolibet ære Pro diis humanæ composuere manus. Mentiti numina divi. Ludicra numina. Idolum Dea facta manu. Simulacra habentia guttura cassa locuturæ vocis.

SINAI.

Culmina Sinæ. Alta cacumina Sinæ. Sinai prope culmina montis. Palmiferæ nimboso in vertice Sinæ. Legifero Sinai sub monte.

SINGULTIRE.

*Ima longo ilia singultu tendere. Frigidulos ore udo singultus ciere. Moliri singultantia verba. Rumpere verba singultu.

SINISTER.

Lævus, Læva de parte. Flectere cursus in lævum. Læva manus.

SIRIUS. V. Stella Canis.

SION.

Altæ rupes veneranda Sionis. Sacræ juga celsa Sionis.

Tem-

Templa alta Sionis. Culmine sacro Montis, qui Solymæ clarus supereminet urbi.

SISYPHVS.

Æolides. Saxum volvensque petensque. Revolubile pondus habens. Immensusque lapis desessum Sisyphon urget.

SITIRE.

Ardere, laborare, premi siti. Sitis urit. Sitis guttura arida premit. Fauces arent siti. Rapido sitis urget in æstu. Labra arent nimia siti. Pendula labra hiant sicca siti. Tantalus in media garrulus aret aqua. Arent ora siti. * Ora torquet anhela sitis. Sitit, & nullo rabies extinguitur haustu. Ignea venis acta sitis miseros exhaurit artus. Fauces arent, & vox intercluditur siti. Labore sitim concipere. Sicco torret sitis ora palato. Ora sicca rigent, & lingua arida hæret palato. Flagro intensius siti.

SITIS.

Anhela, arens, aspera, avida, sicca, arida, fervens, fervida, rabida, æstiva, Tantalea, hydropica, implacabilis. Vrens, torrens guttura, arentes fauces. Sitis arida guttur urit.

SITIM RESTINGVERE.

Sitim pellere, depellere, levare, relevare, sedare, sistere, compescere, extinguere. Rabidam sitim excludere. Sitim sedare fluentibus undis. Arida potu ora levare. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. Sitim expellere, eximere.

SOCIVS, SODALIS.

Vnanimis, fidus, fidelis, sincerus, candidus. Iure sodalitii qui mihi junctus erat. Quos ego dilexi fraterno more sodales. Doctus & unanimes odiis turbare sodales.

SOCRATES.

Doctissimus. Ore imperturbato. Senex, sapiens ab Apolline dictus. Pythagoran, Anytique reum, doctumque Platona. * Sophroniscides.

SODOMA.

Inferni sedes urbs Sodomæa fuit. Flammæ ultrices Sodomam invasere nocentem. Sodomiæ turpes pix ultra faces. Sodoma ignitis pœnas dedit hausta procellis. Sodomen delent sulfura sparsa polo.

SOL-

SOL.

Aureus, candidus, ſerenus, blandus, nitidus, vernus, celer, rapidus, auricomus, roſeus, multifidus, vagus, ſplendidus, rubens. Nitidiſſima ſolis imago. Sol puro nitidiſſimus orbe. Titan. Phœbus. Cynthius. Hyperion. Hyperione natus. Pater Heliadum. Lux publica mundi. Mundi oculus. Qui providet omnia. Auctor lucis. Qui latè facta diurna videt. Iubar radiis inſigne coruſcis. Phœbeia lampas. Lux Phœbea. Phœbei luminis ignes. Magni lumina ſolis. Irriguo cuncta calore fovens. Certo moderans currentia tempora motu. Signa regens duodena volubilis anni. Radiis omnia luſtrans. Præbens lumina mundo. Sol radiis frontem vallatus acutis. Purpureum rapido qui vehit axe diem. Purpureum tepidum qui movet axe diem. Flammigero temone coruſcans. Terrarum luſtrans ſpatia omnia flammis. Obliquo tramite currens. Genitor Phaëthontis. Qui agit portantes lumina currus. Summo qui ſpargit lumine montes. * αἰθέρος ὄμμα, oculus ætheris.

SOL OCCIDIT.

Heſperias Phœbus deſcendit, decedit in undas. Titan parat condere vultus alto æquore. Occiduos ſol mergit equos. Phœbus in æquoreas præcipitatur aquas. Phœbus ſe inclinat in æquor. Condit ſol æquore flammas. Sol caput occulit undis. Sol tingitur Oceano. Abſconditur undis. Occiduas pronus feſtinat ad undas. Tethyos intrat aquas. Mergitur occiduis undis. Se æquore condit. Se condit in undas. Alto ſe gurgite condit. Occiduis ſe abdit aquis.

SOL ORITVR.

Exoritur, ſurgit, emicat, emergit, levatur, tollitur, tollit ſe, relinquit pelagus, levat ſe pelago, vitreis procedit ab undis. Caput æquore tollit. Caput exerit undis. Caput attollit. Æquoreis ſe tollit ab undis. Se vaſto gurgite tollit. Aſcendit Olympum. Sua ſidera promit. Surgit Oceano. Oceani conſurgit ab undis. Oceani exit aquis. Sol revocat equos è vaſto gurgite. Sol fugat aſtra ſuis equis. Sol tollit caput igniferum ex Oceano.

SOL OBSCVRATVR, SOLIS ECLIPSIS.

Sol tegit caput atra caligine. Sol occulit nitidos nigro velamine vultus. Tegitur cæca ferrugine Phœbus.

Sol

Sol obtegit vultus densis tenebris. Sol exutus luce mæret. Tenebræ obducunt immensum solis jubar. Sol negat officium mundo, & se subtrahit orbi. Sol obducitur nigro amictu. Sol rubet, & faciem atro velat amictu. Sol dat signa Dei offensi tectus ferrugine nigra. Soror Phœbo fratri intercipit lucem, à quo lumen habet, & nigro obducit amictu.

SOL SPLENDET.

Sol decorat, vestit, ornat lumine terras. Sol fulget, refulget, micat, splendet. Vagatur medio cœlo. Medio vestigia librat in axe. Summo resplendet Olympo. Os terris ostendit honestum. Scintillare videtur. Conspicitur radiis suis. Stat cœlo.

SOLE ORIENTE.

Cum sol surgit ab Oceano. Sole remergente, veniente, exoriente. Orbem cum retegit Phœbeia lampas. Ubi jam nitido ortu sol aureus extulit se. Cum sol oriens caput æquoreis ab aquis promit. Sole igniferum tollente caput.

SOLAMEN.

Solamen longis illa fuêre malis. Solamenque mali de collo fistula pendet. Sed mentibus unum Hoc solamen erat. Magnaque dat nobis tantus solatia victor. Per mala nostra precor quorum potes esse levamen. Et mihi sollicito lenimen dulce senectæ, Tu curæ requies, tu medicina venis, Curæ, casusq; levamen. V. Consolari.

SOLERE. V. Consuetudo.

SOLEMNITAS. V. Festum.

SOLITARIUS, MONACHUS.

Cui detonsi abraso vertice crines. Religione sacer. Qui sacro tectus contendit ad astra cucullo. Fidei sectator avitæ. Verus veræ pietatis amator. Patrum vestigia sectans, calcans. Exemplar venerabile morum. Precibus Dominum cantuque fatigans. Omni sponte inopem traducens tempore vitam. Probra necemque ferens Christi solius amore. Quem non de tramite recto Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ. Noctes atque dies sacris concentibus implens. Ore, manu, vita cupidus prodesse cuivis. Qui vitæ rimatur iter melioris, & alta mente Dei leges noctesque diesque revoluit. Dedita turba Deo. Quæ laudes Domini nocte dieque sonat. Ad loca sacra manus per opacæ tempora noctis

Ten-

Tendens, dicendo vota precesque Deo. Grato præconia cantu Decantans Domino turba ministra Deo. Quæ semper sacra Domini versatur in æde. Quos uni assiduè juvat invigilare labori, Atque operi, licet arma ferox, mortemque minetur Impietas.

SOLVERE.

* Resolvere. Manicas atque arcta levare vincula. Exuere palmas vinclis. Tunicam recingere. Crinales solvere vittas. Laxas dare habenas. Abrumpere vincula. Laxare colla solutis nodis. Solvere compagem navis. Laxare vincla, frena.

SOLVS.

In solis incomitata locis. Nullo comitante.

SOMNIVM.

Inane, nocturnum, vanum, sollicitum, falsum. Visus falsus. Somnus mendax. Imagines nocturnæ. Somnia temeraria, crudelia, dementia. Veros imitantia casus. Varias imitantia formas. Tacitæ noctis imago. Simulacra, vultus, species quietis. * παῖς νυκτὸς, filius noctis, *nox enim somnia parit.*

SOMNVS.

Lenis, levis, mollis, placidus, immodicus, ignavus, iners. Sopor blandus, irriguus, mulcens, languidulus, torpens. Occupans membra, artus. Tenens corpora. Fessos artos complectens. Pectora fessa rigans. Domitor curarum. Noctis amicus. Regnans tenebris. Subiens furtim lumina fessa. Munera somni. Inertia somni, Placidissimus Deorum, somnus pax animi. Mortis imago. Adimens vires, & pectora mulcens. Mirus gravitate sopor. * Κασίγνητος θανάτοιο, consanguineus lethi.

SOMNVM FVGARE.

Abrumpere somnos. Interrumpere, avertere, amovere, excutere, discutere, expellere, arcere, fugare somnos. Turbare quietem. Somno fraudare. Privare somno. Moliri corpora ex somno. Pellere somnos. Auferre somnos. Adimere, removere somnum. Soporem clamore solvere.

SOMNO SVCCVMBERE.

Vinci somno. Premit lumina quies. Premi soporis gravitate. Sopore solvi, languere. Somnus labitur in artus. Somnus subrepit, subit, excipit, capit, mulcet, movet,

vet, occupat, velat amictu, fluit, declinat. Blanda quies furtim victis subrepsit ocellis. V. *Dormire.*

SONARE.

Dare sonitum. Fit sonitus tectis. Ingenti sonuerunt omnia plausu. Consonat omne nemus. Resonat clamoribus æther. Colles clamore resultant. Toto sonuerunt æthere nimbi. V. *Clamare.*

SORDIDVS.

Pollutus, spurcus, impurus, fœdus, squalidus, lutulentus. Fœdato vultu. Sordida rura. Sordidulus laudatur ab his, culpatur ab illis. Prorsus ab immundis purgatæ sordibus aures. Corde niger, fumo pastus, fuligine tinctus, Et cuius facies cacabus alter adest.

SOROR.

Germana, cara, pia, bona. Consortia corpora. Sociæ generis. Incedunt geminæ proles fraterna puellæ.

SORS.

Dura, onerosa, irrequieta, miseranda, difficilis, tristis, ferrea, pessima rerum, maligna, malefida, vaga, vagabunda, errans. Sors omnia versat. Intentata manebat. Sors rerum. Sortem miseratur iniquam. Sors ultima rerum. In dubios casus, & prona pericula mortis Præcipitare solet. Sortes sacræ, fatidicæ. V. *Fortuna.*

SORTIRI.

Mittere, ducere sortem. Sorte legere, eligere. Sortito capere. Sorte dari.

SPECTRVM.

Nocturnum, Noctivagum, vanum, terribile. Noctu, de nocte ludens, grassans. Incutiens horrorem mentibus. Lemures horrendi. Territantes hominum animos.

SPECVLA.

Pharos. Turris summa. In latus omne patens turris.

SPHÆRA PLVMBEA.

Globus ferreus, plumbeus, ignitus, penetrans. Glans ignita, ignifera, mortifera. Acta sulfureis ignibus per auras, & fulminea turbinis instar ruens. Ferrea pondera acta sulfureis ignibus. Quam machina belli vi sulfuris impulit ex altis jugis. V. *Tormenta bellica.*

SPECVLVM.

Nitidum, nitens, coruscum, mendax. Nitido splendore coruscans. Referens acceptas formas. Referens for-

formam ſpectantibus. Reddens ſimulacra imitantia verum. Aſſimilans faciem ſpectantis. Oppoſita ſpeculi imago. Speculi nitidiſſimus orbis.

SPECVLVM CONSVLERE.

A ſpeculo ſimulatrix umbra reſultat.

SPELVNCA.

Vaſta, opaca, obſcura, latebroſa. Vix ipſis invenienda feris. Scabro pendens topho. Rupes cavata. Nemorum ſecreta. V. *Antrum.*

SPERARE.

Spem fovere, alere, concipere, capere, agitare, habere. Duci, capi, lactari ſpe. Sperabam tamen, atque animo mea vota fovebam. Spes mihi magna ſubit. Spem ſibi accendere. Pendet ab officio ſpes mihi magna tuo. Afflictis melius confidere rebus.

SPERARE FRVSTRA.

Agitare ſpem inanem. Spe trahi inani. Haurire animo ſpem inanem. Inani ſpe paſcere animum. Nutrire ſpem inanem. Inani ſpe ſuſpenſum fruſtrari. Spes vana credulitate fovet. Spes irrita concedit tenues in auras. Spes vaga pectora ludit. Spes mihi caſſa cadit. Spe mulſum captus inani.

SPERNERE. V. Contemnere.

SPES.

Inanis, dubia, vacua, irrita, falſa, caduca, incerta, avara, credula, avida, anxia. Sitibunda futuri. Tollens tædia vitæ. Alens afflictos. Per mala animos ad meliora levans. Quam nulla violentia frangit. Quæ valida ſolatur compede vinctum. Nec mihi jam patriam antiquam ſpes ulla videndi eſt. Spemque metumque inter dubius. Spe fervidus ardet. Spes bona ſollicito victa timore cadit.

SPIRITVS. V. Deus.

SPIRITV SANCTO ILLVSTRARE. V. Cor.

SPONSA.

Nova nupta. Nova conjunx. Complectens ſponſum ſuum blando amore. Laude pudicitiæ docta parare decus. Docta ſervire marito. V. *Nupta.*

SPONTE.

Nullo cogente. Nullis cogentibus. Nullo mandante. Per ſe. Vltro. Vi propria nituntur, opiſque haud indiga noſtræ. Ipſe volens, faciliſque ſequetur. Noſtrum citra

tra laborem. Omnia sponte sua proveniunt.

SPVMARE.

* Edere spumam. Cautes aspergine salsa spumant. Elidere spumam. Spumat aper. Pocula nitido spumantia lacte. Altè spumis exuberat amnis. Spumea per ora fluit unda.

SPVRCVS.

*Salacitatis nepos, *prima brevi, secunda longa.* Sue spurcior. Quem cogitare solum grandis fit nausea.

SPVTVM.

Fœdum, sordidum. Fœdans, Spurcans, maculans, turpans ora, vultus. Saliva spurca, immunda. Excreatio.

STAGNVM.

Profundum, olens. Innabilis unda. Dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni. V. *Palus.*

STELLA.

Siderea, serena, splendens, rutilans, micans, ardens, fulgida, candida, flammigera, lucida. Per inane micans. Astra, sidera ignea, cœlestia, rutilantia, splendentia, flagrantia, rotantia, errantia, sublimia, tremula, clara. Faces. Flammæ cœlo per inane volantes, cadentes. Lumina. Luces. Ignes siderei. Cœlestia signa. Nullis obscura tenebris. Æterni ignes. *νυκτὸς τέκνα*, noctis filii.

STELLARVM *seu* SIDERVM ALIquot *Nomina.*

*Lucifer. Arcturus. Hyades. Orion. Septemtriones. Pleiades. Arctos. Atlantides. Gnossia corona. Canis. Bootes. Capricornus. Hœdi. Oleniæ sidus pluviale capellæ. Andromede. Perseus. Helice. Cynosura.

STELLA CANIS, SIRIVS.

Canicula Icari, sitibunda, fervida, sicca, æstifera, æstiva, ignea, ignicoma, sitiens, Erigoneia, morbosa. Torrens arenti siti arva. Coquens terras immodicis ignibus astri. Vrens arentes terras. Scindens hiulca arva siti. Cui multus rubor imbuit ora. Fervida stella Icarii canis. Sicci stella proterva canis. Sirius pulverulentus, igneus, insanus. Exercens rapidos ignes. Sævo lumine Læsifer. Incendens anhelantes agros. Rapidis solibus arosu'ens. Vernantes, florentes, ridentes agros undique lædens. Scindens, findens arva. Siccas messes coquens. Exurens campos letali æstu.

STELLA VESPERTINA, HESPERVS.

Hesperus lucidus, nuntius noctis. Primas referens tenebras. Ite domum saturæ, venit hesperus, ite capellæ.

STELLÆ SEPTEM, PLEIADES.

Virgiliæ imbriferæ, aquosæ, madidæ, pluviç. Atlantææ. Atlantides Eoæ. Pleiadum signa, minæ. Sororum agmen. Steropis agmen. Septem radiantia flammis sidera. Nubila pleias. Atlantias. Ex Pleione natæ. Ex Atlante sorores. Septem nymphæ Atlantides. Quæ oitæ ver faciunt.

S. STEPHANVS.

Audet Stephanus pro nomine Christi, Nullius exemplo inductus profundere vitam. Inter saxa nivis ritu volitantia, & ictus. Quem saxeus obruit imber. Horrisono lapidum nimbo, & crepitante procella obrutus, Stephani errabant aures, & tempora circum saxea tela λιθόβλητος νιφετὸς, lapideus nimbus.

STERCORARE TERRAM.

* Lætamen terræ immiscere. Spargere terram fimo pingui. Levi limo rimosa cubilia ungere. Saturare sola fimo pingui. Effœtos cinerem immundum jactare per agros.

STERILIS.

Malè fœcunda. Nulla pignora reddens uteri. Mulier ferens, gignens socii pignora nulla tori. Triste solum, sterilis sine fruge, sine arbore tellus. Sic dominum sterilis sæpe fefellit ager. Nec sterilis locus ullus ita est, ut non sit in illo Mista ferè duris utilis herba rubis. * Difficiles terræ & Colles maligni. Salsa tellus, & frugibus infelix. Malus ager. *Virgil.* Segnis campus. Tellus infecunda, in qua infelix lolium, & steriles dominantur avenæ. Sterilis profundi vastitas squalet soli. Tellus torpet æterno situ. Regio inepta frugibus. Ægra solo macies.

STERNERE & STERNI.

*Sternere humi. Agmina sternere cuspidis ictu. Multa porrectum extendere arena. Fundere manu hostem. Impresso genu terræ applicare. Impellere & effundere solo. Dare ruinas arboribus stragemque satis. Ruere omnia latè. Ingentis turbine saxi prosternere. Vastum onus motu collabefactare. Quære *Iacere.*

STIGMATA.

Nota publica. Nota inusta. Victurum in cute punctum.

STOMACHUS.

Vacuus, jejunus, latrans, plenus. Murmurans intus. Fervens vino & cibo. Ventriculus. Jejunus raro stomachus vulgaria temnit.

STIRPS.

Progenies alta, bona, pia, regia, generosa, nobilis. Antiqua de stirpe genus. Propago nobilis. Stemma. Claro sanguine cretus. Præclara stirpe creatus. Est genus omnibus unum. Natus origine pulcra. Magna de stirpe nepotum. Genus alto à sanguine divûm ducere. Seque ortum antiqua Teucrorum stirpe volebat. Durum à stirpe genus. Genus amborum scindit se sanguine ab uno V. *Nobilis.*

STRANGULARE, & STRANGULARI.

Laqueis implicare colla. Colla laqueis inserere. Laqueo innectere fauces. Aptare vincula collo. Laqueo interimere. Claudere vocis iter. Laqueo fauces frangere. Pars animam laqueo claudunt, mortisque timorem Morte fugant, ultroque vocant venientia fata. Utq; Syracosio perstricta fauce poëtæ, sic animæ laqueo sit via clausa tuæ. Torto frangere fune gulam. V. *Suspendere.*

STRENUUS. V. Armis præstans.

STREPERE.

Murmura miscere. Dare sonitum. Movere sonitus. Raucum murmur dare. Strepit murmure campus. Consonat omne nemus strepitu, collesque resultant. Mare stridet refluentibus undis. Terribilem sonitum tuba increpuit. Tecta fremunt. Frigidus silvis murmurat Auster. Mussantque oras, & limina circum. Fit strepitus tectis, vocemque per ampla volutant Atria. V. *Clamare.*

STREPITUS.

Sonorus, horrisonus, rapidus, raucus. Murmur querulum, stridens, argutum, resonans, crepitans, soporiferum Murmur euntis aquæ.

STUDERE. V. Discere, & Litteris operam dare.

STUDIOSUS. V. Scholasticus.

STULTUS.

Mente captus. Egens mentis. Amens animi. Inops animi.

animi. Nec taoui demens. Arma amens capio. Mentis inops. Animum dementia cepit. Effera vis animi. Quæ mentem insania mutat. * Fatuus. Blennus. Desipere. Demens. Rationis egens. Mente carens. Excerebratus. V. *Insanire*.

STVPRVM.

Furtum Veneris. Spolium pudoris. Opus arcanum, nefandum, infandum, incestum.

STVPRARE. V. Virginem stuprare.

STYX.

Infera, ima, nubila, nigra, iners. Vnda Stygia. Stygius liquor. Stygius amnis, gurges, lacus. Tartarea, inferna palus. Pallida Ditis aqua. Nigra Palus. Qui per infernas horrendo murmure valles Imperjuratæ labitur amnis aquæ.

SVADELA. V. Dea eloquentiæ.

SVBIVGARE, SVBIECTIO.

Subigere. Domare bello. Fundere armis. Sub pede colla tenere. Domitum pedibus calcare. Victorem imponere pedem. Impositis pedibus premere. V. *Domare*.

SVBITO.

Parva mora. Nec mora longa. Haud mora. In me mora non erit ulla. Rumpere moras. Nusquam mora. Nec segnis retinet mora. Iam jam nulla mora est. Haud multa moratus. Festinare fugam. Tolle moras, semper nocuit differre paratis. Sed propera, nec te venturas differ in horas. Nulla mora est operi. Ferri rapidis pedibus.

SVBMERGERE. V. Immergere.

SVBMERGI.

* Aquis suffocari. Θανεῖν ἀμφίβεςχον, mori morte madida.

SVBSISTERE.

Continere, sistere gradum. Comprimere gressum. Formare, coercere gradum. Siste gradum, teque aspectu ne subtrahe nostro. Primaque vetant consistere terra. V. *Quiescere*.

SVBVLCVS.

Immundæ cura fidelis haræ.

SVDARE.

Salsusque per artus Sudor iit. Tum gelidus toto manabat corpore sudor. Ossaque & artus Perfudit toto pro-

proruptus corpore sudor. Sudor fluit undique rivis. Tum toto corpore sudor liquitur. Manant sudoribus artus. * Immundus olentia membra sudor occupat. Humor in genas furtim labitur. Sudor gravis occupat artus. Salsæ cadunt de corpore guttæ. Fluunt sudore brachia, ἱδρὼς καμάτοιο προάγγελος, sudor laboris nuntius.

SUERE.

Acu trajicere aliquid.

SUFFICIT.

* Sat est, abunde est. Satis superque. Ohe jam satis est. Possum contentus vivere parvo.

SULFUR.

Vivax, purum, calens, fumans, luridum, obductum, inductum. Alimenta pinguia flammæ. Admotas rapiunt vivacia sulfura flammas.

SULMO.

Gelidus, aquosus, uberrimus undis. Parva, sed irriguis era salubris aquis. Sulmo mihi patria est, gelidis uberrimus undis.

SUPERBIA.

Vana, tumida, elata. Fastus. Ambitio. Laudum arrecta cupido. Quærendi nominis ardor. Tumor elatæ mentis. Tumidæ mentis fastus. Pulsus ob invidiam regno, viresque superbas. Fastus inest illi, sequiturque superbia formam. Inquinat egregios adjuncta superbia mores.

SUPERBUS.

Sumens sibi fastus superbos. Cœlo capita ardua tollens. Gerens nimio stolidissima pectora fastu. Gerens corda plena stulto tumore. Tollens vertice cristas. Laudato pavone superbior. Fronte tumens elata. Divûm sibi poscere honorem. Nimium vano tumefactus nomine gaudens. Tumidus præcordia. Animis elatus superbis. * Sermo ejus tumet insano syrmate.

SUPERBIRE.

Habet malesuada superbia mentem. Tollere, erigere vertice cristas. Pectora tument fastu. Pectora fastus habet. Tumere elata fronte. Gerere corda turgida fastu. Gerere animis tumentibus fastus. Tumidum se præbere in fortunæ munere. Nunquamq; levantibus alte intumuit rebus. ὀφρύας αἴρειν, supercilia tollere.

SVPPLEX.

Incedens demiſſis cervicibus. Genibus volutus. Supplices manus tendens. Flexo genu ſuccumbens.

SVPPLICARE.

Allabi genibus. Poſito procumbere genu. Submittere genu. Ante pedes volvi. Procumbere in terram ante pedes alicujus. Procumbere humi poſito genu. Supplicem genibus perrepere terram. Rogare veniam ſupplicem. Venire ſupplex. Demittere cervicem. Inflexo poplite ſuccumbere.

SVRDVS.

Neſciens auribus uti. Non accipiens aure ſonos. Nullos percipiens ſonos aure ſurda. Cui non ineſt ſenſus auribus ſurdis. Auribus captus. Surdior freto.

SVRGERE.

Membra levare, tollere. Linquere ſedem. Membra levare humo. Solio ſe tollere ab alto. Ter ſeſe attollens, cubitoq; innixa levavit. Tollit ſe arrectum quadrupes. Vt jugulent homines ſurgunt de nocte latrones. V. *E lecto ſurgere.*

SVSANNA.

Helchitis. Helchiæ filia. Helchitin pueri tutatus voce pudicam Eſt Deus. Cui forma fuit noxia.

SVSPENDERE.

Ligare colla laqueo. Aptare collo vincula. Interimere laqueo. Animam, animæ viam laqueo claudere. Implicare colla laqueo. Laqueo innectere fauces. Præfocare animæ viam. Rumpere guttura obſtricto nodo. Claudere vocis iter. Vincula per laquei fac quoque guttur eat. V. *Strangulare.*

SVSPENDERE SEIPSVM.

Laqueo mortem invenire. Purpureos moritura manu diſcindit amictus, Et nodum informis leti trabe nectit ab alta. Non tulit infelix, laqueoque animoſa ligavit Guttura. Hic laqueo fauces, eliſaque guttura fregit. Laqueo ſua colla ligare. V. *Strangulare.*

SVSTENDI.

Ligari, necti guttura laqueo. Interimi laqueo. Angi reſte intorta. Colla laqueis inſeri. Sic tibi claudatur pollice vocis iter. Morte vel intereas capti ſuſpenſus Achæi. Elidi guttura.

SVSPIRARE. V. Gemere.

SVSPI-

SVSPIRIA.

Præsagia luctus. Hausti suspiratus. Suspiria alto pectore ducta. Anxia, tristia, mœsta, gemebunda. Mœsta trahens imo suspiria pectore.

SYLVA. V. Silva.

T.

TACERE.

PRemere ora sua. Silentia tenere. Tenere linguam, ora, vocem. Linguis facere siléntia. Premere, reprimere, supprimere vocem. His medium dictis sermonem abrumpit. Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæsit Lingua, ter in primo destitit ore sonus. Mediaque in voce resistit. Conticuit tandem, factoque hic fine quievit. V. *Silere*.

TANTALVS.

Garrulus, proditor. Pater Pelopis. In medio Tantalus amne sitit. Semper eget liquidis, semper abundat aquis. Cui Stygia captantur in unda Poma, atque in mediis queritur humor aquis. Qui poma præsentia quærit. Ramos frustra qui captat & undas. Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

TARDVS.

Lentus, serus, cunctans. Sera se nocte ferebant. Arguimur lentæ crimine pigritiæ. Quæ tam sera moratur Segnities? Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Segnis, iners.

TAVRVS.

Candidus, spatiosus, acer, furens, trux, per cornua sævus, patiens aratri, detrectans aratrum, corniger, furibundus, indomitus. Petens uncis cornibus hostem. Pedibus qui spargit arenam. Crebro feriens pede terram, edens, ciens terrificos mugitus. Rauco mugitu omnia complens. Vibrans cornua. Fronte minans. Prælia sæva minans. Incurvo præbens colla premenda jugo. Quatuor à stabulis præstanti corpore tauros Avertit, totidem forma superante juvencas. Non illo validus subiit juga tempore taurus. V. *Bos*.

TEGERE. V. Occulere.

TELA.

Pendula, stans, assidua, tenuis, Arachnæa. *Rarum* opus.

opus. Vltima pars telæ tenui circumdata limbo. Nec tenuem texens sublimis aranea telam. Arguto tenues percurrit pectine telas. Illa etiam stantes percurrere pectine telas Erudit, & rarum pectine densat opus. V. *Texere.*

TELLVS. V. Terra.

TELVM.

Vulnificum, sævum nocens, cruentum, noxium, fatiferum, non revocabile, jaculabile, volubile, missile, vulnera faciens, non evitabile, exitiale. Ferrum splendens, acutum, aduncum, nudum. Hastile fixum. jaculum acutum. Telum quod cuspite fulget acuta. V. *Sagitta.*

TEMPERANTIA.

Est virtus placidis abstinuisse bonis. Inter utrumque manens. Quære *Modus, Modum servare.*

TEMPESTAS.

Fera, adversa, turbida, ventosa, horrida, aspera, sæviens, nimbosa, violenta. Maris sævitia, æstus, ira. Hiems tristis, invida. Nimbis & grandine fervens. Stridentibus horrida nimbis. Quæ toto it turbida cœlo. ἀνέμων μάχη, pugna ventorum, κύματα ἴσα ὄρεσιν, Fluctus similes montibus.

TEMPESTAS MARIS. V. Mare turbatum.

TEMPESTAS COORTA EST.

Sol fugit, & removent subeuntia nubila noctem. Effusisq; gravis decidit imber aquis Venti consurgunt. Magno miscetur murmure cœlum. Nimbi æthera cingunt horrifico tonitru cœlum omne remugit. Tempestas violenta turbat fretum. Occulitur tristi velamine cœlum. Cœlum atris involvitur omne tenebris. Contristant æthera nubes. Fertur ab immenso tempestas horrida cœlo. Eversas concitat Eurus aquas. Ruit æthere toto turbidus imber aqua. Involvêre diem nimbi, & nox humida cœlum Abstulit, ingeminant abruptis nubibus ignes. Effusis imbribus atra Tempestas sine fine furit, tonitruque tremiscunt Ardua terrarum. Quære *Ventus.*

TEMPLVM.

Venerabile, sacrum, antiquum, religiosum, marmoreum. laqueatum, sublime. Altum sublimibus columnis. Delubrum magnificum. Laquearia sacri templi.

Tecta

Tecta domus sacræ. Limina templi. Suaviter sonans unanimi carmine. Loca sacra. Ædes sacra, marmore facta. Religiosa Deorum limina. Sedes fundare Deorum. Media testudine templi. Faciles Nymphæ risere sacello. Fana sacris insignia. * Instituere solido de marmore templum. Tecta sacrorum. Templa superba vastis innixa columnis. Ingens machina templi.

TEMPVS.

Irremeabile, irrevocabile, irreparabile, lachrymabile, felix, & inexcusabile, volubile, lubricum, fugitivum. Tempus edax rerum. Labens velut unda, nec unquam recurrens. Alternans omnia. Destruens, consumens omnia Tacito, celeri pede fugiens. Cuncta vorans. Cuncta trahens secum volvensque. Labans assiduo motu. Nova temporibus ætas. Prisci temporis anni. Longa, vetus dies. Ævum futurum Sæculum ferreum. Tantum ævi longinqua valet mutare vetustas. Hoc longis intercidet annis. Hora propositæ quæ foret apta viæ. Non tractabile cœlum. Dum pelago desævit hiems, & aquosus Orion. * Ævum. Tempestas

TEMPVS TRANSIT.

* Truditur dies die, novæque pergunt interire lunæ. *Hor.* Currit enim ferox ætas. Posthume, Posthume labuntur anni. Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis. Et fugiunt freno non remorante dies. Eunt anni more fluentis aquæ. Nec quæ præteriit hora redire potest. Cito pede labitur ætas. Fugit irreparabile tempus. Properat cursu vita citato, volucrique die rota præcipitis vertitur anni. Nihil est annis velocius.

TEMPVS PERPETVVM.

Testataque tempus in omne. Hic sim licet omnibus annis. Probitas longum perduret in ævum.

TEMPORE EXTREMO MVNDI.

Mundo jam decrepito. Jam jam sub mole cadente. Extremo hoc tempore. Cum jam instet lux novissima mundi. Cum instent fata novissima mundi.

TENEBROSVS.

* Caliginosus. Sole carens. Nebula cinctus. Caligine cingitur atra. Cimmeriis septus tenebris. Locus quem nunquam radiis oriens, mediusve, cadensve Phœbus adire potest. V. *Nox*. V. *Nubilus*. V. *Obscurus*.

TERERE TEMPUS INVTILITER.

* Ludere operam. Verba misor frustra non proficientia perdo. Irrita ventosæ rapiant mea verba procellæ. Rapiunt contamina venti.

TERMINVS.

Communis. Limes certus. Lapis desossus in agro. Qui regit certis finibus arva lapis. Separat indicio qui Deus arva suo. Stipes defixus in agris.

TERRA.

Benigna, dives, sterilis, sicca, arida, limosa, pinguis, arenosa, omniparens. Pendens in aëre nullo fulcimine, nullo nixu. Alma parens frugum. Effundens innumeras opes. Grato rore madescens. Florigero gramine vernans. Partu fœcunda benigno. Subjecto aëre fulta jacens. Mater fœcunda. Tellus frugifera, fertilis, florida. Humus decorata, vestita, ornata herbis. Mundi moles operosa. Longus terrarum orbis. Summus telluris margo. Corpus, pondus, orbis sedes terræ. In media rerum regione locata. Circumdata ponto. Solum cultum, incultum, vile, durum. Nec vero terræ ferre omnes omnia possunt. Terra antiqua, potens armis atque ubere glebæ. Salsa autem tellus, & quæ perhibetur amara, Frugibus infelix ea, nec mansuescit arando ἕδος αἰῶνος, Sedes mundi. Vesta.

TERRÆ MOTVS.

Tremor telluris. Insolitus motus terræ. Horror ingens soli. Magnus tremor terræ. Tremores orbis. Terrenus hiatus.

TERRÆ MOTVS EST.

Tremit abdita murmure tellus. Tellus mœstissima plangit, & tremit ingenti concussa fragore. Sola vasta moventur. Sub pedibus mugit tellus. Tellus concussa tremiscit. Ingenti motu percita terra gemit. Ardua si terræ quatiatur motibus Ida. Denique sub pedibus tellus, cum tota vacillat, Concussæque cadunt urbes, dubiæque minantur.

TERRA MARIQVE.

Terraque marique. Terra pelagoque. Pelago & humo. Aqua & terra. Trans tellurem, & undas.

TERRERE, & TERRERI.

Incutere terrorem. Percellere formidine. Metu terras cœlumque fatigare. Novus per pectora cunctis insinuat

insinuat pavor. Et magnas territat urbes. Cæcique in nubibus ignes terrificant animos. Magnis terroribus urbem impellere. Hic aliud majus, miseris multoque tremendum Objicitur monstrum, atque improvida pectora turbat. Et faciunt geminos ensis & unda metus. Tremor pertentat corpora. Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit. Obstupui, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno. Horror invadit mentem, occupat pectora. Horror terrificus subit præcordia Ancipiti, sollicito, gravi terrore trepidare. Mens perculsa stupet. V. *Formidare.*

TESTARI.

Testificari. Testes dare, proferre, producere. Dii mihi sunt testes. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Fateri de fide alicujus. Numen Deorum testari. Per sidera testor.

TESTIS.

Incorruptus, corruptus, falsus, conductus, sine pondere, pondus habens. Quis hoc credat nisi sit pro teste vetustas? Hoc vero teste probatur.

TESTUDO ANIMAL.

Lenta, tarda, reptilis, domiporta. Sanguine cassa. Manens sub tegmine suæ testæ. Quæ metuens tangi dat sua colla retro.

TESTUDO INSTRUMENTUM.

Blandisona, dulcisona, canora, incurva, tremula, vocalis, Apollinea, Thracia. Threicia, Orphea, Phœbeia, Odrysia, Curarum dulce levamen. Quæ sociatis congrua nervis dulce melos reddit, placido tangit quæ pectora motu, Et curas animi non sinit esse graves.

TESTUDINE CANERE.

Pulsare chelyn digitis. Chorda solicitare. Tangere chordas. Terere nervos argutæ testudinis. Tensa fila testudinis ferire levi pollice. Tensa ferire levi pollice fila lyræ. Iamque eadem digitis, jam pectine pulsat eburno. Terpsichore facilem lascivo pollice movit Barbiton, & molles duxit in antra choros Ipse cava solans ægrum testudine amorem.

TETHYS.

Æquorea, uda, cana, nuda. Titanis. Virgo marina. Nereis pulchra, Genitrix Nereia. Conjunx Oceani.

Nu-

Numen aquarum. Prescia venturi.

TEXERE.

* Percurrere pectine telas. Serva operum haud ignara Minervæ, *id est*, valens texere. Radio percurrere stamina telæ. Rarum pectine densat opus. Pollice docto stamina purpureæ sociaverat aurea telæ. Alvearia texta lento vimine. Telas discernere tenui auro. Lassat viduas pendula tela manus. Ducere lanas. Stamina pollice versare. Gracili geminas telas intendunt stamine. Tela jugo juncta est, stamen secernit arundo, inseritur medium radiis subtegmen acutis.

THALAMVS.

Amicus, pudicus, cultus, genialis, jugalis, dulcis. Generans sobolem multam. Nec dulces thalamos, nec dona cupidinis ulla.

THEOCRITVS.

Poëta Syracusius. Animæ laqueo cui via clausa fuit.

THERMÆ.

Calidi fontes. Quæ de calido sulfure fumat aqua.

THETIS.

Cœrula. Virgo marina. Mater aquosa. Mater Achillis. Materno tacta dolore Thetis.

S. THOMAS.

Didymus, cui durius ære, Atque adamanteo robore pectus erat.

THRACIA.

Armifera. Scelerata litora Thracum. Bistonis ora. Tellus Bistoniis habitata viris. Regna Rhodopeia. Agri Sithonii. Litora Cerinthia. Polydoreo quæ manavit sanguine terra.

THVRA.

Mera, mascula, flava, pia, sacra, votiva, facientia flammas, redolentia Thurea grana. Virga thurea. Lacryma thuris. Blandi thuris honores. Thuris odorati globuli. Posito dare thura foco. Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras. Centumque Sabæo Thure calent aræ. Verbenasque adole pingues, & mascula thura. Solis est thurea virga Sabæis. Totaque thuriferis Panchaia pinguis arenis. India mittit ebur, molles sua thura Sabæi. Vrantur pia thura focis, urantur odores. Quos tener è terra divite mittit Arabs.

THVS

THVS ADOLERE.

* Thure superos placare. Acerra plena thuris. Templum thure vaporare. Assyrii Christo debentur odores. Conferre in aras quidquid Arabes odoris arboribus legunt. Pinguis exudet thuris vapor. Dare thura flammis. Aras dono thuris eoi extruere. Libare Deo miculam thuris de parva acerra. Tribuere thuris honores.

THYASVS.

Hasta Bacchi. Pampinea.

* THYRSVS.

Hasta Iovis. Hasta foliis præsuta. Hasta frondibus velata. Thyrsus gravis, sacer, Thyrsi fronde virentes, frondentes.

TIBERIS.

Spumifer, nubilus, flavus, rapidus, lubricus, curvus, altus. Gurges Tiberinus. Tiberina ostia. Arenosi Tibridis unda. Amnis Thuscus. Thusci fluminis undæ Thuscæ gurges aquæ. Amnis rapidis animosus in undis. Qui per cava saxa volutus. Albula quem Tiberis mersus Tiberinus in undis Reddidit.

TIBIA.

Mœsta, rauca, cava, longa. Avenæ structæ. Iunctæ arundines. Phrygio tibia curva sono. Calami palustres. Tibia Berecynthia. Non illos citharæ, non illos carmina vocum, Longaque multifori delectat tibia buxi.

TIBVLLVS.

Cultus, sacer, Amator Nemesis. Est gravis, & cultus, puroque simillimus amni, Grandiaque eloquio verba Tibullus habet.

TIMERE. V. Formidare.

TIMERE DEVM. V. Deum timere.

TINCTVRA & TINGERE.

Varios discit mentiri lana colores. Assyrio fucatur lana veneno. Vellera mutentur Tyrios incocta rubores. Tinctaque Sidonio murice lana. Iuvat albentes invertere lanas. * Sanie infuscatur arena. Ferre vestes picturatas. Ardet Tyrio murice lana. Vellera iterare muricibus Tyriis. Frontem pingere moris. Vellus medicatum ahenis Amyclæis. Repetita bibit lana rubores. Saturare vestes murice.

TOGA-

TOGA.

Longa, extenta. Longo conspicienda sinu. Toga libera. Vestis libera. Filo tenuissima. Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

TOLERARE.

Ferre, perferre, sufferre, sustinere, perpeti mala. Sufferre labores duros. Exhaurire pericula. Pauperiem, & duros perferre labores. Multum terris jactatus & alto, Ventos perpessus & imbres. Quo plura possis, plura patienter feras. Dum vires annique sinunt tolerare laborem. V. *Pati.*

TONAT.

Cœlum tonat omne fragore. Iupiter strepitu exterruit orbem. Magnus ab æthereo personat axe fragor. Iterum atque iterum fragor intonat ingens. Magno miscetur murmure cœlum. Tonitru cœlum omne cietur. Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit. Intonant poli. Subitoque fragore intonuit cœlum. Eurique Zephyrique tonat domus. Cœlum tonat omne tumultu. Ingens fragor æthera complet. Tonat alti regia cœli. Vidisti toto sonitus percurrere cœlo, Fulminaque ætheria dissiluisse domo. V. *Tempestas.*

TONITRV.

Horridum, igniferum, ætherium, terrificum, raucum, sonorum, reboans. Latè resonans toto cœlo. Movens humanas mentes. Tumultus ætheris. Gravis fragor. Fractæque tonitrua nubis. Tonitrus horrificus. *Αἰθέριον μύκημα, ætherius mugitus.

TONSOR.

Solitus longos ferro resecare capillos. Tonsor jam reliquos metat capillos. Tonsorem capiti non est adhibere necessum. Nec malè deformet rigidos tonsura capillos. Sit coma, sit docta barba resecta manu. Acuta tonsor incautum nec adhuc totondit cuspide mentum. * Hirsutas excolere genas.

TORMENTA BELLICA.

Crudelia. Tormenti vires. Instrumenta necis. Machina bellica intonans in altis muris. Ejaculans fulmineos globos. Vomens letales glandes. Iaciens rapidos globos sulfureo igne. V. *Bombarda.* Quære *Sphæra plumbea.*

TORRERE. V. Assare.

TORRENS

Tumidus, fervens, spumans. Undis pluvialibus auctus. Flumine perpetuo torrens solet altius ire: Sed tamen hæc brevis est, illa perennis aqua. Rapidus montano flumine torrens, Sternit agros, sternit sata læta, boumque labores. V. *Fluvius*. V. *Rivus*.

TORTOR. V. Carnifex.

TRACTARE.

Manibus contrectare, contingere aliquid. Inter manus & brachia versare. Ille manu mulcens propexam ad pectora barbam. Cæsariem longæ dextra deducere barbæ.

TRAHERE.

Bigis raptare, trahere, distrahere. Corpora circum muros raptare. Me Parnassi deserta per ardua dulcis Raptat amor. Trahit sua quemq; voluptas. Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Ducit, & immemores non sinit esse sui.

TRANARE.

* Tranare flumen. Transilire vada. Transmittere flumina nando. Exponere corpus in ulva adversa. Transnare sonoras torrentum furias.

TRANQUILLARE. V. Placare.

TRANSFIGERE.

Trajicere ferro, gladio, mucrone. Figere præcordia. Ense latus perforare. Gladium lateri recondere. Rumpere præcordia ferro. Adigere ferrum per pectora. Condere ensem in pectus. Fodere pectora ferro. Agere ferrum per viscera. Demittere ferrum in ilia. Terebrare cavas uteri & tentare latebras. Pectore ferrum condere.

TRANSFIGURARE.

Formas se vertere in omnes. Omnia transformat sese in miracula rerum. Vertere quæ poteras homines in mille figuras. Non poteras animi vertere jura tui. Permutat lymphas in vina liquentia Christus. Inducere vultus alicujus. V. *Metamorphosis*.

TRANSIGERE FOEDUS, FOEDUS *facere, pacisci, pactum.*

Fœdus inire, componere, Ferire. Dare dextram. Dextræ conjungere dextram. Iungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdera dictis. In amicitiam coire. Animum

mum præſenti pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Coëunt in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactoſque hymenæos exercere. Æterno fœdere pacem conjungere. Stricto conſtringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes. Fœdus perpetuum, ſtabile, legitimum, amicum, conjuratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Conventio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis. Leges pacis.

TRANSIRE, TRANSITVS.

Trajicere celeri pede. Vi facere viam. Rumpere aditus. Innocuum dare alicui iter.

TREMERE.

Tremiſcere, contremiſcere, contremere. Intremiſcere. Frigidus horror ſubit mentem. Gelidus tremor oſſa pererrat. Mœſtificus tremor quatit ora. Nos pavidi trepidare metu. Subitus tremor occupat artus. Pavida trepidat formidine pectus. Corpus, ut impulſæ ſegetes Aquilonibus, horret. Me tremor invaſit, ſtabam ſine ſanguine mœſtus. Me luridus occupat horror. Obſtupuit, geliduſque comas erexerat horror. Gelidum pectora frigus habet. Poplite ſucciduo genua intremuere, fugitque Et color & ſanguis. V. *Formidare.*

TRIDENS.

Cuſpis triplex. Telum tricuſpe. Trifidus, ſævus, æquoreus, infeſtus, validus. Et miſeras uncis verſare tridentibus undas.

TRINITAS.

Trina poteſtas. Sancta, alma trias. Triplex perſona, ſed idem, Et deus unus. Simplex ætherii numinis unitas, Quæ diſtincta eadem eſt, veraque Trinitas. Patris, & æquævæ prolis, flatuſque ſacrati, Splendeat æterna laude perennis honos. Gloria ſumma Patris, Natique, & flaminis almi.

TRISTEM ESSE.

Duros animi tolerare labores Clauſum pectore vulnus habere. Maxima in ipſius vultu ſunt ſigna doloris. Ægra corpora trahere. * Totus in leſſos defluit, & lacrymas. V. *Dolere.*

TRISTITIA.

Gravis, tetrica, ingens. Mœror acerbus, ſollicitus. Miſcentur triſtia lætis. Infandum regina jubes renovare

vare dolorem. Omnia tecum una perierunt gaudia nostra, Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.

TRITICVM.

Triticei fœtus. V *Frumentum, seges.*

TRIVMPHARE.

* Triumphatis hostibus victor agebat currum ad alta capitolia. Pedem victor multa cum laude repressit. Victorem laurea serta gerentem portat niveis currus eburnus equis. † Lauro devinctus agresti, Miles Io magna voce (triumphe) canet. Triumphare hostem, & de hoste. Ducere triumphos ad templa Deûm. *Virg.* Ire superbifica manu post triumphum partum ex hostibus. Longas videre juvat pompas, undasque populorum, & Senatus inclyta lumina.

TROCHVS.

Nunc pila, nunc celeri vertitur orbe trochus. Torto volitat sub verbere turbo. Ille actus habenis Curvatis fertur spatiis. Namque agor ut per plana citus sola verbere turbo.

TROIA.

Ingens, alta, perfida diruta. Regna Trojana. Alta curia Trojæ. Mænia Trojæ. Sceptra potentia Trojæ. Bis perituræ mœnia Trojæ. Phrygii muri. Orę Phrygiæ. Mœnia Phœbi. Alta Pergama. Dardanii muri. Mœnia Laomedontea. Mœnia Neptunia. Sigeia tellus. Iliacæ domus. Asiasæ, Iliacæ arces. Argolicis quæ concidit armis. Priami regna. Priami arx alta, Neptunia Troja. Mœnia Dardanidum. Divûm domus. Ilium, & inclyta bello Dardania. Pergameæ arces. V. *Ilium, & Pergama.*

TROIANI.

Dardanidæ, Phrygii, Teucri, Idæi, Troes, Æneadæ. Genus Æneadum, Trojugenæ, Gens Pergamea. Iliadum turba. Gens Hectorea, Hectorei socii. Trojanus sanguis. Gens Phrygia. Cœtus Iliaci. Iliades. Trojades.

TVBA.

Belligera, Martia, canora, rauca, terrifica, terribilis, stridens, clangens. Ciens pugnas terribili cantu. Canens fera bella. Buccina. Classicum. Æs canorum. Æs raucum. Dans belli signum. Classica Martia. Mavortia, turbida. Excitantia milites ad pugnandum. Abrumpentia somnum. Turbantia quietem. * Æneator dat signum tuba, πολέμων ἀγγελιῶτις, nuntia bellorum tuba.

TVBAM

TVBAM INFLARE.

Ære ciere viros, Martemque accendere cantu. Signa dare tuba. Rauco strepuerunt cornua cantu. At tuba terribilem sonitum procul ære canoro Increpuit, sequitur clamor, cœlumque remugit. Clara dedit sonitum tuba. Bello dat signum rauca cruentum Buccina. Raucus stridenti murmure clangor Increpuit. Martius ille æris rauci canor increpat, & vox Auditur, fractos sonitus imitata tubarum. V. *Clangere.*

TVMVLVS. V. Sepulcrum.

TVRBO.

Intortus, contortus, violentus, rapidus, subitus. Fremebundi turbinis ira. Vis fœda turbinis. Nimbosi turbinis horror, fremitus, furor. Latè disjiciens pulverem, Bacchans hiberno in æquore.

TVRCA vel TVRCVS.

Immanis, ferox, atrox, trux, impius, Christi implacabilis hostis. Fidei sanctæ sævissimus hostis. Milite blasphemo Teutona regna petens.

TVRRIS.

* Turris stans in præcipiti, & summis tectis educta sub astra. Arces turrium aëriæ. Stat ferrea turris ad auras. Turris vasto suspectu. In latus omne patens turris circumspicit undas. Turris altior Memphitica Pharo. Antuerpiana turris, arte summa, mole vasta, mira celsitudine.

TVSSIRE.

* Quatit ægros tussis anhela senes. Malam pectore tussim expellere. Gravedine frigida, & tussi frequente quassari. Aspera pulmonem tussis quatit. Aspera tussis vexat.

TVTVS.

* Pedes habet extra lutum. Discriminis expers. Major sum, quam cui possit fortuna nocere. Excessere metum mea jam bona. Securè degere.

TYMPANVM.

Cavum, sonorum. Resonans rauco pulsu. Dans strepitum. Tergora tensa boum, quibus bellicus furor incitat violentos milites Martis ad arma. Certabant rauco resonantia tympana pulsu.

TYMPANVM TVNDERE.

Impellere, ferire, pulsare tympana. Tundere terga boum.

boum. Quatere tympana agili manu. Taurorum tergora pulsa fremunt. Plangebant alii proceris tympana palmis. Tympana tenta tonant palmis. Tympana cum subitò non apparentia raucis Obstrepuêre sonis.

TYRANNVS.

Sevus, fatalis, crudelis, horribilis, truculentus, immanis. Gaudens cæde. Spirans fulmina & ignes. Grassans immani cæde. Bella cruenta petens. Ad generum Cereris sine cæde & sanguine pauci Descendunt reges, & sicca morte tyranni. V. *Crudelis.*

V.

VACCA.

LActifera, fœcunda, nitida. Quæ jacet, & lentè revocatas ruminat herbas, Atque iterum pasto pascitur antè cibo. Gerens uberibus niveum nectar. Quæ viridi procumbit in herba. Incustoditam lentè videt ire juvencam. Aut errans bucula campo. Et queritur vitulum mater abesse suum. Optima torvę forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, Et crurum tenus à mento palearia pendent.

VAGARI.

*Errare. Passibus incertis ferri. Errabant acti fatis maria omnia circum. Deserta peragrare incerto pede. Errare summis montibus. Curis vagari expeditum. Esse profugum per orbem. Palantesque vident socios.

VAGINA NVDARE.

Vagina educere, eripere, liberare ensem. V. *Ensem educere.*

VALEDICERE.

Dicere voce Vale. Et longum formose vale, vale, inquit, Iola. Et dixit tenui murmure lingua, vale. Vix illud potui dicere triste vale. Supremumque vale pleno singultibus ore Vix dixit. In perpetuum frater ave, atque vale. Sæpe vale dicto, rursus sum multa locutus. Accipe supremo dictum mihi forsitan ore, Quod tibi qui mittit non habet ipse, vale. Accipe quo semper finitur epistola verbo. Atque meis distent ut tua fata, vale. Longior insuetum ne lasset epistola corpus, Clausaque consueto sit tibi fine, vale. Quid nisi quod cupio me jam conjungere tecum Restat; ut ascribas littera nostra, vale.

VALLIS, VALLES.

Cava, curva, concava, nemorosa, umbrosa, opaca, occulta, dumosa, humilis. Diffundens dulcia gramina. Oculos gramine pascens & herbis. Circum undique septa excultis jugis. Quæ longo recessu, curvo anfractu panditur. Convalles depressæ, virentes. Est curvo anfractu valles, accommoda fraudi, Armorumque dolis, quam densis frondibus atrum Vrget utrimque latus, tenuis qua semita ducit.

VALLARE.

* Propugnacula bello tuta parare. Tutam castris prædueere fossam. Locum claudere vallo. Rupti munimine cespitis agger. Denso aggere firmare mœnia. Abrupto circundare vallo. Tumulus surgentis in altum telluris componitur. Vallant oppida muri. Exstruite immanes scopulos, attollite turres, cingite vos fluviis, vastas opponite sylvas.

VALLUM.

Propugnaculum. Agger. Munimen. Munimentum. Clauso sidere vallo. Vasto septas videt aggere terras. Transierat primi Cæsar munimina valli. Non cœptæ assurgunt turres, non arma juventus Exercet, portusq; aut propugnacula bello Tuta parant. Non si te ferreus agger ambiat, aut triplices alios tibi carmine muros Amphion auditus agat. Munimen habet nullo quassabile ferro.

VANUS.

Inanis, levis, futilis, nihil irritus. Omnia in æquoreos abierunt irrita ventos. Hæc venti irrita per terras, & freta summa ferunt. Nullo pondere verba cadunt. Dicta vagis credita ventis. Verna incertior aura. Perfusa gloria fuco. Vana est sine viribus ira. Bullatis nugis turgescere. Agitare spes inanes. Sæpe super vacuos cogit habere metus. Aëra cædere. V. *Terere tempus.*

VASTARE. V. Prædari.

VATES.

Consultus, fatidicus, verax. Os fatidicum. Præscia lingua. Eventura videns. Rerum dicens vias. Præscia corda gerens. Fata canens. Rerum prænoscens fata. Interpres divûm, qui numina Phœbi, Qui tripodas, Clarii lauros, qui sidera sentit, Et volucrum linguas, & præpetis omnia pennæ. Quæ sint, quæ fuerint, quæ

mox ventura trahuntur noscens, * Χαρίτων τρόφιμος, gratiarum alumnus. V Propheta.

VATICINARI.

Aperire futura. Sola mihi tales casus Cassandra canebat. Celæno prodigium canit, & tristes denuntiat iras, Casus aperire futuros. Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus. Talia divino fuderunt carmine fata. Fatidico ore pandere sæcula venientia. Mentem veris implet Apollo.

VATICINIVM.

Monitus divini. Monitus vatum. Fatalia verba.

VBIQVE.

Quam latè ætherius sol videt omne solum. Quam latè radios spargit Apollo suos. Quà cœli & terræ patet hoc illustre theatrum. Qua machina cœli, terra fretumque patent. Qua pater immensi orbis iter. Quanto spatio se porrigit orbis & æther. Ire per omnes terrasque, tractusque maris, cœlumque profundum. * Qua breve, qua longum Sol jacit orbe jubar. Ad utrasque Phœbi domos.

VECTVS.

Quadrijugo vectus curru. Cœloque invectus aperto Flectit equos, Curruque volans dat lora secundo.

VELLE, VOLVNTAS.

* Hæc mihi mens est. Sic visum est Superis. Sic volo, sic jubeo. Ita stat sententia. Ità fert corde voluptas. Discupio. Fervet mihi amor hoc facere. Vide Desiderare.

VELOX. V. Accelerare.

VELVM.

Turgidum, concavum, sinuosum, sublime, jactatum, tumidum, patens, laxum. Carbasa. Carbaseus sinus. Lintea, Suppara velorum. Lintea procul venientia. Vento contracta secundo. Medio æquore, salo, freto, pelago tumentia. Tradita felici Noto. Data incertis Notis. Sinus curvatus. Præcipiti carbasa tensa Noto. πτερὰ νεώς, Alæ navis. V. Navigare.

VELVM TENDERE.

Dare ventis vela, carbasa, lintea. Intendere turgida vela ventis secundis. Velorum pandere, expandere alas. Pleno subire ostia velo. Velis aptare classem.

VENARI.

Agitare, agere feras. Sequi feras. Venatu exercere saltus. Circumdare, cingere canibus saltus. Vmbrosos saltus indagine cingere. Sectari catulo sagaci feras. Exercere studia Dianæ. Invia lustra silvarum canibus perterrare. Invigilare venatui. Laqueis captare feras & fallere visco. Moliri insidias avibus. Clamore premes ad retia cervum. Callida sic stultas decipit esca feras. Dum novo lanugo est, pavidos formidine cervos Terret, & est illi præda benigna lepus.

VENATOR.

Citus, pernix, præceps. Insectans feras. Insidians, inhians feris. Agens in laqueos feras. Terrens, agitans feras. Vrgens leporem in campis. Cane prædans saltus.

VENATVS.

Ferarum indagatio, Venatio. Venandi cura. Studium venandi.

VENENATVS.

Diro, funesto veneno tinctus, infectus, imbutus, illitus. Vipereo felle, vipereo cruore, peste letali, tabe mortifera infectus.

VENENVM.

Tabificum, dirum, somniferum, furiale, letiferum, Colchicum, Thessalicum, Lernæum, Nesseum, insanabile, soporiferum, præsentaneum, Gorgoneum. Aconita lurida. Oris Cerberei spuma. Tabes funesta veneni. Succus veneni. Cantharidis succus. Toxica Thessala. Herba Thessala. Virus tetrum, acre. Quidquid habet Circe, Quidquid Medea veneni.

VENENO INFICERE.

Linere felle vipereo, felle serpentis. Tingere veneno. Imbuere tabe mortifera, vipereo cruore. Inficere pabula tabo. Pecori aspergere virus. * Inficere pocula. Spargere latices radice nocenti. Viperinum admiscere cruorem. Toxica miscere. Spargere cantharidum succos. Polluere cibos veneno. Dare edenti venenatam mattyam. Mattya, & Mattea, & Matteolæ diminutive, pro ciborum deliciis, quibus irritatur orexis. Armare arma veneno.

VENEREA RES.

Veneris usus. Inimica virtuti. Pertentans pectora. Furta Veneris. Venerē & cæci stimulos avertere amoris.

VENIA

VENIA.

Coram data copia fandi. Poscêre Deos veniam.

VENIRE.

Concursu accedere magno. Adire, petere tecta. Trojæ qui primus ab oris Italiam fato profugus venit. Devenêre locos. Tyriam qui adveneris urbem. Quibus Hector ab oris Expectate venis?

VENTER.

Plenus, tumidus, gravidus, vorax, avidus, turgidus, pendulus, capax. Assiduo cibo membra fovens. Molles fundens per viscera succos. Alvus. Vterus.

VENTUS.

Rapidus, celer, validus, fortis, ferox, sævus, æquoreus, protervus, nimbosus, fremens, fremebundus, stridens, agitans æquora, fremens murmure. Fera murmura mittens. Motans cacumina quercus. Flamen incertum. Flamina venti. Ventosa potentia. Ventorum prælia. Pennæ Euri. Turbo cæcus. Flatus magnus. Stridor procellæ. Omnia ventorum concurrere prælia vidi. Indignatum magnis stridoribus æquor. Venti velut agmine facto, Qua data porta ruunt, & terras turbine perflant. Confligunt Zephyrusque Notusque, & lætus Eois Eurus equis. Incubuêre mari, totumque à sedibus imis Vna Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis Africus, & vastos tollunt ad sidera fluctus. * Imperator fluctuum.

VENTUS MERIDIONALIS.

Auster lenis, aquaticus, pluvius, imbrifer, nubilus, nubibus assiduus, humidus, udus, humens, madens. Fundens gelidas aquas. Humidus violentis aquis. Violentior Austri vis. Notus imbribus ater. Mutans aëra nigrantibus alis. Sibilans madido ore. Percutitur rapido navis adunca Noto. Nunc Notus adversa prælia fronte gerit.

VENTUS OCCIDENTALIS.

Zephyrus mollis, lenis, vespere missus, vernus clemens, mitis. Aura Zephyri. Favonius florifer, floridus. Temperies grata tepidi Favonii. Corus furens, fremebundus, violentus. Africus horrens, nubifer, protervus. Vis sonantis Africi. Nunc Zephyrus sero vespere missus adest.

VENTVS ORIENTALIS.

Eurus præceps, trux, indomitus, Æolius, Nabathæus, capiens vires ab ortu, Eous, Phœbeus, glacialis. Rutilo ab ortu volans. Spiritus Euri. Spirans valentior. Navigiis truculentior incidit Eurus. Subsolanus. Vulturnus. Apeliotes.

VENTVS SEPTEMTRIONALIS.

Boreas gelidus, sævus, improbus, Threicius, Sithonius, rigidus, horridus, nivalis, hibernus, arcticus, glacialis. Feriens, rapiens tecta. Æquans humo turres. Triste mugiens. Armatus rauco turbine. Spargens nives ab axe hiberno. Aquilo de rapidis ventis immansuetissimus. Alæ Aquilonis. Flabra Boreæ. Cujus concursibus insonat aër. Qui terras grandine pulsat. Qui tristia nubila pellit. Sollicitans manes, totumque tremoribus orbem.

VENTVS SECVNDVS.

Aura facilis, secunda. Venti faventes, secundi, amici.

VENTO SECVNDO NAVIGARE.

Navigare ventis faventibus, secundis, aura secunda, Ventis non iniquis, discordibus, æquis, non adversis, non fluctuantibus.

VENTIS ADVERSIS.

Ventis iniquis, non æquis, discordibus. Fluctibus adversis. Venti vetantes. Adversa aqua. Vento prohibente. Pelago vetante. Aquis invitis.

VENTOS SEDARE.

Placare, temperare ventos. Sistere, componere mare, aquas. Compescere fluctus. Mulcere aquas, æquora. Frangere, coercere undas, aquas. Maris iram frangere.

VENVS.

Alma, furtiva, insidiosa, blanda, anxia, maligna, insana, vesana, furiosa, immoderata, orta mari. Cypria virgo. Vulcania conjunx. Cnydia, Samia Dea. Vrens pectora flammis. Incestæ scelerata libidinis auctrix. Tenera mater amoris. Et dulce amoris vinculum. Vexans, occupans mentes. Mentibus offundens cæcas tenebras. Cyntheriacis edita aquis. Æquore nata. Medio concreta profundo. A spumis Dea dicta maris. Erycis quæ possidet arces. Collo sub umbroso quam tenet altus Eryx. Tenerorum mater amorum. Nurus Assaraci. Mater Æneæ. Anchisæ conjux. Dionæa, Cytheris. Cytherea. Idalia

Idalia. Erycina. Sicania. Mater Æneadum. Mater Acidalia. Mater Dionæa. Cythereia. Cytherea.

VER.

Novum, primum, tenerum, floriferum, blandum. Nemorum frondi utile, & utile silvis. Dans novis primordia rebus. Cinctum florente corona. Cum cuncta virent, & cum nova temporis ætas. Vario depingens flore solum. Decorans, ornans floribus arva novis. Tepidi tempora veris. Cum nova de gravido palmite gemma tumet. Fronde solum varia depingit odoriferum ver. Nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos. Vere rubenti. Candida venit avis longis invisa colubris. * Verna excipit cœli indulgentia terras. Quum prima novis adolescit frondibus ætas. Solvitur acris hiems. Frigora mitescunt Zephyris. Iam ver egelidos refert tepores. Tepenti vere laxatur dies. Cum modò formatis operitur frondibus arbos. Sidera cum Tyrius Phryxæi respicit agni Taurus. Quum Ismarium pellex Attica plorat Ityn. ὅταν λειμῶνες γελῶσι, quando prata rident.

VERIS TEMPORE.

Gramina cùm tellus promit ridentia vultu. Munera cùm tellus fundit redolentia veris. Cum arboribus frondes redeunt, & gramina campis, Et lætis gremium frugibus ornat ager. Cum tellus molli gramine vernat, & arbor umbrosas explicat alta comas. Aspera cum nullo frigore cessat hiems. Cùm ridet quilibet hortus. Cùm vernans rosa longas complet odore vias. Cùm tepet apricus Zephyris spirantibus aër, & Candida formosi tempora veris eunt. Cum instaurat avis dulci modulamine carmen, & producit suum prole recente genus. Cùm ver purpureum fundit fragranteis herbas. Cùm exercent cantus, per roscida rura puellæ, & hortorum populantur honorem. Quando vernantia lilia surgunt. Garrula cùm repetit solitas Philomela querelas, Perfidiam deflens Terei, sceleratamque facta. Cum mulcent volucres tepidum cõcentibus aëra, & in pratis ludit luxuriatq; pecus. Cum ignota prodit hirundo, & luteum celsa sub trabe fingit opus. Quando avis in ramo tecta, laremque parat. Omnia cum rident gramine, flore comis. Cum condit avis nidum, & positis incubat ovis. Cum tellus fundit cum floribus herbas. Cum

floret odoratis terra benigna rosis. Cum prosiliunt viridi gramen & herba solo. Germina cum herboso rident florentia campo.

VERBERARE. V. Cædere.

VERBVM.

Dulce, suave, blandum, mellitum, modestum, salubre, molle, lene, protervum, petulans, profanum, superbum, jocosum. Et semel emissum volat irrevocabile verbum. Foliis leviora caducis. Digna rubore. Dissimulata notis. Doctis insidiosa notis. Nuntia animi. Aure repulsa. Verba molesta, pudenda, inania.

VERITAS.

* Si vera est fama. Credo equidem, nec vana fides, genus esse deorum. Vera referre. Non misit irrita somnia, falsum ebur, *id est*, os, vel dentes. Vero verius est. Fides rebus est addenda probatis. Est veri cognitus oris.

VERSVS.

Bonus, longus, herous, tener, teres, mollis, durus, cultus, politus, facundus, suaviloquus. Marone, Nasone dignus. Carmen celebre, melicum, doctum, canorum, nobile, Aonium, textum imparibus modis. Structum heroo pede. Secessum scribentis & otia quærens. Suavibus numeris pectora mœsta levans. Metricis verba ligata modis. Disparibus carmina arata modis. Metrica verba. Verba coacta in pedes. Numeri dispares, impares, leviores. Aonia lyra. Modus. *V. Carmen.*

VERSVS SCRIBERE.

Fingere, canere, ludere, dicere, fundere, texere, contexere, effingere versus, carmina. Nectere verba numeris. Cogere verba in pedes. Iungere carmina nervis. Aoniis verba ligare modis. Cogere verba in numeros. Nectere ludenti fluitantia carmina versu. Facili deducere carmina plectro. Facundo ludere versu. Modulari carmen arundine, avena, calamo agresti.

VERSVS DOCTOS SCRIBERE.

Facere doctissima carmina dictante Phœbo. Fundere carmina æmula Maronis operis. Fingere versus vena grandi, ubere, divite, sublimi. Componere carmina qualia sunt ducta grandisono Marone. * Versiculos suaves, saliente, emicante, condere vena. Versiculi pexi, elaborati.

VERSVS INDOCTOS SCRIBERE.

Pingere, effingere verſus tenui, exili, gracili arundine, vena. Modulari, meditari, deducere carmina vili arundine. Texere, contexere carmina rudi, tenui filo. Graciles, rudes, incultos fingere, condere verſus. * Verſiculos nanos facere. *Scaliger*. Rudere rudia carmina. Phœbo cachinnos verſus excuſſit tuus.

VERTVMNVS.

Formas Deus aptus in omnes.

VERVM.

Non dubitabile. Non fugiens lucem. Virtus quæ nobis dicta eſt à pondere veri. Virtus neſcia fraudum. Verum quod diu abdi, occultari nequit. Verum ambage remota dedit. Fama nec à veri diſſidet illa fide. Hoc propius vero eſt. Et partem veri fabula quæque tenet. V. *Veritas*.

VESPER.

Vmbrifer, occiduus, rutilans, rubens. Aſtrifero procedens Olympo. Infuſcans terras croceo noctis amictu. Frigidus aëra veſper Temperat.

VESPERASCIT.

Labitur dies. Sol tegit radios ſuos. Ruit Oceano nox. Veſpera noctis vices reducit. Veſpera inclinat diem. Venit heſperus. Oriuntur tempora ſera diei. Trahunt ſera crepuſcula noctem. Nigro rutilans conſurgit ab ortu Veſper.

VESPERI.

Inde domum redeunt ſub prima crepuſcula mœſti. Traherent cum ſera crepuſcula noctem. Condere jam vultus ſole parante ſuos. Heſperus & fuſco roſcidus ibat equo. Sole ſub occiduo. Labente die. Auricomus cum dat terris ſua lumina veſper. Cum veſperugo paret.

VESPERTILIO.

Quæ tenet à ſero veſpere nomen. Quæ à veſpere nomen habet.

VESTIGIA.

Certa, falſa, taciturna. Signa pedum. Signa notæque pedum. Veſtigia obſervata ſequi. Indicia greſſus.

VESTIRE.

Ornare, exornare corpus veſtibus. Velare corpora. Inſignire amictu. Circundare corpus amictu. Veſte corpus tegere.

VESTIS.

Purpurea, nivea, picta, viridis, superinjecta, linea, serica, coccina, Coa, Sidonia, Tyria, Phrygia, preciosa, magnifica, holoserica. Arte laborata, ostroque superba. Tyrio murice fucata. Amictus laxus. Habitus regalis, fluidus. Cultus dignus corpore. Saturata murice vestis, Arabico lucens bombyce. Cyclas aurata. Palla Sidonia, Picta croco, & fulgenti murice vestis. Tyrio subtegmine fulgens. Ostro auroq; rigens. Sit bene conveniens & sine labe toga.

VESTES EXVERE.

Ponere vestem, velamina de corpore. Rejicere amictum. Corpora nudare. Deripere, eripere velamina ex humeris.

VESTES INDVERE.

Induere, sumere velamina, vestem. Induit & Tyrio distinctam murice pallam. Cultibus Alciden induit illa suis. Pallamque induta nitentem. Insuper aurato circumvelatur amictu. V. *Vestire*. V. *Induere*.

VETVS.

Gravis annis. Grandævus. Annis obsitus. Decrepitus. Grandior ævo. Vita satur, & leto vicinus. Cui frons contracta rugis. Annosus. Extremum fati diem sustinens. Ævo fessus. Segnior ævo. Quem tussis anhela fatigat. Qui trunco titubantes sustinet artus. Membra levans baculis, tardusque senilibus annis. Cujus jam fronti ruga senilis inest. Effœtum corpus. Caput tremulum. Tardus gravitate senili. Obsitus ævo. Frigidus ævo. Iam languidus ævo. Senio defessus inerti. V. *Senex*.

VEXILLVM.

Volans, volitans, Martium, bellicum, pictum. Sub signa vocare. Concurrere signis adversis. Stare pro signis. Inferre signa.

VIA.

Patula, lubrica, saxosa, trita, plana, facilis, dubia, ambigua, fallax, occulta, furtiva. Via per jactas candida facta nives. Semita nova. Non est è terris mollis ad astra via. V. *Iter*.

VIA LACTEA.

Via sublimis, cœlo manifesta sereno.

VIATOR.

Cautus, properans, lassus, siccus, sitiens, fessus, defessus.

fessus, fatigatus. Longinqua petens mœnia Tendens iter. Expositus mille periclis. Ferens tædia longæ viæ. Cantabit vacuus coram latrone viator.

VICINUS.

* Propinquus. Proximus. Haud diffitus. Est in vicinia. Res cognata. Portusque patescit jam propior. Domus est contermina nostræ. Spatio stat propiore. Stat propior. Finitimus. Agorrea nimiæ proximitatis. Confinia littora. V. *Appropinquare.*

VICTOR.

Arduus, fortis, clarus. Spoliis insignis opimis. Militiæ ostentans fortia gesta suæ. Multa cæde cruentus. Referens prædas & palmam victor ab hoste. Rediens fuso lætus ab hoste. Ponens fixa trophæa Deo. Cinctus Apollinea victricia tempora lauro. Inde pedem victor multa cum laude reflexit. En adsum victor terraque marique.

VICTORIA.

Triumphalis, memoranda, celebranda, potens, ardua, digna triumpho. Multo sanguine parta. Multa laude ferenda. Inter utrumque volans dubiis victoria pennis. Clara trophæa. Magna in pulvere fama. Lauri victrices. Palmæ victrices, Habet victoria laudem. Amat victoria curam. * Tandem victoria flexit ad invictos Iberos. V. *Triumphare.*

VIDERE.

Luminibus suis videre. Defigere oculos in aliquid. Avertere vultus. Lustrare singula. In cœlum tendens ardentia lumina frustra. Lustrare lumine. Omnia collustrare. Lumina torquere ad mœnia. Cœli convexa tueri. Signorum obitus speculamur & ortus. Metiri terras oculis. Assuescunt oculi multa pudenda pati. V. *Oculos in aliquem conjicere.* V. *Respicere.*

VIDUA.

Relicta, deserta, mœsta, lugens. Viduo solo relicta cubili. Orba marito. Dolens orbatos fido rectore penates. Thalami consorte carens. Sine conjuge cælebs. Femina mœsta jacens in viduo toro. A funere conjugis uxor Sustinet in viduæ tristia signa domo. Nil ait esse prius, melius nil cælibe vita.

VIDUUS.

Deserto lecto jacens. Abrepta desertus conjuge.

VIGILARE.

Noctem pervigilare in re aliqua. Ducere noctem insomnem. Traducere noctem insomnis. Vigiles perducere noctes. Noctes vigilantur amaræ. Noctem sermone trahere. Nulli succumbere somno. * Pervigilans ad seros ignes hiberni luminis. Noctem trahere sermone. Bellorum fabula extrahit insomnes noctes. Naturæ somnum negare. Inops somni, & cibi.

VIGOR.

Antiquus, gratus, niveus. Non minor nobilitate. Indicium nobilitatis. Si quid vigoris vivi in nobis est. Exiguis vigor (admirabile) membris Vividus, & nisu magnos qui vinceret artus.

VINCERE.

Sternere, prosternere, fundere hostiles manus. Tenere, obtinere palmam victrici manu. Ferre, referre trophæa. Redire superato victor ab hoste. Populosque feroces Contundet. Mycenas servitio premet ac victis dominabitur Argis. Genitor tum Belus opimam Vastabat Cyprum, & victor ditione tenebat. * Domare, Triumphare gentes hostiles. Frangere bello. Terra marique vincere. Cogere hostes. Marti suo cedere. Subigere, Barbarorum agmina ferrata vasto diruere impetu. Primosque & extremos metendo stravit humi sine clade victor. Debellare hostem. Mittere hostem sub sua juga.

VINCVLVM.

Firmum, arctum, durum, irresolutum, ferreum, inextricabile, adamantinum, nodosum. Ligamen. Nexus, Copula, Retinaculum. Funes. Lora. Compedes firmæ, validæ, ponderosæ, inhibentes gressum. Constringentes crura. Manicæ. Nodi ærati, Tortos incidere funes, Manibus divellere nodos. *V. Ligare.*

VINDEMIA.

Dans gravidas uvas musto. Abundans uvis gravibus. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Cum pede sub celeri candida musta fluunt. Cum musto fervent spumantia labra. Cum autumnali redolet vindemia fœtu. Ebria cum spumant calcatis præla racemis. Plenis spumat vindemia labris. Mitis in apricis coquitur vindemia saxis. Pressos pedibus dat uva liquores. *Q. Vitis.*

VIN-

VINDICARE. Vide Ulcisci.

VINEA.

Culta, fertilis, multo sudore colenda. Generosæ fertilis uvæ. Nectareo flore virens. Pleno cumulans fervida musta lacu. Operosi vitibus agri. Collis amictus palmite. Vineta culta. Arva felicia Bacchi. Bacchi nemus. Largo pubescit vinea fœtu.

VINITOR.

Vigil, industrius. Pressans pede gravidas uvas. Calcans tumidas uvas. Excitans vites novellas è vite annosa, & germina plura propagans plantis traducibus. Temporibus certis maturam rusticus uvam Colligit, & nudo sub pede musta fluunt.

VINUM.

Calidum, validum, purum, dulce, suave, lene, fragrans, Lesbium, Creticum, bene odoratum. Recreans, reficiens animos. Exhilarans corda. Fugans, depellens curas. Faciens leves somnos. Operta recludens. In prælia trudens inermem. Generosi munera Bacchi. Odorati Bacchi pocula Bacchi haustus. Bacchus liquidus. Lyæus latex, liquor. Lenæi munera succi. Liber. Racemi; *pro vino*. Merum. Liquor pressus. Vina prælis elisa falernis. Falernum. Liquidum nectar. Bacchi humor. Lætitiæ Bacchus dator. Lætitia Dei. αἷμα γῆς, sanguis terræ. δάκρυα ἀμπέλου, lacrymæ vitis.

VIOLARE FOEDUS.

Conceptum excutere fœdus. Exuere pacta. Fallere dextras. Exciderant animo fœdera. Temerare, polluere dolis fœdera. Frangere, rumpere, solvere fœdera. Confundere fœdus. Fœdera turbare. Vellens fœdus infectum. Disjicere compositam pacem, & serere semina belli.

VIOLÆ.

Gratæ, purpureæ, molles, blandæ, vernæ, fragrantes, Flaventes tantum ridentibus Euris.

VIR EXCELLENS.

* Flos illustrium virorum. Terminus laudum. Meta ingeniorum. Naturæ miraculum. Monstrum vitio carens. *Ita Virgilium vocat Scaliger.* Vir est per quē justitia remigrare velit ad Iapeti nepotes. Vir est cui Charites, Venustas, Ioci, Suada non dedere parem. Vir mactus omni virtute. Vir est cui secla nullum tulere parem. Cui

parvus est orbis, ut jacere possit fulmina mentis. Princeps, Senator est rei litterariæ, Gratiarum ocellus, & venustatum lepos.

VIRES.

Magnæ, nimiæ, non leves, vindices, Herculeæ, Herculе dignæ. Non firmæ, inanes, invalidæ, infirmæ, exiguæ. Vires timor abstulit. Vim suscitat ira. Addere vim fessis animis. Viribus audax. Frigent effœtæ in corpore vires. Tanta erit & virtus, & cum virtute potestas. Nate meæ vires, mea magna potentia solus.

VIRGA.

Minax, tristis, flexilis, flexibilis, invisa pueris.

VIRGIS CÆDERE.

Cædere virgis. Ferire verbere virgæ.

VIRGILIVS.

Andinus vates. Romuleus vates. Qui nunc Æneæ Trojani suscitat arma. Ipse per Ausonias Æneia carmina gentes, Qui sonat, ingenti qui nomine pulsat Olympum, Mæoniumque senem Romano provocat ore.

VIRGINITAS.

Perpetua, salva, libata, posita, rapta, mille petita procis. Facta peregrini præda latronis. Da mihi perpetua, genitor carissime, dixit, Virginitate frui. Virginitatis amor.

VIRGO.

Intemerata, inculpata, veresunda, amabilis, venusta, intacta, casta, pudica, impatiens viri. Virgo insigne pudoris Plus quam femina virgo. Flos intemeratus virginei pudoris. E multis millibus una placens. Superans reliquas forma præstante puellas. Alliciens blandis oculis. Laudem castæ virginitatis habens. Comburens avidis flammis pectora mille procorum. Iam matura viro, Iam plenis nubilis annis. Nullum virgineo corpore passa virum. Cujus purpureas vincunt ora colore rosas Rudis conjugii. Cui sunt labra purpureis anteferenda rosis. Habens purpureis æmula labra rosis. Cui facies niveo pulcra colore nitet. Lumina habens nitido certantia Phœbo. Quæ castum amisit polluto corpore florem.

VIRGINEM STVPRARE.

Virgineum nomen adimere. Solvere, recingere Zonam

nam, Rapere, auferre pudorem. Libare, rapere virginitatis honorem.

VIRI.

Princeps fortunatus, felix, trepidus, timidus, infidus, agilis, sollers, invictus, strenuus, durus, rigidus, humanus, mitis, celsus honore, insignis ab arte, fortis ad arma, æquandus superis, major virtutibus orbe, fusus tellure cruenta. Animæ fortes. Genus haud immite virorum.

VIRTVS.

Spectata, clara, laudata, rara, invicta, ardua, inclyta; generosa, heroica, splendida, memoranda, celebranda. In ardua tendens. Mercede carens. Carmine vivax. Expers sepulcri. Vivens, superans post fata. Cujus vivida fama nescit mori. Externis incomitata bonis. Notitiam posteritatis habens. Post obitum claros reddens. Invia cui nulla est via. Virtutis imago. Gratia virtutis. Quæ sola perennis, Effugit extremi tristia fata rogi. Virtus repulsæ nescia sordidæ, intaminatis fulget honoribus. Virtus est vitium fugere, & sapientia prima Stultitia caruisse.

VITA.

Inculpata, inoffensa, severa, lugenda, amara, misera, pudenda, invisa, sine crimine, sine labe peracta, labe carens, vitio carens, vacua laboribus, per otia ducta, sine fœnore data mortalibus, fragili mole soluta. Tristibus anxia curis. Abiens ceu fumus in auras. Lumen vitale. Vitales auræ. Vita nullos agitata per usus. Tenor vitæ sine labe. Novissima vitæ. Extremus dies fati. Series vitæ. Vitæ liberioris iter. Pignora vitæ. Tædia vitæ longæ. Tempora vitæ longa. Ævum longum, pudicè actum. Incerti spatium ævi. Brevis vitæ spatium. Secula vitæ. Fatales anni. Lux gemina, æterna, sine caritura, Da vitæ spatium, longos da Iupiter annos.

VITA ÆTERNA.

Vita terminanda nullis seculis. Fine carens. Vbi sincera quies. Vbi sine fine voluptas. Vbi gaudia erunt piis, Qualia non oculo percepta, nec aure cuiquam, Nec fingi tacita qualia mente queunt. Vita perennis, non resecanda manu fati. Gaudia vitæ beatæ. Vita cœlestis. Altera post hanc vita. Nullum ubi morborum genus est, ubi nulla fatigat Cura animos.

VITA HVMANA.

Brevis & misera, somnoque simillima. Citò caduca. Fallax & breve vita bonum. Subitò periens. Vanus pulvis, umbra brevis, aura levis quæ manet in nullo loco. Plena malis, & plena dolore. Fœdissima lerna, sentina malorum. Vallis plena malorum. Principio, medio, & fine dolenda suo. Nil aliud nisi mortis imago. Fugiens seu præpete penna. Pulvis & umbra brevis. Fugiens ut fumus & umbra. Subitis quæ deficit horis. Nata die gelida ceu rosa nocte perit. Quam sors ancipiti cæca favore regit. Variis jactata procellis. Fertur ut in medio parvula cymba freto. Habens genus omne malorum. Exposita omnibus fortunæ telis. Obvia telis omnibus fati.

VITAM CORRIGERE.

Vitam emendare nocentem. Convertere vitam mores in melius Delicti agnoscere culpam. *V. Corrigere se.*

VITAM TRANSIGERE.

Agere tempora vitæ. Consumere, complere tempora vitæ. Decurrere vitæ spatium. Implere fata. Vitam peragere. Vitæ explere annos. Exigere vitam, ævum, ætatem. Ducere, traducere, agere vitam. Me si fata meis paterentur ducere vitam Auspitiis. Vixi, & quem dederat cursum fortuna peregi. Omnes ut tecum meritis pro talibus annos Exigat. Vivo equidem, vitamque extrema per omnia duco. *V. Vivere.*

VITAM SIBIIPSI ERIPERE.

Abrumpere sibi ipsi invisam lucem. Abrumpere vitam invisam, & leto sævum finire dolorem. Manu mortem invenire. Parare sibi letum manu. Induere sese mucrone. Fodere sua pectora ferro rigido. Mortem approperare sibi ipsi. Sibimet consciscere mortem. Sibi ipsi accersere mortem. Ipsa sua Dido concidit usa manu. Nec mora, celato fixit sua pectora ferro. Et cadit in patrios sanguinolenta pedes.

VITIS.

Fœcunda, generosa, gravida ferax, viniflua, racemifera, pampinea, pampinosa, frondosa, frugifera, racemos explicans. Vmbracula texens. Vnde dulces latices, vitam solantia vina Legimus. Ferens fructum nobiliore succo. Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvæ. Atque mala vites incidere falce novellas. Curvo Saturni

dente

dente relictam prosequitur vitem attondens, fingitque putando.

VITVLVS.

Luxurians, lascivus, protervus, lactens, imbellis. Nondum minax metuenda fronte. Nondum firmatis cornibus audax. Nondum gerens tenera fronte cornua. Quem taurum metuis vitulum mulcere solebas.

VIVERE.

Carpere vitales auras. Frui vita. Frui, vesci aura vitali, ætheria. Auras ducere, trahere. Videre diem, lucem, lumen vitale. Superare, superesse, & vesci aura ætheria. Lumina solis aspicere. Manet illi vita rata. Nondum lux alma recessit. Agitare, transigere ævum. Ducere, producere, trahere, agere, colere vitam. Permetiri tempora vitæ. Quid puer Ascanius superatne, & vescitur aura? Quem si fata virum servant, si vescitur aura Ætheria, nec adhuc crudelibus occubat umbris. Et meliore tui parte superstes eris. Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam. *V. Vitam transigere.*

VIVERE BACCHANALIA.

Celebrare Bacchum læto honore. Agere convivia Thyrsigeri Divi. Agere lasciva Orgia, ebria convivia Bacchi. Agitare festa bicornis Bacchi. Colere libera festa Bacchi. Celebrare sacra trieterica Bacchi. Turba vago cursu & clamore furentum Bacchi ludos agit. Per fora, per vicos it personata libido. Et censore carens subit omnia tecta voluptas. Percita turba furore. Multa nefanda facit perulantibus Bacchi diebus.

VIVERE DIU.

Numerare longa tempora vitæ. Longævæ vivere tempora vitæ. Numerare Tithonia secula. Agere secula Sibyllinæ vatis. Videre tria secula Nestoris annosi. Attingere Pyliam senectam. Vivere secula Neleidis. Annosi Nestoris secula exæquare, superare. Vivere tempora longa Pilii senis. O quàm tu cupias ter vivere Nestoris annos. Et nihil ex ulla perdere luce voles.

DVM VIXERO.

Dum spiritus hos reget artus. Dum mihi vita manet. Donec in hoc fragili corpore sensus erit. Donec lumen vitale videbo. Dum mihi per calidos artus sanguis currit. Dum Parcæ mihi mitia fila trahunt. Donec erit mihi spiritus in vivo corpore. Quoad Parca severa ab-

rumpat

rumpat stamina vitæ. Dum memor ipse mei. Hac dum luce fruor. Dum manet hæc mihi vita comes.

VIVVS.

Vescens aura supera. Trahens aëris haustus. Carpens vitales auras. Vescens aura ætheria. Hauriens auræ vitalis amabile lumen. Ducens communes aëris haustus. Fruens vitalis luminis usu.

VLCISCI.

* Vindicare. Vlcisci cedentem patriam. Animum explere vindicta. *Nemesis dea erat vindictæ.* Exigere pœnas. Eaxo ausa luas.

VLVLARE.

Vlulatus spargere in auras. Terrifico ululatu aëra, æthera rumpere. Aëra complere mœstis ululatibus. Vlulatus ore dare. Tristi ululatu cuncta replere. Agri fremunt ululatibus. Fremitu consonat omne nemus. Tremulis ululatibus æthera complet. Vlulatus fertur in auras.

VLYSSES.

Sollers, facundus, fallax, disertus, experiens, audax, ultor, victor, improbus, timidissimus, non formosus. Laertiades. Satus Laerte. Laertius heros. Sisyphides, Sanguine cretus Sisyphio. Penelopes conjux. Gener Icari. Dux Dulichius, Naricius, Ithacus. Æmulus Ajacis. Hortator scelerum. Qui errando tot quot bellando perdidit annos. Laceræ quem fracta tenentem Membra ratis, Semeles est miserata soror.

VMBRA.

Manifesta, vera, inanis, horrens, flexilis, parentalis, nocte volans, nocturna, noctivaga, tenebrosa. Comes euntibus per solis radios. Quæ manet in nullo loco. Lucus in urbe fuit media lætissimus umbra. Lentæ texunt umbracula vites. Patulæ recubans sub tegmine fagi. Pecudes umbras & frigora captant. Nox atra cava circumvolat umbra.

VMBRAM FACERE.

* Vmbram inducere. Ramos, & brachia tendere latè. Vmbram pastoribus arbor sufficit. Obumbrare. Gratis nemus viatorem lassum complectitur umbris. Porticus explicat umbras. Faciunt umbracula vites. Pinus & populus umbram hospitalem consociant. Obtentu frondis inumbrare. Silva frondibus Phœbeos summovet ignes.

VN-

VNCVS.

Roſtra apta rapinis. Vnguibus hamus ineſt.

VNDA.

Placidiſſima, anguſta, ſalubris, marina, paluſtris, fluvialis, putealis, fluminea, cum murmure labens, concreta frigore, vincta gelu. Impetus undæ. Vt marę ſollicitum ſtridet refluentibus undis. V. *Fluctus*.

VNGERE.

Membra perungere. Diffundere unguentum in artus. Redolentibus unguentis ungere. Imbuere membra fragrantibus ſuccis. Perfundere tempora ſacro olivo. Tingere olei recente ſucco. Oblinere. Inungere. * Nitido ſtillant unguenta capillo. Puro diſtillant tempora nardo. Capillus Arabo rore olet.

VNGVIS.

Rigidus, rigens, ſcaber, niger, avidus, curvus, aduncus, hamatus, recurvus, falcatus, lacerans genas. Ora ſecans.

VOLARE.

Pennis labi per auras. Movere pennas per aëra. Præpete penna ſe ferre per auras. Tranare aëra pennis. Volatu ferri per aëra. Tolli, niti pennis in aëra. Librare, quatere pennas in aëre. Secare aëra ſtridentibus pennis. Carpere ætherium iter volucri pede. Carpere iter alato pede. Ferri, ire per auras levibus pennis. Metiri aëra celeri volatu pennarum. Corpus in altum librare pennis. Findere aërem pennis. Credere ſe cœlo. Ingredi æthera. Ætherium pervolat altus iter. Volare per aëra remigio alarum. Sublime volare. Pernicibus eſſe alis. Paribus niti alis. Fertur in arva volans. Tenues ſe ſuſtulit ales in auras. Pennis ſe tradere cœlo. Tendere iter pennis. Inter nubes ferre membra. Seſe per inania nubila librare. Æthera verberare alis. Scindere aëra pennis.

VOLVCRES.

* Silvicola cohors, quæ remigiis præpetibus ſola liquida tranat. Ἐρεσίαι πτερῶν στίχοσι, quatiunt remigium alarum.

VOLVNTAS.

Honeſta, laudanda, officioſa, animoſa, temeraria, propenſa, libera, prona. Regens imperio motus in corde vagantes. Placidè amplectens, & volens quæ ratio probet.

bat. Tua si mihi certa voluntas. Si fert ita corde voluntas. Sic fata tulere. Velle suum cuique est. V. *Velle.*

VOLVPTAS.

Brevis, damnosa, vera, non vera, infamis, turpis, vitiosa, scelerata, insatiabilis, obscœna. Inimica virtuti. Diræ tristitiæ suavissima domitrix. Trahit sua quemque voluptas. Sperne voluptates, nocet empta dolore voluptas. In vulnus nunquam virtus, sed sæpe libido Impellit, turpisque emitur vel morte voluptas. Brevis una voluptas Mille parit luctus. * κακῶν δέλεαρ, esca malorum. V. *Libido, & quæ sequuntur.*

VOLVPTATIBVS INDVLGENS.

Sequens luxum inertem. Molli luxu diffluens. Luxu indulgens. Immodicus, Luxuriosus. * Frangere se luxu. Deliciis luxuriare novis.

VOMER.

Curvus, aduncus, uncus, obtusus, attritus. Tenuatus ab usu. Rumpens, saucians duram humum Sulcans terram. Evertens glebas. Dens aratri. Dens curvus. Vomis renovans terram.

VOMERE.

Egerere dapes. Eructare cibos. Rejicere, ejicere, remittere cibos esos. Ejectantémque cruentas Ore dapes, & frusta mero glomerata vomentem. Ore rejectare. Non semel est stomacho nausea facta meo.

VORAGO.

Hians, sinuosa, horrifica, præceps, insatiata, obscura, profunda, cæca, stagnans, vasta. Hiatus. Abyssus. Profundum. Barathrum irremeabile, abruptum, triste, horrendum.

VOTVM.

Pium, sacrum, puerile, irritum, vanum, caducum, impetrabile, temerarium, securum repulsæ. Votivæ voces. Non vana in vota vocare. Quid prodest cœlum votis implere Neæra? Pro quo sollicitas cœlestia numina votis?

VOVERE.

Devovere. Votum facere. Nuncupare votum. Vota concipere, suscipere, ferre, multiplicare, capessere. Dicare pia vota Deo. Vota vovere Deo. Vota immortalia sacrare alicui. Onerare æthera votis. Solvere voti debita. Animam devovere alicui. Obligare se voto. Iu-

noni

nioni votum facite impetrabile.

VOX.

Ficta, falsa, mentita, timida, feminea, parilis, fera, ferina, insana, sine pectore, blanda, dulcisona, canora, arguta, vocalis, submissa, intenta. Consona menti. Vocalia ora. Concentus vocis. Pignus vocis. Mutandis ingeniosa sonis.

UPUPA.

Volucris cui stant in vertice cristæ. Cui prominet immodicum rostrum.

URBS.

Magnifica, clara, magna, splendida, plena viris, domita bello, obsessa, coctilibus cincta muris. Ampla situ, & domibus decorata superbis. Montis in excelso stans vertice. Felix flore virûm. Populosa viris. Ardua muris. Circumdata fossis, vallis. Templis religiosa piis. Populis dominata superbis. Erectos quæ tollit ad æthera muros. Oppida regni divitiora. Nondum præcipites cingebant oppida fossæ.

* Orbem ipsum in una urbe videre puta. Contraxit natura orbem, & effigiem totius orbis in urbe dedit. Vrbanus est, comis & venustus. Est ipsa urbanitas. Fasces honoris omnibus summittit.

URBEM DIRUERE.

Vertere ab imo mœnia. Vrbem subruere, solo æquare, disjicere, evertere, subvertere. Res vertere fundo. Vrbem à culmine sternere. Vrbem destruere. Vrbis muros æquare solo. Mœnia concutere, sternere. Fundamenta quatit totamque à sedibus urbem Eruit. Evertere inimicis ignibus urbem. Vertere urbem in cineres. Vrbis tecta reddere æqua solo. Deformare excidiis urbem. Trojanam excindere gentem.

URERE.

Dare flammis, ignibus. Dare in flammas. Imponere flammis. Tradere, committere aliquid voracibus flammis, Vulcano. Flamma crepitante cremare. Subjectis urere flammis. Totum involvere flammis nemus. Dare flammis adolenda. Exurere. Omne mihi visum considere in ignes Ilium. Sæpe etiam steriles incendere profuit agros, Atque levem stipulam crepitantibus urere flammis. Iusserat hæc rapidis aboleri carmina flammis. Prosternet patrios impia flamma lares.

VRSA MAIOR & MINOR.

Ventosæ, algentes, sibilantes, opacæ, glaciales, geminę, gelidę. Proxima signa polo. Liquidi immunia ponti. Gemini triones. Esse duas arctos quarum hæc Cynosura vocatur Sidoniis, Helicen Graja carina notat. Sidera præbentia formam plaustri.

VRSA MAIOR.

Helice, Parrhasis, obliquos axes vertens, nitido splendore fulgens, Graiis, nautis observanda, Grajos regens per altum. Vrsa Erymanthis, Mœnalis, Mœnalia, glacialis, hiberna, Calystonica, Lycaonia, Scythica, ætheria, sinuosis flexibus. Callisto Arcadios erraverat ursa per agros, Hæc nocturna suo sidere vela regit.

VRSA MINOR, CYNOSVRA.

Fulgens, nitens, moderans puppes. Dux Sidoniis carinis. Tyrios regens per altum. Fidissima nautis sulcantibus vada cærula Neptuni. Sidoniis fidissima nautis. Quę nunquam lymphis septem mersisse triones Cernitur, Oceano lumina blanda negans.

VSVRA, FOENVS.

Fœnus avidum, grande, ingens, copiosum, fœcundum, Exitiale bonis. Depascens publica commoda. Turpiter exhauriens privatas opes. Vsura vorax. Comes avaritiæ.

VSVRAM EXERCERE.

Quærere divitias injusto fœnore. Capere, sectare, captare, quærere fœnore, Vsura voraci lucra. Facere lucrum positis in fœnore nummis. Fœnus exercere. Infligere usuras.

VSVRARIVS, FOENERATOR.

Avarus, avidus, cupidus, impius. Lucris inhians. Lucra captans. Lucrum faciens positis in fœnore nummis. Alieni appetens. Tantum sua commoda spectans. Divitias injusto fœnore quærens. Quæstibus injustis suas opes augens.

VTI.

Carpere, percipere fructum. Frui. Potiri. Regni commoda carpe mei.

VVA.

Tumida, tumens, plena purpureo mero, expressa incultis pedibus, pensilis, pendula, pampinea, racemifera. Fundens merum. Succus uvæ. Incultisque rubens pendebit

debit sentibus uva. Plenaque purpureo subrubet uva mero. Variis solet uva racemis Ducere purpureum nondum matura colorem.

VULCANUS.

Iunonigena. Mulciber. Ignipotens Deus. Pater Lemnius, Tardipes, loripes, claudus, claudicans. Qui obliquo pede claudicat. * κοίρανος τέχνης, Dominus artis.

VULGUS.

Mobile, inane, leve, rude, indoctum, artis expers, ignobile, incertum, profanum, mutabile, variabile, futile, rebelle, inconstans. Pessima sectans, dum meliora probat. Monstrum execrabile, sine nomine. Rudia agmina trepidi vulgi. Stupidi fex insima vulgi. Quod modo huc, modò flectitur illuc. Scinditur incertum studia in contraria vulgus.

VULNERARE.

Infligere, incutere vulnus. Vulnerare, lædere, violare. Cuspide, mucrone lædere. Dare, facere vulnus. Gladio, ense ferire. Facere saucium. Dare cuspide vulnus. Corpus perstringere. Inter se vulnera jactant. Hasta per armos acta tremit. Dividere immani vulnere malas. Lateri capulo tenus abdidit ensem. Fixum ferrum in pulmone tepescit. Terque quaterque gravi juncturas verticis ictu Rupit, & in liquido jacuerunt ossa cerebro. Lancea consequitur, rumpitque infixa bilicem Loricam, & summum degustat vulnere corpus.

VULNERARI, VULNERATUS.

Pati, tenere, accipere, sentire, habere vulnus. Ferre vulnus ab aliquo. Hæsit in corpore vulnus. Laniatus corpore toto. Saucius pravo vulnere. Vulnere acerbo confici. Infixum stridet sub pectore vulnus. Heu patior telis vulnera facta meis. Ob patriam pugnando vulnera passi. Vulnere tardus Vlysses.

VULNUS.

Immedicabile, sanabile, honestum, non corpore dignum, mortiferum, cuspide factum. Pectore clausum. Letale, Letiferum, hians, hiulcum, cruentum. Immedicabile vulnus Ense recidendum est, ne pars sincera trahatur. Quæ caussa indigna serenos Fœdavit vultus, aut cur hæc vulnera cerno? Nullasque in corpore partes

tes Noscere quas posses, unumque erat omnia vulnus.

VVLNVS CVRARE.

Sanare, tollere vulnera. Levare, fovere, ligare vulnera. Mederi vulnera. Medicam adhibere manum vulneri.

VVLTVS.

Iuvenilis, virgineus, serenus, nitidus, placatus, placidus, amicus, severus, gravitate plenus; Trux, rigidus, torvus, agrestis, iratus, albus, & sine sanguine, aratus rugis, lugubris, prudens sine rusticitate. Prodens animum. Qui taciti certissimus index pectoris esse solet. Vultum verba decent iratum plena minarum.

VVLTVM EXHIBERE.

Develare, revelare, promere ora, vultus.

VVLTVM TEGERE.

Abscondere, celare, condere, abdere vultum, vultus. Tegere lumina veste Vestibus ora tegere. Prætendere oculis vestem. Manus oculis opponere. Ante oculos opponere palmas. Protegere ora dextra.

VXOR.

Pudica, legitima, fida, fidelis, amata. Socia tori, lecti. Sociata fœdere lecti. Consors, particeps tori. Conjunx amabilis. Faciens virum prole parentem. Servans jura jugalia. Servans casti socialia fœdera lecti. Non temerans, fallens fœdus conjugale. Rudis ad Veneris furtum. Cujus vitæ tenor est sine labe. Multos dilecta per annos. Similis probitate marito. Connubio juncta stabili. Vinclo sociata jugali. Connubiis sociata, Pueris que beata creandis uxor. Si qua tibi sponsa est, Si quam dignabere teda. * Quæ novit leges perferre maritas.

VXOREM DVCERE.

Legitimo fœdere sibi jungere nuptam. Connubio stabili sibi jungere aliquam. Recipere aliquam in fœdus lecti, socii tori, connubii. Aliquam sibi vinclo sociare jugali. Subire vinclum maritum. Iugales tedas accipere. Socii fœdus inire, subire tori. Socialia vincla subire. Debita jura subire tori casti. Coire in fœdera socii lecti.

VXOREM NOLLE.

Fugere, odisse connubia. Aversari tedas jugales. Vsum conjugii negligere. Abhorrere ab uxore, à re uxoria.

XAN-

X.

XANTHVS.

XAnthi aqua. Xanthi unda. Xanthi cognomine rivum agnosco. Xanthus nec reperire viam, atque evolvere posset in mare se. Ardentesque avertit equos in castra, priusquam Pabula gustassent Trojæ, Xanthumque bibissent. Qualis ubi hibernam Lyciam, Xanthique fluenta Deserit, ac Delum maternam invisit Apollo.

XENIA.

* Strena. Munera quæ Iani dantur Kalendis.

Z.

ZELVS RELIGIONIS, & ZELOSI.

Cœlesti face flagrabas, & Regis amore Cœlituum. Hunc unum suspirabas, hunc scilicet unum. Noctes atque dies infixum corde gerebas. Vnius Christi tantum inflammatus amore. Omnia fastidis, cupis hunc, nec cætera curas; Hunc unum tibi cor, tibi mens hunc deperit unum. Divini jaculis haud mollibus ictus amoris, Ibat ovans, cupidus, ceu pactum it conjugis olim. In thalamos juvenis, primæ ad nova gaudia noctis. Protinus afflati cœli divinitus aura, Tollebant actas ab humo super æthera mentes.

ZODIACVS.

Habens bis sex figuras. Gerens duodena signa, sidera, cœli micantia signa. Qui gerit volvens bis sex signa ardentia. Signifer. Orbis signifer. Circulos obliquus, Gyrus inflexus.

Zodiaci signa duodecim.

ARIES.

Laniger, corniger, celer, trux. Ductor cornigeri gregis. Pecus velleris aurati. Dux gregis. Ovium sator. Nepheleius quadrupes. Signorum princeps. Principium signis. Fulgens aurato in vellere. Reddens parem noctem & diem. Faciens tempora diurna æqua nocturnis. Non longa statione locatus. Imago lanigeræ pecudis. Phryxea pecus. Aurata pecus. Vellera Phryxeæ pecudis. Vellera aurati pecoris. Signa aurati velleris. Fulva ovis quæ nitido vellere per mare gessit Phryxum, Phryxique sororem. Qui non bene pertulit impositam sibi Hellen.

TAV-

TAVRVS.

Corniger, horridus, ignifer, ardens, Agenoreus, nitens frontem, jacens flexo crure, aureus cornua, cornibus insignibus auro. Cui duo cornua aurata è vertice surgunt. Europæ vector. Imago, tergora, sidera tauri. Tauri lucida signa, Cornua radiantia, micantia, torva laboriferi tauri. Secundum astrum. Vacca sit an taurus non est cognoscere promptum: Pars prior apparut, posteriora latent.

GEMINI.

Cygnigeni fratres. Tyndaridæ juvenes. Duo Tyndaridæ. Germani pares. Progenies duplex. Proles duplex Iovis. Gemini Helenæ fratres. Frater cum castore Pollux. Sidus geminum. Sidera geminorum fratrum. Ledæa sidera. Lædei fratres. Imago juvenum duorum. Lampas Tyndaridum. Gemini ardentes nitido igne.

CANCER.

Adustus, ardens, calidus, rapidus, fervens, æstivus, sole perustus, rubicundus, pressus ab Hercule, curvans brachia, adurens siccos agros. Non gradiens recto limite. Retrogradus. Ætherius. Ignitus. Sidus pluviale, sitientis sidera cancri. Cancri torridus ignis, Cancri gemmantis imago. Æstivi cava tergora cancri. Octipedis cancri signa. Ardens, flagrans carcinus. Chelæ. Concava, sinuosa brachia siderei cancri.

LEO.

Æstifer, flammifer, Nemeæus, Molorchæus. Pressus Herculea manu. Primus labor Herculis. Mixta cum virgine surgens. Tenens tecta proxima cancro. Fulgida stella leonis. Terga, ora sicci leonis. Fera pressa sub Herculeis manibus. Stella Leonis. Sidus Cleonæum. Dionæi sideris astrum. Molorchææ faces. Animosi signa Leonis. Solstitiale caput Leonis.

VIRGO.

Innuba, alma, inculpata, optima, candida, Tegeæa, spicea munera gestans. Cui flagrat arista. Quam libra comes sequitur. Cui ceu Siriaco torretur spica calore. Fulgida stella Erigones. Species virginis almæ. Almæ virginis astrum, Astræa. Puella Erigone. Iubar Erigones. Signa astrææ. Erigone sacrata pio parentis amore. Erigone seculi regina vetusti.

LIBRA.

LIBRA.

Pendula, pendens lance pari. Bilanx pendens pari pondere, justitiæ ministra. Dividens medium orbem luci atque umbris. Suspendens noctem paribus diebus. Æquans nitidos dies obscuris noctibus. Æquans diem noctemque paribus horis. Trutinæ species. Æquale jugum. Tepidum sidus libræ. Pondera libræ. Æquata brachia libræ. Lances libræ.

SCORPIUS.

Violentus acumine caudæ. Veneno armatus. Ferens cauda letale venenum. Venenifer cauda unca. Elatæ metuendus acumine caudæ. Pandens, expandens & exercens audacius chelas. Curvans Brachia longo circuitu. Violenta cuspide sævus. Animal quod cauda dirigit ictum. Nepta. Astra Neptæ. Signa Neptæ. Chelæ minaces.

SAGITTARIUS.

Arcu pollens, tendens arcum, tergeminus. Iaculis armatus & arcu. Curvans, sinuans arcum. Minitans volucri sagitta. Semivir arcipotens. Sagittiger. Chiron armatus arcu. Centaurus tela gerens. Sidera Phillyrii senis. Æmonii arcus. Æmoniæ sagittæ. Senior formæ conjunctus equinæ. Thessalicæ sagittæ. Formæ bicorporis astrum.

CAPRICORNUS.

Aquosus, imbrifer, humidus, tropicus, solstitialis. Cauda, cornuque minax. Radiantia cornua tollens. Cornibus armatus. Salsi gurgitis hircus. Corniger hircus. Caper liquidi æquoris. Cornu capri. Sidus capricorni. Astra, sidera capri. Æquoris hircus. Tyrannus Hesperiæ undæ. Ædes Ægocerotis.

AQUARIUS.

Humidus, humens, udus, fluvialis, madidus, nimbifer, juvenilis, resupinans humentes urnas, effundens aquam urna, gerens urnam. Spargens, deturbans pluvias, gestans turbidas aquas. Sidus Aquarii. Fusor aquæ. Iuvenis gestator aquæ. Puer Iliades. Iliacus. Idæus. Trojanus superis pocula miscens. Cui aquæ fecerunt nomen. Hydrochoos, Phrygius Ephœbus. Pocula Ephœbi. Hydrophorus juvenis. Ganymedes natus Dardanio Troë, Quem divûm mensis astare loquuntur. Ganimedeæ aquæ, lymphæ. Astrum fusoris aquæ.

PISCES.

PISCES.

Ætherii, æquorei, gemelli, duo gemini sub æthere, Duo signa sub uno. Vltimus ordo. Qui nectuntur caudas latè fusis ex ordine stellis. Amantes flumina. Rutilantia sidera aërii piscis. Pluviosi sidera piscis. Sidus piscis aquosi. Lucida terga. Quos geminos fusa vincla astringunt.

ZYTHVS.

Cervisia, vel Cerevisia dulcis, grata palato, levans, restinguens, sedans sitim. Pellens turbatæ nubila mentis. Ejiciens tristes ex animo, mente, corde dolores, Turbans cerebrum, capitis penetralia. Ceres lupulo cocta. Vinum hordeaceum. Cerealis potus. Poculum cereale.

ZYTHVM COQVERE.

Conficere cerealem liquorem. Cererem crasso confundere succo. Cererem coquere lupulo.

FINIS.

INDEX DICTIONVM, QVARVM PHRASES HOC LIBELLO continentur.

Numerus paginam denotat.

A.

ABbas 8
Abdere seu Abscondere ib. V. Occulere
Abdomen seu pingue ib.
Abel ib.
Aberrare à via 10
Aberrans ib.
Abigere ib.
Abluere manus ib. V. Lavare.
Abominari. V. Execrari.
Abraham ib.
Absolon 11
Abscondere, ib. V. Abdere, Occulere.
Absolvere ib.
Abstemius ib.
Absurda agere, ibid. V. Frustra.
Abundantia ib.
Accelerare ocyus 12
Accipiter ib.
Accusare ib.
Achab ib.
Achilles 13
Achitophel, Davidis & Absalonis consiliarius ib.
Actæon ib.
Adam ib.
Adjungere ib.
Admirari ib.
Adolescentia 14
Adonis ib.
Adorare ib.
Adventare ib.
Adversæ res ib.
Adulator 15
Adulter ib.
Adulterium ib.
Adulterium committere. ibid.
Æacus 16
Ædificare ib.
Ædificium ib.
Ægrotare ib.
Ægrotus ib.
Ægyptus ib.
Æneas 17
Æolia ib.
Æolus ib.
Æquales ib.
Æqualiter ib.
Æquinoctium ib.
Aër 18

Aër lenis ib.
Æsculapius ib.
Æstas ib.
Æstatis tempore ib.
Æstus 19
Ætas ib.
Vide Adolescentia. Iuventus. Pueritia. Senect.
Æternitas ib.
Æternus ib.
Æther 20
Ætna ib.
Afflictus ib.
Agamemnon ib.
Aganippe ib.
Ager ib.
Agnus ib.
Agnus Dei 21
Agricola ib.
Ajax ib.
Alauda ib.
Albus ib.
Alcedo ib.
Alexander ib.
Alloqui 22
Altare ib.
Altus ib.
Alveare ib.
Amare ib.
Amare Deum 23
Amator ib.
Amazones ib.
Ambigere. V. Dubitare.
Ambulare. V. Ire. Iter facere.
Amica ib.
Amicitia 24
Amicus ib.
Amnis ib.
Amor legitimus ib.
Amor lascivus ib.
Amor Deus poët. 25
Amore incendere ib.
Amore incendi ib.
Amplecti ib.
Anchises 26
S. Andreas ib.
Andromache ib.
Angelus ib.
Angelicus cœtus ib.
Angli
Anglia
Anima
Animæ, Manes
Animus, Animare
S. Anna
Anniversaria
Annus
unius Anni periphrasis, ibidem.
Annorum duorum
trium Annorum
quatuor Annorum
quinque Annorum
sex Annorum
septem Annorum
decem Annorum
undecim Annorum
duodecim Annorum
sexdecim Annorum
novemdecim Annorum, ibidem.
viginti Annorum
quinquaginta Annorum, ibidem.
nonaginta Annorum
trecentorum Annorum, ibidem.
quingentorum Annorum, ibid.
S. Antonius
Antrum
Antuerpia

Anus ib.
Aper ib.
Aperire, Aperiri ib.
Apis 31
Aphrica vel potius Africa ib.
Apollo ib.
Apellonia ib.
Apostoli 32
Appellere. V. Navem Appellere.
Appropinquare ib.
Aqua ib.
Aqua lustralis ib.
Aqua suffocari 33
Aquila ib.
Arabes ib.
Arachne ib.
Aranea ib.
Arctophylax ib.
Arare ib.
Aratrum 34
Aratro adjungere V. Iugum.
Arbor ib.
Arcadia ib.
Arcanum prodere ib.
Arctos, id est, ursa ib. V. Vrsa major & minor.
Arcus ib.
Arcus cœlestis 35
Ardere ib.
Argentum ib.
Argonauta ib.
Arguere, V. Reprehendere.
Argus ib.
Aridus ib.
Aries 36
Aristoteles ib.
Arma ib.
Arma capere ib.
Arma deponere ib.
Armare, Armari ib.
Armatus 37
Armis præstans ib. V. Miles.
Ars ib.
Artes liberales ib.
Artium liberalium Deæ. V. Dea.
Artes contemnuntur ib.
Arundo. V. Canna.
Arx ib.
Ascendere, 38. Asia ib.
Asinus ib.
Aspicere. V. Respicere.
Assare ib.
Assimilare. V. Similem esse.
Assuescere ib.
Astra. V. Stella.
Astrologus ib.
Astutus. V. Decipere.
Athenæ 39
Athenienses ib.
Atlas ib.
Attendere, Attentus ib.
Attollere ib.
Avaritia ib.
Avarus ib.
Aucupari 40 V. Auceps
Audacia ib.
Audax ib.
Audacem reddere ib. V. Animare.
Audire ib.
S. Augustinus ib.
Avis 41
Avibus insidiari ib.
Auceps ib.
Auriga, Aurigare ib.
Auris 42
Aurora ib.
Aurum ib.

Auratus ib.
Auſcultare. V. Audire, Attentus
Autumnus ib.
Autumnus 43
Autumni tempore ib.
Auxiliari ib.
Auxilium ib.

B.

BAal ib.
Bacchus ib.
Bacchanalia 44
Baptiſma ib.
Baptizare ib.
Barba ib.
Barbam reſecare ib.
Bellerophon 45
Bellicoſus ib.
Bene vertat, V. Deus fortunet.
Bellum ib.
Bellum ciere ib.
Bellum gerere ib.
A Bello ceſſare 46
Beneficium conferre, ibidem.
Benignus ib.
S. Bernardus ib.
Beſtia ib.
Bethlehem 47
Bibere ib.
Bibere largius ib.
Blandiri, ibid. V. Adulari.
Blanditiæ ib.
S. Blaſius ib.
Bombarda, ibid. V. Sphæra plumbea.
Bonitas, Bonus. 48. V. Iuſtus.
Bos ib.
Braſſica ib.
Brevis ib.
Bruge vel Brugæ ib.
Bubo ib.

C.

CAcus 49
Cadaver ib.
Cadere. V. Decidere.
S. Cæcilia ib.
Cæcus. ib.
Cædere, ib. V. Pugnare.
Cœlum 50
Cœlos aſcendere, ibidem, V. Vita æterna.
Cœli curſum inquirere, ibidem.
Cœlum ſerenum ib.
Cæſar ib.
Cain 51
Calceus ib.
Calidus valde ib.
Calix, ibidem. V. Poculum.
Calor, ibidem. Vide Æſtas.
Calumniari ib.
Cancer ib.
Canere ib.
Canis 5[illegible]
Canities ib.
Canna, Arundo ib.
Cantus ib.
Capella ib.
Caper ib.
Capillus 5[illegible]
Capilli demiſſi i[illegible]
Capillos pectere i[illegible]
Capricornus i[illegible]
Captivus i[illegible]
Caput i[illegible]
Caput amputare.
Carcer

Carcere multare & ri ib.
V. Captivus.
Cardinalis ib.
Carere ib.
Carmen ib.
Carnifex 55
Carthago ib.
Casa ib.
Caseus ib.
Casses. V. Retia
Castor & Pollux ib.
Castra 56
Castra locare ib.
Castra sequi ib.
Castus ib.
Casta puella ib.
Catenas injicere ib.
S. Catharina ib.
Causa, Materia & Finis, 57
Causidicus, & Causas agere ib.
Celebrare ib.
Celebris ib.
Celerare. Vide Accelerare.
Centum ib.
Cerberus 58
Ceres ib.
Cerevisia. V. Zythus.
Cervus ib.
Cessare ib.
Chaos ib.
Charites. V. Gratiæ.
Charon ib.
Charybdis. ib.
Chiron 59
Christiani ib.
Christus, ibidem. V. Deus filius.
Chrysostomus ib.
Cibus ib.
Cicatrix ib.
Cicero ib.
Circumcidere. V. Præputium.
Circumdare 60
Cito ib.
Civis ib.
Clamare ib.
Claudere ib.
Cocles ib.
Cœna, ibidem. V. Convivium.
Cœna Dominica ib.
Cœtus 61
Cogitare ib.
Cognoscere. V. Intelligere.
Colligere flores. V. Legere.
Collum ib.
Colonia ib.
Columba ib.
Comedere. V. Edere.
Cometes ib.
Comitari 62
Comparare ib.
Comparandi formulæ, ibidem.
Componere carmen, & carmine laudare, ibid. V. Laudare. V. Canere.
Comprehendere ib.
Conari 63
Concionari ib.
Concionator, ibid. V. Parochus.
Concitare ad laudem, ibidem.
Concordia, ibid. V. Pax.

Conculcare ib.
Condemnari 64
Confabulari ib.
Confidere ib.
Confligere ib.
Congratulari ib.
Congregare ib.
Conjicere. Vide Iaculari.
Conjungere ib.
Conjugium 65
Conjugii fidem servare, ibid.
Conjugium violare ib.
Conjugium promittere, ibid.
Conjugium inire, ibidem.
Conjugium odisse, ibidem.
Conqueri. V. Queri, ibidem.
Consanguineus ib.
Consentire ib.
Conservare 66
Considerare ib.
V. Cogitare.
Consilium ib.
V. Consulere.
Consolari ib.
Constantia ib.
Consuetudo 67
Consul ib.
Consulere ib.
Contemnere ib.
Contendere. Vide Pugnare.
Contentus paucis, ibidem.
Contrarius 68
Conturbare aquas, ibidem.
Convitiari, ib. V. Calumniari.
Convitiator ib.
Convitium ib.
Convivium ib.
Coopertus 69
Copia. V. Abundantia.
Coquere, & Coquus, ibidem.
Cor ib.
Cor Spiritu Sancto illustrare ib.
Cornix ib.
Cornu ib.
Corona ib.
Coronam texere 70
Coronare ib.
Corpus, ib. V. Cadaver.
Corrigere ib.
Corrigere se ib.
Cras ib.
Creare 71
Credere ib.
Crepusculum ib.
Cremare. V. Vrere.
Crescere ib.
Crimina 72
Crœsus ib.
Crocodilus ib.
Crocus ib.
Crucifigere ib.
Crucifigi ib.
Crudelis ib.
Crux 73. V. Crucifigere.
Cudere ferrum ib.
Culina ib.
Culpa, ib. V. Crimen.
Cuniculus 74
Cupere ib.
Cupido ib.
Cupido Venerea ib.
Cupido Deus fictus ib.
V. A-

V. Amor.
Cupido ib.
Cura ib.
Curis angi 75
Curis se exuere ib.
Currere ib.
Currere retro 76
Currus ib.
Curvari ib.
Custos ib.
Cybele ib.
Cycnus. ib.

D.

DÆmon 77
Damnatus ib.
Damnum ib.
V. Nocere.
Daniel Propheta ib.
Danubius ib.
Dare, 78. V. Munus
Dare veniam ib.
David ib.
Dea Eloquentiæ, Suada vel Suadela, Dea ficta, ibid.
Deæ fictæ liberalium artium. ib.
Deæ Tartari fictæ 79
Deæ vitæ ib.
Debilitare ib.
Decalogus. V. Dei Lex.
Decerpere 80
Decidere ib.
Decipere & Decipi ib.
Decollare ib.
Dedicare opus alicui, ibidem.
Defatigari 81
Defendere ib.
V. Custodire
Deformis ib.
Degenerare ib.
Delectari aliquare ib.
V. Amare.
V. Cupere.
Deliberare, & Deliberatum habere, 82. V. Consulere
Delphinus ib.
Denegare ib.
Deridere. V. Irridere.
Descendere ib.
Desertum ib.
Desiderare 83
Desperare ib.
Destinare ib.
Destruere ib.
Detrahere ib.
Devius ib.
Deus 84
Deus Pater ib.
Deus Filius 85
Deus Spiritus ib.
Deus fortunet ib.
Deum laudare 86
Deum precari ib.
Dei cultus, Religio ib.
Dei Lex, Decem præcepta, ib.
Dei timore carens, ibidem.
Deum timens 87
Deos alienos habere, ibidem.
Deitas, Divinitas ib.
Dei Verbum ib.
Deo favente ib.
Deo irato ib.
Diana ib.
Dicare. V. Vovere
Dido 88
Dies ib.

Diei orientis descriptio, ibidem.
Diei unius ib.
Dierum trium ib.
quatuor Dierum ib.
quinque Dierum 89
sex Dierum ib.
septem Dierum ib.
decem Dierum ib.
Dies Caniculares ib.
V. Stella canis.
Dies Dominicus ib.
Dies extremi judicii ib.
Dies Fastus ib.
Dies Nefastus 90
Dies Natalis Christi, ibidem.
Dies & noctes. ib.
Dies tertius ib.
Difficile ib.
Digitus ib.
Diligens 91
Diligentia ib.
V. Discere.
Diluculum ib.
V. Crepusculum.
V. Aurora.
Diluvium ib.
V. Pluvia.
S. Dionysius Areopagita, ibid.
Discedere ib.
Discere 92. V. Literis operam dare.
Discordia ib.
Dispersus ib.
Displicere ib.
Distare ib.
Divertere ib.
Diu vivas 93
Diu durare ib.
Dives ib.
Dividere ib.
Divinus ib.
Divinitas 94
Divitiæ ib.
Divitias comparare ib.
Docere ib.
Doctus ib.
Doctus Græcè & Latinè, 95
Dolere ib.
Dolor ib.
V. Tristitia.
Dolus. V. Decipere.
Domare ib.
Dominari ib.
V. Imperare. V. Regere.
S. Dominicus. 96
Domus ib.
Domus Regia ib.
Domus Rustica ib.
V. Casa.
Domus Senatoria ib.
Donum. V. Munus.
Dormire ib.
Dos 97
Draco. V. Serpens annosus.
Dubitare ib.
Duellum. V. Confligere.
Dubium ib.
Durare diu ib.
Durus 98

E.

EBrietas ib.
Ebrius ib.
Ecclesia ib.
Echo 99
Eclipsis solis vel lunæ, ibid.
Edere ib.

Edere

Edere in lucem ib.
Egere 100
Eleemosyna ib.
V. Munus.
Elegi ib.
Elementa ib.
Elephas ib.
Elevare ib.
V. Surgere.
Elias ib.
Eligere 101
Eloquens ib.
Eloquentem esse ib.
V. Loqui blande.
Eloquentia ib.
Embryo ib.
Emolumentum ib.
Enoch ib.
Ennius 102
Ensis ib.
Ense cingi ib.
Ensem educere ib.
Ense transfigere ib.
Episcopus, ib. V. Abbas.
Epistola ib.
Epitaphium 103
Epithalamium ib.
Epulari ib.
Eques ib.
Equitare ib.
Equus ib.
Eremus. V. Desertum.
Erigere 104
Errare ib.
V. Aberrare
Erro ib.
Erubescere. V. Pudere.
Esaias Propheta ib.
Esse ib.
Eva 105
Evadere ib.
Evaginare. V. Ensem educere.
Evander ib.
Evanescere ib.
Eucharistia ib.
Evellere 106
Evitare. V. Evadere.
Evertere ib.
Eumenides ib.
V. Deæ tartari.
Eunuchum facere ib.
Europa ib.
Exaudire ib.
V. Preces audire.
Excellere inter omnes 107
Excitare & Excitari à mortuis ib.
Excitare & Excitari somno ib.
Excoriare & Excoriari, ib.
Excusare 108
Excusandi modus ib.
Execrari ib.
Exequiæ ib.
Exequias funeris prosequi. ib.
Exercere ib.
Exercitatio ib.
Exercitus 109
Exercitum conscribere, ibidem.
Exhortari ib.
Exilio multare & multari, ibidem.
Exire ib.
Exonerare. ib.
Expandere ib.
Experiri 110
Explicare ib.
Extinguere ib.
Expulsus, Exul ib.
Exuere ib.
Ezechias ib.

F.

FAba 111
Faber ib.
Fabula ib.
Facere ib.
Facile ib.
Fallere & Falli ib.
V. Decipere.
Fama, id est Rumor ib.
Fama pro laude, item Famosus 112
Fames, Famere ib.
Famem depellere ib.
Famula ib.
Famulus ib.
Fastidire 113
V. Abhorrere.
Fatum ethnicorum ib.
Fata voluerunt ethnicorum, ibid.
Favere ib.
Fauni ib.
Fax ib.
Febris 114
Febri laborare ib.
Felicitas. V. Prosperitas.
Felix ib.
Ferre ib.
Ferrum ib.
V. Ferrum cudere.
Fertilis ib.
V. Frugifer
Fervere 115
Festinare. V. Accelerare
Festum ib.
Festum celebrare ib.
Fibulæ ib.
Ficus ib.
Fidere ib.
V. Confidere
Fides ib.
Fides seu chordæ 116
Fidibus canere ib.
Figulus ib.
Filia ib.
Filius ib.
Findere ib.
Finis ib.
Finire 117
V. Perficere
Firmus ib.
Fistula ib.
Fistula canere ib.
Flagellare ib.
V. Cædere
Flagitium 118
V. Crimina.
Flectere aliquem. V. Placare.
Flora ib.
Florere ib.
Flores ib.
Flores varii & herbæ 119
Fluctus ib.
Fluere quod ad fluvios spectat ib.
Fluviorum aliquot nomina ib.
Fluvius ib.
Fodere 120
Fœdus ib.
Fœdus facere ib.
Fœdus violare. V. Violare fœdus.
Fœnerator. V. Vsurarius.
Fœnerari. V. Vsuram exercere.
Fœnus. V. Vsura.
Fœtus ib.
Fons 121
Fores ib.
Forma ib.
Forma D. Virginis. ib.
Formica 122

Formidare ib.
Formidinem abjicere ib.
Formosa 123
Formosus ib.
Fortis ib.
V. Robustus.
Fortitudo ib.
Fortuna Dea ficta ib.
Fortuna adversa 124
Fortuna adversa uti ib.
Fortuna bona ib.
Fortuna bona uti ib.
Fortunate seu Feliciter, ibidem.
Fovea ib.
Frangere. V. Rumpere.
Fraus. V. Decipere.
Frenare ib.
Frenum 125
Frigere ib.
Frigidus ib.
Frigus ib.
V. Hiems.
Frons frondis. Frondescere, ib. V. Florere.
Fructus, 126. V. Malum.
Fruges ib.
Frugifer, ib. V. Fertilis.
Frumentum ib.
Frustra, ibid. V. Absurda agere.
Fucare ib.
Fucus 127
Fugere ib.
Fulcire & Fulciri ib.
Fulgetrum, quam Coruscationem vocant.
Fulgurare ib.
Fulmen 128
Fulmine lædi ib.
Fumare ib.
Fumosus ib.
Fumus ib.
Funda 129
Fundare, Fundamentũ, ib.
Fur, Furari ib.
Furere ib.
Furiæ ib.
Furore correptus ib.
Futurum 130

G.

Galea ib.
Gallia ib.
Gallina ib.
Gallus ib.
Ganymedes 131
Gaudere ib.
Gaudio exultare ib.
Gaudio perfundere ib.
Gaudium ib.
Gelu, ib. V. Glacies. V. Hiems.
Gemelli 132
Gemellos parere ib.
Gemere ib.
Gemitus ib.
Gemma ib.
Gemmis ornatus ib.
Generare 133
V. Parturire.
Genu ib.
Genua flectere ib.
Genus ib.
Genere claro natus ib.
V. Nobilis
Geryon ib.
Gigantes ib.
Gignere. V. Parturire.
Glacies, 134. V. Gelu.
Gladius. V. Ensis.
Glomerare ib.
Gomorrha ib.
Gorgon ib.
Graculus ib.

Græcia 135
Græci ibid.
Gramen ib.
Grandis ib.
V. Altus.
Grando ib.
Gratia ib.
Gratiæ seu Charites ib.
Gratias agere 136
Gratiam referre. ib.
V. Remunerare merita.
Gratulari, V. Congratulari.
Gravida ib.
Gravis ib.
Grus ib.
Gubernare. ib.
V. Regere. Imperare.
Gubernare navem 137
V. Nauta.
Gulosus ib.
Gurges ib.
Gutta ib.
Guttur ib.

H.

Habena ib.
V. Frenum, Frenare.
Habenas manu tenere, ibidem.
Habenas relaxare. 138
Habenas contrahere, ibidem.
Habenas detrectare, ibidem.
Habere. V. Conservare.
Habitare. V. Esse.
Hæresis ib.
Halitus, Vapor. ib.
Halitus, Anhelitus, ibidem.
Harpocrates ib.
Harpyæ. ib.
Hector 139
Hecuba ib.
Hedera ib.
Helena ib.
Heliotropium ib.
Helisæus Propheta, ibidem.
Herba ib.
Herbarum aliquot nomina 140
Hercules ib.
Heres ib.
Herodes ib.
Heros ib.
Hesperus. V. Stella vespertina.
Hiems, ib. V. Frigus, Gelu.
Hiemis tempore 141
Hierusalem. ib.
Hippocrene ib.
Hippomanes ib.
Hircus ib.
Hirundo 142
Hispania, & Hispani ib.
Homerus ib.
Homo ib.
Homines omnes ib.
Homuncio 143
Honestas. ib.
Honestum ib.
Honor ib.
Honore prosequi ib.
Honoris cupiditas, ibidem.
Honoris cupidus ib.
Hora ib.
Horæ unius descriptio, 144.
Plurium Horarum. ib.
Horatius. ib.
Horror & Horrescere ib.
V. Tre-

V. Tremere.
Hortus ib.
Hospes ib.
Hospitari, 145. V. Divertere.
Hospitio excipere ib.
Hostia ib.
Hostis ib.
Hostem provocare. ib.
Humus, ib. V. Terra.
Humare ib.
Hyades 146
Hydropicus ib.
Hydrops ib.
Hymenæus ib.
Hypocrita ib.

I.

IAmbus ib.
Iacere ib.
Iacere ib.
Iaculari 147
Ianitor ib.
Ianua. V. Porta.
Ianuarius. V. Mensis.
Ianus ib.
Idolum. V. Deos alienos.
Iason. ib.
Iejunium, Iejunare ib.
Iesus, ib. V. Christus.
Ignis 148
Ignem elicere ib.
Ignem struere ib.
Ignobilis ib.
Ignorare ib.
Ignoscere ib.
Illecebræ ib.
Illicitum 149
Ilium urbs, Ilion arx, ib.
Illucescere, & Illuminare ibid.
Imago ib.
Impatiens, ib. V. Patienter.
Immergere ib.
Immobilis ib.
Immortalis 150
Impedire ib.
Imperare ib.
Imperium ib.
Imperium extendere. ib.
Impius. V. Dei timore carens.
Impossibile, seu Adynaton, ib. V. Nunquam.
Improbus, 151. V. Dei timore carens.
Impudens ib.
Impunitas ib.
Incantatio, & Incantare, ib.
Incantatrix ib.
Incedere, V. Ire.
Incipere ib.
Incitare ib.
Includere 152
Incolumem esse ib.
Inconstans ib.
Incredibile ib.
Indoctus 153
Indomitus ib.
Induere, Indumentum ib. V. Vestis, Vestes induere.
Inebriare, & inebriari, ib. V. Ebrietas.
Infamia notatus, ib. V. Impudens.
Infans ib.
Infelix, V. Adversæ res, & Miser.
Infernus 154
Inferni Deæ, V. Deæ Tartari.
Inferni Regina. V. Regina.

In-

Inferni.
Infigere, & Infigi ib.
Infinitus ib.
Inflammare. Vide Concitare.
Infirmus 155
Infortunatus ib.
Infortunium ib.
Infundere ib.
Ingenium ib.
Ingenio excellēti esse, 156
Ingratus ib.
Inimicus, ib. V. Hostis.
Iniquus & injustus ib.
Injuria afficere ib.
Innocens ib.
Inquinare 157
Insania ib.
Insanire ib.
Inserere, Insitio ib.
Insidiæ 158
Insignis vir. V. Vir excellens.
Insomnia ib.
Inspicere. V. Respicere.
Insula ib.
Insuper ib.
Integrum ib.
Intelligere ib.
Interrogare ib.
Intingere ib.
Intrare ib.
Invadere 159
Invictus ib.
Inexpugnabilis. V. Bellicosus.
Invidere ib.
Invidia ib.
Invidus ib.
Ioannes Baptista 160
Ioannes Evangelista ib.
Iocus, Iocari ib.
Ionas Propheta ib.
Iosephus Arimathæus ib.
Iosephus, sponsus Mariæ, ib.
Ira ib.
Iram deponere 161
ad Iram incitare ib.
Irasci ib.
Iratus ib.
Ire ib.
Ire gradu suspenso 162
Iris. V. Arcus cœlestis.
Irridere ib.
Irruere ib.
Ister ib.
Italia ib.
Iter 163
Iter facere, ib. V. Ire.
Iubere, ib. V. Imperare.
Iucunditas ib.
Iucundus ib.
Iudæa ib.
Iudæus ib.
Iudas ib.
Iudex 164
Iudicare ib.
Iudicium extremum, Vide Dies extremi judicii.
Iudith, Holophernis peremptrix ib.
Iugulare ib.
Iugum ib.
Iuncturæ ib.
Iungere 165
Iuno ib.
Iupiter, falsus Deus ib.
Iurare ethnico more ib.
Iure consultus ib.
V. Causidicus.
Iurgari 166
Iurgia ib.
Iustus, ib. V. Bonitas.

Iuvenca ib.
Iuvencus, ib. V. Equus
Iuvenis ib.
Iuventa 167
à Iuventute ib.
in Iuventute ib.

L.

Labes ib.
Labor ib.
Laborare, 168. V. Operari.
Labyrinthus ib.
Lac ib.
Lacrymæ ib.
Lacrymare, & Lacrymari, ib.
Lacrymandi causam præbere 169
Lacrymas sistere ib.
Lactare ib.
Lactere, Sugere ib.
Lætus ib.
Lætari, Lætitia perfundere. V. Gaudere.
Lambere 170
Lana, & Lanificium ib.
Lancea ib.
Lanceam vibrare ib.
Laniare, ib. V. Cædere
Lapis 171
Lapillus seu gemma ib. V. Gemma.
Lapidibus obruere ib.
Lares. ib.
Latrare. V. Canis.
Lavare ib.
Laudare 172 V. Celebrare.
Laudare sat nequis ib.
Laudare Deum. V. Deum laudare.
S. Laurentius ib.
Laurus ib.
Laus ib.
Laudem expetere ib.
Lazarus, vel ut aliis placet, Eleazarus 173
Lectus ib.
Lectum petere ib.
Lecto surgere ib.
Leda ib.
Legere ib.
Legere flores, & poma, 174
Leges ib.
Legem statuere ib.
Legem violare ib.
Legislator ib.
Leo ib.
Lepidus. V. Iucundus
Lethe ib.
Levis 175
Levis animo. Vide Inconstans.
Liber, seu Codex ib.
Liberalis ib. V. Beneficium conferre.
Liberi, ib. V. Filius.
Libertas ib.
Libido ib.
Libidinibus indulgere 176
Libidinosus ib.
Libra ib.
Libri ib.
Lictor. V. Carnifex
Ligare ib. V. Vinculum.
Lilium ib.
Limen 177
Limitare ib.
Limes ib.
Lingua ib.
Lipsius, ib. V. Vir excellens.
Liquefacere, & Liquefieri, ibid.

Lis. V. Iurgia.
Literæ 178
Literis mandare ib.
Literis operam dare ib.
Literas scribere ib.
Littus 179
Livor, ib. V. Invidia
Longus ib.
Loquax ib.
Loqui ib.
Loqui blande ib.
Loqui insolenter ib.
Loqui frustra 180
Loqui latine ib.
Loqui per signa ib.
Loqui submisse ib.
Loth ib.
S. Lucas ib.
Lucerna ib.
S. Lucia ib.
Lucifer ib.
Lucina Dea ficta 181
Lucretia ib.
Luctari ib.
Luctus, ib. V. Dolor, Tristitia.
Ludere, pro Canere ib.
Ludi ib.
Ludimagister, ib. V. Docere.
Ludos facere ib.
Ludus ib.
Ludo vacare 182
Lugere & Mærere ib.
Luna ib.
Lunæ Eclipsis 183
V. Eclipsis.
Lupus ib.
Lux, Lucere ib.
Lycaon 184
Lyra ib.
Lyra canere. ib.
Lyricum carmen ib.

M.

MAcer ib.
Macies 185
Madefacere, ib. V. Lavare, Abluere.
Mœcenas ib.
Magi seu tres Reges ib.
Magia. ib.
Magister. V. Ludimagister.
Magistratus ib.
Magnificare, ib. V. Celebrare.
Magnus. V. Altus.
Magus. V. Incantare.
Malus. V. Iniquus.
Malum 186
Malum seu Pomum ib.
Mane ib.
Mane & vesperi ib.
Manifestare ib.
Manus 187
Manum dare ib.
S. Marcus ib.
Mare ib.
Mare commovere ib.
Mare quietum ib.
Mare rubrum 188
Mare turbatum ib.
Maria. V. Mater Christi.
Maria Magdalena ib.
Marinus Deus Neptunus, ibid.
Maritare, seu Matrimonio jungere, 189. V. Conjugium.
Mars ib.
Martha 190
S. Martinus ib.
Martyr ib.
Mater ib.

Mater

Mater Christi ib.
Materia 191
Mathusalem ib.
Matrimonium. V. Conjugium.
Matrona ib.
Matthæus ib.
Matthias ib.
Matutinus. V. Mane
Maxilla, Mala ib.
Medea ib.
Mederi. V. Morbo mederi.
Media nox ib.
Medicina 192
Medicinam adhibere ib.
Medicus ib.
Mediocritas. V. Modus.
Medusa ib.
Mel. ib.
Mel conficere, 193. V. Apis
Melchisedech ib.
Meminisse. V. Recordari.
Menelaus ib.
Mendicare ib.
Mens, ibid. V. Animus.
Mensa ib.
Mensam parare ib.
Mendacium ib.
Mensis, ib. V. Luna.
Ianuarius 194
Februarius ib.
Martius ib.
Aprilis ib.
Maius ib.
Iunius ib.
Iulius ib.
Augustus ib.
September 195
October ib.
November ib.
December ib.
Mensura ib.
Mentiri ib.
Mercator ib.
Merces ib.
Mercurius ib.
Mereri 196
V. Præmium.
Meretrix ib.
Mergere. V. Immergere.
Meridies ib.
Messis 197
Metamorphosis ib.
V. Transfigurare.
Metere ib.
Metuere ib.
Metus ib.
Metum deponere 198
Metum injicere ib.
Metu liberare ib.
Miles ib.
Militare. V. Bellum gerere.
Minæ ib.
Minari ib.
Miraculum ib.
Minerva 199
Miscere ib.
Miser, ibid. V. Afflictus, Infortunatus, Adversæ res.
Misereri ib.
Misericors ib.
Modus ib.
Modum servare 200
Mœnia ib.
Molere ib.
Monedula ib.
Moliri, ib. V. Conari.
Molitor ib.
Monachus. V. Solitarius.
Mons ib.
Monstrum 201
Montium Nymphæ ib.
Mora ib.
Morari ib.

Morbus, ibid. V. Ægrotare.
Morbo mederi ib.
V. Medicinam adhibere.
Mordere 202
Mores ib.
Mori ib.
Mors 203
Mors destinata omnibus, ibid.
Mors æterna ib.
in Mortis agone ib.
in agone esse ib.
post Mortem 204
Morte repentina perire, ib.
Mortuus ib.
Moses ib.
Movere ib.
Mugire ib.
Mulgere ib.
Mulier 205
Multitudo, seu turba ib.
Multi, multæ, multa ib.
Mundus ib.
à Mundi exordio ib.
Munus, ib. V. Liberalis.
V. Beneficium conferre.
Murus, 206. V. Mœnia.
Mus ib.
Mus major. ib.
Musæ. V. Deæ liberalium artium.
Musæ contemnuntur. Vide Artes contemnuntur.
Musica, ib. Vide Canere, Cantus.
Mutare in aliam formam, ibid.
Mutuum 207
Mutus ib.

N.

NArrare ib.
Nasci ib.
Natare ib.
Natator 208
Natatu trajicere ib.
Nativitas Christi. V. Dies Natalis.
Natura ib.
Naturam humanam induere ib.
Naufragium facere ib.
V. Tempestas.
Navigare 209
Navigare retrorsum ib.
Navis ib.
Navem appellere 210
Navem solvere ib.
Nauta ib.
Nebula ib.
V. Nubes, Nubilus
Necessitas ib.
Negare ib.
Neptunus. Vide Marinus Deus.
Nere ib.
Nestor 211
S. Nicolaus ib.
S. Nicolaus Tolentinas, ib.
Nidus ib.
Nidificare ib.
Niger ib.
Nilus ib.
Niti 212
V. Conari.
Nix ib.
Nix solvitur ib.
V. Liquescere.
Nobilis ib.
V. Genere, &c.
Nobilitas ib.
Nocere, 213. V. Damnum.
Noctua ib.
Noe ib.
Nomen, ib. V. Nobilis.

Nominare ib.
Noverca ib.
Nox ib.
Nox media. V. Media nox.
Nocte 214
Nocte media. Vide Media nocte.
Nocte ac die. Vide Die ac nocte.
Noctescit ib.
Novus ib.
Noxius ib.
Nubes ib.
Nubilis 215
Nubilus ib.
Nudus ib.
Nugæ ib.
Numa ib.
Numerare ib.
Nuntius ib.
Nunquam 216
Nupta, 218. V. Vxor.
Nuptiæ, ib. V. Maritare.
Nuptiarum Deus ib. V. Hymenæus.
Nuptias celebrare ib.
Nutrire ib.
Nux ib.
Nymphæ. ib.

O.

OBedire 219
Objurgare ib. V. Culpare, Reprehendere.
Obligatus ib.
Oblivia ib.
Obliviosus ib.
Oblivisci ib.
Obmurmurare 220
Obscuritas ib.
Obscurus, ib. V. Tenebrosus.
Obserare ib.
Observare ib.
Obsidere ib.
Obstupefactus ib.
Obviare 221
Occare terram ib.
Occasio ib.
Occidens ib.
Occidere ib.
Occulere 222
Occupatus, ib. V. Otiari.
Occultus ib.
Oceanus ib.
Oculi ib.
Oculos ad Cœlum levare, ibid.
Oculos dejicere 223
Oculos in aliquem conjicere ib.
Oculos alicui eruere ib.
Oculos huc illuc vertere, ib.
Odium ib.
Odio prosequi ib.
Odor, odorem spirare, 224
Oedipus ib.
Olea, ib. V. Oliva.
Olere. V. Odor.
Oleum ib.
Olfacere ib.
Olim ib.
Oliva ib.
Olla 225
Omen ib.
Omine prospero ib.
Omnes. V. Homines omnes.
Omnia ib.
Onerare ib.
Onus ib.
Opem ferre ib. V. Auxiliari.

Ope

Operari, ib. V. Laborare.
Opes 226. V. Divitiæ.
Opibus inhiare ib.
Opinio ib.
Opus ib.
Oraculum ib.
Orare. V. Deum precari.
Orandi modus ib.
Oratio. V. Preces.
Oratio 227
Orator, ib. V. Eloquens.
Orestes ib.
Orgia ib.
Oriens ib.
ab Oriente ad Occasum, ib.
Ornare se gemmis. V. Gemma.
Orphanus 228
Orpheus ib.
Osculari ib.
Osculum ib.
Ostrum ib.
Otiari ib.
Otium 229
Ovidius ib.
Ovis ib.
Ovium pastor, ibid. V. Pascere.

P.

PAcisci. V. Fœdus facere.
Pactum. V. Fœdus.
Penultimus ib.
Palea ib.
Pallere, Pallor 230
Palus, udis ib.
Pan ib.
Panis ib.
Papa ib.
Paradisus 231
Paralyticus ib.
Parcere ib.
Parcæ. V. Deæ vitæ.
Parentes ib.
Parcus ib.
Parere. V. Gignere
Parnassus & cætera Musarum loca. 232
Parochus, parœcus ib.
Par pari reddere ib.
Partum medicamentis abigere, vel necare ib.
Parturire ib.
Pascere 233
Pascere gregem ib.
Pascha ib.
Pascua ib.
Pastor, ibid. V. Ovium pastor.
Patefacere ib.
Pater ib.
Patere. V. Aperire.
Patibulum 234
Pati patienter ib.
Patientia ib.
Patria ib.
Patrimonium ib.
Patroclus ib.
Patronus, Advocatus ib.
S. Paulus 235
Pavo ib.
Pauper ib.
Pauperem esse ib.
Paupertas ib.
Pax ib.
Pacem inire 236
Peccare ib.
Peccator ib.
Peccatum ib.
Peccatum originale 237
Pectere ib.
Pecunia ib.
Pecus ib.

Pedes

Pedes nudare ib.
Pedibus alicujus advolutus. V. Supplicare
Pegasus ib.
Pellis ib.
Penates 238
Pendere. V. Suspendere.
Penelope ib.
Percutere. V. Cædere.
Perdere oleum & operam, ibid. V. Frustra.
Perdix ib.
Peregrinari ib.
Perficere, ib. V. Finire.
Perfidus 239
Pergama ib.
Periculum ib.
Periculum adire ib. V. Adversæ res.
Perillus ib.
Perire ib.
Perjurus ib.
Permittere ib.
Perpetuus. V. Æternus.
Persequi, seu Perseverare, 240.
Perstare ib.
Pertinax ib.
Perturbare ib.
Perturbatio ib.
Pervenire ib.
Pestis ib.
Petere ib.
S. Petrus. 241
Phaëton ib.
Phalaris ib.
Philippus rex ib.
Philomela ib.
Philosophus ib.
Phœnix 242
Pictor ib.
Pictura. ib.
Piger ib.
Pigritia, ibid. V. Otium & Otiari.
Pingere ib.
Pinus 243
Pirata ib.
Piscari ib.
Piscator ib.
Piscis ib.
Pius 244. V. Bonus.
Placare ib.
Placare mare, & Placatum mare, ib. V. Mare quietum.
Plaga ib.
Planctus descriptio ib.
Planetæ ib.
Plangere, 245. V. Lugere.
Plantare, ib. V. Inserere.
Plato ib.
Plebs, ib. V. Vulgus.
Pleiades. V. Stellæ septem.
Plicare ib.
Pluere 246
Plures ib.
Pluto ib.
Pluvia ib.
Poculum, ib. V. Calix.
Poculis indulgere 247 V. Potare.
Pœna ib.
Pœna afficere ib.
Pœnas dare ib.
Pœnam minuere ib.
Pœnitet ib.
Poëta ib.
Polliceri. V. Promittere.
Pollux 248
Poma. V. Malum.
Populus. V. Multitudo, Plebs.
Porcus ib.

Porta ib.
Portam aperire ib.
Portam claudere ib.
V. Obserare.
Portus ib.
Portus intrare ib.
V. Navem appellere.
Possessiones 249
V. Dives.
Posthac ib.
Postquam ib.
Potare, ib. V. Bibere.
Potens ib.
Potentia ib.
Potentia præditum esse, ibidem.
Præceptor ib.
Præcipitem dare 250
V. Decidere.
Præclarus. V. Celebris.
Præda ib.
Prædari ib.
Prædator ib.
Prædicare. V. Docere. V. Parochus.
Prædicere, ib. V. Propheta.
Prægnans. V. Gravida.
Prælium. V. Pugnare.
Præmium 251
Præparare ib.
Præponere ib.
Præputium præcidere ib.
Pratum ib.
Precari, 252. Vide Deum precari.
Preces ib.
Preces audire ib.
Preces non exaudire. ib.
Princeps, ib. V. Heros.
Principes Electores S. Romani Imperii 253
Principium ib.
Procus ib.
Prodere. V. Iudas.
Prodesse ib.
Prohibere. V. Impedire, Resistere.
Projicere. V. Iacere.
Proles. V. Generare.
Prometheus 254
Promissum ib.
Promissum servare ib.
Promittere ib.
Promulgare ib.
Prope ib.
Properare ib.
Propertius ib.
Propheta, ib. V. Prædicere.
Proserpina, 255. V. Regina inferni.
Prospere, ib. V. Felix.
Prosperitas, ib. V. Rebus secundis.
Pruina ib.
Publicare. V. Promulgare.
Pudere ib.
Pudor ib.
Puella 256
Puella casta. V. Casta puella.
Puer, ib. V. Iuvenis.
xii Annorum. ib.
xiii. Annorum ib.
xv. Annorum ib.
V. Annus.
xvi. Annorum ib.
Pueritia ib.
Puerpera ib.
Pugna ib.
Pugnare, 257. V. Bellum gerere.
Pugnare pro patria ib.
Pulcer. V. Forma.
Pulverulentus ib.
Pulvis

Pulvis ib.
Punire, ib. V. Pœna afficere.
Punitio. V. Pœnas dare
Puniri. V. Pœnas dare
Purgare ib.
Purpura, Purpureæ vestes. ib.
Putare. V. Opinio.
Putridus 258
Pygmæus ib.
Pythagoras ib.

Q.

QVadraginta ib.
Dena Quater. V. Annus
Quærere ib.
Quatere ib.
Quia ib.
Quercus ib.
Queri 259
Quies, ib. V. Somnus.
Quiescere ib.
Quindecim ib.

R.

RAbies V. Insania. ib.
Rabie agitari V. Insanire. ib.
Radix 260
Ramus ib.
Rapa ib.
Rastrum ib.
Ratio ib.
Rebus adversis ib.
Rebus secundis ib.
Recedere ib.
Recognoscere 261
Recordari ib.
Rectum ib.
Recusare. V. Negare.
Redimere, Redemptor V. Reparare. ib.
Redire, ib. V. Regredi.
Redundare ib.
Reformare 262
Refrigerare & ri ib.
Regere, ib. V. Imperare.
Regina inferni ib.
Regnare. V. Imperare.
Regnum ib.
Regredi ib.
Religio, ib. V. Dei cultus.
Relucere, 263. V. Illucescere.
Remigare ib.
Remunerari merita V. Gratiam referre. ib.
Remus ib.
Reparare ib.
Repetere ib.
Reprehendere 264
Resecare falce V. Metere. ib.
Resistere ib.
Resonare, ib. V. Echo.
Respicere ib.
Respondere 265
Restare ib.
Resurgere. V. Excitare
Retardare, ib. V. Mora, Morari.
Retia, ib. V. Casses.
Retia tendere V. Venari. ib.
Retro ib.
Rex, ib. V. Princeps. V. Heros.
Ridere 266
Rigare ib.
Ripa, ib. V. Littus.
Risus ib.
Risum movere ib.
Rivus, ib. V. Fons.
Rixæ, ib. V. Iurgia.

Rixari, 267. V. Iurgari.
Robur, ib. V. Vires.
Robustus ib.
Robustum reddere. ib.
Roma ib.
Romani 268
Romulus ib.
Ros, ib. V. Rigare.
Rosa ib.
Rota ib.
Reverti. V. Redire
Rubigo ib.
Rubere, Rubor 269
V. Pudor.
Ruga ib.
Rumor, ib. V. Fama.
Rumor spargitur ib.
Rumpere ib.
Rupes, ib. V. Scopulus.
Rus 270. V. Ager.
Ruta ib.

S.

SAbbatum ib.
Sacerdos ib.
Sacrificare ib.
Sacrificandi ritus ex Virgilio 6. Æn. 271
Sacrificium ib.
Sacrum seu Missam celebrare ib.
Saga. V. Incantatrix.
Sagitta, ib. V. Iaculari.
Salix 272
Salomon ib.
Saltare, Tripudiare ib.
Saltare ib.
Salvare & beatum facere, ibid.
Salvare & liberum reddere ib.
Salvari 273
Salvia ib.
Salutare ib.
Samson ib.
Sanare, ib. V. Medicina, Medicus.
Sanctus ib.
Sancti, Superi ib.
Sanguis 274
Sanguine gaudens ib.
Sanguinolentus ib.
Sapientia ib.
Sappho ib.
Sata 275
Satiare & Satiari ib.
V. Epulari
Satisfacere ib.
Saturnus ib.
Satyri ib.
Saul primus Hebræorum rex ib.
Scabies ib.
Scandere ib.
Scelus, 276. V. Crimina.
Scenici ludi. ib.
Schola ib.
Scholasticus ib.
Scientia, Scire ib.
V. Intelligere
Scindere, ib. V. Findere.
Scopulus, 277. V. Rupes.
Scorpius ib.
Scribæ & Pharisæi ib.
Scribere ib.
Scylla. V. Charybdis.
Scyphus. V. Calix.
Secare. V. Scindere.
S. Sebastianus ib.
Securitas, ib. V. Tutus.
Sedere ib.
Seditio, 278. V. Discordia.
Seges ib.
Seminare. V. Plantare.
Semper, ib. V. Æternus.

Senator ib.
Senatus ib.
Senectus ib.
Senex, 279. V. Vetus.
Sententia, ib. V. Sentire.
Sententiam mutare ib.
Sentire ib.
Sentire idem ib.
Sepelire, Sepeliri 280
V. Humare.
Sepes ib.
Septentrio ib.
Sepulcrum ib.
Sequi, ib. V. Venari.
Serenitas ib.
Serere. V. Plantare
Sermones 281
V. Oratio, & Loqui.
Serotinum tempus ib.
Serpens ib.
Serpens annosus, draco, ibid.
...rtum. V. Corona.
...rvare. V. Habere.
...rvire, 282. V. Famulus.
...verus. V. Gravis.
...bilare ib.
...bylla ib.
...ccitas, ib. V. Calor, Meridies.
...ccus ib.
...cilia 283
...culæ ib.
...dus. V. Stella.
...gna, Significare ib.
...entium ib.
...ere ib.
...enus ib.
...va ib.
...nia 284
...milem esse ib.
V. Pingere.
Simplicitas ib.
Simulacrum ib.
Sinai ib.
Singultire ib.
Sinister ib.
Sirius. V. Stella Canis.
Sion ib.
Sisyphus 285
Sitire ib.
Sitis ib.
Sitim restringuere ib.
Socius, Sodalis ib.
Socrates ib.
Sodoma ib.
Sol 286
Sol occidit ib.
Sol oritur ib.
Sol obscuratur. Solis eclipsis. ib.
Sol splendet 287
Sole oriente ib.
Solamen ib.
Solere. V. Consuetudo.
Solemnitas. V. Festum.
Solitarius, Monachus ib.
Solvere 288
Solus ib.
Somnium ib.
Somnus ib.
Somnum fugare ib.
Somno succumbere ib.
V. Dormire.
Sonare, 289. V. Clamare.
Sordidus ib.
Soror ib.
Sors, ib. V. Fortuna.
Sortiri ib.
Spectrum ib.
Specula ib.
Sphæra plumbea ib.
V. Tormenta bellica.
Speculum ib.

Speculum consulere 290
Spelunca, ibid. V. Antrum.
Sperare ib.
Sperare frustra ib.
Spernere. V. Contemnere.
Spes ib.
Spiritus. V. Deus.
Spiritu S. illustrare. V. Cor.
Sponsa, ib. V. Nupta.
Sponte ib.
Spumare 291
Spurcus ib.
Sputum ib.
Stagnum, ib. V. Palus.
Stella ib.
Stellarum seu siderum aliquot nomina ib.
Stella Canis, Sirius ib.
Stella vespertina, Hesperus 292
Stellæ septem, Pleiades, ibid.
S. Stephanus ib.
Stercorare terram ib.
Sterilis ib.
Sternere, & Sterni ib. V. Iacere.
Stigmata 293
Stomachus ib.
Stirps, ib. V. Nobilis.
Strangulare & Strangulari, ibid. V. Suspendere.
Strenuus. V. Armis præstans.
Strepere, ib. V. Clamare.
Strepitus ib.
Studere. V. Discere, & Literis operam dare.
Studiosus. V. Scholasticus.
Stultus, ib. V. Insanire.
Stuprum 294
Stuprare. V. Virginem stuprare.
Styx ib.
Suadela. V. Dea eloquentiæ.
Subjugare, Subjectio ib.
Subito ib.
Submergere. V. Immergere.
Submergi ib.
Subsistere, ib. Vide Quiescere.
Subulcus ib.
Sudare ib.
Suere 295
Sufficit ib.
Sulfur ib.
Sulmo ib.
Superbia ib.
Superbus ib.
Superbire ib.
Supplex 29[illegible]
Supplicare ib.
Surdus ib.
Surgere, ib. V. E lecto surgere.
Susanna ib.
Suspendere ib. V. Strangulare.
Suspendere seipsum, ibid. V. Strangulare.
Suspendi ib.
Suspirare. V. Gemere
Suspitia 29[illegible]
Sylva. V. Silva.

T.

TAcere, ib. V. Silere.
Tantalus ib.
Tardus ib.
Taurus, ib. V. Bos.
Tegere. V. Occulere.
Tela, ib. V. Texere.

...us. V. Terra.
...m, 298. V. Sagitta.
...perantia ib.
... V. Modus, Modum ser-
...are.
...pestas ib.
...pestas maris. V. Mare
...rbatum.
...pestas coorta est, ibid.
... Ventus.
...plum ib.
...pus 299
...pus transit ib.
...pus perpetuum ib.
...pore extremo mundi,
...d.
...brosus ib.
... Nox, Nubilus, Obscu-
...
...e tempus inutiliter,
...o.
...inus ib.
... ib.
...motus ib.
...motus est ib.
... marique ib.
...re, & Terreri ib.
...ormidare.
...i 301
... ib.
...do animal. ib.
...do instrumentum, i-
...line canere ib.
...s ib.
... 302
...mus ib.
...itus ib.
... ib.
... ib.
...mas ib.
...a ib.

Thurâ ib.
Thus adolere 303
Thyasus ib.
Thyrsus ib.
Tiberis ib.
Tibia ib.
Tibullus ib.
Timere. V. Formidare.
Timere Deum. V. Deum timere.
Tinctura, & Tingere ib.
Toga 304
Tolerare, ib. V. Pati.
Tonat, ib. V. Tempestas.
Tonitru ib.
Tonsor ib.
Tormenta bellica, ib. V. Bombarda, Sphera plumbea.
Torrere. V. Assare.
Torrens, 305. V. Fluvius, Rivus.
Tortor. V. Carnifex.
Tractare ib.
Trahere ib.
Tranare ib.
Tranquillare. V. Placare.
Transfigere ib.
Transfigurare ib. V. Metamorphosis.
Transigere fœdus, Fœdus facere, Pacisci, Pactum, ibid.
Transire, Transitus 306
Tremere, ibid. V. Formidare.
Tridens ib.
Trinitas ib.
Tristem esse, ib. V. Dolere.
Tristitia ib.
Triticum, 307. V. Frumentum, Seges.

Triumphare ib.
Trochus ib.
Troja, ibid. V. Ilium & Pergama.
Trojani ib.
Tuba ib.
Tubam inflare 308
V. Clangere.
Tumulus, V. Sepulcrum.
Turbo ib.
Turca vel Turcus ib.
Turris ib.
Tussire ib.
Tutus ib.
Tympanum ib.
Tympanum tundere ib.
Tyrannus 309
V. Crudelis.

V.

VAcca ib.
Vagari ib.
Vagina nudare ib.
V. Ensem educere.
Valedicere ib.
Vallis, Valles 310
Vallare ib.
Vallum ib.
Vanus, ib. V. Terere tempus.
Vastare. V. Prædari.
Vates, ib. V. Propheta.
Vaticinari 311
Vaticinium ib.
Vbique ib.
Vectus ib.
Velle, Voluntas ib.
V. Desiderare, Velox, Accelerare.
Velum, ib. V. Navigare.
Velum tendere ib.
Venari 312
Venator ib.
Venatus
Venenatus
Venenum
Veneno inficere
Venereares
Venia
Venire
Venter
Ventus
Ventus Meridionalis
Ventus Occidentalis
Ventus Orientalis
Ventus Septentrionalis
Ventus secundus
Vento secundo navig
ib.
Ventis adversis
Ventos sedare
Venus
Ver
Veris tempore
Verberare. V. Cædere.
Verbum
Veritas
Versus, ib. V. Carmen
Versus scribere
Versus doctos scribere
Versus indoctos scri
317.
Vertumnus
Verum, ib. V. Veritas.
Vesper
Vesperascit
Vesperi
Vespertilio
Vestigia
Vestire
Vestis
Vestes exuere
Vestes induere
V. Vestire, Induere.
Vetus, ib. V. Senex.

...illum ib.
...a, ib. V. Iter.
...lastea ib.
...tor ib.
...inus 319
...V. Appropinquare.
...ctor ib.
...toria, ibid. V. Triumphare.
...ere, ibid. V. Oculos in aliquem conjicere. V. Respicere.
...ua ib.
...us ib.
...lare 320
...or ib.
...ere ib.
...culum, ib. V. Ligare.
...demia, ib. V. Vitis.
...dicare. V. Vlcisci,
...a 321
...tor ib.
...m ib.
...are fœdus ib.
... ib.
...excellens ib.
... 322
...a ib.
...s cædere ib.
...lius ib.
...nitas ib.
... ib.
...inem stuprare ib.
... 323
...s ib.
... ib.
...æterna ib.
...humana 324
...corrigere, ibid. V. ...rrigere se.
...transigere, V. Vivere
...sibi ipsi eripere ib.

Vitis ib.
Vitulus 325
Vivere, ib. V. Vitam transigere.
Vivere Bacchanalia ib.
Vivere diu ib.
dum Vixero ib.
Vivus 326
Vlcisci ib.
Vlulare ib.
Vlysses ib.
Vmbra ib.
Vmbram facere ib.
Vncus 327
Vnda, ib. V. Fluctus.
Vngere ib.
Vnguis ib.
Volare ib.
Volucres ib.
Voluntas, ib. V. Velle.
Voluptas, 328 V. Libido.
Voluptatibus indulgens, ibid.
Vomer ib.
Vomere ib.
Vorago ib.
Votum ib.
Vovere ibid.
Vox 329
Vpupa ib.
Vrbs ib.
Vrbem diruere ib.
Vrere ib.
Vrsa major & minor 330
Vrsa major ib.
Vrsa minor. ib.
Vsura, Fœnus ib.
Vsuram exercere ib.
Vsurarius, Fœnerator ib.
Vti ib.
Vva ib.
Vulcanus 331

Vulgus ib.
Vulnerare ib.
Vulnerari, Vulneratus ib.
Vulnus ib.
Vulnus curare 332
Vultus ib.
Vultum exhibere ib.
Vultum tegere ib.
Vxor ib.
Vxorem ducere ib.
Vxorem nolle ib.

X.

XAnthus 333
Xenia ib.

Z.

ZElus religionis, & Zelosi ib.
Zodiacus
Zodiaci signa duodec
ibid.
Aries
Taurus
Gemini
Cancer
Leo
Virgo
Libra
Scorpius
Sagittarius
Capricornus
Aquarius
Pisces
Zythus
Zythum coquere

FINIS.

SOLIVS VIRGILII LATINORVM POETARVM OMNIVM PRINCIPIS univoca nomina, Græcis Synonima dicta.

ACHERON.

Amnis severus Eumenidum.

ACHILLES.

Pelides.

ÆNEAS.

Veneris filius. Teucrorum Rex. Natus Dea. Satus Anchisa. Anchisiades. Tros Anchisiades. Satus sanguine Divûm. Anchisa generate Deûm certissima proles. Dux Anchisiades. Dux inclyte Teucrûm. Laomedontius Heros. Fortissimus Teucrûm. Maxime Teucrorum ductor. Teucrûm, atque Italûm fortissime ductor. Troïus Heros. Dux Dardanius. Ductor Rhœteius. Romanæ stirpis origo.

ÆOLVS.

Rex tempestatum.

ÆQVINOCTIVM.

Libra die somnique pares ubi fecerit horas.
Et medium luci atque umbris jam dividit orbem.

AER.

Iupiter pro aëre sæpe ponitur.

Maturis metuendus Iupiter uvis, *id est, tempestas aëris & varietas.*

Aëris in campis. Magnum per inane. Longum per inane. Vacuum per inane. *Inane vocamus aërem quod vacua omnia impleat. Nihil enim pati natura vacuum potest.*

Levis æther. Iter liquidum. Liquidus æther.

AER INFECTUS.

Corruptus cœli tractus.

ÆS.

Metallum æris.

ÆTAS.

Et quantum longis carpent armenta diebus.

Vbi pulsam hyemem sol aureus egit sub terras, cœlumque æstiva luce reclusit.

Alas pandere ad æstivum solem.

Qua parte calores Austrinos tulerit.

ÆSTVS.

Rapidi potentia Solis. Sol rapidus. Fervor. Ardor. Calor.

ÆTHER.

Ætherea plaga. Æthra siderea.

ÆVUM.

Terminus ævi. Vetustas ævi. Meta ævi dati.

AFRICA.

Libyæ oræ. Pœnorum arva. Libyæ regna. Libyeum littus. Deserta siti regio, Libyæ solis erratur in agris. Libyæ deserta. Et Libyæ lustrare extrema jubebo.

AGAMEMNON.

Atrides. Ipse Mycenæus magnorum ductor Achivum.

AGASO.

Agitator aselli.

AGER.

Pinguia culta. Fertilis ubere campus. Iugera ruris. Florea rura. Arva.

Agellus.

AGGER.

Oppositas moles pellunt. Agger terræ.

Ecce maris magni claudit nos obice pontus, *id est aggere.*

AGMEN.

Conventus trahit in medios, turbamque sonantem.

Eum stipata tegebat Turba Ducum. Caterva, Manus, Cohors.

AHENVM.

Costæ Aheni.

ALA.

Remigium alarum. Pennæ præpetes.
Volucri vestivit tegmine corpus.

ALBA.

Albanæ urbes. Albani patres. Albani reges, Albæ de nomine dicti.

ALECTO.

Virgo sata nocte. Cocytia virgo. Erinnys.

ALPES.

Aggeribus socer. Alpinis descendens. Alpinæ nives.

ALPHEVS.

Elidis amnis. Alphea flumina Pisæ.

ALVEARIA.

Aula. Ædes. Cerea regna. Cellæ. Castra. Caveæ. Cubilia ramosa. Sese in cunabula condent. Domus. Horrea. Lares. Limina. Nidi Oppida. Patria Portæ. Penates. Præsepia. Septa domorum. Sedes. Stabula. Tecta. Thalami.

ALVVS.

Vterus.

AMBROSIA.

Ambrosiæ odor liquidus. Ambrosiæ succus salubris.

AMOR.

Est mollis flamma medullas. Ignis occultus, cœcus. Et cœco carpitur igni. Furor insanus, *de vehementi amore*. Vulnus tacitum. Stimuli amoris.

ANDROMACHE.

Hectorea conjunx. Conjunx Hectoris.

ANIMA.

Aurai simplicis ignis. Sensus ætherius. Spiramenta animæ. Latebræ animæ.

ANIMÆ.

Tenues sine corpore vitæ. Exangues umbræ. Vmbræ ibant tenues, simulacraque luce carentum.

ANNVS.

Annuus exactus completur mensibus orbis.

ANTRVM.

Lustra ferarum. Domus montis. Magna ora domus. Fores antri. Ferarum tecta. Stabula alta ferarum. Spelæa ferarum. Seu terra minutis Rara foraminibus. Specus. Domus alta. Spelunca. Caverna.

ANVS.

In vultus sese transformat aniles.

APOLLO.

Phœbus. Pastor ab Amphryso. Delius vates. Carminis auctor. Phœbus Apollo. Numina Phœbi.

AQVA.

Agmen aquarum. Gelidus liquor. Poculaque inventis Acheloia miscuit uvis. (*Poculum pro aqua quæ continetur in poculo, per Metonymiam.*)

Humor. Fluvii recentes. Lympha. Latices calidi. Vnda. Largos humeris infundere rores.

AQVILA.

Iovis ales. Iovis armiger. Caucaseasque refert volucres (*id est aquilas.*)

ARABIA.

Panchaia pinguis arenis thuriferis. Eoæ Arabum domus.

ARCVS.

Cornuq; intensa tetendit (*id est, arcum corneum.*) Nervus equinus (*id est arcus ex equi nervis factus.*)

ARENA.

Nymbus arenæ. Agger arenæ. Examina arenæ.

ARGENTVM.

Argenti rivus. Spuma argenti. Pondus argenti. Talentum argenti. Semen argenti

ARTIFEX.

Manus artificis.

ARVNDO.

Sylva arundinea. Arundinei canales.

ARX.

Castrum. Castellum montosum.

ASCANIVS.

Iulius. Dardanius puer. Nepos Veneris.

ASIA.

Vrbes Asiæ. Oræ Asiæ. Orbis Asiæ. Campus ubi Troja fuit.

ATHENIENSES.

Theseidæ. Cecropidæ.

AVARITIA.

Amor habendi. Auri amor. Auri sacra fames.

AVIS.

Turba agminis aligeri. Alituum genus. Pictæ volucres

cres. Ales. Agmen aligerum. Vitæ volantum. Nubes aëria volucrum.

Catervæ avium. Avium cœtus sublimis. Gaudete, ô celeres, subnixæ nubibus altis.

AVRVM.

Auri metallum. Nitor auri. Aurea vena. Auri talenta. Auri pondus. Species auri.

AVRIGA.

Equorum agitator.

AVRORA.

Conjunx Tithonia.

AVTVMNVS.

Atque ubi jam breviorque dies & mollior æstas. Autumni sub frigore primo. Prima vel autumni sub frigora.

B.

BACCHVS.

Lyæus. Liber. Lenæus pater. Iacchus.

BARBA.

Tum mihi prima genas vestibat flore juventa. Pubentes genæ. Ora puer prima signans intonsa juventa. Tu quoque flaventem prima lanugine malas.

BELLVM.

Fata belli horrida. Pestis belli. Grave Martis opus. Incendia belli. Rabies belli. Scelerata insania belli. Horrentia Martis arma. Mars dubius. Belli labor, pericula, prælia, certamina.

Tempestas. *Nam peculiare est, poëtas belli impetum cœli tempestatibus comparare. Sic* Virgilius 7. Æn. *bellum comparat diluvio. Nam in bello non secus ac in tempestate & diluvio omnia prosternuntur, & intereunt.*

BELLATOR.

Acer in armis. Armis insignis. Inclytus armis. Egregius armis. Bello expertus & armis. Insignis felicibus armis. Pictis conspectus in armis. Acerrimus armis. Haud furto melior sed fortibus armis. Ingentior armis. Insignis præstantibus armis. Ingens animis. Ingens corpore & armis.

Sævus in armis. Egregius fulgentibus armis. Acer in armis. Qui tunc florebat in armis. Durus bello. Asperrimus studiis belli. Genus intractabile bello.

Genus

Genus insuperabile bello. Bello vivida virtus. Clarus bello. Invicta bello dextera. Bello expertus & armis. Proles pulcherrima bello. Sunt nobis fortia bello pectora. Gens bello præclara. Et bello lecta juventus. Bellis assuetus. Ductor fortissimus bello. Pars ingens belli. Vivida bello dextra viris, animusque ferox, patiensque pericli. Proles, bello præclara. Experti bello juvenes. Desueta bello agmina. Frigida bello dextera.

BIVIUM.

Partes ubi se via findit in umbas.

BOREAS.

Aquilo. Boreæ frigus penetrabile. Spiritus Boreæ. Vires Boreæ.

BOS.

Mugitus boum. Armenta boum. Forma bovis. Corpora boum.

BUBO.

Alitis in parvæ subito collecta figuram.
Quæ quondam in bustis aut culminibus desertis,
Nocte sedens, secum canit importuna per umbras.

C.

CACUMEN.

Vertex. Apex. Culmen. Summi fastigia culminis.

CACHINNUS.

Risus solutus.

CADAVER.

Corpus frigentis & ora. Spoliatum numine. Exuviæ. Funus. Cineres ingrati. Confusæ stragis acervus. Corpus exanimum. Exanimus.

CADUCEUS & UM.

Virga Mercurii.

CÆCUS.

Captus oculis. Cui lumen ademptum.

CAIETA.

Æneia nutrix.

COELUM.

Arx ætheria. Cœli convexa. Supera alta. Ætheria plaga. Siderea sedes. Deûm domus alta. Supera, convexa. Tecta Iovis. Regnum Iovis. Sedes superæ. Domus omnipotentis olympi. Aëria sedes. Aurea stellantis regia cœli. Auræ ætheriæ. Ad superum sedes ascendere.

Ad sidera rursus Ætherea & superas cœli venisse sub auras.

Cœli porta. Supera regna. Aurea cœli regia. Orbes ætherei. Regio cœli. Sidera. Insuetum limen Olympi.

CÆPTVM.

Fortes ausus.

CALAMITAS.

Clades. Casus acerbus. Discrimina rerum. Fata aspera. Incommoda. Labores duri. Malum. Pericula. Res egenæ, arctæ, duræ.

CALCAR.

Quadrupedemque citum ferrato calce fatigat.

CALCEVS.

Et Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis. Barbara tegmina crurum. Continuis rimis calcanea scissa rigebant. Crudus tegit altera (vestigia) pero. Ocrea.

CAMPVS.

Maxima spatia campi. Campi æquor. Æquor, pro *planicie campi.* Per aperta æquora, *id est, per planiciem camporum.*

CANDELA.

Inverso bibulum restingens lumen olivo.
Oppositaque manu lumen defendit ab aura.
Lumina fida locat.

CAPITOLIVM.

Tarpeia sedes. Tarpeia arx. Capitolii immobile saxum.

CAPELLÆ.

Caprigenum pecus. Capræ.

CAPER.

Vir gregis. Pater hædorum. Hircus.

CARTHAGO.

Tyriæ arces. Arces Carthaginis.
Vrbs Sidonia. Punica regna vides. Vrbs Tyria. Vrbs Agenoris.

CASEVS.

Et pressi copia lactis.

CASSANDRA.

Priameia virgo. Cassandræ vatis imago.

CASTRA.

Tentoria. Hic sævus tendebat Achilles.

CAVE-

CAVERNA.

Tuta latet arce viator. Aut amnis ripis, aut alti fornice saxi. Sæpe exiguus mus Sub terris posuitque domos atque horrea fecit. Sub terra fodere larem. Est specus ingens Exesi latere in montis.

CERBERVS.

Ingens janitor antro. *Æternùm latrans* exangues terreat umbras.

Tartareus custos. Ianitor orci.

CERES.

Eleusina mater.

CETE.

Immania corpora ponti.

CHARON.

Portitor orci. Navita sed tristis nunc hos, nunc accipit illos.

CHASMA.

Video medium discindere cœlum.

CICONIA.

Cum vere rubenti Candida venit avis longis invisa colubris.

CIRCE.

Solis filia. Nympha genitum Laurente Marica.

COITVS.

Concubitus. Dulcia furta.

COMMODVM PVBLICVM.

Tantumque bonis communibus obsto.

CONSANGVINITAS.

Consanguinitate propinquus. Cognato sanguine victus. Quodque à stirpe fores geminis conjunctus Atridis.

CORCYRA.

Phœacum arces.

CORONA.

Sertum. Mollique fluentem fronde premit crinem.

CONSCIENTIA.

Mens sibi conscia recti.

CRAS.

Crastina hora.

CRETA.

Curetes. Dictæum antrum. Ora Curetum. Cressia nemora. Gnosia regna, Gnosia tellus. Minoia regna.

Litto-

Littora Cretæ. Cretæa Ida.

CREVSA.

Divæ Veneris nurus.

CRIMEM.

Sceleris contagia. Scelus. Vestigia fraudis. Commissa piacula. Nefas. Culpa. Facinus. Conscius audacis facti. Et mala meritis gaudia (*sc. ex flagitijs perpetratis concepta.*)

CROCVS.

Crocei odores. Croceis halantes floribus horti.

CRVDELIS.

Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla.
Ferus. Corda aspera. Trux. Sub truce nunc parvi ludentes Colchide nati.

CVMÆ.

Vrbs Cumæa. Cumarum oræ. Chalcida arx. Sedes *Sybillæ.*

CVPIDO.

Flagrantesque Dei vultus simulataque verba. Nate patris summi, qui tela Typhoëa temnis. Insideat quantus miseræ Deus. At levis ille Deus.
Sed malus ille puer, quem nec sua flectere Mater Iratum potuit.
Natus Veneris.

CUPRESSUS.

Fronde coronat Funerea. Cyparissus.

CVRRUS.

Plaustrum. Axis, ut: Volat vi fervidus axis. Axis faginus, *id est currus de fago factus.* Bigæ. Quadrigæ.

CVTIS.

Pellis. Corium. Tergum. Tergus. Vellus.

CYGNUS.

Littoreas agitabat aves.

CYBELE.

Magna Deûm genitrix. Phrygia mater. Berecynthia mater. Idæa mater. Alma parens. Idæa Deûm, cui Dindyma cordi, Turrigeræque urbes, bijugique ad frena leones. Cybelle.

CYCLOPES, & GIGANTES.

Genus Cyclopum. Ætnæi fratres. Titania pubes. Terræ alumni.

DAMNA.

D.

DAMNATVS.

NOn me impia namque Tartara habent, tristesque umbræ.

DARDANVS.

Electra Atlantide cretus.

DAVNVS.

Parens Turni. Daunius Heros.

DELOS.

Ortigia. Vrbs Apollinis.

DIANA.

Phœbi soror. Trivia. Nemorum cultrix. Latonia virgo. *Dictynna*.

DIDO.

Phœnissa. Elisa.

DIES.

Longi soles. *pro diebus*. Lux toto longior anno. Melior pars acta diei. Horæ diurnæ.

SVB DIO.

Nudoque sub ætheris axe.

DII.

Divi. Cœlestes. Animi cœlestes. Cœlicolæ. Supera alta tenentes. Cœlestia corpora. Gens Deûm. Numina Divûm.

DILIGENTIA.

Vigilantia. Industria. Si quid in arte mea possum promittere curæ.

DIOMEDES.

Tydides.

DOMVS.

Septa domorum. Limina tectorum. Ostia domus ingentis. Sedes. Patria. Penates. Domorum tecta. Ædes. Tecta. Limina nota.

E.

EBVR.

ELephantus solidus. Corsellæ tereti nectebat dente cicadæ, *id est*, dente eburno.

EBRIVS.

Multoque jacebat Membra Deo victus. Expletus dapibus vinoque sepultus.

ECLIPSIS.

Cum caput obscura nitidum ferrugine texit. (*sc. sol*) Defectus varios solis, Lunæque labores. Impiaque extremam timuerunt secula noctem. Nec fratris radiis obnoxia surgere Luna.

ECHO.

Aut ubi concava pulsu saxa sonant, vocisque offensa resultat imago.

Et vox assensu nemorum ingeminata remugit.

Et vocem latè nemora alta remittunt. Vocemque inclusa volutant Littora. Gemitu nemus omne remugit.

ELOQVENTIA.

Nec fando victor Vlysses. Larga copia fandi. Quarum quæ fandi doctissima Cymodocea.

ELYSIVM.

Elysius campus. Devenere locos lætos & amœna vireta, Fortunatorum nemorum sedesque beatas. Et pauci læta arva tenemus. Amœna piorum consilia.

EQVES.

Equitumque exercitus omnis. Agmen equitum. Equûm domitor.

EQVVS.

Pecus equinum. Instratos ostro alipedes. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat: Geminosque jugales. Stat sonipes & fræna ferox spumantia mandit. Cornipes. Alipes. Quadrupedans.

EVANDER.

Arcadius rex. Rex Arcas. Romanæ conditor arcis.

EVMENIDES.

Erinnyes. Sorores Tartareæ. Diræ. Agmina Eumenidum.

EXCIDIVM.

Venit summa dies. Vltimus dies. Res summa. Supremus labor. Sors suprema. Hinc equidem occasum Trojæ tristesque ruinas solabor.

EXERCITVS.

Manus omnis. Copia Teucrûm. Nymbus peditum. Agmen equitum. Florentes ære catervæ. Equitatus. Robora lecta pubis. Globus ingens. Dant cuneum, densaque ad muros mole feruntur.

EXUL.

Finibus extorris, complexu avulsus Iuli. Profugus ab oris patriis. Ignotis exulat oris. Pulsus patria.

F.

FALX.

Curvo Saturni dente relictam Persequitur vitem attondens.

FAMES.

Penuria edendi. Improba ventris rabies. Collecta fatigat edendi Ex longo rabies.

FAVOR.

Gaudens popularibus auris.

Si qua piis animis manet infelicis Amatæ gratia.

FAX.

Flamma ingens. Et noctem flammis funalia vincunt. Ardentem conjecit lampada. Flagrantem fervida pinum sustinet. Lumina fumea tædis. Tædæ ardentes.

Lucet via longo ordine flammarum. Testa ardens. Nocturnum lumen. Urit odoratam nocturna in lumina cedrum. Pascunturque ignes nocturni & lumina fundunt.

FERA.

Genus omne ferarum. Ora ferarum. Variarum monstra ferarum. Vultus ac terga ferarum. Turba ferarum, Agmen ferarum. Bellua.

FERRUM.

Ferri vigor. Æternaque ferri robora. Non æris (*id est, ferrum*) flammis succumbere cernis.

FIDELIS.

Iam certa tulistis pectora.

Per littora certos dimittam (*id est fideles exploratores.*)

FILIA.

Nata. Sola domum & tantas servabat filia sedes. (*Unica filia totam spem posteritatis sustentabat.*)

FILIUS.

Proles virilis. Natus. Si quis mihi parvulus aula Luderet Æneas.

Parva corpora natorum. Maximus natorum.

FIMBRIA.

Quam plurima circum Purpura Mæandro duplici Melibæa cucurrit.

Sido-

Sidoniam picto chlamydem circundata limbo.
Et circumtextum croceo velamen Acantho. Pictum croceo velamen Acantho.

FISTVLA.

Arundo tenuis. Avena. Calamus. Cicuta. Stipula ſtridens. Tympana vos buxuſque vocant, (*id eſt, fiſtula buxea.*)

FLVCTVS.

Præruptus aquæ mons. Magnaque ſurgunt æquora. Ingens pontus.

FLVVIVS.

Flumen. Fluenta. Torrens. Amnis.

FODINÆ.

Aeris metallum. Rivus argenti. Venæ auri. Aurea vena. Auri metallum. Spuma argenti. Semen argenti. Inſula inexhauſtis chalybum generoſa metallis.

FOEMINA.

Fœmineum genus. Mixta Deo mulier. Agmina fœminea.

FOLIVM.

Teneræ frondes. Foliorum umbra. Luxuria foliorum.

FONS.

Caput amnis.

FORCEPS.

Ferroque manus armata bidenti, (*id eſt, forcipe.*)

FORES.

Ianua. Oſtia. Et reſerat clauſa quæ prævidet oſtia clavi. Aditus patentes.

FORMOSVS.

Pulcher. Inſignis facie. Forma pulcherrimus. Forma inſignis. Pulcher ante omnes forma. Egregius forma juvenis. Quo pulchrior alter non fuit. Decus egregium formæ. Cervus erat forma præſtanti. Et formæ conſcia conjunx. Forma cum vinceret omnes.

FRATER.

Germanus. Impia Germani manat quo ſanguine dextra. Fratrum ſtipata cohors. Pulcherrima fratrum corpora.

FRAVS.

Priſcæ veſtigia fraudis. Dolus. Aſtus. Ars pelaſga. Aut aliquis latet error (*id eſt, dolus.*) Ars Sinonis. Inſidiæ. Furta paro belli convexo in tramite ſylvæ.

FRE-

FRENUM.

Capistrum. Lupatum durum. Habenæ. Lorum.

FRIGUS.

Gelu. Horrida bruma gelu. Boreæ frigus. Hyemis durum.

FRUCTUS.

Arborei fœtus. Et gaza lætus agresti.

FRUMENTUM.

Frumenti herba. Frumenti acervus. Farris acervus. Exuberet annus cerealis mergite culmi. Proventus. Ceres. Gravidi Cereris fœtus.

FULGUR.

Cæci in nubibus ignes.

Fulgores terrifici. Vibratus ab æthere fulgor. Ignea rima micans. Crebris micat ignibus æther. Fulminis ignes. Ingeminans abruptis nubibus ignis.

FULMEN.

Ipsa Iovis rapidum jaculata è nubibus ignem. Fulminis alæ.

Fulminis afflavit ventis, & contigit igni. Telum flagrans. Tela Typhoëa.

FUNIS.

Et linea vincula rupit. Stupea vincula. Vinclorum immensa volumina.

FURIÆ.

Diræ ultrices. Furiarum maxima juxta accubat. Virgo sata nocte. Cocytia Virgo. Furiarum ora. Vide Eumenides.

G.

GALEA.

Tegmina tuta capitum. Conus galeæ. Cassis. Corona, *pro galea*, 5. *Æn.*

Omnibus in morem tonsa coma pressa corona. *Hypallage pro tonsa coma.*

GALLUS GALLINACEUS.

Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

GANYMEDES.

Puer frondosa regius ida.

Quem præpes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis.

GEM-

GEMMA.

Conchea bacca maris. *In Culice.*

GENUS.

Domus. Sanguis. Stirps. Progenies. Fortuna domus. Gens. Ut; Neptunique ipsa deducat origine gentem.

GENU.

Poples.

GLADIUS.

Ensis. Ferrum. Mucro. Chalybs vulnificus.

GRÆCI.

Achivi. Achaica manus. Argiva phalanx. Argolici. Argolica gens. Argi. Inachii. Danai. Gens Danaûm. Graii. Graiûm populi. Manus Achaica. Myrmidones. Pelasgi. Pubes pelasga.

GRÆCIA.

Urbes Argolicæ, Graiæ, Inachiæ. Grajugenum domus.

GRANDO.

Imber tortus.

H.

HASTA.

Longa abies, *pro hasta*, ut; Longa transverberat abiete pectus. *Pro hasta ex abiete.* Præfixa hastilia ferro. Ferro præfixum robur acuto. Gesum Alphinum, *(id est hasta Gallica.)* Phalarica.

HECUBA.

Cisseis.

HELENA.

Tyndaris. Non tibi Tyndaridis facies invisa Lacænæ, Trojæ & patriæ communis Erynnis.

HELICON.

Aonius vertex.

HERCULES.

Alcides. Tyrinthius. Amphitryonides.

HERMIONE.

Conjunx Orestis.

HESIODUS.

Ascreus senex.

HETRURIA.

Oræ Tyrrhenæ. Tuscæ. Sedes Tyrrhena. Iugis concedit Hetruscis. [illegible]na Tyrrhena, Tyrrhena arva, Tyrrhena

rhena oppida. Extremæ urbes Coryti. Sedes Evandri.

HIATVS.

Terra dehiſcens. Immane barathrum. Atra vorago.

Hircus, vide Caper.

HIRVNDO.

Progne. Et manibus prognepectus ſignata cruentis. Voſque ô crudeli fatorum lege puellæ Dauliades.

HYDRA.

Belua Lernæ. Lernæus anguis.

HOMO.

Homines durum genus. Hominum genus. Genus humanum. Mortales. Mortalia pectora. Ferrea virûm progenies. Animæ viles.

HOMO PROCERVS.

Ingens corpore. Duo maxima Teucrûm corpora. Ipſe arduus altaque pulſat ſidera. Abietibus juvenes patriis & montibus æquos. Ipſe inter primos præſtanti corpore Turnus Vertitur arma tenens, & toto vertice ſupra eſt.

HOSTIS.

Hoſtilis facies. Facies inviſa.

HVMERI.

Lati armi.

HYEMS.

Hybernum ſidus. Frigidus annus. Brumæ intractabilis imber. Horrida cano bruma gelu. Bruma frigida.

I.

IDA MONS.

IDa Phrygia. Iuga Idæ. Montibus Idæ Phrygiæ. Idæa terra. Vrbes Idææ. Mons Idæus. Idæum nemus. Idæa ſylva. Cretæa Ida.

IGNIS.

Vulcanus. Ille ut vulcania ferro vulnera (*id eſt ignem*) protectus depellere navibus inſtet. Acies Vulcania. Pineus ardor (*id eſt ex pinu ignis*) Flammea meſſis. Dumque ſuas peragit Vulcanus, Veſtaque partes. Incendia. Focus. Diripuere focos (*id eſt ignem ex focis per Synecdochen.*) Flamma.

IGNIS ELEMENTARIS.

Auraï ſimplicis ignem.

ILLYRIA.

Littus Illyricum. Sinus Illyrici. Ora æquoris Illyrici. Regnum Liburnorum.

IMAGO.

Facies. Species. Forma.

IMPERIVM.

Sceptrum. Fasces. Rerum habenæ. Dum res stetit Ilia regno. Regnique coronam cum sceptro misit.

INFERNVS.

Alta ostia Ditis. Ianua Ditis atri. Sævi spiracula Ditis. Diri sacraria Ditis. Ego Ditis opacas cogor adire domos. Ditis pallentia regna. Mœnia Ditis. Tristis sine sole domus. Fauces grave olentis Averni. Luci Averni. Averna. Amnes Erebi. Sedes Erebi. Fauces Orci. Tænariæ fauces. Limen sævi regis. Luci Stygii. Lacus Stygius. Lucus nigra formidine caligans. Loca nocte silentia latè. Nox profunda. Orcus pallidus. Fauces Orci. Phlegethon Tartareus. Palus inamabilis. Regna Diis invisa. Regna invia vivis. Regna inania. Regis inferni janua. Regna pallida. Sedes Tartareæ. Infernæ sedes. Dirarum sedes sororum. Cocyti sedes. Cocyti stagna. Sedes Erebi. Strepitus Acherontis avari. Styx atra. Tartara. Tartarus tenebrosus. Intima Tartara lethi. Tenebræ Stygiæ. Vnda Tartarei Acherontis. Telluris operta subire. Vmbræ pallentis Erebi. Vmbræ infernæ. Vnda Tartarei Acherontis. Vndæ Stygiæ.

INSVLA.

Et variis legimus freta consita terris.

INVIDIA.

Invidiæ telum.

IRA.

Irarum æstus. Irarumque omnes effundit habenas. Irarum fluctus. Animus acerbus.

IRIS.

Thaumantias. Ceu nubibus arcus Mille trahit varios adverso sole colores. Ingens sub nubibus arcus.

ITALIA.

Saturnia tellus. Lavina littora. Arva Saturnia. Hesperia. Hesperia magna. Itala regna. Italiæ tellus. Ausoniæ tellus. Arva Ausoniæ. Regnum Italiæ. Romana tellus. Regnum Hesperiæ. Fines Itali. Ausonius Tybris. Italæ oræ. Littus Hesperium. Romula tellus. Portus

tus Ausonius. Arva fertilis Ausoniæ. Italûm urbes. Italæ urbes. Arva Latina. Lavini regnum. Ausonia. Oenotria tellus. Arva vicina Tybridis. Latium. Laurentia arva.

ITALI.

Ausonii coloni. Antiqui Ausonii.

Gens Itala. Gentes Italûm. Nepotes de gente Itala. Laurentes populi. Oenotrii viri.

IVNO.

Sæva Iovis conjunx. Regina Deûm. Saturnia. Divum regina, Iovisque Et soror & conjux. Germana Iovis. Saturni altera proles.

IVPITER.

Chaonius pater. Sceptrum Dictæi regis. Rex cœli. Pater omnipotens. Divûm pater atque hominum rex. O qui res hominumque Deûmque Æternis regis imperiis & fulmine terres.

Hominum sator atque Deorum. Superi regnator Olympi. Superoque nitentem cœlicolûm regi mactabam in littore taurum. Iupiter omnipotens. Deûm regnator. Saturnius pater. Rex magnus Olympi. Ipse Deûm genitor. Pater summi regnator Olympi, Torquet qui sidera mundi. Magnus pater Divûm. O pater, ô hominum, Divûmque æterna potestas. Rerum cui summa potestas. Magni regnator Olympi. Rex ætherei Olympi. Omnipotens genitor. Pater ille Deûm. Hominum sator atque Deorum. Rex ætheris alti. Rex omnipotentis Olympi. Hominum rerumque repertor. Rex Deûm. Cœlum & terras qui numine torquet. Torquet qui sidera cœli.

IVTVRNA.

Turni soror. Dea Daunia. Germana Turni.

IVVENIS.

Vos ô quibus integer ævi Sanguis, ait, solidæque suo stant robore vires. Corpus juvenile. Robora pubis lecta.

IVVENTVS.

Pubes indomita. Impubes manus.

L.

LAC.

LÆta magis pressis manabunt flumina mammis. Copia lactis.

LACRYMÆ.

Fletus Largoque humectat flumine vultum. Guttisq; humectat grandibus ora. Lacrymosæ voces.

LANA.

Tenuia lanæ vellera. Si tibi lanicium curæ. Greges villis mollibus. Munus niueum lanæ.

LAPIS.

Tenuis vbi argilla, & dumosis calculus aruis. Lapillus. Trophus scaber, (*genus lapidis.*)

LARVA.

Oraque corticibus sumunt horrenda cauatis.

LATIVM.

Fines Latini. Arua Latina.

LECTVS.

Thalamus. Stratum molle. Torus. Cubile.

LEGES.

Fas & iura. Forum insanum.

LETHE.

Lethæus amnis. Lethæi fluminis vnda. Lethæus fluuius.

LIBYA.

Libyæ agri. Libyæ oræ. Libyæ deserta. Libyæ extrema. Littus arenosum Libyæ. Libyci fines. Regna Libyæ. Æquor Libycum. Deserta siti regio.

LINTER.

Alnus cauata.

LIS.

Discordia. Rixa. Iurgia. Dissensus varius.

LONGVS.

Iamque ascendebant collem qui plurimus vrbi Imminet. Idem. Plurimus Eridani per syluam voluitur amnis.

Porrectus.

LVCIFER.

Luciferi primo cum sidere. It portis iubare exorto. Purpureoque rubens surgat iubar aureus astro.

LVNA.

Phœbe Globus Lunæ lucens. Cornua lunæ. Radians imago Lunæ. Orbita Lunæ.

LYDI.

Mœonidæ. Mœoniæ iuuentus. Gens Lydia.

M.

MACVLÆ.

Notæ maculosæ. Paribus lita corpora guttis. Cærulea cui terga notæ, maculosus & auro Squamam incendebat fulgor.

MAGISTRATVS.

Hic sceptra accipere & primos attollere fasces Regibus omen erat. Senatus sanctus. Fasces populi.

MALVS.

Arbor mali.

MANVS.

Palma. Dextera.

MARE.

Tractus maris. Æquor. Æquor maris. Maris facie Campi liquentes. Maris unda. Æquor. Campi sali Rorem latè dispergit amarum.

Arua Neptunia. Gurges, *pro mari*, vt; Tollimur i cœlum curuato gurgite. Marmor. Neptunus. Oceanu Pontus. pelagus. Salum. Fretum. Altum. Profundum Cærula. Tentare Thetyn ratibus. Per maxima Ne stagna viam scindens. Vada cærula.

MARITVS.

Coniux.

MARMOR.

Lapis Parius.

MATER.

Genitrix. Alma parens.

MARS.

Mauors. Arma Martis. Bellipotens. Gradiuus. Gradiuus rex. Gradiuumque patrem Geticis qui præsidet aruis. Bellator Deus.

MEDICINA.

Cui ipse suas artes sua munera lætus Apollo dab Scire potestates herbarum vsumque medendi.

Multa manu medica, Prœbique potentibus her Nequicquam trepidat.

MEDEA.

Cum cernam Colchida matrem Anxia sollicitis m ditantem vulnera natis.

MEMBRA.

Artus.

MEMBRVM GENITALE.

Genitale aruum.

MEMNON.

Auroræ filius. Et nigri Memnonis arma.

MERCVRIVS DEVS.

Maia genitus. Cyllenius. Interpres Diuûm. Materno
eniens ab auo Cylleniæ proles.

MERCVRIVS STELLA.

Quos ignis cœli Cyllenius erret in orbes.

MERIDIES.

Ad medium conuersa diem. Nam medijs feruoribus
rior instat (*sc. Oestrum.*) Medium sol igneus orbem
userat. Sol medium cœli conscenderat igneus orbem.
m medias operum partes euectus erat sol. Medios cũ
accenderit æstus. Cum sitiunt herbæ & pecori iam
atior vmbra est.

MINOS.

Gortynius Heros.

MINERVA.

Pallas. Diuæ armipotentis ad aram procumbit. Ar-
potentis belli præses Tritonia virgo.

MOLA.

ruges salsæ.

MOLARIS.

apis incusus. (*rudis, non dedolatus.*)

MONS.

laga pinea montis. Saxi deiectæ vertice capræ. Ar-
terrarum. Tonitruque tremiscunt ardua terrarum,
montes. Supercilium cliuosi tramitis. Iuga montis.
ula aërij montis. Excelsus vertex montis. Capita
ra montis. Ardua montis deserta. Summus vertex
tis. Claustra montis.

MONSTRVM.

ortentum. Prodigium.

MORBVS.

anguor. Corporeæ pestes.

MORS.

thum. Mortis imago. Via mortis. Inclementia mor-
Et calor infuso decedit frigore mortis. Obitus dif-
. Atra dies. Funus. Inexorabile fatum. Extrema
Finis æui. Somnus ferreus. Æterna nox. Parcarum

MORTARIVM.

Lapidiſque cauum demittit in orbem.

MVLTITVDO.

Manus. vt: Omniq́ue manu ſtipata meorum Inſe quar. Corona. vt; Muros varia cinxere corona. Cune vt; Denſi cuneis ſe quiſque coactis, Agglomerant. C neùs theatri.

MVNDVS.

Corpus mundi. Prima naſcentis origo mundi. Or Diuerſæ partes orbis. Terrarum orbis. Immenſus te orbis.

MVSÆ.

Phœbi chorus omnis. Pierides.

Tecumq́ue fauentes. In noua Pierio properent à ſ te ſorores. Quare Pierij laticis decus ite ſorores.

N.

NARCISSVS.

Narciſſi lacryma.

NAVFRAGIVM.

Funus. Quibus tot funera paſſis. *Naufragium f vocat, id eſt, meram mortem.*

NAVIS.

Phaſelus. Puppis. Rates. Carina. Abies vncta. T caua. Cymba. Lembus. Simul accipit alueo inge Æneam. Prora. Biremis. Nauigium. Pinus, *pro nau teria pro re confecta.*

NAVTA.

Nauita. Nauis ductor. Rector nauis. Guber Magiſter. Vector. Namque gubernaclum multa vi reuulſum, Cui datus hærebam cuſtos, curſuſque bam.

NEAPOLIS.

Parthenope.

NEPTVNVS.

Saturnius domitor maris. Deus maris. Frater Iu

NIDVS.

Antiquaſque domos auium. Alta cubilia.

NIX.

Terra informis aggeribus niueis. Gaudetq́ue vertice ſe attollens pater Apenninus ad auras.

NOX.

Noctem ducentibus astris. Frigida noctis vmbra. Obscurum noctis.

NVBES.

Nebula. Nubila. Ingens arcus. vt; Et bibit ingens arcus, *id est, nubes quæ videtur humorem attrahere sereno cœlo.* Sol pallentes discutit vmbras. Nimbus pro nube. vt; 8. Æn. Tonitru cum rupta corusco Ignea rima micans percurrit lumine nimbos.

NVMIDÆ.

Nomadum genus. Pastores Libyæ. Nomadum, Tyranni. Omnia secum Armentarius Afer agit, tectumque laremque.

NVPTIÆ.

Coniugium. Connubium. Thalamus. Hymenæi. Tedæ. Lectus iugalis. Vinclum iugale. Nox iugalis.

O.

OCVLVS.

Lumina, pro oculis. Ocellus. Oculorum orbes. Sanguineam voluens aciem, (*id est flammantes oculos*) Visus.

OCCASIO.

Haud tanto cessabit cardine rerum.

ODOR.

Nidor. Aura dulcis Halitus.

OESTRVM GENVS VESPARVM.

Asylus.

OFFICIVM.

Munus. Pro te tua munera obibo.

OLEA.

Radix oleagina. Sylua Palladia. Rami Palladis. Rami oleæ Ramus oliuæ. Pacisque manu prætendere ramos. Oliua.

OLEVM.

Teritur Sicyonia bacca trapetis. Oliuum. Guttæ Palladij oliui.

ONVS.

Pondus. Fascis. Ego hoc te fasce leuabo.

ORACVLVM.

Neque te Phœbi Cortina fefellit.

Fatorum arcana. Fatorum ordo. Sortes. Responsa fatalia. Vatum prædicta. Augurium Diuûm. Iussa Deorum.

ORGIA.

Sacra Bacchi Nocturnusq; vocat clamore Cytheron.

ORPHEVS.

Threicius sacerdos.

ORIGO.

Caput. Principium. Vnde noua ingressus hominum experientia cœpit.

OVIS.

Bidens. Bidentes Lanigeræ. Lanigeræ pecudes. Balantum grex. Lanigeri greges

OVILE.

Caula. Septum.

P.

PADVS.

Padi ripæ. Liquentia flumina Padi. Fluuiorum rex Eridanus. Eridani amnis.

PANIS.

Ceres. Dona laboratæ Cereris.

Nec grauidos Cereris dicam contingere fœtus.

PÆDAGOGVS.

Magister. Custos. Comes impubis Iuli.

PARIS.

Et victus magni iacet Hectoris vltor, *id est, Paris qui Achillem interemit.* Phrygius Pastor. Dardanius adulter

PASCVA.

Pastus. In pastus tendit equus. Pabula. Propulit è stabulis ad pabula læta capellas.

PASTOR.

Armentarius. Magister pecoris Cui regia parent armenta, & latè custodia credita campi. Custos ouis, Gregis custos. Custos stabuli. Custos pecudum.

PATER.

Parens. Genitor.

PATRIA.

Patriæ fines. Patrij fines. Limina patriæ sedis. Littora patriæ. Mœnia patriæ.

Patria terra. Patriæ oræ. Vrbs paterna. Sedes paterna. Vrbs patria. Terra altrix. Cunabula gentis.

Qui genus? vnde domo? (id est quæ patria est vobis.) Antiquam exquirite matrem. Quæ nos à stirpe parentum prima tulit tellus.

PA

PAVPERTAS.

Pauperies. Et duris vrgens in rebus egestas. Tum res inopes Euander habebat. Res fractæ. Res tenues. Res egenæ. Res fluxæ.

PECTVS.

Latebræ animæ. Crates pectoris. Spiramenta animæ.

PECVS.

Genus pecudum.

PECVNIA.

Aes.

PEDITES.

Acies pedestris. Nimbus peditum.

PELLIS.

Tegmen immane leonis. Vide Cutis.

PENELOPE.

Ecce Ithaci coniux semper decus Icariotis.

PES.

Planta. Ah tibi ne teneras glacies secet aspera plantas. Crus molle.

PESTIS.

Lues vdo sublapsa veneno. Letifer annus. Corruptus cæli tractus. Contagia. Tabum. Hic quondam morbo cæli miseranda coorta est tempestas, totoque autumni incanduit æstu.

PIGER.

Inertia corda mirantur. Ignauus.

PINNÆ.

Minæque murorum ingentes.

PISCIS.

Genus omne notantûm. Genus æquoreum. Gens humida ponti. Maris immensi proles. Nimium est auidum pecus Amphitrites.

PLANETÆ.

Palantesque polo stellas.

PLEIAS.

Maia. Taygeta.

PLVTO.

Stygius rex. Stygius pater. Stygius frater. Infernus Dis ater.

PLVVIA.

Imber. Nimbus. Immensum agmen aquarum. Tempestas pluuiæ.

POCVLVM.

Crater. Carchesia. Cymbia. Ingens argentum. Et sacer impleuit dextram scyphus.

POENA.

Supplicium.

POETA.

Vates. Amicus musis. Musarum comes. Cui carmina semper, Et cithare cordi.

POLYXENA.

Priameia virgo.

POMVM.

Malum.

POPVLVS ARBOR.

Herculeæque arbos vmbrosa coronæ. Vmbra populea. Populea velatur fronde iuuentus. Populeæ frondes.

POSTERITAS.

Nepotes. Minores. Spes gentis. Æuum sequens.

PRJAPVS.

Illi falce Deus colitur non arte politus. Custos furum atque auium. Tutela Priapi.

PRINCEPS.

Æneas primique Duces. Primorum manus. Delectos populi ad proceres. Ductores primi.

PROCELLA.

Hyems atra. Ruina cœli.

PRORA.

Rudens. Frons nauis.

PROSERPINA.

Nec te nequicquam lucis Hecate præfecit Auernis. Hi Dominam Ditis thalamo deducere adorti.

PVELLA.

Nympha.

PVLLJ.

Progenies parua. Fœtus.

PVLVIS.

Puluera nubes. Mistoque vndantem puluere fumum.

PVRPVRA.

Tyrius rubor. Vestis purpurea. Ostrum. Fulgenti murice vestis. Ferrugine clarus Ibera. Tyrio conspectus in ostro.

PYRRHVS.

Pelides. Neoptolemus. Regnum Neoptolemi.

R.

RAMI.

Frondea tecta. Frondentia hospitia. Frondes densæ. Comæ. Brachia. Ramea fragmenta. Arbuta frondentia.

REMI.

Agmen remorum. Læuas stringat sine palmula cautes *Extrema pars remi in modum palmæ formata.)* In lento luctantur marmore tonsæ, (*à tondendis fluctibus dictæ.*)

RETE.

Casses. Plagæ. Lina humida. Pedicæ.

RICTVS.

Ingens oris hiatus.

ROBVSTVS.

Viribus audax. Dum melior vires sanguis dabat. Et mihi quæ fuerint iuuenili in corpore vires. Dijs quanquam geniti atque inuicti viribus essent. Viribus fidens. Contraria Seræque ad fortia vires, (*id est, tardæ propter senectutem.*

Torpent infractæ ad prælia vires. Non corpore notæ sufficiunt vires.

ROGVS.

Pyra. Ignis. Vt; Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus.

ROMA.

Altæ Mœnia Romæ. Magna Mauortis vrbs. Tellus Romula. Romana mœnia. Romanæ arces. Romana oppida. Romana palatia. Mauortia mœnia. Romana tellus.

ROMANI.

Romulidæ. Gens Romana. Romana propago. Prisci Quirites.

ROMVLVS.

Quirinus.

ROTA.

Axis. Orbis ferratus.

RVDERA.

Hic vbi disijectas moles, auulsaque saxis Saxa vides.

RVSTICVS.

Agricola. Agrestis. Belloque animos accendit agrestes. Colonus. Veteres migrate coloni. Pubes agrestis. Arator.

S.

SACERDOS.

Interpres Diuûm hominumque. Sacratum caput. Cererique sacrum Polybeten. Os diuinum.

SACRIFICIVM.

Sacra annua. Honor Deorum. Sacra Deûm. Lucos vocet hostia pinguis in altos.

SAGITTA.

Arundo. Iaculum Ferrum volatile. Cornus stridula. Telum. Tela. Spicula. Missile.

SANGVIS.

Ros sanguineus. Ille vomens calidum de pectore flumen. Sanguineæ guttæ. Reddit specus atri vulneris vndam spumantem, (*id est, copiam sanguinis in modum vndæ fundebat ex vulnere.*) Sanguinis ille vomens riuos cadit. Cruor.

SANIES.

Atrum tabum.

SAPIENS.

Maturus animi. Consilijs habitus non futilis auctor. Cui melior sententia menti.

SARMENTVM.

Ramea fragmenta.

SATVRNVS.

Saturnia regna. Aurea securi quis nescit secula regis.

SAXVM.

Ingens fragmen montis. Pars montis Scopulus. Cautes. Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes. Rupes. Capita aspera montis. Saxea pila.

SCORPIVS STELLA.

Chelæ sequentes Erigonem.

SCVTVM.

Clypeus. Parma. Vmbo. Ancyle. Pelta.

SCYLLA.

Scyllæa rabies. Per mare cæruleum trahitur Niseia virgo. Canes marini. Canes cærulei. Candida succinctam latran-

latrantibus inguina monstris.

SCYTHIA.

Arua Getica. Deserta. Getarum, Scythiæ niues, Riphææ arces. Oræ Hyperboreæ. Arua Riphæis nunquam viduata pruinis.

SCYTHÆ.

Gentes Scythiæ. Acer Gelonus. Bisaltæ. Talis Hyperboreo septem subiecta trioni, Gens effrena virûm Riphæo tunditur Euro.

SEDES.

Sedile. Intus aquæ dulces, viuoque sed ilia saxo. Gramineoque viros locat ipse sedili. Sella.

Inde alias animas, quæ per iuga longa sedebant.

SEGES.

Luxuries segetum. Herba frumenti. Molli flauescit campus arista (*de matura segete.*)

SENEX.

Grauis annis. Longæuus. Longæuus parens. Fessus ætate. Confectus ætate. Obsitus æuo. Maximus æuo.

Sed cum gelidus tardante senecta Sanguis hebet, frigentque effœtæ in corpore vires. Æmula nec dum Temporibus geminis canebat sparsa senectus.

SENTES.

Horrentes rubi. Hirsuti vepres.

SEPULCHRUM.

Tumulus. Agger compositus tumuli.

Honos tumuli. Ingens aggeritur tumulo tellus. Bustum. Funus.

SEPTENTRIO.

Hyperboreæ oræ. Axis. Aquilo. Gelidique sub ætheris axe. Arctos. Septentriones.

SERICUM.

Velleraque vt folijs depectant tenuia Seres.

SERPENS.

Anguis. Coluber Chelydrus. Hydrus. Vipera.

SERPENTIS CAUDA.

Immensi orbes. Squameus in spiram tractu se colligit anguis. Cum medij nexus extremæque agmina caudæ soluuntur. Tardosque trahit sinus vltimus orbes.

Aluo tenus ima per orbes, Squameus intortos sinuat vestigia serpens. Longos det corpore tractus. Seque-

in

in sua membra plicantem. Sinuosa volumina versans. Nexans se nodis.

SERRA.

Arguta lamina serræ.

SERVVS.

Famulus Minister. Famulumque manus, Troianaque turba.

SYBILLA.

Phœbi Triuiæque sacerdos. Deiphobe Glauci. Vates Amphrysia. Longæua sacerdos.

SIBYLLÆ ANTRVM.

Sedes Sibyllæ. Horrendæ secreta Sibyllæ. Vnde ruunt totidem voces, responsa Sibyllæ. Excisum Euboicæ latus. Arces, quibus altus Apollo præsidet,

SICILIA.

Sicula tellus. Sicania. Sicanio prætenta sinu iacet insula contra Plemmyrium. Sicula ora. Insula Sicanium iuxta latus. Æoliamque Erigitur Liparem, fumantibus ardua saxis. Sicani fines. Sicani portus. Montes Siculi. Siculæ regiones. Cyclopum agri. Cyclopum oræ. Trinacria.

SICVLVM MARE.

Freta Sicaniæ. Trinacrium littus. Trinacria vnda. Sicani fluctus.

SIMOIS.

Vndæ Simoæ. Vndæ Simoentis. Amnis Hectoreus.

SIRIVS.

Canis æstifer. Sirius ardor.

SOL.

Clarissima lumina Solis. Rapidi potentia Solis. Plaga Solis. Facies Solis.

Radij Solis. Solis equi. Hyperionis ardor. Phœbus. Frater lunæ. Phœbea lampas. Equi Phaëthontis. Titan. Titania astra.

SOMNIVM.

Imago turbida. Insomnia falsa. Multa modis simulacra videt volitantia miris. Somni, *pro somnijs*. In somnis ecce ante oculos mœstissimus, Hector Visus adesse mihi. Per somnum vatis imago visa.

SOMNVS.

Sopor. Quies languida pressit nocte oculos. Alta quies.

SONVS.

Sonitus. Sonor. Stridor. Fragor. Clamor.

SOROR.

Germana. Cara ſororum pectora.

SPICARVM MANIPVLVS.

Cerealis culmi merges.

SPONSA.

Quid ſoceros legere & gremijs abducere pactas (*id eſt ſponſas.*)

STATVA.

Diuûm ſimulacra. Stabunt & parij lapides ſpirantia ſigna. Effigies ſacræ Diuûm. Viui de marmore vultus. Ianique bifrontis imago veſtibulo aſtabat. Tibique oſcilla ex alta ſuſpendunt mollia pinu (*id eſt, paruas imagines*)

STELLA.

Sidus. Sidera cœli Sidera mundi. Aſtra ignea. Aſtrorum ignes. Noctis orientia ſigna.

STRATAGEMA.

Furta paro belli. Armorum doli.

STYX.

Stygius lacus. Lucus Stygius. Regna inuia viuis. Stygia palus. Stygia vnda. Stygiæ aquæ. Stygij caput implacabile fontis. Flumina Stygij fratris. Ripæ torrentes pice.

SVDES.

Stipites grauidi nodis. Torris obuſtus. Vallus. Robur acutum.

SYLVA.

Lucus. Nemus. Vmbræ altorum nemorum. Amœna vireta Fortunatorum nemorum. Saltus. Nemorum conuexa. Iuga nemorum.

T.

TAPETVM & TAPETE.

Tapetes picti. Aulæa. Stratum oſtrum.

TELVM.

Cornus ſtridula. Telorum ſeges ferrea. Ferreus imber. Tempeſtas telorum. Leuato lucida ferro ſpicula. Phalarica. *Vide Sagitta.*

TEMERARIVS.

Præceps animi. Fidens animi atque in vtrumque paratus.

Paratus. Quo moriture ruis, maioraque viribus audes.

TEMPESTAS.

Cæruleus supra caput astitit imber. Facies maris aspera. Omnes pelagique minas, cœlique ferebat. Mare tumidum. Pericula maris. Sæpe furores Compressi, & rabiem tantam cœlique marisque. Hyems ponti aspera.

TEMPLVM.

Delubrum Delubra Deûm summa.

Perque domos & religiosa Deorum limina. Non vnquam violata manu sacraria Diuæ. Arx sacrata. Sacrata sedes. Sacra fastigia. Ductos alta ad donaria currus, (*ad templa, vbi dona collecta reponuntur*) Media testudine templi.

TEMPVS.

Longa dies. Magnus seclorum nascitur ordo. Ætas.

TENEBRÆ.

Caligo. Spissæ vmbræ. Nox ingens. Tacitæ per amica silentia lunæ, littora nota petens (*id est non lucentis Lunæ.*)

TERRA.

Tellus. Humus. Solum Gremium terræ. Gremium magnæ coniugis. Mutata ignorent subito ne semina matrem. Cum semel in syluis imo de stirpe recisum Matre caret.

Agnam Æneas matri Eumenidum (*id est nocti*) magnæque sorori (*id est terræ*) Ense ferit.

TERRÆ MOTVS.

Terræ tremor. Insolitis tremuerunt montibus Alpes.

THEATRVM.

Alta theatri Fundamenta locant. Mediaque in valle theatri circus erat. Cunei theatri. Consessus caueæ. Ingens cauea. (*Cauea locus est in theatro, vbi populus conclusus spectat.*)

THEOCRITVS.

Pastor Siculus. Ascræus senex. Ascræumque cano Romana per oppida carmen.

THESSALIA.

Bis sanguine nostro Æmathiam & Æmi pinguescere campos. Æmathiæ portus.

TIMOR.

Formido, Horror, Metus, Pauor, Tremor.

TONI-

TONITRU.

Dum flammas Iouis & sonitus imitatur olympi.

TORQUIS.

Flexilis obtorti circulus auri. Et molli subnectit circulus auro. Tortile aurum colli.

TROCHUS.

Torto volitans sub verbere turbo. Volubile buxum mirata. *(id est, turbinem ex buxo factum.)*

TROIA.

Troiæ alta mœnia. Iliaci campi. Teucria. Arx alta Priami. Troiæ mœnia. Vrbs Iliaca. Ilia tellus. Pergama. Regnum Priami. Ilium superbum. Priami imperium. Rhetæum littus. Rhetææ oræ.

TROIANI.

Æneadæ. Gens Hectorea. Gens Dardania, Laomedonatæ, Iliaca, Pergamea, Troiana. Gens Æneadum. Dardanidæ duri. Troia profecti. Troiana iuuentus. Dardanij coloni. Laomedontia pubes. Dardana pubes. Phryges. Troiana turba. Turba Phrygum. Iliadum turba. Hectorei socij. Troiugenæ. Iliades. Troes Teucri. Troades. Dardanidum matres.

TUBA.

Buccina. Cornua ærea. Aes canorum. Aes sonorum. Aes cauum. Martius æris canor. Caua concha.

TURNUS.

Audax Rutulus. Daunius Heros. Rex Rutulus.

TYBERIS.

Pater Tyberinus. Tyberina ostia. Thuscus amnis. Tyberini fluminis vnda. Tyberinum flumen. Tyberina fluenta. Tybridis vnda. Corniger. Hesperidum fluuius regnator aquarum.

TYRUS.

Vrbs Tyria. Tyriæ arces. Regna Tyri. Ditissimus agri Phœnicum. Tirij coloni.

V.

UACCA.

Bucula. Iuuenca. Vitula.

UALEDICTIO.

Hæc genitor digressu dicta supremo Fundebat.

UBERA.

Mammæ pressæ. Papilla.

VELA.

Carbaſus. Sinus ſiniſtri & dextri.

VENATOR.

Vaſtator ferarum. Debellator ferarum.

VENENVM.

Fallax herba veneni occidet. Armatam (*Sagittam*) ſæui felle veneni. Nigri cum lacte veneni. Virus.

VENTVS.

Auræ ſpirantes. Ventoſi murmuris auræ. Flabra. Non flabra neque imbres conuellunt. Flamina. Ferunt ſua flamina claſſem. Flatus. Murmura cæca. Cori hyberni. Animæ. Quantum ignes animæque valent. (*id eſt venti & folles*) Vis animæ.

VENVS.

Mater Acidalia. Dionæa mater, Citherea. Amathuſia. Parens Æneæ. Diua creatrix.

VERAX.

Namque mihi fallax non ante repertus. Tibi maxima rerum verborumque fides Credo equidem, nec vana fides. Si qua fides animum, ſi veris implet Apollo.

VESTA.

Ignis æternus. Vigilemque ſacrauerat ignem. Excubias Diuûm æternas. Rapiuntque focis penetralibus ignem. Canæ penetralia veſtæ.

VESTIBVLVM.

Primum limen.

VESTIGIVM.

Signum viæ. Indicium viarum.

VESTIS.

Tunica. Velamen. Chlamys. Lena. Conſertum tegmen ſpinis.

VIA.

Semita. Trames. Callis. Orbita. Anguſta viarum. Regio viarum. Meta viarum. Iter.

VIATICVM.

Auxiliumque viæ veteris tellure recludit theſauros.

VICTIMA.

Hoſtia.

VINEA.

Vineta.

VINVM.

Bacchus. Bacchi Maſſicus humor (*id eſt, Vinum Campanum*)

uum)Falernum. Baccheia dona. Latices Lenæi. Lenæum Ibat honorem. Iacchus. Regales inter mensas laticemque Lyæum. Massica Bacchi munera. Laticum libauit honorem. Poculaque inuentis Acheloia miscuit vuis. Munera Bacchi. Liber. Pocula vitea.

VIR.

Hinc vbi iam firmata virum te fecerit ætas.

VIRGO.

Innuptæ puellæ. Facies virginea. Virginitatis amorem Intemerata colit.

VITA.

Æuum. Lucis dira cupido (*id est vitæ*) Pars vltima vitæ. Lumina vitæ.

VITIS.

Pampineæ vmbræ. Dulci namque tumet nondum viticula Baccho.

VITTA.

Crinale aurum.

VLYSSES.

Æolides. Proles Laërtia.

VMBRA.

Vbi diues opacat Ramus humum. Nunc altæ frondes & rami matris opacant. Tenebræ nemorum.

VNGVES.

Pedes vnci.

VRBS.

Oppida.

VVLCANVS.

Mulciber. Ignipotens. Vulcani domus. Pater Lemnius.

VVLTVS.

Facies. Ora. Obtutus.

Z.

ZITHVM.

Et pocula læti Fermento atque acidis imitantur vitea sorbis.

ZODIACVS.

Obliquus qua se signorum verteret ordo. Per duodena regit mundi Sol aureus astra.

ZONA.

Zona frigida.

Quam

Quam (*Zonam torridam*) circum extremæ dextra leuaque trahuntur. Cærulea glacie concretæ atque imbribus atris.

ZONA TEMPERATA.

Has inter mediamque, duæ mortalibus ægris Munere concessæ diuûm.

ZONA TORRIDA.

Quinque tenent cœlum Zonæ, quarum vna corusco Semper Sole rubens, & torrida semper ab igni.

Si quem extenta plagarum Quatuor in medio dirimit plaga Solis iniqui.

FINIS.

INDEX

INDEX VIRGILIANORVM SYNONYMORUM iuxta ordinem alphabeti.

A.

Acheron, 367
Achilles, ibid.
Æneas, ibid.
Æolus, ibid.
Æquinoctium, ibid.
Aër, ibid.
Aër infectus, ibid.
Æs, ibid.
Æstas, ibid.
Æstus, ibid.
Æther, ibid.
Æuum, ibid.
Africa, ibid.
Agamemnon, ibid.
Agaso, ibid.
Ager, ibid.
Agger, ibid.
Agmen, ibid.
Ahenum, ibid.
Ala, 369
Alba, ibid.
Alecto, ibid.
Alpes, ibid.
Alpheus, ibid.
Aluearia, ibid.
Aluus, ibid.
Ambrosia, ibid.
Amor, ibid.
Andromache, ibid.
Anima, ibid.
Animæ, ibid.
Annus, ibid.
Antrum, ibid.
Anus, 370
Apollo, ibid.
Aqua, ibid.
Aquila, ibid.
Arabia, ibid.
Arcus, ibid.
Arena, ibid.
Argentum, ibid.
Artifex, ibid.
Arundo, ibid.
Arx, ibid.
Ascanius, ibid.
Asia, ibid.
Athenienses, ibid.
Auaritia, ibid.
Auis, ibid.
Aurum, 371
Auriga, ibid.
Aurora, ibid.
Autumnus, ibid.

B.

Bacchus, ibid.
Barba, ibid.
Bellum, ibid.
Bellator, ibid.

Biuium,

Biuium, 372
Boreas, ibid.
Bos, ibid.
Bubo, ibid.

C.

Cacumen, ibid.
Cachinnus, ibid.
Cadauer, ibid.
Caduceus & um, ibid.
Cæcus, ibid.
Caieta, ibid.
Cœlum, ibid.
Cœptum, 373
Calamitas, ibid.
Calcar, ibid.
Calceus, ibid
Campus, ibid
Candela, ibid.
Capitolium, ibid.
Capellæ, ibid.
Caper, ibid.
Carthago, ibid.
Caſeus, ibid.
Caſſandra, ibid.
Caſtra, ibid.
Cauerna, 374
Cerberus, ibid
Ceres, ibid.
Cete, ibid.
Charon, ibid.
Chaſma, ibid.
Ciconia, ibid.
Circe, ibid.
Coitus, ibid.
Commodum,publicũ, ib.
Conſanguinitas, ibid.
Corcyra, ibid.
Corona, ibid.
Conſcientia, ibid.
Cras, ibid.
Creta, ibid.
Creuſa, 375
Crimen, ibid.
Crocus, ibid.
Crudelis, ibid.
Cumæ, ibid.
Cupido, ibid.
Cupreſſus, ibid.
Currus, ibid.
Cutis, ibid.
Cygnus, ibid.
Cybele, ibid.
Cyclopes & Gigantes, ib.

D.

Damnatus, 376
Dardanus, ibid.
Daunus, ibid.
Delos, ibid.
Diana, ibid.
Dido, ibid.
Dies, ibid.
ſub Dio, ibid.
Dij, ibid.
Diligentia, ibid.
Diomedes, ibid.
Domus, ibid.

E.

Ebur, ibid.
Ebrius, ibid.
Eclipſis, 377
Echo, ibid.
Eloquentia, ibid.
Elyſium, ibid.
Eques, ibid.
Equus, ibid.
Euander, ibid.
Eumenides, ibid.
Excidium, ibid.
Exercitus, ibid.
Exul, 378

F.

Falx, ibid.
Fames, ibid.
Pauor, ibid.

Fax, ibid.
Fera, ibid.
Ferrum, ibid.
Fidelis, ibid.
Filia, ibid.
Filius, ibid.
Fimbria, ibid.
Fiſtula, 379
Fluctus, ibid.
Fluuius, ibid.
Fodinæ, ibid.
Fœmina, ibid.
Folium, ibid.
Fons, ibid.
Forceps, ibid.
Fores, ibid.
Formoſus, ibid.
Frater, ibid.
Fraus, ibid.
Frenum, 380
Frigus, ibid.
Fructus, ibid.
Frumentum, ibid.
Fulgur, ibid.
Fulmen, ibid.
Funis, ibid.
Furiæ, ibid.

G.

Galea, ibid.
Gallus gallinaceus, ibid.
Ganymedes, ibid.
Gemma, 381
Genus, ibid.
Genu, ibid.
Gladius, ibid.
Græci, ibid.
Græcia, ibid.
Grando, ibid.

H.

Haſta, ibid.
Hecuba, ibid.
Helena, ibid.
Helicon, ibid.
Hercules, ibid.
Hermione, ibid.
Heſiodus, ibid.
Hetrutia, ibid.
Hiatus, 382
Hirundo, ibid.
Hydra, ibid.
Homo, ibid.
Homo procerus, ibid.
Hoſtis, ibid.
Humeri, ibid.
Hyems, ibid.

J.

Ida mons, ibid.
Ignis, ibid.
Ignis elementaris, ibid.
Illyria, 383
Imago, ibid.
Imperium, ibid.
Infernus, ibid.
Inſulæ, ibid.
Inuidia, ibid.
Ira, ibid.
Iris, ibid.
Italia, ibid.
Itali, 384
Iuno, ibid.
Iupiter, ibid.
Iuturna, ibid.
Iuuenis, ibid.
Iuuentus. ibid.

L.

Lac, ibid.
Lacrymæ, 385
Lana, ibid.
Lapis, ibid.
Larua, ibid.
Latium, ibid.
Lectus, ibid.
Leges, ibid.
Lethe, ibid.

Libya.

Libya,	ibid.	Neapolis,	ibid.
Linter,	ibid.	Neptunus,	ibid.
Lis,	ibid.	Nidus,	ibid.
Longus,	ibid.	Nix,	ibid.
Lucifer,	ibid.	Nox,	389
Luna,	ibid.	Nubes,	ibid.
Lydi,	ibid.	Numidæ,	ibid.
M.		Nuptiæ,	ibid.
Maculæ,	386	O.	
Magiſtratus,	ibid.	Oculus,	ibid.
Malus,	ibid.	Occaſio,	ibid.
Manus,	ibid.	Odor,	ibid.
Mare,	ibid.	Oeſtrum,	ibid.
Maritus,	ibid.	Officium,	ibid.
Marmor,	ibid.	Olea,	ibid.
Mater,	ibid.	Oleum,	ibid.
Mars,	ibid.	Onus,	ibid.
Medicina,	ibid.	Oraculum,	ibid.
Medea,	ibid.	Orgia,	390
Membra,	ibid.	Orpheus,	ibid.
Membrum genitale,	387	Origo,	ibid.
Memnon,	ibid.	Ouis,	ibid.
Mercurius Deus,	ibid.	Ouile,	ibid.
Mercurius ſtella,	ibid.	P.	
Meridies,	ibid.	Padus,	ibid.
Minos,	ibid.	Panis,	ibid.
Minerua,	ibid.	Pædagogus,	ibid.
Mola,	ibid.	Paris,	ibid.
Molaris,	ibid.	Paſcua,	ibid.
Mons,	ibid.	Paſtor,	ibid.
Monſtrum,	ibid.	Pater,	ibid.
Morbus,	ibid.	Patria,	ibid.
Mors,	ibid.	Paupertas,	391
Mortarium,	388	Pectus,	ibid.
Multitudo,	ibid.	Pecus,	ibid.
Mundus,	ibid	Pecunia,	ibid.
Muſæ,	ibid.	Pedites,	ibid.
N.		Pellis,	ibid.
Narciſſus,	ibid.	Penelope,	ibid.
Naufragium,	ibid.	Pes,	ibid.
Nauis,	ibid.	Peſtis,	ibid.
Nauta,	ibid.	Piger,	ibid.

Pinnæ,	ibid.	Sapiens,	ibid.
Piscis,	ibid.	Sarmentum,	ibid.
Planetæ,	ibid.	Saturnus,	ibid.
Pleias,	ibid.	Saxum,	ibid.
Pluto,	ibid.	Scorpius stella,	ibid.
Pluuia,	ibid.	Scutum,	ibid.
Poculum,	392	Scylla,	ibid.
Pœna,	ibid.	Scythia,	395
Poëta,	ibid.	Scythæ,	ibid.
Polyxena,	ibid.	Sedes,	ibid.
Pomum,	ibid.	Seges,	ibid.
Populus arbor,	ibid.	Senex,	ibid.
Posteritas,	ibid.	Sentes,	ibid.
Priapus,	ibid.	Sepulchrum,	ibid.
Princeps,	ibid.	Septentrio,	ibid.
Procella,	ibid.	Sericum,	ibid.
Prora,	ibid.	Serpens,	ibid.
Proserpina,	ibid.	Serpentis cauda,	ibid.
Puella,	ibid.	Serra,	396
Pulli,	ibid.	Seruus,	ibid.
Puluis,	ibid.	Sibylla,	ibid.
Purpura,	ibid.	Sibyllæ antrum,	ibid.
Pyrrhus,	393	Sicilia,	ibid.
R.		Siculum mare,	ibid.
Rami,	ibid.	Simois,	ibid.
Remi,	ibid.	Sirius,	ibid.
Rete,	ibid.	Sol,	ibid.
Rictus,	ibid.	Somnium,	ibid.
Robustus,	ibid.	Somnus,	ibid.
Rogus,	ibid.	Sonus,	397
Roma,	ibid.	Soror,	ibid.
Romani,	ibid.	Spicarum manipulus,	ibid.
Romulus,	ibid.	Sponsa,	ibid.
Rota,	ibid.	Statua,	ibid.
Rudera,	ibid.	Stella,	ibid.
Rusticus,	394	Stratagema,	ibid.
S.		Styx,	ibid.
Sacerdos,	ibid.	Sudes,	ibid.
Sacrificium,	ibid.	Sylua,	ibid.
Sagitta,	ibid.	T.	
Sanguis,	ibid.	Tapetum, & Tapete,	ibid.
Sanies,	ibid.	Telum,	ibid.

Teme-

Temerarius, ibid.
Tempestas, 398
Templum, ibid.
Tempus, ibid.
Tenebræ, ibid.
Terra, ibid.
Terræmotus, ibid.
Theatrum, ibid.
Theocritus, ibid.
Thessalia, ibid.
Timor, ibid.
Tonitru, 399
Torquis, ibid.
Trochus, ibid.
Troia, ibid.
Troiani, ibid.
Tuba, ibid.
Turnus, ibid.
Tyberis, ibid.
Tyrus. ibid.

V.

Vacca, ibid.
Valedictio, ibid.
Vbera, ibid.
Vela, 400
Venator, ibid.
Venenum, ibid.
Ventus, ibid.
Venus, ibid.
Verax, ibid.
Vesta, ibid.
Vestibulum, ibid.
Vestigium, ibid.
Vestis, ibid.
Via, ibid.
Viaticum, ibid.
Victima, ibid.
Vinea, ibid.
Vinum, ibid.
Vir, 401
Virgo, ibid.
Vita, ibid.
Vitis, ibid.
Vitta, ibid.
Vlysses, ibid.
Vmbra, ibid.
Vngues, ibid.
Vrbs, ibid.
Vulcanus, ibid.
Vultus. ibid.

Z.

Zithum, ibid.
Zodiacus, ibid.
Zona, Zona frigida, ibid.
Zona temperata, 402
Zona torrida, ibid.

FINIS.

REFORMATA POESEOS

INSTITVTIO,

Ex. R.P.

IACOBI PONTANI

E.SOC.IESV POTISSI-
MVM LIBRIS CON-
CINNATA.

BREVITER EIVS FI-
*em, Partes, & cuiusque partis proprie-
tates, adhæc quibus rebus verè bo-
num, omnique numero absolu-
tum, ac probabile carmen
efficiatur, edocens.*

OPERA M. IOANNIS BV-
CHLERI à Gladbach, in
Wicradt Præfecti.

DITIO NOVISSIMA PRIO-
ribus, Correctior, auctior. pudicior.

AD LECTOREM CANDIDVM IOANNIS CORNELIADÆ Angli pro Poetica Institutione programma.

Quid sit, & ipsa quibus perfecta Poetica fiat
Partibus, eiusdem diuersa poemata, itemque
Quid deceat, quid non quouis in carmine vatem,
Quæ virtutis ei, vitÿque existat origo.
Cui nouisse libet (vati libuisse futuro (artem
Addecet) hunc emat, hunc legat, omnia tradit ad
Hanc perdiscendam quæ sunt accommoda: linquit
Intactum nihil, in minima quod parte nouello
Iamque incœptanti valeat prodesse Poetæ.
Qua, scripsere quidem multi, ratione, modoque
Omne genus carmen docta splendescat ab arte,
At doctis tritisque diu: Hic documenta tenellis
Proponit, monstratque viam quæ ducit eodem.
Queîs benè perspectis non quod remoretur euntem
Est super: experiaris idem testabere mecum.
Si concisa tamen nimis hæc fortasse putabis,
Quæ tibi Buchlerus breuitatis amore coegit,
Pontani, & Vidæ doctissima consule scripta:
Quod si Scaligerum libeat sociare duobus,
Plura parata putes tibi, quàm sit habere necesse.

VTRVM NASCATVR, an fiat Poeta.

CAPVT. I.

QVanquam Poetica Naturam, siue ingenium maximè desideret, vt ne quid tamen ad perfectionem desit, Artem quoque, & præterea Exercitationem, Imitationem deposcit. Horatius allata quæstione, Naturane an ars plus ad arminis laudem proficeret, alteram ab altera separa- ac diuelli non posse, asseruit.

atura fieret laudabile carmen an arte,
uæsitum est : ego nec studium sine diuite vena,
ec rude quod prosit video ingenium: alterius sic
ltera poscit opem res, & coniurat amicè.

Ars tanquam certissima dux, viam demonstrat: quam ideliter sequemur, nunquam offendemus. Et quamuis n pauca sint, quæ nullis præceptionibus pariuntur, opterea quod à Natura inseruntur, nihilominus eam Naturæ dona ab Arte magistra perficiuntur.

Notatio, & Natura Poetices.

CAPVT. II.

Oetæ nomen παρὰ τὸ ποιεῖν deflexum est. Quam vocem facere & fingere cum interpretentur, Poeta nobis Factor, & Fictor, siue imitator, & Poetica inde Ars faciendi & fingendi, siue imitandi expone- Fingere enim seu effingere est imitari: nempe rem il- uius imago, & similitudo fingitur : & qui imitatur ngit quippiã. Poeta cum non tantũ modo rerũ extã- n formas, & simulacra elegantissimè imitando cõse- ur, & exprimat ; sed insuper non extantiũ, quæ ta- n extare possent, & ita possent (quod quidem magis

 ipsius

ipsius est officium) nouas, & mirificas omnino species, ac similitudines præclaro quodam modo progignat, & tanquam è nihilo res fingendo producat, vtramque illam significationem τῦ ποιεῖν fingere, facere, scilicet peræque ἀντωνομαστικῶς; Poeticæ, sibique propriam fecit. Reliquarum artium nulli, quæ vel factione, vel imitatione constant, nec earum artificibus hoc nomen tribuitur. *Sit ergo Poetica ars hominum actiones effingens, easque ad vitam instituendam carminibus explicans.* Imitatio seu fictio Poeticã ab ijs artibus secernit, quæ imitatione nulla continentur; carmen ab his, quæ tametsi imitantur, & fingunt, vt Dialogi, metrum tamen non adhibent. Idcirco si vel imitatio, vel carmen abfuerit, Poësis, nulla erit. Fabulosa fictio, est tanquam forma, & anima Poëseos, cum fingere magis, quam versificare Poëtam reddant. At vero vsus, quem penes arbitrium est, & ius, & norma loquendi, Poëtas nominare consueuit, qui tantùm norint metra funditare, quique ἐν τῷ μιμεῖσθαι nihil valent. Hos docti versificatores vocant.

De Poetarum ordinibus.

CAPVT. III.

QVatuor potissimum Poëtarũ genera videtur voluisse in Oratore perfecto M. Tullius: Epicos siue Heroicos, Iambographos Tragicos, Lyricos siue Melicos. In quorũ Primo principẽ numerat Homerũ, in Altero Archilochum, in Tertio Sophoclem, in Postremo Pindarum. In libello de opt. gen. Oratorum recensuit Tragicos, Comicos, Epicos, Melicos, Dithyrambicos. Quo loco pro ratione instituti sui in enumerando accuratior, &, vt credibile est, Iambographos Comicorum nomine complexus est: propterea quod in Comœdia Iambi vsus est frequentissimus. Horatius ad Pisones adduxit in medium sex ordines, Heroicos, Elegiacos, Lyricos, Iambicos, Comicos, Tragicos: Dithyrambicos ideo prætermisit, quod ea ætate nemo factitaret id genus poëmata. Quæ diuisiones cum vel Materiam, vel genus carminis tantummodo considerent, non satis Poëtarum discrimina metiuntur. Etsi enim carmen ita à Poëta suscipitur, vt omitere non liceat, ipsius

ipſum tamen honorem, ac nomen Poëtæ, non magis cuiquam conciliat, quam corpus humanum cuipiam dat eſſe hominem, ſi animus conſilij, & intelligentiæ compos defuerit. Quod ſiquis ſecum, attentius perpendat, quid muneris Poëta verus exerceat, nempe hominum actiones imitando exprimere, quæ aut Honeſtæ ſunt & bonæ, aut Inhoneſtæ, & malæ, atque ideo aut laude aut vituperatione afficiendæ: tria potiſſimum poëtarum genera, Epicum, Comicum, Tragicum inueniet.

Quæ materia Poetæ.

CAPVT. IV.

CIcero 1. de Orat. eãdem propè, hoc eſt, æquè amplam, vagam, longe lateque diffuſam Poetæ, quam oratori Materiam ſubiecit, his verbis: *Eſt enim finitimus oratori Poeta, numeris aſtrictior paulo, verborum autem licentia liberior: multis ornandi generibus ſocius ac pœne par. In hoc quidem certe prope idem, nullis vt terminis circumſcribat, aut definiat ius ſuum quominus ei liceat eadem illa facultate, & copia vagari qua velit.* Iam porro notum eſt, quid, & quantum in illa erudítiſſima diſputatione L. Craſſus oratori, id eſt, eloquẽti permiſerit, in quo regnare poſſit eius oratio, Theſin puta, & Hypotheſin, breuiter res omnes. Et ſanè cum hiſtoriam Poëtarum euoluimus, nihil propemodum, ſeu ſupra lunæ orbẽ, & æternum, ſeu infra, & fluxum, caducumq; ſit, aſtricto dicendi genere non comprehenſum, & explicatum videmus Quod cum ita ſit, nihilominus de materia Poëtæ anguſtius, & ad definitionem huius δυνάμεως, vt Plutarchus vocat, atque ad officium Poetæ aliquanto accommodatius diſſerendo, Materia eius præcipue ſunt, Actiones hominum. In his ſiquidem effingendis, & ad vſum, atque commodum vitæ exprimendis eiuſdem cura, labor, induſtria ſe intendit.

Quis ſit Poetæ finis.

CAPVT. V.

POetarum ſcopus eſt Docere, & delectare: per imitationem, & carmen, velut conditiones penitus neceſſarias.

Horatius:

Aut prodesse volunt, aut delectare Poëtæ,
Aut simul & iucunda, & idonea dicere vitæ.

Distinctè, & manifestè Tres fines aducit, quorum po-stremum ipse mox commendat, cæterisque; anteponit.
Omne tulit punctum, qui miscuit vtile dulci.

Vt certum doctrinæ genus intelligerimus, verbum (prodesse) quam (docere) maluit Horatius. Apertius autem in secundo cum dixit: & idonea dicere vitæ.

Quid distent Poema & Poesis.

CAPVT. VII.

POëma est opus ipsum Poëtæ, id nimirum quod effectum est, finis & fructus operæ, atque studij, quod impendit Poëta. Poësis est fictio ipsa, ratione, ac forma Poëmatis, siue industria, atque opera facientis: vt Poema, Poesis, Poeta, hæc tria differant, quomodo tres personæ verbi à quibus oriuntur, πεποίημαι, πεποίησαι, πεποίηται, A prima existit Poema, ab altera Poesis, à tertia Poeta: quasi dicas factum, factio, factor: aut fictum, fictio, fictor. *Poema Ciceroni est metrica scriptio, tam parua, quam magna.* Poesis interdum ipsum etiam habitum, seu artem, Poeticam videlicet ipsam declarat. At Poema nunquam pro Poesi dictum inuenias.

Tres Poematum modi, eorumque Appellationes, & Species.

CAPVT. VII.

PLato de optimo statu ciuitatis lib. 3. omnem orationem Poetarum in tres formas distribuit. Vnam appellat, ἁπλῆν διήγησιν, simplicem, & nudam narrationem: quando videl. res simpliciter, ac nudè continuatione expositionis à Poeta solo commemorantur. Alterum διὰ μιμήσεως γιγνομένην per imitationem efformatam: quoties adhibentur personæ quædam, quæ rem quasi tum ageretur repræsentant, tacente, ac nihil pronuntiante Poeta. Postremam δι' ἀμφοτέρων, quæ ex duabus superioribus conflata, & concreta est, qua vtroque modo permista, simplici narratione, inquam & imitatione præstant Poetæ quod volunt: seu in qua & Poeta ipse loquitur, & personis sermo affingitur.

Singu-

Singulorum modorum Græcæ & Latini Appellationes, cum suis Speciebus, & Poetis.

CAPVT. VIII.

PRimum vocant διηγηματικὸν, ἐξηγηματικὸν, ἀπο-διηγηματικὸν, ἀπαγγελτικὸν, latinè enuntiatiuum, enarratiuum. Quidam προσφορικὸν, etiam nominarunt, id est, pronuntiatiuum: Aristoteles vero ἀμετάβλητον, id est, immutabilem. Ad hunc pertinent, Ecloga.4. Tres primi Georgicorum, & prima pars quarti, Lucretius totus, & alii Species eius Tres: ἀγγελτικὴ, qua sententiæ morales scribuntur, vt fecit Theog. ἱστορικὴ, qua narrationes & genealogiæ, vt est Hesiodi Theogonia. διδασκαλικὴ, qua Philosophia comprehenditur, vt libri Varronis, Empedoclis, Parmenidis, Lucretii. Item Astrologia, vt φαινόμενα Arati, pars Georgicôn Virgil. & similia. Secundum nominant δραματικὸν, hoc est, actiuum, à gestu nempe & actione: δρᾶν enim Dorica lingua valet agere. Etiam dicitur μιμητικὸς, latinè imitatiuus. Item διαλογιτικὸς, aptissimè: nam vsu factum est, vt traheretur ad significandum disputationes διάλογος. Huc rediguntur Eclog. 1.3.5.& 9. Species eius Quatuor apud Græcos, Tragica, Comica, Satyrica, Mimica: apud Romanos, Prætextata, Tabernaria, Attellana, Planipes. Restat tertius, quem nuncupant μικτὸν mistum. Huic dantur Eclog.2.6.8.10. Hic côtinet Iliadem, Odysseam, totam Æneida: ad summam, Poesin Epicam: cuius tamen vim si acrius contemplere, non tam μικτὴν, quam ἐξηγηματικὴν iudicabis. Et Lyricam, qua, si Horatium nostrum spectes (plures enim non habemus) æquè sub primum subijci potest Atque huius Tertiæ formæ παράδειγμα sit primus liber Æneidos Virgilij, in quo Poeta primum ex sua persona in hunc modum exorditur.

Arma, virumque cano, Troiæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lauinaque venit
Littora: multum ille & terris iactatus, & alto,
Vi Superûm, sæuæ memorem Iunonis ob iram:
Multa quoque & bello passus, dum conderet vrbem,

Inferretque Deos Latio: genus vnde Latinum,
Albanique patres, atque altæ mœnia Romæ.
Musa mihi caussas memora, quo numine læso,
Quiduis dolens Regina Deûm, tot voluere casus
Insignem pietate virum, tot adire labores
Impulerit, tantæne animis cœlestibus iræ?
Vrbs antiqua fuit; Tyrij tenuere coloni,
Carthago, Italiam contra, Tiberinaque longè
Ostia, diues opum, studijsque asperrima belli,
Quam Juno fertur terris magis omnibus vnam
Posthabita coluisse Samo, heic illius arma,
Heic currus fuit, hoc regnum Dea gentibus esse,
Si qua fata sinant, iam tum tenditque fouetque.
Progeniem, sed enim Troiano à sanguine duci
Audierat, Tyrias olim quæ verteret arces
Hinc populum latè Regem, belloque superbum
Venturum excidio Libyæ: sic voluere Parcas.
Id metuens, veterisque memor Saturnia belli,
Prima quod ad Troiam pro caris gesserat Argis:
Nec dum etiam caussæ irarum, sæuique dolores
Exciderant animo: manet alta mente repostum
Judicium Paridis spretæque iniuria formæ,
Et genus inuisum, & rapti Ganymedis honores.
His accensa super, iactatos æquore toto
Troias, relliquias Danaûm atque immitis Achillis,
Arcebat longè Latio: multosque per annos
Errabant acti fatis maria omnia circum,
Tantæ molis erat Romanam condere gentem!
Vix è conspectu Siculæ telluris in altum
Vela dabant læti, & spumas salis ære ruebant:
Cum Iuno æternum seruans sub pectore vulnus
Hæc secum:

Deinde iratæ Iunonis personam induit.

———————*Mene incepto desistere victam?*
Nec posse Italia Teucrorum auertere Regem?
Quippe vetor fatis: Pallasne exurere classem
Argiuûm, atque ipsos potuit submergere Ponto,
Vnius obnoxam, & furias Aiacis Oilei?
Ipsa Iouis rapidum iaculata è nubibus ignem,
Disiecitque rateis, euertitque æquora ventis.
Illum exspirantem transfixo pectore flammas

Turbine corripuit, scopuloque infixit acuto,
Ast ego, quæ Diuûm incendo Regina, Iouisque
Et soror, & coniux, vna cum gente tot annos
Bella gero, & quisquam numen Iunonis adoret
Præterea? aut supplex aris imponat honorem?

Qua persona mox deposita, exponit, quid postea egerit: quomodo ad Æolum profecta sit, quale imperium Æolus in ventos habeat. Virgil. verba hæc sunt.

Talia flammato secum Dea corde volutans,
Nymborum in patriam, loca fœta furentibus Astris
Æoliam venit, heic vasto Rex Æolus antro
Luctanteis ventos: tempestatesque sonoras
Imperio premit, ac vinclis & carcere frenat.
Illi indignantes magno cum murmure montis
Circum claustra fremunt, celsa sedet Æolus arce,
Sceptra tenens, mollitque animos, & temperat iras.
Ni faciat: maria, ac terras, cœlumque profundum
Quippè ferant rapidi secum, verrantque per auras,
Sed pater omnipotens speluncis abdidit atris,
Hoc metuens, molemque & monteis insuper altos
Imposuit, Regemque dedit, qui fœdere certo
Et premere, & laxas sciret dare iussus habenas.
Ad quem tum Juno supplex his vocibus vsa est.

Rursus fit Iuno.

Æole (namque tibi Diuûm pater, atque hominum Rex
Et mulcere dedit fluctus, & tollere ventos)
Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat æquor,
Ilium in Jtaliam portans, victosque Penateis,
Incute vim ventis, submersasque obrue puppes,
Aut age diuersas, & disijce corpora Ponto.
Sunt mihi bis septem præstanti corpore Nymphæ,
Quarum quæ forma pulcherrima, Deiopeiam
Connubio iungam stabili, propriamque dicabo:
Omneis vt tecum meritis pro talibus annos
Exigat, & pulcra faciat te prole parentem.

Fit etiam Æolus dum eum Iunoni respondentem imitatur.

Æolus hæc contrà: tuus, ô Regina, quid optes
Explorare labor: mihi iussa capessere fas est.
Tu mihi quodcunque hoc regni, tu sceptra Iouemque
Concilias, tu das epulis accumbere diuûm,

Nymborumque facis, tempestatumque, potentem, &c.

Idem secundo Æneidos pauca ex sua persona præfatus.

Conticuere omnes, intentique ora tenebant.
Inde toro Pater Æneas sic orsus ab alto.

Mox Æneam refert.

Infandum Regina iubes renouare dolorem:
Troianas vt opes, & lamentabile regnum
Eruerint Danai: quæque ipse miserrima vidi,
Et quorum pars magna fui, quis talia fando
Myrmidonum, Dolopumue, aut duri miles Vlysses
Temperet à lachrymis? & iam nox humida cœlo
Præcipitat, suadentque cadentia sidera somnos.
Sed, si tantus amor casus cognoscere nostros,
Et breuiter Troiæ supremum audire laborem,
Quanquam animus meminisse horret, luctuque refugit,
Incipiam: Fracti bello, fatisque repulsi
Ductores Danaûm, tot iam labentibus annis,
Instar montis equum diuina Palladis arte
Ædificant, sectaque intexunt abiete costas:
Votum pro reditu simulant: ea fama vagatur.
Huc delecta virum sortiti corpora furtim
Includunt cæco lateri, penitusque cauernas
Ingentes, vterumque armato milite complent, &c.

Hæc oratio vt nunc Poeta, nunc alii loquantur, tota Iliade, & Odyssea, tota itidem Æneide custoditur. Ille Poeta maximè commendandus, qui quam minimum loquitur ex sua persona, perpetuoque imitatur: cum eius laus potissimum in imitatione consistat.

De Exercitatione, & modo scribendi.

CAPVT. IX.

QVi sine multa exercitatione, sine diligenti optimorum poetarum imitatione (vt alia non pauca prætereã) se magnam laudem adepturũ sperat, is non tam imprudens, quã impudẽs censeri ritè potest. Laborandum non est, vt multos quotidie versus eructemus, paucos velim, & quam potest fieri optimos: Quod sine meditatione, cura, cunctatione, & mora non erit. Verum quid inde commodi nascatur, docet Quintil. lib. 10. cap. 3. *Cito scribendo non fit, vt bene: bene scribẽdo fit,*

sit, vt cito scribamus. Primum hoc constituendũ est, *vt quam optimè scribamus, celeritatem dabit consuetudo.* Stylus est optimus, & dicendi, & poetandi effector, ac magister: stylus, inquam, non sine cura, & animaduersione, diligentia. Obtemperandum prorsus eiusdem Quintil consilio, cuius hæc sunt verba. *Sit primo vel tardus, dum diligens sit stylus. Quæramus optima, nec primo se offerentibus gaudeamus, Adhibeatur iudiciũ inuentis, dispositio probatis: Delectus enim rerũ verborumq; habendus est, & pondera singulorũ examinanda. Post subeat ratio collocandi, versenturque omni modo numeri. Non vt quodque se proferet verbum, occupet locũ. Quæ quidem vt diligentius exequamur, repetenda sæpius erunt scriptorũm proxima. Nam præter id, quod sic melius iunguntur prioribus sequentia, calor quoque ille cogitationis, qui scribendi mora refrixit, recipit ex integro vires, & velut repetito spatio sumit impetum: quod in certamine saliendi fieri videmus, vt conatũ longius petant, & ad id quo contenditur spatium, cursu ferantur: vtque in iaculando brachia reducimus & expulsuri tela neruos retro tendimus.* Eodẽ capite reprehendit quosdam qui primo occurrere per materiam stylo quã velocissimo volunt, & sequentes calorem, ac impetum, ex tempore scribunt, hanc siluam vocanr. *Repetunt deinde & componunt quæ effuderant: sed verba emendantur, & numeri: manet in rebus temere congestis, quæ fuit, leuitas. Protinus ergo adhibere curam rectius erit, atque ab initio sic opus ducere, vt cælandum, non ex integro fabricandum sit.* Hæc Fabius.

Genera quædam exercitationis Poeticæ.

CAPVT. X.

PRimum sit illud, vnam eandemq; rem diuersis verbis, eadem, aut diuersa specie carminis eloqui: exempla sit, Amnis glacie concretus, in Appendice Virgiliana diuersis modis eleganter descriptus.

Qua ratis egit iter, iuncto boue plaustra trahuntur:
Postquam tristis hiems frigore vinxit aquas.
Sustinet vnda rotam, patulæ modò peruia puppi;
Vt concreta gelu marmoris instar habet.
Quas modo plaustra premunt vndas ratis antè secabat;
Postquam brumali diriguere gelu.
Vnda rotam patitur, celerem nunc passa carinam:
In glaciem solidam versus vt amnis abit.

Quæ

Quæ solita est ferre vnda rates fit peruia plaustris:
Vt stetit in glaciem marmore versa nouo.
Semita fit plaustro, quà puppis adunca cucurrit:
Postquam frigoribus bruma coëgit aquas.
Orbita signat iter, modo quà cauus alueus exit:
Strinxit aquas tenues vt glacialis hiems
Amnis iter plaustro dat, qui dedit ante carinæ:
Duruit vt ventis vnda fit apta rotis:
Plaustra boues ducunt, qua remis acta carina est:
Postquam diriguit crassus in amne liquor.
Vnda capax ratium plaustris iter algida præbet:
Frigoribus sæuis vt stetit amnis iners.
Plaustra viam carpunt, qua puppes ire solebant:
Frigidus vt Boreas obstupefecit aquas.

2. Conducet tractari idem nunc concisè & breuiter, nunc amplè & copiosè: nunc propriis, nunc modificatis verbis: nunc simplici, nunc versa, & luminibus insignita oratione.

3. Transfundamus solutam ac liberam orationem in carmen, oratoriasq; locutiones Poëticis commutare studeamus. Et cum Oratores restrictiores, nos liberiores simus, moreque Poëtico argumentum dilatemus, fucum addamus, flores intexamus.

4. Vertamus interdum aliquid, breue tamen, de Græco in Latinum, aut de Latino in Græcum. Quæ exercitatio ad vtriusque linguæ proprietatem, splendorem, elegantiam, copiam, figurarumque varietatem percipiendam non mediocriter valet. Imitatione item optimorum, similiæ inueniendi facultas parabitur, & intelligentia præterea atque iudicium ex hoc acquiretur, vt Plinius asseuerat.

5. Vnum genus carminis apud auctorem aliquem inuentum, numeris mutatis ad aliud redigamus. Hexametrum ad Elegiacum, Phaleucium & Sapphicum, & cætera eodem modo.

6. Quinimo eodem genere, quo poëta ille vsus est eandem rem explicandam sumamus. Postremo, versus Poetæ boni ad alium sensum conuertemus: & tanquam surculos ex arbore vna in aliam inseremus, qui tamen in ea nati, non in eam insiti videri possint. idq; dupliciter, vel ἀπαραποιήτως, nulla mutatione, quomodo

fecerunt Proba Falconia ex Virgilio,& Eudocia Imperatrix ex Homero,quod genus Centones,à centonibus, quibus fiunt ſtragula, vocamus: vel παρατεποιημένως in parte aliqua, quod genus Parodias nominant. Nec eius exempla deſunt. *Vide Scaligerum.*

De Imitatione, & quo pacto imitandum ſit.

CAPVT. XI.

DVplicem eſſe imitationē conſtat. Vnam de qua in principio huius libelli actum eſt, vbi imitari, effingere quippiam ſignificare diximus: Alteram, qua impellimur cum diligenti ratione, vt alicuius boni, & præſtantis Poetæ ſimiles, ſecundum omnes eius virtutes,aut ſaltem inſigniores, eſſe poſſimus. Vnus præcipuè deligendus, cui nos ſimiles eſſe ſtudeamus, cui ſi quid deeſt,nullo negotio ab alijs petere licebit. Qui Comœdiam facturus eſt,ad exemplum Plauti aut Terentij properabit: Qui Heroicum, Virgilium imitabitur: Qui elegiacum, Propertium ſequetur. In Lyricis quid nobilius Horatio? In Tragœdia quem imitemur, exemplo ſuo docebit Seneca. Omnis autem labor eò impendendus, ne quæ dicimus illorum, ſed noſtra videantur,quamuis doctos viros vndè illa hauſerimus non fallat. Apes imitari præcepit Seneca, quas vidimus volitare per florea rura,& ſuccos ad mellificandum idoneos quærere. Nos ſimiliter, quæ ex diuerſa, ſeu multa vnius lectione congeſſimus, ſeparare debemus: deinde adhibita ingenij cura,& facultate in vnum ſaporem varia illa libamenta confundere: vt etiam ſi apparuerit vnde ſumptum ſit, aliud tamen eſſe, quam vnde ſumptum eſt,appareat.Quod in corpore noſtro videmus ſine vlla opera noſtra facere naturam. Alimenta quæ accepimus,quam diu in ſua qualitate perdurant,& ſolida innatant,ſtomacho oneri ſunt:At cum ex eo quod erant,mutata ſunt,tunc demū in vires,& in ſanguinem tranſeunt. Idem in his quibus aluntur ingenia præſtemus: vt quæcunque hauſimus,non patiamur integra eſſe, ne aliena ſint,ſed concoquamus illa.

De

De Argumento viribus conuenienter sumendo, deque carminis, & Poeseos genere deligendo.

CAPVT. XII.

PErbene Horatius monuit non esse grandius imponendum onus humeris, quam sustinere queunt, materiamque scriptioni deligi demum eam oportere, quæ exploratis, ac tentatis antea diligenter viribus conuenire sentiatur. Quod si nos viribus nostris metiemur, & par onus ingenio, doctrinæque nostræ subiecerimus (neque enim omnia possumus omnes) promittit, nec verba nobis, nec dispositionem atque ordinem (sine quo nihil lucidum, omnia perturbata, & obscura fiunt) defuturum:

Sumite materiam vestris qui scribitis æquam
Viribus, & versate diu quid ferre recusent,
Quid valeant humeri: cui lecta potenter erit res,
Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.

Alioqui propter imbecillitatem ingenij, & orationis paupertatem in medio conatu subsistere, incœptumque cursum interrumpere compellemur. Oui. 2. Trist. postquam semet accusauit, quod non relictis nugis amatoriis res bello gestas, res populi Romani, atque adeo Aug. Cæsaris ad posteritatis memoriam versibus commendasset, tandem ita se purgat.

Arguor immerito: tenuis mihi campus aratur,
Illud erat magnæ fertilitatis opus.
Non ideo debet pelago se credere, si qua
Audet in exiguo ludere cymba lacu.
Forsan in hoc, dubitem, numeris leuioribus aptus
Sim satis, in paruos sufficiamque modos:
At si me iubeas domitos Iouis igne gigantes
Dicere, conantem debilitabit onus.
Diuitis ingenij est, immania Cæsaris acta
Condere, materia ne superetur opus.

Et post multa in eodem libro ad Augustum scripto.

Bella sonant alij telis instructa cruentis,
Parsque tui generis, pars tua facta canit,
Inuida me spatio natura coercuit arcto,
Ingenio vires exiguasque dedit.

Et libro 2. de Ponto. eleg. 5.

Dum tamen in rebus tentamus carmina paruis:
Materiæ gracili sufficit ingenium.

Consultum proinde est, non subito Iliadas, & Gigantomachias captare, argumenta, inquam, operosa, longa, difficilia: id enim quid aliud fuerit, quam cereis pennis volitare? Res ludicras principio canamus, ipsi quoque Culicem nostrum, aut Araneolum, tua Formicam, aut Batrachomyomachiam, aut Apologos Æsopicos habeamus. Iocemur Epigrammatis. Quædam pusilla, & contractiora poemata, sed venusta, & ingeniosa extundamus, donec humeri vitulo ferendo assueti, bouem gestare possint. Hæc sunt poetarum tyrocinia hæ primæ velitations & progymnasmata, Quod de Materia, siue argumentis dictum est, hoc idem prorsus de Genere carminis, quod mateтiæ congruens, & accommodatum esse debet, intelligatur, ne optet ephippia bos piger, optet arare caballus. Cernimus, alios ad Comædiam, alios ad Tragœdiam faciendam natos. Hic in Lyrico, iste in Elegia, ille in Epigrammate non perdit operam. Capiat adolescens aptum sibi & idoneum naturæ suæ poematis, & carminis genus, in quo præcipuè excolendo multum temporis, atque studij consumat.

Conquirenda rerum ac verborum supellex: Tranquillitate, & Secessu opus.

CAPVT. XIII.

PRiusquam ad conficiendum poema, longius accingamur, multa & magna rerum atque Verborum (quibus duobus omnis constat absoluiturque oratio) supellex comportanda, & vndique conquerenda est. Ex arca plena sumptum facere periucundum est: durum contra impendere, quæ nondum possederis, & magnæ temeritatis, nondum cæsa, & conuecta materia aggredi ad ædificandum. Commendantur, qui cum nunquam non studiosè, attenteque, tum sub illud tempus longe studiosius, attentiusque veteres poëtas legunt, quo sunt carmina scripturi: ibique instar apum per

per amœnissimos campos & floriferos saltus diuagantes, tanquam è flosculis decerpunt, vnde mel conficiant. Ex quo consequitur, vt iam effectum poema eruditis hominibus, quique tritas habent aures notandis generibus poetarum, lectu sit quam gratissimum: propterea nimirum, quod plures locos insignes ex optimis Poetarum ingeniosè imitatos deprehendunt. Alia duo quoque carminibus multo rectius, facillisque componendis non mediocre præstabunt auxilium. Vnum est, Mens pacata, mens alia quauis solicitudine vacans, angore, & perturbatione omni soluta prorsus, atque libera. Animus distractus, nulla in re munus suum fungi probè, ac decenter potest: nedum, vt pariendis versibus ornatissimis idoneus videatur: quos si quis cura, attentione, iudicio indigere non putat, ipse iudicio indiget. Ouidius hoc ipsum non semel iudicauit, docuitque hanc ipsam esse causam, cur tam difficulter versus scriberet; quia scilicet pæne quotidiano timore periculorum, ac trepidatione iactaretur.

——— Carmina lætum.
Sunt opus, & pacem mentis habere volunt.
Carmina proueniunt animo deducta sereno,
Nubila sunt subitis tempora nostra malis.

Idem, quomodo in tempestatum procella, animi statu perturbatissimo versus facere potuerit, miratur, & ait.

Quod facerem versus inter fera murmura ponti,
Cyclades Ægeas obstupuisse puto.
Ipse ego nunc miror tantis animique marisque
Fluctibus ingenium non cecidisse meum.

Alterum est, Secessus. Demosthenem Fabius commendat, qui se in locum, ex quo nulla exaudiri vox nihilque prospici posset, recondebat, ne aliud agere mentem cogerent oculi. Ideoque lucubrantes, inquit silentium noctis, & clausum cubiculum, & lumen vnum velut tectos maximè teneant. Nox quoque versibus faciendis, vt orationibus, opportuna est, quam Græci non sine causa εὐφρόνην appellarunt, & consultationibus accommodatum boni scriptores asserunt. Latebræ etiam, & loca planè sola iuuant: quod item voluit Ouidius, vt illud superius, animum scilicet curis non impeditum.

Carmi-

Carmina secessum scribentis, & otia quærunt.

Sed illi loci, in quibus est sensibus blandiens amœnitas, siluæ, horti, nemora, rustcula, vbi frondescunt arbores, pubescunt vites, segetes largiuntur fruges, vbi obliquo laborat lympha fugax trepidare riuo, tales, inquã, loci poëtis aptiores & proprij videntur. Atque Horatius tales recessus imprimis adamauit, eosque Poëtis frequentandos suasit.

————— me gelidum nemus,
Nympharumque leues cum Satyris chori
Secernunt populo.

Et Epist.2.Lib.2.

Præter cætera Romæ mene poëmata censes
Scribere posse inter tot curas, totque labores?

Et paulo post.

Scriptorum chorus omnis amat nemus, & fugit vrbem.

Ouidius proinde ad finem elegiæ, vnde superiores versus allati, veniam à lectoribus petit his verbis

Quo magis his debes ignoscere, candide lector,
Si spe sunt, vt sunt, inferiora tua.
Non hæc in nostris, vt quondam, scripsimus hortis,
Nec consuete, meum, lectule, corpus habes
Iactor in indomito brumali luce profundo,
Ipsaque cæruleis charta feritur aquis.

De Iudicio.

CAPVT. XIV.

IN poëticis nulla res tanti est momenti, quanti Iudicium, nec est aliquid quidquã, cuius maior sit vel cõmẽdatio, vel admiratio. Difficultas autẽ propè maxima, cum id arte præceptisq; tradi vix possit: quia potius naturæ munus quoddam est, atq; illustre beneficium. Nullus locus æq; lubricus, nihil in quo & frequentius, & grauius, & à pluribus offendatur. Multi in omnem partẽ lapsus, quos vitare non poterit, qui non animaduerterit: non autem animaduertet, quẽ iudicij acrimonia subtilitasq; destituerit. Nihil aptius dici potest, opinor, quam Iudicium esse oculũ ingenij, sine quo etiam videntes nihil vident, & quodãmodo in tenebris saltãt. Sæpe autem euenit, vt dum vnam vitare culpam contendimus,

tendimus, & dum reipsa vitamus, in aliam quandam stultitia nostra & imprudentia incidamus. Scitè Horatius:

Dum vitant stulti vitia in contraria currunt

Vt in vita, inquit M. Tullius *sic in oratione nihil est difficilius, quam quid deceat videre:* πρέπον *appellant Graeci, nos decorum, de quo & praeclarè multa praecipiuntur, & est res cognitione dignissima. Huius ignoratione non modo in vita, sed saepissime in poematis, & in oratione peccatur.* Hinc Flaccus.

Maxima pars vatum, pater, & iuuenes patre digni,
Decipimur specie recti. Breuis esse laboro,
Obscurus fio: sectantem lenia nerui
Deficiunt, animique: Professus grandia turget:
Serpit humi tutus nimium, timidusque procellae.
Qui variare cupit rem prodigialiter vnam,
Delphinum siluis appingit, fluctibus aprum.

Quibus ille verbis vniuersè docet, quam limato, & acri iudicio praeditum esse Poetam oporteat, vt vitiosa à rectis distinguere, & illa reiicere, ista sequi in scribendo queat, Ponit autem Quinque vitiorum exempla Horatius. Fideliter monuit idem vt ne nimium nostro Iudicio tribuamus: sed alios quoque poematum nostrorum iudices, & arbitros adhibeamus: nam duo oculi plus vident quam vnus.

Tu nihil inuita dices, faciesque Minerua,
Id tibi iudicium est: ea mens. Si quid tamen olim,
Scripseris, in Meci descendat iudicis aures,
Et patris, & nostras.

Iam quod aliis faciendum suasit, id ipsemet fecit: nam ad Tibullum scribens epistola quarta, libro primo sic orditur.

Albi nostrorum sermonum candide iudex.

A doctioribus, & prudentioribus nos emendari non recusabimus, & quod vel ingenio, vel iudicio nostro deest, id ab aliis mutari non erubescemus.

De Diligentia emendationis, & recognitionis.

CAPVT. XV.

IN crebra & solerti Emendatione permultum est situm, cuius negligentiam in Poetis Romanis reprehendit Horatius.

Nec

Nec virtute foret, clarisue potentius armis
Quam lingua Latium, si non offenderet vnum
Quemque poetarum limæ labor, & mora.

Mox in persona Pisonum ad eam nos hortatur.

——— Vos ô
Pompilius sanguis carmen reprehendite, quod non
Multa dies, & multa litura coercuit, atque
Perfectum decies non castigauit ad vnguem,

Et Sat. 10 lib. 1.

Sæpe stylum vertas, iterum quæ digna legi sunt
Scripturus.

P. Virgil. certè ex industria Emendandi summam sibi laudem comparauit, qui teste Donato, cum Georgicôn libros componeret, quotidie manè plurimos versus meditatus dictabat, eos que per totum diem retractando ad paucissimos redigebat: non absurdè carmen se vrsæ more dicens parere, & lambendo demum effingere. Constituit præterea in Græciam, & Asiam proficisci, totoque triennio Æneidem limare ac perpolire: sed mors bonum consilium disturbauit. Quocirca testamento iussit eam comburi: maluit siquidem prorsus non extare apud posteros, quam inemendatam exstare. Testis huius carmen Octauij Augusti, quod ob elegantiam ascribere libuit.

Ergone supremis potuit vox improba verbis
Tam dirum mandare nefas? ergo ibut in igneis,
Magnaque doctiloqui morietur Musa Maronis?
Ah scelus indignum. Soluetur littera diues?
Et poterunt spectare oculi? nec parcet honori
Flamma suo? dignumque operis seruare decorum?
Noster Apollo veta: Musæ prohibete Latinæ.
Liber, & alma Ceres succurrite, Vester in armis
Miles erat, vester docilis per rura Colonus:
Nam docuit, quid ver ageret, quid cogeret æstas,
Quid daret autumnus, quid bruma nouissima ferret.
Arua reformauit: sociauit vitibus vlmos:
Curauit pecudes: apibus sua castra dicauit.
Hæc dedit, vt pereant? ipsum si dicere fas est.
Sed legum seruanda fides: suprema voluntas
Quod mandat, fierique iubet, parere necesse est.
Frangatur potius legum veneranda potestas,
Quam tot congestos noctesque diesque labores

Hauserit

Hauserit vna dies, supremaque iussa parentis
Amittant vigilasse suum, si forte furenti
Errauit in morte dolor: si lingua locuta est
Nescio quid titubante animo, non sponte, sed altis
Expugnata malis: odio languoris iniqui,
Si mens cæca fuit: iterum sentire ruinas
Troia suas, iterum cogetur reddere voces?
Ardebit miseræ post vulnera vulnus Elisæ?
Hoc opus æternum ruet? & tot bella, tot enses
In cineres dabit hora nocens, & perfidus error?
Huc huc Pierides nemorum per lustra loquaces
Tendite, & ardentes ignes fluuialibus vndis
Mergite: ne pereat tam clari Musa Poetæ,
Flammaque vanescat. Viuat Maro clarus in orbe,
Ingratusque sibi. Sed quod male iusserat ipse,
Sit vetuisse meum. Sacer est post tempora vitæ.
Sicque erit æternum tota resonante Camœna
Carmen, & imperij diui sub nomine viuat,
Laudetur, placeat, vigeat, relegatur, ametur.

Optimum Emendandi genus asserit esse Fabius, si scripta in aliquod tempus reponantur, vt ad ea post interuallum, velut noua atque aliena redeamus: ne alioquin nobis tanquam recens editi fœtus blandiantur. Vnde Horatius.

——nonumque prematur in annum,
Membranis intus positis delere licebit,
Quod non edideris, nescit vox missa reuerti.

Vbi ad exemplum Cinnæ videtur respexisse, qui poëma quod Smyrnam inscripserat, totis nouem annis perpoliuerat, de quo Catullus.

Smyrna mei Cinnæ nonam post denique messem
Quam cœpta est, nonamque edita post hyemem.

Hæc eo dicuntur, vt sciamus non esse festinandum.

DE EPOPOEIA.

Quid potissimum velit hoc nomen: item de versu Hexametro, & Heroico: & quid sit Epopœia.

CAPVT. XVI.

Ἔπος valet verbum, seu locutio, ποιεῖν facere, seu fingere, & ἐποποιία quæcunque siue soluta, siue ligata

ligata oratione expressa fictio. Ita erunt Epici, tum qui dialogos componunt, tum Poëtæ quilibet. Sed cum Epos propriè magisque poëticam locutionem, propter eius nobilitatem (versum scilicet) quàm aliam significet (vt ποιεῖν quoque κατ᾽ ἐξοχὴν, vatibus tribuitur) rursum ob grauitatem, stabilitatem, amplitudinem, excellentiam, ad Hexametrum carmen transfertur, diciturque hæc Poësis ἐποποιΐα, & huius compositores Epici. A maiestate item, siue vt est apud Demetrium, ἀπὸ μεγέθους, καὶ πρέπειν τοῖς ἥρωσιν, ob magnitudinem, & quia heroum personis conueniat (quia nimirum eo actiones heroum commodissimè, & optimè imitamur) Heroicum appellatur. Hexametrum quidem semper appellare licebit, Heroicum non semper: nempè si eo virorum fortium, & inclytorum facinora non memorabuntur. *Epopœia est poësis, carmine hexametro illustres illustrium actiones per narrationem imitans.* Oportet ipsam imitari actionem: alioqui poesis minimè vocabitur. Quod autem insignes, & memorabiles actiones imitatur, hoc ipso à Comœdia distat, in qua sunt, exprimunturq; actiones humiles personarum ciuilium. Narratio eam à Comœdia & Tragœdia separat: si quidem vtrobique aguntur res (quamobrem etiam dramata vocantur) non autem exponuntur. Carmine hexametro à reliquis generibus Poesos distinguitur: Dramaticis enim fabulis Iambus, quem Horatius alternis sermonibus aptum esse dicit, aptior visus est, quàm Hexametrum.

Obseruanda in Epopœia.

CAPVT. XVII.

SVmet Epicus argumentũ ab Historicis: qui si variauerint, sequetur quem voluerit. Veruntamẽ à fama, & memoria publica non discedit. In quo Virgilius, qui Didonem feminam castissimam, vt ex Iustino, & aliis liquet, amore Æneæ hospitis furentem finxit, quæ aliquot ante seculis nata fuit, quàm ille Italiam peteret, in reprehensionem incurrit. Cæterum quamuis historiam mutuetur Epicus, multa nihilominus suo iure fingit, variisque rationibus historiæ faciem in poematis speciem, vultumque commutat. Quin etiam allegoria res inuertit: & cum ab Historico res indiuiduas

duas sumpserit, ad vniuersale, vt in scholis loquuntur, transit. Ilias Homeri magnanimi, ac bellicosi, Odyssea prudentis, ciuilis, ac togati hominis imago est, Æneas optimi, & religiosissimi principis. Iam hoc quoque necessario monendum est, vt fabula, id est, actionum conformatio & dispositio, vna sit siue simplex, non multiformis. Licet enim in Epopœia plures actiones insint, tamen ex omnibus velut è pluribus membris vnum corpus, vna fabula componatur, necesse est: ne fortè monstrum Horatianum nascatur. Præterea dilatanda, & amplificanda est Epopœia pluribus digressionibus, quarum varietas leporem, ornatum, venustatemque magnam generat.

De Principio Epopœiæ.

CAPVT. XVIII.

QVamquam Heroicum poëma ornatissimum ac politissimum esse debeat, quod tamen ad ingressum, & principium eius attinet, rectè vult Horatius, illud non esse par ac simile reliquo contextui: sed aliquanto siccius, demissius, simplicius: à quo omnis ingenij, & doctrinæ ostentatio, omnis granditas, nimius & exquisitus absit ornatus.

Tres partes numerantur Epopœiæ, seu poëmatis Heroici. Propositio, Inuocatio, Narratio.

De Propositione.

CAPVT. XIX.

POëtę studio habent auditores, lectoresue suos Dociles reddere, & Attentos: quod consequimur, vt præcipiunt Rhetores, si summam causæ breuiter exponamus: & si proponamus quibusnam de rebus dicturi simus. Quamuis autem Orator aliquando docilem facere auditorem non laboret, cum res aut nota iam, aut humilis, aut parua est, tamen qui magna nondum cognita explicaturus est, vt Poëta, nunquam non proponit. Quoniam verò ipsa Fabula, simplex & vna, quantumuis ex pluribus actionibus cohærentibus composita esse debet: Propositio res plures, ac diuersas recipere non poterit Homerus, & Virgilius cùm proponunt, longiore quadam circuitione vtuntur: nec ille Vlyssem,

nec

nec hic Æneam nominat. Sic autem de illis loquuntur, vt facili negotio eos ipsos esse intelligatur. Quæ res cum magnopere delectet, non mediocrem quoque attentionem conciliat. Fugienda in huiusmodi circuitione omnis obscuritas: ne ibi tenebras ingeramus, vbi lucem præbere debuimus. Admonent nonnulli, Propositionem vt simplicem, ita breuem esse oportere. Non enim auditor ibi detinendus est verbis: qui, vbi rerum exitum, & scopum didicit, ad Narrationem festinat. Neque tamen ea verba decidenda sunt, quæ si subtrahantur, rem obscurauerint.

De Inuocatione.

CAPVT. XX.

Re iam proposita, diuinam opem implorare vates consueuerunt. Græci inuocationem propositioni coniungunt. Latini plerique omnes seorsum, vtrumque faciunt. Quo tempore Imperatores quasi diuisum cum Ioue tenebant imperium, vt ait in epigrammate Virgilius, Poëtæ ipsos vt numina inuocabant: vt item illustres aliquando viros. Quomodo porro Oratori datur potestas in ipso orationis cursu, quoties locus requirit, denuo captare beneuolentiam, & attentionem renouare: ita fas, & ius est Poëtæ, vel ob aliquam rei difficultatem exortam, vel ob grauitatem & magnitudinem, vel nouitatem, inuocationem iterare. Virgil. lib. 6. loca nulli visa, & inaudita apud inferos, descripturus, inuocationem hanc præmittit.

Di quibus imperium est animarum, vmbræque silentes,
Et chaos, & Phlegethon, loca nocte silentia latè,
Sit mihi fas audita loqui, sit numine vestro
Pandere res alta terra, & caligine mersas.

Iterum in 7.

Tu Vatem, tu Diua mone, dicam horrida bella.

In eodem, & in 10.

Pandite nunc Helicona Deæ, cantusque mouete.

Non solum initiis operum suorum Musas inuocant, inquit Fabius, sed prouecti quoque longius, cum ad aliquem grauiorem venerint locum, repetunt vota, & velut noua precatione vtuntur. Nobis autem Christia-

stianis (præsertim cum argumenta, sacra, diuina suscipimus) pulcrum est à Deo Opt. Max. ab eius filio Iesu Christo, à sacrosancto Spiritu, auxilium poscere: quorum omnium fauor si nostra studia comitabitur, nihil verendum erit, ne illa parum feliciter procedant.

DE NARRATIONE.

Quæ sit narrationis collocatio, vnde videlicet exordienda sit Epico narratio.

CAPVT. XXI.

PRopositionem Inuocatio, Inuocationem excipit Narratio. Sed ante hanc aliquando Historicorum more caussas quasdam, quamuis altè, & à prima origine enumeramus, quæ simul ad ipsam expositionem quasi viam muniant, eamque illustrent. Sic Virg. cur tantis in Æneam odijs baccharetur Iuno, caussas prius quinque recensuit, quàm ad narrationem aggrederetur. Virgilij & Homeri exemplo vel à postremis, vel à medijs ducendum Narrationis principium, secus quam Historici solent, qui à primis initiis, & caussis narrationem ordiuntur, & rerum tantummodo ordinem, & seriem temporum intuentur. Virgilius enim noster, opus non quidem ab auersione vrbis Troiæ, verum à nauigatione è Sicilia Italiam versus inchoauit. Turbulentissima autem tempestate iactatus, & ad Africæ littora tandem appulsus Æneas, ibique à Didone Carthaginensium regina hospitio perhumaniter, ac perbenignè exceptus, ipsam Troiæ vastationem, itinera omnia à Troiæ littoribus in Siciliam vsque terra marique confecta duobus libris, Secundo inquam, & Tertio commemorat. Quamobrem, si ad rerum gestarum ordinem, tempusque respicimus, liber Secundus erit Primus, Tertius Secundus, Primus Tertius: quia prius vtique capi, & solo æquari Troia oportuit, quam Æneas diuersa exilia, & desertas terras quæreret. Homerus in Odyssea post deletum funditus Ilium. Vlyssem in Insula Ogygia, apud Calypsonem Atlantis filiam constituit: Deinde per grauissima pericula, ad Alcinoum Phæacũ regem in Corcyram Insulam deducit: Ibi (sicut

Æneas

Æneas Carthagine apud Didonem inter epulas) suos errores, pugnas, & casus antegressos lib. 9. & reliquis tribus vsq; ad 13. exponit. Hanc ordiendi rationem illis versibus præcepisse Horatium eruditi contendunt.

Ordinis hæc virtus erit, & Venus, aut ego fallor.
Vt iam nunc dicat, iam nunc debentia dici
Pleraq; differat, & præsens in tempus omittat.

Volunt (iam nunc debentia dici) esse media, vel postrema: (pleraque) esse antecedentia, quæ omitti debent præsens in tempus, hoc est, in ipso ingressu Narrationis, vel in aliud tempus, quod commodius illis narrandis videb.tur. Ouidius contra, Historicos imitatus, Metamorphoseon libros à primis causis exorditur in hunc modum.

In noua fert animus mutatas dicere formas
Corpora, Dij cœptis (nam vos mutastis & illas)
Adspirate meis, primaq; ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.
Ante mare, & terras, & quod tegit omnia, cœlum,
Vnus erat toto naturæ vultus in orbe,
Quem dixere chaos, rudis, indigestaq; moles,
Nec quidquam nisi pondus iners, congestaq; eodem
Non bene iunctarum discordia semina rerum.
Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan:
Nec noua crescendo reparabat cornua Phœbe:
Nec circumfuso pendebat in aëre tellus
Ponderibus librata suis: nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite.
Quaque erat & tellus, illic & pontus, & aër:
Sic erat instabilis tellus, innabilis vnda.
Lucis egens aër: nulli sua forma manebat;
Obstabatq; alijs aliud: quia corpore in vno
Frigida pugnabant calidis, humentia siccis,
Mollia cum duris, sine pondere habentia pondus:
Hanc Deus, & melior litem natura diremit.
Nam cœlo terras, & terris abscidit vndas,
Et liquidum spisso secreuit ab aëre cœlum.
Quæ postquam euoluit, cæcoq; exemit aceruo,
Dissociata locis concordi pace ligauit.
Ignea conuexi vis, & sine pondere cœli
Emicuit summaq; locum sibi legit in arce,

Proximus est aër illi leuitate, locôque:
Densior his tellus, elementaq; grandia traxit,
Et pressa est grauitate sui: circumfluus humor
Vltima possedit, solidumq; coërcuit orbem.

Leges aliquot pro Hexametri elegantia.

CAPVT. XXII.

1. ELegantissimi censentur Hexametri, qui numeri siue pedibus ipsarum rerum, actionumq; celeri- tati, tarditati, difficultati, grauitati, amplitudin argumentorum, ac personarum respondent, & rem ip- sam oculis quodammodo aspectandam subijciunt. Ta- les exempli causa, sunt hi celeres quidem Æneidos 5.

Inde vbi clara dedit sonitum tuba, finibus omnes
Haud mora, prosiliere suis, ferit æthera clamor
Nauticus, adductis spumant freta versa lacertis.

Tibullus.

Quisquis amore tenetur, eat tutusq; sacerque.

Idem.

Namque agor vt per plana citus sola verbere turbo.

Virg. 3. Georgicorum, pedes adhibuit tardos & σαν- θαίζοντας, loquens de Cyclopibus fulmina Ioui fabri- cantibus: præterea 1. & 12. Æneid.

Illi inter sese multa vi brachia iactant.
Luctantes ventos, tempestatesq; sonoras.
Olli sedato respondit corde Latinus.

In his versibus regnat Spondeus, & vnicus Dactylu adhibetur, qui prætermitti non potuit.

DE VERSV SPONDAICO.

2. Spondaicum vocant, in quo loco Quinto, quæ Da- ctyli propria sedes est, collocatur Spondeus: quod va- rijs de causis fieri consueuit: Propter emphasim, prop- ter auctoritatem, dignitatem, maiestatem, item propt affectus magnitudinem exprimendam: nec non ad re inopinatam, & magnam significandam: quæ ex appo tis exemplis facilè cognosci poterunt, 1. 2. 3. Æne Ecloga quarta.

Tun' ille Æneas quem Dardanio Achisæ?
Constitit, atque oculis Phrygia agmina circumspexit.
Cum socijs, natôque, penatibus, & magnis Dijs.
Cara Deum soboles, magnum Iouis incrementum.

Catullus de nupt.

Æquorea monstrum Nereides admirantes.

Propertius.

Sunt apud infernos tot millia formosarum.

Inculcant illud Præceptores carminum, vt si Quinta regione Spondeum collocare, ob antedictas causas velimus, Quarto loco ponatur Dactylus, alioqui versum insuauiorem futurũ: quales sunt isti, 7. Æneid. 3. Georg.

Aut leues ocreas lento ducunt argento.

Saxa per & scopulos, & depressas conualles.

. Non aspernandum prætereà, immo insigne Hexametri carminis ornamentum creditur, quoties sententia suspenditur, nec nisi post quartum, quintum, sextum, septimum, octauum, quandoque versum completur. Exempla sub manu sunt, 3. Æneid.

Ille ego qui quondam gracili modulatus auena
Carmen & egressus siluis, vicina coëgi,
Vt, quamuis auido, parerent arua colono:
Gratum opus agricolis: At nunc horrentia Martis
Arma, virumq; cano, Troia qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lauinaq; venit
Littora: multum ille & terris iactatus & alto,
Vi superum, sæuæ memorem Iunonis ob iram:
Multa quoque & bello passus, dum conderet vrbem,
Inferretq; Deos Latio: genus vnde Latinum,
Albaniq; patres, atque altæ mœnia Romæ.

Item 3. Æneid. habes septem versus, quasi quandam catenam efficientes, cum vnus ab altero, sequens ab antecedente, & ille ab hoc pendeat: ob quam causam, præter alias, hoc carminis genus ἔπος appellatum putatur.

Postquam res Asiæ, Priamiq; euertere gentem
Immeritam visum superis, ceciditq; superbum
Ilium, & omnis humo fumat Neptunia Troia:
Diuersa exilia, & diuersas quærere terras
Auguriis agimur Diuum, classemq; sub ipsa
Antandro, & Phrygiæ molimur montibus Idæ,
Incerti quo fata ferant, vbi sistere detur.

Non caret res venustate, cum vnico versu sententia perficitur, 1.2.3. Æneid.

Durate, & vosmet rebus seruate secundis.
Heu nihil inuitis fas quenqam fidere diuis.
Tantum æui longinqua valet mutare vetustas.

5. Illud etiam haud indecorum, quoties Dactyli, & spondei alternatim ponuntur, 2.4.Æneid.

Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit,
Multa viri virtus animo, multusq; recursat
Gentis honos.

6. Admonent insuper festiuum atque elegans vide carmen, quod initium capit à Spondeo, qui partem o rationis non obsoluat, seu qui non est integra vox, cu deinde adhæreant duo Dactyli, 1.12.Æneid.

Desertosq; videre locos, littusq; relictum.
Defecisse videt, sua nunc promissa reposci.

7. Item, si planè nullus pes complectatur integru vocabulum, 1.2.3.Æneid.

Iustitiaq; dedit gentes frenare superbas.
Infandum regina iubes renouare dolorem.
Infelix Priamus furtim mandarat alendum.

Ouidius.

Vulgus amicitias vtilitate probat.
Si qua venit serò magna ruina venit.

Tibullus.

Intonsi crines longa ceruice fluebant.

8. Afferunt non mediocrem delectationem etiam il 10.2.1.Æneid.

——— sequitur pulcherrimus Astur,
Astur equo fidens.
Ad cœlum tendens ardentia lumina frustra,
Lumina, nam teneras arcebant vincula palmas.
Tu mihi quodcunque hoc regni, tu sceptra, Iouemq;
Concilias, tu das epulis accumbere diuum.

Clauditur eleganter Dissyllaba, & Trisyllaba dictio durius & minus concinnè Tetrasyllaba, Pentasyllab duabus dissyllabis, Monosyllaba; nisi altera præce Monosyllaba; vel sit nomen animantis, vel nomen a cuius rei magnæ.

Versus cum rerum natura, Numero, Verbis, & Sono congruere oportere.

CAPVT. XXIII.

OPtimi versus iudicantur qui legitimos pedes habent, & vocibus conduntur latinis, Vsitatis, ac proprijs, quiq; rei subiectæ seu læta seu tristis, seu blanda, seu atrox, seu tarda, seu celeris, seu grauis, seu leuis illa fuerit, temperamento Numerorum, Verbis ipsis, atque Sono penitus quadrant, eamque imitantur. De quo pulcrè Horatius in arte.

———*Tristia mœstum.*
Vultum verba decent, iratum plena minarum,
Ludentem lasciua, seuerum seria dictu.

Numerus, est hoc loco, suauis quædam versus modulatio, ex apta pedum tum collocatione, tum varietate prouenicns: & hinc versus Numerosus, qui longis breuibusq; syllabis iucundè progreditur, & aptè cadit: quo fit, vt aures blanda quadam voluptate capiat ac demulceat.

Quid illo versu Maronis numerosius, sonantius, verbis aptius, 8. Æneid.

Quadrupedante putrem sonitu quatit vngula campum.

Et 1. Georg. perelegante grandinis salientis crepitus exprimitur.

Tum multa in tectis crepitans salit horrida grando.

Numerus alius celerior, alius tardior, alius ex vtroq; mistus, & conflatus est. Celeritas quidem ex ijs nascitur pedibus, quorum aut omnes, aut plures, aut priores syllabæ breues sunt, vt ex Trochæis (sic enim cum Cicerone Tribrachim appello à cursu) ex Dactylis, ex Anapæstis, ex Iambis. Tarditas ex his, quorum aut omnes, aut plures, aut priores longæ: vt ex Molossis, Creticis Choreis. Mistum numerum procreant pedes vtriusque generis confusi. In prima Æneid. postquam Iuno Eolum ventos, & tempestatem poposcit, depingitur illorum eruptio velocissima, signo ab Rege dato, idque numeris rapidissimis.

Hæc vbi dicta, cauum conuersa cuspide montem
Impulit in latus: ast venti velut agmine facto
Qua data porta ruunt, & terras turbine perflant.

Incu-

Incubuere mari, totumq́ à sedibus imis
Unà Eurusq́, Notusque ruunt, creberq́ procellis
Africus.

Dehinc duobus verbis fluctuum vastitas, ventorumque in eisdem concitandis, & cõvoluendis quasi nixus, & molimen diuinitus exprimitur.

——*Et vastos volvunt ad littera fluctus.*

In 2. Aggrediuntur Taojani turrim cœlo eductam demoliri. Perpendamus qua mirifica celeritate verborum celerem prolapsum Maro demonstrarit.

——*Convellimus altis*
Sedibus, impulimusq́, ea lapsa repente ruinam
Cum sonitu trahit, & Danaum super agmina latè
Incidit.

Quid incitatius: quid volubilius fieri poterat? Iratorum sermo est præceps, & frequentius interruptus propter impetus vehementiam, quæ hoc ipso quod nimium vrget, linguam remoratur. Sic igitur Dido ad suos Carthaginienses in 4. Æneid. iam altum tenente Ænea quem vt apud se maneret nullis precibus misera mulier emollire quiuerat.

Ferte citi flammas, date vela, impellite remos.

Similis trepidorum est oratio. Caicus in 9. cum Rutulorum exercitum Turno ductore aduentantem tumulo prospicit.

Quis globus, ô ciues, caligine voluitur atra?
Ferte citi ferrum, date tela, scandite muros,
Hostis adest.

Sic cum nocte ruere pariter ille videtur 2.

Vertitur interea cœlum, & ruit Oceano nox.

Et ille vna cum Boue in 5.

Sternitur, exanimisq́ tremens procumbit humi bos.

Remigantium nautarumque labores, tardioribus numeris æmulatus est in 3.

Adnixi torquent spumas, & cærula verrunt.

Et ibidem.

Cornua velatarum obuertimus antennarum.

Ille versus de Polyphemo est sanè horrendus in 3.

Monstrum horrendũ, informe, ingens, cui lumen ademptum.

Mezentium vide quomodo consistere faciat hoc carmine.

Hostem magnanimum opperiens & mole sua stat.

Por

Porrò in 12. de Latino sene, qui furentem audacia, & iracundia Turnum iuuenem placare conatur.

Olli sedato respondet corde Latinus.

Sonus quoque non oscitanter est quærendus, & pro rerum occasione variandus, vt sit in magnis & grandibus grandis: in tenuibus exilis: in hilaribus lætus: in tristibus mœstus: in atrocibus asper: in quietis sedatus. Et quia sonus ex verbis gignitur, conquirenda verba, ac in promptu habenda sunt verba consonantiora, sciendumque non minus verborum delectum esse originem præstabilis, & festiui poëmatis, quam eloquentiæ. Verum ex Rhetorum præceptis verborum discrimina cognoscentur; satis esto monuisse. Egregiè sonantes versus legimus Geor 1. Inter prognostica videlicet tempestatis

Continuo ventis surgentibus, aut freta ponti
Incipiunt agitata tumescere, & aridus altis
Montibus audiri fragor: aut resonantia longè
Littora misceri, & nemorum increbescere murmur.

Est & hic locus insignis ex 1. Æneid.

Illi indignantes magno cum murmure montis
Circum claustra fremunt.

Consonantes, l, r, vocales, a, o, sonum creant, vt in illo,

Vt pelagi rupes magno veniente fragore,
Quæ sese multis circum latrantibus vndis
Mole tenet, scopuli nequidquam, & spumea circum
Saxa fremunt, laterique illisa refunditur alga.

Imò initium Æneidos exemplum illustre suppeditat soni respondentis rebus: in quo verba ipsa, Horrentia Martis, Virum, horrido ipso sono aspera bella indicant, rerumq; dicendarum & grauitatem, & magnitudinem, vt superiores, *ille ego*, &c. lenitatem, & tenuitatem vitæ pastoritiæ. Nisus in 9. carissimum sibi Euryalum hostium corona cinctum, & in medio versantem turbine lethi, vt ait Catullus, aspiciens, inquit:

Me me, adsum qui feci, in me conuertite ferrum.

Mollis est versiculus propter vocalem è, soni tenuioris. Denique ne longus sim potest in his tribus multum natura, vnumque cum altero ferè implicitum est, seseque mutuò efficiunt: & cum vnum quæritur, inueniuntur omnia. Teneamus igitur hoc, rerum diuersitati, versuum dissimilitudinem quasi alio alioque vultu respondere oportere.

De Cauendis quibusdam Vitijs.

CAPVT. XXIV.

VItiosum & ridiculum est cum in fine & exitu carminis iterantur eædem syllabæ, quæ prius dimidiatũ versum absoluebant; Leoninos vocant. Exempla sunt obuia. Ouidio quidem nobili Poëtæ, Leonini per imprudentiam exciderunt. In orat. Vlyssis:

Si Troiæ fatis aliquid restare putatis.

Et in Epistola Hermiones ad Orestem.

Vir precor vxori, Frater succurre sorori.

Et 3. Fast.

Quærebant flauos per nemus omne fauos.

Apud Horatium inuentus est qui terminaretur verbo syllabarum sex Sat. 3. lib. 2.

Quisquis luxurie, tristisue superstitione.

Deformitatem parit, cum ad finem continenter tres Dissyllabæ voces ponuntur: qua culpa non vacat Tibullus, Eleg. 6. lib. 1.

Semper vt inducar, blandos offers mihi vultus.

Imo hic versus habet quatuor dissyllabas continenter. Vitanda est item eiusdem litteræ vel syllabæ crebra iteratio. Notum Ennij carmen.

O Tite tute Tati tibi tanta tyranne tulisti.

Et aliud Ciceronis.

O fortunatam natam me Consule Romam.

Monosyllabæ dictiones multæ si vnum in locum cumulentur, deformant versum: vt:

Non ex his est, qui se sanos viuere curant.

Cauendum ne statim ab Elisione exordiamur, tum nihil temere in fine Quinti pedis elidendum. Breuiter, à duris multisque Collisionibus, & Elisionibus omnino abstinendum est, nec plures duabus in eundem versum recipiendæ sunt: nisi gratiam afferre videantur.

DE

DE COMOEDIA.

Definitio Comœdiæ, & Tragicocomœdiæ.

CAPVT. XXV.

Comœdia est poësis dramatica, quæ ob docendam vitæ consuetudinem, ciuiles, & priuatas actiones, non sine leporibus, & facetijs imitatur. Ab Epopœia, & Tragœdia, quæ publicas res, & heroum acta complectuntur, Comœdiam separant actiones ciuiles & priuatę. Prætereа Epopœia non est dramatica: & Tragœdia sales, atque iocos nescit, qui risus pariunt: cum illa ad terrorem potius incutiendum, & commiserationem excitandam conferatur, quæ quidem dolorem & mœstitiam habent. Comœdiam Cicero scriptum reliquit, esse imitationem vitæ, speculum consuetudinis, imaginem veritatis. Quæ verba non tam ad Comœdiæ notionem euoluendam, quam ad eam commendandam pertinent. *Tragicocomœdia est confusũ quiddam ex Comœdia, & Tragœdia: quando nimirum contra legem Comicam illustriores, augustioresq́; personas admiscentur.* Hoc verum esse in Amphit. apud Plautum Mercurius significat, in qua Comœdiæ partes dantur Ioui.

Faciam vt commista sit Tragicocomœdia:
Nam me perpetuo facere vt sit Comœdia
Reges quo veniant, & dij, non par arbitror.
Quid agitur? quoniam hic seruus quoque partes habet.
Faciam proinde, vt dixit, Tragicocomœdiam.

Finis Tragicocomœdiæ semper erit lætus.

Comœdiæ Etymon, origo, Ætates, genera.

CAPVT. XXVI.

Comœdia dicitur ἀπὸ τῶν κώμων, hoc est, à vicis: vel ἀπὸ τοῦ κώμου, hoc est, comessationum, & lasciuiæ Deo: hinc κωμῳδός, Comœdus, & κωμῳδοποιητὴς siuè κωμῳδοποιός, Poëta Comicus, Comœdiarum, scriptor, vel factor; fiunt enim à ποιῶ facio. A rusticanis ad vrbanos hoc modo profluxit Comœdia. Cùm Apollini Nomio, seu Pastorali ob frugum prouentum facerent

agrestes, primum quidem circum ipsam aram, tum circum vicos, pagosque chorum cum cantibus lætabundi ducebant, seseque mutuis convitiis, aliosque similiter, à quibus essent læsi onerabant. Postmodum noctu ciuitates ingressi, plateas obambulantes, eodem modo cives ditiores, ac potentiores accipiebant, à quibus aliquid iniqui pertulissent: nominatim eos exagitantes, eorumque mala facinora, & quas accepissent injurias memorantes. Animadversum est, hoc ad homines à maleficiis propter insaniæ metum deterrendos proficere: inde potestas facta idem interdiu impunè committendi, & compositis ad eam rem carminibus, si qui præstarent ingenio. Crevit paulatim negotium, nactique summam occasionem Poëtæ, Comœdias scriptitarunt, in quibus haud dissimulanter, & nominatim improborum civium mores, vitamque omni genere dictorum, contumeliarumque quam liberrimè proscinderent. Sed Ætas Comœdiæ haud una fuit. Alia enim nominata est vetus, quam sub Susarione indigestam, rudem, inconcinnam Cratinus partibus, & actibus distinxit, ac disposuit: Aristophanes eidem quasi manum extremam addidit. Horat. hunc, item Eupolin, & Cratinum veteris Comœdiæ tanquam præcipuos auctores profert: simulque solemne illius in carpendis hominum vitiis narrat, & ejus deinde locum Satyram tenuisse confirmat. Nec tantum reprehensione dignos, sed indignos, & insontes, ut Periclem, Socratem, Aristidem æque vellicabant. Versus Horatiani sunt hi è Sat. 4. lib. 1.

Eupolis, atque Cratinus, Aristophanesq́, Poëtæ,
Atque alii, quorum Comœdia prisca virorum est:
Si quis erat dignus describi quod malus, aut fur,
Quod mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui
Famosus, multa cum libertate notabant.

Hæc maledicentia, in qua potissimum chorus regnabat, cohibita & compressa dicitur, cum attritis populi opibus, Resp. Atheniensis triginta tyrannorum jugo cervices coacta est supponere. Lata enim lege integrum erat effectis per scenam injuria, afficientes vocare in judicium. Hac ratione Poëtas in officio potentiorum metus continuit, sublatusque est chorus, cujus supra dicebamus fuisse munus, ut in quoscunque liberè reprehensionum velut spicula contorqueret. Horat.

Successit vetus his Comœdia non sine multa
Laude, sed in vitium libertas excidit, & vim
Dignam lege regi: lex est accepta, chorusque
Turpiter obticuit sublato iure nocendi.

Quamobrem comœdia, in qua nullum apertè, & cum nomine fas erat lædere, quæque in eo quandam verecundiam, & modestiam adhibebat, nuncupata est media: sed non antè quam Nova inducta est appellatio. Ergo, Comœdia, quæ neutrius faciem ostenderet, veteri similior fuit, jus quoddam reprehendendi retinens, quando chori loco parabases, quibus scripta, & dicta Poëtarum nullo maleficii crimine, aut pœnæ suspicione cavillabatur, non omittebat, civiumque peccata tectius coarguebat: donec ipsa quoque in suspicionem odiorum, & simultatum veniens, potestatem reprehensionis omnem amisit. Post id Alexandro Philippo imperante, argumentis ac personis planè confictis, & facetiis ad delectandum interpositis vitam communem ac mores imitari cœperunt. Prisca illa frequenter vera tractabat argumenta: hæc nunquam. Illa ansam opprobandi, & insectandi undelibet arripiebat: hæc citra amarulentiam jucunda, rarò quosdam criminationum aculeos, nulla cum contumelia immiscebat, eratque populari, ac de medio sumpto sermoni similior, Iambicis, & Trochaicis contenta versibus: cum in antiqua pluribus carminum formis uterentur. Menandrum ajunt novæ Comœdiæ principem habitum.

De Partibus Comœdiæ κατὰ τὸ ποῖον, seu qualitatis.

CAPVT. XXVII.

SVnt quædam, quibus ipsa Comœdia qualis sit: alia quibus velut extenditur. Illas partes Qualitatis: istas Quantitatis non sine exemplo vocare possumus. Prioris generis sunt omnino sex: Fabula, Mores, Sententia, Dictio, Apparatus, Melopoœia. Ac sine prioribus quatuor ne scribi quidem potest Comœdia. Et enim prius necesse est rem excogitare, quam nuncupamus Fabulam. Cum autem Fabula imitetur,

con

connenit eam vtique moratam esse, accurateque diuersorum hominum mores exprimere. Additur porro sententia, quoniam animi sensus, sententiamque per verba ostendere oportet. Et quia sententia constat verbis, additur Dictio. Fabula comœdiæ, id est, imitatio, fictione comica, vacat rebus admirabilibus ac prodigiosis, quales frequenter in Epopœia referuntur, & nonnunquam in Tragœdia ostenduntur: neque etiam illustres, graues, lugubres, terribiles, vno verbo Tragicas complectitur: verum ciuiles ac priuatas tantum. Mores ratione personarum sese admodum dissimiliter habent: siquidem qui laudantur in alijs, & ijs maximè conueniunt, in alijs laudari non solent: & quia minimè conueniunt, interdum vituperari etiam: Sicuti cernimus in artibus fieri. Nam si Plebeïus peritè canat tibijs, placet, laudem aufert: At hoc ipsum artificium in Rege displicet, ac reprehenditur. Mulierem decet benenere, bene texere: virum dedecet: non enim sunt hæc opera virilia. Ita cum sit in seruo virtus, & prædicetur, non furari: viro nobili, aut alioqui honesto laudem nullam parit. Itaque alij mores cadunt in alios, & sui quemque maximè commendant: vt diligenter videndum sit quos mores cui affingamus. Quod vt possit Poëta, audiendus est illi Hor.

Ætatis cuiusque notandi sunt tibi mores,
Mobilibusq; decor naturis dandus, & annis.

Mores puerititiæ.

Reddere qui voces, iam scit puer, & pede certo
Signat humum, gestit paribus colludere, & iram
Colligit, ac ponit temerè, & mutatur in horas.

Mores iuuentutis.

Imberbis iuuenis tandem custode remoto,
Gaudet equis, canibusque, & aprici gramine campi;
Cereus in vitium flecti, monitoribus asper,
Vtilium tardus prouisor, prodigus æris,
Sublimis, cupidusque, & amata relinquere pernix.

Mores virorum.

Conuersis studijs, ætas, animusq; virilis
Quærit opes, & amicitias: inseruit honori:
Commisisse cauet, quod mox mutare laboret.

Mores senum.

Multa senem circumueniunt in commoda: vel quod

Quærit, & inuentis miser abstinet, ac timet vti:
Vel quod res omnes timide gelideq; ministrat:
Dilator, spe longus, iners, auidusque futuri,
Difficilis, querulus, laudator temporis acti
Se puero, censor, castigatorq; minorum.

Sententiæ laus & virtus est, animi sensum aptè exprimere. Quia verò comicus sermo summissus est, sententias quoque non elatas, aut grandes postulat. Nullæ hic quæstionum discussiones, aut probationes exquisitiores. Dictio Comica nec ad Tragicam sublimitatem assurgit, nec ad humilitatem Mimicam descendit: sed temperamentum quoddam seruat. Facilis, aperta, suauis, pura, elegans, simplici, & mediocri cum ornatu. Apparatus complectitur Scenam, & Habitum personarum.

De Partibus Comœdiæ κατὰ τὸ πόσον, seu quantitatis.

CAPVT. XXVIII.

QVinque partes Comœdiæ numerantur, quibus magnitudo absoluitur: Prologus, seu prologium, Protasis, Epitasis, Catastasis, Catastrophe. *Prologus est oratio, quæ ante fabulam legitimam habetur ad spectatores.* Eius quatuor sunt species: Nam vel Poëta commendatur: vel obtrectatorum, maleuolorumque criminibus respondetur: aut etiam crimina regeruntur: vel argumentum fabulæ enarratur: vel hæc omnia simul præstantur. *Protasis prima pars fabulæ, in qua summa rei proponitur, & narratur: non tamen finis ostenditur:* nempe vt ex inopinato exitu crescat fabulæ iucunditas.

Protasis actu Primo, interdum Secundo quoq; comprehenditur. *Epitasis definitur earum rerum, quæ continentur in Protasi incrementum. Seu altera pars legitima fabulæ, in qua turbæ aut excitantur, aut intenduntur. Catastasis est vigor, ac status fabulæ, in qua maior cernitur rerum perturbatio.* Epitasis & Catastasis Secundo & Tertio, aliquando etiam quarto actu concluduntur. Quintum Catastasis raro attingit. *Catastrophe vltima pars qua fabula clauditur, in qua res in melius commutantur. Seu vbi fit negotij in tranquillitatem non expectatam conuersio.* Hæc partem actus Quarti, nonnunquam totum Quartum. Quintum semper occupat.

De actibus, Scenis & Auctoribus seu personis.

CAPVT. XXIX.

A*Ctus est pars fabulæ continens diversas actiones pro diversitate partium.* Non plures autem nec paucio-res. Quinque actus sive in Tragœdia, sive in Comœdia esse convenit, quod Horatius etiam docuit.

Neve minor Quinto, nec sit productior actu
Fabula, quæ posci vult, & spectata reponi.

Primus quidem materiam, seu argumentum fabulæ comprehendit: Alter res in Actum deducit: Tertius impedimenta, & turbationes affert: Quartus viam demonstrat, qua res implicitæ solvantur. Postremus res implicitas artificiosè dissolvit. Actus in scenas dividitur, quem perraro totum una scena absolvit: nisi aliquando in Tragœdia. *Est autem scena pars actus, in qua duæ pluresq; personæ colloquuntur.*

Initium capit nonnunquam ab omnium ingressu in Scenam: nonnunquam ab unius tantùm, qui deinde alium invenit è Scena superiore. Finitur abitu interdum omnium, aliquando unius tantum: Vt si tres fuerint, duo reliqui scenam sequentem constituant. Est cum unus solus ad futuram Scenam relinquitur. Scenarum numerum quidam censent majorem Denario esse non oportere: nec Actores plus Quatuordecim: Nomen invenit ex eo, quod alia atque alia facies subinde appareret ex ædiculis, quæ olim cum ramis & frondibus conficerentur, ita sunt ab umbris & tabernaculis appellatæ. Actores qui & Histriones, & Scenici, & Ludiones, & Ludii, & Comœdi, Græcis à simulanda per imitationem veritate dicuntur ὑποκριταί. Personæ in Comœdiis distinguntur conditione, professione, officio, ætate, sexu. Protatica, sive prostatica, quæ primo actu introducitur, neque amplius unquam comparet: qualis Sosia in Andria: quod quidem in Plauto nusquam factum cernas. Aliæ non prodeunt, verùm intus loquuntur, aut clamant quippiam: Aliæ neutrum faciunt, ut est servulus Storax in Adelphis. Nam ibi Mitio exiens, non exeuntem appellat, & ille tacet. Aliæ apparent in Proscenio, mutæ tamen, seu nihil loquentes, *ut sunt satellites in Milite, & Famuli in Andria.*

DE

DE TRAGOEDIA.

Notatio, & definitio Tragœdiæ: item qui fiat ut delectet.

CAPVT. XXX.

TRagœdiam nominatam παρὰ τοῦ τράγου, ut sit quasi τράγου ᾠδὴ, inter plures constat. Causa nominis incertior. Potest enim videri datam hanc ei appellationem inde, quod agricolæ prisci (qui ortus est Tragœdiæ) cùm Baccho pro annuis frugibus sacrificarent, ardente jam victima, hirco scilicet (quæ huic Deo propria erat, quoniam vineas læderet) loco precũ quippiam cantarent: & quo illo benevolentiore uterentur, magisque propitio, res ejusdem gestas, ac triumphos, devictasque gentes, & debellatos reges, eorumque calamitates, ac postmodum non suppeditante materia, aliorum præterea regum infortunia ærumnasque concinerent, victorique in hujuscemodi cantilenis hircum in præmium darent. Ex quo illud Horatii: Carmine qui Tragico vilem certavit ob hircum. Item, quod fortasse uter hirci musto plenus donabatur. Nonnullis placet vocatam à principio non τραγῳδίαν sed τραχῳδίαν, quasi τραχεῖαν ᾠδὴν, ab asperitate cantus videlicet: insuavis enim cantus, cujus materia res tristes, asperæ, atroces, ac miserabiles. Deinde usu loquentium, ut alia mille, corruptum hoc nomen, & pro τραχῳδία, τραγῳδία, cœptum dici, & inde natam opinionem de hirco, qui huic generi fabulæ nomen attulerit. Definitur hoc modo. *Tragœdia est Poësis, virorum illustrium per agentes personas exprimens calamitates, ut misericordia, & terrore animos ab iis perturbationibus liberet à quibus huiusmodi facinora Tragica proficiscuntur.* Atque hic quidem finis est Tragœdiæ. Quod autem diximus esse virorum illustrium, in eò à Comœdia, uti per agentes personas ab Epopœia, secluditur.

Tra-

Tragœdiæ, & Comœdiæ diſcrimina.

CAPVT. XXXI.

QVinque rebus potiſſimum Tragœdia & Comœdia differunt: Materia, Perſonis, Dictione, Affectibus, Exitu. In Tragœdia Actiones ſunt grandiores. Quid enim aliud legis ibi, quid audis, niſi luctus, exilia, cædes: atque vt paucis comprehendam, valdè horribilia, & ad memoriam ſequentium ſeculorum admodum inſignia? Quas quidem res interdum ex ſe comminiſcitur, vt Comœdia ſemper: ſæpius ab alij mutuatur, vt Comœdia nunquam. Comœdia res humiles, plebeias, ac ciuiles habet. Atque illa quidem magnatum fugiendam, hæc ciuilem, priuatorumque vitam expetendam exprimit. Quin etiam dum miſerias & ſtultitias amantium imitatur, honeſtatem turpitudini præferendam monet. Quod ad Perſonas attinet, Comicæ ſunt ignobiles, obſcuræ, ciuiles tantùm, Chremes Paterfamilias, Pamphilus adoleſcens, Dauus ſeruus, Phroneſium meretrix, Ergaſilus paraſitus. Tragicæ illuſtres viri, illuſtres feminæ, Principes, Reges, Imperatores. Illæ è pagis, & oppidis, iſtæ, ex ampliſſimis vrbibus, & arcibus, accerſitæ. Quod erat tertium. Dictio Comica verbis conſtat tritis, vſitatis, quotidianis, figura infima. In Tragœdia oratio conficitur verbis electis, ſublimibus, ſonantibus, plenis, à communi conſuetudine abhorrentibus. Omne genus ſcripti grauitate Tragœdia vincit. Hinc Tragicè loqui. Comœdiæ ſermo eſt attenuatus. Interdum tamen & vocem Comœdia tollit, vt eſt apud Horatium.

Iratuſque Chremes tumido delitigat ore,
Et Tragicus plerumque dolet ſermone pedeſtri.

Sequuntur affectus, qui in Comœdia ſedatiores ſunt, ἤθη vocant Græci; in Tragœdia vehementiores, qui πάθη appellantur. Quod poſtremo loco poſueramus; Exitus Comœdiæ lætior eſt, cùm eius initium plerumque ſit paulò turbulentius, ac triſtius; Tragœdiæ mœſtus, ac funeſtus planè. Hoc perpetuò verum non eſt: Nam in Comœdia nonnunquam infelicem exitum inuenias, quamuis non ſine feſtiuitate, & in Tragœdia felicem. Reſtant adhuc notanda Duo. Vtraq;

in agendo, non in narrando versatur, habetque eundem imitandi modum, & eodem spatio temporis finitur, totidemque, & iisdem partibus constat. Studiosis eloquentiæ plus multò prodest Tragœdia quàm Comœdia: quamquam hæc quoq; non modicè prodest. Hauriunt inde verborum delectum, splendorem, grauitatem maximam, sententiarum pondera, amplificationum rationes, affectuum varietatem, & magnitudinem, omnis denique generis præclara, & ad docendum, delectandum, promouendum summè idonea ornamenta.

De Appellationibus Fabularum seu Dramatum.

CAPVT. XXXII.

FAbulis, seu Dramatis, siue illa Comœdiæ siue Tragœdiæ fuerint, nomina imponuntur vel à Loco, vel à Re, vel à persona primarum partium: sic enim non malè nominabimus, quæ est præcipua inter omnes. Nomine Rei plura complector, nempè casum, euentum, fortunam, conditionem, & similia. Aliquando cum sint plures Fabulæ de eodem, ad differentiam significandam coniunguntur Personæ, & Res, seu Locus, & fiunt inscriptiones mistæ: vt; Hercules furens Senecæ; quoniam alia est Tragœdia eiusdem, Hercules OEtaus.

De Bucolica Poesi.

CAPVT. XXXIII.

BVcolica Poësis personas humiles illas quidem vt Comœdia, veruntamen rusticas, & agrestes, non vrbanas, quæ sunt paulò elegantiores, comminiscitur, & est vmbra quædam, seu quoddam simulacrum ruslicanæ Comœdiæ: quando nimirum in duobus illis Poëmatum modis versatur; quorum alter μιμητικὸς dicitur, alter μικτὸς, de quibus egimus. Prioris generis exemplum esto Eclog. 1. Tityre tu patulæ. Posterioris Ecloga 8. Pastorum Musam. Atque istis imitandi modis ei cum reliquis Poëseos generibus Epopœia, Comœdia, Tragœdia societas est. Argumenta, & Personas sumit ab agris, & siluis, pastores, vinitores, aratores, olito-

olitores, accipitque nomen potiſſimum à paſtoribus,& ijs quidem nobilioribus,bubulcis videlicet. Tractantur Bucolicis vota, gratulationes, laudationes, obtrectationes,altercationes, cohortationes, pollicitationes,conqueſtiones, gaudia, pompæ, cantus,hilaritates,ioci.Verùm omnia agrum olêre debent. Ideò regnat in Bucolicis Hexameter, & prætcrea nullum genus carminis, propterea quod narrationibus videtur accommodatiſſimus,& cantilenis ruſticis idoneus,nec ineptus actioni,modò ne adſit granditas, neue longiore ambitu circumducatur. Laudatur autem ſi Primus & Quartus pes integra voce terminetur, præſertim Dactylica.

Tityre paſcentes à flumine reÿce capellas.

Quod diligenter cuſtodiuit Theocritus.Definitur Bucolica Poëſis: *ruſticarum actionum imitatio.* Fabula erit vna & ſimplex,non tamen digreſſionem non admittet. Nec neceſſe erit ſemper eſſe Allegoricam. Nomina rebus apta fingemus: aut iam ficta à bonis auctoribus mutuabimur. Oratio vacabit ſplendore & ornamentis,grauitate, ſententiarum acumine, ijſque omnibus, quæ rerum humilitati aduerſantur. Erit autem pura ac demiſſa : in quo Theocritus anteſtat virgilio. Partes conſtituunt duas Principium & Narrationem. Interdum aliquid loco Epilogi adiungitur.

Bucolicorum Etymon. Origo, Partes, & Paſtorum Genera.

CAPVT. XXXIV.

Dicta ſunt Bucolica,ἀπὸ τῶν βȣκόλων,id eſt,à cuſtodia boum,ſeu bubulcis : βοῦς enim bos eſt, κόλον pabulum.Non quod de bobus & bubulcis in his tantum agatur,verùm κατ' ἐξοχὴν, hoc eſt, per excellentiam, quod præcipua animalia apud ruſticos ſint boues, & præcipui paſtores bubulci. Paſtorum alij dicti ſunt βȣκόλοι, id eſt, bubulci à bobus,alij αἰπολοι, id eſt, caprarij à capris, alij ποιμένες, id eſt,opiliones ab ouibus , quaſi ouiliones quos Virgilius vltima Ecloga Vpiliones vocat.Alij Opiliones quaſi ouipiliones, à pellendis ouibus dici volunt. His alij addunt συϐῶτας, id eſt,

est, subulcos. Quorum Bucolici Poëtæ ferè non meminerunt, nisi quod quidam 10. Ecloga Bucolicorum Virgilij, Tardi venere subulci, legunt, vbi alij bubulci malunt, & rectius: nam subulcorum neque Virgilius, neque Theocritus meminit. Hinc poëmata βουκολικὰ, αἰπολικὰ, ποιμενικὰ, nominata sunt, quæ tamen non semper sunt vnius generis. Quod ad originem attinet, referunt Daphnim, cui nomen natalia dedere, in laureto enim editus legitur, à Nympha, cùm in Sicilia vaccas, quæ Sorores Solis erant, pasceret, perditissimè adamatum: quæ ei cæcitatis prædixit calamitatem, si amorem suum alterius pallueret consuetudine. Aliquanto pòst tempore filia Regis, eum, quod omnium pulcherrimus esset, quum deperiret: neque alio commento potiundi spes foret, vino obrutum corrupit. Hinc Bucolicæ cantiones primùm cantari cœptæ sunt, quibus hoc oculorum Daphnidis incommodum materiam dedit. Aiunt à Stesichoro poëta Himeræo eiusmodi argumentum tractatum primùm. Vtebantur autem musico instrumento, quam Græci à sibilo σύριγγα, Latini ab hiatu Fistulam nominant. Singulares primum tubuli, mox bini cohærentes lino aut cera. Postremò ad septenos vsque magnitudine omnes inter se impares, sed proportione certa ad alæ figuram: In summo qua inflabantur æquales, inæquales qua exit spiritus. Descripsit & materiam, & modum, & numerum Virg. illo versu.

Est mihi disparibus septem compacta cicutis
Fistula.

Bucolica diuiduntur à Virgilio in Eclogas, à Theocrito in Idyllia. Visum est quibusdam in Bucolico carmine esse Eclogas, & Idyllia, quod in Comœdia sunt Scenæ. Constat enim actum fuisse olim atq; exhibitum in Scena hoc quoque poëmatis genus. Quamobrem & Comicorum more præposita putantur singulis Eclogis sua nomina. Dicitur Ecloga ab ἐκλέγειν, id est, à deligendo personas, res & sententias ex alijs, quæ lectis quoque verbis exponantur. Sunt qui pronuntiationem vel narrationem qualemcunque, rerum negotia exponentem hac voce seu inscriptione significari velint. Idque

que probare nituntur ex Ausonio, qui Eclogas scripserit, & nominauerit etiam non Bucolicas, de vita humana, & cruciatu Cupidinis. Errant qui volunt Eclogam dictam ἀπὸ τῆς αἰγὸς κὶ λόγου, quod sint de capris, seu caprariorum sermones, & repugnat huic rationi scriptura, foret enim scribendum Ægloga, non Ecloga.

DE ELEGIACA POESI.

Vsus, Notatio, Inuentor, Elegiæ.

CAPVT. XXXV.

Pentameter solitarius non reperitur; quanquam Virgilius vni Hexametro, quatuor continuos subiecit.

Hoc ego versiculos feci, tulit alter honores.
Sic vos non vobis nidificatis aues.
Sic vos non vobis vellera fertis oues.
Sic vos non vobis mellificatis apes.
Sic vos non vobis fertis aratra boues.

Ausonius item in sententijs septem sapientum, Thaletis Milesij dicta Pentametris inclusit, quos ob elegantiam, & vtilitatem ad mores formandos adolescentibus ediscendos propono.

Turpe quid ausurus, te, sine teste, time.
Vita perit, mortis gloria non moritur.
Quod facturus eris, dicere distuleris.
Crux est si metuas, vincere quod nequeas.
Nil nimium, satis hoc, ni sit & hoc nimium:
Cùm verò obiurgas, sic, inimice, iuuas.
Cùm falsò laudas, sic, & amice noces.

Pentameter Hexametro subditus genus quoddam gignit, quod Elegiacum vocatur, Tibullus.

Somnia fallaces ludunt temeraria nocte,
Et pauidas mentes falsa timere iubent.

Elegiaco primum res tristes, & luctuosæ mandabantur. Terentianus.

Hos elegos dixêre, solet quòd clausula talis
Tristibus, vt tradunt, aptior esse modis.

Hoc ipsum nomen declarat: dictum est enim ἀπὸ τοῦ ἔλεον λέγειν, vel ab ἒ, ἒ, λέγειν, quod idem est ac, αἴ, αἴ, λέγειν, & vtraque interiectio vsitata est omnibus Tragicis.

gicis. Funebribus lamentationibus potissimum inuentam Elegiam insinuat Ouidius mortem Tibulli.

Flebilis indignos Elegia solue capillos,
Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit.

Progressu temporis res secundæ, optatæ, & quidquid animus ferret, Elegis scribi cœptum est: vt querelæ, expostulationes, preces, amores, vota, laudes, gratulationes, admonitiones, conuitia. Horat. ad Pisones.

Versibus impariter iunctis querimonia primùm,
Post etiam inclusa est voti sententia campos.

Epicedia quoque, Epigrammata, & Epistolæ hac forma carminum conficiuntur. Iouianus Pontanus ad hymnos Elegiam conuertit. Præcipiunt nonnulli in Elegiaco obseruandum esse, vt vno disticho sententia finiatur. Ouidius.

Gentibus est alijs tellus data limite certo,
Romanæ spatium est vrbis, & orbis idem.
Iam seges est vbi Troia fuit, resecandaq; falce,
Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus.

Est tamen vbi sententia suspenditur, vt vel disticho sequenti, vel etiam tertio absoluatur. Ouidius in querela Nucis.

At postquam Platanis sterilem præbentibus vmbram,
Vberior quauis arbore venit honor:
Nos quoque fructiferæ, si nux modò ponor in illis:
Cœpimus in patulas luxuriare comas.

Idem.

Siue malum potui tamen hoc vitare cauendo:
Seu ratio fatum vincere nulla potest:
Tu tamen ò nobis vsu iunctissime longo,
Pars desiderij maxima pœne mei:
Sis memor, & si quas fecit tibi gratia vires,
Illas pro nobis experiare, rogo.

Sed illud maximè cauendum est, ne post duos versus ita pendeat sententia, vt verbum in tertium vsque versum reseruetur.

Virtutes, & Artificium Elegorum.

CAPVT. XXXVI.

ORatio Elegiaca tersa sit oportet, lenis, ingenua, perspicua, morata, tenera, affectibus referta, Pathetica,

tica, & sententijs exquisitis minimè obfuscata, atque impedita. Mirificè eam ornant frequentes commiserationes, conquestiones, exclamationes, apostrophæ, prosopopœiæ, seu fictæ personæ, excursus, & παρεκβάσεις seu breues & cum re aptè cohærentes digressiones: non modicum eidem decus accedit per allusiones ad Apophthegmata. Ornatur etiam inductionibus & exemplis: exemplis, inquam, non modò à simili, verùm etiam à dissimili, & contrario interdum ad comparationem adhibentur. Interijciuntur item sententiæ, tum breues, tum acutæ, quibus id, quod est propositum, confirmatur. Magnum imprimis. Elegiæ decus est, antiquitatis aliqua significatio. Quò breuius, paucioribusque verbis antiquitates huiusmodi, siue ad fabulam, siue ad historiam, siue ad aliquem priscum ritum, moremve pertineant, efferuntur, eò venustius carmen redditur. Synalephæ, si vsquam alibi, hic vitandæ sunt: frequentes item Ecclipses: multum quippe fluentes illas huius carminis delicias remorantur, atque imminuunt quodammodo, & sunt tanquam vortices ac scopuli quidam, vt in hoc Hexametro videre est:

Aut abeuntis adhuc supremum animæ halitum in auras.

Præterea & Tibullus, vt Muretus animaduertit, elegantiam quandam iudicauit esse in eiusdem syllabæ continuatione: lib.1. Eleg. 1.

Me mea paupertas vitæ traducat inerti,
Ipse seram teneras maturo tempore vites
Rusticus, & facili grandia poma manus.

Eleg. 3.

——————Nam posse mederi
Multa docet templis picta tabella tuis.

Eleg. 4.

Nudus & æstiui tempora sicca canis.

Fit porrò suauior, si Monosyllabum præcedat:

Me mea paupertas.

Idem Poëta Penthemimerim crebro negligit in Hexametro, & ex tarditate quandam iucunditatem aucupatur. Subiungemus aliquot testimonia. Lib.1.Eleg.2.3.

Neu strepitu terrete pedum, neu quærite nomen.

Illic est cuicumq; rapax mors venit amanti.
Tisiphoneque impexa feros pro crinibus angues.
Et Propertius id sæpe facit, lib. 1. Eleg. 2.
Aspice quos submittit humus formosa colores.
Eleg. 5.
Quid tibi vis, insane, meos sentire furores?
Lib. 2. Eclog. 8.
Sed vobis facile est verba & componere fraudes.

Ouidius interdum Cæsuræ subdit encliticam, & non iniucundum carmen efficit. Iucundius autem quando idem fit post Enneemimerim, vt in Primo, & Quarto versuum qui sequuntur.

3. Fastorum.
Sole tamen vinoque calent, annosque precantur.
Ibidem.
Jussa facit, ventoque ratem committit & vndis.
4. Fastorum.
Pallor abit, subitasq; vident in corpore vires.
Jmminet huic, sequiturq; parem, similisq; furenti.
Nox & amor, vinumq; nihil moderabile suadent.
Talis Virg. Eclog. 8.
Mænalus argutumq; nemus, pinosque loquentes.

OBSERVATIONES ALIQVOT de Pentametro.

1. Prius Hemistichium absoluitur syllaba longa, quæ dictionem finiat. Nam cæsura Penthemimeris hic necessaria est, & vitiosum est hoc carmen à Diomede positum.
Hæc quoque nostra sententia mentis erat.
2. Elisio & Collisio in omni Cæsura Penthemimeri sunt duriusculæ, vt in hoc versu Catulliano.
Troia virûm, & virtutum omnium acerba cinis.
Item.
Non desistere amare, omnia si facias.
3. Neutrum Hemistichium apte desinit in dictionem Monosyllabam. Catullus.
O dij reddite mi hoc pro pietate mea.
Idem.
Aut facere, hæc à te dictaq; factaq; sunt.
Hinc duæ sunt exceptiones.

Cum

Cum eam altera Monoſyllaba antecedit. Ouid.

Præmia ſi ſtudio conſequar iſta, ſat eſt.

Idem.

Magna tamen ſpes eſt in bonitate Dei.

2. Aut cùm in dimenſione coaleſcit cum dictione præcedente, idque per colliſionem vt,

Nomina mutarunt, hic Deus, illa Dea eſt.

Et ſolum conſtans in leuitate ſua eſt.

3. Addunt nonnulli cum Monoſyllabam vocem antecedit Diſſyllaba. Martialis:

Sunt hæc trita quidem Zoile, ſed mea ſunt.

Ouidius.

Omnis, at in magnos, culpa, Deos ſcelus eſt.

DE FINE VERSVS PENTAMETRI.

4. Pentameter verſus clauditur dictione Diſſyllaba elegantiſſimè. Propertius.

Non datur ad Muſas currere lata via.

Rarius, ſed non vitioſè, Tetraſyllaba, Pentaſyllaba, Hexaſyllaba.

Tetraſyllaba. Mart.

Dantur opes nullis, nunc niſi diuitibus.

Pentaſyllaba. Ouid.

Lis eſt cum forma magna pudicitiæ.

Hexaſyllaba. Propert.

Protinus ingentes ſunt inimicitiæ.

Triſyllaba duriuſculè, niſi impetus quidam, aut affectus, vel ſententia exprimatur. Propert.

Et caput impoſitis preſſit amor pedibus.

Tibullus.

Hæſura in noſtro tela gerit latere.

Vel niſi præcedat Monoſyllâba. Propert.

Abfueram veſtris conſcius in lacrymis.

Martialis.

Aut docuit luſus hos Thetis, aut didicit.

Vel in Epigrammatis, vbi ſenſus argutia magis ſpectatur. Martialis.

Deliciæ populi qui fuerant domini.

De

De Lyrica Poesi.

CAPVT. XXXVII.

CVm olim vno genere formaque decurreret Lyricum, ob maiorem voluptatem, dissimilibus numeris, & vario pedum discrimine, ita temperatũ est postea, vt innumerabiles Lyricorum carminum species extent. Commendatur, & ab aliis partibus Poeseos quasi secernitur suauitate. Nam vt in carmine Heroico dominatur, & eminet grauitas, in Bucolico simplicitas, in Elegiaco teneritas & mollities, in Iambico, & Satyrico acrimonia, & acerbitas, in Comœdia ioci, in Tragœdia πάθος, in Epigrammatis acumen, sic in hoc carminis genere Poeta se totum ad diliniendas hominum mentes varietate, & breuitate versiculorum, ac totius cantilenæ exquisita vocum elegantia, nitore, sono, concinnitudine numerorum, descriptione rerum suapte natura maximè delectabilium fingere, & accommodare consueuit.

De Nominibus Lyricorum versuum.

CAPVT. XXXVIII.

QVod hæc carmina cum cantu, & ad Lyram pronuntiari solerent, à canendo, ᾠδαὶ (& forma diminutionis ᾠδάρια, paruæ odæ, seu odulæ) vt Latinè carmen eadem ratione, κατ' ἐξοχὴν ab instrumẽto musico, Lyrica, & vates Lyrici cognominati sunt. Dicuntur præterea Gręcis appellationibus μέλη, μολπαὶ ᾄσματα, quarum eadem est potestas quæ primi illius: cantus enim iis signatur. A Melos fit Melicum, quod pro Lyrico vsurpatur. Lyricum à laudatione, atque votis appellatur Hymnus. Pindari Odas inscriptas videmus εἴδη, quasi Poemata sint rerum imagines quædam, vt vox Latinè sonat, Formæ, Species, hinc εἰδύλλια, Formulæ: fortassis Fotmulæ poematis, seu Parua poemata: qualia de Græcis fecit Theocritus Syracusanus, de Latinis Ausonius.

De Partibus Odarum.

CAPVT. XXXIX.

CArmen Lyricum, quod scholiastæ Pindari tradiderunt, antiquitus tantùm erat Monostrophon, posterius tribus partibus constare cœpit: Strophe, Antistrophe, & Epodo. Laudes quippè Deorum Dearumque carminibus comprehensas, aram circumiens chorus decantabat. Primum ambitum, quo sinistrorsum ingrediebantur, στροφὴν, Conuersionem: alterum quē dextrorsum redeuntes conficiebant, ἀντιστροφὴν, Reuersionem: ipsa cantica Oden, & Antoden vocabant: quæ quidem ab illis itionibus, & reditionibus etiàm Strophæ, & Antistrophæ. Tandem in medio, & velut in conspectu Deorum quiescentes quod reliquum erat cantus persoluebant: id ἐκ τοῦ ἐπᾴδεσθαι τῇ στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ, quod accineretur cæteris partibus, siue διὰ τὸ μετὰ τὴν στροφὴν ᾄδεσθαι quod post Strophen canebatur, ἐπῳδὸς dicebatur, Strophæ & Antristrophæ todidem, ac eisdem versibus, pari ferè numero syllabarum componebantur: Epodus alios, vel plures, vel pauciores, quàm ille recipiebat, Si quando Oda plures Strophas, & Epodos haberet, in sequentibus præcedentium ratio custodiebatur. Et hic quidem mos Græcis fuit. Quod verò præscriptum est Odis Horatianis: Ode dicôlos, tricôlos, distrophos, tetrastrophos, &c. declarat ex duobus, tribus, aut quatuor diuersis generibus conflatas esse: & aliquando post Secundum, interdum post Tertium, aut Quartum carmen Reuersionem fieri ad primum genus.

A compositione carmen dicitur.

Monocôlon, latinè vniforme seu vnimembre, quod constat ex Vno genere carminis: vt; cum omnia Hexametra, Iambica, vel Asclepiadea sunt

Diacolon, quando Duo carminum genera miscentur: vt; Hexametrum cum Pentametro: Glyconium cum Asclepiadeo.

Tricôlon, cum tria miscentur genera, Sic Tetracôlon cum quatuor.

A Reuersione carmen dicitur

Distrophon, cum post secundum versum, ad prius genus reuertimur: vt; in Elegiacis.

Tristrophon, cùm post Tertium versum fit ad primum reditus.

Tetrastraphon, vbi post Quartũ versum fit reditus ad primum. Exempla sunt apud Horatium, qui vltra hunc numerum non excedit.

Pentastrophon, cùm post Quartũ versum fit regressi ad primum. Exempla apud Prudentium in Romano, & Eulalia reperiuntur.

A numero syllabarum dicitur

Adonium carmen Pentasyllabum. Glyconicum Heptasyllabum, Phalæcium Hendecasyllabum, quod nomen etiam Sapphico conuenit.

Ab inuentore carmen dicitur

Adonium. Sapphicum. Glyconicum. Phalæcium. Asclepiadeum. Pherecratium. Pindaricum. Aristophanicum. Alcmanicum. Alcaicum. Hipponacticum. Archilochium.

A numero versuum carmen dicitur.

Distichon. Tetrastichon. Hexastichon. Ogdoastichon. Decastichon. Dodecastichon, &c.

A materia carmen dicitur.

Heroicum. Elegiacum. Satyricum. Comicum. Tragicum. Bucholicum Georgicum. Epitaphium. Epicedium. Epinicium. Epithalamium. Genethliacum, &c.

A Pede crebriore carmen dicitur.

Dactylicum. Iambicum. Trochaicum Anapæsticum. Choriambicum. Ionicum. Pæonicum. Antispasticum.

A depositione carmen dicitur

Catalectum. Acatalectum. Brachicatalectum. Hypercatalectum, de quibus in Prosodia.

A mensura carmen dicitur.

Monometrum. Dimetrum. Trimetrum. Tetrametrum. Pentametrum Hexametrum.

Eteostichon carmen dicitur, quod annorum numerum continet.

Hemerostichon quod dierum numerum habet.

Acrostichis, cuius initiales versuum litteræ ordine collectæ certum sensum præbent. In Acrostichide Seruatoris nostri eulogium inclusit Sibylla, quam legerat

 Cice-

Cicero, meminitque tam celebris carminis in libris de Diuinatione. Idem nonnunquam in medio & fine versuum fit.

DE HYMNO.

Definitio Hymni.

CAPVT. XL.

HYmnus, propriè si loquamur, *nihil est aliud quàm ἡ εἰς θεὸν ᾠδὴ Dei laus per carmen, siue cantus in Deum*, sicut Scholiastes Sophoclis definiuit. In qua quidem Poësi vates Christianus cupidè, & cum lætitia versari debet: est enim tum propter rem subiectã, tum propter quandã diuinam delectationẽ nobilissima. Etsi Hymnus propriè Dei Opt. Max. laus est, licet tamen nobis etiam Diuos, hoc est, eos, qui ex hac ærumnosa hominum vita demigrantes, in cœlum recto itinere peruenerunt, & ab Ecclesia Catholica præcipua veneratione, templis ædificatis, diebus festis, & præcibus & cæremoniis anniuersariis coluntur, Hymnis celebrare, pro illis commentitiis, ac detestandis. Ethnicorum numinibus, Ioue, Mercurio, Baccho, Iunone, Pallade, Venere. Ita videmus quotidie sacris in ædibus, Hymnos de gloria & virtute cœlestium à piis, sanctisque viris conscriptos decantari. In quibus quanquam verborum pigmenta & sermonis puritatem non cernimus, pietatem reueremur ac suspicimus.

De Hymnis in Deum Opt. Max.

CAPVT. XLI.

DEum esse vnum in essentia, trinum in personis, omnes qui sumus Christiana disciplina imbuti credimus. Licebit ergo Poetis Deum modò vt Vnum canere, eique bonorum omnium summam perfectionem & copiam tribuere, modò singulas Personas seorsum celebrare, & religiosè ac timidè proprietates earum, quibus distinguũ solent, explicare.

Visum hic perelegantem M. Antonii Mureti Hymnum, quibus apponere in S. Trinitatem.

O nullis hominum peruia sensibus,
Naturæ penitus sola capax tuæ,

Cuius

Cuius condita sunt omnia numine,
Æterna & monas & trias.
Nato æqueue Pater, Nateque par Patri,
Et manans ab vtroque inclyte Spiritus,
Circumfusa tuo nubila lumine,
Nostro discute pectore.
Da mens per speculum cernere te queat
Nostra, & posthabitis te petat omnibus,
E iussisque tuis pendeat, & tibi
Soli dedita seruiat.
Tu clemens miseris da veniam Pater:
Tu Fili miseris sterne viam ad Patrem:
Tu sanctum miseris Pneuma vagantibus
Præfer conspicuam facem.
Simplex ætherij, numinis Vnitas,
Quæ distincta eadem est, veraque Trinitas,
Æternis vigeat semper honoribus,
Et terra simul & polo.

De Hymnis in Diuos.

CAPVT. XLII.

IN Hymnis Diuorum eligemus vnum aliquod facti, vnam aliquem præclarissimam virtutem, seu plures, prout longi esse in animum induxerimus, & illam illasue, quàm poterimus suauissimè elegantissimèque prosequemur. Licebit autem vel simpliciter extollere, & admirari Sanctum: vel tum hoc facere, tum ipsis laudibus breuem precationem annectere: qua id ab illo petamus, quod ipsum in primis Deo annuēte, nobis concedere velle existimabimus: Interdum tantummodo aliquid rogare Diuum toto Hymno possumus, quamuis eiusdem laudes nunquam non intercurrent, & vsitatum esse omnes norunt laudare eum, à quo quid petas. Non indigent Cœlites nostris laudibus: at nos eorum beneficiis indigemus. Initium Hymni venustum est, quando cæteros mortales inuitamus ad Sanctorum nobiscum concordibus votis modulanda præconia: cum salutamus eosdem, vt Prudentius Bethlehemitas pueros.

Saluete flores Martyrum,
Quos, lucis ipso in limine,

Christi insecutor sustulit.

Item cùm exordimur ab Exclamatione. Exclamationibus autem, & admirationibus totos interdum Hymnos complere licitum est. Iam verò Hymnis Ecclesiasticis perpetuò eam clausulam adiungi animaduertimus, qua Patri, Filio, & Spiritui sancto, gloria, honorque attribuitur, his aut similibus rationibus.

Deo Patri sit gloria,
Eiusque soli Filio,
Cum Spiritu paracleto
Et nunc, & in perpetuum.

Hoc seruauit Hieronymus Vida Hymno in D. Homobonum.

Regi tamen sit gloria
Horum datori munerum.
Qui trinus, vnus, omnia
Regnat Deus per secula.

Et Sannazarius in diuum Gaudiosum.

Laus tibi cœli Pater, atque princeps,
Omnium rector simul & creator,
Quem fides veri studiosa trinum,
Credit & vnum.

Et Muretus omnes hymnos suos ita concludit.

Simplex ætherij numinis vnitas,
Quæ destincta eadem est, veraque trinitas,
Æternis vigeat semper honoribus,
Et terra simul & polo.

Idem, Hymnum in D. Syluestrum Pontificem Max. festiuè admodum inchoauit ab Apostrophe ad vrbem Romam. Scimus autem hoc esse insigne orationis ornamentum apud Rhetores: imo etiam apud Poetas.

Priscos Roma duces desine laudibus
Efferre immodicis, qui valida manu
Fines imperij protulerunt tui
Quacunque Oceanus patet.
Hic, solus tibi plus contulit omnibus, &c.

Præterea Hymnus in die Epiphaniæ, est colloquium elegans & pium inter Poetam, & Magos: interrogat Poeta, quæ ipsos caussa è patrio solo huc adduxerit, quem quæsitum venerint, cui munera apportent. Respondent illi ad singula. Tum rursus percunctatur, quid singula dona sibi velint: Id Magi explicant. Hymnus

nus ita distinctus sequitur.

Poeta.

Quæ vos caussa Magi, dicite, perpulit
E vestris iter huc carpere finibus?
Quem tanto studio quæritis anxij?
Quoue hæc munera pertinent?

Magi.

Nos stella insoliti luminis huc trahit,
Et dux certa viam perpetuò præit,
Iudææ populus quæ cupientibus
Regem, significet datum.

Poeta.

Auri isthæc, sed enim quid sibi pondera,
Myrrhæ mirificus quid sibi vult odor.
Aut quæ, cùm populus sacra Deo fecit,
Aris Thura solent dari?

Magi.

Rex auro colitur, Thura Deum decent.
Nostri myrrha homines post obitum liniunt.
Huic ergo hæc pariter munera congruunt.
Qui Rex est, & homo, & Deus.

Cauenda sunt ὁμοιοτέλευτα in Dimerris Iambicis, quæ in Ecclesiasticis Hymnis perpetuò solent anxieque seruari. Nec mirum quandoquidem leporem similiter quæsitum studiosè videmus in aliis plurimis, quæ leguntur, & canuntur in templis. Si inciderint cum aliqua festiuitate, non erunt reiicienda, tanquam absolutè semperque vitiosa. Inuestiganda autem, & continenter vsurpanda nequaquam.

Metra, & longitudo Hymnorum.

CAPVT. XLIII.

HOmerus, & illo maior natu Orpheus, & Callimachus, carmine Hexametro hymnos per multos in Deos, Deasque longius versibus condiderunt, qui ad Cytharã canebãtur. Hos feliciter imitati sũt eodẽ carminis genere recentiores nonnulli. Vida preterea, sicut ante eum Iouianus Pontanus, Elegiacũ carmẽ adhibuit, cum in Christum è cruce pendentem Hymnum faceret. In Hymnis Ecclesiasticis ferme Lyrica tan-

tantùm metra frequentantur, & ex horum generibus vt plurimum Iambica Dimetra Acatalecta, itemque Sapphica. Hymni,qui Hexametris versibus fiunt, vt plurimum sunt longissimi. Aliorum generum plerumque contracti sunt, & non ita multorum carminum. Quanquam Aurelius Prudentius pœne semper conficiat longissimos. Certa mensura constitui non potest. Ex vna Strophe (sic quippe licet appellare qualiumcunque versuum quaternionem) non fit Lyricum, nec Hymnus. Ex duabus apud Horatium legimus Sapphica lib. 1. Ode 30.

O Venus Regina Cnidi, Paphique,
Sperne dilectam Cypron, & vocantis
Thure te multo Glyceræ decoram
Transfer in ædem:
Feruidus tecum puer, & solutis
Gratiæ zonis, properentque Nymphæ,
Et parum comis sine te iuuentas,
Mercuriusque.

Et eiusdem libri Ode vltima.

Persicos odi puer apparatus:
Displicent nexæ philyræ coronæ.
Mitte sectari rosa quo locorum
Sera moretur.
Smplici myrto nihil allabores
Sedulus curo: neque te ministrum
Dedecet myrtus, neque me sub arcta
Vite bibentem.

Et lib. 3. Ode 22.

Montium custos, nemorumque virgo,
Quæ laboranteis vtero puellas
Ter vocata audis, adimisque leto
Diua triformis:
Imminens villæ tua pinus esto:
Quam per exactos ego lætus annos,
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

De Iambico carmine.

CAPVT. XLIV.

IAmbicum carmen παρὰ τὸ ἰαμβίζειν, id est, conuitiari, probra iacere nominatum esse cōtendit Aristoteles. Iambea poesis potissimum exercetur in obiurgationibus, reprehensionibus, vituperationibus, detestationibus, quorum omnium materia sunt vitia, scelera, flagitia, mali mores denique: item quæcunque non decent, aut aliena sunt virtutis, grauitatis, honestatis. Vsurpant etiam Iambum, etiamsi id minus propriè, in laudatione, in gratulationibus Catullus, & Flaccus. Ille Phaselum suam prædicat, & peninsulam Sirmionem: Hic vitam rusticam.

Beatus ille, qui procul negotijs,
Vt prisca gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni fœnore.
Nec excitatur classico miles truci,
Nec horret iratum mare.
Forumque vitat, & superba ciuium
Potentiorum limina.

Nomine Iambi seu Iamborum eruditis cum pes, tùm versus sæpenumero appellatur. Hac eadem voce intelligitur & illud genus Senarij, quod vltimum pedem Spondeū postulat, loco Iambi, quem tamen spondeum præcedat Iambus. Quod idcirco fieri oportet, vt versus nimia tarditate non languescat. Quanquam Græci quibus est nihil negatum, & Seuerinus Boetius lib. de consolat. Philosophiæ spondeū Quinta sede collocare non verentur.

Quisquis profunda mente vestigat verum,
In se reuoluat intimi lumen visus.

Huiusmodi versus Scazontes, seu choliambi, quasi dicas claudicantes, seu claudi, aut mutilati Iambi vocantur: (priores enim qui Iambo finiuntur, Recti dicuntur) quibus persæpè vtitur Martialis. Etenim cùm versus Iambicus ad maledicendum reperiatur aptissimus, tum in hoc vno negotio supra cæteros isti Scazontes excellunt, de vtroque. Ouid. 1. de remed.

Liber in aduersos hostes stringatur Iambus,
Seu celer, extremum seu trahat ille pedem.

De Iambicis, & Trochaicis Comicis, seu mixtis.

CAPVT. XLV.

POetæ Comici vt quotidianum sermonem imitarentur, & populi Plausum captarent, orationemq; prosæ simillimã redderent, locis omnibus in vtroque carminis genere præter Iambum, & Trochæum pedes Proprios, vsurpant promiscuè Improprios pedes quatuor, Tribrachim Spondeum, Anapæstum, Dactylũ, excepta Vltima regione, quam in Iambicis Iambus, in Trochaicis Trochæus semper occupat. Exemplum Iambici Trimetri Acatalecti habes Scen. 1. Act. 1. Andriç

Quod plerique omnes faciunt adolescentuli.

Et quæ sequuntur. Trochaici verò Tetrametri Catalecti Scen. 4. Act. 1. eiusdem Comœdiæ.

Audiui Archillis iam dudũ: Lesbiam adduci iubes, &c.

Sed hæc Comicorum & Tragicorum veterum licentia est, quam Græci Tragici, & Latinus Seneca, non putarunt sibi concedendam. Comici vt populo similiores fierent, nec ab eius sermone multum recederent, pro personarum & temporis ratione & respectu, miscent Iambicis Trochaicos, Octonariis Senarios, Catalectis Acatalectos.

De Satyrica Poesi. Nomen, & Origo.

CAPVT. XLVI.

S*Atyra poema est vrbanum, iocosum, salsum, ad reprehendẽdos mores corruptos, & accusandũ vitæ improbitatem comparatum.* Satyræ appellatio vndenã facta sit necdum pro certo affirmari potest. A lancis genere inditã esse quibusdam placet: Illo nempè quo sacris cerealibus primitiæ inferebantur fructuũ dissimiliũ. Sic in Satyra, inquiunt, variæ ac diuersæ res tractari solent, quibus illa velut expletur & satiatur. Hinc itaque à satietate Satyram, quasi Saturam appellari visum est. A saliendo quoque dictam, crediderunt aliqui, ob argumentorum varietatem. Per quam fit, vt more Satyri animantis illius sine modo atque ordine huc illuc ferri, rapi, & volitare videatur. Quid si ab ipsismet Satyris?

quan-

quando in hoc poemate videmus Dijs illis petulcis, lasciuis, dicacibus digna proferri? Primus Satyrographus fuit Lucillius, maior anunculus Pompeii Magni: hic in ciuium vitiis liberrimè, ac salsissimè accusandis, primò Iambis vsus est: Deinde Senarios in Hexametros mutauit, quia hic versus narrationi congruebat magis. Post Lucillium numerantur, Terentius, Varro, Horatius, Persius, Iuuenalis.

Argumenta, finis, vtilitas Satyræ.

CAPVT. XLVII.

QVemadmodum priscæ illius Comœdiæ, item Iāborum, & quorundā Epigrāmatum, ita Satyrę quoq; materia dici potest turpitudo vel risu digna, vel odio Quocirca si quid ridiculum, aut odiosum non est, habet autem luctum, terrorem, commiserationem, vt res Tragœdiarum, in Satyram minimè cadit. Irridet & exagitat Satyra inertes, parasitos, deformes, loquaces, ingratos, libidinosos, potatores, auaros, fœneratores, sicarios, fures, adulteros, &c. Rectè fecerit, qui morbos animi Satyrę subiecerit, quod in his non secus occupata est, quàm Medicorū ars in doloribus, vulneribus, & ægrotationibus corporum. Proponit vtraq; sibi sanitatem, sed ista oratione, illa potionibus & herbis. Medicinas ambæ ægrotis faciunt amaras insuaues, & ingratas, secant, vrunt, non parcunt. Satyra vtimur ad homines absterrendos à vitiis, & ad virtutem obiurgatione, irrisioneque impellendos. Ex quo patet, quanta sit eius vtilitas: Corriguntur nimirum peruersi, & reliqui aculeos Poetarum istorum metuentes, à nequitia, & scelere longius refugiunt. Et quoniam amore virtutis abstinere se à prauis actionibus nolunt, formidine huius pœnæ, & infamiæ, quod nolunt id facere compelluntur. Veruntamen ioci, & sales Satyrici, carere obscœnitate rerum, verborumque debent, & crimina libidinesque ita reprehendi, vt nedum animos reorum purgare volumus, alios interim sinceros, & innocentes collutulemus, & ad morum turpitudinem quasi inuitemus. Diligentior hac in re Persius, & seuerior quàm Horatius & Iuuenalis.

Artificium

Artificium Satyræ.

CAPVT. XLVIII.

DOcuimus Satyram quandam esse Medicinam: qua popter ne ea ob amaritudinem ab ægroto statim respuatur, imitandi erunt Medici nobis, de quibus ità Lucretius.

Nam veluti pueris absinthia tetra medentes
Cùm dare conantur, prius oras pocula circum
Contingunt mellis dulci flauoque liquore,
Vt puerorum ætas improuida ludificetur
Labrorum tenus, interea perpotet amarum
Absinthi laticem, deceptaque non capiatur,
Sed potius tali tactu recreata valescat.

Eodem prorsus modo illinendæ sunt quibusdam suauitatibus obiurgationes Satyricæ, vt æquiore animo excipiantur: iocis nempe & facetiis, quibus quodammodo animi ad hanc alioqui amaram potionem exhauriendam præparantur, & inducuntur. Sed oræ poculi, nimirum vrbanitate ista condiuntur, & tum demum sentitur medicamenti amarities, cùm est in ipsa viscera demissum. Et quamuis ad virtutem cohortari, à vitiis autem auocare magna contentione debeat Satyra, non ideo tamen eam de ipsis disputare conuenit: quod munus Philosophiæ relinquendum est, quæ & magistra virtutum, & vitiorum sola explicatrix habetur. Versutum, sagax, callidum, disertum, acutum ingenium hic requiritur, & à leporibus minimè abhorrens, atque alienum. Partes certas nullas habet: aliquando insinuatione, sæpius abrupto, & incitato Principio vtitur. Et licet abrupta Principia sint, ad totius tamen corporis compositionem pertinere debent: semperque loco Exordii aliquid esse necesse, quod ad ea, quæ sequuntur facilem comparat beneuolumque auditorem. Horatius principio Satyræ primæ id proponit, quod vbi longa exemplorum enumeratione probauit, aptè concludit. Satyram integram in Poeseos studiosorum gratiam libuit asscribere.

Qui fit, Mæcenas, vt nemo quam sibi sortem,
Seu ratio dederit, seu fors obiecerit, illa
Contentus viuat, laudet diuersa sequentes?

O for-

O fortunati mercatores, grauis annis
Miles ait, multo iam fractus membra labore.
Contra mercator, nauim iactantibus Austris,
Militia est potior. Quid enim? Concurritur: horæ
Momento, aut cita mors venit, aut victoria læta.
Agricolam laudet iuris, legumque peritus,
Sub galli cantum Consultor vbi ostia pulsat.
Ille datis vadibus, qui rure extractus in vrbem est,
Solos felices viuenteis clamat in vrbe.
Cætera de genere hoc (adeo sunt multa) loquacem
Delassare valent Fabium; ne te morer: audi
Quo rem deducam? Si quis Deus, en ego dicat,
Iam faciam quod vultis: eris tu, qui modo miles,
Mercator; tu consultus modò, rusticus: hinc vos,
Vos hinc, mutatis discedite partibus, eia.
Quid statis? Nolunt. Atqui licet esse beatis.
Quid caussæ est meritò quin illis Iupiter ambas
Iratus buccas inflet? neque se fore posthac
Tam facilem dicat, votis vt præbeat aurem?
Præterea: ne sic, vt qui iocularia, ridens
Percurram (Quamquam ridentem dicere verum
Quid vetat?) vt pueris olim dant crustula blandi
Doctores, elementa velint vt discere prima:
Sed tamen amoto quæramus seria ludo
Ille grauem duro terram qui vertit aratro,
Perfidus hic caupo, miles, nautæque per omne
Audaces mare qui currunt, hac mente laborem
Sese ferre, senes vt in otia tuta recedant,
Aiunt: quum sibi sint congesta cibaria, sicut
Paruula, nam exemplo est magni formica laboris:
Ore trahit quodcunque potest atque addit aceruo
Quem struit, haud ignara, ac non incauta futuri.
Quæ simul inuersum contristat Aquarius annum,
Non vsquam prorepit, & illis vtitur ante
Quæsitis patiens, quum te neque feruidus æstus
Dimoueat lucro, neque hyems, ignis, mare, ferrum;
Nil obstet tibi, dum ne sit te ditior alter,
Quid iuuat immensum te argenti pondus, & auri,
Furtim defossa timidum deponere terra?
Quod si comminuas, vilem redigatur ad assem.
At ni id fit, quid habeat pulcri constructus aceruus?

Millia frumenti tua triuerit area centum,
Non tuus hoc capiet venter plus, quam meus: vt si
Reticulum panis venales inter onusto
Forte vehas humero, nihil solus accipias, quam
Qui nil portarit. Vel dic, quid referat intra
Naturæ fineis viuenti, iugera centum, an
Mille aret? At suauè est ex magno tollere aceruo.
Dum ex paruo nobis tantundem haurire relinquas,
Cur tua plus laudes cumeris granaria nostris?
Vt tibi si sit opus liquida non amplius vrna,
Vel cyatho, & dicas, magno de flumine mallem,
Quàm ex hoc fonticulo tantundem sumere, eo fit,
Plenior vt si quos delectet copia iusto,
Cum ripa simul auulsos ferat Aufidus acer.
At qui tantulo eget, quanto est opus, is neque limo
Turbatam haurit aquam, neq; vitam amittit in vndis.
At bona pars hominum decepta cupidine falso,
Nil satis est, inquit, quia tanti, quantum habeas, sis.
Quid facias illi? iubeas miserum esse libenter,
Quatenus id facit vt quidam memoratur, Athenis
Sordidus ac diues, populi contemnere voces.
Sic solitus: populus me sibilat, at mihi plaudo
Ipse domi simul ac nummos contemplor in arca.
Tantalus a labris sitiens fugientia captat
Flumina. Quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur: congestis vndiq; saccis
Indormis inhians: & tanquam parcere saccis
Cogeris: aut pictis tanquam gaudere tabellis.
Nescis quid valeat nummus, quem præbeat vsum:
Panis ematur, olus vini sextarius, adde
Quis humana sibi doleat natura negatis.
An vigilare metu exanimem, noctesque, diesq;
Formidare malos fures, incendia, seruos,
Ne te compilent fugientes: hoc iuuat? horum
Semper ego optarim pauperrimus esse bonorum.
At si condoluit tentatum frigore corpus,
Aut alius casus lecto te adfixit, habes qui
Adsideat, fomenta paret, medicum roget, vt
Suscitet, ac reddat natis, charisque propinquis.
Non vxor saluum te vult, non filius, omnes
Vicini oderunt, noti, pueri, atque puellæ.
Miraris, quum tu argento post omnia ponas,

Si nemo præstet, quem non mercaris amorem?
At si cognatos, nullo natura labore
Quos tibi dat, retinere velis seruareque amicos,
Infelix operam perdas: vt si quis asellum
In campum doceat parentem currere frenis.
Denique sit finis quærendi: quumque habeas plus,
Pauperiem metuas minus. & finire laborem
Incipias, parto quod auebas: nec facias quod
Vuidius quidam (non longa est fabula) diues,
Ut metiretur nummos: ita sordidus vt se
Non vnquam seruo melius vestiret, adusque
Supremum tempus, ne se penuria victus
Opprimeret, metuebat, at hunc liberta securi
Diuisit medium fortissima Tyndaridarum.
Quid mi igitur suades, vt viuam Mænius; aut sic
Vt Nomentanus; pergis pugnantia secum
Frontibus aduersis componere. Non ego auarum
Quum veto te fieri, vappam iubeo, ac nebulonem.
Est inter Tanaim quiddam, socerumque Viselli.
Est modus in rebus, sunt certi denique fines:
Quos vltra, citraque, nequit consistere rectum.
Illic vnde abij, redeo: nemon' vt auarus
Se probet, ac potius laudet diuersa sequentes:
Quodque aliena capella gerat distentius vber,
Tabescat: neque se maiori pauperiorum
Turbæ comparet? hunc, atque hunc superare laboret.
Sic festinanti semper locupletior obstat:
Vt quum carceribus missos rapit vngula currus,
Instat equis auriga suos vincentibus, illum
Preteritum temnens extremos inter euntem.
Inde fit, vt raro, qui se vixisse beatum
Dicat, & exacto contentus tempore vitæ
Cedat, vti conuiua satur, reperire queamus.
Iam satis est, ne me Crispini scrinia Lippi
Compilasse putes, verbum non amplius addam.

Notatio,

Notatio, & vsus Epigrammatis.

CAPVT. XLIX.

Epigramma, παρὰ τὸ ἐπιγράφειν, superscribere, seu inscribere, principio erat tantum, ἐπιγραφὴ, superscriptio, seu Inscriptio, & quidem ἄμετρος, seu numeris libera: pro elogiis inscripta, aut incisa statuis, trophæis, imaginibus, clypeis, nauibus, sepulcris, monumentis, delubris, ædificiis, magnificis demum operibus. Postea quidquid de re tùm animata, tùm inanimata eleganter, acutè, vrbanè, breuiter ἐμμέτρως seu versu dictum esset, seu laudationem, seu vituperationem, seu triste, seu lætum, seu aliud quippiam contineret, Epigrammatis ambitu, ac terminis includebatur, nullo ad inscriptionem respectu.

Definitio Epigrammatis, eiusque Diuisiones.

CAPVT. L.

Epigramma, vt est proprium Poetarum, *est quoddam breue poema, cum simplici cuiuspiam rei, vel personæ, vel facti indicatione: aut ex propositis aliquid deducens.* Hæc definitio ex diuisione conficitur, quemadmodum Cicero in Tropicis definire docet, & duo summa Epigrammatis Genera, spectata eorum forma comprehendit. Simplex nimirum & Compositum *Simplex est in quo res aliqua, persona, seu factum exprimitur, nullaque inest comparatio:* quemadmodum in his duobus exemplis. Æn. 3. Æneas dedicans clypeum Abantis, rem carmine signat, nempe hoc:

Æneas hæc de Danais victoribus arma.

Plura de se Virgilius illo disticho, quod sibimet moriens fecit:

Mantua me genuit: Calabri rapuere: tenet nunc
Parthenope: cecini pascua, rura, duces.

Indicat patriam, locum mortis, sepulturæ, genera scriptorum suorum, in quibus duobus exemplis nihil nisi indicatio, nulla compositio. *Compositum quod ex propositis quiddã, idque aut Maius, aut Minus, aut Æquale, aut Diuersum, aut Contrarium deducit.* In omnibus his collationes siue relationes perspicis, quibus & tollitur sim-

simplicitas, & gignitur comparatio, siue compositio. Exemplum vbi Maius aliquid ex propositis deducitur hoc sit. Mart lib. 1. de Carpophoro.

Secula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent.
Jam nullum monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus Hydræ mors vna fuisset,
Hinc percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros,
Soluere & Hesionem solus, & Andromeden.
Herculeæ laudis numeretur gloria, plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Et lib. 11. laudatur Nerua Traianus.

Tanta tibi est recti reuerentia, Cæsar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat, sed Numa pauper erat,
Ardua res hæc est, opibus non tradere mores,
Et cum tot Crœsos viceris, esse Numam, &c.

Quando Minus.
De C. Iulio Cæsare.

Spectat Alexandri picta vt certamina Cæsar:
Ast ego nondum aliquid gessi, ait illachrymans.
Quid si & Alexander spectasset Cæsaris acta,
Dixisset: Persas vincere pigritia est.

Quando par aut simile.
Catullus ad Quintum.

Quinti si tibi vis oculos debere Catullum,
Aut aliud si quid carius est oculis:
Eripere ei noli multo quod carius illi
Est oculis, si quid carius est oculis.

Martialis lib de Leone Cæsaris, in cuius ore ludebant lepores illæsi.

Æthereas aquila puerum portante per auras,
Illæsum timidis vnguibus hæsit onus:
Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ maiora putes miracula? summus vtrique
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Iouis.

Quando dispar, seu diuersum, Martialis de leone & lepore, lib. 1.

Rictibus his tauros non eripuere Magistri,
Per quos præda fugax itque, reditque lupus.

Quodque magis mirum, velociter exit ab hoste,
Cum nil à tantæ mobilitate refert,
Tutior in sola non est cum currit arena.
Nec cauea tanta conditur ille fide,
Si vitare canum morsus, lepus improbe, quæris,
Ad quæ confugias, ora leonis habes.

Quando contrarium seu repugnans. Catullus.
Odi, & amo, quære id faciam, fortasse requiris,
Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.

Martialis ad Dindymum, lib. 5.
Insequeris, fugio; fugis, insequor; hæc mihi mens est:
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

In habentem varios mores, lib. 14.
Difficilis, facilis; iucundus, acerbus es idem,
Non possum tecum viuere, nec sine te.

Sunt qui tres tanquam classes Epigrammatum constituere. Vnam eorum, quibus ad rerum inscriptiones vtimur, vnde nomen ipsum est natum, quæque prima origo Epigrammatis fuit. Alteram quibus laudes alicuius, aut vitia explicamus, siue, quibus laudamus, aut vituperamus. Tertiam, quibus fortuitum quippiam, vel nouum, vel admirabile, quod acciderit, argutè exponimus, vel ipsi aliquid excogitamus, & comminiscimur. Fortuiti, & rari seu inopinati euentus est illud Carpyllidæ in eum, qui piscaturus, reti caput naufragio mortui attraxit: quod cum manu scalpendo sepulcrum parans terræ mandaret, improuiso thesaurum inuenit. Conclusio est: Iustos viros pietatis mercedem haud amittere.

Capturo pisces hamata in littore seta,
Naufraga forte hominis calua prehensa fuit.
Qui caput auulsum membris miseratus, inermi
Prosubiens fecit vilia busta manu.
Pondus vbi infossi terræ graue repperit auri,
Gratia sic iustis nulla bonisque perit.

Et illud germanici Cæsaris ex Græco.
Thrax puer astricto glacie dum ludit in Hebro,
Frigore concretas pondere rupit aquas.
Dumque imæ partes rapido traherentur ab amne,
Abscidit heu tenerum lubrica testa caput.
Orba quod inuentum mater dum conderet vrna,

He

Hoc peperi flammis, cætera, dixit, aquis.

Admirabile seu magnum sit hoc, de matre Lacæna: quanquam etiam fortuita sæpe magna sunt, & contra item magna fortuita.

Marullus.

Mater Lacæna conspicata filium,
Relicta inermem parmula,
Progressa contra traijcit ferro latus,
Super necatum his increpans:
Abi hinc, morere, non digna me proles, abi
Mentite patriam, & genus.

DIVISIO EPIGRAMMATVM SEcundum tria ante posita Poematis Genera.

POtest Epigramma reuocari partim ad Tragœdiã, partim ad Comœdiam, partim denique ad Epopœiam. Quare cum hęc tria Genera Poesios materia discrepent. Epigrammatis item materia non erit vna, sibique similis: ideo nec ipsa Epigrammata. Ex Epopœia sumit Epigramma laudationes imprimis excellẽtium virorum, vrbium, fluuiorum, portuũ, locorum, fontium, monumentorum, &c. Fabulosa quoque haud aliundè sumuntur. Hinc igitur fit, vt in Epigrammate loquatur mira cum venustate Deus, aut Nympha, Satyrus, &c. quin aliquando amnis, fons, arbor, statua, vrbs, tumulus, locus, animal, cum aliis, aut cum ipsomet Poeta. Tragœdiæ propriè est rerum grauium, illustriumque tractatio, quæ multum doloris, & commiserationis, multum pariant admirationis. Dolorem afferunt atrocia, Commiserationem eadem ipsa, si aut immerenti eueniunt, aut accidant inter consanguineos, inter parentes & liberos, inter fratres & sorores. Fortuita commouent admirationem. Sunt autem admirabiliora, quando præter opinionem aliud ex alio dependet, vt in vita OEdipi, de quo habemus Tragœdiam Senecæ. Hæc omnia aptissima sunt conficiendis Epigrammatis. Ad Tragœdiam quoque reiiciantur, quæ in mortem, interitumque alicuius scribuntur: est enim per se res Tragica mors. In Comœdia prisca, Poetæ homines impunè nominatim accusabant, irridebant, contemnebant. Quæ materies, probrosa & ridicula

ridicula scilicet, conuenit etiam Epigrammatis, quorum auctores aliena peccata patefaciunt, insectantur, atque rident. Nec nominibus abstinent, quod reprehendit præfatione lib. 2. Mart. quamuis ea sæpius commutent, aut pro veris ficta supponant: rem enim ipsam intelligi ab omnibus nihil vetat, pudori autem & famæ hominum consulendum est, si consuli adhuc potest. Vetus quoque Comœdia lasciuis vocibus, & sententiis abundabat, quæ consuetudo in Epigrammata irrepsit, quorum plurima, potissimum Martialis, videmus esse plena turpitudinis, & nequitiæ. Ab Epigrammatis eiusmodi temperare nos oportet. Ex Comœdia item Antiqua, ioci, & sales ad Epigrammata profluxerunt. Illis quæ habent spem, metum, suspicionem, amorem, desiderium, dissimulationem, subitam lætitiam, insperatum incommodum, misericordiam, fortunæ commutationem, & alia huius generis, Nouam Comœdiam præbuisse materiam fit credibile.

DIVISIO EPIGRAMMATIS SECVNdum tria Genera causarum.

VT ciuilis eloquentia in tripartita causarũ varietate exercetur: sic Epigramma non incommodè ad totidem, eademque genera fermè redigi potest. Itaque ad Iudicium reuocabuntur omnia, quibus aliorum vitia, scelera, & mala facinora accusamus, quibus expostulãus, exprobramus, minamur, insimulamus, inuehimur, &c. Ad deliberationem, quibus suademus, dissuademus, hortamur, dehortamur, petimus, deprecamur, inuitamus, consolamur. Ad Exornationem pertinebunt, quibus laudamus, vituperamus, siue homines, siue res alias quascunque, idque siue in ipso homine, siue extra hominem. Item quibus commendamus, gratulamur, gratias agimus, aliquid dedicamus, & iocosa, quorum materia est turpitudo sine dolore, quę potius risum excitet, quam indignationem.

EXEMPLA IVDICIALIVM.

ASiniũ Catullus de furto postulat. Nam secundã cœnam, quãdo conuiuæ vrbanitati indulgere, & pocu-

poculis capacioribus poscere consueuerunt, ipse mappas illorum, siue sudaria surripiebat, vt & apud Martialem Hermogenes. Et cum hoc valde facetum, & nimis lepidum putaret, eundem leporem in Catullum exercuerat.

Marrucine Asini, manu sinistra
Non belle vteris in ioco, atque vino:
Tollis lintea negligentiorum.
Hoc salsum esse putas? fugit te inepte.
Quamuis sordida res, & inuenusta est.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta, vel talento
Mutari velit: est enim leporum
Disertus pater, ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Exspecta, aut mihi linteum remitte:
Quod me non mouet æstimatione,
Verum est μνημόσυνον mei sodalis.
Nam sudaria Setaba ex Iberis,
Miserunt mihi muneri Falullus,
Et Verannias. Hæc amem necesse est,
Vt Veranniolum meum, & Fabullum.

Martialis de Hermogene fure ad Ponticum, lib. 12.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
Quantum nummorum vix, puto, Massa fuit.
Tu licet obserues dextram, teneasque sinistram,
Inueniet, mappam qua ratione trahat.
Ceruinus galidum sorbet sic halitus anguem:
Casuras alte sic rapit iris aquas.
Nuper cum Myrino peteretur missio læso,
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam Prætor cum vellet mittere mappam,
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile è mensa surripit Hermogenes.
Hoc quoque si deerit: medios distringere lectos,
Mensarumque pedes non timet Hermogenes.
Quamuis non modico caleant spectacula sole,
Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.

Linigeri fugiunt calui, sistrataque turba,
Inter adorantes cum stetit Hermogenes.
Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit vnquam
A cœna semper retulit Hermogenes.

Simile fecit Martialis in Luscum furem, lib. 8.

Aspicis hunc vno contentum lumine, cuius
Lippa subatrita fronte lacuna patet?
Ne contemne caput, nihil est furacius illo,
Non fuit Antolyci tam piceata manus.
Hunc tu conuiuam cautus vitare memento:
Tunc furit, atque oculo Luscus, vtroque videt.
Pocula sollicit perdunt, ligulasque ministri,
Et latet in tepido plurima mappa sinu.
Lapsa nec a cubito subducere pallia nescit,
Et tectus lenus sæpe duobus abit:
Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil inuasit, puerum tunc arte dolosa
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

EXEMPLA DELIBERATIONIS.

Notum est illud Martialis ad Iulium, quem ætate grauem ad otium, voluptatemque hortatur. lib. 1.

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
Si quid longa fides, canaque iura valent
Bis iam penè tibi consul trigessimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non benè distuleris, videas, quæ posse negari,
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Expectant curæ, catenatique labores,
Gaudia non remeant, sed fugitiua volant.
Hæc vtraque manu, complexuque assere toto:
Sæpè fluent immò sic quoque lapsa sinu:
Non est, crede mihi, sapientis dicere, viuam:
Sera nimis vita est crastina: viue hodie.

CONSOLATORIVM HOC EST LEOdegarii à Quercu tomo 1. florum Epigrammatum, ex variis Poetis.

Quid noctes miser eiulans, diesque,
Nil conuitia profitura fundis?

Irato Lachesin lacessis ore,
Quod natam illa tibi abstu'it quadrimam
Argutam, docilem, venustulamque,
Et quam præsidium subinde firmum
Sperabas senio tuo futuram.
An hoc lædere? an hoc vocas nocere,
Pro terris Mariæ dedisse cœlum?
Quin gaudes potius Beraldie, cum, quam
Mortalem genuisse credidisti,
Hanc factam videas repentè diuam?

EXEMPLA EXORNATIONIS.

Catullus in Ciceronem.

Disertissime Romuli nepotum
Quot sunt, quotque fuere, Marce Tulli,
Quotquot post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas, Catullus
Agit, pessimus omnium poeta:
Tanto pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Martialis in Decianum lib. 1.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales Prisca fides famaque nouit anus:
Si quis Cecropiæ madidus Latiæque Mineruæ
Artibus, & vera simplicitate bonus:
Si quis erit recti custos, imitator honesti,
Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erit magnæ subnixus robore mentis,
Dispeream, si non hic Decianus erit.

Concinnum, & longe festiuissimum est hoc eiusdem Martial. de Catella Publii lib. 1.

Issa est passere nequior Catulli.
Issa est purior osculo columbæ.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est deliciæ catella Publi.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis.
Sentit tristitiamque gaudiumque.
Collo nixa cubat capitque somnos,
Ut suspiria nulla sentiantur,
Et desiderio coacta ventris,

Gutta

Gutta pallia non fefellit vlla:
Sed blando pede suscitat, toroque
Deponi rogat & monet leuari.
Castæ tantus inest pudor catellæ.
Ignorat Venerem, nec inuenimus
Dignum tam tenera virum puella.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
Picta, Publius exprimit tabella.
In qua tam similem videbis Issam,
Vt sit tam similis sibi nec ipsa.
Issam denique pone cum tabella,
Aut vtramque putabis esse veram,
Aut vtramque putabis esse pictam.

Nullum datur Epigramma, quod non aliqua parte tot, quot attulimus diuisionum comprehendetur. Nec absurdum existimes velim, vnum atque idem tam huius, quam illius Generis efficere speciem: id quippe fit ratione diuersa.

DE EPIGRAMMATE IN QVO *Paria paribus, & Contraria contrarijs referuntur.*

CIcero in Orat. Perfect. cum de Numero oratorio disputat, scribit esse quoddam genus verborũ, in quibus ipsis concinnitas insit, & quæ suapte natura numerosa sit, etiamsi nihil est factũ de industria. Cæterum genus illud esse triplex. Aut enim casus in exitu similes: vt pro Cælio: *Non modo nihil ignoscendum, sed etiam acriter resistendum* Aut paria paribus reddi: vt in Sextiana: *Qui authoritate, qui fide, qui constãtia, qui magnitudine animi, cõsilijs audacium restiterunt, ij principes, ij graues, ij auctores, ij duces huius dignitatis, atque imperij semper habiti sunt.* Aut opponi cõtraria: quę exornatio, Grecè ἀντίθετον, Latinè contentio, & contrapositũ Fit autem diuersis modis. Nam & Singula singulis opponuntur; vt, *Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amentia.* Bina binis: vt, *Non nostri ingenij, vestri auxilij* Pluribus plura: pro Milone: *Est enim, iudices, hæc nõ scripta, sed nata lex: quã non didicimus, accepimus, legimus, verũ ex natura ipsa arripuimus, hausimus, expressimus.* Omisso Primo genere huius concinnitatis, quæ hic nullum

locum habet, nisi in Ethicis, videamus quam pulchre Secundum, & Tertium in Epigrammata conueniant. Quæ proinde concinna fieri & dici certissimum est. Paria paribus referuntur in his, quæ in Appendice Virgiliana leguntur de morte trium.

Sus, iuuenis, serpens, casum venere sub vnum,
Sus iacet ex ictu, pede serpens, ille veneno.
Anguis, aper, iuuenis pereunt, vi, vulnere, morsu.
Hic fremit, ille gemit, sibilat hic moriens.
Sus, serpens, iuuenis pariter periere vicissim:
Dente perit iuuenis, serpens pede, porcus ab ictu.

Eiusdem classis est hoc in Virgil.

Pastor, arator, eques, paui, colui, superaui,
Capras, rus, hostes, fronde, ligone, manu.

Felici conatu hoc imitatus est Matthæus Toscanus in suis Poëmatis, loquens de Petro Bembo.

Historicus, vates, rhetor, celebrat, canit, implet,
Gesta, ignes, aures, ore, lyra, eloquio.

Exemplum vbi Singula singulis opponuntur Tosc. tom 1. in Christum crucifixum.

Pro seruis Dominus moritur, pro sontibus insons,
Pro ægroto medicus, pro grege pastor obit.
Pro populo rex mactatur, pro milite ductor,
Proque opere ipse opifex, proque homine ipse Deus.
Quid seruus, quid sons, ægrotus, grex, populusque.
Quid miles, quid opus, quidue homo soluet? amet.

Conclusio huius pulcherrimi, & religiosissimi Epigrammatis habet repetitionem. ὑπόζευγμα, συναθροισμὸν *subiectionem.*

De Epigrammate Dialogico.

CAPVT. LI.

Dialogum conficere, cum propter alia, tum propter decorum personarum loquentium est laboriosum: propterea quod nisi prudentissimus & experientissimus videre potest, quando, quantum, quibus verbis, quomodo vnumquemque loqui, & quibus moribus præditum esse oporteat. In omnibus, & singulis separatim τὸ πρέπον cernitur.

EXEMPLA EPIGRAMMATIS Dialogici.

Ausonij dialogus in simulacrum Occasionis & Pœnitentiæ.

Cuius opus? Phidiæ, qui signum Pallados, eius,
Quique Iouem fecit, tertia palma ego sum.
Sum Dea, quæ rara, & paucis, Occasio, nota.
Quid rotulæ insistis? stare loco nequeo.
Quid talaria habes? volucris sum: Mercurius quæ
Fortunare solet, tardo ego, cum volui.
Crine tegis faciem. Cognosci nolo: sed heus tu,
Occipiti caluo es. Ne tenear fugiens.
Quæ tibi iuncta comes? dicat tibi, dic rogo quæ sit?
Sum dea, cui nomen nec Cicero ipse dedit.
Sum Dea, quæ facti, non factique exigo pœnas:
Nempe vt pœniteat, sic Metanœa vocor.
Tu modo dic, quid agat tecum? Si quando volaui,
Hæc manet: hanc retinent, quos ego præterij:
Tu quoque dum rogitas, dum percunctando moraris,
Elapsum dices me tibi de manibus.

DIALOGVS IN IVSTITIAM.

Qua Dea? Iustitia. Quid toruo lumine? flecti
Nescia sum & lachrymis & pretio, & precibus.
Quod genus? à Superis. Ex quo genitore? Modo. Ecqua
Matre? Fide. Nutrix quæ tua? Pauperies.
Quis Deus infantem fouit? Prudentia. Quonam
Freta duce agnoscis crimina? Iudicio.
Cur gladium tua dextra gerit? cur læua bilancem?
Ponderat hæc caussas, percutit ille reos.
Quid rari assistunt? Quod copia rara bonorum est.
Quæ comes assidua est? candida simplicitas.
Aurium aperta tibi cur altera, & altera clausa est?
Hæc surda iniustis, panditur illa bonis.
Paupere cur semper cultu? iustissimus esse
Qui cupit, exiguas semper habebis opes.

DI

DIALOGVS IN VENEREM, & Cupidinem.

Dic age, qui fiat, dulcissime nate Cupido,
Omnes cum timeant numinis arma tui,
Humanumque genus, manes, Erebique profundi,
Sollicitent superos, & simul illa Deos,
Sola tamen doctis quæ præsidet artibus, omne
Effugit imperium, casta Minerua, tuum?
Si meminisse potes, moderator Iupiter orbis
Ipse tuas sensit captus amore faces.
Sensit & æquoreis Neptunus victus in vndis,
Iunoque furtiuo sæpe reperta toro.
Vt taceam reliquos, & tu quoque nate parentem
Iura pudicitiæ me violare iubes.
An igitur solam quo Pallada vincere possis,
Extinctus nullam vim tuus ignis habet?

Cupido.

Desine, diua Parens, mirari & quærere causas,
Hanc mea quod nequeant tela ferire Deam.
umque potestati sint omnia subdita nostræ,
Sola meas spernat cur tamen illa faces.
anc equidem valde metuo cum lumine tantum
Aspicit, aut vultu me truculenta notat.
ssumptis illam vero quandoque sagittis
Aggressus temere nocte silente fui;
lamque meum perplexis artibus ignem,
Successu veritus posse carere dolos.
emo sed, occultum quantumuis, celat amorem,
Ipse ego sum semper proditus igne meo.
sidias igitur nostras vbi sensit aperte,
Protinus hac tanquam pulsus ab hoste fui.
am galeam quoties hastam vibratque trementem,
Non leuis illa mihi caussa pauoris abest.

Venus.

e puer tales, oro, proferre querelas,
Hosque tuo vanos excute corde metus.
arte quid asperius fuit, aut quid durius olim,
Succubuit regnis trux tamen ille tuis.
i prius indomitus tibi bella necemque parauit,
æpe dedit victas, in tua vincla manus.

Cupido.

At Mars, cara parens, nobis se dedidit vltro,
Nec quicquam nostrum ferre grauatur onus.
Improba sed quoties Pallas me conspicit, illa,
Dij, quas commoto non iacet ore minas?
Quam gerit horrendam magna vi corripit hastam,
Taliaque infando dicta dolore refert:
Ne mihi tela puer, mihi ne, puer, arma mineris,
Erras haudquaquam nos tua turba sumus.
Si temerè accedes, nec me sinis esse quietam,
Crede mihi puero sat tibi fortis ero.
Aut ego præcipitem te nunc ad tartara mittam,
Aut tibi perfodiet lancea nostra latus.
Hoc pater ipse mihi cuius sum vertice nata
Iupiter, hoc divûm Rex mihi testis erit.
Hæc simul vt dicit, totus miser ecce tremisco,
Ex manibus subitò tela facesque cadunt.
Nescio quid faciam, lædendi nulla facultas,
Aut vis turbato nulla relicta mihi est.
Lædere nec cupio, quin hoc mihi opto, precorque,
Hinc vt ego solum saluus abire queam.
Præterea anguicomæ gestat caput illa Medusæ,
Cuius ad aspectum lumina nostra pauent.
Hoc vbi prætendit, fugio ceu cerua leonem,
Aut fugit infestum territa dama lupum.

Venus.

Et metuis Diuam tu territus ægide tantùm?
Magnanimi cures tum Iouis arma nihil?
Hoc quoque, contemnunt, dic, cur tua spicula Musæ,
Et fugit imperium turba nouena tuum?
Num galeas vibrant etiam, aut hastilia torquent,
Aut fera prætendunt Gorgonis ora tibi?

Cupido.

Aonides vultu sunt, mater cara, pudico,
Vnicè & istarum numina sacra colo.
Et quoniam semper studijs retinentur honestis,
Iuris in has plane nil meus ignis habet.
Inuigilant cantu, molles ducuntq; choreas,
Luxuria semper desidijsq; vacant.
Quin ego nonnunquam vocis dulcedine captus,
His iungo socium me comitemq; Deis.

Venus.

Esto quod Aonides vultu sint, Nate, pudico,
Unicè & istarum numina sacra colas:
Ipsa tuis autem cur non est fixa sagittis,
Castaque perpetuo virgo Diana manet?

Cupido.

Hanc nunquam fateor, Mater, deprendere possum,
Conatus omnes effugit illa meos.
Improba perpetuò Dea montibus errat in altis,
Oblectat castis seque cupidinibus.
Venatrix etenim siluas, saltusque fatigat,
Et gelidis figit retia tensa iugis.
Talia sunt olim Matri quæ dicta Cupido,
Respondens tenero reddidit ore suæ.
At venus vt sperni tantum sua numina sensit,
In patriam tristis cœpit abire Paphum.
Nunc vbi cum nato castis neglecta Deabus.
Mœret, & Aonijs est inimica choris.
Ergo si quis erit stulto deceptus amore,
Qui vacuum vitijs pectus habere volet,
Optabitque graues vitare cupidinis arcus,
Armigeram colat hic Pallada, tutus erit:
Consilietque sibi dulces ante omnia Musas,
At fugiat, monitis, otia cuncta, meis.
Sic nullis vnquam rebus, sic tempore nullo
Iuris in hunc aliquid prorsus habebit Amor.

De Echone.

CAPVT. LII.

PErjucundum, argutum, & lepidum est Epigramma, attentumque retinet lectoré, cum in Fine, aut medio versus eiusmodi, vocula ponitur, quæ vel toti verbo præcedenti, vel eius similis caudæ, aut eandem sententiam illustrat, aut diuersum aliquid, & nonnũquã cõtrarium, aut prorsus inexspectatũ, aut par, aut majus, aut minus deinq; complectitur. Hæc Echo dicitur. Multæ interrogationes in Echicis vsurpantur, quamuis etiam sine interrogatione suam venustatem retineant. Nec opus est, omnes & singulos versiculos Echonem suam habere: set tum illa respondebit cum sensus absoluitur, & sententia finitur, siue id in medio, siue in

extremo versus siue vtrobique simul fiat. Non oportet autem diu differre istam repercussionem vocis, quia deformitatem generat dilatio, sicut frequentia ornamentum. Præterea non adeo semper numerosi esse possunt Echici: possuntque euadere Leonini sine vllo vitio: quia ingenium, & lepos qui est in rebus, quam concinnitas, quæ est in verbis, aut aliud quippiam, magis hic spectatur. Melius etiam Echo fit in dissyllabis, quam in Trisyllabis, aut monasyllabis: Quoniam ad naturam rei illa imitatione quam ista propius accedimus.

Litteræ Auentinus primæ priuetur honore:
Seruabit reliquum quid sibi Cacus? Acus.

COLLOQVIVM BETHLEHEMITÆ Pastoris & Echus, cui Poëta sua verba interponit.

Hæc Bethlehemitæ Pastoris verba referre,
Audita est Echo, quæ iuga montis habet.
Quis natus? dixit, NATVS *patrisne Iudæi?*
Jlla, DEI. *Verusne est homo? dixit,* HOMO.
Atque hic idem, nonne Deus remanet? MANET. *Estne*
Vt Pater omnipotens? rettulit illa, POTENS.
Hunc quid de cœlis duxit? LIS DVXIT. *at istam,*
Dic vtrum vincet? VINCET, *& ipsa refert.*
Litis erat radix longæua? EVA. *an mala?* MALA.
Anne gula hoc potuit? illa refert, POTVIT.
An puer hic fiet magnus? quæ reddidit, AGNVS.
Ipse ait hoc? AIT HOC: *Cur ita clamat?* AMAT.
Js matus nostro nunquid dare possit amori?
Reddidit illa nihil, quam gemebunda, MORI.
Hoc faciet? FACIET, *moriens?* ORIENS. *Deus ille*
Hæc, ILLE. *Est forsan causa tua?* AVSA TVA.
Diligere hunc ergo par est, super omnia Christum?
ISTVM. *nonne Deum? Dixit,* EVM, *& tacuit.*

VIATORIS ET ECHVS.

V. Quæ solos nemorum colis recessus,
Conuallesque cauis iocosa imago,
Nunquid suauiculis dicata Musis
Modis omnibus expetenda vita est?

E. ITA EST. *V. Si comitetur alma virtus,*
Illis an pretium satis sit vllum?
E. NVLLVM. *V. Sed quid obest eis frequenter?*
E. VENTER. *V. O vtinam greges inertum.*
Ad coruos abeant? E. EANT. *V. bonori*
Doctorum faueamus ac proborum,
E. HORVM. *V. Isti imperium regant & orbem.*
At vos improbi, & artium imperiti.
Humanæ scabies pudorque gentis
Plorate, assidueque dicite heu. E. HEV.

ECHO DE PACE.

Dic mihi quæ gelidis habitas conuallibus ECHO,
Cur populus pacem sic modo clamat? AMAT.
Ad diuam pacem precibus concurritur? ITVR.
Vt damnum fugiat triste colonus? ONVS.
Rusticus ergo iterum campos reparabit? ARABIT.
Et tuto curret remige nauita? ITA.
Omniaque euenient in mundo prospera? SPERA.
Largaque nec rerum copia deerit? ERIT.
Si retulisti Echo mihi vera valeto, VALETO.
Donec nostra iterum verba nouabis. ABIS.

Licet interdum mutare literam, aut syllabam initio, aut medio verbi: nam *Finis in Echone* semper similis requiritur. Item addere, aut tollere aspirationem, vt si pro Sacer, dicas, Lacer; pro Senex, Remex; pro Mœstus, Festus; pro abeat, Habeat. Quamobrem malè reprehenderentur hæ Imagines. Albertusne iacet? tacet. Quæ causa obitus? Pus. Religio amisit Patronum? Bonum. Hæreticos oderat? Poterat. An ne huic par vllus. Nullus. In simili sono vocalium extremarum posita est Echo: illæ enim solæ sonant, & Echo sonus est, non in similitudine consonantium quoque, quæ tantùm consonant, non soni naturam, substantiamque mutant.

De Emblemate.

CAPVT. LIII.

EMblema dicitur παρὰ τὸ ἐμβάλλειν, quod valet immittere, iniicere, interponere, inserere. Vocatur

 autem

autem Emblemata lapilli colorati, & minutè secti, gemmæ, clauiculi, paruæ ex auro, argentoue rerum diuersarum effigies, & similia, quæ pauimento, parieti, vasculis, vestibus, poculis, pileis, clypeis, gladijs, in morem torulorum, pro ornamento affiguntur, inciduntur, insculpuntur. Sciendum porrò, talia opera in pariete Vermiculata, in pauimento Tessellata, in lignis Segmentata dici. Hoc autem loco carmina, seu Epigrammata ipsa huiusmodi ἀγάλματα, symbola, simulacra, & imagines rerum aliquid significantes interpretantia, Emblemata vocamus, μετωνυμικῶς, vt nobis *nihil aliud sit Emblema, quàm Epigramma, quod Emblema complectitur*. Iam verò Emblema tria continet; Epigraphen, veluti rei totius animam, Picturam, & Poësin, artes germanas, quæ se ita explicent, vt altera alteri sit interpres. Et pictura quidem, tanquam corpus, Poësis tanquam animus est: fitque vt Emblema non possit non esse gratum, in quo & aures dulci carminum numero delectantur, animi pascuntur, & oculi pictura recreantur. Tria maximè statuenda Emblematum genera. Nam quæ rerum naturas, & caussas aperiunt, Physica sunt. Quæ rem olim gestam, aut quasi gestam, vt fabulam includunt, Historica, seu Mythologica. Demum quæ ad mores pertinent, quæ innumera sunt, in Ethicis habentur.

Duæ primariæ virtutes Epigrammatis, Argutia, & Breuitas.

CAPVT. LIV.

DVo præcipuè lumina flagitat Epigramma, quibus ornatur, commendaturque mirificè: ea sunt breuitas, & argutia: quarum posterior iure optimo anima, vita, & tanquam spiritus eius, nerui, succus, sanguis vocari potest: qua destitutum, velut ægrum, languet, friget, & quasi intermoritur. Quod si vel sola affuerit, vt alia desiderentur, probabitur tamen. Generatur autem acumen istud cum alijs modis, tum hoc frequenter, si Conclusio aut non expectata, (quod Græci dicunt, παρὰ προσδοκίαν) aut expectationi planè contraria sequitur: Catullus Furij paupertatem vrgens,

ſicut ante vrſerat, ait villulam, quæ ei, vt veriſimile eſt, vnica remanſerat, non eo incommodam eſſe, quod ad hujus aut illius venti flatum opponeretur: ſed (quod vento omni deterius) quod oppoſita eſſet pignori pro tanta pecunia, vt nihil jam ſit, cur eam Furius ſuam dicere debeat. Ludit autem in ambiguitate vocabuli, oppoſita. Hoc modo.

Furi, villula veſtra non ad Auſtri
Flatus oppoſita eſt, nec ad Fauoni,
Nec ſæui Boreæ aut Apeliotæ:
Verum ad millia quindecim ducenta.
O ventum horribilem atque peſtilentem!

Facetum illud Martialis, de Selio Cœnipœta ad Rufum.

Quod fronte Selium nubila vides Rufe,
Quod ambulator porticum terit ſerus,
Lugubre quiddam quod tacet piger vultus,
Quod pœne terram tangit indecens naſus,
Et dextra pectus pulſat, & comam vellit:
Non ille amici fata, luget aut fratris,
Vterque natus viuit, & precor viuat:
Salua eſt & vxor, ſarcinaque, ſeruique.
Nihil colonus, villicuſque, decoxit
Mœroris igitur cauſſa quæ? domi cœnat.

Lib. 3. Interogat Muſam compluſculis verſibus, quid agat Canius Rufus. Enumerat plurima, quæ agere ille poteſt. Muſa ad extremum reſpondet, illum nihil agere aliud, quam ridere.

Dic muſa quid agat Canius meus Rufus:
Vtrumne chartis tradit ille victuris,
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falſus adſtruit ſcriptor:
An æmulatur improbi iocos Phœdri?
Laſciuus elegis, an ſeuerus herois?
An in cothurnis horridus Sophocleis.
An otioſus in ſchola Poëtarum.
Lepore tinctos Attico ſales narrat?
Hinc ſi receſſit, porticum terit templi,
An ſpatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ ſole rurſus Europæ
Inter tepentes poſt meridiem buxos

Sedet ambulatue liber acribus curis?
Stertitué, thermis an lauatur Agrippæ?
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An æstuantes iam profectus ad Baias,
Piger Lucrino nauiculatur in stagno?
Vis scire quid agat Canius tuus? ridet.

Et vnicum carmen, siue Monostichon, Epigramma est: vt apud Martialem in Cinnam lib 8.

Pauper videri Cinna vult, & est pauper.

Et plurima Disticha, quibus aliqua sententia perfecta explicatur, Epigramma dicuntur. Veruntamen illud fugiendum, ne currente rota pro vrceo exeat amphora: ne, inquam, fiat Elegia, aut promissum carmen. Et quoniam vox ipsa Inscriptionem Latinis sonat, Inscriptiones autem paucis plerumque verbis finiuntur, credamus id optimum fore, quod breuissimum.

De suauitate, & alijs Epigram. Ornamentis.

CAPVT LV.

INter quosdam eruditos de carminum suauitate contentionem subortam commemorat A. Gellius lib. 19 cap. 9. Cum ibi Græcos nonnulli extollerent, & Latinos tam fluentes Carminum delicias fecisse negarent, Antonius Iulianus Rhetor florentis facundiæ & rerum literarumque veterum peritus docuit, Latinos nihil Græcis concedere, & extemplo quatuor Epigrammata ex memoria recitauit, Valerij Æditui, Porcij Licinij, Q. Catuli, quibus, vt sentit Gellius, mundius, venustius, limatius, pressius, Græcum Latinumue nihil quiddam reperitur, Fatendum est tamen vel inuitò, sæpius licere Græcis, quam nobis esse dulcibus. Principio, quæ res sua natura vim aliquam ad sensus demulcendos, oblectandasque mentes obtinent, ex iis suauitas in oratione existit. Tales, exempli caussa, sunt amœnitas hortorum, species arborum virentium, flores, leni murmure labentes riuuli, stellæ, lux, cantus musici, citharæ, tibiarum, chori & tripudia, amplexus, oscula honesta, inquam, & legitima. Reddunt iucundam

dam orationem Epigrãmatis Allocutiones illæ, quibus poëtæ seipsos compellant. Catullus semet de aduentu veri.

Iam ver egelidos refert tepores,
Jam cœli furor æquinoctialis,
Iucundis Zephyri silescit auris:
Linquantur Phrygij, Catulle, campi,
Niceæque ager vber æstuosæ,
Ad claras Asiæ volemus vrbes,
Jam mens prætrepidans auet vagari,
Jam læti studio pedes vigescunt.
O dulces comitum valete cœtus,
Longe quos simul à domò profectos,
Diuersos variæ viæ reportant.

Idem ad seipsum.

Miser Catulle, desinas ineptire,
Et quod vides perisse perditum ducas,
Fulsere quondam candidi tibi soles.

Martialis lib 10. ad seipsum.

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Iucundissime Martialis, hæc sunt:
Res non parta labore, sed relicta:
Non ingratus ager, focus perennis:
Lis nunquam, toga rara, mens quieta:
Vires ingenuæ, salubre corpus:
Prudens simplicitas, pares amici:
Conuictus facilis, sine arte mensa:
Nox non ebria sed soluta curis:
Non tristis torus, attamen pudicus:
Somnus, quia faciat breues tenebras:
Quod sis esse velis, nihilque malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Dulcis est Apostrophe, siue ad Diuum aliquem, siue ad hominem, idque aut in Medio, aut in Extremo. In Extremo: vt Epigram. Catulli.

O dulces comitum valete cœtus, &c.

In Medio, vt illo, quod scripsit in annales Volusij.

Nunc, ô, cæruleo, creata ponto,
Quæ sanctum Idalium, Vriosque apertos,
Quæque Aocona, Cnidumque arundinosam
Colis, quæque Amathunta, quæque Golgos,

Quæque

Quæque Dyrrachium, Hadriæ tabernam,
Acceptum face redditumque votum,
Si non inlepidum, neque inuenustum est.
At vos interea venite in ignem,
Pleni ruris, & inficetiarum,
Annales Volusi, cacata charta.

Suauitatis gratia, sermo, & sensus affingitur brutis animantibus, siluis, fontibus, montibus, insulis, alijsque rebus animo vacantibus, quas etiam blandè affari concessum est. Lucillius cum auaro murem loquentem facit, & negantem sese cibum apud illum, sed hospitium tantùm quærere.

Murem Asclepiades vt apud se vidit auarus,
Mus, quid in æde facis, dixit, amice, mea?
Mus blande arridens, tolle, inquit, amice, timorem,
Hic ego non victum quæro, sed hospitium.

Martialis ad suum libellum sæpius sermonem conuertit. Apud Ausonium Danubius alloquitur Nilum. Loquitur etiam captus à cane marino lepus.

Trinacrij quondam currentem in littoris ora,
Ante canes leporem cæruleus rapuit.
At lepus: in me omnis terræ, pelagique rapina est:
Forsitan & cœli, si canis astra tenet.

Tos. tom. 2. Elegans est querimonia anseris, quem ab arbore suspensum iaculis Romani petebant.

Quid benefacta iuuant, quid vos seruasse Quirites,
Et Capitolini templa superba Iouis?
En iaculis summa pendens ex arbore vestris,
Post modò victori præda futura petor.
Ergo non aliam tanta feritate decebat
Quam vestri altricem sanguinis esse lupam.

Venustè Catullus ad versiculos, quos Cæcilium accersitum mittit:

Poëtæ tenero, meo sodali,
Velim Cæcilio, papyre, dicas,
Veronam veniat noui relinquens
Comi mœnia, Lariumque litus:
Nam quasdam volo cogitationes
Amici accipiat sui, meique.
Quare, si sapiet, viam vorabit.

Et alio loco ad Hendecasyllabos quam lepide:

Adeste Hendecasyllabi, quot estis

Omnes

Omnes vndique: quotquot estis omnes, &c.

Item ad Sirmionem insulam in agro Veronensi, vbi possessiones habebat reuersus è Bithynia.

Peninsularum Sirmio insularumque
Ocelle, quascunque in liquentibus stagnis,
Marique vasto fert vterque Neptunus,
Quam te libenter, quamque lætus inuiso,
Vix mi ipse credens Thyniam, atque Bithynos
Liquisse campos, & videre te in tuto,
O quid solutis est beatius curis?
Cum mens onus reponit, ac peregrino
Labore fessi venimus Larem ad nostrum,
Desideratoque acquiescimus lecto.
Hoc est quod vnum est pro laboribus tantis.
Salue, ô venusta Sirmio, atque hero gaude:
Gaudete vosque Lydiæ lacus vndæ.
Ridete quidquid est domi cachinnorum.

Peruenustum iudicatur Epigramma, in quo est aliquid eruditionis non vulgaris: seu in quo aliquid antiqui moris, ac ritus attingitur, vt in illo Catulli ad puerum suum, in quo duas consuetudines aperit: Vnam poscendi maioribus, & meratioribus poculis vetustioris vini, in quo amarus quidam sapor sentitur: quæ consuetudo à Græcis procedente conuiuio tenebatur, & ab illis orta fuerat: Alteram, creandi in conuiuiis talorum iactu vnum aliquem, qui præscriberet, quantum quisque, & quomodo temperatum biberet. Græci συμποσίαρχον, & βασιλέα, Horatius bibendi Arbitrum, Varro Modiperatorem, Cicer. de senect. Magistrum, Macrob. Regem Mensæ; rem & potestatem ipsam Magisterium, Horatius regnum vini, Græci ἀρχιποσίαν appellant.

Minister vetuli puer Falerni,
Inger mi calices amariores,
Vt lex Posthumiæ iubet magistræ
Ebriosa acino ebriosioris.
At vos quo lubet, hinc abite lymphæ
Vini pernicies, & ad seueros
Migrate, hic merus est Thyonianus.

Primum versum Catullus sæpe postremo loco iterat, vt ad seipsum, de Struma, & Vatinio.

Quid est Catulle, quod moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet:
Per consulatum peierat Vatinius.
Quid est Catulle, quod moraris emori?

Et Martialis ad librum suum Epigram. Vltimo lib. 4.

Ohe iam satis est, Ohe libelle:
Jam peruenimus vsque ad vmbilicos,
Tu procedere adhuc, & ire quæris:
Nec summa potes in scheda teneri.
Sic tanquam tibi res peracta non sit,
Quæ prima quoque pagina peracta est,
Jam lector queriturque deficitque:
Jam librarius hoc & ipse dicit.
Ohe iam satis est, ohe libelle.

Libenter etiam Catullus, ac sæpè claudit exclamatione, ô, vt in luctu passeris.

Lugete, ô Veneres, Cupidinesque,
Et quantum est hominum venustiorum.
Passer mortuus est meæ puellæ
Quem plus illa oculis suis amabat:
Nam mellitus erat, suamque norat
Ipsam tàm benè quàm puella matrem:
Nec sese à gremio illius mouebat:
Sed circumsiliens modo huc, modo illuc,
Ad solam dominam vsque pippiebat,
Qui nunc it per iter tenebricosum,
Illuc, vnde negant redire quemquam:
At vobis malè sit malæ tenebræ
Orci, quæ omnia bella deuoratis:
Tam bellum mihi passerem abstulistis.
O factum malè, ô miselle passer,
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

Et ad Veranium.

Veranni, omnibus è meis amicis,
Antistes mihi millibus trecentis,
Venistinè domum ad tuos penates,
Fratresque vnanimes, tuamque matrem?
Venisti. O mihi nuntij beati!
Visam te incolumem, audiamque Iberum
Narrantem loca, facta, nationes,

Vt mos est tuus, applicansque collum,
Jucundum os, oculosque suauiabor.
O quantum est hominum beatiorum,
Quid me lætius est, beatiusue?

Et in Furium.

Furi, villula vestra non ad Austri
Flatus opposita est, nec ad Fauoni,
Nec sæui Boreæ, aut Apeliotæ,
Verum ad millia quindecim, & ducenta.
O ventum horribilem, atque pestilentem.

Et in Acmen versu postremo.

O seclum insipiens, & inficetum.

Gaudet etiam ab eadem particula, O, exordiri.

O Colonia, quem cupis ponte ludere longo.
O Qui flosculus es Iuuentiorum.
O furum optime balneariorum.
O funde noster, seu Sabine, seu Tibur.
O rem ridiculam, Cato, & iocosam.

Vt omnes versus ab eadem voce inchoari, sic in eandem aut easdem pulchrè possunt desinere, aut omnes aut alterni, figura quæ Conuersio dicitur. Pulchrum sanè & illud, in quo magnus animi motus, magnaue & vehemens affectio cernitur, exprimiturque, nempe aut mœror, aut dolor, aut pietas, aut amor, aut commiseratio.

Quale est illud Ausonii in Didonem.

Infelix Dido, nulli bene nupta marito,
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.

Et hoc elegantissimum Phaleucium incerto auctore.

Ablatus mihi Crispus est, amici,
Pro quo si precium dari liceret,
Nostros diuiderem libenter annos:
Nunc pars optima me mei reliquit
Crispus, præsidium meum, voluptas,
Pectus, deliciæ: nihil sine illo
Lætum mens mea iam putabit esse.
Consumptus malè debilisque viuam:
Plus quam dimidium mei recessit.

Superest Energia, Cicero Euidentiam nominat, quæ rem subijcit sub oculos, & eius formam quasi pingit: Ea partim sita est in Verbis, partim in rebus. Exemplum

plum esse poterit Martialis in Mutium Scæuolam lib. 1. Prouidendum tamen, ne cum hanc virtutem consectamur, inani sonitu verborum turgescat oratio.

Dum peteret regem decepta satellite dextra,
Iniecit sacris se peritura focis.
Sed tam sæua pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis iussit abire virum.
Urere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit.
Maior deceptæ fama est & gloria dextræ,
Si non errasset, fecerat illa minus.

DE SCITA CONCLVSIONE Epigrammatis.

ETsi totum Epigramma compositum, festiuum, artificio quodam, & expolitione distinctum, & ingeniosum esse debet, tamen ipse terminus eius præcipuo quodam artificio illuminatus sit oportet, talisque prorsus, qui vel acumine, vel pondere, vel lepore, vel nouitate, vel alia quapiam illecebra legentium mentes, sensusque commoueat. Adiuuant hic plurimum Exclamationes, Interrogationes Rhetoricæ, Epiphonemata, amaræ Concessiones, quæ à quibusdam dicuntur Ironiæ, cum formis sibi subiectis, inexpectatò, & sententiose dicta, Apostrophæ, & similes festiuitates, quas subiecta exempla partem aliquam docebunt: Mart. de Gallia lib. 1.

Amissum non flet cum sola est Gellia patrem:
Si quis adest, iussæ prosiliunt lacrymæ:
Non luget quisquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet vere, qui sine teste dolet.

Eiusdem ad Catonem, lib. 1.

Nosses iocosæ dulce cum sacrum Floræ,
Festosque lusus, & licentiam vulgi,
Cur in theatrum, Cato, seuere, venisti?
Ideone tantùm veneras vt exires?

In Portiam Bruti vxorem, lib. 1.

Coniugis audisset fatum cùm Portia Bruti,
Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
Credideram satis hoc vos docuisse patrem.

Dixit,

Dixit, & ardentes, auido bibit ore fauillas.
I nunc & ferrum turba molesta nega.

De Gemello, & Maronilla ibidem.

Petit Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit, & instat, & precatur, & donat.
Adeone pulcra est? immo fœdius nil est.
Quid ergo in illa appetitur, & placet? tussit,

Ausonii quoddam est de vxore Zelotypa, veneno argentum viuum miscente, vt citius virum tolleret: quæ tamen hominem purgarunt potius.

Toxica Zelotypo dedit vxor mœcha marito:
Nec satis ad mortem credidit esse datum.
Miscuit argenti letalia pondera viui,
Cogeret vt celerem vis geminata necem.
Diuidat hæc si quis, faciunt discreta venenum:
Antidotum sumet qui sociata bibet.
Ergo inter sese dum noxia pocula certant,
Cessit letalis noxa salutiferæ:
Protinus & vacuos alui petiêre recessus,
Lubrica deiectis qua via nota cibis.
Quàm pia cura Deûm! prodest crudelior vxor.
Et cùm fata volunt, bina venena iuuant.

Martialis lib. 4. de vipera electro inclusa.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera serpit,
Fluxit in obstantem succina gemma feram.
Quæ dum miratur pingui se rore teneri,
Concreto riguit victa repente gelu.
Ne tibi regali placeas Cleopatra sepulcro,
Vipera si tumulo nobiliore iacet.

De Epithalamio.

CAPVT. LVI.

EPithalamium carmen est, quo nuptiæ celebrantur: à Thalamo dictum. Est autem θάλαμος, cubiculũ nuptiale primo suo significatu, παρὰ τὸ θάλειν ἅμα, quod est simul genialem vitam agere. Hoc Poëmatis genus, est à Græcis etiam γαμήλιον appellatum, hoc est, nuptiale; γάμον enim nuptias dicunt. Ejus carminis argumentum consistit è sponsi sponsæque desideriis. Verùm illius apertè dices studia, curas, celebrita-

britates cantionum, ludorum, armorum: virginis gratia facta omnia. Huius autem animum tectis iudiciis, conditis suspicionibus innues potius quàm profiteberis. Expugnatum castissimum pectus pietate erga iuuenem tabescentem: cuius virtutes commemorando excitabis excusationem. Aliquando finges à Venere aut Cupidine vi coactam: quæ pridem eorum regnum contemptui habuisset. Secundo loco explicabuntur laudes vtriusque; à patria, genere, animi studijs, corporis præstantia. Tertius bene ominabitur. Quarti totius illecebræ, lusus, & oscula sunt, alterutrum aut vtrumque blandè appellando: modestius virginem, haud modestissimè tamen obiiciendo quædam: puta prælji futuri metum, victoriam, è lacrymis risum, è spe lætitiam certam. Quintus locus sobolem pollicetur, vota facit, vaticinatur. Postrema pars exhortationem continet ad somnum quidem aliis, illis verò vigiliam. Thalamus ipse interea laudatur, aut sine laude pingitur, aut nuptæ vestis, aut παστὸς, id est, velum tori maritalis, cuius obtentu sacra illa pudentius peraguntur. Quod si in ipsa adhortatione laudare velis, nuptias, tum exemplis ages ab historiis: tum naturalium rerum principia poteris aspergere. Alloquemur etiam per Epiphonemata Hymenæum: quem tanquam nuptiarum Deum per intercalares versus inuocant aliquando: nonnunquam in ipso statim carminis aditu.

EPITHALAMIVM IN NVPTIAS Christi & Ecclesiæ, auctore Iacobo Pontano.

IAm nunc puniceos aurora indata colores,
Per supera inuehitur roseo placidissima curru,
Quam Thetidis vada salsa relinquens ore nitenti,
Et rutilo sequitur radiorum fulgure Titan.
Æquora strata silent, abierunt nubila, venti
Murmura compressêre, & spirant leniter auræ,
Ac tota insolitum mundi natura renidet.
Nos pariter quicunque humana stirpe creati,
Lætitijs incedamus simul omnibus omnes,
Euinctique caput nitidum bene olentibus herbis:
Ad cytharam in numerum quatiamus ter pede terram.

Æternus pater ætheri moderator Olympi,
Æquæuæ soboli thalamos concessit amatos.
Filius ipse Dei, similis per cuncta parenti,
Omnipotens ex omnipotenti, è fonte cadens fons,
Immortali æuo summa cum pace beatus,
Fœdere perpetuo præstanti corpore sponsam
Electam sibi deducet, propriamque dicabit.
Iam prodi noua nupta, sacer te cernere sponsus,
Oscula libare, & dare collo brachia circum
Immenso desiderio percussus anhelat.
Surge, veni, dilecta, inquit, formosa, columba,
Iam septi apricis pinguntur floribus horti,
Lætaque frondiferæ protrudunt germina siluæ.
Surge, veni, dilecta, inquit, formosa, columba:
Nullæ in te maculæ, aut ruga, pulcherrima tota es,
Sponsa sororque mea es: cuius duo lumina stellis
Æmula, defixere meo sub pectore vulnus.
O faciem ostende, & tua vox mihi verberet aures:
Nam facies tibi pulchra, tibi dulcissima vox est.
Surge, veni, dilecta veni, formosa, columba.
Contra autem sponsa hæc secum meditata reuoluit,
Et teneros cantus diuino carmine fingit.
Oscula dilectus mihi præbeat, oscula posco,
Qualia nemo hominum dedit, aut dare quiuerit vnquam,
Iniiciatque ambas nostris ceruicibus vlnas:
Namque amo, nec flammas poterit celare meum cor.
Dilecto narrate meo, me quantus adurat
Ex nimis ardenti procedens æstus amore.
Quæsiui quem carum habeo noctuque diuque.
Quærere nec cessabo, mihi dum vita manebit.
Ecquid eum vidistis cuius langueo amore?
O amor, ipse precor demonstra vbi sis, vbi pascas
Atque vbinam recubes. Tibi ego, mihi tute vicissim,
Mi dilecte veni, ex te solo pendeo tota.
Tu lux, tu vita es, tu spes fidissima solus.
Progreditur noua nupta, it præ, sequiturque maniplus
Aligerum puerorum: ex his vtrinque pudenter
Sustentant gemini sacram comitando puellam.
Cætera turba comas lauro præcincta virenti
Indulgens fidibus, violasque & lilia spargunt.
Quacunque incedit virgo, diffundit odorem

Ambrosium

Ambrosium, suauique aspectu sauciat omnes,
Quam circum saliunt Veneres, blandique lepores.
Auricomi volitant per colla nitentia crines,
Condecoratque caput gemmis variata corona
Candidulum exornant baccata monilia pectus,
Annulus in digito, sponsalia munera, fulget,
Syrmate verrit humum rigidis palla aurea signis.
Quid memorem vultum Reginæ? vtinam modo possim
Aut Musis, Aindine, tuis certare, tuisque
O generis nostri Princeps, dux inclyte vatum,
Quo Smyrna & Colophon tantum lætatur alumno.
Vt si purpureasque rosas, & lilia cana
Mista quis inspiciat, talis color ora venustat,
Tam speciosa, & suaue rubent mellita labella.
Luciduli sub fronte micant ceu Phœbus ocelli.
O nupta eximia, ô sanctum ascensura cubile,
Quò te connubio stabili sibi iungeret ipse
Æqualis patri natus, de numine numen,
Ad terras quondam excelso delapsus Olympo est.
Inde tui caussa perpessus fanda nefanda,
Oppetijt tandem diram per vulnera mortem.
Is nunc, cerne, pius, & formosissimus vnus,
Sentibus hirsutis compactum vertice sertum,
Et Phrygiam gestat chlamidem. Tum vulnera quinis
Ostentans inflicta locis, cerne vt tibi totus
Immineat. Nunc amplexus, nunc oscula mille
Expecta, incensumque nimis super omnia amorem.
Gratantur cœli, solio pater exilit alto
Lætitia, & fortunatum iubet esset Hymenæum:
Plumigeri fratres, pictisque exercitus alis
Talia veridico depromunt carmine fata:
Quam pridem antiqui vates cecinere futuram,
Hæc est illa dies toti carissima mundo,
Qua se terrennis nectunt cœlestia, qua se,
Humanis sociant diuina, æterna caducis.
Plaudamus socij, festæ solemnia lucis
Aduenere, suo iam coniux ducitur Agno,
Cui sese vt donanda viro bona sponsa parauit,
O Virgo generosa, & casto pectore, quis nunc
Est sensus tibi, cum tanto dignatur honore
Te Rex, quem penes est cunctorum immensa potestas,

Te sibi delegit multis è millibus vnum,
Immunem labis, florentem ætate puellam.
Quod reliquum, tanto sis si obsequiosa marito,
Neue tori violare fidem, pactumque libido,
Tamque salutares te rumpere cogat amores,
O quam te fœcundam isthæc connubia matrem
Sunt factura olim! vastum cum læta per orbem
Aspicies infinitas, tua gaudia, proles,
Quas omnes niueo tua pascent vbera lacte,
Vbera mellifluo semper distenta liquore.
Te populi venerabuntur, magnique dynastæ,
Quin Reges tua sceptrigeri vestigia lambent.

De Genethliaco seu Natalitio.

CAPVT. LVII.

GEnethliaci duo sunt primaria capita: alterum à maioribus, alterum à spe ipsius infantis. Multæ vtriusque αὐξήσεις. Neque enim stemmata aut res gestæ sine locis, in quibus amœnissima Poëseos diuerticula sæpe, reperiuntur, neq; res sine comparatione virtutum præteritarum cum futuris. Etiam ab oraculis & augurijs, & somnijs parentum. Loci communes: dies, tempus, temporis partes, licet Auroram, Solem, Noctem, astra alloqui. Omnino vero Genium celebrabis: quippe nascentibus nobis suus cuique datur: Vnde dies Natalicius idem qui Genialis. Plurima in ore Lucina & Parcæ.

GENETHLIACVM FRANCISCO D. Octauiani Fuggeri filio, auctore Iacobo Pontano.

QVos ego vagitus, quas hic exaudio voces?
Quem puerum intueor? aut quæ cunabula cerno?
Quis cubat hic infans? quem lactat sedula nutrix
Aut tuus, Octaui generoso è sanguine sanguis,
Quem sociata tibi felici sidere quondam
Edidit optato coniux lectissima partu?
Fortunati ambo, quibus hæc indulta voluptas,
Complecti teneros dulcissima pignora, natos,
Caraque blandidulis interserere oscula dictis.

Atque olim seriem longam sperare nepotum,
Tam claros qui se exultent habuisse parentes:
Te patrem, Octaui, cuius se plurima virtus,
Attollens magis atque magis æquauit olympo:
Te matrem Mariam, multis præ millibus vnam,
Egregiam eximijs à laudibus Heroinen.
Nunc age purpureos circum cunabula flores,
Mollia nunc calathis fundamus lilia plenis,
Et puero, vt dignum est, faustumque bonumque precemur:
Parue puer, superum placeas ante omnia Regi:
Ille tuus semper custos fidissimus esto,
Ille tibi longum si optabis, proroget æuum.
Parue puer, pietas est præstantissima virtus,
Illa suum semper te consectetur alumnum,
Hanc pius ipse pater, pia mater & ipsa docebit.
Parue puer, quidquid tanges vertatur in aurum,
Et supra Crœsos opibus, formaque nitenti,
Non sit qui tecum sese componere tentet.
Parue puer, sapiens, & dignus honoribus esto,
In te oculos atque oro ferant quà incesseris omnes,
Tandem vbi fessus eris cœlo nouus incola fias.

De Panegyrico & alijs quibusdam.

CAPVT. LVIII.

PAnegyricum, est carmen laudatorium, quod dici consueuit apud multitudinem congregatam.

Eucharisticon gratiarum actiones continet.

Pædenterion dicitur, quo Præceptoribus nostris gratias, institutionis nomine, agimus.

Enchomiasticon, & Epæneticon recensent laudes.

Apobaterion, est carmen, quo discedentes alicunde vtuntur.

Epibaterion est carmen, quo reditus longum post peregrinationem, aut diuturno postliminio in patriam celebratur.

Symbuleuticon, in deliberatione consistit, vt si bellum suscipiendum sit, dubiteturq; faciendum sit.

Protrepticon, est adhortatiuum, sub quo statuentur hæc tria:

Paræneticon, seu Parangelmaticon, quod præcepta continet Sapientiæ.

Nuthe-

Nutheticon, quod cujuscunque modi complectitur, præceptiones.

Paramytheticon, quo aliquem consolamur, hoc est ad animi compositionem, & tranquillitatem hortamur.

Prosuecticon dicitur, quo petimus aliquid fieri, aut esse.

Apeucticon est, quo aliquid non fieri, aut non esse petimus.

Soteria recepto duce aut exercitu incolumi sacrificabant: sicut & amico, aut patre, aut filio, aut marito restituta sanitate.

Eroticon, est amatorium, & animum propensum declarans.

Propempticon, poëma est, quo prosequimur abeuntes, vol votis, vel omnibus bonis. Sumemus autem argumentum á tempore, loco, officio, comitatu.

Apopempticon, peregrinationem cujuspiam tractat.

Hodœporicon, id est, itinerarium, iter describit.

Amœbeum, per vices respondens alternis pari numero, & similibus versibus. Reciprocum seu alternum dici potest.

Ionicum seu Cinædicum, Sotadicum, Fescenninum, sunt poëmata impudica, mollia, nefandæque turpitudinis.

Diræ, carmen quo aliis sinistra imprecamur, Dirasque vltrices in hostium caput euocamus. Hujus votum omne in malis, monstris, morbis, suppliciis, exiliis, interitu.

Mimus, est poëma, quoduis genus actionis imitans ita, vt ridiculum faciat, Cicero tamen Ethologos cum vocat à moribus, quos exprimerent, ridiculi rationem non admiscuit. Sunto igitur duo genera, Morale, & Ridiculum. Mimicæ personæ dicuntur, Planipedes, ob eam caussam quod cothurno Tragicj, scocco autem Comœdi pedes induebant, ipsæ autem nudis pedibus agebant.

Palinodia, carmen quo Probra prius congesta encomiis commutamus, & quasi retractamus. Argumentum totum in laude pro congestis probris versatur. Eius ferunt Stesichorum inuentorem: qui cum Helenam versibus lacerasset, captus idcirco oculis, reuocauit sen-

ten-

tentiam, editis contrario carmine laudibus: quapropter oculorum vsum ei aiunt restitutum. Negat in eo poëmatio verum esse, quod & ipse & alij scripserint, Helenam cum Paride Troiam adnauigasse.

Dithyrambus, in Liberi patris honorem fieri solebat, quippe bis natus, his exiuit è naturæ principijs, tanquam binas fores transmiserit, δὶς θύρας ἀμείβων.

DE EPITAPHIO, SEV Funebri Poësi.

Quid sit ἐπιτάφιος λόγος, Epitaphium Epicedium, Nænia.

CAPVT. LIX.

ORatio quæ initio ad tumulos eorum, quos laudabant, pronuntiabatur, ἐπιτάφιος λόγος, nomen adepta est. Constabat hæc Epitaphica oratio aliquando versibus: Poëtæ enim in defuncti laudibus prædicandis concertabant. *Epitaphium est metricum quoddam Epigramma, quod videlicet inscribi posset defunctorum sepulcro siue tumulo, illorum plerumq; nomen, ætatem, merita, statum, dignitates, laudes tum animi tum corporis, mortis genus, aliaq; huiusmodi grauiter, & sæpius cum quadam commiseratione, ac interdum ingentis doloris significatione breuiter indicans.* Plato breuitatem amauit in Epitaphio, & in sepulcra fieri sumptuosa vetuit. Apud Virgilium in Daphnide, cum Mopsus ita dixisset,

Spargite humum folijs, inducite fontibus vmbras
Pastores, mandat fieri sibi talia Daphnis:
Et tumulum facite, & tumulo superaddite carmen:

Mox sequitur Epitaphium duobus versibus comprehensum,

Daphnis ego in siluis, &c.

Epitaphia ad exornationem maximè referuntur. Epicediũ, Græcè ἐπικήδειον, à κηδεύω, vt Eustathius deducit, recitabatur, dum iusta mortuo soluebantur, seu ante humationem cadaueris: quasi dicas, ad exequias, in ipso funere, dum curatur funus. Exemplum exstat Ecloga 5. vbi Mopsus Daphnidi canit Epicedium.

Daphnis

Daphnis ego in siluis, hinc vsque ad sidera notus,
Formosi pecoris custos formosior ipse.

Et Æneidos 9. vbi mater Euryalum, à Rutilis vita spoliatum plorat.

Hunc ego te, Euryale, aspicio? tunc ille senectæ
Sera meæ requies: potuisti linquere solam
Crudelis? nec te sub tanta pericula missum,
Affari extremum miseræ data copia matri?
Heu terra ignota, canibus data præda Latinis,
Alitibusque iaces, nec te, tua funera, mater
Produxi, pressiue oculos, aut vulnera laui,
Veste tegens, tibi quam noctes festina, diesque
Vrgebam, & tela curas solabar anileis.
Quo sequar? aut quæ nunc artus, auulsaque membra
Et funus lacerum tellus habet? boc mihi de te
Gnate refers? hoc sum terraque marique secutas?
Figito me, si qua est pietas, in me omnia tela
Conijcite, ô Rutuli: me primam absumite ferro:
Aut tu magne pater Diuûm miserere, tuoque
Inuisum hoc detrude caput sub Tartara telo:
Quando aliter nequeo crudelem abrumpere vitam.

Et 11. in quo lugetur Pallas Euandri filius.

Tene, inquit, miserande puer, cum læta veniret,
Inuidit fortuna mihi ne regna videres
Nostra, neque ad sedes victor veherere paternas.
Non hæc Euandro de te promissa parenti
Discedens dederam: cum me complexus euntem
Mitteret in magnum imperium, metuensque moneret
Acreis esse viros, cum dura prælia gente.
Et nunc ille quidem spe multum captus inani,
Forsan vota facit, cumulatque altaria donis.
Nos iuuenem exanimum, & nil iam cœlestibus vllis
Debentem, vano mœsti comitamur honore.
Infelix gnati funus crudele videbis.
Hi nostri reditus, exspectatique triumphi:
Hæc mea magna fides, at non Euandre pudendis
Vulneribus pulsum aspicies: nec sospite dirum
Optabis gnato funus pater hei mihi quantum!
Præsidium Ausonia, & quantum tu perdis Iule?

In supplemento Maphæi Daunus Turni ab Ænea interfecti pater in hunc modum:

Nate patris dolor, & fessa miseranda senecta
Rapta quies, quo me tantis iactate periclis
Duxisti, & sæuis tandem deuicte sub armis?
Quo tua me præstans animi constantia vexit?
Hic claræ virtutis honos? hæc gloria sceptri?
Hoc magni decus imperij? talesne triumphos
Nate refers? hæc illa quies promissa parenti
Afflicto toties? hæc meta optata laborum?
Heu miserum, quam præcipites labentia casus
Secla agitant, quanto voluuntur fata tumultu.
Qui iam sublimeis referebas clarus honores,
Et magnus toto in Latio: quem Troes in armis
Horrendum, & trepidi toties sensere furentem,
Nunc, mi Turne, iaces miserandum, & flebile corpus,
Iam mutum est sine voce caput: quo pulchrior alter
Non fuit in tota Ausonia, nec gratior vllus
Eloquio, nec quis positis ingentior armis.
Nate vbi forma nitens, niueaq; in fronte serenus
Ille decor, dulcisq; oculorum aspectus, & altæ
Sidereus ceruicis honos? his gloria Martis
Contigit auspicijs? tali rediture paratu
Discedens voluisti auidus te credere bellis?
Heu mortem inuisam: quæ soli vltricibus armis
Elatos frenas animos, communia toti
Genti sceptra tenens, æternaq; fœdera seruans:
Quæ magnos paruosq; teris: quæ fortibus æquas
Imbelleis, populiq; Duces, seniumq; iuuentæ.
Heu mortem obscuram: quæ caussa indigna coëgit
Eripere, atque meum crudeli vulnere natum
Afficere, ô felix tam grato cædis Amata
Successu lætare tuæ: quæ tanta dolorum
Fugisti monumenta, grauisque immania casus
Pondera, quid misero genitori plura paratis
O superi? natum rapuistis, & Ardea flammis
Consumpta in cinerem versa est: nunc æthera pennis
Verberat: ah, me, Turne, tua plus cæde cruenta.
Deerat adhuc sors ista patris suprema senectæ.
At verò tali se res cum fœdere versant,
Et quem infesta furens miserum fortuna moratur,
Illum omni petat infrendens, & turbine cogat.

Et quidem Epicedium non repetebatur: Epitaphium fere

siue metris constarent, siue soluta essent, in annos singulos ad extincti monumentum iterabantur. Consuetudo tamen, quæ vt aliarum rerum, sic verborum domina est, Epicedij nomen ad carmen funebre quodcunque indicandum transtulit. Nænia carmen erat, quod ad rogum, seu in funere concinebatur ad tibiam, in quo ea prodebantur, quæ ad mortui laudem declarandam, luctumque astantibus commouendum faciebant. Huiusmodi cantionem sibi Dido Regina Carthaginis apud Maronem constructa iam pyra in gladium incubitura effundit.

Dulces exuuiæ, dum fata Deusq; sinebant,
Accipite hanc animam, meque his exoluite curis.
Vixi, & quem dederat cursum fortuna, peregi:
Et nunc magna mei sub terras ibit imago.
Vrbem præclaram statui: mea mœnia vidi,
Vlta virum pœnas inimico à fratre recepi:
Felix, heu nimium felix si littora tantum
Nunquam Dardaniæ tetigissent nostra carinæ.
Dixit: & os impressa toro moriemur inultæ?
Sed moriamur, ait: sic sic iuuat ire sub vmbras.
Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto
Dardanus, & nostræ secum ferat omnia mortis.

Materia funebrium.

CAPVT. LX.

QVanquam Epitaphio cæterisq; Poëmatum funebrium generibus lugubria ferme explicantur, non sunt tamen omnia vnius eiusdemque rationis: sicuti nec ipsæ Personæ, de quibus scribuntur. Alia quippe est persona Cæsarum, Regum, Principum, alia mediocriter nobilium, alia sapientum, alia stultorum, alia magistratuum, alia priuatorum. Rursum alia puerorum, alia adolescentum, alia mulierum nuptarum, innuptarum, alia opificum. Reliqua discrimina, ne longus sim, præteribo. Generatim autem hæc & similia Epitaphio, seu genere aliquo funebrium Poëmatum persequemur. Significabimus nostrum aliorumque dolorem ex obitu hominis acceptum. Inuehemur in mortem, quæ nos tam constantibus amicis, tam

iucundis sodalibus, tam caris fratribus, tam dilectis sororibus, dulcissimis parentibus, consanguineis, affinibus: nostram patriam, tam bonis ciuibus, Remp. tam sapiente gubernatore, regnum tam bono Principe spoliarit. Detestabimur ipsam caussam, quæ interim inuexit, bellum, pestilentiam, famem, morbum, tempestatem, subitos & improuisos casus, qui hic enarrari non possunt, quippe innumerabiles: & nunquam homini satis prouisum est, quid vesper serus apportet. Fas item deflere miseram humanæ vitæ conditionem, quæ nunquam longè abest à termino. Hic verò incredibilem optimarum sententiarum vbertatem vtriusque linguæ scriptores suppeditabunt. Hortamur quoque in luctum, non homines solùm, sed res inanimas, & eas ipsas sicuti bestias quoque, squalere, affictari, lugere dicimus. Vt Virgil. Eclog. 5.

Non vlli pastos illis egere diebus
Frigida, Daphni, boues ad flumina, nulla neque amnem
Libauit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

Et postea.

——— *Postquam te fata tulerunt,*
Ipse Pales agros, atque ipse reliquit Apollo.
Grandia sæpe quibus mandauimus hordea sulcis,
Infelix lolium, & steriles dominantur auenæ.

Comparamus nos cum ijs, qui ob patrum, filiorum, coniugum, necessariorum, interitum in luctu & mœrore non vulgari iacuerunt, nostrumque mœrorem, incommoda exaggeramus. Est quando consolamur propinquos, & familiares defunctorum, dicentes, cum illis bene actum, & multis malis ereptos, pro excellentibus eorum meritis æuum securum agere in cœlo, quin apud superstites quoque celebre nomen, & illustrem famam adeptos. Ita Mart. lib. 6. Priscum de patre Salonino in Hispania mortuo consolans, fama, & gloria virtutis eum viuere affirmat. Defunctis placidam quietem, & gaudia sempiterna precamur. Pium præterea, & catholicum foret, si viatorem Poëta hortaretur ad preces Deo exhibendas pro animi demortui expienda: idque etiam ipsum è tumulo defunctum flagitantem poterit inducere. Sicut item pro nostræ religionis mysterio sæpius resurrectionis corporum meminisse poterimus, & illius vitæ beatissimæ, quæ nobis

nobis diuinæ litteræ pollicentur. Quod ad laudes attinet, efferemus eos, modicè tamen: in Epitaphio inquam: nam in Epicedijs, Nænijs, &c. licebit esse longiores, & cum pondere, animi atque corporis ornamenta, egregia facinora, auctoritatem, genus, & alia demum, quæ deinceps omnia distinctè, distributeque exponentur, commendare.

De Epitaphio Imperatorum, Regum, Principum, Nobilium, & Illustrium.

CAPVT. LXI.

GEnus hoc, quoniam id ipsarum personarum auctoritas, amplitudo, maiestas, & nobilitatis reuerentia postulat, cùm Verborum, tùm Sententiarum luminibus debet esse grauissimum, lectorumque animis multam admirationem parere: siquidem vt nullorum hominum potentia maior, vita splendidior, fama peruagatior: ita nullorum occasus vulgatior: addo etiam mirabilior, insperatior, & sæpenumero calamitosior. Nec vero silebitur eorum Felicitas in propagandis imperijs; Sapientia, iustitia in administrandis regnis, prouincijs; Clementia in ignoscendis subiectorum peccatis; Comitas in congressu; Fortitudo & prudentia militaris; hæc enim sunt decora principum. Maximè autem proferetur Pietas in benefactis erga homines, in templis conditis erga Deum, in tuenda, & propaganda religione orthodoxa.

TVMVLVS CAROLI V. EX Hippolito Capilupo.

[Eu]ropæ domuit tollentes cornua Reges
[ ]Carolus, atque Asiæ terror, & horror erat.
[ ]pedibus Libyam calcauit victor, & illi
[ ]Innumeras victus præbuit Indus opes.
[ ]inde sibi frenum iniecit, Fratrique regendum
[ ]Imperium, & Nato cætera regna dedit.
[At]que, ait, ô nobis & honores temnere, & vnum hoc
[ ]Discite mortales, puluis & vmbra sumus.

In nobilitate consideratur antiquitas familiæ: quò [ta]m quæque vetustior, hoc nobilior. Plerumque opes

 cum

cum nobilitate coniunctæ sunt: nobilium quippè sunt syluæ, pagi, arces, oppida. Hinc altera laus nascitur à diuitijs. Illustres viros appello, rebus in magistratu, vt in ædilitate, Prætura, consulatu, gestis; nobilitate, virtute, auctoritate, meritis claros, & honoratos, toti ciuitati notissimos. Inspicienda hic ea, quibus gloriosum in Rep. nomen concilietur, quæ strictim attingenda. Libandi item loci communes, & siquid in morte nouum, admirabile, triste acciderit: si qua virtus eximia, & egregie Christiana in homine eluxerit, qualis imprimis est beneficencia in egentes: si à multis nepotibus & neptibus, vt ille Metellus Romanus, in sepulcrum illatus sit: si vt Maximus, & L. Paulus filios claros habuerit: si vel in negotio sine periculo, vel in otio cum dignitate vixerit.

De Epitaphio Ducum atque Militum.

CAPVT LXII.

DVæ sunt artes bellicæ, Prudentia, & Fortitudo, de quibus Cic. in offic. earum vtraque Duci seu Imperatori est necessaria, amplius tamen Prudentia: militem potius commendat Fortitudo, qui ad alienum arbitrium gubernatur, & Ducis imperium, seu prudenter ille, seu stolidè imperauerit, capessere necesse habet. Itaque nunquam magnoperè commendatus est miles à prudentia, sed à Fortitudine. Prudentia quidem Imperatorem cum Vlysse, Nestore, Q. Fabio Maximo. Fortitudine cum Achille, Aiace, Scipione, Hannibale, Epaminonda, Leonida contendemus. Ipsum aut æqualem aut maiorem statuemus. Enumerabimus erecta trophæa aduersus hæreticos, & Turcas potissimum, concisos, ac funditus deletos exercitus, captas, defensas, obsidione liberatur vrbes, & illa quæ in summo Imperatore inesse oportere scripsit M. T. Scientiam rei militaris, Virtutem, Auctoritatem, Felicitatem. De his omnibus vniuersè, si volemus, aut de vno aliquo speciatim agemus. Dicemus quam generosè occubuerit: præclare enim mortes Imperatoriæ. Afflictam Remp. Patriam, regna, prouincias, ditiones, vrbes. Earum vicem deplorabimus: quantæ calamitates præstan-

tissimo Imperatore occiso ante fores sint, ostendemus. Fletum ciuium, propinquorum, omnis generis hominum, crudelitatem hostis in mortuum exponemus. Ipsum etiam sua decora prædicantem, & indignitatem necis, si per insidias aut proditionem oblata sit, conquerentem introducemus. Nec desunt generosi bellatores, quibuscum Miles rectissimè conferatur. Habemus nempè Coclites, Horatios, Curiatos, Scæuolas, Torquatos, Euryalos, Nisos, Patroclos, & alios apud Virgilium, & Homerum. Laudatur in Milite Obedientia erga ducem, Vigilia, Tolerantia æstus, frigoris, itinerum, famis, sitis, Continentia voluptatum, & super omnia Caritas patriæ pro qua suum caput deuouerit. Memorantur eiusdem Victoriæ: efferuntur cicatrices: maximè si omnes aduersæ, nulla auersa fuerit. Non omittitur si nunquam fugam dederit: si eum sicut exemplum cæteri spectarint: si ab Imperatore aut congiarium frequenter, aut coronam obtinuerit ciuicam, muralem, castrensem, naualem. Fas interim detestari bellum, quod parentes dulcissimis liberis, Rempubl. optimis ciuibus, prouincias & regna hominibus orbare, sursum ac deorsum miscere, & confundere omnia soleat.

TVMVLVS HECTORIS.

Defensor patriæ, iuuenum fortissimus Hector,
Qui murus miseris ciuibus alter erat:
Occubuit telo violenti victus Achillis,
Occubuêre simul spesque salusque Phrygum.
Hunc ferus Æacides circum sua mœnia traxit,
Quæ iuuenis manibus texerat ante suis.
Heu quantos Priamo lux attulit illa dolores!
Quos fletus Hecubæ, quos dedit Andromachæ!
Sed raptum Pater infelix auroque repensum
Condidit, & mærens hac tumulauit humo.

TVMVLVS ACHILLIS.

Peleides ego sum, Thetidis notissima proles,
Cui virtus clarum nomen habere dedit.
Qui straui toties armis victricibus hostes,
Inque fugam solus millia multa dedi,

Hectore sub magno summa est mihi gloria cæso,
Qui sæpe Argolicas debilitauit opes.
Ille Menætiadæ subijt me vindice pœnas,
Pergama tunc ferro procubuere meo.
Laudibus immensis victor super astra ferebar:
Hostilem pressi fraude peremptus humum.

De Epitaphio Eruditorum, ac Sapientum.

CAPVT. LXIII.

VArij sunt ordines doctorum, & sua cuiusq; propria laus, Theologorum, Philosophorum, Iureconsultorum, Medicorum, Mathematicorum, Astrologorum, Oratorum, Poëtarum, Grammaticorum. In Poëtarum tumulis mentio Musarum, Phœbi, lyræ, citharæ, plectri, fontium, fluminum, montium Musis dedicatorum, camporum item Elysiorum: quæ omnia cum mera figmenta sint, vt alia innumerabilia in studio Poëtico, nota omnibus, & credibilia nemini, propter quendam leporem tamen, & suauitatis gratia videmus à plerisque non negligi.

BEMBVS IN POLITIANVM.

Ducere extincto cum Mors Laurente triumphum,
Lætaq; pullatis inueheretur equis,
Respicit insano ferientem pollice chordas
Viscera singultu concutiente virum.
Mirata est, tenuitq; iugum, furit ipse, pioq;
Laurentem cunctos flagitat ore Deos.
Miscebat precibus lacrymas, lacrimisq; dolorem,
Verba ministrabat liberiora dolor.
Risit & antiquæ non immemor illa querelæ
Orphei, tartareæ cùm patuêre viæ:
Hic etiam infernas tentat rescindere leges,
Fertque suas, dixit, in mea iura manus?
Protinus & flentem percussit dura Poëtam,
Rupit & in medio pectora docta sono.
Heu sic tu raptus, sic te mala fata tulerunt
Arbiter Ausoniæ, Politiane, lyræ.

Et

Et alterum in Herculem Strozam.

Te ripa riatum Eridani Permessus alebat,
Fecerat & vatem Marsq; Venusq; suum.
Iniecere manus iuueni, & fatalia duris
Stamina pollicibus persecuere Deæ.
Vxor honorata manes dum conderet vrna,
Talia cum multis dicta dedit lacrymis:
Non potui tecum dulcem consumere vitam,
At iam adero amplexans te cinerem ipsa cinis.

In Cottam Veronensem Sanazarij lib. 2. Epigrammat.

Sperabas tibi docta nouum Verona Catullum:
Experta es duros bis viduata Deos.
Nulla animum posthac res erigat, optima quando
Prima rapit celeri Parca inimica manu.
Quæ tamen vt vidit morientis frigida Cottæ
Ora, suum fassa est crimen, & erubuit.

Multum in Epitaphijs Eruditorum & Sapientum valebunt comparationes. Vt si in Poëtam scribas, eum conferas Ouidio, Propertio, Tibullo, Catullo, Virgilio, Homero, Orpheo, ipsi Apollini. Si in Oratorem Ciceroni, Demostheni: nam hi duo cæterorum gloriæ obscuritatem attulerunt. Si in Mathematicum, Euclidi, Ptolomæo, Archimedi. Si in Medicum, Podalirio, Pæoni, Machaoni, Æsculapio. Si in Philosophum, Aristoteli, Platoni, Zenoni. Si in Theologum, Augustino, Thomæ Aquinati. Adhæc deploranda conditio litterarum, amissis earum interpretibus, & antistitibus. Exaggeranda vniuscuiusque in suo genere eruditio. Prædicanda in Theologo pietas, & cœlestis sapientia: in Philosopho acumen: in Medico diligentia: in Iureconsulto integritas: in Oratore facundia: in Poëtis maximè suauitas: in Grammaticis linguarum Græcæ & Latinæ perfecta cognitio, multaque lectio. Si quis libros ediderit, commendandus labor, laudanda scriptoris bene merendi de posteritate voluntas.

Tumulus Medici ex Fracastorio.

Dum medica Montane doces ope vincere fata,
Et Lachesi inuita viuere posse diu,
Lethæo indignans pressit te Parca sopore,
Et secuit vitæ grandia fila tuæ.

Sic animas & tu, Asclepi, dum subtrahis orco,
Te quoque sæuorum perdidit ira Deûm.

Tumulus Andreæ Vesalij Medici.

Quo non arte prior fuit medendi,
Aut Asclepius, aut senex Machaon,
Aut magnus Podalirius: medentum
Princeps Vesalius celebriorum:
Dum morbi bonus artifex medetur
Cunctis: iam sibi nec medetur ipse
Summus Pæoniæ magister artis,
Fato mortuus heu nimis maligno.

Tumulus Alberti Magni Episcopi Ratisponensis.

Magna parens, altrixque virûm Germania, alumni
Incedis meritò laude superba tui.
Naturæ, ac rerum vires, caussasq; latentes,
Hoc nemo nobis doctius explicuit.
Magnus ob egregias fœcundi pectoris artes
Dictus es: at Christi nunc ope maior eris.

In Rudolphum Agricolam.

Pro meritis quæ digna satis te docte Rudolphe
Musa canet, Frisij spemque decusq; soli:
Dum Logicæ salebras in apertam conijcis artem,
Et resonat numeris dulcibus icta chelys:
Ausonia ingemuit, peregrinæ murmura linguæ,
Tam mulcere aures molliter illa suas.

In eundem.

Inuida clauserunt hoc marmore fata Rudolphum
Agricolam, Frisij spemq; decusq; soli.
Scilicet hoc vno meruit Germania laudis
Quidquid habet Latium, Græcia quidquid habet.

Tumulus Ioannis Ludouici Viuis Valentini Philosophi.

Parca ferox viui vellet dum scindere filum,
Hos capiti assistens edidit ore sonos:
Corpore te soluam: tua sed monumenta manebunt,
Namque horum potui iuris habere nihil.

Eiusdem.

Doctrinæ columen, decusq; vitæ
Viuem, ne tumulo hoc puta Viator

Condi

Condi, sed tenues soli fauillas:
Nam, non mors violenta, non edaces
Ignes, non series vetusta secli,
Non vires chalybis licet potentis,
Non fluctus pelagi licet ferocis,
De vita poterunt tulisse Viuem.
Doctrinæ columen, decusq́ vitæ.

Tumulus Guilielmi Budæi Iurisconsulti, & Consil. Regij.

Budæus columen decusq́ Graiûm:
Budæus Latiæ corona linguæ:
Budæus dubij lucerna iuris:
Budæus pater elegantiarum,
Et fons totius eruditionis.
Budæus patriæ iubar coruscum,
Regis delitium sui, suæque
Tempestatis honos, lepos, voluptas,
Hic terræ exuuias reliquit, orbi
Famam, astris animam. Viator, ito.

Tumulus Huldrici Zasii Iurisconsulti.

Arduum iactant velut Alciatum
Galliæ: iactat Marium superba
Roma: Germanis ita regnat vnus
Zasius oris.
Zasius clarum iubar ille legum:
Zasius linguæ decus & Latinæ:
Zasius præstans studijs quibus suis
Inclytus heros.

Tumulus Petri Apiani Astronomi, & Cosmographi.

Hoc Apianus habet, quod erat mortale, sepulcro,
Immortale, Deo tempora pacis agit:
Sic caput antè pio qui misit in astra labore,
Sub pedibus felix nunc videt astra suis.
Astra videt felix, quisquis demisit in astra
Et caput, & studuit quærere mente Deum.

Eiusdem.

Hos Apianus habet tumulos: da pinguia thura,
Sparge rosas, manes ac venerare pios.
Edidit hunc, nequijt quà viuere Misnia: semper
Præstantes agitant fata sinistra viros:

Excepit

Excepit tellus, & fouit Norica: claræ
Et famæ docto nomina ferre dedit.
Iura poli, cœliq; vias, & sidera nouit:
Trinacrio, celebri non minor arte, sene.
Nunc cœlo positus, quæ mente solebat adire,
Omnia sub pedibus lucida signa videt.
Tu passis luge Germania mœsta capillis:
Arte tibi hac similem non feret vlla dies.

In Orlandum Lassum Musicum.

Bruta Orpheus, saxa Amphion, delphinas Arion
Traxit: at Orlandus post se terramque fretumque:
Post se traxit item molem totius Olympi.
Quantò igitur maior, quantoque potentior vnus,
Orlandus tribus his, Amphione, Arione, & Orpheo.

Alius tumulus.

Sol quod splendidus inter est planetas,
Stellas Luna quod inter est micantes:
Lassus, splendidus artifex canendi,
Inter artifices id est canendi.
Res vt Sol recreat suo calore,
Res vt Luna fouet suo vigore:
Mœstos sic leuat artifex canore
Lassus, sic fouet artifex sonore
Suaues qui canit artifex sonores.
Dulces qui sonat artifex canores,
Est quod Sol vagus inter est Planetás,
Stellas Luna quod inter est micantes.

De Epitaphio consanguinearum. Item Virginum, & matrum familias.

CAPVT. LXIV.

QVæcunque in isto genere fient Epitaphia, abundabunt lachrymis, lamentis, suspirijs. Virginum tumulos aspergimus narcisso, hyacintho, lilijs, rosis, violis, atq; istum honorem integritati corporis feminei etiam post obitum habemus. Non stultè: est enim nitidissimus, & fragrantissimus quidam flos virginitatis, & ad eius elegantiam exprimendam nihil aptius. In tumulis matrum familias nullæ detestationes, exclamationes, gemitus, &c. argutæ autem sententiæ non exclu-

excluduntur. Ergo nihil aliud præter sobriam quandam laudationem postulabunt hæc Epitaphia. Laudes earum hæ: Concorditer & amanter egisse annos plurimos cum marito, sine iurgio, sine querela, sine rixis. Conseruasse fidem, & iura thalami castissimè. Semper fuisse viro morigeram. In aduersis casibus nunquam eum deseruisse. Præstitisse Penelopen, Alcestidem. Dedisse formosos, multosq; liberos. qui est coniugij finis & fructus. Vidisse nepotes suos, & natos natorum, & qui nascuntur ab illis. Benè & Christianè educasse filios. Maribus diligentia, & sollicitudine seruasse, & auxisse patrimonium. Filiarum vigilanter custodiuisse pudicitiam. Prudenter gubernasse familiam. Cum ancillulis non fuisse deditam otio, sed lanificio, vt Lucretiam. Coluisse etiam summoperè pietatem, & silentium. Non luxuriosam in vestibus, nec superbam extitisse.

Epitaphium nobilis matronæ. Mart. 10.

Marmora parua quidem, sed non cessura, viator,
Mausoli saxis Pyramidumq; leges.
Bis mea Romano spectata est vitta Terento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno puellas,
Clauserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
Vna pudicitiæ copula nota meæ.

Tos. tom 1. ad finem ex Vetustis Lapidibus.

Apollonia quæ vocitabar,
Lapide hoc inclusa quiesco,
Ipso mihi flore iuuentæ
Rruperunt fila sorores:
Annos post decem, & octo,
Vetuerunt visere lumen.
Unum sortita maritum,
Seruaui casta pudorem,
Mater misera hoc monumentum
Extruxit Olympias amens.
Hæc sunt: bene viue viator:

Ausonius ex Græco.

Viginti atque nouem genitrici Callicrateæ

Nullius

Nullius sexus mors mihi visa fuit:
Sed centum & quinque expleui bene messibus annos,
In tremulam baculo non subeunte manum.

De Epitaphio Patris, fratris, filiorum.

CAPVT. LXV.

NOn ita tenerè patrum quàm matrum obitus lugemus. Quocirca quamuis Epitaphium patris oporteat esse mœstum, ac lugubre, admiscenda est tamen grauitas, eiusqne laudes, ac merita non tacenda: quò non solùm nos optimum parentem, sed etiam Resp bonum egregiumque ciuem amisisse videatur: ac proinde suum illa mœrorem cum nostro mœrore coniungat, & communibus lacrymis integerrimi viri memoriam prosequatur. Fraterni amoris flammas norunt, qui fratres aut habent, aut habuerunt. Oratio igitur querelarum & dulcium affectuum plena huic generi Epitaphiorum idonea existimatur. Catullus quidem adeo fratrem suum ardenter dilexit, vt ex illius obitu dolorem vix consolabilem susceperit, quem non vno in loco multis iisdemque vt tristissimis, ita suauissimis carminibus testificatur. Quæ ob eam causam inserta his præceptionibus maximè, vt eam materiam argumentumque fraternis Epitaphijs, seu Nænijs, seu Epicedijs ministrent, illorumque lectione quilibet ad germani sui è vita discessum pio luctu prosequendum excitetur. Cum igitur promisisset Ortalo Catullus, se Callimachi elogiam de coma Beronices, Latinis versibus à se interpretatam illi missurum, id se quamuis ingenti mœrore ex interitu fratris præditum, præstitisse confirmat.

Etsi me assiduo confectam cura dolore,
Se vocat à doctis, Ortale, virginibus,
Nec potis est dulces, Musarum expromere fœtus.
Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis:
Namque mei nuper lethæo gurgite fratris:
Pallidulum manans abluit vnda pedem,
Troia Rethæo quem subter littore tellus
Ereptum nostris obterit ex oculis
Alloquar? audierone vnquam tua verba loquentem?

Nun-

Nunquam ego te, vita frater amabilior
Aspiciam post hac: at certe semper amabo,
Semper mœsta tua carmina morte canam.
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias absumpti fata gemens Ityli, &c.

Elegia verò ad Mallium ostendit earum rerum studia, quas ille ab se petiuerat, penitus ob contractam de fraterna morte ægritudinem ex animo excidisse. Versus aliquot nostro instituto accommodati ex ea decerpti.

Sed tibi ne mea sint ignota incommoda, Malli,
Non me odisse putes hospitis officium;
Accipe quis merser fortuna fluctibus ipse,
Ne amplius à misero dona beata petas.
Tempore quo primum vestis mihi tradita pura est,
Jucundum cùm ætas florida ver ageret,
Multa satis lusi: non est Dea nescia nostri,
Quæ dulcem curis miscet amaritiem.
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
Abstulit, ô misero frater adempte mihi!
Tu mea, tu moriens fregisti commoda frater,
Tecum unà tota est nostra sepulta domus.
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.
Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Hæc studia, atque omnes delicias animi.

Et post multa iterum abripitur, mœstumque canit

Troia, nefas, commune sepulchrum Europæ, Asiæque,
Troia virûm, & virtutum omnium acerba cinis.
Quæ nempe & nostro letum miserabile fratri
Attulit: heu misero frater adempte mihi?
Heu misero fratri iucundum lumen ademptum,
Tecum unà nostra est tota sepulta domus.
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longè non inter nota sepulcra,
Nec prope cognatos compositum cineres,
Sed Troia obscœna, Troia infelice sepultum
Detinet à nostro terra aliena solo.

Sub finem porro totius libri, eius manibus soluit inferias hoc mollissimo Epigrammate.

Multas

Multas per gentes, & multa per æquora vectus,
Aduenio has miseras frater ad inferias,
Ut te postremo donarem munere amoris,
Et mutum nequidquam alloquerer cinerem.
Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum,
Heu misero indigne frater adempte mihi!
Nunc tamen interea prisco quæ more parentum
Tradita sunt tristis munera ad exequias,
Accipe fraterno multum manantia fletu,
Atque in perpetuum frater aue atque vale!

In Filij Epitaphio conuenit lugere patrem, vt qui magnum solatium perdiderit, quia spem suæ posteritatis amiserit; plorare minus: Narrare item hæc poterit: liberalem, & indulgentem educationem, curas pro eo noctes atque dies agitatas, delectam nuptijs præstanti corpore puellam, speratos nepotes, honores, opes, auctoritatem, gratiam ciuium, quæ omnia cùm ad nihilum ceciderint, sibi dolorem & luctum immensum parere. Locus communis in vanitatem spei. Pollicebitur, se, quia diu superesse non possit eius funeri, breui ad eum in beata loca venturum. Si filius obierit paruus, blandum & ludicrum magis sit Epitaphium, habeat illecebras, lusus, & oscula, quibus se cum paruulo viuente, pater materue sæpenumero oblectauerit. Sanazarius nomine parentum.

Nate patris, matrisq; amor, & suprema voluptas,
Accipe quæ nobis te dare par fuerat.
Busta eheu tristesque notas damus: inuida quando
Mors immaturo funere te rapuit.

Bembus in Lucilium suum.

O multum dilecte puer, quæ dura parenti
Fortuna inuidit te superesse tuo?
Quam producebam lætus te sospite vitam,
Erepto peior morte relicta mihi est.

Filij grandioris L.Q. tom. 2.

Non lacrymis indigne meis, nec honore sepulcri
Rapte mihi ante diem dulcis alumne iaces.
Intra bis denos te ostendit, & abstulit annos
Parca ferox, votis insidiata meis.
Nec potuit probitas, nec amœni gratia vultus
Flectere, non ætas, nec pia turba Deam.

Spes

Spes hominum stolidas! tumulaui mœstus ephebum,
Qui me debuerat lætus humasse senem.

De Epitaphio infantum, puerorum, adolescentum.

CAPVT. LXVI.

ERit in hoc Epitaphio primus, & frequentissimus locus querimoniæ de incerta vitæ longitudine, de inclementia atque inuidia diræ mortis: quæ ab vtero materno videtur homines insequi, & alium tardius insertis vngibus apprehendere. Sunt item loci laudationis à genere, ab indole animi, à pudore, à suauitate morum, à forma liberali, ab artibus, ad quas illa ætas incumbit, à caritate dominorum, patronorum, fratrum, parentum, consanguineorum erga eos. Ad commiserationem iuuabunt dolores & lacrymæ matrum ac sororum: nec non iucundæ collationes à flosculis nobilioribus, æstu, vento, imbre, grandine marcidis, prostratis, euulsis. Pythagoras quatuor ætatis gradus constituebat, pueritiam, adolescentiam, corroboratam seu virilem ætatem, senectutem. Primam veri, secundam æstati, tertiam autumno, postremam hyemi similem autumabat. Vere germina frugesque nascuntur, æstate crescunt, autumno ad maturitatem perueniunt, hyeme cocti & victi, cùm arbores nudantur folijs, decidunt & moriuntur. Quamobrem haud inepte pueros & adolescentes cum flosculis, rosisque languentibus ac marcescentibus componimus, siquidem illorum anni florentes, & ætas florida dicitur. Vnde factum, vt in eorundem Epitaphijs Poëtæ inuitarent, hortarenturque viatores ad tumulum aspergendum violis, rosis, & floribus. Sic Virg. 9. Æneid. quo loco cædem adolescentis Euriali, & ceruicem in humeros collapsam describit.

Purpureus veluti cum flos succisus aratro
Languescit moriens, lassoue papauera collo
Demisêre caput, pluuia cum forte grauantur.

Interdum tamen gratulamur potius obitum infirmiori ætati, quod non à bonis, verum à multis malis, quibus hominum vita referta discesserint. Luciani in Callimachum quinquennem puerum παῖδά με πενταέτηρον, &c. sic Latinè sonat.

Nil

Nil me sollicitum post quintam barbara messem
Mors puerum è viuis Callimachum rapuit:
Tu caue me plores: pauco qui tempore vixi,
Pauca etiam vidi, sustinuiq́; mala.

Martialis in Glauciam libertum Melioris lib. 6.

Libertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Roma,
Cari deliciæ breues patroni,
Sub hoc marmore Glaucias humatus,
Iuncto Flaminiæ iacet sepulcro:
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis senis modo messibus peractis
Vix vnum puer applicabat annum.
Ni fles talia, nil fleas Viator.

Eodem libro in Eutychium puerum.

Flete nefas vestrum, sed toto flete Lucrino
Naiades, & luctus sentiat ipsa Thetis.
Inter Baianas raptus puer occidit vndas
Eutychus: ille tuum, Castrice, dulce latus.
Hic tibi curarum socius, blandumq́; leuamen,
Hic amor, hic nostri vatis Alexis erat.
Nunquid te vitreis nudum lasciua sub vndis
Vidit, & Alcidæ Nympha remisit Hylam?
An Dea femineum iam negligit Hermaphroditum,
Amplexu teneri sollicitata viri?
Quidquid id est, subitæ quæcunque est caussa rapinæ,
Sit precor & tellus mitis & vnda tibi.

Aliud in Vrbicum puerum lib. 7. in extremo.

Conditus hic ego sum, Bassi dolor, Vrbicus infans,
Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de prima deerant trieteride menses,
Ruperunt tetricæ cum mala pensa Deæ.
Quid species, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis ista meo:
Sic ad Lethæas, nisi Nestore serior, vndas
Non eat, optabis quem superesse tibi.

Sed venustissimum Cottæ in Quinterium.

Me longe effigie venustiorem
Narcissi, vel Apollinis comati,
Parcarum Lachesis nimis seuera

Isti

Isti Quinterium dedit sepulcro.
Cur non flosculus ex eam requiris,
Cum tantum fuerim puer decorus?
Tellus est nimis arida, ô viator,
Nostri facta perustione amoris:
Sed si lacrymulis tuis madescet,
Forsan flos nouus ibit è sepulcro.

Tuscanus.

Blandidulus, nitidus, pulcher, dulcissimus infans,
Deliciæ matris, deliciæq; patris,
Hic situs est teneris raptus Lucillius annis,
Vt rosa quæ subitis imbribus icta cadit.

Adolescentis L.Q. tom.1.

Iulius hic iaceo, primæ quem flore iuuentæ
Decerpsit rapida mors inimica manu.
Si spectes annos, iuuenem me fata tulerunt:
Si ingenium, dices me perijsse senem.

In præmaturum Infantis primogeniti obitum.

Primitias frugum superis quis debita nescit
Dona, quibus nullum gratius esse potest?
Has capiunt læti, & largo mox fœnore pensant,
Iacturæque suæ commoda sentit ager.
Sic ego crediderim hunc superos voluisse puellum,
Spes generis tanti qui modo prima fuit,
Tanquam primitias, quibus & sua dona rependant,
Florentem hanc natis mox cumulentque domum.
Atque, quod orbatos possit recreare parentes,
Hæc faustum infausti funeris omen erit.

De Epitaphio amici.

Continebit tumulus amici, piam, & lacrymabilem querelam huius acerbissimi dissidij. Amisisse nos fati atrocitate partem corporis nostri, dimidium animæ, decus & præsidium, nos ipsos. Nullos vnquam fratres amasse inter se ardentius: summam fuisse consensionem studiorum, sententiarum, voluntatum. Contemnemus præ amicitia nostra, Pyladem, & Orestem, Theseum, & Pirithoum. Denique dolorem ex illius discessu, & præsentiæ desiderium, quanta maxima poterimus energia, & efficacitate declarabimus. Exemplum nullum melius hos ipso: Supra alia de caussa positum fuit.

Ablatus mihi Crispus est, amici:

Pro

Pro quo si pretium dari liceret,
Nostros diuiderem libenter annos.
Nunc pars optima me mei reliquit
Crispus, præsidium meum, voluptas,
Pectus deliciæ: nihil sine illo
Lætum mens mea iam putabit esse.
Plusquam dimidium mei recessit.

De Iocosis & salsis Epitaphijs.

CAPVT. LXVII.

ACulei, risus, & facetiæ non videntur incidere in Epitaphijs: at reliquæ virtutes Epigrammatum omnes. Sunt tamen nonnulla tempora, quibus Poëtæ in sepultos iocantur, liberiusque ludunt. Si fuerint agresti, & inhumano ingenio, monstrosi, scurræ: si aliquo malo & omnibus noto facinore astricti: si scortatores, auari, ebriosi, maledici, superbi, decoctores, vsurarij, tyranni, hæresiarchæ, proditores. In quo genere videndum est, quam Christianisimus noster facultatem nobis largiatur: imitandumque interdum exemplum Martialis, vt parcamus personis, dicamus de vitijs. Nonnunquam ex nomine mortuorum, pusilla statura, ingenio, moribus, euentu aliquo ridendi ansam arripiunt.

In Vesbiam iracundam feminam L. Q. tom. I.

Tres habuit furias quondam, sed Vesbia manes
Vt petijt, furias quatuor orcus habet.

Doctrinæ Epitaphicæ Appendix.

CAPVT. LXVIII.

QVi dicti sunt modi tres Poëmatum, cadunt omnes in Epitaphia: nam & solus Poëta loquitur, & simul sermonem alijs effingit, & ipse tacens, δραματικῶς loquentes alios facit Loquitur autem Poëta cum musa, cum mortuo, cum viatore, cum genio defuncti, cum virtute simpliciter, aut cum ea virtute, qua mortuus fuit conspicuus, iustitia, pietate, constantia, &c, Musa, seu virtus, & ipse etiã extinctus, & in Græcis sæpè

tumu-

tumuli loquuntur cum viatore. Iucundus est ille modus, cùm ipsum mortuum suos consolantem inducimus. Interdum viator solus, tumulus solus, mortuus solus, sacerdos solus, Musa sola. Ad maternum tumulum loquuntur filij, ad filiorum sepulcra mater, ad vxorem mariti, & vicissim ad maritorum vxores. Inueniuntur apud Ouidium in Epistolis Heroidum breuia & elegantia Epitaphia, quibus Heroinas illas suos casus exponentes facit Poëta. Tale est Didonis, quod etiam 3. Fastor. reperitur.

Præbuit Æneas & causam mortis, & ensam,
Ipsa sua Dido concidit vsa manu.

Phyllidis.

Phyllida Demophoon leto dedit hospes amantem,
Ille necis caussam præbuit, ipsa manum.

Hypermnestræ.

Exul Hypermnestra, precium pietatis iniquum,
Quam fratri mortem depulit, ipsa tulit.

Caietæ in 14. Metamor.

Hic me Caietam notæ pietatis alumnus
Ereptam Argolico, quo debuit igne, cremauit?

Solent adhuc Poëtæ illi antiqui, leuem terram optare mortuis, & quietem ossibus, quasi in ijs resideret sensus aliquis.

Virgil. Eclog. 10.

O mihi tum quam molliter ossa quiescent.

Tibullus.

Et bene discedens dixit, placideque quiescas,
Terraque securæ sit super ossa leuis.

Propertius.

Ut mihi non vllo pondere terra foret.

Idem.

Sit tibi terra leuis mulier dignissima vita.

Ouidius.

Et patris Anchisæ molliter ossa cubent.

Idem in morte Tibulli.

Ossa quieta precor tuta requiescite in vrna,
Et sit humus cineri non onerosa pio.

Martialis.

Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi
Terra grauis fueris: non fuit illa tibi.

Illud item magnæ voluptati est Poëtis mansuetioribus, animantes quasdam Epitaphijs prosequi, in quibus illi sua ingenia experiuntur, suosque mirificos illos lepores ostentant. Luctus passeris apud Catullum: Lugete ô Veneres, &c. vide supra, Psittaci Epitaphium apud Ouidium.

Colliget ex ipso Dominæ placuisse sepulcro,
Ora fuere mihi plus aue docta loqui.

Veruntamen canibus & catellis potissimum hic defertur honos, propter insignem fidelitatem, & amorem erga dominos.

De Varijs versuum Affectibus.

CAPVT. LXIX.

AFfectus partim sunt virtutes, partim vitia: ijque aut probati lege, aut permissi vsu, aut vsurpati licentia: sunt vero vel communes vel proprij. Constituunturque aut in partibus, aut in qualitatibus, aut in ordine siue dispositione. In partibus, vel tanquam in dictionibus, vel tanquam in pedibus Non enim semper æquales sunt pedibus dictiones. Itaque in quantitate versabitur res, vel continua, veluti cum eas numeramus. In qualitatibus contemplabimur rhythmum siue concinnitatem. In ordine, cum disponentur aliter atque aliter vel dictiones, vel pedes. De proprijs Iambici, Anapæstici, Trochaici, Hendecasyllabi, Dactylici versus affectionibus copiosè in Prosodia, & paucis supra, dictum est.

Heroicus, Hexameter, Pythius Victorino, quod interfecto Pythio dracone compositus esse dicatur, Longus, Epicus, ἔπος, ἡρωικός, στίχος, ἑξάμετρος, πύθιος, &c. vide supra, & Prosodiam.

Bellici Latinè, κατενόπλιοι Græcè Grammaticis dicuntur, qui binos habent dactylos, ac in medio fineque singulos Spondeos. Insurgunt enim cum Dactylis ad pugnam, & pedem figunt in Spondeo, vt manum conserant, deinde duobus Dactylis præliantur, & quiescunt in victoria cum Spondeo.

Eruerint Danai, quæque ipsa miserrima vidi.
Rursus agam pelago, & ventis dare vela iubebo?

Periodici seu Commutati, in quibus Dactylus & Spon-

Spondeus progrediuntur alternatim.

Troia per vndosum peteretur fluctibus æquor.

Bucolici, in quibus pes quartus finitur dictione integra, & pede Dactylo.

Nos patriæ fines, & dulcia liquimus arua.

Namque erit ille mihi semper Deus: illius aram.

Vel pede Spondeo.

Tytire tu patulæ recubans sub tegmine fagi.

Sapphici, qui in prima & vltima regione Spondeum habent, in reliquis vero Dactylum.

Pars in frustra secant, veribusque trementia figunt.

Sapphici alios Dactylos quatuor duobus claudunt Spondeis.

Claudere dactylicas acies geminis spondeis.

Paripedes, seu ἰσόχρονοι, τ' αὐτοπόδες, qui pedes eosdem vsque ad finem habent, sunt duplices:

Spondaici, qui ex meris Spondeis constant.

Olli respondit Rex albai longai.

Dactylici, qui ex solis Dactylis.

Sidera pallida diffugiunt face territa luminis.

Perfecti, illibati, Integri, Græcis τέλειοι sunt quibus nihil deest, neque oratio, neque concinnitas: qui non sunt coacti, numerosi tamen.

Infandum Regina iubes renouare dolorem.

παμμερὴς versus dicitur, quo omnes orationis partes continentur.

Hei, si tunc flentem hunc rapuisset in æthera Mauors.

Ad me continuo, licet, ah fera verte precantem.

Ad quem tum Iuno supplex his vocibus vsa est.

In hoc coniunctio solum, & interiectio desunt.

παγγράμματος dicitur, qui omnes literas continet.

Duc Zephyre exurgens purum cum flatibus æquor.

Fistularis ab aliquibus Scalaris seu ascendens, cui paulatim increscunt, & ab vna ad plures augescunt syllabæ, vt in fistulis cicutarum ac cannarum altitudo. Rhophalius Seruio dicitur, παρὰ τὸ ῥόπαλον, συγγισοειδὴς, κλιμακωτὴς, ἀναβαίνων.

Si cupis ornari virtutibus Heliodore.

Spes Deus, æternæ stationis conciliator.

Tibicines nonnulli nominarunt, cum à quinque sylla-

ſyllabis deuenitur ad vnam.

Vectigalibus armamenta refere iubet Rex.

Tibicinem alij verſum illum vocauere, in quo aliquid infarcitur, quod metri legem hiulcam ſuſtentet.

Aſpectans ſyluam immenſam, & ſic forte profatur.

Forte, eſt pro tibicine in verſu, non autem ipſe verſus Tibicen eſt.

Nodoſos nominant, in quibus verba ſequentia ſyllabis priora ſuperant, & inſtar nodorum gradatim dupliciter aſſurgunt.

Sit de te vel gutta meis aſperſa medullis.

Æquiuoci, quos maiores noſtri à leonis præſtantia Leoninos dixerunt, adeo ijſdem probati, vt ſine illis quidquid ſcriberent, ineptum putaretur, ſunt qui æquali modo in cæſura, & fine terminantur.

Si Troiæ fatis aliquid reſtare putatis.
Vir precor vxori frater ſuccurre ſorori.
In præſens cura, Domino committe futura.

Echici, Echoici Seruio, in quibus ſonus vltimæ ſyllabæ congruit penultimæ.

Exercet mentes fraternas grata malis lis.
Femina dira viri nex eſt, & terribilis lis.
Quæ res, ede, graues ſunt in amore? Moræ,

Vel in quibus arte elaboratur extremæ vocis repetitio vel tota, vel fracta, ab inexſpectato plerumque reſponſans, aut materiæ nouæ anſam miniſtrans, ſemper tamen præcedentis vocis imaginem repræſentans: vnde & Echo ipſa ab Horatio Imago dicitur, quaſi imitago, vt Porphyrioni placuit.

Garrula dic Echo quod ſit mihi nomen, amœno
Triſtia concentu funera ſolor? OLOR.
Quid precor ignauus tandem nanſciſcitur? ITVR.
Hicne ad pauperiem poſtmodo vadit? ADIT.
Quid mihi propoſitum eſt propter quod munia curans
Qualiacunque nihil non bene conor? HONOR.
Et quid præcipuè fucatos inter amicos
Conſueuit mentes conſolidare? DARE.
Quid facit vt tutos præſtet mihi ianua ſomnos
Poſt cœnam, ſubijt nox vbi ſera? SERA.
Eua tibi qualis viſa eſt, quæ induxit Adamum,
Vt vetita auderet tangere mala? MALA.

Quam

Quam puluis quid homo est aliud, quam solis in æstu
Flosculus, aut potius quid nisi fumus? HVMVS.
Pro calamis, librisq; pigro quæ digna supellex,
Os rudis, insedit cui scribiligo? LIGO.
Cædendusné piger ferulis virgisq; magistro,
Is licet admoto verbere fleri? ERIT.
Quid Laurentius est Christi pro nomine passus?
ASSVS. Quæ vox est facta per ora? VORA.
Quis sæuis Vriam telis occider ipsum
Mandauit? DAVID. Siccine fas? SINE FAS.
Ite procul curæ, procul hinc simul ite querelæ:
Quis scit an hæc vnquam lux remeabit? ABIT.

In Echicis cauda respondet caudæ, in Leoninis cauda ventri.

Macrocolus versus dicitur, qui vocibus paucissimis, nimisque longis absoluitur. Tardigradum sunt quid vocent.

Innumerabilibus Constantinopolitani
Conturbabantur sollicitudinibus.
Hart inhonorificabilitudinitatibus obstat.

Æque vitiosus qui ex dictionibus breuissimis constat:

Similis, nex est trux, pax quid sit sub id, aut quo?
Non ex his est qui sic vt fas viuere curant.

Est in illis excessus, in his defectus.

Mutilus, seu (vt Diomedes) Truncus, cui ab initio littera vel syllaba defecta est, aut à breui incipit. ἀκέφαλος, βραχυκέφαλος κολοβός.

Arboris è trunco serpentis saucia morsu
Subijt ipsa feris transfigens vnguibus anguem.
Fluuiorum rex Eridanus.

Hiulcus, Laxus, seu (vt Diomedes) exilis, & quasi Elumbis, vt victorinus, Parte media læsus, dicitur ille cuius medium breuis syllaba contra legem obsidet. σφηκώδης, σφηκοειδής, λαγαρός, quasi inanis etiam strigosus posset dici.

Emicat Euryalus, & munere lætus amici.

Delumbis Victorino, μείουρος Græcè, quasi excaudatus, aut caudâ minutus, cuius finem deformat Iambus, πλειαμβὸς Victorino.

Mortem contemnunt laudato vulnere Getæ.
Me quam amo virgo ferox fugit auia, nulla redamans.

Ad μειουρυς referre possis versus quosuis, quorum fini syllaba, vel pes integer desit. Huc pertinent & illi versus imperfecti, quos vocabulo architectorum Donatus appellat Tigilla, Seruius Tibicines, qui in opere nondum absoluto, alios quasi sustentant. Vt; Cui Liger. Stant circum. Turnus ad hæc. Abluero, &c.

Procephalus, cui versui in capite, hoc est, in principio tempus superat.

Capitibus nutantes platanos, rectasque cupressos.

Interdum syllaba redundans ad precedentis finem, quia mutilus sit transfertur, vt apud Horatium ex Adonio auferimus ad integrandum. Sapphicum antecedentem.

Grosphe non gemmis, neque purpura:
Venale nec auro.

Idem alio loco.

Labitur ripa Ioue non probante
Vxorius amnis.

Procœlius, προκοίλιος, προγάστωρ ventricosus, qui in ventre extumescit; hoc est, cuius in medio aliquid exuberat.

Inter se coijsse viros & decernere ferro.

Dolichurus versus est, cuius cauda, hoc est extremum habet aliquid prominens, vel abundans.

Δολίχουρος, μακρόσκελης στίχος.

Et dulcem musti Vulcano decoquit humorem.

Interdum duæ syllabæ, tam in principio quàm medio, & fine in vnam concrescunt.

Eosdem habuit secum quibus est elata capillos.
Seu lento fuerint aluearia vimine texta.
Atque hinc bullato spoliauit Amazona baltheo.

Simplex, & Illaboratus, cuius dictio, dimensio, & concinnitas, inelaboratæ ac solutæ orationi similis. ἁπλολόγος, ἀπλοχήμων, λογοειδὴς

Regia Solis erat sublimibus alta columnis.
Dic mihi Damœta cuium pecus? an Melibœi?
Troia virum ac Virtutum omnium acerba cinis.

Teres, volubili & cohærente dictione continuus, κυκλοτερὴς, κυκλοτελὴς. Exempla infinita apud Virgilium inuenias.

Semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt.

Consti-

Confragosus Fabio, Fragosus Diomedi, qui syllabis asperè cœuntibus catenatus est, χαλεπὸς, τραχὺς.

Belli ferratos postes Saturnia fregit.
Fraternas strages, perstrictaq; strata cruore.

Streperus est fragoso aliquanto in sono mollior. Hunc Rauulum à raucitate Latini quoque dixere. μινυρὸς Scaligero, quasi querulus dicitur.

At tuba terribili sonitu procul ære canoro
Increpuit.

Eneruis, qui & Fluidus, est fragoso contrarius, hic vim suam lenitate & fluxu quodam amittit.

Qui modo Nasonis fueramus quinque libelli,
Tres sumus, hoc illi prætulit auctor opus.

Sonorus dicitur, qui maiestatem habet heroicam. ἠχητικὸς.

Postquam res Asiæ, Priamiq; euertere gentem
Immeritam visum est superis, &c.

Sonori proprium est implere aures sine offensa. Vocales, quos Græci vocant φωνητικοὺς, Sonoris proximi sunt: ijdem cum illis, nisi sonus esset remissior.

——— Furor impius intus
Sæua sedens super arma, & centum vinctus ahenis
Post tergum nodis, fremit horridus ore cruento.

Tumidi contrarij sunt Sonoris, constantque ijsdem & crassioribus vocalibus. In tumiditatis vitiũ assurgunt qui plus nimio conantur.

Magnanimum Æaciden, formidatamq; Tonanti
Progeniem, & patrio vetitam succedere cœlo,
Diua refer.

Vbique maior quàm par est sonus Vocalis, a, sextum repetita in primo versu. Tres continuæ voces Tetrasyllabæ, quarum postrema dimidiatum videtur continere versum.

Iniugis versus dicitur, cuius pedes nullam vicini syllabam subeundo finiuntur ἀσύνδετος.

Nobis dulcia carmina, nobis dulcia vina.
Doctus nobilis atro semper rarior ouo.

In huiusmodi versu non raro vitium est dispositionis, dum nimirum Monosyllaba intercedunt. Exempli gratia.

Nos preceptor doctos iussit scribere versus.

Nobis rex sit talis qualis iam fuit ante.

Cacophonus, est ridiculus, incomptus, insuauis, in quo nullus decor, aut elegantia.

Sanguine fraterno primi muri maduerunt.
O Tite tute Tati tibi tanta Tyranne tulisti.

Æquidicos nonnulli vocant versus, quorum dictiones omnes ab vna incipiunt littera.

Æquidicus alijs dicitur, qui singulis propositionibus antithetas subdit dictiones. At hic orationis; non dimensionis est affectus.

Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

Hic ab alijs Contrarius appellatur, quod in eo nominum, & verborum oppositio sit.

Politicos appellant, in quibus numerus syllabarum, non quantitas, rhythmus, non metrum consideratur. Horum in hymnis ecclesiasticis frequentissimus vsus est.

Reciprocus, vel Retrogradus, qui à fine orsus, retrogrado ordine fertur: idque aut eodem carminis genere, aut diuerso, ἀντιστροφος.

Aurea sublimi tecta nitore micant.
Ex hoc recurrit Iambicus.

Quorundam ingenio factum est, vt relegendo eadem species referretur, idque vel eodem sensu, aut etiam contrario.

Idem sensus.

Præcipiti modo quod decurrit tramite flumen,
Tempore consumptum iam cito deficiet.

Contrarius sensus.

Laus tua, non tua fraus: virtus, non copia rerum
Scandere te fecit hoc decus eximium.

Fit etiam recursus per eadem elementa.

Signa te signa temere me tangis & angis,
Roma tibi subito motibus ibit amor.
Si bene te tua laus taxat sua laute tenebis,
O vt ares animo nomina sera tuo.

Mobilem, & Proteum vocitant, cuius dictiones sedem mutare possunt, sed raro sine elegantiæ iactura.

Mobile mutatur semper cum Principe vulgus.
Perfide sperasti diuos te fallere Proteis.

Correlatiui Grammaticis sunt dicti, in quibus ad

verba ſingula, caſus ſinguli referuntur.

Paſtor, Arator, Eques, paui, colui, ſuperaui,
Capras, rus, hoſtes, fronde, ligone, manu.
Tharſus, Medus, Arabs, placat, venerator honorat,
Thure, auro, myrrha, numina, ſceptra, rogum.

Concordantes vocant, in quibus voces quædam ita ſunt communes duobus, vt ſeruiant contrarijs.

Et canis in ſiluis venatur, & omnia ſeruat.
Et lupus in ſiluis nutritur, & omnia vaſtat.

Serpentinus, ὀφιώδης, ἐπαυτὸς, κύκλος cum Hermogene vocari poteſt, quod in ſe recurrat initio conſentiente fine.

Creſcit amor nummi quantum ipſa pecunia creſcit.

Hoc non tantum fit in vno verbo, verùm etiam in hemiſtichio, hoc eſt, dimidiato verſu.

Graia iuuenca venit, quæ te, patrioſque penates
Perdat, io prohibe, Graia iuuenca venit.
Militat omnis amans, & habet ſua caſtra Cupido,
Attice crede mihi, militat omnis amans.

Intercalaris, qui inter verſus inſeritur, & poſt verſus aliquot repetitur. Apud Virgilium.

Incipe Mænalios mecum mea tibia verſus.

Apud Ouidium.

Impia quid dubitas Deianeira mori?

Græcis dicitur ἐμβόλιμον ἔπος, ἐπιμελῴδημα, ἐπῳδὴ, προάσμα Theocriti ſcholaſtæ.

Interpoſitus, qui ſaluo ſenſu tolli poteſt, vt ſunt omnia epiphonemata, Græci παρεμβιβλημένον, vocant cuius ſpecies eſt Intercalaris, & Nothus.

Tanta molis erat Romanam condere gentem.

Nothus verſus dicitur, qui temere inſertus, neque elegantiam habet, nec auctoribus eruditis eſt dignus. Hunc Auſonius Spurium appellat, quaſi non γνήσιον, id eſt, genuinum, ſiue germanum, eo verſu:

Quique notas ſpurijs verſibus appoſuit.

Reperitur, qui eodem opere ſemel atque iterum ponitur, auctoris ipſius ſingulari iudicio, qualis ille Virgilij.

Vitaq; cum gemitu fugit indignata ſub vmbras.
de exitu Didonis & Turni.

Et iſte Horatij.

Læuo suspensi loculos, tabulamque lacerto.

Quo ad Mæcenatem bis vtitur, primo Sermonum, & Epistolarum libro.

Distinctus, qui ad id quod propositum, ordine respondet. Virg.

Iphitus & Pelias mecum: quorum Iphitus æuo
Iam grauior, Pelias at vulnere tardus Vlyssi.

Neque in his, neque in cuiusquam alius præceptionibus magnum operæ pretium erit, sine scriptione: restat itaque adolescens optimè, vt ingenij tui vires explores, atque aliquam antiquæ elegantiæ, ex præstantissimorum Poëtarum tabulis imaginem depingas.

Omnes ante alios animo venerare Maronem,
Atque vnum sequere, vtque potes vestigia serua?
Quod si forte tibi minus hic suffecerit vnus,
Adde illi natos sub eodem tempore vates,
Parce dehinc puer, atque alios ne quære doceri,
Ne te discendi capiat tam dira cupido.
Tempus erit, tibi mox cùm firma aduenerit ætas,
Spectatum vt cunctos impune accedere detur.

INDEX

INDEX CAPITVM REFORMATÆ POESEOS

Inſtitutionis, priore numero ipſum caput, poſteriore paginam denotante.

VTrum naſcatur, an fiat Poëta, Cap.j. pag. 411
Notatio & Natura Poëtices, C.ij. ibid.
De Poëtarum Ordinibus, C.iij. 412
Quæ materia Poëtæ, C. iv. 413
Quis ſit Poëtæ finis, C. v. ibid.
Quid diſſent Poëma & Poëſis, C.vj. 414
Tres Poëmatum modi eorumque appellationes, & ſpecies, C.vij. ibid.
Singulorum modorum Græcæ & Latinæ Appellationes, cum ſuis ſpeciebus, & Poëtis, C.viij. 415
De exercitatione & modo ſcribendi, C.ix. 418
Generalе quædam Exercitationis Poëticæ, C.x. 419
De Imitatione, & quo pacto imitandum ſit, C xj. 421
De argumento viribus conuenienter ſumendo, deque carminis & Poëſeos genere deligendo, C.xij. 422
Conquirenda rerum ac verborum ſupellex: Tranquillitate & Seceſſu opus, C xiij. 423
De Iudicio, C.xiv. 425
De Diligentia emendationis & recognitionis, Cap. xv. 426
De Epopœia. Quid potiſſimum velit hoc nomen: Item de verſu Hexametro, & Heroico: & quid ſit Epopœia, C.xvj. 428
Obſeruanda in Epopœia, C.xvij. 429
De Principio Epopœiæ, C.xviij. 430
De Propoſitione, C.xix. ibid.
De Inuocatione, C.xx. 431
De Narratione. Quæ ſit Narrationis collocatio, vnde vide-

videlicet exordienda sit Epiconarratio, C.xxj. 432
Leges aliquot pro Hexametri elegantia, C.xxij. 434
Versus cum rerum natura, numero, verbis & sono congruere oportere, C.xxiij. 437
De cauendis quibusdam vitijs, C.xxiv. 440
De Comœdia. Definitio Comœdiæ & Tragicocomœdiæ, C. xxv. 441
Comœdiæ etymon, origo, ætates, genera, C.xxvj. ibid.
De Partibus Comœdiæ κατὰ τὸ ποῖον, seu Qualitatis, C. xxvij. 443
De Partibus Comœdiæ κατὰ τὸ πόσον, seu Quantitatis, C. xxviij. 445
De Actibus, Scenis, & Actoribus seu Personis, C.xxix. 446
De Tragœdia. Notatio & Definitio Tragœdiæ: item qui fiat vt delectet, C.xxx. 447
Tragœdiæ & Comœdiæ discrimina, C. xxxj. 448
De appellationibus fabularum seu Dramatum, C xxxij. 449
De Bucolica poësi, C.xxxiij. ibid.
Bucolicorum etymon, origo, partes & Pastorum genera, C.xxxiv. 450
De Elegiaca Poësi, Vsus, Notatio, Inuentor Elegiæ, C. xxxv. 452
Virtutes & Artificium Elegorum, C.xxxvj. 453
De Lyrica poësi, C xxxvij. 457
De nominibus Lyricorum versuum, C.xxxviij. ibid.
De Partibus Odarum, C.xxxix. 458
De Hymno. Definitio Hymni, C.xl. 460
De Hymnis in Deum Opt. Max C.xlj. ibid.
De Hymnis in Diuos, C.xlij. 461
Metra & Longitudo Hymnorum, C.xliij. 463
De Iambico carmine, C.xliv. 465
De Iambicis & Trochaicis Comicis, seu mixtis, C.xlv. 466
De Satyrica poësi Nomen & Origo, C.xlvj. ibid.
Argumenta, finis, vtilitas Satyræ, C.xlvij. 467
Artificium Satyræ, C.xlviij. 468
Notatio, & Vsus Epigrammatis, C.lix. 472
Definitio Epigrammatis, eiusque Diuisiones, C l. ibid.
De Epigrammate Dialogico, C.lj. 481

De

De Echone, C. lij. 485
De Emblemate, C. liij. 487
Duæ primariæ virtutes Epigrammatis Argutia, & Brevitas, C. liv. 488
De suauitate, & alijs Epigram. ornamentis, C. lv. 490
De Epithalamio, C. lvj. 497
De Genethliaco seu Natalitio, C. lvij. 501
De Panegyrico, & alijs quibusdam, C. lviij. 502
De Epitaphio, seu Funebri Poësi. Quid sit ἐπιτάφιος λόγος, Epitaphium, Epicedium, Nænia, C. lix. 504
Materia Funebrium, C. lx. 507
De Epitaphio Imperatorum, Regum, Principum, Nobilium, & illustrium, C. lxj. 509
De Epitaphio Ducum atque militum, C. lxij. 510
De Epitaphio Eruditorum ac Sapientum, C. lxiij. 512
De Epitaphio Consanguinearum. Item Virginum, & Matrum familias, C. lxiv. 516
De Epitaphio Patris, fratris, filiorum, C. lxv. 518
De Epitaphio Infantum, puerorum, adolescentum, C. lxvj. 521
De Iocosis & falsis Epitaphijs, C. lxvij. 524
Doctrinæ Epitaphicæ Appendix, C. lxviij. ibid.
De varijs versuum Affectibus, C. lxix. 516

FINIS.

INstitutioni huic explendæ adprimè quidem necessaria fuissent carminum diuersa Genera; verum enimuerò cùm illa, cum singulis suis formis, exemplis à me illustrata, Parnasso Poetico Nicolai Nomeseij per me recognito sub calcem adiuncta sint, hic recensenda non putaui; maximè quod vterq; liber ex vnius eiusdemq; Bernardi Gualtherij taberna libraria prodeat.

Doctrina mihi est melior homini ego

sua

Donum magis pensatur quam persona
de qua illum recepit
qui duo corporibus indibus(?) it
donum pensatur semper persona magis quod
de qua illud venit namque bona largit
donum donantis [illegible] estimatur a mente
quamvis sit parvum, ducit amicitiam

Siquis in est toto si

Siquis ingratu(?) agit toto [illegible] lumin

good of the

upon the kin

in which faith

Commaund of

2

to the doth

gyve to the

said guardian

said by the